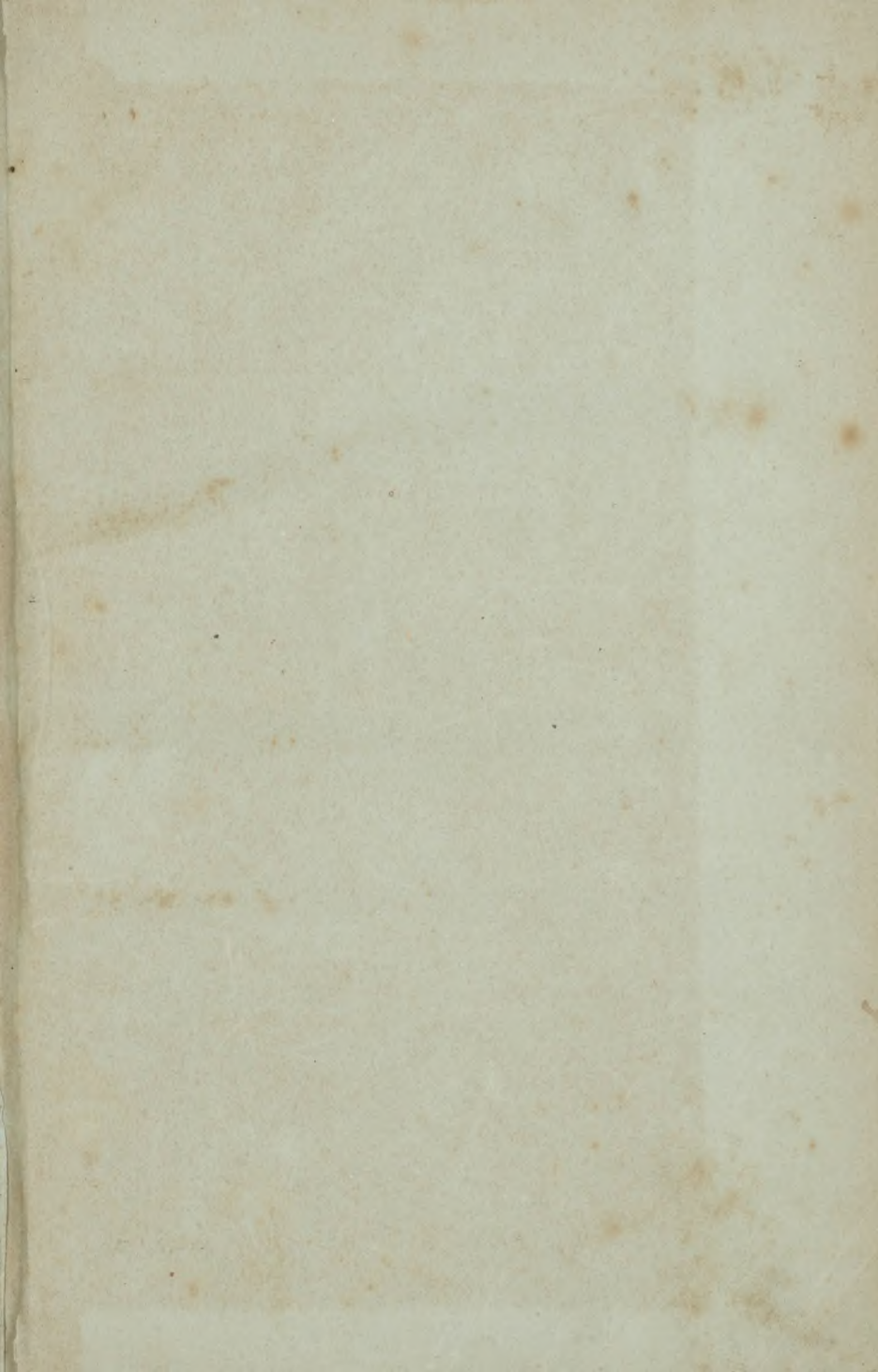

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ
ΑΣΤΥΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ
ΚΩΔΙΚΟΣ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μ. ΦΑΛΙΑΤΤΕ

Πρὸς τὴν Βουλὴν.

Ἐποβάλλων τὸ ἀπὸ πολλῶν ἤδη χρόνων ἀναμενόμενον νομοσχέδιον Ἑλλ. Ἀστυκοῦ κώδικος, τὸ ἐπὶ πολλὰς δεκάδας ἐνιαυτῶν ἐπεξεργασθὲν ὑπὸ νομομαθῶν ἀνδρῶν, δὲν κρίνω ἀπὸ σκοποῦ νὰ παρατηρήσω ὀλίγα τινά.

Ἄρμα ἡ Ἑλλὰς ἀνέκτησε τὴν ἐλευθερίαν τῆς πρωτίστη αὐτῆς μέριμνα ὑπῆρξεν ἡ σύνταξις πολιτικοῦ κώδικος. Καὶ ἥδη ἡ ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἐθνικὴ Συνέλευσις τοῦ ἔτους 1822, ἐν μέσῳ τῆς κλαγγῆς τῶν ὅπλων, ἐθέσπισεν ἐν ἄρθρῳ 90 τοῦ Συντάγματος τάδε.

«Τὸ βουλευτικὸν Σῶμα νὰ διορίσῃ ἐπιτροπὴν, συγκειμένην ὡς ἀπὸ τὰ ἐκλεκτότερα καὶ σοφώτερα μέλη τῆς Ἑλλάδος, τῶν ὁποίων ἡ ἀρετὴ νὰ ᾔναι ἐγνωσμένη, διὰ νὰ συνθέσῃ κώδικας νόμων πολιτικῶν κλπ.»

Ταῦτὸ ἐπανελάβε καὶ τὸ τοῦ Ἀστρους πολιτικὸν Σύνταγμα τοῦ ἔτους 1823 ἐν ἄρθρῳ Π'.

Αἱ πολλαὶ καὶ δεῖναι ὅμως περιπέτειαι, ἃς ὑπέστη ἡ πατρίς ἡμῶν, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1823 μέχρι τῆς καθιδρύσεως τῆς βασιλείας, δὲν ἐπέτρεψαν τὴν πραγματοποιήσιν τῆς ἐθνικῆς ταύτης ἀνάγκης, διὸ ἠναγκάσθη ἡ Ἑλλὰς νὰ κυρώσῃ προσκαιρῶς ὡς ἀστυκὸν αὐτῆς νόμον διὰ τοῦ ἐν Ἐπιδαύρῳ πολιτεύματος τῆς 1 Ἰανουαρίου 1822 «Τὰ Βασιλικά.» Κατόπιν δ' ἐν ἔτει 1828 διὰ ψήφισματος τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος τῆς 15 Δεκεμβρίου, εἰσῆχθη ὡς εὐχρηστοτέρα καὶ γνωστοτέρα ἡ ἐξάβιβλος τοῦ Ἀρμενοπούλου, ὀλίγον δ' ὕστερον διὰ ψήφισματος τῆς 12 Αὐγούστου 1830 ἔνεκα τῆς ἀτελείας τοῦ Ἀρμενοπούλου ἐδόθη μόνον συμβουλευτικὴ ἰσχὺς εἰς τὸ πρόχειρον. Τέλος δὲ ὁ νόμος τῆς 7 Μαρτίου 1835 ἐπανῆλθεν εἰς τὸ ψήφισμα τοῦ 1828, ὀρίζων ὅτι οἱ πολιτικοὶ νόμοι τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων, οἱ ἐν τῇ Ἑξαβίβλῳ περιεχόμενοι, ἰσχύουσιν ἐν Ἑλλάδι.

Μετὰ τὴν καθίδρυσιν τῆς βασιλείας καὶ τὴν δημοσίευσιν ἰδίων περὶ τῶν καθ' ἕκαστα τοῦ Δικαίου μερῶν νόμων, ἡ ἑλ-

λειψις Ἀστυκοῦ Ἑλληνικοῦ νόμου καθίστατο ὁσημέραι μᾶλλον ἐπαίσθητή, ἀφοῦ μάλιστα καὶ διὰ τῆς Πολιτικῆς Δικονομίας ἐπηνέχθησαν ἀρκοῦσαι τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ ἰσχύοντος Ἀστυκοῦ δικαίου, προαναγγείλασαι, ὡς εἶπεν, τὴν προσεχῇ εἰσαγωγὴν ἀστυκοῦ Κώδικος· ἀπὸ δὲ τοῦ ἔτους 1835, ἀφοῦ πρότερον διετάχθη ἡ συλλογὴ τῶν ἄχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐθίμων, πλείσται συνεστήθησαν πρὸς σύνταξιν Ἀστυκοῦ Ἑλληνικοῦ Κώδικος ἐπιτροπαὶ συγκείμεναι ἐκ τῶν ἱκανωτέρων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης νομομαθῶν, οἷον Παΐκου, Κλονάρη, Δ. Σούτσου, Πάλμα κλπ. αἵτινες ἂν καὶ δὲν ἔφερον πράγματι εἰς πέρας τὸ ἀνατεθεὶς αὐταῖς ἔργον, οὐχ' ἥττον διὰ τῆς μελέτης καὶ τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν προπαρσκευάσαν καὶ ἐπετάχυνον τὴν λύσιν τοῦ σπουδαίου κοινωνικοῦ προβλήματος.

Ἐν ἔτει 1849 δι' ἐπὶ τούτῳ Β. Διατάγματος συνεστήθη ἑτέρα ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ τότε προέδρου τοῦ Ἀρείου Πάγου Γ. Ράλλη, συγκειμένη ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων καὶ ἱκανωτέρων δικαστικῶν λειτουργῶν, καθηγητῶν καὶ δικηγόρων, ἥτοι τῶν Μ. Ποτλῆ, Δ. Σούτσου, Σ. Πήλλικα, Χ. Κλονάρη, Μ. Ρενιέρη, Γ. Βέλλιου, Ἰ. Σούτσου, Κ. Προβελεγγίου, Δ. Κυριακοῦ, Π. Καλλιγᾶ, Π. Παπαρηγοπούλου, Β. Οἰκονομίδου καὶ πολλῶν ἄλλων, οὔτινες ἐπεξεργάσθησαν ὁλόκληρον νομοσχέδιον Ἀστυκοῦ Ἑλληνικοῦ Κώδικος, τοῦ ὁποίου πολλὰ μέρη ἐπιψηφισθέντα καὶ κυρωθέντα κατέστησαν πρὸ πολλοῦ Νόμοι τοῦ Κράτους, ἥτοι

α) Ὁ ἀπὸ 29 Ἰερίου 1856 ἐξ ἄρθρων 90 νόμος περὶ δημοσιεύσεως τῶν νόμων, περὶ ἀστυκῶν δικαιωμάτων καὶ περὶ ληξιαρχικῶν πράξεων. β) Ὁ ἐξ ἄρθρων 12 ὑπὸ τὴν αὐτὴν χρονολογίαν νόμος περὶ μεταγραφῆς, καὶ γ) Ὁ ἀπὸ 17 Αὐγούστου 1861 νόμος περὶ ἀνηλίκων, ἐπιτροπείας, κηδεμονίας καὶ χειραφεσίας. Τὰ λοιπὰ μέρη τὰ ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς συνταχθέντα δὲν ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοθετικοῦ Σώματος, ἔνεκα τῆς ἐν ἔτει 1862 ἐπελθούσης μεταπολιτεύσεως. Ἐντεῦθεν δ' ἔτι μᾶλλον δυσχερὲς ἀποβαίνει ὁ προσδιορισμὸς τῶν καθ' ἕκαστα τροποποιήσεων τοῦ παρ' ἡμῖν ἰσχύοντος Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου καὶ ἐπέρχονται αἱ μεταξὺ τῶν δικαστηρίων διαφωνίαι καὶ τὸ εὐμετάβλητον πολλάκις τῆς Νομολογίας κλπ. ἔνεκα τοῦ ὁποίου πολλὰ καθ' ἡμέραν γεννῶνται εἰς τὴν κοινωνίαν παράπονα.

Κατὰ τὴν ἤδη λήξαντα δεκαετηρίδα, καθ' ἣν μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἠνώθη καὶ ἡ Ἑπτάνησος, ἥτις ὑπὸ ἀλλοίου διέπεται πολιτικοῦ νόμου, ἡ ἀφομοίωσις τῆς πρώην Ἑλλάδος μετὰ τῶν Ἰονίων νήσων καὶ κατ' αὐτὸ τὸ τὰς ἀστυκὰς σχέσεις διέπον δίκαιον, κατέστη πλέον ἢ κοινὴ συνειδήσις, καὶ πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἐξεδηλώθη ἡ ἀνάγκη, ὅπως διὰ τῆς συντάξεως Ἀστυκοῦ Ἑλληνικοῦ Κώδικος καταπαύσῃ ἡ μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν ὑφισταμένη περὶ τὸ δίκαιον διαμάχη, ἐκλείψωσι δὲ καὶ τὰ ἄτοπα, ἅτινα συνεπάγεται ἐν μὲν τῷ πρώην Βασιλείῳ τῆς Ἑλλάδος τὸ κράτος τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου, ἐν δὲ τῇ Ἑπτάνησῳ ἡ περαιτέρω ἐφαρμογὴ νομολογίας ἅμα τε καὶ νόμων, συντεταγμένων ἐν τοῖς πλείστοις κατὰ τὰ ἥθη, τὰ ἔθιμα καὶ τὰς ἀντιλήψεις ξένης κυριαρχίας. Τοιαύτη περὶ τὴν Νομοθεσίαν ἀνωμαλία ἀνεφάνη μετὰ τὴν ἔνωσιν τῶν Ἰταλικῶν Ἐπικρατιῶν, διὸ καὶ ἡ Ἰταλικὴ Κυβέρνησις ἐσπευσε νὰ ἀρῇ ταύτην καθιερώτατα ἓνα δι' ὅλην τὴν Ἰταλίαν Ἀστυκὸν Κώδικα ἀντὶ τῶν ἰσχυόντων πρότερον παρ' ἑκάστη Ἐπικρατείᾳ τῆς Ἰταλίας, ὅπερ ἐστίν, ἅμα τῇ ἐνώσει τῆς χώρας ἐπῆλθε καὶ τὸ ὁμοιόμορφον τῆς Νομοθεσίας, δούσης τῆς Βουλῆς τῆς Ἰταλίας πληρεξουσιότητα εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ δημοσιεύσῃ ὡς ἀστυκὸν Κώδικα τοῦ Κράτους τὸν ἤδη ἐκείσε ἰσχύοντα. Ἀλλ' ἄρά γε ἡ Ἑλλὰς δὲν εὐρίσκεται εἰς τὰς αὐτὰς περιστάσεις μετὰ τὴν ἔνωσιν τῆς Ἑπτάνησος;

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, ἡ σύνταξις πλήρους Ἀστυκοῦ Κώδικος κατεπείγει ἔτι μᾶλλον διὰ λόγον πολὺ σπουδαιότερον. Ἐνῷ ἄφ' ἑνὸς τὸ ζήτημα τῆς κωδικοποιήσεως ἐλύθη κατ' ἀρχὴν καὶ πολλὰ μέρη τοῦ παρ' ἡμῖν ἰσχύοντος ἰδιωτικοῦ δικαίου κατηργήθησαν καὶ ἀντικατεστάθησαν δι' εἰδικῶν νόμων, οἷον τοῦ περὶ διαθηκῶν, περὶ ἐνεχύρου, περὶ ὑποθήκης, τοῦ περὶ διακρίσεως κτημάτων, καὶ τῶν ἤδη ἀνωτέρω μνημονευθέντων, ἄφ' ἑτέρου τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου διέπονται ὑπὸ τῶν Ῥωμαϊκῶν Νόμων, οὓς ἐνεκα ἀποτόμως διασπᾶται τὸ ἐνιαῖον καὶ ὁμοιόμορφον τῆς νομοθεσίας κῆρον.

Εἰς τὴν ἀναπόδραστον ταύτην ἀνάγκην ὑπέκρινε ἡ Κυβέρνησις, διώρισεν αὐτῇς, διὰ τοῦ ἀπὸ 16 Φεβρουαρίου 1866 Β. Διατάγματος ἐπιτροπὴν, συγκειμένην ἐκ τῶν Γ. Ράλλη, Β. Οἰκονομίδου, Π. Καλλιγᾶ, Π. Παπαρρηγοπούλου, Κ. Φρεαρίτου, Ι. Σκαλτσούτη, Ν. Ζαμπέλη καὶ Α. Λαζαράτη,

ὅπως ἐπὶ τῇ θάσει τῶν ἐπὶ τῶν προτέρων ἐπιτροπῶν γενομένων ἐργασιῶν πρὸς σύνταξιν νομοσχεδίου Ἀστυκοῦ Κώδικος ἐπιτελέσῃ τὸ ἀνατεθὲν αὐτῇ ἔργον.

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη λίαν ἐπιμελῶς φιλοπονήσασα πλήρες Νομοσχέδιον Ἀστυκοῦ Κώδικος, ἐπὶ τῇ θάσει τῶν νεωτέρων τῆς Εὐρώπης Νομοθεσιῶν καὶ τῶν ἀναγκῶν καὶ ἐθίμων τῆς ἡμετέρας κοινωνίας, ὑπέβαλεν αὐτὸ εἰς τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργεῖον τὴν 10 Ἰανουαρίου 1870, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον ἐπιθυμοῦν νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς πείρας καὶ τῶν φώτων τῶν δικαστηρίων ἀπέστειλε πρὸς αὐτὰ τὸ συνταχθὲν σχέδιον ἵνα τὸ μελετήσωσι καὶ προτείνωσι τὰς δεούσας τυχὸν τροποποιήσεις. Ὅθεν ἡ κοινὴ συνείδησις καὶ ὁ δικαστικὸς ἰδίως κόσμος πρὸ πολλοῦ ἀνέμενον, ὅπως ὑποβλήθῃ καὶ κυρωθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ἄν καὶ τὸ νομοσχέδιον τοῦτο ὑπέστη τὴν θάσανον τοσούτων ἐτῶν καὶ τοσούτων ἐπιτροπῶν, συγκειμένων ἐκ τῶν ἱκανωτέρων νομομαθῶν, οὐδὲν ἦπτον τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργεῖον, ἔτι μείζοντας ἀναζητοῦν ἐγγυήσεις, καὶ φρονοῦν ὅτι ἐν τῇ Βουλῇ εἶναι δυσχερὲς νὰ ἐξετασθῶσι καὶ συζητηθῶσιν αἱ λεπτομέρειαι τοῦ ἔργου, διώρισεν αὖθις διὰ τοῦ ἀπὸ 17 Μαΐου 1874 Β. Διατάγματος καὶ ἑτέραν ἐπιτροπὴν, συγκειμένην κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦπτον ἐκ τῶν αὐτῶν, ὡς καὶ ἡ προτέρα, μελῶν ὅπως ἀναθεωρήσῃ πάντα τὰ μέχρι τοῦδε γεγόμενα καὶ ἐπενέγκῃ εἰς τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον πάσας τὰς κατὰ τὴν κρίσιν αὐτῆς ἀναγκαίας προσθήκας καὶ τροποποιήσεις, ὑπ' ὅψιν λαμβάνουσα πρὸ παντὸς ἄλλου τὴν κατάστασιν τῆς κοινωνίας, ὑπὲρ ἧς πρόκειται νὰ νομοθετήσῃ. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐπισταμένως ἀναθεωρήσασα τὸ ὑποβληθὲν αὐτῇ νομοσχέδιον καὶ ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς μῆνας εἰς τὴν μελέτην αὐτοῦ ἐνδελεχῶς ἐγκύψασα, ὑπέβαλε τοῦτο ἀναθεωρημένον εἰς τὸ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργεῖον σὺν τῇ ἀπὸ 22 Αὐγούστου 1874 ἐκθέσει περὶ τῶν ὑπ' αὐτῆς γενομένων προσθηκῶν καὶ τροποποιήσεων.

Ἡ ἐκθεσις αὕτη, ὡς καὶ ἡ ἑτέρα ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου 1870, συνοδεύουσαι ἀμφότεραι τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον καὶ ἐκθέτουςαι ἀκριβῶς τὴν περὶ τὴν σύνταξιν τοῦ νομοσχεδίου τηρηθεῖσαν μέθοδον καὶ οἰκονομίαν, ὡς καὶ τὰς πηγὰς, ἐξ ὧν ἕκαστον ἐλήφθη ἄρθρον, μὲ ἀπαλλάττουσι τῆς ἀνάγκης νὰ προβῶ εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν καθ' ἕκαστον τοῦ Νομοσχεδίου ἄρθρων, διό

ἀρχοῦμαι μόνον νὰ ἐκθέσω ὑμῖν διὰ βραχέων ἐν γένει τοὺς λόγους, ὧν ἕνεκα οὐ μόνον λυσιτελεῖ ἀλλὰ καὶ ἀναγκαίαν θεωρῶ τὴν ὅσον ἔνεστι τάχιον ἐπιψήφισιν τοῦ ὑποβαλλομένου Ὑμῖν νομοσχεδίου.

Τὸ Ῥωμαϊκὸν Δίκαιον παραμένει αἰείποτε ὁ ἀνεξάντλητος ἐκεῖνος θησαυρὸς τῆς ἀρχαίας σοφίας, καὶ τὸ πλούσιον Ταμεῖον, εἰς ὃ ἐκάστοτε ἀνευρίσκεται ἡ λύσις παντὸς οἰουδήποτε ζητήματος, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου συνετάχθησαν αἱ νεώτεραι τῆς Εὐρώπης νομοθεσίαι, ἀναγαγοῦσαι τὰς συγκεκριμένας καὶ ἐπὶ τῶν καθ' ἑκάστον γεγονότων πολυπληθεῖς ἀποφάνσεις αὐτοῦ, εἰς ἀφρημένα ἀξιώματα· ἀλλ' ὥς ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς αὐτοῦ διασκευῆς, τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν συνετάχθη, τῆς γλώσσης ἐν ἣ ἐγράφη, τῆς διαιρέσεως τῆς ὕλης, ἣν μόνον οἱ κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ σπουδαίως ἐπιδράσαντες ἱστορικοὶ λόγοι δικαιολογοῦσι, καὶ τῶν πολλῶν αὐτοῦ ἀντιφάσεων, εἰς ἃς πολλάκις προσκόπτει ἡ ἐρμηνεία, τὸ Ῥωμαϊκὸν Δίκαιον ἀποβαίνει τὸ πλεῖστον ἐπίμοχθον θέμα βαθείας ἀρχαιολογικῆς ἐρεῦνης καὶ ἱστορικῆς μελέτης, καὶ ἕνεκα τούτων ἡ χρῆσις καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ καθίσταται πλέον δυσχερής.

Ἐκτὸς δὲ τούτων, καὶ αἱ καθ' ἑκάστην ἀνακαλυπτόμεναι νέαι τοῦ Δικαίου πηγαί, τοιαύτην ἐπ' ἡνεγκον σύγχυσιν εἰς τὴν νομοθεσίαν ἤμῶν, ὥστε πολλάκις καθίσταται προβληματικὴ οὐ μόνον ἡ ἔννοια, ὁ σκοπὸς καὶ ἡ ἔκτασις ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ὑπαρξίς τοῦ Νόμου. Ἔνεκα τῶν λόγων τούτων ἅπαντα ἡ Εὐρώπη ἤδη ἀπὸ τῶν μέσων τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος κατέγινε ν' ἀντικαταστήσῃ τὸ Ῥωμαϊκὸν Δίκαιον, καὶ δὴ πρώτη ἡ Βαυαρία, ἐν ἔτει 1756 συνέταξεν ἴδιον πολιτικὸν Κώδικα, μετ' αὐτὴν ἡ Πρωσσία, ἐν ἔτει 1794 ἐπεράτωσε τὸ πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν ἀρξάμενον Landrecht, ἀρχομένης δὲ τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος, ἐν ἔτει 1804, ἡ αἰείποτε πρὸς τὴν καθόλου ἐνότητα ὀργῶσα Γαλλία ἔλυσε μετὰ μακρὰν καὶ πεισματώδη πάλην, τὸ μέγα πρόβλημα τῆς νομοθετικῆς ἐνότητος, καταρτίσασα ἐν βραχεὶ χρόνῳ ἀστυκὴν νομοθεσίαν, πιστῶς εκπροσωποῦσαν τὰς ἀρχάς τοῦ νεωτέρου πολιτισμοῦ, καὶ ἐπὶ ἐδράϊων βάσεων ἐξασφαλίζουσαν τὰ μεγάλα ἰδιωτικά συμφέροντα τῆς ἀναπλασθείσης κοινωνίας. Ἀμέσως δ' ὕστερον, ἐν ἔτει 1810, ἡ Αὐστρία καὶ μετέπειτα πολλὰ ἄλλα Γερμανικὰ Κράτη συνέταξαν ἰδίας ἀστυκὰς Νομοθεσίας, ὑστάτη δὲ πασῶν ἡ

Σαξωνία, ἐν ἔτει 1863, κατηρτίσθητο ὄντως τέλειον καὶ μελέτης ἄξιον Ἀστυκὸν Νόμον. Καὶ αὐτὴ τέλος ἡ Ἰταλία, παρασυρομένη ὑπὸ τοῦ ρεύματος τῆς κωδικοποιήσεως, ἅμα κατέθετο τὰ θεμέλια τῆς ἐθνικῆς αὐτῆς ἐνότητος, συνείδε πάραυτα τὴν ἀνάγκην ἐνιαίας καὶ ὁμοιομόρφου ἀστυκῆς Νομοθεσίας, ὡς ἐρρήθη ἀνωτέρω· καὶ δὴ ἐν ἔτει 1865 ἐδημοσίευσεν δι' ἅπαν τὸ Ἰταλικὸν βασιλεῖον ἀστυκὸν Κώδικα τέλειον, ἀκριβῆ καὶ κατὰ πάντας τοὺς ὅρους τῆς ἐπιστήμης συντεταγμένον, ὅστις ἐκτὸς ὀλίγων μερῶν αὐτοῦ ὑπῆρξεν ἡ πρώτη καὶ κυρία βάσις τοῦ υποβαλλομένου Νομοσχεδίου.

Ἐν Ἑλλάδι ἰδίως, ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τῆς κωδικοποιήσεως ὑπῆρξεν αἰείποτε εὐχερὴς, διὰ τὸν λόγον, ὅτι παρ' ἡμῖν δὲν ὑπῆρξαν τὰ αὐτὰ ἱστορικὰ αἵτια, ἅτινα τοσοῦτον βαθέως ἐπέδρασαν ἐπὶ τῶν λοιπῶν Εὐρωπαϊκῶν ἔθνων καὶ παρεκώλυσαν τὴν νομοθετικὴν ἐνότητα. Τὰ πλεῖστα τῆς Εὐρώπης ἔθνη, ἐπὶ πολλὰς ἑκατονταετηρίδας διατελέσαντα ὑπόδουλα τῆς Ῥώμης καὶ ἐκπολιτισθέντα ὑπ' αὐτῆς, κατακτηθέντα εἶτα ὑπὸ τῶν ἀγρίων φυλῶν τῆς μεγάλης τῶν λαῶν μεταναστεύσεως, καὶ ἀνατραφέντα ἐν τοῖς μυστηριώδεσι τοῦ Μεσαίωνος χρόνοις, ἐπὶ τοσοῦτον ἠλλοίωσαν, ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ Τιμαριωτικοῦ συστήματος, τὸν πρωτότυπον αὐτῶν χαρακτῆρα, τὰ ἦθη καὶ νόμιμα, ὥστε πρὶν ἢ σκεφθῶσι περὶ τῆς νομοθετικῆς ἐνότητος, ὤφειλον πρότερον νὰ ἐξαλείψωσι τὰς παραδόσεις τῆς ἀρχαίας κοινωνίας, νὰ ἐξαφανίσωσι τὰ ἔχνη, ἃ κατέλιπον ἐπ' αὐτῶν τοσοῦτοι αἰῶνες διαφόρου πολιτισμοῦ, καὶ ἀποκαταστήσωσιν ἐν τῇ ἀποτόμῳ κατεκερματισμένῃ κοινωνίᾳ ἐνότητα διοικήσεως, θρησκείας, γλώσσης καὶ πολιτισμοῦ. Ἀλλ' ἡ Ἑλλὰς, ἥτις δὲν εἶδε ν' ἀνατείλῃ ἐν αὐτῇ ἡ φεουδοκρατία, οὐδὲ τὸν αὐτοκράτορα καὶ τὸν πάπαν, ἐρίζοντας περὶ τῆς οἰκουμένης, διετήρησεν οὐ μόνον καθ' ἅπασαν τὴν μεσαιωνικὴν ἐποχὴν, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτοὺς ἔτι τοὺς τέσσαρας τελευταίους αἰῶνας τῆς τουρκικῆς κατακτήσεως, ἀγὰ καὶ ἄσπιλα τῇ ἦθη αὐτῆς καὶ τὰς ἀρχικὰς ἑξεις. Κατὰ τὴν ἀτυχῆ τελευταίαν ταύτην περίοδον τῆς ἡμετέρας ἱστορίας, οὐδέποτε ἐξέλιπε παρὰ τοῖς Ἑλλησιν ἡ ἐλπίς τῆς μελλούσης αὐτῶν παλιγγενεσίας καὶ κοινῇ ἐπεκράτει δόξᾳ, ὅτι ἡ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία δὲν κατεστράφη ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων κατακτητῶν, ἀλλὰ προσκαιρῶς μόνον διεκόπη· ὥστε πάντες ἀνεξαιρέτως ἔτεινον νὰ διαφυλάξωσιν ὅσον ἐνεστὶ πι-

στότερον τὰ ὑπὸ τῶν προγόνων αὐτῶν παραδεδομένα, καὶ προσβλέποντες οὕτω ἀφ' ἐνὸς μὲν τὸ εὐτυχές παρελθόν, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν μέλλουσαν αὐτῶν ἀνεξαρτησίαν, νὰ καταστήσωσι κατὰ τὸ δυνατόν ἦττον ἐπαχθῇ τὴν θλιβεράν κατάστασιν τῆς δουλείας. Αἱ ιδέαι αὗται καὶ αἱ τάσεις, αἵτινες τοσοῦτον ἐναργῶς καταφαίνονται καθ' ἅπασαν τὴν μεσαιωνικὴν τῆς Ἑλλάδος ἱστορίαν, ἔτι σαφέστερα καταδεικνύονται καὶ ἐν τῇ νομοθεσίᾳ. Καθ' ἅπαντα τὸν χρόνον τῆς τουρκικῆς κυριαρχίας, οἱ Ἕλληνες ἐπολιτεύοντο ἀείποτε κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἦττον, κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Βυζαντινοῦ δικαίου, εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁποίου οὐσιωδῶς ἐπέδρασεν ἀφ' ἐνὸς μὲν ὁ χριστιανισμὸς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ Ἑλληνικὴ φιλοσοφία, καὶ τὸ ὁποῖον ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐθεώρουν ὡς τὸν παρ' αὐτοῖς κύριον ἔχοντα νόμον, τοὺς δὲ τουρκικοὺς θεσμοὺς ἀπέκρουον καὶ οὐδόλως ἀνεγνώριζον, χαρακτηρίζοντες αὐτοὺς ὡς τὸ προῖόν τῆς αὐθαιρεσίας καὶ τῆς βίας τοῦ δυνάστου.

Οὗτοι εἰσὶν οἱ λόγοι, ὧν ἕνεκα ἡ ξένη κατὰκτησις ἥκιστα ἠλλοίωσε τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰ ἦθη τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὅπερ ἀπὸ τῆς ἀναγεννήσεως αὐτοῦ εὐρὺ ἠνέφξε τὸ στάδιον καὶ ὁμαλὴν κατάστρωσε τὴν ὁδόν, ἐφ' ἧς ὤφειλε νὰ διαβῇ ἡ νομοθεσία. Ἡ διὰ τοῦ Ἀστυκοῦ Κώδικος ἀντικατάστασις τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου, ὅπερ προσκαίρως κατ' ἀνάγκην μόνον ἀπεδέχθη ἡ Ἑλλάς, δὲν εἶναι οὔτε τραχεῖα οὔτε ἀπότομος, ὡς οἱ πολλοὶ φαντάζονται, διὰ τὸν λόγον, ὅτι αἱ νεώτεραι ἀστυκαὶ νομοθεσίαι δὲν μεταβάλλουσι κατ' οὐσίαν τὰς ἀρχάς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου, ἀλλ' ἐπὶ τὸ ἀπλούστερον αὐτὰς διατυποῦσιν. Ὁ νεώτερος νομοθέτης συντάττων τὴν νομοθεσίαν τοῦ ἔθνους αὐτοῦ, ἀντλεῖ τὰς περὶ θετικοῦ δικαίου ἀρχάς ἐκ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου, ἐξ οὗ ἀποκόπτει ἐκεῖνα μόνον, ἅτινα, ὅλως ἰδιάζοντα τῷ πολιτισμῷ τῆς Ῥωμαϊκῆς κοινωνίας, ἐξελέγγονται ἀχρηστοὶ καὶ ἀπάθοντα τῇ προόδῳ καὶ τοῖς ἡθελσι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Ἡ οἰκογένεια καὶ τὸ σύστημα τῆς κληρονομίας, ὡς ἔχουσιν ἐν τῷ Ῥωμαϊκῷ Δικαίῳ, ἀναντιρρήτως δὲν δύνανται νὰ ἐαδίσωσιν ἀπροσκόπτως μετὰ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς νεωτέρας κοινωνίας καὶ ἰδίως τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ ἐπὶ τούτων ὁ νομοθέτης δύναται κατὰ πλείστα ὅσα νὰ καινοτομήσῃ. Τούναντίον δὲ αἱ ἀρχαὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς Νομοθεσίας, ὑφ' ὧν διέπονται αἱ ποικίλαι καὶ ἀπειράριθμοι σχέσεις, αἱ κανονίζουσαι τὰς τε πρὸς ἕτερον πρόσω-

πον καὶ τὰς ἐπὶ τῆς ἀπροσώπου φύσεως σχέσεις ἡμῶν, εἰσὶν ἔτι καὶ σήμερον αἱ αὐταὶ καὶ ἀναλλοίωτοι, εὐτυχὴς δὲ ὁ νομοθέτης ὅστις κατορθώσει ὀρθότερον καὶ ἐπιτυχέστερον νὰ ἀναγράψῃ ταύτας ἐν τῷ Κώδικι αὐτοῦ.

Τὸ ὑπὸ τὴν ἐπιψήφισιν Ὑμῶν Νομοσχέδιον κατηρτίσθη, ἰδίως, ὡς εἴρηται, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐν ἔτει 1865 δημοσιευθέντος ἀστυκοῦ Κώδικος τῆς Ἰταλίας, ὅστις δικαίως θεωρεῖται ὡς ἐν τῶν ἐντελεστέρων νομοθετημάτων τοῦ ἡμετέρου αἰῶνος. Συνταχθεὶς καὶ οὗτος ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος συνεπλήρωσε τὰ κενὰ, διώρθωσε τὰ ἡμαρτημένα αὐτοῦ, τὰ δὲ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν καθ' ἕκαστον ἄρθρον ἀναφύμενα ζητήματα ἔλυσε κατὰ τὴν ἐρμηνείαν τῶν δοκιμωτέρων συγγραφέων. Ἐκτὸς τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος τὸ Νομοσχέδιον περιέλαβε πολλὰ καὶ ἐκ τοῦ Κώδικος τῆς Σαξωνίας, ἰδίως δὲ τὰ περὶ ἐνοχῶν, ἅτινα ὁ Σαξωνικὸς Κώδικς ἐπραγματεύθη ὀρθότερον καὶ τελειότερον παντὸς ἄλλου. Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦ Γάμου τὸ Νομοσχέδιον κατ' ἀρχὴν οὐδόλως ἐκαινοτόμησεν, οὐδὲ μετέβαλε τὰ ἤδη κρατοῦντα, ἀλλὰ ἐσεβάσθη κατὰ πάντα τὴν κοινὴν συνείδησιν, ἥτις ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱερουργίᾳ ἐμβλέπει ἐπισφραγίζομενον τὸν ἠθικὸν τοῦ Γάμου δεσμόν.

Βεβαίως καὶ τὸ ὑποβαλλόμενον νομοσχέδιον, καίτοι ὡς ἐρρέθη, προῖον μακρᾶς καὶ βαθείας μελέτης τῶν ἐξοχωτέρων νομομαθῶν, οὐς ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς ἀπέκτησεν ἡ Ἑλλὰς, ἐπόμενον εἶναι, ὡς ἔργον ἀνθρώπινον, νὰ περιέχῃ καὶ ἐλλείψεις, ἀλλ' ἡ ἀνόρθωσις τῶν καταδειχθησομένων διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ἀτελειῶν εἶναι ἔργον ὃχι δυσχερὲς, ἐν ᾧ ἡ ἐκ τῆς ἐλλείψεως Ἀστυκοῦ Κώδικος ζημία εἶναι μεγίστη καὶ ὁσημέραι καθίσταται μᾶλλον ἐπαισθητή. Ἐλπίζω δ' ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ ἐκ τῶν αὐτῶν ὁρμωμένη σκέψεων θέλει ἀναγνωρίσει τὴν ἀνάγκην τῆς ταχείας ἐπιψηφίσεως τοῦ μεγίστου τούτου καὶ σπουδαιοτάτου διὰ τὴν πατρίδα ἡμῶν νομοθετήματος.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 18 Νοεμβρίου 1874.

Ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης Ὑπουργὸς καὶ Βουλευτὴς Γορτυνίας

Β. Κ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

τῶν κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ ἀπὸ 10 Ἰανουαρίου
1870 νομοσχεδίου Ἀστυνομικοῦ Κώδικος γενομένων
τροποποιήσεων. Σελ. ιέ.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ

Περὶ τοῦ Κώδικος Ἑκθεσις λθ'.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

Περὶ τῆς δημοσιεύσεως, τῶν ἀποτελεσμάτων, καὶ
τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων ἐν γένει 1

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Περὶ προσώπων.

ΜΕΡΟΣ Α΄.	Περὶ ἀπολαύσεως τῶν ἀστυνομικῶν δικαιομα- τιῶν καὶ περὶ ἰθαγενείας.	3
ΜΕΡΟΣ Β΄.	Περὶ τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων.	6
ΚΕΦ. Α΄.	Γενικαὶ Διατάξεις	6
ΚΕΦ. Β΄.	Περὶ τῶν εἰς τὰς γεννήσεις ἀναγομένων λη- ξιαρχικῶν πράξεων.	13
ΚΕΦ. Γ΄.	Περὶ τῶν εἰς τοὺς γάμους ἀναγομένων λη- ξιαρχικῶν πράξεων.	16

ΚΕΦ. Δ'.	Περὶ τῶν εἰς τὰς ἀποδιώσεις ἀναγομένων λη- ξιαρχικῶν πράξεων.....	46
ΚΕΦ. Ε'.	Περὶ τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων τῶν ἀναγο- μένων εἰς τὴν προσθήκην ἢ μεταβολὴν ὀνό- ματος, εἰς τὰς ἀναγνωρίσεις νόθων τέκνων, τὰς υἱοθεσίας καὶ τὰ διαζύγια.....	49
ΚΕΦ. Σ'.	Περὶ τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων τῆς Βασιλι- κῆς οἰκογενείας.....	20
ΜΕΡΟΣ Γ'.	Περὶ κατοικίας.....	20
ΜΕΡΟΣ Δ'.	Περὶ ἀφάντων.....	21
ΚΕΦ. Α'.	Περὶ τῆς εἰκαζόμενης ἀφανείας.....	21
ΚΕΦ. Β'.	Περὶ κεκηρυγμένης ἀφανείας.....	22
	<i>Τμήμα Α.</i> Περὶ κηρύξεως ἀφανείας.....	22
	<i>Τμήμα Β'.</i> Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς κηρυ- χθείσης ἀφανείας.....	22
	Α'. Περὶ τῆς εἰς προσωρινὴν κατοχὴν ἐγ- καταστάσεως.....	22
	Β'. Περὶ τῆς εἰς ὀριστικὴν κατοχὴν ἐγκα- ταστάσεως.....	25
ΚΕΦ. Γ'.	Περὶ τῶν εἰς τὸν εἰκαζόμενον ἢ κηρυχθέντα ἄφαντον ἐπαγομένων δικαιωμάτων.....	26
ΜΕΡΟΣ Ε'.	Περὶ συστάσεως γάμου.....	27
ΚΕΦ. Α'.	Περὶ μνηστείας.....	27
ΚΕΦ. Β'.	Περὶ τῶν πρὸς σύστασιν γάμου ἀπαιτουμέ- νων.....	27
ΚΕΦ. Γ'.	Περὶ τῶν πρὸ τοῦ γάμου ἀπαιτουμένων δια- τυπώσεων.....	31
ΚΕΦ. Δ'.	Περὶ τῶν κατὰ τῆς τελέσεως τῶν γάμων ἀνα- κοπῶν.....	34
ΚΕΦ. Ε'.	Περὶ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου.....	35
ΚΕΦ. Σ'.	Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς παραβάσεως τῶν περὶ γάμου διατάξεων.....	36
ΚΕΦ. Ζ'.	Περὶ τῶν ἀποδείξεων τοῦ γάμου.....	39
ΚΕΦ. Η'.	Περὶ τῶν γάμων τῶν εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν μὴ ἀνηκόντων ἡμε- δαπῶν.....	39
ΚΕΦ. Θ'.	Περὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παρ' ἡμεδαπῶν συναπτομένων γάμων.....	40

ΚΕΦ. Γ'. Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ γάμου.....	40
Τμῆμα Α'. Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ γάμου ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα τῶν συζύγων.....	40
Τμῆμα Β'. Ἀποτελέσματα τοῦ γάμου ὡς πρὸς τὰ τέκνα καὶ τοὺς συγγενεῖς.....	42
Τμῆμα Γ'. Γενικαὶ διατάξεις περὶ τῶν ἀποτελε- σμάτων τοῦ γάμου ὡς πρὸς τὴν περι- ουσίαν τῶν συζύγων.....	44
Τμῆμα Δ'. Περὶ προικὸς.....	46
Α'. Περὶ συστάσεως προικὸς.....	46
Β'. Περὶ τῶν ἐπὶ τῆς προικὸς δικαιομα- των τοῦ ἀνδρός.....	47
Γ'. Περὶ ἀποδόσεως τῆς προικὸς.....	48
Δ'. Περὶ χωρισμοῦ τῆς προικὸς ἀπὸ τῆς περιουσίας τοῦ συζύγου.....	50
Τμῆμα Ε'. Περὶ παραφέρων.....	51
ΜΕΡΟΣ Σ'. Περὶ λύσεως τοῦ γάμου καὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης.....	52
ΚΕΦ. Α'. Περὶ λύσεως τοῦ γάμου.....	52
ΚΕΦ. Β'. Περὶ διαζυγίου.....	52
ΚΕΦ. Γ'. Περὶ τῶν λόγων τοῦ ἀπαραδέκτου τῆς περὶ διαζεύξεως ἀγωγῆς.....	54
ΚΕΦ. Δ'. Περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης.....	54
ΚΕΦ. Ε'. Περὶ διαζυγίου καὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης, ὅταν ὁ ἕτερος τῶν συζύγων ἢ καὶ ἀμφότεροι δὲν ἀνῆκωσιν εἰς τὴν Ἀνα- τολικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν.....	55
ΚΕΦ. Σ'. Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ διαζυγίου, καὶ τοῦ χωρισμοῦ ἀπὸ Τραπέζης καὶ κοίτης.....	56
ΜΕΡΟΣ Ζ'. Περὶ τῆς υἰότητος.....	57
ΚΕΦ. Α'. Περὶ τοῦ ἐν γάμῳ συλληφθέντος ἢ γεννη- θέντος τέκνου.....	57
ΚΕΦ. Β'. Περὶ ἀποδείξεως γνησίας υἰότητος.....	59
ΚΕΦ. Γ'. Περὶ φυσικῶν τέκνων.....	61
Τμῆμα Α'. Περὶ ἀνγνώρισεως φυσικῶν τέκνων.....	61
Τμῆμα Β'. Περὶ γνησιοποίησεως τῶν φυσικῶν τέ- κνων.....	63
ΜΕΡΟΣ Η'. Περὶ υἰοθεσίας.....	64

ΚΕΦ. Α΄. Περὶ υἱοθεσίας καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς.	64
ΚΕΦ. Β΄. Περὶ τῶν διατυπώσεων τῆς υἱοθεσίας....	66
ΜΕΡΟΣ Θ΄. Περὶ Πατρικῆς ἐξουσίας.....	68
ΜΕΡΟΣ Ι΄. Περὶ ἀνηλικιότητος.....	71
ΜΕΡΟΣ ΙΑ΄. Περὶ ἐπιτροπείας, χειραφεσίας καὶ κηδεμο- νίας.....	73
ΚΕΦ. Α΄. Περὶ ἐπιτροπείας.....	73
Τμῆμα Α΄. Περὶ ἐπιτροπείας ἐν γένει.....	73
Τμῆμα Β΄. Περὶ ἐπιτροπείας τῆς μητρός.....	73
Τμῆμα Γ΄. Περὶ τοῦ διὰ τελευταίας βουλήσεως διοριζομένου ἐπιτρόπου.....	75
Τμῆμα Δ΄. Περὶ τῆς ἐπιτροπείας τῶν ἀνόντων.	75
Τμῆμα Ε΄. Περὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου διορι- ζομένου ἐπιτρόπου.....	76
Τμῆμα ΣΤ΄. Περὶ τοῦ παρεπιτρόπου.....	76
Τμῆμα Ζ΄. Περὶ τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου...	77
Τμῆμα Η΄. Περὶ τῶν λόγων τῆς ἀπαλλαγῆς καὶ τῆς παραιτήσεως ἀπὸ τῆς ἐπιτρο- πείας.....	79
Τμῆμα Θ΄. Περὶ τῆς πρὸς τὸ ἐπιτροπεύειν ἀνικα- νότητος, καὶ περὶ τῶν λόγων τῆς παύσεως τῶν ἐπιτρόπων.....	81
Τμῆμα Ι΄. Περὶ τῆς ἀνατροφῆς ἀνηλίκων.....	82
Τμῆμα ΙΑ΄. Περὶ τῆς ἐκπροσωπήσεως τοῦ ἀνηλί- κου, καὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς περι- ουσίας αὐτοῦ.....	83
Τμῆμα ΙΒ΄. Περὶ λογοδοσίας τοῦ ἐπιτρόπου....	88
Τμῆμα ΙΓ΄. Περὶ τῆς ἐπιτροπείας τῶν φυσικῶν τέκνων.....	89
ΚΕΦ. Β΄. Περὶ χειραφεσίας καὶ κηδεμονίας.....	91
ΜΕΡΟΣ ΙΒ΄. Περὶ ἀπαγορεύσεως καὶ δικαστικοῦ ἀντιλή- πτορος.....	94
ΚΕΦ. Α΄. Περὶ ἀπαγορεύσεως.....	94
ΚΕΦ. Β΄. Περὶ δικαστικοῦ ἀντιλήπτορος ἀσώτου...	97

BIBLION ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Περὶ κτημάτων.

ΜΕΡΟΣ Α'. Περὶ διακρίσεως κτημάτων.....	98
ΚΕΦ. Α'. Περὶ ἀκινήτων.....	98
ΚΕΦ. Β'. Περὶ κινήτων.....	99
ΚΕΦ. Γ'. Περὶ τῶν κτημάτων ὡς πρὸς τοὺς κυρίου αὐτῶν.....	400
ΜΕΡΟΣ Β'. Περὶ νομῆς.....	401
ΜΕΡΟΣ Γ'. Περὶ κυριότητος.....	403
ΚΕΦ. Α'. Γενικαὶ διατάξεις.....	103
ΚΕΦ. Β'. Περὶ τῶν τρόπων τῆς κτήσεως κυριότητος.	404
Τμῆμα Α'. Περὶ καταλήψεως.....	404
Τμῆμα Β'. Περὶ συναφείας καὶ ἐνώσεως.....	406
Α'. Περὶ ἐνώσεως καὶ συσσωματώσεως μετ' ἀκινήτου.....	406
Β'. Περὶ συναφείας, μεταποιήσεως καὶ συμμίξεως κινήτων.....	409
Τμῆμα Γ'. Περὶ τῆς μεταξὺ ζώντων μεταθέσεως τῆς κυριότητος.....	410
Τμῆμα Δ'. Περὶ τῆς κατακυρώσεως.....	412
Τμῆμα Ε'. Περὶ χρησικτησίας.....	413
ΚΕΦ. Γ'. Περὶ κοινωνίας.....	414
ΚΕΦ. Δ'. Περιορισμοὶ τῆς κυριότητος τῶν ἀκινήτων.	416
Τμῆμα Α'. Ἐν γένει.....	416
Τμῆμα Β'. Περὶ μεσοτοίχου καὶ κοινῆς τάφρου.	417
Τμῆμα Γ'. Περὶ τηρήσεως, ἀποστάσεως καὶ ἀπό- ψεως.....	422
Τμῆμα Δ'. Περὶ ἀρδεύσεως καὶ ἀποξηράνσεως.	424
Τμῆμα Ε'. Περὶ παρόδου.....	429
ΜΕΡΟΣ Δ'. Περὶ δουλειῶν.....	430
ΚΕΦ. Α'. Περὶ πραγματικῶν δουλειῶν.....	430
Τμῆμα Α'. Εἶδη τῶν πραγματικῶν δουλειῶν..	430
Τμῆμα Β'. Περὶ συστάσεως δουλειῶν.....	431
Τμῆμα Γ'. Περὶ ἐνασκήσεως τῶν δουλειῶν...	432
Τμῆμα Δ'. Περὶ ἀποσβέσεως τῶν δουλειῶν..	436
ΚΕΦ. Β'. Περὶ προσωπικῶν δουλειῶν.....	137
Τμῆμα Α'. Περὶ ἐπικαρπίας.....	437

Α΄. Δικαιώματα τοῦ καρπωτοῦ	137
Β΄. Ὑποχρεώσεις τοῦ καρπωτοῦ	140
Γ΄. Ἀποσβέσεις τῆς ἐπικαρπίας	143
<i>Τμῆμα Β΄.</i> Περὶ χρήσεως καὶ οἰκήσεως	144
ΜΕΡΟΣ Ε΄. Περὶ ἐμφυτεύσεως, ἐδαφονομῆς καὶ ἐπιφανείας	145
ΚΕΦ. Α΄. Περὶ ἐμφυτεύσεως ἢ ἐδαφονομῆς	145
ΚΕΦ. Β΄. Περὶ ἐπιφανείας	147
ΜΕΡΟΣ ΣΤ΄. Περὶ ὑποθηκῶν	148
ΚΕΦ. Α΄. Γενικαὶ διατάξεις	148
ΚΕΦ. Β΄. Περὶ τῶν τίτλων τῶν χορηγούντων δικαίωμα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης	149
<i>Τμῆμα Α΄.</i> Περὶ τῆς νομίμου ὑποθήκης	149
<i>Τμῆμα Β΄.</i> Περὶ τῆς ἐξ ἰδιωτικῆς θελήσεως ὑποθήκης	151
ΚΕΦ. Γ΄. Περὶ τῆς ἐγγραφῆς τῶν ὑποθηκῶν	151
ΚΕΦ. Δ΄. Περὶ προσημειώσεων	155
ΚΕΦ. Ε΄. Περὶ τῆς τάξεως τῶν ὑποθηκῶν πρὸς ἀλλήλας	156
ΚΕΦ. ΣΤ΄. Περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ὑποθήκης	157
ΚΕΦ. Ζ΄. Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ὑποθήκης ὡς πρὸς τοὺς τρίτους κατόχους	158
ΚΕΦ. Η΄. Περὶ περιστολῆς τῆς ἐγγεγραμμένης ὑποθήκης	161
ΚΕΦ. Θ΄. Περὶ ἀποσβέσεως καὶ ἐξαλείψεως τῶν ὑποθηκῶν	161
<i>Τμῆμα Α΄.</i> Περὶ ἀποσβέσεως τῶν ὑποθηκῶν	161
<i>Τμῆμα Β΄.</i> Περὶ ἐξαλείψεως τῶν ὑποθηκῶν	162
ΚΕΦ. Ι΄. Περὶ ὑποθηκοφυλάκων, εὐθύνης αὐτῶν καὶ τῶν παρ' αὐτῶν κρατουμένων βιβλίων	162

BIBLION TPITON

Περὶ κληρονομικοῦ δικαίου.

ΜΕΡΟΣ Α΄. Γενικαὶ διατάξεις	167
ΜΕΡΟΣ Β΄. Περὶ τῆς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομίας	168
ΚΕΦ. Α΄. Περὶ τῆς κληρονομίας τῶν νομίμων συγγενῶν	168

ΚΕΦ. Β'.	Περὶ τῆς κληρονομίας τῶν φυσικῶν τέκνων.	170
ΚΕΦ. Γ'.	Περὶ τῶν κληρονομικῶν δικαιωμάτων τοῦ συζύγου καὶ τοῦ δημοσίου.	171
ΜΕΡΟΣ Γ'.	Περὶ τῆς ἐκ διαθήκης διαδοχῆς.	172
ΚΕΦ. Α'.	Περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ διαθέτειν.	172
ΚΕΦ. Β'.	Περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ λαμβάνειν ἐκ διαθήκης.	173
ΚΕΦ. Γ'.	Περὶ τοῦ τύπου τῶν διαθηκῶν	174
<i>Τμῆμα Α'.</i>	Περὶ τῶν κοινῶν διαθηκῶν	174
<i>Τμῆμα Β'.</i>	Περὶ ἐκτάκτων διαθηκῶν	176
<i>Τμῆμα Γ'.</i>	Κοινὰ διατάξεις	178
ΚΕΦ. Δ'.	Περὶ τῆς διχθεσίμου μοίρας	179
<i>Τμῆμα Α'.</i>	Περὶ νομίμου μοίρας κατιόντων καὶ ἀνιόντων.	179
<i>Τμῆμα Β'.</i>	Περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐπιβιούχου συζύγου καὶ τῶν φυσικῶν τέκνων ἐπὶ τῆς ἐκ διαθήκης διαδοχῆς.	180
<i>Τμῆμα Γ'.</i>	Περὶ ἐλαττώσεως τῶν διὰ τελευταίας βουλήσεως καταλειπομένων.	182
ΚΕΦ. Ε'.	Περὶ τῶν ἐν ταῖς διαθήκαις διατάξεων.	182
<i>Τμῆμα Α'.</i>	Περὶ κληρονομικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ κληροδοσιῶν.	182
<i>Τμῆμα Β'.</i>	Περὶ τῶν ὑπὸ αἵρεσιν ἢ προθεσίαν καταλειπομένων.	185
<i>Τμῆμα Γ'.</i>	Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν κληροδοσιῶν καὶ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν.	187
<i>Τμῆμα Δ'.</i>	Περὶ δικαιώματος προσαυξήσεως μετὰ τῶν ἐκ διαθήκης συγκληρονόμων καὶ συγκληροδόχων.	189
<i>Τμῆμα Ε'.</i>	Περὶ τῆς σιωπηρᾶς ἀνακλήσεως καὶ ματαιώσεως τῶν διατάξεων τελευταίας βουλήσεως	191
<i>Τμῆμα ΣΤ'.</i>	Περὶ ὑποκαταστάσεων.	192
<i>Τμῆμα Ζ'.</i>	Περὶ ἐκτελεστῶν διαθήκης.	193
<i>Τμῆμα Η'.</i>	Περὶ ἀνακλήσεως τῶν διαθηκῶν.	195
ΚΕΦ. Ζ'.	Κοινὰ διατάξεις περὶ τε τῆς ἐξ ἀδιαθέτου καὶ τῆς ἐκ διαθήκης κληρονομίας.	196
<i>Τμῆμα Α'.</i>	Περὶ ἐνάρξεως τῆς κληρονομικῆς	

διαδοχῆς καὶ τῆς ἐξακολουθήσεως τῆς διακατοχῆς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ κληρονόμου	196
<i>Τμῆμα Β'.</i> Περὶ ἀποδοχῆς καὶ παραιτήσεως τῆς κληρονομίας	196
Α'. Περὶ ἀποδοχῆς	196
Β'. Περὶ παραιτήσεως	198
Γ'. Περὶ τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπο- γραφῆς	200
Δ'. Περὶ ἀπροσελεύστου κληρονομίας	203
<i>Τμῆμα Γ'.</i> Περὶ διανομῆς	204
<i>Τμῆμα Δ'.</i> Περὶ συνεισφορᾶς καὶ καταλογισμοῦ	206
<i>Τμῆμα Ε'.</i> Περὶ πληρωμῆς τῶν χρεῶν	210
<i>Τμῆμα ΣΤ'.</i> Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς δια- νομῆς καὶ περὶ ἐγγυήσεως ἐν περι- πτώσει ἐκνικήσεως τῶν μερίδων	211
<i>Τμῆμα Ζ'.</i> Περὶ ἀκυρώσεως καὶ διαρρήξεως τῆς διανομῆς	212
<i>Τμῆμα Η'.</i> Περὶ διανομῆς παρ' ἀνιόντων γενο- μένης	213
<i>Τμῆμα Θ'.</i> Περὶ χωρισμοῦ τῆς περιουσίας τοῦ κληρονομουμένου ἀπὸ τῆς τοῦ κλη- ρονομούντος	214

BIBLION TETARTON

Περὶ ἐνοχῶν.

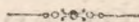
ΜΕΡΟΣ Α'. Γενικαὶ ἀρχαὶ τῶν ἐνοχῶν	216
ΚΕΦ. Α'. Ὅρισμοί	216
ΚΕΦ. Β'. Ὑποκείμενα τῶν ἐνοχῶν	216
ΚΕΦ. Γ'. Ἀντικείμενον τῶν ἐνοχῶν	218
<i>Τμῆμα Α'.</i> Περὶ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ δοῦναι	219
<i>Τμῆμα Β'.</i> Περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ ποιῆσαι ἢ παρα- λείψαι	219
ΚΕΦ. Δ'. Εἶδη τῶν ἐνοχῶν	219
<i>Τμῆμα Α'.</i> Περὶ διαιρετῶν καὶ ἀδιαίρετων ἐνο- χῶν	219

	Σελ.
<i>Τμῆμα Β'.</i> Περὶ αἱρέσεων	221
<i>Τμῆμα Γ'.</i> Περὶ προθεσμιῶν	222
<i>Τμῆμα Δ'.</i> Περὶ διαζευκτικῶν ἐνοχῶν	223
ΚΕΦ. Ε'. Περὶ τῆς λύσεως τῶν ἐνοχῶν	224
<i>Τμῆμα Α'.</i> Περὶ καταβολῆς	225
Α'. Ἐν γένει	225
Β'. Περὶ ἀντικαταστάσεως	226
Γ'. Περὶ τοῦ καταλογισμοῦ τῆς κατα- βολῆς	227
Δ'. Περὶ προσφορᾶς καὶ καταθέσεως	228
<i>Τμῆμα Β'.</i> Περὶ ἀνανεώσεως	230
<i>Τμῆμα Γ'.</i> Περὶ ἀφέσεως τοῦ χρέους	231
<i>Τμῆμα Δ'.</i> Περὶ συμπληρισμοῦ	231
<i>Τμῆμα Ε'.</i> Περὶ συγχύσεως	233
<i>Τμῆμα ΣΤ'.</i> Περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἐκτελέσεως	233
<i>Τμῆμα Ζ'.</i> Περὶ ἀκυρώσεως καὶ διαρρήξεως	234
<i>Τμῆμα Η'.</i> Περὶ παραγραφῆς	234
Α'. Γενικαὶ διατάξεις	234
Β'. Περὶ ἀναστολῆς καὶ διακοπῆς τῆς παραγραφῆς	234
Γ'. Περὶ τοῦ ἀναγκαίου πρὸς παραγρα- φὴν χρόνου	236
ΚΕΦ. Ζ'. Περὶ πταίσματος ὑπερημερίας καὶ ἀποζη- μιώσεως δι' ἀθέτησιν τῆς ἐνοχῆς	238
ΜΕΡΟΣ Β'. Περὶ τῶν κατ' εἶδος ἐνοχῶν	241
ΚΕΦ. Α'. Περὶ τῶν ἐκ συμβάσεων ἐνοχῶν	241
<i>Τμῆμα Α'.</i> Ἐν γένει	241
<i>Τμῆμα Β'.</i> Περὶ τῶν οὐσιωδῶν ὄρων τῶν συμ- βάσεων	241
Α'. Περὶ τῆς συναινέσεως	242
Β'. Περὶ τῆς ἱκανότητος τῶν συναλλατ- τομένων	243
Γ'. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τῶν συμβά- σεων	244
Δ'. Περὶ τῆς αἰτίας τῶν συμβάσεων	244
<i>Τμῆμα Γ'.</i> Περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν συμ- βάσεων	244
<i>Τμῆμα Δ'.</i> Περὶ τῆς ἐρμηνείας τῶν συμβάσεων	245

<i>Τμῆμα Ε'.</i>	Περὶ τῆς ἐνισχύσεως τῶν συμβάσεων.	245
<i>Τμῆμα ΣΤ'.</i>	Περὶ τῆς ἀκυρώσεως τῶν συμβάσεων.	246
ΚΕΦ. Β'.	Περὶ τῶν κατ' εἶδος συμβάσεων.....	247
<i>Τμῆμα Α'.</i>	Πώλησις καὶ ἀνταλλαγή.....	247
Α'.	Γενικαὶ διατάξεις.....	247
Β'.	Ὑποχρεώσεις τοῦ πωλητοῦ.....	249
Γ'.	Ὑποχρεώσεις τοῦ ἀγοραστοῦ.....	251
Δ'.	Πώλησις ἐπὶ δοκιμῇ.....	252
Ε'.	Ἐξῶνησις.....	252
ΣΤ'.	Περὶ τῆς εὐθύνης τοῦ πωλητοῦ δι' ἐκ- νίκησιν, ἢ ἐλαττώματα τοῦ πράγ- ματος.....	254
α.)	Ἐκνίκησις.....	254
β.)	Ἐλαττώματα τοῦ πράγματος..	256
Ζ'.	Περὶ ὑπερόγκου βλάβης.....	258
Η'.	Ἀνταλλαγή.....	259
<i>Τμῆμα Β'.</i>	Περὶ ἐκχωρήσεως τῶν ἀπαιτήσεων..	260
<i>Τμῆμα Γ'.</i>	Μίσθωσις πραγμάτων.....	261
Α'.	Γενικαὶ διατάξεις.....	261
Β'.	Μίσθωσις οἰκιῶν.....	267
Γ'.	Μίσθωσις ἀγροτικῶν κτημάτων...	268
Δ'.	Ἐπίμορτος μίσθωσις ἢ ἀγροληψία..	269
<i>Τμῆμα Δ'.</i>	Μίσθωσις ὑπηρεσίας.....	272
Α'.	Γενικαὶ διατάξεις.....	272
Β'.	Ἐργοδοσία.....	273
Γ'.	Κτηνοληψία.....	275
<i>Τμῆμα Ε'.</i>	Ἑταιρίαι.....	276
Α'.	Γενικαὶ διατάξεις.....	276
Β'.	Εἶδη τῶν ἐταιριῶν.....	277
Γ'.	Σχέσεις τῶν ἐταίρων.....	277
α.)	Πρὸς ἀλλήλους.....	277
β.)	Πρὸς τρίτους.....	281
Δ'.	Λύσις τῆς ἐταιρίας.....	281
<i>Τμῆμα ΣΤ'.</i>	Ἐντολή, σύμβασις διαπράξεως....	283
Α'.	Ἐντολή.....	283
α.)	Γενικαὶ διατάξεις.....	283
β.)	Ὑποχρεώσεις τοῦ ἐντολοδόχου.	284
γ'.	Ὑποχρεώσεις τοῦ ἐντολέως...	285

	δ'.) Τέλος τῆς ἐντολῆς	286
	Β'. Σύμβασις διαπράξεως	287
<i>Τμήμα Ζ'.</i>	Περὶ δωρεῶν	288
	Α'. Περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ δωρεῖσθαι καὶ τοῦ λαμβάνειν ἐκ δωρεᾶς . . .	288
	Β'. Περὶ τοῦ τύπου καὶ τῶν ἀποτελε- σμάτων τῶν δωρεῶν	288
	Γ'. Περὶ ἀνακλήσεως τῶν δωρεῶν . . .	291
	Δ'. Περὶ μειώσεως τῶν δωρεῶν	293
<i>Τμήμα Η'.</i>	Δάνειον, χρησιδάνειον	294
	Α'. Δάνειον	294
	α'.) Γενικαὶ διατάξεις	294
	β'.) Ὑποχρεώσεις ἐκ τοῦ δανείου . .	295
	Β'. Χρησιδάνειον	296
	α'.) Γενικαὶ διατάξεις	296
	β'.) Ὑποχρεώσεις ἐκ τοῦ χρησιδα- νείου	296
<i>Τμήμα Θ'.</i>	Παρακαταθήκη	297
	Α'. Κοινὴ παρακαταθήκη	297
	α'.) Γενικαὶ διατάξεις	297
	β'.) Ὑποχρεώσεις ἐκ τῆς παρακα- θήκης	298
	Β'. Παρακαταθήκη ἀνώμαλος	300
	Γ'. Κατ' ἀνάγκην παρακαταθήκη . .	300
	Δ'. Μεσεγγύησις	300
<i>Τμήμα Ι'.</i>	Παίγνιον, περίδοσις, σύστασις προ- σόδου	304
	Α'. Παίγνιον, περίδοσις	301
	Β'. Σύστασις προσόδου	302
<i>Τμήμα ΙΑ'.</i>	Περὶ συμβιβασμοῦ	303
<i>Τμήμα ΙΒ'.</i>	Ἐγγύησις, ἐνέχυρον, ἀντίχρησις . .	305
	Α'. Ἐγγύησις	305
	α'.) Περὶ τῆς φύσεως καὶ ἐκτάσεως αὐτῆς	305
	β'.) Ἀποτελέσματα τῆς ἐγγυήσεως	306
	γ'.) Παῦσις τῆς ἐγγυήσεως	308
	Β'.) Ἐνέχυρον	309
	Γ'.) Ἀντίχρησις	311

ΚΕΦ. Γ'. Περὶ τῶν ἐκ τοῦ νόμου ἐνοχῶν.....	344
Τμήμα Α'. Περὶ τῶν οἰονεὶ συμβάσεων.....	344
Τμήμα Β'. Περὶ τῶν ἀδικημάτων καὶ οἰονεὶ ἀδικημάτων.....	343
Α'. Γενικαὶ διατάξεις.....	343
Β'. Παυλιανὴ ἀγωγή.....	344
Γ'. Εὐθύνη διὰ πράξεις ἄλλου.....	345
Δ'. Ζημίαι ὑπὸ κτηνῶν ἢ κτιρίων προ- ξενούμεναι.....	346

ΠΡΟΣ ΤΟ
Σ. ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ

ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΝ ΤΟΥ ΑΠΟ 10 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1870

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

ΑΣΤΥΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΥ

ΓΕΝΟΜΕΝΩΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΝ.

Κύριε Ὑπουργέ!

Ἡ διὰ τοῦ ἀπὸ 17 Μαΐου ε. ε. Βασιλ. διατάγματος διορισθεῖσα ἐπιτροπὴ πρὸς ἀναθεώρησιν τοῦ ἐν ἔτει 1870 συνταχθέντος νομοσχεδίου, περατώσασα τὸ ἀνατεθὲν αὐτῇ ἔργον, ὑποβάλλει ὑμῖν ἀνατεθεωρημένον τὸ ἐφ' οὗ εἰργάσθη νομοσχέδιον μετὰ συνοπτικῆς ἐκθέσεως τῶν λόγων, ἐξ ὧν ὠρμήθη εἰς τὰς ἐν τῷ νέῳ νομοσχεδίῳ γενομένας τροποποιήσεις.

Καί τοι εἰς νέον ἔλεγχον ὑποβαλοῦσα ἡ ἐπιτροπὴ τὸ εἰρημένον νομοσχέδιον, οὐδὲν ἤττον ἐτήρησεν ἀναλλοιώτους τὰς θεμελιώδεις αὐτοῦ ἀρχάς, οὐδένα ἀνευροῦσα λόγον νὰ παρεκκλίνῃ τούτων· πᾶσαι δὲ αἱ ὑπ' αὐτῆς γενόμεναι τροποποιήσεις ἀνάγονται κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ἐν τοῖς καθ' ἕκαστα ἐφαρμογὴν τῶν γενικῶν ἀρχῶν, ὧν τὴν συμπλήρωσιν ἐν πολλοῖς ἀναγκαίαν ἔκρινεν ἡ ἐπιτροπὴ.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

Ἄρθρ. 1.

Σπουδαῖον προσὸν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νόμου εἶναι ἡ σύγχρονος καθ' ἅπαν τὸ Κράτος εἰσαγωγή αὐτοῦ ἐν ὀρισμένῳ χρονικῷ σημείῳ. Ἡ σύγχρονος ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἐπικράτειαν δημοσίευσις τοῦ νόμου, ἣν μετὰ ζήλου ὀφείλει νὰ ἐπιζητήσῃ ὁ νομοθέτης, δὲν ἐξεπληροῦτο ἀκριβῶς διὰ τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ ἀπὸ 29 8bris 1856 νόμου, καθ' ὃν ἡ κατὰ τόπον ἰσχὺς τοῦ νόμου προβαίνει βαθμηδὸν ἐνεργουμένη διὰ τοσοῦτων τοιχοκόλλησεων, ὅσαι εἶναι αἱ διοικητικαὶ διαιρέσεις τοῦ Κράτους.

Ταῦτα πάντα κατὰ μίμησιν τοῦ ἁρθρου 1 τοῦ Ἰταλ. Κωδ., ἀκολουθήσαντος καὶ τούτου τὸν Αὐστριακὸν, ἐκανόνισεν ἀκριβέστερον τὸ ἁρθρον 1 τοῦ νέου νομοσχεδίου, ὅρισαν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ μόνιμον σημεῖον δημοσιεύσεως τοῦ νόμου καθ' ἅπαν τὸ κράτος, ἥτις δημοσίευσις ἐκτελεῖται νῦν διὰ μόνης τῆς καταχωρίσεως τοῦ νόμου εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς κυβερνήσεως. Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς κυβερνήσεως καταχώρισις τοῦ νόμου δὲν εἶναι τοσοῦτον πάνδημος τρόπος δημοσιεύσεως τοῦ νόμου, ὥς ἡ τοιχοκόλλησις αὐτοῦ ἐν τοῖς Νομαρχείοις, Ἐπαρχείοις, καὶ Δημαρχείοις, ἀλλ' ἐν συνταγματικῶς κυβερνωμέναις Ἐπικρατείαις, ἐν αἷς οἱ νόμοι φέρονται εἰς τὸ νομοθετικὸν σῶμα καὶ συζητοῦνται ὑπ' αὐτοῦ, δὲν δύναται τις ἐλλόγως νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι ἡ τοῦ νόμου συζήτησις εἰς οὐδὲν συνετέλεσεν, ὅπως τύχη ὁ νόμος τῆς προσηκούσης δημοσιότητος.

BIBLION ΠΡΩΤΟΝ

Τὴν εἰς δύο κεφάλαια διαίρεσιν τοῦ Πρώτου Μέρους ἐθεώρησε σκοπιμώτερον ἢ ἐπιτροπὴ νὰ ἐξαλείψῃ, ὅπως τὰ ἐν τοῖς δυσὶ κεφαλαίοις περιεχόμενα ἄρθρα ἀποτελέσωσι τὸ Πρῶτον Μέρος ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν. «Περὶ ἀπολαύσεως τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων καὶ περὶ ἰθαγενείας» ἀκολουθήσασα ἐν τούτῳ τὴν ἐν Βιβλίῳ Πρώτῳ Τίτλῳ Α' διαίρεσιν τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος.

ἄρθρ. 10.

Τὸ ἄρθρον 10 τοῦ παλαιοῦ νομοσχεδίου συνταχθὲν κατὰ μίμησιν τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Γαλλ. Κώδ. διεγράφη ὡς πάντῃ περιττὸν, καθόσον τὰ ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ νόμου καθιερούμενα ἀστυκὰ δικαιώματα ἀναγράφονται κατὰ πρῶτιστον καὶ κύριον λόγον διὰ τοὺς Ἑλληνας. Demolombe Vol, I N^ο 138.

ἄρθρ. 11. (12)*

Τὸ ἄρθρον 11 τοῦ νομοσχεδίου ἐγένετο πληρέστερον, καθόσον τὰ νομικὰ πρόσωπα ἀπολαύουσι τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων, ἐφόσον δὲν τροποποιοῦσι τὴν ἀπόλαυσιν αὐτῶν, οὐ μόνον ἰδιαιτέροι νόμοι, ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς ἐγκρίσεως αὐτῶν Διάταγμα.

ἄρθρ. 14. (15)

Ἡ ἐπιτροπὴ, ἂν καὶ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν γνώμην τινῶν τῶν μελῶν αὐτῆς, ὅπως ἡ μετὰ τὴν περὶ πολιτογραφήσεως αἵτησιν ἐν Ἑλλάδι κατοικία τοῦ ὁμογενοῦς περιορισθῇ εἰς ἓν μόνον ἔτος, οὐδὲν ἥττον κατὰ πλειονοψηφίαν ἐπιμένει εἰς τὰ ἤδη νενομοθετημένα.

ἄρθρ. 29, 30, 31, καὶ 32. (30, 31, 32 καὶ 33)

Αἱ διατάξεις τοῦ ἀπὸ 29 8βρίου 1856 νόμου περὶ ληξιαρχικῶν πράξεων δὲν ἔτυχον πλήρους ἐφαρμογῆς. Ἡ μὴ ἀκριβὴς ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ εἰρημένου πρὸ πολλοῦ ἤδη κατέστη ἐπαισητὴ, καθόσον ἡ βεβαίωσις τῶν τριῶν σπουδαιοτέρων γεγονότων τοῦ ἀνθρωπίνου βίου, ἤτοι ἡ γέννησις, ὁ γάμος καὶ ἡ ἀποβίωσις ἐνδιαφέρουσι μεγάλως τὸ τε Ἀστυκὸν καὶ Δημόσιον δίκαιον.

Κύριος λόγος, δι' ὃν ὁ νόμος προσέκοπτεν ἐν τῇ ἐφαρμογῇ αὐτοῦ, ἦσαν τὰ πρόσωπα, εἰς ἃ ἀποκλειστικῶς ἀνετέθη ἡ σύνταξις τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων. Οἱ κατὰ τὸν ἰσχύοντα νόμον τὴν σύνταξιν τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων ἐπιτετραμένοι, μὴ ἀνήκοντες εἰς τὰ ἀπαραίτητα κατὰ τὴν γέννησιν, γάμον καὶ ἀποβίωσιν πρόσωπα, δὲν ἠδύναντο ἀναπληροῦντα τὴν

* Οἱ ἐν παρενθέσει ἀριθμοὶ ἐμφαίνουσι τὰ ἀντίστοιχα τοῦ ἀναθεωρηθέντος νομοσχεδίου ἄρθρα.

ἀμέλειαν τῶν κατὰ τὸν νόμον πρὸς δῆλωσιν τῶν εἰρημένων πράξεων ὑποχρέων νὰ ἐκτελέσωσιν ἅφ' ἑαυτῶν τὸ ἐπιβαλλόμενον αὐτοῖς καθῆκον. Οἱ ἱερεῖς τοῦναντίον, ὄντες ἀναπόφευκτοι κατὰ τε τὰς γεννήσεις, βαπτίσεις, γάμους καὶ κηδεύας, εἰσὶ μᾶλλον ἀρμόδιοι νὰ βεβαιώσωσι τὴν πρὸ αὐτῶν τελουμένην πράξιν, χρησιμεύοντες ὡς βοηθοὶ τῶν ληξιαρχων.

Αἱ ὑπὸ τῶν ἱερέων ὡς βοηθῶν τῶν ληξιαρχων συνταττόμεναι κατὰ τὸ ἄρθρον 30 τοῦ νομοσχεδίου ἐν διπλοτύπῳ ἐκθέσεις ἀποστέλλονται ἐντὸς ἡμερῶν πέντε ἀπὸ τῆς συντάξεως αὐτῶν εἰς τὸν ληξίαρχον, ὅστις κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 32 ὠρισμένα, ἂν δὲν γίνῃ πρὸς αὐτὸν ἢ κατὰ τὰ ἄρθρα 62, 73 καὶ 77 δῆλωσις ὑπὸ τῶν ἐν αὐτοῖς ἀναφερομένων προσώπων, καταχωρίζει ἐν τοῖς ληξιαρχικοῖς βιβλίοις τὴν ἐκθεσιν τοῦ ἱερέως, ἥτις ἔχει τὴν αὐτὴν ἰσχὺν ὡς καὶ ἡ παρ' αὐτοῦ τοῦ κυρίως ληξιαρχοῦ συντασσομένη ἐκθεσις ἐπὶ τῇ δηλώσει τῶν κατὰ νόμον πρὸς τοῦτο ὑποχρέων προσώπων.

Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο, ὅπερ πρὸ πολλοῦ ἐφαρμοσθὲν ἐν Ἑπτανήσῳ ἐπέτυχε πληρέστατα, φρονεῖ ἡ ἐπιτροπὴ ὅτι ἐκπληροῦται ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου, χωρὶς οὐδόλως νὰ μεταβληθῇ οὐσιωδῶς ὁ ἰσχύων νόμος καὶ ἡ ἀρχικὴ αὐτοῦ οἰκονομία, ὅσον ἀφορᾷ τὰς εἰδικὰς περὶ ληξιαρχικῶν πράξεων διατάξεις αὐτοῦ.

Ἄρθρ. 60. (61)

Κατὰ τὸ ἄρθρον 61 τοῦ ἰσχύοντος νόμου ἂν γέννησις, γάμος ἢ ἀποθίωσις δὲν ἠδύνατο ν' ἀποδειχθῇ διὰ τῶν ληξιαρχικῶν βιβλίων, τὸ παραδεκτὸν ἐτέρων ἀποδεικτικῶν μέσων ἰδίως δὲ τοῦ τῶν μαρτύρων ἥρητο ἀπὸ τῆς κρίσεως τοῦ δικαστηρίου, ἄνευ διακρίσεως ἂν τὸ ἀνέφικτον τῆς διὰ τῶν ληξιαρχικῶν βιβλίων ἀποδείξεως προήρχετο, εἴτε διότι, καὶ τοι τοιρουμένων ληξιαρχικῶν βιβλίων, δὲν συνετάχθη ληξιαρχικὴ πράξις, εἴτε διότι παντελῶς ἐλλείπουσι τοιαῦτα, ἢ τὰ τηρούμενα κατεστράφησαν ἢ ἀπολέσθησαν, ὥστε δικαίως ἠδύνατό τις νὰ ὑπολάβῃ, ὅτι κατὰ τὰς τελευταίας ταύτας περιπτώσεις ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις ἥρηται ἀείποτε ἀπὸ τῆς κρίσεως τοῦ δικαστηρίου, καὶ ὅτι δὲν χωρεῖ μόνον ἐπὶ τοῦ ἀνεφίκτου τῆς ἐγγράφου ἀποδείξεως κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 304 τῆς πολ. δικονομίας ὠρισμένα.

Ταῦτα πάντα διέκρινε σαφῶς τὸ ἄρθρον 60 τοῦ νομοσχεδίου, ἀκολουθήσαν κατὰ τὸ δεύτερον αὐτοῦ ἐδάφιον τὸ ἄρθρον 364 τοῦ Ἱταλ. Κώδικος.

Ἄρθρ. 130. (131)

Τὸ § 6' τοῦ ἁρθρου τούτου συνεπληρώθη κατὰ τὸ ἄρθρον 1595 τοῦ Σαξωνικοῦ Κώδικος, καθ' ὃν πᾶν ὁρθῶς ὡς πλάνη καλέσασα τὴν πρὸς γάμον συναίνεσιν λογίζεται καὶ ἡ ἄγνοια τῆς προϋπαρχούσης ἀνιάτου φρενοβλαθείας τοῦ ἐτέρου τῶν συζύγων.

Ἄρθρ. 143 (146).

Τὰ λόγῳ συγγενείας κωλύματα τοῦ γάμου ἡ επιτροπὴ ἔκρινε λυσιτελέστερον νὰ περιλάβῃ ἐν τῷ ἀστυκῷ κώδικι, συστηματοποιήσῃ δὲ καὶ διατυπώσῃ ἀκριβέστερον, ὅπως μὴ ἀναζητῶμεν ἐκάστοτε αὐτὰ τῇδε κακείσε ἐν ταῖς διαφόροις συλλογαῖς.

Κατὰ τὴν διατύπωσιν τῶν λόγῳ συγγενείας κωλυμάτων ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἀπεμακρύνθη οὐσιωδῶς τοῦ ἰσχύοντος δικαίου, ὅπως ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας τηρεῖται.

Τὸ κατὰ τὴν Ἐκκλησίαν μέχρι τετάρτου βαθμοῦ ἐπὶ τῆς ἐξ αἵματος καὶ τῆς ἐξ ἀγχιστείας συγγενείας κώλυμα τοῦ γάμου καθιέρωσεν ὁ 54 κανὼν τῆς ἐν ἔτει 692 Οἰκουμενικῆς Πενθέκτης Συνόδου, ἐνῶ τὸ κατὰ τὸν πέμπτον καὶ ἕκτον βαθμὸν κώλυμα τοῦ γάμου εἰσῆχθη διὰ πράξεων τῶν κατὰ καιρὸν Πατριαρχῶν, ἃς ἐκύρουν καὶ οἱ Βυζαντινοὶ Αὐτοκράτορες· ἀλλὰ τὰ κατὰ τὸν πέμπτον καὶ ἕκτον βαθμὸν οὕτως εἰσυχθέντα κωλύματα, μὴ στηριζόμενα εἰς ἀπόφασιν Συνόδου Οἰκουμενικῆς, ἦσαν συγγνωστά. Τὸ ζήτημα, ἂν κατὰ τὸν ἔβδομον βαθμὸν κωλύεται ὁ γάμος, ὑπῆρξεν ἐπὶ πολὺ ἀμφήριστον, κατὰ δὲ τὴν ἐν ἔτει 1614 Σύνοδον τῶν Πατριαρχῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὁ κατὰ τὸν ἔβδομον βαθμὸν τῆς ἐξ αἵματος συγγενείας τελεσθεὶς γάμος δὲν διαλύεται.

Ἐκ τῶν αὐτῶν ἀρχῶν ὁρμωμένη καὶ ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐπέεζεττεινε πέραν τοῦ ἕκτου βαθμοῦ τὰ κωλύματα τοῦ γάμου ἐπὶ τῆς ἐξ αἵματος καὶ ἐξ ἀγχιστείας ἐκ πλαγίου συγγενείας, ἐπέτρεψε δὲ εἰς τὸν ἐπίσκοπον νὰ συγχωρήσῃ τὸν κατὰ τὸν πέμπτον καὶ ἕκτον βαθμὸν συναφθέντα γάμον, ὡς

εἴθισται καὶ νῦν ἐν τῇ πράξει, συνηγοροῦσι δὲ καὶ πλείστοι ὅσοι κοινωνικοὶ λόγοι, καθόσον εἰς μικράς τινας κοινωνίας τοῦ Κράτους δυσκόλως εὐρίσκονται οἰκογένειαὶ μὴ συναπτόμεναι διὰ συγγενικοῦ τινος τοιούτου βαθμοῦ δεσμοῦ.

Κατὰ τὸν ἕκτον βαθμὸν τῆς ἐξ ἀγχιστείας συγγενείας κατ' ἐξαίρεσιν ἐπετρέπη ὁ γάμος ἐν ταῖς δυσὶν ὑπὸ στοιχείων α. καὶ β'. περιπτώσεσιν, ὡς μὴ συγχεομένων τῶν ὀνομάτων ἀπαγορεύεται ἐπομένως κατὰ τοὺς ἐφεξῆς δέκα συνδυασμούς.

1) Πατὴρ καὶ υἱὸς δὲν δύνανται νὰ συζευθῶσιν ὁ μὲν πατὴρ τὴν δισεγγόνην, ὁ δὲ υἱὸς τὴν δισμάμην.

2) Πατὴρ καὶ υἱὸς, ὁ μὲν πατὴρ τὴν μικρὰν ἀνεψιάν, ὁ δὲ υἱὸς τὴν μικρὰν θείαν.

3) Πατὴρ καὶ υἱὸς, ὁ μὲν πατὴρ τὴν θυγατέρα τῆς μεγάλης ἀνεψιάς (ἢ ἐξ ἀνεψιάς), ὁ δὲ υἱὸς τὴν μεγάλην θείαν τῆς μητρὸς αὐτῆς.

4) Ὁ πάππος καὶ ὁ ἔγγονος, ὁ μὲν πάππος τὴν ἀπεγγόνην, ὁ δὲ ἔγγονος τὴν ἀπομάμην.

5) Πάππος καὶ ἔγγονος δύο πρῶτας ἐξαδέλφας.

6) Πάππος καὶ ἔγγονος, ὁ μὲν πάππος τὴν μεγάλην ἀνεψιάν, ὁ δὲ ἔγγονος τὴν μεγάλην θείαν.

7) Πρόπαππος καὶ προέγγονος, ὁ μὲν πρόπαππος τὴν ἀνεψιάν, ὁ δὲ προέγγονος τὴν θείαν.

8) Ἀπόπαππος καὶ ἀπέγγονος δύο ἀδελφάς.

9) Δύο ἀδελφοὶ δὲν δύνανται νὰ συζευθῶσι μεγάλην θείαν καὶ μεγάλην ἀνεψιάν.

10) Θεῖος καὶ ἀνεψιὸς, ὁ μὲν θεῖος τὴν ἀνεψιάν, ὁ δὲ ἀνεψιὸς τὴν θείαν.

Ὅταν διὰ διττῶν γάμων συνάπτονται τρία γένη, προκύπτει ἡ ἐκ τριγενείας συγγένεια, ἥτις καὶ κατ' αὐτοὺς τοὺς Ῥωμαίους ἀπετέλει κώλυμα γάμου, ἐν ᾗ περιπτώσει τὰ πρόσωπα ταῦτα συνεπέα τοῦ γάμου ἐπεῖχον τάξιν ἀνιόντων καὶ κατιόντων. I. 15 Δ. (23, 2).

Τὰς ἐν τῷ νομοσχεδίῳ δύο ἀπαγορεύσεις ἐκ τῆς ἐκ τριγενείας συγγενείας ἀναγράφει καὶ ὁ Ἀρμενόπουλος ἐν Δ. ἡ. 5 ὡς μόνας ὑπὸ τοῦ νόμου προνοουμένας.

Τὰ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἐξ κωλύματα λόγῳ τῆς ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος συγγενείας διευτυπώθησαν καθ' ὃν τρόπον περιώρισαν αὐτὰ ὅτε Βαλσχυῶν καὶ Ματθαῖος ὁ Βλάσταρης (Ραλ.

Ποτλ. Σύντ. Α. σελ. 303, ΣΤ' σελ. 138) εὐρίσκομεν δὲ καὶ ἐν τοῖς Βασιλικοῖς. ΚΗ'. έ. 14.

Τὸ ἄρθρον 142 τοῦ παλ. νομοσχεδίου διεγράφη ὡς περιττὸν, καθόσον ἡ Ἐκκλησία οὐδέποτε θέλει ἐπιτρέψει τὸν τέταρτον γάμον.

Περὶ μικτῶν γάμων μεταξὺ ὀρθοδόξων καὶ χριστιανῶν ἐτέρας Ἐκκλησίας δὲν πραγματεύεται τὸ νομοσχέδιον, ἀλλ' ἐκ τῆς σιωπῆς αὐτοῦ δὲν ἔπεται ὅτι ἀπαγορεύονται, οὐδὲ θεωρεῖται τούτου ἕνεκα κατηρηγμένος ὁ εἰδικὸς ἀπὸ 1586ρίου 1861 νόμος περὶ μικτῶν γάμων.

Ἄρθρ. 193. (196)

Ἐν § α' τοῦ ἁρθρου τούτου προσετέθη κατὰ τὸ ἄρθρον 110 τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἐξάμηνος προθεσμία, ἀρχομένη ἀφ' ἧς ὁ σύζυγος ἢ οἱ σύζυγοι συμπληρώσωσι τὴν πρὸς τέλεσιν γάμου νόμιμον ἡλικίαν, μετὰ παρέλευσιν τῆς ὁποίας καθίσταται ἀπρόσβλητος ὁ γάμος, ὁ συναφθεὶς παρὰ προσώπων μὴ ἐχόντων τὴν ἀπαιτουμένην ἡλικίαν.

Ἄρθρ. 207. (210)

Ὁ λόγος, ὅτι κατὰ τὴν θρησκείαν τοῦ μὴ ἀνήκοντος εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν ἡμεδαποῦ ἐπιτρέπεται ὁ γάμος μεταξὺ ἀνιόντων καὶ κατιόντων ἢ κατὰ τὸν δευτερον βαθμὸν τῶν ἐκ πλαγίου συγγενῶν, δὲν δύναται νὰ κατισχύσῃ τῆς ἡθικῆς καὶ νὰ συνταράξῃ τοσοῦτον σκανδαλωδῶς τὰς βάσεις τῆς οἰκογενειακῆς τάξεως. Ἐκ τῆς ἀρχῆς ταύτης ὀρμωμένη ἡ ἐπιτροπὴ προσέθηκε τὸν ἐν δευτέρῳ ἐδαφίῳ τοῦ εἰρημένου ἁρθρου περιορισμὸν ἐπὶ τῶν μὴ ἀνηκόντων εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἡμεδαπῶν αἱ ἐν ἁρθροῖς 161 καὶ 162 τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος διατάξεις ἐλήφθησαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὡς ὅρος ἀπαγορεύσεως.

Ἄρθρ. 307.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο συνετάχθη κατὰ τὸ ἄρθρον 310 τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος καὶ ἀποτελεῖ ἴδιον λόγον διαζυγίου, ἐὰν ὁ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμὸς διαρκέσῃ ὑπὲρ τὰ τρία ἔτη, συντρέχῃσι δὲ καὶ αἱ λοιπαὶ ἐν τῷ εἰρημένῳ ἁρθρῷ προϋποθέσεις.

Ἀρθρ. 358, 359. 360 καὶ 361.

Ἐκτὸς τῆς δι' ἐπιγενομένου γάμου νομιμοποιήσεως τῶν φυσικῶν τέκνων, ἡ ἐπιτροπὴ ἔκρινε καλὸν νὰ ἐπιτρέψῃ καὶ τὴν διὰ Βασιλ. Διατάγματος νομιμοποίησιν τοιούτων κατὰ τὰς ἐν τοῖς εἰρημένοις ἄρθροις περιπτώσεις παραλαβοῦσα τὰ περὶ τούτου ἐκ τῶν ἄρθρων 198, 199, 200 καὶ 201 τοῦ Ἰταλ. Κώδικος. Τὴν καὶ κατ' αὐτὸ τὸ Ῥωμ. δίκαιον ἐπιτρομένην νομιμοποίησιν τῶν φυσικῶν τέκνων διὰ βασιλικῆς ἀντιγραφῆς δὲν ἐπιτρέπει ὁ Γαλλικὸς Κώδιξ, τὸυναντίον δὲ ἀπεδέχθησαν αὐτὴν ὅ τε Αὐστριακοὶ ἐν ἄρθρῳ 162 καὶ ὁ Σαξωνικὸς ἐν ἄρθρῳ 1783, ὡς λυσιτελῇ πρὸς τὴν ῥύθμισιν τοῦ οἰκογενειακοῦ δεσμοῦ.

Ἀρθρ. 397 (395).

Ἐν ἄρθρῳ 397 συμπεριελήφθη τὸ τοῦ παλαιοῦ νομοσχεδίου ἄρθρον 509, τὸ ἀποτελοῦν ἴδιον κεφάλαιον ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν περὶ ἐνηλικιότητος, τὰ δὲ περὶ ἐπιτροπείας, χειραφεσίας καὶ κηδεμονίας ἀπῆρτισαν τὸ δέκατον πρῶτον μέρος.

Ἀρθρ. 407 (405).

Ὅπως λυθῇ τὸ ζήτημα, τίς ἐνεργεῖ ὡς σύμβουλος, ἐν ἣ περιπτώσει ὁ πατὴρ διορίσῃ πλείονας τοιούτους διὰ τὰς αὐτὰς πράξεις, προσετέθη ἐν τῷ εἰρημένῳ ἄρθρῳ, ὅτι ὁ κατὰ τὸν διορισμὸν προηγούμενος ἀποκλείει τοὺς λοιπούς.

Ἀρθρ. 413 (411).

Συμφώνως πρὸς τὴν ἐν ἄρθρῳ 381 τοῦ νομοσχεδίου ἀρχὴν, ὅτι ἡ μήτηρ ἐνασκει τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν μόνον ἐν ἣ περιπτώσει ζῶν ὁ πατὴρ ἀδυνατεῖ νὰ ἐκπληρώσῃ ταύτην, διωρθώθη τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 411 τοῦ παλαιοῦ νομοσχεδίου. Ὅπως δὲ ἐπὶ πλείονων συμβούλων, οὕτω καὶ ἐπὶ διορισμῷ πλείονων ἐπιτρόπων, προσετέθη, ὅτι ὁ κατὰ τὸν διορισμὸν προηγούμενος ἀποκλείει πάντας τοὺς λοιπούς.

Ἀρθρ. 415 (431).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 413 τοῦ παλαιοῦ νομοσχεδίου ὡς ἐκ τῆς

φράσεως «'Εν ἐλλείψει τῆς ἐπιτροπείας τῆς μητρὸς» ἐγένε-
ν ἄτο ἡ ἀμφισβήτησις, ἂν καὶ τοὶ ὑπαρχούσης μητρὸς, ἀλλὰ
μὴ δυναμένης νὰ ἔχῃ τὴν ἐπιτροπείαν, καλοῦνται εἰς ταύτην
οἱ ἀνιόντες. Τοῦτο ἐσαφῆνισεν ἡ ἐπιτροπὴ μεταχειρισθεῖσα
τὴν φράσιν «'Εν ἐλλείψει τῆς μητρὸς», ὥστε οὕτω οὐδεμία
ὑπολείπεται ἀμφιβολία, ὅτι ἡ ἐπιτροπεία ἐπάγεται εἰς τοὺς
ἀνιόντας μόνον ἐν ᾗ περιπτώσει δὲν ὑπάρχει μήτηρ.

ἜΑρθρ. 418. (416)

Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἄρθρου 416 τοῦ παλ. νομοσχεδ.
προσετέθη ὅτι ἡ ἐπιτροπεία τοῦ λόγῳ ἀνηλικιότητος τῆς μη-
τρὸς διορισθέντος ἐπιτρόπου διαρκεῖ μέχρι τῆς ἐνηλικιώ-
σεως αὐτῆς.

ἜΑρθρ. 419.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐλήφθη ἐκ τοῦ Ἰταλ. Κώδ. ἄρθρον 246.
Τὸν διορισμὸν εἰδικοῦ ἐπιτρόπου δι' ἕκαστον τῶν ἐχόντων
ἀντίθετον συμφέρον προβλέπει καὶ ὁ Γαλλ. Κώδ. ἐν ἄρθρῳ
838 προκειμένου περὶ διανομῆς μεταξὺ συγκληρονόμων ἀνη-
λίκων, ὧν τὰ συμφέροντα συγκρούονται.

ἜΑρθρ. 427. (424)

Ὅπως μὴ ἐκάστοτε μεταβάλλεται ὁ τόπος τῆς συγκρο-
τήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, εἴτε διότι ὁ ἐπίτροπος
ἔχει ἄλλην παρὰ τὴν τοῦ πατρὸς τοῦ ἀνηλίκου κατοικίαν,
εἴτε διότι μετέθεσεν ἄλλαχοῦ τὴν κατοικίαν αὐτοῦ, συνεπλη-
ρώθη ἀκριδέστερον τὸ ἄρθρον 424 τοῦ παλ. νομοσχεδίου
κατὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 249 τοῦ Ἰταλ. Κώδ. διάταξιν. Κατὰ τὸ
ἄρθρον 251 τοῦ Ἰταλ. Κώδ. προστέθη καὶ ἐν τῷ τοῦ ἡμε-
τέρου νομοσχεδίου ὅτι ὁ τὸ 16^{ον} ἔτος συμπληρώσας ἀνήλι-
κος δύναται νὰ παρευρίσκηται εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ συγ-
γενικοῦ συμβουλίου, προσπαρασκευαζόμενος οὕτω εἰς τὴν δια-
χείρισιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ἣν μετ' ὀλίγον πρόκειται
νὰ ἀναλάβῃ.

ἜΑρθρ. 431. (428)

Ἡ ἐν § 4 τροποποίησις ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἄρθρου 272 τοῦ
Ἰταλ. Κώδικος.

Ἀρθρ. 459. (456)

Τὰς συνεπείας τῆς ἀποσιωπήσεως τῶν κατὰ τοῦ ἀνηλίκου ἀπαιτήσεων τοῦ ἐπιτρόπου, καὶ ἐν ᾗ περιπτώσει δὲν ᾔθελεν ἐρωτηθῇ ὁ ἐπίτροπος περὶ τούτου, θεωρήσασα λίαν αὐστηρὰς ἡ ἐπιτροπὴ, ἐκανόνισε κατὰ τὴν ἐπιεικεστέραν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 286 τοῦ Ἰταλ. Κώδικος.

Ἀρθρ. 461.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο συνετάχθη κατὰ τὸ ἄρθρον 298 τοῦ Ἰταλ. Κώδικος.

Ἀρθρ. 462.

Ὅταν ἐν τῇ περιουσίᾳ τοῦ ἀνηλίκου ὑπάρχῃ ἐμπορικὸν ἢ βιομηχανικὸν κατὰστημα, ἡ διάλυσις καὶ ἐκποίησις αὐτοῦ ἡδύνατο νὰ ἀποβῇ ἐν πολλοῖς ἐπιζήμιος, ἰδίως δὲ, ὡς παρατηρεῖ καὶ ὁ Demolombe, Vol. IV. N° 589² (ed. belge), ὅταν τὸ κύριον κεφάλαιον τοῦ καταστήματος συνίσταται εἰς τὴν ἐδραίαν ἐμπορικὴν αὐτοῦ ὑπόληψιν, τὰ δὲ ἐν αὐτῷ κινητὰ παρίστανται ὥς τι ὅλως δευτερεύοντα ἢ μᾶλλον ὥς τὸ ὄργανον, δι' οὗ πραγματοποιεῖται τὸ ἠθικὸν τοῦ καταστήματος κεφάλαιον. Ἡ σπουδαιότης τοῦ ζητήματος τούτου δὲν διέφυγε τὴν προσοχὴν τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν. Ὁ Σαξωνικὸς Κώδιξ οὐδὲν περὶ τούτου διέταξεν, ἀλλ' ἐν τῷ Διατάγματι τῆς εἰσαγωγῆς αὐτοῦ ἐν τῷ Σαξωνικῷ Βασιλείῳ §§ 50, 51 καὶ 52 ὠρίσθησαν αἱ προϋποθέσεις καθ' αἷς δύναται νὰ ἐπιτραπῇ ἡ πρόοδος τῶν ἐργασιῶν τοῦ εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ ἀνηλίκου εὐρίσκομένου ἐμπορικοῦ ἢ βιομηχανικοῦ καταστήματος, ἡ τοῦναντίον νὰ διαταχθῇ ἡ διάλυσις καὶ ἐκποίησις αὐτοῦ. Ἀπλούστερον διετύπωσε τὰ περὶ τούτου ὁ Ἰταλ. Κώδιξ ἐν ἄρθρῳ 299, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου συνετάχθη τὸ ἐν τῷ νομοσχεδίῳ.

Ἀρθρ. 464 (459).

Ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ προσετέθη, τίνι τρόπῳ δύναται ὁ ἐπίτροπος νὰ καταστήσῃ παραγωγὰ τὰ χρήματα τοῦ ἀνηλίκου ἀγοράζων κινητὰ ἢ ἀκίνητα.

Ἄρθρ. 472 (467).

Τὴν ἀπόσβεσιν καὶ αὐτῆς τῆς ἐκχωρηθείσης ἀπαιτήσεως ἐθεώρησεν ἡ ἐπιτροπὴ οὐ μόνον λίαν αὐστηρὰν καὶ ἄσκοπον ποινὴν, ἀλλὰ καὶ ἀπάδουσαν πρὸς τὰς ἀρχὰς τῶν νεωτέρων νομοθεσιῶν. Ὁ σκοπὸς τοῦ νόμου ἐκπληροῦται ἀρκούντως ἀκυρουμένης τῆς παρὰ τὸν νόμον γενομένης συμβάσεως καὶ ἐπιβαλλομένης τῷ παραβάτῃ χρηματικῆς ποινῆς ἐκ δραχμῶν 400—2,000.

Ἄρθρ. 475 (470).

Ἡ γνωμοδότησις δικηγόρου ἐθεωρήθη περιττὴ ὡς ὅλος μάταιος καὶ ἄνευ πρακτικοῦ ἀποτελέσματος τύπος.

Πρὸς λύσιν τοῦ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς Γάλλοις συγγραφεῦσι φιλονεικουμένου ζητήματος προσετέθη, ὅτι ἡ ἀκυρότης τῆς ἀγωγῆς, δι' ἑλλειψιν ἀδείας τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, δεόν νὰ προτείνεται κατὰ τὸ ἄρθρ. 460 τῆς πολ. δικονομίας τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίασιν.

Ἄρθρ. 496 (491).

Θεωρηθείσης περιττῆς τῆς γνωμοδοτήσεως δικηγόρου κατὰ τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα, διεγράφη ὁλόκληρον τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου τούτου.

Ἄρθρ. (503 498).

Συμφώνως πρὸς τὰ ἐν ἄρθροις 405 καὶ 420 ὠρισμένα ἐν περιπτώσει συγκρούσεως συμφερόντων ἀναγκαίως προσετέθη καὶ ἐνταῦθα τὸ περὶ διορισμοῦ εἰδικοῦ κηδεμόνος δσάκις τὰ συμφέροντα τοῦ χειραφέτου συγκρούονται πρὸς τὰ τοῦ κηδεμόνος.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἄρθρ. 543 (539).

Ἐνταῦθα προσετέθη ὅτι ὡς ἐπὶ ἀκινήτου προσηρμοσμένου εἶναι ἀκίνητον καὶ ἡ ἐδαφονομῆ, ἥτις κυρίως εἶναι συνήθης ἐν Ἐπτανήσῳ.

Ἀρθρ. 568 (564).

Ὅσακις ἐν δίκῃ περὶ διαταράξεως τῆς νομῆς ἢ ἀποβολῆς ἀπ' αὐτῆς ὁ ἐναγόμενος ἀντικρούει τὴν ἀγωγὴν, ἰσχυριζόμενος ὅτι εἶναι αὐτὸς νομεὺς τοῦ ἀκινήτου καὶ ὅτι ἐπομένως ἢ πρᾶξις τοῦ καὶ ἂν ὑποτεθῇ, ὅτι ἔλαβε χώραν, δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς διατάραξις ἢ ἀποβολή, εὖλογον εἶναι ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὸ δικαστήριον νὰ ἐξετάζῃ καὶ ἀποφαίνεται ὁπότερος τῶν διαδίκων εἶναι νομεὺς καὶ ὡς ἐκ τούτου νὰ ἐπιδικάζῃ αὐτήν· ἄρα πρέπει καὶ εἰς ἀμφοτέρους νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν ἀπόδειξιν τῆς νομῆς.

Τοιοιουτρόπως δὲ ἐν μιᾷ δίκῃ τέμνεται ὀριστικῶς καὶ ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις τὸ ζήτημα τῆς νομῆς μεταξὺ τῶν διαδίκων, ἐνῷ, ἂν ὁ δικαστὴς περιορίζετο νὰ ἐξετάζῃ μόνον τὸ ζήτημα, ἂν ὁ ἐνάγων εἶναι νομεὺς ἢ ὄχι, ἀπορρίπτομένης τῆς ἀγωγῆς τούτου, ἤθελε, μάλιστα ἐπὶ διαταράξεως νομῆς, μένει ἀμφίβολον, ἂν εἶναι νομεὺς ὁ ἐναγόμενος καὶ οὕτω ἡδύνατο νὰ γεννηθῇ καὶ ἄλλη δίκη περὶ νομῆς μεταξὺ τῶν αὐτῶν διαδίκων.

Τοιαύτην τινὰ, ἂν καὶ συνεπτυγμένην, διάταξιν περιέχει καὶ τὸ ἄρθρ. 631 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἀρθρ. 574 (587).

Ὅτε Γαλλ. καὶ ὁ Ἰταλ. Κώδιξ παραδέχονται ὅτι οἱ καρποὶ ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον τοῦ παραγαγόντος αὐτοὺς πράγματος δικαιώματι προσαυξήσεως. Ἡ ἐπιτροπὴ θεωρήσασα ὁρ-
 θότερον τὴν ὑπὸ τοῦ κυρίου τοῦ πράγματος ἀπόκτησιν τῶν ἐκ τούτου καρπῶν νὰ χαρακτηρίσῃ ὡς ἄμεσον συνέπειαν τοῦ δικαιώματος τῆς κυριότητος, διέγραψεν ἐλόκληρον τὸ δεύτερον Τμῆμα τὸ φέρον τὴν ἐπιγραφὴν « Περὶ προσαυξήσεως » τὸ δὲ ἐν αὐτῷ ἄρθρον ἄνευ τῶν λέξεων « δικαιώματι προσ-
 αυξήσεως » κατέταξεν ἐν Κεφαλαίῳ Α'. τοῦ περὶ κυριότητος Μέρους.

Ἀρθρ. 624 (620).

Μεταξὺ τῶν μεταγραφπτέων πράξεων προσετέθη καὶ ἡ μεταβίβασις τοῦ δικαιώματος τῆς ἐδαφονομῆς καθὸ ὄντος καὶ τούτου ἐμπραγμάτου. Προσετέθη ἐπίσης μεταξὺ τῶν

μεταγραφτέων πράξεων τῶν ἀφορωσῶν μισθώσεις ἀκινήτων ὑπὲρ τὰ ἐννέα ἔτη, καὶ ἡ ἐπίμορτος μίσθωσις, ἡ ἐν Ἑπτανήσῳ γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα « ἀγροληψία ».

Ἄρθρ. 784 (780 καὶ 782).

Κατὰ τὸ δεύτερον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 482 τοῦ Ἱταλ. Κώδικος γενομένης ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἄρθρῳ τῆς προσθήκης, ὅτι τὰ ἐκ προκαταβολῆς ληφθέντα ἀποδίδονται, διεγράφη τὸ ἄρθρον 782 ὡς περιττόν.

Ἄρθρ. 837—862 (834—858).

Ἐν τῷ περὶ ἐμφυτεύσεως καὶ ἐπιφανείας μέρει καὶ τῷ σχετικῷ κεφαλαίῳ συμπεριελάβομεν καὶ τὴν *εδαφονομίαν*, ἣτις εἶναι καὶ αὕτη ἐμφύτευσις, ἐφαρμοζομένη ὅμως ἐπὶ ἀστυκοῦ κτήματος, καθ' ὃν ὅρισμὸν δίδει αὐτῆς τὸ ἄρθρον 1652 τοῦ Ἰονίου Ἀστυκοῦ Κώδικος καὶ ὡς προκύπτει ἐκ τῆς συμπαραβολῆς τοῦ ἄρθρου τούτου πρὸς τὸ προηγούμενον 1651, ὅπου δίδεται ὑπὸ τοῦ Ἰονίου νομοθέτου ὁ ὅρισμός τῆς ἐμφυτεύσεως. Κατὰ συνέπειαν ἐγένετο καὶ ἡ ἀναγκαία προσθήκη εἰς τὸν ἐν ἄρθρῳ 837 ὅρισμὸν τῆς ἐμφυτεύσεως καὶ πρόσθετον ἐτέθη ἐν τέλει τοῦ κεφαλαίου ἄρθρον, τὸ 855, διαγράφον τὴν ἐφαρμογὴν τῶν σχετικῶν περὶ ἐμφυτεύσεως διατάξεων καὶ εἰς τὴν *εδαφονομίαν*, πλὴν τῶν τοῦ ἄρθρου 841 καὶ 845, ἅτινα δὲν ἠδύναντο νὰ ἐφαρμοσθῶσιν καθόσον προϋποθέτουσιν ἐμφύτευσιν ἐπὶ ἀγροτικοῦ κτήματος συνεστηκυῖαν.

Τὴν προσθήκην τῆς *εδαφονομίας* ἐκρίναμεν ἀναγκαίαν καθόσον ἐν Ἑπτανήσῳ, ὅπου διὰ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ νέου Νόμου, θὰ καταργηθῇ ὁ ὑπάρχων Ἰόνιος Ἀστυκὸς Νόμος, εἶναι συχνοτάτης χρήσεως οὐ μόνον ἡ ἐμφύτευσις ἀλλὰ καὶ ἡ *εδαφονομία*, περὶ ἧς ὡς προσεῖρήθη, ἴδιον περιέχει ὅρισμὸν ὁ Ἰόνιος Νόμος. Καὶ ναὶ μὲν ἐν ταῖς πηγαῖς τοῦ ἰσχύοντος ἐν τῷ παλαιῷ Βασιλείῳ δικαίου δὲν γίνεται τοιαύτη ὀνόματος διάκρισις, διότι ἡ ἐμφύτευσις ἐφαρμόζεται καὶ τοιαύτη καλεῖται ἐπὶ τε ἀγροτικῶν καὶ ἀστυκῶν κτημάτων ὑπάρχουσα. οὐχ ἥττον πρὸς ἀποφυγὴν ἐνδεχομένης ἀπορίας μετὰ τὴν κατάρτησιν τοῦ Ἰονίου Κώδικος, ἐκρίναμεν ἀναγκαῖον νὰ μνημοσύνομεν ῥητῶς καὶ τῆς *εδαφονομίας*.

Ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 837 ἐν τῷ ὀρισμῷ τῆς ἐμφυτεύσεως

μετεβάλαμεν τὴν φράσιν «εἴτε εἰς μέρος τοῦ προϊόντος» ἀντικαταστήσαντες αὐτὴν διὰ τοῦ «εἴτε εἰς καρποὺς» καὶ τοῦτο διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους·

α) διότι ὁ καλὸν δυνατὸν νὰ συνίσταται οὐ μόνον εἰς χρήματα, ἀλλ' εἴτε εἰς ὠρισμένον ἐκ τῶν προτέρων διὰ τῆς συμβάσεως ποσὸν καρπῶν εἴτε καὶ ποσοστὸν καρπῶν, τοῦ ὁποίου ἡ ἐξακρίβωσις τότε θὰ ἐξακρίβηται ἐκ τῆς ἐτησίας παραγωγῆς τοῦ κτήματος·

β'.) διότι ἐκ τῆς συμπαραβολῆς τοῦ ἄρθρου τούτου πρὸς τὸ 845 ἠδύνατο νὰ γεννηθῇ ἡ ἰδέα, ὅτι δύο μόνον εἶδη καλόνων ἀναγνωρίζει ὁ νόμος, τὸν εἰς χρήματα καὶ τὸν εἰς ποσοστὸν καρπῶν, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ τρίτον εἶδος ὠρισμένου ἐξ ὑπαρχῆς ποσοῦ προϊόντων.

Τὸ ἄρθρον 841 δὲν μετεβλήθη μὲν ἢ κατ' ἐλάχιστον διὰ τῆς προσθήκης τῆς φράσεως «ἐπὶ δάσους δὲ» ἀντὶ τοῦ ὑπάρχοντος «ἄλλως» πρὸς διασάφισιν τῆς ἐννοίας του, ἀναγομένης κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο εἰς τὴν περίπτωσιν ξυλεύσεως ἀπὸ ἐμφυτευτικοῦ δάσους, παρέσχεεν ὅμως ἀφορμὴν συζητήσεως τὸ δεύτερον αὐτοῦ ἐδάφιον, τὸ ἀφορῶν τὴν διάθεσιν τῶν ὑπὸ τοῦ ἐμφυτευτοῦ μετὰ τὴν σύστασιν τῆς ἐμφυτεύσεως πεφυτευμένων δένδρων. Πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς ἐννοίας τῆς διατάξεως ταύτης κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα, ὅτι τὸ δικαίωμα τοῦ ἐμφυτευτοῦ τοῦ διατιθέναι τὰ ὑπ' αὐτοῦ πεφυτευμένα δένδρα εἶναι ἀπόρροια τῶν ἐκ τῆς ἐμφυτεύσεως παραγομένων ὑπὲρ αὐτοῦ δικαιωμάτων, ἅπερ τὸ προηγούμενον 810 διαγράφει, τιθέμενον τὸν ἐμφυτευτὴν εἰς τὴν θέσιν τοῦ κυρίου (loco domini) καὶ μόνον περιορισμὸν ἐπάγον τὸ νὰ μὴ δύναται ὁ ἐμφυτευτὴς νὰ πράξῃ τι ἐλαττοῦν τὴν ἀξίαν τοῦ κτήματος· ὑπὸ τοιοῦτον δὲ περιορισμὸν πρέπει νὰ ἐννοηθῇ καὶ τὸ περὶ διαθέσεως τῶν δένδρων δικαίωμά του. Ἀπόρροια δὲ τῆς αὐτῆς ἀρχῆς τοῦ ἄρθρου 840 εἶναι καὶ ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 843, ὅπου μικρὰν ἐπηνέγκαμεν τροπολόγησιν πρὸς μείζονα διασάφισιν.

Ἐν τέλει δὲ τοῦ ἄρθρου τούτου προσετέθη ἀπαγορευτικὴ περὶ μετεμφυτεύσεως (ὑπεμφυτεύσεως) διάταξις κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος (ἄρθρ. 1562), καθόσον ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν ἐνοχικῶν σχέσεων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κτή-

ματος περιπλέκει τὰς αὐτὰς καὶ ἐμποδίζει τὴν ἐλευθέραν τῆς κυριότητος τῶν κτημάτων διάθεσιν.

Ἐν τῷ ἄρθρῳ 847 εἰσηγάγαμεν ἀναγκαίαν προσθήκην, καθόσον ὑπάρχουσι καρποὶ, ὡς ὁ τῶν ἐλαίων, οἵτινες δὲν παράγονται ἐτησίως ἀλλὰ κατὰ διετίαν.

Ἐν τῷ ἄρθρῳ 850 πρὸς μείζονα διασάφισιν καὶ πρόληψιν δικῶν ματαίων προσεθέσαμεν, ὅτι ἐν περιπτώσει παραιτήσεως ὁ ἐμφυτευτὴς δὲν δικαιούται εἰς ἀποζημιώσεις λόγῳ βελτιώσεων, ὅπερ ἄλλως καὶ σιωπηρῶς ἡδύνατο νὰ συναχθῇ ἐκ τῆς παραβολῆς τοῦ ἄρθρου τούτου πρὸς τὰ προηγούμενα 847 καὶ 849, ὅπου ῥητῶς τὸ δικαίωμα τοῦτο χορηγεῖται τῷ ἐμφυτευτῇ. Ἡ προστεθεῖσα δὲ διάταξις δικαιολογεῖται, τοῦτο μὲν ἐκ τοῦ ὅτι, ἀφοῦ ὁ ἐμφυτευτὴς παραιτεῖται τῆς ἐμφυτεύσεως, ὑποτίθεται, ὅτι δὲν εὕρισκει συμφέρον, ἀλλὰ μᾶλλον βλάβην εἰς τὴν διατήρησιν αὐτῆς, τοῦτο δὲ, διότι ἀφοῦ ἐπιτρέπεται αὐτῷ κατ' ἐξαίρεσιν μονομερῶς νὰ λύσῃ τὴν σύμβασιν καὶ νὰ ἐγκαταλείψῃ εἰς τὸν κύριον τὸ κτῆμα, θὰ ἦτο σκληρὸν νὰ ὑποχρεώσῃ αὐτὸν καὶ εἰς καταβολὴν ἀποζημιώσεων λόγῳ βελτιώσεων ὅπερ ἄλλως τε ἡδύνατο νὰ δώσῃ χώραν καὶ εἰς δολίαν παραιτήσεις Ἀναγκαίαν ἐπίσης προσθήκην εἰσηγάγομεν εἰς τὸ ἄρθρον 851 κατὰ μίμησιν τοῦ ἄρθρου 1564 τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος. Δὲν προσεθέσαμεν δὲ καὶ τὴν τοῦ δευτέρου ἐδαφίου τοῦ Ἰταλικοῦ ἄρθρου διάταξιν περὶ τοῦ ὅτι διὰ τῆς συμβάσεως δύνανται καὶ ἄλλως νὰ κανονισθῶσι τὰ τῆς ἐξαγορᾶς, διότι τοῦτο εἶναι εὐνόητον, καθόσον αἱ διατάξεις τοῦ νόμου, αἱ εἰς τὸ συμφέρον τῶν συμβαλλομένων ὀρῶσαι, ἐφαρμόζονται καθ' ἣν περίπτωσιν οὗτοι δὲν ὥρισαν ἄλλας διὰ τῆς συμβάσεως.

Εἰς τὸ ἄρθρον 852 προσεθέσαμεν διάταξιν ῥητῶς ἐξαίρουσαν τὰς πρὸ τοῦ νόμου τούτου συνεστηκυίας ἐμφυτεύσεις καὶ ἐδχοφονομάς, περὶ τῆς διαλύσεως τῶν ὁποίων εἰδικῶς πρόεβλεψαν οἱ νόμοι ΣΜΔ. καὶ ΣΞΗ. δι' ὧν ἐλύθη τὸ ἐν Κερκύρᾳ λεγόμενον ἀγροτικὸν ζήτημα.

Ἐπὶ τέλους ἐν τῷ ἄρθρῳ 853 προσεθέσαμεν, ὅτι ἡ ἐν αὐτῷ προνοουμένη κατὰθεσις δύναται νὰ γείνη, καὶ παρὰ δημοσίῳ ἐνεχυροδανειστηρίῳ, ὅπου τοιοῦτο ὑπάρχει, ἔχοντες ὑπ' ὅψιν ὅτι ἐν Ἑπτανήσῳ ὑπάρχουσι πλείονα τοῦ ἐνὸς τοιαῦτα, ἀπ' αἰώνων συνεστηκότα ὑπὸ τὴν ἄμεσον τῆς Κυβερνήσεως ἐπο-

πτεῖαν, ὅπου συνήθως αἱ τοιαῦται καταθέσεις γίνονται, δυνατὸν δὲ βραδύτερον καὶ ἐν ταῖς παλαιαῖς ἐπαρχίαις νὰ συστηθῶσι τοιαῦτα Καταστήματα ἀγαθοεργά.

Ἐκ τοῦ ἄρθρου 862 ἀπηλείψαμεν τὴν τελευταίαν φράσιν περὶ ἰδιαιτέρων νόμων καὶ ἀγροληψιῶν, τὸ μὲν διότι οἱ εἰδικοί νόμοι ΣΜΔ' καὶ ΣΞΗ'. οὗς κατὰ τὴν προηγουμένην ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς ἡ διάταξις αὕτη ὑπηνίσσετο δὲν ὀρώσι εἰς σύστασιν σχέσεων, ἀλλ' εἰς τὴν λύσιν τῶν ἤδη ὑφισταμένων, ἃς κανονίζουσιν, ὅθεν αἱ διατάξεις τοῦ νῦν ἰσχύοντος Ἰονίου Ἀστυκοῦ Κώδικος (ἄρθρ. 1651 καὶ ἐπ.) δέν θὰ εἶχον ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ θέματος, ἄλλως δὲ διὰ τῆς προμνησθείσης ἐν τῷ ἄρθρῳ 852 προσθήκης ἐτηρήθη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ· τὸ δὲ διότι τὰ περὶ ἀγροληψίας ἐν οἰκείῳ τόπῳ ἐκανονίσθησαν (ἄρθρ. 1656 καὶ ἐπ.) πρὸς ταύτην δὲ σχετίζονται οἱ ἐν τῇ προηγουμένη ἐκθέσει ἀναφερόμενοι Νόμοι ΣΜΕ' καὶ ΣΞΖ'. οἱ κανονίσαντες τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἐλαιοκάρπου τῶν ἀγροληπτικῶν κτημάτων, ὧν ἄλλως ὁ πρῶτος ΣΞΕ' κατηργήθη διὰ τοῦ δευτέρου καὶ δέν ὑπάρχει πλέον ἐν ἰσχύϊ.

Ἄρθρ. 868 (865).

Ἦν ἀριθ. 1 προσετέθη ὅτι δικαίωμα νομίμου ὑποθήκης κέκτηται ἡ Ἐπικράτεια καὶ ἐν ἣ περιπτώσει εἰδικοί νόμοι χορηγοῦσι τοιοῦτον δικαίωμα.

Ἄρθρ. 869 (862).

Τὸ ἄρθρον 862 τοῦ παλαιοῦ νομοσχεδίου μετετέθη ἐν τῷ «περὶ νομίμου ὑποθήκης τμήματι».

Ἄρθρ. 896 (892).

Ὅπως καταστῇ ἡ ἔννοια σαφεστέρα προσετέθη ἀντὶ «πρωτοδίκου» «ὑποκειμένης εἰς ἔφεσιν ἀποφάσεως».

Ἄρθρ. 905 (901).

Κατὰ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ γενομένην τροποποίησιν, ἂν τὸ κεφάλαιον εἶναι ἐγγεγραμμένον ὥς φέρον τόκους, ἐν τῇ αὐτῇ τάξει τῆς ἐγγραφῆς συμπεριλαμβάνονται, οὐχὶ οἱ ἐνὸς ἔτους πρὸ τῆς ἀγωγῆς ἢ τῆς ἐπιταγῆς, ἀλλ' οἱ ἐνὸς ἔτους πρὸ τῆς κατασχέσεως, ἥτις μόνη λαμβάνει δημοσιότητα ση-

μειουμένη κατὰ τὸ ἄρθρον 957 ἐν τῷ οἰκείῳ βιβλίῳ μεταγραφῶν καὶ ὑποθηκῶν.

Ἄρθρ. 913.

Δι' ὃν λόγον ἐν ἄρθρῳ 912 ὠρίσθη, ὅτι ἡ ἔνεκεν ἐμπρησμοῦ πυρασφαλιστικὴ ἀποζημιώσις χρεωστεῖται εἰς τοὺς ἐνυποθήκους δανειστάς, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἐκρίθη ἀναγκαῖον νὰ προστεθῇ τὸ εἰρημένον ἄρθρον, καθ' ὃ ἐπὶ τῆς λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης ἐκποιήσεως τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος τὸ δικαίωμα τῆς ὑποθήκης ἐκτείνεται καὶ ἐπὶ τῆς ὀφειλομένης ἀποζημιώσεως.

Ἄρθρ. 914 (909).

Τὸ ἄρθρον συνεπληρώθη ἀκριβέστερον ὠρισθέντων τῶν τόκων, οὓς ὀφείλει ὁ τρίτος κάτοχος ἐνυποθήκου ἀκινήτου, ἐν ᾗ περιπτώσει τὸ κεφάλαιον, ὅπερ πρόκειται νὰ ἐξοφλήσῃ, ἦναι ἐγγεγραμμένον ὡς φέρον τόκους.

Ἄρθρ. 915 (910).

Κατὰ τὰ ἐν τῇ πολ. δικονομίᾳ ὠρισμένα προσετέθη καὶ ἐνταῦθα ἀντὶ τριάκοντα ἡμερῶν, ὁκτώ, μεθ' ἧς ἐπιτρέπεται ἡ κατὰσχέσις μετὰ τὴν γενομένην ἐπιταγὴν.

BIBLION TRITON.

Ἐν τῷ κληρονομικῷ δικαίῳ ἐλάχισται ἐγένοντο τροποποιήσεις καὶ οὐχὶ ἄξιαι πολλοῦ λόγου.

Ἄρθρ. 1012 (1007).

Τὸ ἄρθρον τοῦτο συνετάχθη κατὰ τὸ ἄρθρον 785 τοῦ Ἰταλ. Κώδικος.

Ἄρθρ. 1129 (1134).

Συμφώνως πρὸ τὸ ἄρθρ. 748 τοῦ Γαλ. καὶ 923 τοῦ Ἰταλ. Κώδικος προσετέθη καὶ ἐνταῦθα, ὅτι ἡ κληρονομικὴ διαδοχὴ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ κληρονομουμένου.

Ἄρθρ. 1159, 1166, 1169 (1154, 1161 1164).

Ἐν τοῖς εἰρημένοις ἄρθροις μὴ προκειμένου περὶ τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 1135 κατοχῆς, ἥτις κατὰ πλάσμα οὕτως εἰπεῖν περιέρχεται εἰς τὸν κληρονόμον, ἀλλὰ περὶ πραγματικῆς κατοχῆς, ἐκρίθη καλὸν πρὸς ἀποφυγὴν πάσης συγχύσεως ἀντὶ τοῦ ὅρου «κατέχει», νὰ προτιμηθῇ ἡ ἔκφρασις «ὁ ἔχων ἐν τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ».

Ἄρθρ. 1244 (1239).

Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον τοῦτο δεκαετὴς παραγραφὴ τῆς εὐθύνης διὰ τὸ ἀναξίόχρεων ὀφειλέτου πιστώσεως θεωρηθεῖσα λίαν μακρὰ περιωρίσθη εἰς πενταετίαν.

BIBLION TETARTON.

Ἄρθρ. 1265, 1267, 1268, 1275 καὶ 1278.

Τὰ ἄρθρα ταῦτα διεγράφησαν ἐκ τοῦ κεφαλαίου περὶ ὑποκειμένων τῶν ἐνοχῶν καὶ κατετάχθησαν εἰς τὰ οἰκεία, ὡς ἐκ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν μέρη.

Ἄρθρ. 1378 (1375).

Κατὰ τὸ ἄρθρον 1292 τοῦ Γαλλ. καὶ 1288 τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἐγένετο ἐν τῷ εἰρημένῳ ἄρθρῳ ἡ προσθήκη, ὅτι ἡ ὑπὲρ τοῦ ὀφειλέτου παράτασις τῆς προθεσμίας δὲν κωλύει τὸν συμψηφισμόν.

Ἄρθρ. 1379 (1376).

Κατὰ τε τὸ ἄρθρον 1293 τοῦ Γαλλ. καὶ 1289 τοῦ Ἰταλ. προσετέθη, ὅτι δὲν χωρεῖ συμψηφισμὸς κατὰ ἀπαιτήσεως ἐπὶ ἀποδόσει χρησιδανείου.

Ἄρθρ. 1400 (1395).

Τὸ ἄρθρον τοῦτο συνετάχθη κατὰ τὸ ἄρθρον 2225 τοῦ Γαλλ. καὶ 2112 τοῦ Ἰταλ. Κώδικος.

Ἄρθρ. 1418.

Προσετέθη ἴδιον ἄρθρον δρίζον δεκαετὴ παραγραφὴν διὰ

τὰς χορηγίας, ἐμφυτευτικούς κανόνας, ἐδαφονόμια ἢ γεώ-
μορα κατὰ διετίαν ὀφειλόμενα.

Ἄρθρ. 1443 (1437).

Ἡ ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὡς συνήθη ὅρον τοῦ τόκου τὸ ὀκτῶ
ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἀνεβίβασεν εἰς ἑννέα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τὸν ἐκ
τοῦ νόμου, ἢ ἔνεκεν ὑπερμερείας ὀφειλόμενον τόκον.

Ἄρθρ. 1459 (1453).

Ἐνταῦθα προσετέθη, ὅτι ἡ πλάνη τοῦ ἐτέρου μόνον τῶν
συμβαλλομένων ἐπάγεται ἀκύρωσιν τῆς συμβάσεως, δσάκις
ἐκ τῆς πλάνης ταύτης ζημιοῦται ὁ πλανώμενος.

Ἄρθρ. 1519 (1513).

Κατὰ τὴν καὶ παρ' αὐτῷ τῷ ἰσχύοντι δικαίῳ ἀρχὴν προ-
σετέθη καὶ ἐνταῦθα ὅτι ὁ πωλητὴς μέχρι παραδόσεως ἐνέχεται
διὰ πᾶσαν ῥαθυμίαν.

Ἄρθρ. 1526.

Τὸ ἄρθρον 1526 τοῦ ἀναθεωρηθέντος νομοσχεδίου συντα-
χθὲν κατὰ τὸ ἄρθρ. 1655 τοῦ Γαλλ. Κώδικος διεγράφη, μὴ
θεωρηθείσης χρησίμου καὶ συμφώνου πρὸς τὴν ὅλην οἰκονο-
μίαν τοῦ νομοσχεδίου τῆς ἐν αὐτῷ ἀρχῆς, ἣν ἐπίσης καὶ ὁ
Ἰταλ. Κώδιξ δὲν ἀπεδέχθη.

Ἄρθρ. 1561.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο συνετάχθη κατὰ τὸ ἄρθρον 1496 τοῦ
Ἰταλ. Κώδικος, θεωρηθείσης τῆς ἐν αὐτῷ διατάξεως λίαν
σπουδαίας καὶ χρησίμου.

Ἄρθρ. 1608 (1602).

Ἡ ἐπιτροπὴ συνεπλήρωσε τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου τούτου,
ἵνα καταδειχθῇ σαφέστερον ὁ χαρακτήρ τῆς ἐπιμόρτου μι-
σθώσεως, ἣν ἀπεκαλέσαμεν «ἀγροληψίαν» χάριν τῶν ἐν
Ἑπτανήσῳ κρατούντων, ἐνθα ἡ ἐπίμορτος μίσθωσις ὑπὸ
τοιοῦτον ὄνομα εἶναι γνωστὴ καὶ κανονίζεται ὑπὸ τοῦ Ἰο-
νίου Κώδικος (ἄρθρ. 1627 καὶ ἐπόμε.). Ὅθεν πρὸς διάκρισιν
τῆς ἀπλῆς μισθώσεως ἀπὸ τῆς ἐπιμόρτου χρησιμεύει ὡς γνῶ-

ρισμ.α τὸ μίσθωμα, ὅπερ ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει εἶναι ἐξ ὑπαρχῆς ὠρισμένον κατὰ ποσὸν εἰς χρήματα ἢ εἰς καρπούς, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ ὀρίζεται μόνον κατὰ ποσοστὸν τῶν καρπῶν, ὅπερ ποσοστὸν προσδιορίζεται ἐκ τῆς παραγωγῆς τοῦ μεμισθωμένου κτήματος, ἐξ οὗ παρήχθησαν οἱ καρποί.

Ἄρθρ. 1621. (1650).

Τὸ ἄρθρον τοῦτο κατετάχθη εἰς τὰς γενικὰς διατάξεις, καθὼς ἐπὶ τε μισθώσεως οἰκιῶν καὶ ἀγροτικῶν κτημάτων ἐφαρμοζόμενον.

Ἄρθρ. 1629.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο συνετάχθη ἐπίσης κατὰ τὸ ἄρθρον 1571 τοῦ Ἰταλ. Κώδικος. Αἱ διηνεκεῖς μισθώσεις ἰδίως τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων καταδικάζονται καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς οἰκονομολογικῆς ἐπιστήμης ὡς ἥκιστα συντελεστικαὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγῆς καὶ ὡς διακωλύουσαι τὴν ἐλευθέραν τῶν κτημάτων μεταβίβασιν· ἐκτὸς τούτου ἡ διαιωνίσις τῶν ἐνοχικῶν σχέσεων πέραν τῆς ἐπομένης τῶν συμβαλλομένων γενεᾶς δεσμεύει τὴν ἐλευθέραν βούλησιν ἀπωτάτων πολλὰκις κληρονόμων καὶ καθίστησι δυσχερεῖς τὰς προσωπικὰς αὐτῶν σχέσεις, ἃς δὲν παρακολουθεῖ ἡ ἀμοιβαία τῶν συμβαλλομένων ἐμπιστοσύνη, ἐξ ἧς ὠρμήθησαν οἱ ἀρχικῶς συμβληθέντες εἰς τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως· ἄλλως τε δὲ εἰς τοὺς ἐν τοιαύταις ἐνοχικαῖς σχέσεσιν διατελοῦντας ἀπόκειται νὰ ἀνανεώσωσιν ἐκάστοτε τὴν σύμβασιν, τοῦθ' ὅπερ οὐ μόνον διευκολύνει καὶ τὴν ἀπόδειξιν αὐτῆς συμφώνως πρὸς τὴν θεμελιώδη διάταξιν τοῦ ἄρθρου 1664, ἀλλὰ καὶ ἡ ἀνανέωσις τῆς συμβάσεως μετὰ παρέλευσιν ἐτῶν ὑπὸ νέους ὄρους εἶναι μᾶλλον συμφωνος πρὸς τὸ ἀμοιβαῖον τῶν συμβαλλομένων συμφέρον.

Ἐν Κερκύρᾳ ἰδίως αἱ διηνεκεῖς μισθώσεις ἀπεδείχθησαν ἐπιβλαβεῖς ἕνεκα τῶν ἤδη προεκτεθέντων λόγων, διὸ καὶ ὁ εἰδικὸς περὶ ἀπαλλαγῆς τῶν ἐν Κερκύρᾳ ἀκινήτων ἀπὸ τῶν ἐπιβαρυνόντων αὐτὰ βαρῶν ΣΜΔ'. νόμος ἀπηγόρευσε τὴν εἰς τὸ μέλλον συνομολόγησιν τοιούτων συμβάσεων ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος αὐτῶν καὶ καθαιρέσεως τοῦ συμβολαιογράφου τοῦ συντάξαντος τοιαῦτα ἔγγραφα (ἄρθρ. 52).

ἄρθρ. 1663—1679.

Μετὰ τὴν μίσθωσιν τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων προσετέθη· σκν ὡς καὶ κατὰ τὸν Ἰταλ. Κώδικα (ἄρθρ. 1647—1664) αἱ εἰδικαὶ περὶ ἐπιμόρτου μισθώσεως ἢ ἀγροληψίας διατάξεις, περὶ ὧν ἐν ἰδιαιτέρῳ τίτλῳ πραγματεύεται ὁ Ἰόνιος Κώδιξ (ἄρθρ. 1627—1650).

Ἄν ὁ νέος Κώδιξ ἐσιώπα, ἡ ἀμφιβολία ἠδύνατο νὰ γεννηθῇ ἂν ὁ νέος νόμος ἀναγνώριζῃ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς συμβάσεως, ὡς ἐν Γαλλίᾳ συνέβη διὰ τὴν ἐμφύτευσιν, ἡ αἱ περὶ ἐπιμόρτου μισθώσεως ἐλίγαι τοῦ νομοσχεδίου διατάξεις δὲν θὰ ἦσαν ἀκοῦσαι καὶ ἡ ἀγροληψία θὰ ἔμενε ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἐθίμων, ἅπερ ἐν ἐκάστη περὶ τούτου δίκη ἔπρεπε νὰ ᾔηται ἀντικείμενον ἀποδείξεως, ὅπερ θὰ καθίστα τὰς δίκας πολυδαπάνους καὶ πολυπλόκους.

Ὅθεν ἐν τοῖς προσθέτοις δεκαεπτὰ ἄρθροις (1663—1679) περιελάβομεν τὰς χρησιμωτέρας ἐκ τῶν τοῦ Ἰονίου καὶ Ἰταλικοῦ Κώδικος διατάξεις, παραλείψαντες ποῦ μὲν τὰς περιττὰς καὶ ἀπαδούσας πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς νεωτέρας νομοθεσίας, ποῦ δὲ τὰς ἀνεφαρμόστους παρ' ἡμῖν ἐφ' ὅσον λόγον ἔχουσι τὰ ἐκεῖσε ἐπικρατοῦντα ἔθιμα. Οὕτω τὸ μὲν ἄρθρον 1663 ἐλήφθη ἐκ τοῦ 1647 τοῦ Ἰταλ. τὸ δὲ 1664 ἐκ τοῦ 1630 τοῦ Ἰονίου. Διὰ τοῦ ἄρθ. 1665 διατηρεῖται τῇ ἀγροληψίᾳ ὁ καθαρὸς αὐτῆς χαρακτήρ τῆς ἐνοχικῆς σχέσεως ἐν περιπτώσει συγκυριότητος μεταξὺ ἀγροδеспότητος καὶ ἀγρολήπτου. Τὸ ἄρθρ. 1666 ἐλήφθη ἐκ τοῦ 1636 τοῦ Ἰον. Κ. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ 1667 ἐκ τοῦ 1637 τοῦ αὐτοῦ Κώδικος τροπολογηθὲν ὅμως, ἵνα τηρηθῇ ἐν ἰσχύϊ ὁ νῦν κρατῶν ἐν Κερκύρᾳ εἰδικὸς νόμος ΣΞΖ'. περὶ ἐκτιμῆσεως τοῦ ἐλαιοκάρπου, ὅστις ὡς νόμος εἰδικὸς ἔπρεπε νὰ διατηρηθῇ ἐν ἰσχύϊ καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς διατάξεις, μὴ ἐξαιρουμένης καὶ τῆς τοῦ ἄρθρου 201 περὶ τῆς θεομηνίας, καθόσον γνωστοὶ εἰσὶν οἱ λόγοι οἱ προκαλέσαντες τὴν διάταξιν ταύτην, οὓς ἡ ἐπιψήφισις τοῦ παρόντος νομοσχεδίου δὲν πρέπει νὰ καταργήσῃ. —Τὸ ἄρθρον 1668 ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἄρθρου 1638 τοῦ Ἰον. Κ. μετὰ τῆς περὶ καταβολῆς τῶν ἐγγείων φόρων ἀναγκαίας προσθήκης, καθόσον, ἐφαρμοζομένης καὶ ἐν Ἑπτανήσῳ τῆς ἐγγείου φορολογίας, δύναται νὰ γεννηθῇ ζήτημα ὡς πρὸς τὴν

καταβολὴν τῶν βαρυνόντων τὰ ἀγροληπτικὰ κτήματα φόρων. Τὸ ἄρθρον 1669 ἐλήφθη ἐκ τοῦ ἄρθρου 1660 τοῦ Ἰταλ. Κώδικος καθόσον μάλιστα ἡ διάταξις αὕτη ἰσχύει κατ' ἔθιμον ἐν Ἑπτανήσῳ. Προσετέθη δὲ τὸ 6'. ἐδάφιον πρὸς λύσιν ζητήματος ἀμφισβητηθέντος καὶ πολλὰς δυσκολίας παρασχόντος εἰς τὰ ἐν Ἑπτανήσῳ δικαστήρια μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Πολ. Δικον. Τὸ ἄρθρον 1670 συνετάχθη κατὰ μίμησιν τῶν ἄρθρων 1649 τοῦ Ἰταλ. 1763 τοῦ Γαλλικοῦ καὶ 1634 τοῦ Ἰονίου Κώδικος. Τὰ ἄρθρα 1671, 1674, 1676 καὶ 1677 συνετάχθησαν κατὰ τὰ ἀντίστοιχα περὶ ἐμφυτεύσεως 847, 848, 849, 850 καὶ 851.— Ἀνάλογον δὲ πρὸς τὰ ἄρθρα 1671, 1676 καὶ 1677 ὑπάρχουσι καὶ ἐν τῷ Ἰονίῳ Κώδικι ἐν τοῖς ἄρθροις 1644 § 1 1647 καὶ 1650.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 1672 ἀπηγορεύθη ἐπὶ ἀγροληψίας ἡ σιωπηρὰ ἀναμίσθωσις ὡς συνέπεια τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1664 καὶ διότι ἐπὶ συμβάσεως, ἥτις ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς περιλαμβάνει λεπτομερεῖς ὅρους, ἡ τυχὸν ἐπανελημμένη σιωπηρὰ ἀνανέωσις δύνανται νὰ δώσῃ χώραν εἰς δίκας. Προτιμότερον αἱ ἀμοιβαῖαι τῶν συμβαλλομένων ὑποχρεώσεις καὶ τὰ δικαιώματα νὰ κανονίζωνται ἐκάστοτε ἐγγράφως.— Τὸ ἄρθρον 1673 ἐλήφθη τροπολογηθὲν ἐκ τοῦ ἄρθρου 1642 τοῦ Ἰονίου Κώδικος. Ὡσαύτως καὶ τὸ ἄρθρον 1675 συνετάχθη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 1646 τοῦ Ἰον. Κώδ. καὶ τοῦ περὶ ἐμφυτεύσεως ἄρθρου 848 τοῦ παρόντος νομοσχεδίου. Διὰ τοῦ ἄρθρου 1678 ἠθελήσαμεν νὰ διατηρήσωμεν τὰ ἔθιμα ἐπὶ τῶν θεμάτων, ὅσα ὁ νόμος δὲν προέβλεψε, ὡς ἐπράξαμεν καὶ ἐν ταῖς μερικωτέραις τῶν συμβαλλομένων σχέσεσιν, ὅσας διὰ διατάξεων ἐκανονίσσαμεν, οἷον ἐν τοῖς ἄρθροις 1666, 1667, 1668 καὶ 1669. Ἄλλως δ' ἐννοεῖται οἰκοθεν, ὅτι προκειμένου περὶ διατάξεων νόμου, αἵτινες κεῖνται πρὸς τὸ συμφέρον τῶν συμβαλλομένων, οὗτοι δύνανται νὰ κανονίσωσιν αὐτὰς εἰδικώτερον καὶ λεπτομερέστερον καὶ μόνον σιωπώντων αὐτῶν αἱ κείμεναι διατάξεις τοῦ νόμου καὶ τῶν ἐθίμων θὰ ρυθμίσωσιν αὐτάς.

Ἐπὶ τέλους διὰ τοῦ ἄρθρου 1679 τηροῦνται ἐν ἰσχύϊ οἱ ἐξαιρετικῶς ἐν Κερκύρᾳ κρατοῦντες εἰδικοί νόμοι ΣΜΑ' καὶ ΣΞΗ'. ὡς πρὸς τὴν διάλυσιν τῶν προγενεστέρων τοῦ παρόν-

τος νόμου ἀγροληψιδῶν, καθόσον εἶναι γνωστοὶ οἱ κοινωνικοὶ λόγοι οἱ προκαλέσαντες τὴν ἐκδοσιν αὐτῶν.

Ἀρθρ. 1660 (1653).

Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐν ἀριθμῷ 2ω συνεπληρώθη ἀκριβέστερον κατὰ τὸ ἄρθρον 1619 τοῦ Ἰταλ. Κώδικος.

Ἀρθρ. 1724 (1700).

Ἡ ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου τούτου προσθήκη ἐλήφθη ἐκ τε τοῦ ἄρθρου 1840 τοῦ Γαλ. καὶ 1704 τοῦ Ἰταλ. Κώδικος.

Ἀρθρ. 1766.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο συνστάχθη κατὰ τὸ ἄρθρον 1744 τοῦ Ἰταλ. Κώδικος.

Ἀρθρ. 1843 (1818) καὶ 1844.

Τὸ μὲν πρῶτον συνεπληρώθη ἀκριβέστερον κατὰ τὸ ἄρθρον 1821 τοῦ Ἰταλ. Κώδικος, τὸ δὲ δεύτερον προσετέθη κατὰ μίμησιν ἐπίσης τοῦ Ἰταλ. Κώδικος ἄρθρ. 1822.

Ἀρθρ. 1857 (1832).

Καθ' ἃ παραδέχεται καὶ τὸ ἰσχύον δίκαιον L. 5 § 10 (13,6), προσετέθη καὶ ἐνταῦθα ὅτι ὁ χρησάμενος ἐνέχεται μόνον ἕνεκα μεγάλης ῥαθυμίας, ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ χρῆσις τοῦ πράγματος ὁρᾷ μόνον τὸ συμφέρον τοῦ χρήστου.

Αὗται εἰσὶν αἱ σπουδαιότεραι καὶ μᾶλλον ἄξιαι λόγου τροποποιήσεις καὶ προσθήκαι, αἱ γενόμεναι ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ ὑπ' αὐτῆς ἀναθεωρηθέντος νομοσχεδίου.

Ἀθήνησι τῇ 22 Αὐγούστου 1874.

Εὐπειθέστατοι.

Γ. ΡΑΛΛΗΣ Πρόεδρος.

Μ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΔΗΣ.

Π. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

Π. ΚΑΛΛΙΓΑΣ.

Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ.

Δ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

Α. ΚΡΑΣΣΑΣ.

ΠΡΟΣ ΤΟ
Ξ. ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ
ΤΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΚΘΕΣΙΣ

Κύριε Ὑπουργέ!

Περαιτώσασα ἡ ἐπὶ τῆς συντάξεως τοῦ Ἀστυνομικοῦ Κώδικος ἐπιτροπὴ τὸ ἀνατεθὲν αὐτῇ ἔργον διὰ τοῦ Β. Διατάγματος 16 Φεβρουαρίου 1866, μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν διακοπὴν ἕνεκα τῆς παραιτήσεως τριῶν μελῶν, τῶν κ.κ. Τ. Φορέστη, Ν. Ζαμπέλη καὶ Α. Ααζαράτη, καὶ τὴν ἐπαναληψὶν τῶν ἐργασιῶν συνεπέειχεν τοῦ Διατάγματος 21 Φεβρουαρίου 1867, δι' οὗ διωρίσθη ὁ κ. Ἰω. Σκαλτσούνης, συμπράξει τοῦ τε κ. Κ. Φρεαρίτου, διορισθέντος τὴν 11 Μαΐου 1868 καὶ τοῦ κ. Ἀλκιβ. Κρασσαῖ διορισθέντος τὴν 13 Ὀκτωβρίου 1869 καὶ προσέτι συναρμόσασα τὸ νέον μέρος τοῦ Κώδικος μετὰ τοῦ προεκδεδομένου καὶ τοῦ ἀναθεωρηθέντος θεσμοῦ τῶν ὑποθηκῶν, ὅπως ἐζήτησε τὸ Σ. Ὑπουργεῖον διὰ τοῦ ἐγγράφου 7 Ὀκτωβρίου 1869, ὑποβάλλει σήμερον τὸ πλῆρες τοῦτο ἔργον, νομίζει δὲ ἀναγκαῖον νὰ προτάξῃ διασαφῆσεις συνοπτικὰς, ἐξ ὧν εὐκόλως δύναται νὰ καταφανῇ ἡ τηρηθεῖσα μέθοδος καὶ ἡ οἰκονομία τοῦ καταρτισθέντος Κώδικος.

Κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ ἤδη προεκδεδομένου μέρους τοῦ Κώδικος ἡ ἐπιτροπὴ μετὰ μακρὰν συζήτησιν ἀπεφάσισε κατὰ πλειονοψηφίαν νὰ μὴ προβῇ εἰς μεταβολὴν συστήματος νομοθετηθέντος καὶ ἰδίως τῶν ληξιαρχικῶν βιβλίων. Καὶ τοι γνωρίζουσα, ὅτι δὲν ἐφηρμόσθη ὁ θεσμὸς οὗτος ἕνεκα πολλῶν προσκομμάτων, ἐνόμισεν ὅμως, ὅτι τὸ διάστημα τοῦ χρόνου ἀπὸ τῆς νομοθετήσεως τῶν ληξιαρχικῶν βιβλίων δὲν εἶναι ἀποχρῶν, διὰ νὰ σχηματίσῃ τις τὴν κρίσιν, ὅτι εἶναι ἐν Ἐλ-

λάδι ἀνεφάρμοστον. Ἐὰν εἰς τὴν δημόσιον ὑπηρεσίαν δοθῇ ἡ δέουσα ὥθησις, εἶναι ἐνδεχόμενον, ὅτι δὲν θέλουσι μείνει τὰ περὶ ληξιαρχικῶν βιβλίων ἀνεκτέλεστα, ὅπως αἱ αὐταὶ διατάξεις δὲν ἔμειναν ἀνεκτέλεστοι ἐκεῖ, ὅθεν ἀπεμιμήθημεν καὶ ἅπαντα τὰ λοιπὰ μέρη τῆς νομοθεσίας.

Ἐν γένει ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ἐναντίον εἰς τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς, ν' ἀνατρέψῃ τὰ ὑπὸ ἄλλης προγενεστέρας ἐπιτροπῆς μετὰ πολλῆς σκέψεως καταρτισθέντα ἔργα.

Διὰ τοῦτο περιωρίσθη εἰς ἀπλὴν συνάρμοσιν, ὅπου δὲ ἡδύνατο νὰ γίνῃ τροποποιήσις μερικὴ, ἄνευ μετακινήσεως τοῦ ἅπαξ τεθέντος θεμελίου λίθου, δὲν ἀπέσχε νὰ πράξῃ τοῦτο.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

Ἐν τοιούτῳ πνεύματι ἐκ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Ἀστυκοῦ Κώδικος διεγράφησαν αἱ τελευταῖαι λέξεις, « ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ ἀκινήτων κειμένων ἐν Ἑλλάδι, τὰ ὅποια ὡς πρὸς » τοῦτο διέπονται ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ νόμου.

Δὲν ἔχομεν ἐν Ἑλλάδι διατάξεις κληρονομικοῦ δικαίου ἐξαιρετικὰς περὶ ἀκινήτων, οὔτε ἡ ἡμετέρα δημοσία τάξις προσβάλλεται, ἐὰν ἡ κληρονομία ἀλλοδαποῦ κανονισθῇ ὡς πρὸς τὰ ἐν Ἑλλάδι ἀκίνητα κατὰ τοὺς νόμους τῆς πολιτείας αὐτοῦ. Διὰ τοῦτο εἶναι μᾶλλον φευκτέα ἡ σύγχυσις τῆς ἐφαρμογῆς διττῶν νόμων ἐπὶ τῆς αὐτῆς κληρονομίας, ἄλλων μὲν διὰ τὰ κινητὰ, ἄλλων δὲ διὰ τὰ ἀκίνητα (*Quot sunt bona diversis territoriis obnoxia, totidem patrimonium intelliguntur*). Τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰταλικοῦ νόμου περὶ δημοσιεύσεως καὶ ἐφαρμογῆς νόμων ἐν ἄρθρῳ 8 ἀρκεῖ πρὸς δικαιολόγησιν τῆς διαγραφῆς, διότι καθ' ἣν περίπτωσιν οἱ ξένοι κληρονομικοὶ νόμοι ἀντιβαίνουν εἰς τὴν παρ' ἡμῶν δημοσίαν τάξιν, δὲν ἐφαρμόζονται καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν κινήτων.

Ἀντὶ τῆς λέξεως ἀπόλυτα δικαιώματα ἐτέθη ἡ λέξις « ἐμπράγματα », διὰ νὰ ὑπάρχῃ ὁμοιόμορφον τὸ λεκτικόν, τοῦτο δὲ ἐτηρήθη καὶ ὅπου ἀλλαχοῦ ἐν τοῖς προγενεστέροις ἐκδοθεῖσι νόμοις εἶχε γίνεαι χρῆσις τοῦ μνησθέντος ὅρου.

Ὡσαύτως ἐν ἄρθρῳ 8 διεγράφησαν αἱ τελευταῖαι λέξεις:

« ἡ ἀφορῶντες θεσμοθεσίας μὴ ἀναγνωρίζομένας ὑπὸ τῶν
» Ἑλληνικῶν νόμων », ὡς περιττὴ ἐπανάληψις.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ.

Ἀρθρ. 89 (88).*

Ἐν ἄρθρῳ 89 ἀντικατεστάθη, ὅτι ἡ περὶ διαζεύξεως τε-
λεσίδικος ἀπόφασις ἐγγράφεται εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία ἐν-
τὸς εἴκοσι ἡμερῶν, ἀφ' ἧς κατέστη ἀμετάκλητος, διότι ἐν
ἄρθρῳ 299 δρίζεται ὅτι ἡ αἴτησις περὶ ἀναιρέσεως τῆς τοιαύ-
της ἀποφάσεως ἐξαιρετικῶς ἔχει ἀνασταλτικὴν δύναμιν.

Ἀρθρ. 96 καὶ ἐπ. (95 καὶ ἐπ.).

Μετὰ τὸ ἄρθρον 95 τοῦ δημοσιευθέντος τὴν 17 Νοεμ-
βρίου 1856 μέρους τοῦ Ἀστυκοῦ Κώδικος, κατὰ μίμησιν τοῦ
Γαλλικοῦ, κατετάχθησαν αἱ περὶ ἀφάντων διατάξεις.

Τὸ περὶ αὐτῶν νομοσχέδιον ὑπῆρχεν ἐπεξεργασμένον ὑπὸ
τῆς πρὸ ἡμῶν ἐπιτροπῆς, ὥστε ἡ ἐνεστῶσα περιωρίσθη εἰς
ἀπλὴν ἀναθεώρησιν καὶ συμπλήρωσιν διὰ τοῦ Ἰταλικοῦ Κώ-
δικος. Ἡ ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος πείρα
κατέδειξε πολλὰ χάσματα, καὶ ὡς ἐξ αὐτῶν διάστασιν γνώ-
μης τῶν ἐρμηνευτῶν. Οἱ συντάκται τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος
ὠφελήθησαν ἐκ τῆς πείρας ταύτης καὶ τῶν ἀναλύσεων τῶν
συγγραφέων πρὸς λύσιν πολλῶν διαφορουμένων ζητημάτων,
καὶ τούτους πάντας ἠκολούθησεν ἡ ἐπιτροπὴ.

Νεώτερον προσετέθη ἐν ἄρθρ. 122, ὅτι ὁ ἐναγόμενος περὶ
κληρονομίας, ἣν καθεῖξεν ὡς ἐπαχθεῖσαν εἰς εἰκαζόμενον ἢ
κηρυχθέντα ἄφρατον, ὑπόκειται εἰς τὴν ἀπόδοσιν, τηρουμέ-
νων τῶν ἐν ἄρθρῳ 116 ὑπὲρ τοῦ καλῇ τῇ πίστει νεμομένου.
Διὰ τῆς προσθήκης ταύτης ἀναπληροῦται τὸ χάσμα τοῦ
Γαλλικοῦ Κώδικος, οὐδαμοῦ δρίζοντος τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ
ἐναγομένου περὶ ἀποδόσεως κληρονομίας, καλῇ τῇ πίστει
κατεχομένης, κατὰ μίμησιν τοῦ δόγματος τοῦ Ἀδριανοῦ, οὐ-

* Οἱ ἐν παρενθέσει ἀριθμοὶ ἐμφαίνουσι τὰ ἀντίστοιχα ἄρθρα τοῦ νέου
νομοσχεδίου.

τινος τὸ εὐστοχον οἱ σπουδαῖοι τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος σχο-
λίζονται δμολογοῦσι (Demolombe II 217 καὶ ἐπ.).

Ὅμοιαν ἀρχὴν ἐπανελάβομεν ἐν τῷ κληρονομικῷ δικαίῳ
ἄρθρ. 1138 κατὰ μίμησιν τοῦ Ἰταλ. Κώδικος ἄρθρ. 933.

Ἄρθρ. 124 καὶ ἐπ. (123 καὶ ἐπ.).

Τὸ περὶ γάμου νομοσχέδιον εὔρομεν κατηρτισμένον ὑπὸ
τῆς πρὸ ἡμῶν ἐπιτροπῆς καὶ μικρά τινα παρηλλάξαμεν τη-
ρήσαντες τὴν αὐτὴν βάσιν.

Μὴ ἐνασκήσασα κοσμικὴν ἐξουσίαν, οὔτε ἐξαιρετικὴν δι-
καιοδοσίαν ἐπὶ τοῦ γάμου ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία, δὲν ἔδωκεν
ἀφορμὴν εἰς τοιαύτην ἀντίδρασιν, ὥστε νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ἰδέα,
ὅτι ὁ γάμος εἶναι πολιτικὸν συνάλλαγμα.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐνόμισεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ διασαλευθῇ ἡ
κοινὴ συνείδησις, ἐμβλέπουσα ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱερολογίᾳ
ἐπισφραγιζόμενον τὸν ἠθικὸν τοῦ γάμου δεσμὸν, ὡς σύμφω-
νον πρὸς τὴν ἀνωτέραν βούλησιν, τὴν διαχαράξασαν τὸν
προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου.

Διὰ νὰ μὴ παρορῶνται ἐντούτοις οἱ πρὸς τέλεσιν νομίμου
γάμου ἀπαραίτητοι ὄροι, ἐκανονίσθησαν αἱ προαπαιτούμεναι
διατυπώσεις (ἄρθρ. 155—173) καὶ ἐπετράπη τὸ ἐνδικον μέ-
σον ἀνακοπῆς, γνωστοποιουμένης εἰς τὸν δίδοντα τὴν ἄδειαν
τῆς τελέσεως τοῦ γάμου Ἀρχιερέα (ἄρθρ. 174—183). Μετὰ
τὴν ἐπίδοσιν ταύτην ὁ Ἀρχιερεὺς δὲν δίδει ἄδειαν, πρὶν τῆς
ἄρσεως τῆς ἀνακοπῆς ἄρθρ. 177, ἄλλως ὁ γάμος εἶναι ἄκυ-
ρος ἄρθρ. 182, ἂν ὑπῆρχε τῳόντι βάσιμος λόγος ἀνακοπῆς
(ἄρθρ. 182, 206 καὶ 172).

Ἄρθρ. 220 καὶ ἐπ. (217 καὶ ἐπ.).

Ἡ ἐπιτροπὴ δὲν ἐδίστασε κατὰ μίμησιν τοῦ Γαλλ. Κώ-
δικος καὶ τῶν πλείστων νεωτέρων, νὰ ὑποβάλλῃ τὰς ἐγγά-
μους εἰς τὴν ἄδειαν τοῦ ἀνδρὸς διὰ τὰς σπουδαιότερας πρά-
ξεις διαθέσεως τῆς ἰδίας αὐτῶν περιουσίας. Τοιαῦται διατά-
ξεις ὑποτίθενται κατὰ τὴν Πολιτ. Δικονομίαν ἄρθρ. 74
ὑπάρχουσαι, εἶναι δὲ συντελεστικαὶ πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀν-
δρικῆς ἐξουσίας καὶ προφύλαξιν τῆς γυναικὸς, μὴ δυναμένης
νὰ φέρῃ βλάβην εἰς τὴν ἑαυτῆς περιουσίαν ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ἀν-
δρὸς, ὃν ὀρεῖται νὰ ἔχῃ πρὸ πάντων σύμβουλον. Ἐμετριά-

σθησαν ὁμῶς τὰ περὶ τούτου κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰταλ. Κώδικος ἄρθρ. 134 καὶ ἐπ. προστεθέντος ὅτι, καθ' ἣν περιπτῶσιν ἐνάγεται ἡ γυνή, δύναται ὁ ἐνάγων ἀπευθείας νὰ ἐναγάγῃ συνάμα καὶ τὸν ἄνδρα, ὥστε νὰ μὴ ἐπέρχεται βραδύτης, μεχρικοῦ δοθῇ εἰς τὴν γυναῖκα ἡ ἄδεια πρὸς παράστασιν, ἄρθρ. 220.

Ἀρθρ. 237 καὶ ἐπ. (234 καὶ ἐπ.).

Ἐν τῷ περὶ ἀποτελεσμάτων τοῦ γάμου κεφαλαίῳ συμπεριελήφθησαν αἱ περὶ τῆς περιουσίας τῶν συζύγων διατάξεις, ὅπερ δὲν εἶχε πράξει ἡ πρὸ ἡμῶν ἐπιτροπή.

Ἐνομίσαμεν τουτέστιν, ὅτι αἱ περὶ γάμου ἀρχαὶ διέπουν καὶ τὰς εἰς τὴν περιουσίαν τῶν συζύγων ἀναφερομένας διατάξεις καὶ ὅτι δὲν εἶναι τὸ γαμικὸν σύμφωνον ἔργον μόνης τῆς ἀρεσκείας τῶν συναπτόντων αὐτὸ, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ νόμου ρυθμιζόμενον, μικρόν τι δύναται νὰ παραλλάξῃ κατὰ τὴν ἀρέσκειαν τῶν συμβαλλομένων.

Ἐνταῦθα προσελάβομεν τὰς ἐξῆς διατάξεις, μὴ ὑπαρχούσας ἐν Γαλλ. Κώδικι.

α.) Ἐν ἄρθρ. 246 (243) τὸ Μουκιάνιον τεκμήριον, ὅπερ μόνον ἐν τῷ ἐμπορικῷ νόμῳ ἄρθρ. 559 τῆς Γαλλίας (ἐν ἡμετέρῳ ἄρθρ. 547) ἀπαντᾷται. Κατὰ τὴν ἡμετέραν διάταξιν μόνα τὰ πρὸς ἐνδυμασίαν, στολισμὸν, ἢ ἄλλην ἀτομικὴν χρῆσιν τῆς γυναικὸς ἐν τῇ συζυγικῇ οἰκίᾳ κινητὰ λογίζονται αὐτῆς, ἐνῶ τὰ λοιπὰ λογίζονται τοῦ ἀνδρὸς, μέχρις ἐναντίας ἀποδείξεως. Σήμερον δύναται νὰ ἔχῃ καὶ ἄλλην βᾶσιν ὁ κινῶν οὗτος, ὅτι ὁ ἀνὴρ εἶναι ὁ κάτοχος ὅλων τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ κινητῶν, ἄρα αὐτὸς εἶναι καὶ ὁ κύριος κατὰ τὸ περὶ κινητῶν τεκμήριον κυριότητος ὑπὲρ τοῦ κατόχου.

Ἐξαίρουνται μόνα τὰ ἀνωτέρω ἀπαριθμηθέντα, ἅτινα ὁμῶς καὶ ταῦτα, μέχρις ἐναντίας ἀποδείξεως, τεκμαίρονται τοῦ ἀνδρὸς, ἂν, ἔμπορος ᾖ, πτωχεύσῃ, ὅτε ἐφαρμόζονται τὰ ἐν ἐμπορικῷ νόμῳ ἀκριβέστερον ὠρισμένα κατὰ τὸ νεώτερον περὶ πτωχεύσεως νομοσχέδιον.

β.) Πκρεδέχθημεν κατὰ μίμῃσιν τοῦ Σαξωνικοῦ Κωδ. ἄρθρ. 1668, ὅτι τὸ διὰ τῆς ἰδίας φιλοπονίας παρὰ τῆς γυναικὸς ἀποκτώμενον εἰς αὐτὴν ἀνήκει, λύοντες τὴν περὶ τούτου διαφωνίαν τῶν σχολιαστῶν τοῦ ρωμαϊκοῦ δικαίου (L. 31 § 1

de don (24. 4.) καὶ L. 30. § 1. L. 48 p. de operis (38 4.) Διὰ τὴν μὴ εἶναι τὸ ἰδιαιτέρον τοῦτο κέρδος πηγὴ δικῶν, ἀπεφάνθημεν, ὅτι ἡ ἀναλώσασα αὐτὸ ὑπὲρ τοῦ οἴκου δὲν ἔχει ἀγωγὴν. Ἀκριβέστερον δὲ ὠρίσαμεν, ὅτι δὲν ἀνάγεται εἰς τὸ κέρδος τοῦτο, πᾶν ὅ,τι ἀποκτᾶται ἐκ τῆς ἐργασίας τῆς γυναικὸς βοηθούσης τὸν ἄνδρα κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ ἐπιτηδεύματος, ἢ ἐκ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας (ἄρ. 247.)

γ'. Ὡσαύτως ἐκ τοῦ Σαξωνικοῦ Κώδ. 1645 προσελάβομεν τὴν ἐν ἄρθ. 248 διάταξιν, ὅτι ὁ ἀνὴρ εἶναι ὑπόχρεως διὰ τὰς πράξεις τῆς γυναικὸς, τὰς ἀναγομένας εἰς τὴν οἰκιακὴν οἰκονομίαν. Εἶναι σκανδαλώδες, νὰ διατηρῆται ἡ οἰκογένεια διὰ τῶν χορηγουμένων εἰς τὴν γυναικὰ πραγμάτων, ὡς διαχειριζομένην τὰ οἰκιακὰ, ὁ δὲ ἀνὴρ ν' ἀποποιῇται τὴν ἀπότισιν, λόγῳ ὅτι δὲν ἔδωκε ρητὴν ἐντολήν. Ἀπ' ἐναντίας ὁ νόμος θεωρεῖ τὴν γυναικὰ, ἣν ἀνέχεται ὁ ἀνὴρ διαχειριζομένην καὶ ἐφοδιάζουσαν τὴν οἰκίαν, ὡς ἔχουσιν σιωπηλὴν παρ' αὐτοῦ ἐντολήν: Τοῦτο οὕτε ἐν Γαλλίᾳ ἀμφισβητεῖται. Troplong, Louage 149. Demolombe IV. 169 καὶ ἐπ. Ἀπόκειται εἰς τὸν ἄνδρα διὰ προσηκούσης γνωστοποιήσεως, ν' ἀπαγορεύσῃ τὴν πρὸς τὴν σύζυγον αὐτοῦ ἀποδιδομένην ἐμπιστοσύνην λόγῳ τῆς διαχειρίσεως τῶν οἰκιακῶν πραγμάτων.

Ἄρθ. 285. (282.)

Περὶ παρχαφένων ἐξετείνσαμεν τὴν ἀρχὴν τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος ἄρθ. 1575, ὅτι τὰ εἰσοδήματα αὐτῶν κατὰ τὸ ἥμισυ συντελοῦσιν ὑπὲρ τοῦ γάμου, ἐὰν ἅπασα ἡ περιουσία τῆς γυναικὸς εἶναι ἐξώπροικος, ὥστε δὲν ὠρίσθη τὸ συντελοῦν εἰς τὴν οἰκογένειαν μέρος. Ἡ ἀπαλλαγὴ τῆς γυναικὸς ἀπὸ πάσης συνεισφορᾶς πρὸς ἀνακούφισιν τῶν βαρῶν τοῦ γάμου εἶναι ἀδικαιολόγητος, ὅτε, ἰδίαν ἔχουσα περιουσίαν, οὐδεμίαν παρέσχε προῖκα, ὅπως συμβαίνει δσάκις, μετὰ τὸν γάμον ἀποκτᾷ περιουσίαν ἢ γυνὴ ἐκ κληρονομίας.

Ἄρθ. 306 (303).

Περιορίσασα ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τέσσαρας τοὺς λόγους τῆς διαζεύξεως, ἐνόμισεν ὅτι διὰ τὸ ἀσυμβίβαστον τῶν διαθέσεων πρέπει μόνον νὰ ἐπιτρέπεται χωρισμὸς ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης, ἐπὶ ἑλπίδι ὅτι, προϊόντος τοῦ χρόνου, δύνανται νὰ

κατασταθῇ ἐφικτὴ ἡ συνδιαλλαγή. Ἡ εὐχέρεια τῶν διαζυγίων συντελεῖ ἀναντιρρήτως εἰς τὸ νὰ γίνωνται πρὸς ἀλλήλους ἥττον ἀνεκτικοὶ οἱ μὴ θεωροῦντες πρᾶγμα ἀπαραίτητον τὴν συμβίωσιν. Ἄν ἐδίδετο διαζύγιον διὰ μόνον τὸ ἀσυμβίβαστον τῶν διαθέσεων, ὑπῆρχε κίνδυνος, μὴ δι' ἐλαφρότατα αἷτια πολλαπλασιασθῶσι τὰ διαζύγια ἐκ συγκαταβάσεως τῶν δικαστῶν.

Ἄρθρ. 378 (380 καὶ ἐπ.).

Συνεπῆς ἡ ἐπιτροπὴ πρὸς τὰς ἤδη ἐν ἰσχύϊ διατάξεις περὶ ἐπιτροπείας, εἰς μόνον τὸν πατέρα ἀπένειμε πατρικὴν ἐξουσίαν, δυνάμει αὐτῆς διαχειριζόμενον τὴν περιουσίαν τοῦ ὑπεξουσίου καὶ ἐκπροσωποῦντα αὐτὸν καθ' ὅλας τὰς νομικὰς πράξεις. Ἡ μήτηρ ἀναπληροῖ τὸν πατέρα ἀδυνατοῦντα νὰ ἐνασκήσῃ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν (ἄρθ. 379).

Ἐὰν ὁ πατὴρ ἀπολέσῃ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, κηρυχθῇ ἄφαντος, ἢ ἀποβιώσῃ, ἡ μήτηρ εἶναι αὐτοδικαίως ἐπίτροπος (ἄρθ. 440), ὡς τοιαύτη δὲ ἔχει καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ἀνατροφῆς (ἄρθ. 447), καὶ τὰ ἕνεκα τῆς ἐπιμελείας ταύτης δικαιώματα.

Ἄρθρ. 384 καὶ ἐπ. (386 καὶ ἐπ.).

Διὰ τῶν ἄρθρ. 384 καὶ ἐπ. κατὰ τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας τῶν ὑπεξουσίων ὑπεβλήθη ὁ πατὴρ εἰς τοὺς αὐτοὺς σχεδὸν ὅρους τοῦ ἐπιτρόπου, πλὴν τῆς συμπράξεως συγγενικοῦ συμβουλίου, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἄρθρον 224 καὶ ἐπ. ἐνῶ ἐν Γαλλίᾳ τὰ περὶ τούτου διαφοροῦνται. Ἡ παρέμβασις συγγενικοῦ συμβουλίου μεταξὺ πατρὸς καὶ τέκνου ἐκρίθη ὅλως ἀκατάλληλος.

Ἀπεναντίας ἡ μήτηρ διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν τῶν τέκνων, στερουμένων πατρὸς, ὡς ἐπίτροπος, ὑποβαλλομένη εἰς τὰς αὐτὰς περὶ ἐπιτρόπων διατάξεις, ὅπως διὰ τοῦ προεκδομένου νόμου ἐκανονίσθη.

Ἐπίσης κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰταλ. Κώδικος ἄρθρ. 233 παρεδέχθημεν καὶ ἡμεῖς ἐν ἄρθρ. 391. ὅτι τότε μόνον παρεμβαίνουσιν οἱ συγγενεῖς, ὅταν ὁ πατὴρ παραμελῇ, ἢ παραβάλῃ τὰ τῆς πατρικῆς ἐξουσίας καθήκοντα, ἢ κακῶς διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν τοῦ τέκνου, διὰ νὰ προκαλέ-

σωσιν ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου, ὀρίζουσιν τὸ συμφερότερον ὑπὲρ τοῦ ὑπεξουσίου, καὶ ἰδίως περὶ διορισμοῦ ἐπιτρόπου, ἢ ἀφαιρέσεως τῆς ἐπικαρπίας ὅλης ἢ ἐν μέρει. Παραπλησία διάταξις εὔρηται καὶ ἐν Σαζ. Κώδ. ἄρθρ. 1815.

Ἄρθρ. 453, 554 (456, 457).

Μετὰ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, κατὰ τὸν φυσικὸν εἰρμόν, προσκολλήσαντες τὸ προεκδεδόμενον μέρος τοῦ ν. 16 Αὐγ. 1861. περὶ ἀνηλίκων, ἐπιτροπείας, χειραφεσίας καὶ κηδεμονίας αὐτῶν, ἀπὸ τοῦ ἄρθρου 395 καὶ ἐπ. οὐδεμίαν ἐπὶ ἐπὶ κερταμεν μεταβολὴν τοῦ συστήματος. Διατηροῦντες αὐτὸ ἀκέραιον, ἐνομίσαμεν ὅτι ἡδυνάμεθα νὰ προσλάβωμεν δύο σπουδαιοτάτας διατάξεις τοῦ Ἰταλ. Κώδικος ἄρθρ. 292 καὶ 293, ἃς παρενείραμεν ἐν ἄρθρ. 453 καὶ 454.

Διὰ τῶν διατάξεων τούτων κανονίζεται ἡ ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου δοθησομένη ἀσφάλεια. Κατὰ τὸ σύστημα τῶν ὑποθηκῶν ἐπὶ τῇ βάσει δημοσίας ἐγγραφῆς, τηρουμένης τῆς ἀρχῆς τῆς εἰδικότητος, ἐκ πείρας ἀπεδείχθη, ὅτι ὑπὲρ τῶν ἐπιτροπευομένων ἐγγραφὴ ὑποθήκης δὲν ἐνεργεῖται παρὰ τῶν προσώπων ἐκείνων, εἰς ἃ ἐπιβάλλει ὁ νόμος τὸ τοιοῦτον καθήκον. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἐγίνετο ἡ δέουσα ἐγγραφὴ, ὅπως ὁ νόμος ἀπαιτεῖ, ἡ πρόνοια αὕτη ματαιοῦται, ἅμα ὁ ἐπίτροπος δὲν ἔχει ἀκίνητα, ἢ ὅσα ἔχει εἶναι τοσοῦτον βεβαρημένα, ὥστε πᾶσα νέα ἐγγραφὴ οὐδεμίαν παρέχει ἀσφάλειαν.

Κατὰ τὰς προτεινομένας διατάξεις εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὸ συγγενικὸν συμβούλιον ὀφείλει νὰ προῖδῃ περὶ ἀσφαλείας δοθησομένης, οὐ μόνον δι' ἐγγραφῆς ὑποθήκης ἀλλὰ καὶ ἄλλως πως, οἷον δι' ἀξιοχρέου ἐγγυητοῦ. Ἀμα ἡ ἀσφάλεια δὲν χορηγεῖται, τὸ συγγενικὸν συμβούλιον δύναται νὰ προτείνῃ καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ ἐπιτρόπου ἀπὸ πάσης ἀσφαλείας, εἴτε διότι ὁ ἐπίτροπος εἶναι καθ' ὑπερβολὴν ἀξιοχρεώσ, εἴτε διότι ἡ περιουσία τοῦ ἐπιτροπευομένου σύγκειται ἐκ μόνων ἀκινήτων, ὥστε μόνῃ ἡ πρόσοδος περιέρεχεται εἰς χεῖρας τοῦ ἐπιτρόπου.

Διὰ τοῦ ἄρθρ. 454 ὀρίζεται, ὅτι δύναται κατόπιν νὰ μεταβληθῶσι τὰ περὶ τῆς ἀσφαλείας. Ὅταν αἱ περιστάσεις μεταβάλλωνται, πρέπει νὰ μεταβάλλωνται ἀναλόγως αὐτῶν καὶ τὰ πρὸς ἀσφάλειαν τῶν ἐπιτροπευομένων προβλεπόμενα.

Αἱ διατάξεις αὗται συμπληροῦνται διὰ τῶν ἐν τῷ περὶ ὑποθηκῶν νόμῳ ὀριζομένων συνεπειῶν, ἐὰν παρὰ μνησθῇ ἡ δι' ἐγγραφῆς ὑποθήκης ἐξασφάλις (ἄρθρ. 875 καὶ 876). Ἐκεῖ προβλέπεται καὶ περὶ τῶν προσώπων, εἰς ἃ ἀνατίθεται τὸ καθήκον τοῦτο ἐπὶ ἰδίᾳ εὐθύνη, ἢ εἰς ἃ δίδεται τοιαύτη ἐξουσία.

(Ἄρθρ. 62 τοῦ παλαιοῦ νόμου περὶ ἀνηλ. ἐπιτρ. κ.λ.π.). Διεγράψαμεν ἐκ τοῦ προϋπάρχοντος νόμου περὶ ἀνηλίκων τὸ ἄρθρ. 62, διότι παρ' ἡμῖν ἡ μήτηρ οὐδέποτε δυνάμει τοῦ νόμου ἀπολαμβάνει τὴν ἐπικαρπίαν τῆς περιουσίας τοῦ ἀνηλίκου. Ἡ ἐπικαρπία ἀπεδόθη εἰς μόνον τὸν πατέρα καὶ μόνον ὅταν οὗτος, διατηρῶν τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, διὰ προσωπικοῦς λόγους στερεῇται τῆς ἐπικαρπίας, αὕτη περιέρχεται εἰς τὴν μητέρα. Ἀλλὰ τότε ἡ μήτηρ δὲν εἶναι ἐπίτροπος, καθότι, ὡς εἴρηται, ὁ πατὴρ διατηρεῖ καὶ ἐνασκει τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν (ἄρθ. 387).

Ἄρθρ. 458 (463).

Διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τὰ περὶ τούτου διεγράψαμεν καὶ ἐκ τοῦ ἄρθ. 458, ὅπερ κατὰ τὰ λοιπὰ εἶναι τὸ ἄρθ. 63 τοῦ παλαιοῦ νόμου περὶ ἀνηλίκων καὶ ἐπιτροπείας.

Ἄρθρ. 464 (469).

Ἐν ἄρθ. 464 προσεθέσαμεν, ὅτι ἀπαγορεύεται εἰς τὸν ἐπίτροπον ἡ ἀγορὰ καὶ αὐτῶν τῶν κινήτων τοῦ ἀνηλίκου, ὅπως ἀπαγορεύεται ἡ τῶν ἀκινήτων.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΠΕΡΙ ΚΤΗΜΑΤΩΝ.

Ἐν τῷ βιβλίῳ δευτέρῳ συμπεριελάβομεν ὅ,τι ἀνάγεται εἰς τὸ πραγματικὸν δίκαιον.

Καὶ πρῶτον κατετάξαμεν τὸν περὶ διακρίσεως κτημάτων ἡμῶν νόμον, ἀφαιρέσαντες ἐξ αὐτοῦ ὅ,τι περιττόν.

Ἄρθρ. 532 (536).

Ἡ διαίρεσις εἰς κινήτὰ καὶ ἀκίνητα δεικνύει ἀμέσως τὸν

σκοπὸν τοῦ νόμου, ὃ δὲ ὀρισμὸς τοῦ κτήματος δὲν ἀρμόζει ἐν Κώδικι, ἀλλ' ἐν θεωρητικῇ πραγματείᾳ.

Ἄρθρ. 534 (538)

Ἐνομίσαμεν ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ φανερωτέρα ἡ διάκρισις μεταξὺ τῶν φύσει ἀκινήτων καὶ τῶν τοιούτων λόγῳ τῆς πρὸς φύσει ἀκίνητα σχέσεως.

Ἄρθρ. 535 (539).

Διτηρήσαμεν ὅμως τὴν περὶ παρακολουθημάτων διαστολὴν τοῦ ἡμετέρου νόμου εἰς προσαυξήματα καὶ παραρτήματα, ὡς λίαν μεθοδικήν.

Ἄρθρ. 537 (541).

Περὶ τῶν ἐν κοιλώμασι ἀγαλμάτων, ὡς ἀποτελούντων κόσμημα οἰκοδομῆς, ἐνομίσαμεν, ὅτι πρέπει νὰ μιμηθῶμεν τὸν Γαλλικὸν Κώδικα ἄρθρ. 525 ἐν τέλει.

Ἄρθρ. 550—552 (554—556).

Κατὰ μίμησιν τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἄρθρ. 432—434 ἡ ἐπιτροπὴ ἔκρινεν, ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ λόγος περὶ τῶν κτημάτων τῶν νομικῶν προσώπων πρὸς διαστολὴν αὐτῶν, ὑπαρχόντων τῶν μὲν ὡς ἐκ τοῦ διοικητικοῦ ὀργανισμοῦ, τῶν δὲ ἐγκρίσει τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς. Τὰ τελευταῖα κέκτληται ἰδιοκτησίαν καθόσον διὰ τῆς ἐγκρίσεως δὲν περιορίσθη ἡ ἱκανότης αὐτῇ.

Ἄρθρ. 553—568 (557 καὶ 572).

Μετὰ τὸ περὶ διακρίσεως κτημάτων μέρος κατετάξαμεν τὴ περὶ νομῆς. Ἐν Γαλλικῷ Κώδικι περὶ αὐτῆς γίνεται λόγος παρεμπιπτόντως ἐν τῷ περὶ παραγραφῆς τίτλῳ (ἄρθρ. 2228 καὶ ἐπ. ἐν δὲ τῷ Ἰταλικῷ Κώδικι προσδιωρίσθη ἰδιος τίτλος περὶ νομῆς ἐν τέλει τοῦ δευτέρου βιβλίου (ἄρθρ. 685 καὶ ἐπ.).

Ἀφοῦ ἡ νομὴ δὲν εἶναι μόνον προσὸν χρησικτησίας, ἀλλ' ὡς τοιαύτη προστατεύεται, ἔπεται ὅτι αἱ περὶ τῆς προστασίας ταύτης διατάξεις, συναπαρτίζουσαι ἰδιαιτέρον σύστημα, πρέπει νὰ καταταχθῶσι χωριστά.

Κατὰ τὰ πλεῖστα διετηρήσαμεν τὸ ἐν χρήσει δίκαιον, πλὴν περὶ δουλειῶν, λόγῳ τῆς προτιμηθείσης διαστολῆς αὐτῶν εἰς συνεχεῖς καὶ καταφανεῖς καὶ εἰς μὴ τοιαύτας. Ἡ ἀκρίβεια τῶν ἀποδείξεων, εἰς ἣν σήμερον προσέχει ὁ νομοθέτης, δὲν ἐπιτρέπει, ὥστε μὴ συνεχῶν καὶ μὴ καταφανῶν δουλειῶν ἢ ἐνάσκησις μόνη ν' ἀποτελῇ νομὴν, ἂν ἡ κτῆσις δὲν στηρίζεται ἐπὶ δημοσίου ἐγγράφου, δι' οὗ καὶ μόνου δύναται νὰ συστηθῇ τοιαύτη δουλεία, μὴ ἀποκτωμένη διὰ παραγραφῆς.

Ἄρθρ. 565 (569).

Νέαν διάταξιν παρεδέχθημεν, ὅτι τὰς περὶ νομῆς ἀγωγὰς ἔχει καὶ ὁ ἀπλοῦς κάτοχος ἀκινήτων κατὰ παντὸς διαταράττοντος ἢ ἐξώσαντος αὐτόν. Ἐφάνη τουτέστιν ἀπλούστερον, ν' ἀποκρούῃ δικαστικῶς πᾶσαν βιαίαν καὶ αὐθαίρετον πράξιν πᾶς κάτοχος τοῦ ἀκινήτου, ἔστω καὶ αὐτὸς ὁ μισθωτής, διότι τοιαῦται ἄδικοι πράξεις πρέπει νὰ καταστέλλωνται ὅσον τάχιον καὶ νὰ μὴ γίνεται ἀπώλεια χρόνου, ἕως οὗ εἰδοποιηθῇ ὁ νεμόμενος ψυχῇ δεσπότου, ἐξ οὗ παράγει τὴν κατοχὴν ὁ προσβληθείς. Οὕτω κεῖται καὶ ἐν Ἰταλικῷ Κώδικι ἄρθ. 695—696 καὶ ἐν Σαξωνικῷ ἄρθ. 208—209.

Ἄρθρ. (566 570).

Ἐκ τοῦ ἐν ἰσχύϊ δικαίου διετηρήσαμεν, ὅτι ὡς πρὸς τὸν ἀπόντα, ὅστις δὲν ἔχει ἐπὶ τόπου ἀντιπρόσωπον, τὸ ἔτος πρὸς ἐνάσκησιν τῆς περὶ ἀνακτήσεως τῆς νομῆς ἀγωγῆς ἄρχεται, ἀφ' ἧς ἔλαβε γνῶσιν τῆς καταλήψεως ὁ ἀπών.

Ἄρθρ. (570 575).

Ἐν τῷ περὶ κυριότητος κεφαλαίῳ ἀνηγορεύσαμεν τὴν ἀρχὴν, ὅτι καὶ τῶν ἔργων τοῦ ἀνθρωπίνου νοὸς ὑπάρχει κυριότης, ρυθμιζομένη δι' εἰδικῶν νόμων, κατὰ μίμησιν τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἄρθρ. 437. Τὴν ἀρχὴν ταύτην ἔχει βάσιν ὁ ἡμέτερος ποιν. νόμος ἐν ἄρθρ. 432—433.

Ἄρθρ. 572 (577).

Ἐπίσης κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἄρθρον 439 ἐκρίναμεν ἐνταῦθα κατάλληλον νὰ διατυπώσωμεν τοὺς γενικοὺς κανόνας περὶ διεκδικήσεως, προσθέσαντες καὶ

περὶ Πουβλικιανῆς ἀγωγῆς, περὶ ἧς καὶ ὁ Γαλλικὸς καὶ ὁ Ἰταλικὸς Κώδιξ σιωπῶσι.

Ἄρθρ. 573 (578).

Δὲν ἐδέχθημεν τὸ ἐν τῇ πολ. δικονομίᾳ ἄρθρον 456 § 4 ἀξίωμα, ὅτι μετὰ τὴν ἀγωγὴν ὁ καλῇ τῇ πίστει κατέχων ὑποχρεοῦται εἰς ἀπόδοσιν μόνον τῶν ἐξαχθέντων καρπῶν. Τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἀπαντᾶται ἐν μόνῳ τῷ Βαυαρικῷ νομοσχεδίῳ τοῦ 1831 § 167, οὐδεὶς δὲ νομοθέτης υἱοθέτησεν αὐτὸ, πλὴν τοῦ ἡμετέρου. Αἱ θλιβεραὶ συνέπειαι τοῦ μνησθέντος ἀξιώματος εἶναι προφανεῖς, διότι ὁ καλῇ τῇ πίστει κατέχων μετὰ τὴν ἀγωγὴν, ἅμα βλέπει στηριζόμενον τὸ δικαίωμα τοῦ ἐνάγοντος, ἐνῶ παρατείνει τὴν δίκην, διὰ νὰ ἔχῃ τὴν ἀπόλαυσιν πράγματος, ἀδιαφορεῖ περὶ συλλογῆς καρπῶν, ὡς μὴ εὐθυνόμενος ν' ἀποδώσῃ ὅσους ἠδύνατο νὰ συλλέξῃ ὁ ἐπιμελὴς οἰκογενειάρχης.

Ἄρθ. 578 (583).

Ἐν Γαλλ. Κώδικι παρελείφθη ἡ πλήρης ἀπαρίθμησις τῶν τρόπων, δι' ὧν ἀποκτᾶται ἡ κυριότης ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ, ἐν ᾧ γίνεται μόνον λόγος περὶ προσαυξήσεως καὶ δουλειῶν, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ βιβλίῳ οἱ κυριώτεροι τρόποι ἐμνημονεύθησαν ἄρθ. 711—717 ἐν ἀρχῇ, ἐν οἷς καὶ ἡ χρησιμότησις, ἀλλ' ὁ νομοθέτης ἐνησχολήθη ἐν αὐτῷ περὶ κληρονομίας.

Τὸ αὐτὸ ἠκολούθησεν ὁ Ἰταλὸς νομοθέτης, συναπαρτίσας μόνον ἴδιον τίτλον περὶ καταλήψεως ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ ἄρθρον 711—719 καὶ μετ' αὐτὸν κατατάξας ἀμέσως τὸν τίτλον περὶ κληρονομίας.

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐνόμισεν, ὅτι συνεπέστερον εἶναι, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς νὰ γίνῃ ἡ ἀπαρίθμησις ὅλων τῶν τρόπων, οὗς ὁ νόμος παραδέχεται πρὸς ἀπόκτησιν κυριότητος καὶ τοῦτο ἔπραξεν ἐν ἄρθ. 578, ἐνθα κατετάχθη ἡ μετὰθεσις μεταξὺ ζώντων πρὸς συνάρμοσιν τοῦ συστήματος τῆς μεταγραφῆς ἐν τῷ οἰκείῳ μέρει τοῦ Κώδικος. Ἄλλως εἰς τὴν μεταγραφὴν δὲν δύναται ν' ἀποκληρωθῇ τόπος, ἀλλὰ πρέπει νὰ μνημονευθῇ ἐν τέλει τοῦ κώδικος ἐν εἴδει παραρτήματος, ὡς ἔπραξεν ὁ Ἰταλὸς νομοθέτης.

Ἔνεκα τῆς συστηματικῆς κατατάξεως ἐπραγματεύθημεν καὶ περὶ κατακυρώσεως.

Ἄρθ. 602 (606).

Ἐν τῷ περὶ προσαυξήσεως δὲν παρεδέχθημεν τὸ ἀξίωμα τοῦ Γαλλ. Κώδικος ἄρθ. 563, ὅτι ἡ κοίτη τοῦ ἐγκαταλειφθέντος ποταμοῦ ἀνήκει εἰς τοὺς στερηθέντας τοῦ ἀκινήτου αὐτῶν διὰ τοῦ νέου ρεῖθρου, ἀλλ' ἐτηρήσαμεν τὸ ἀξίωμα τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου, ὡς ἐπραξε καὶ ὁ Ἰταλ. Κώδιξ ἄρθ. 461 κατ' οὐδὲν νεωτερίζοντες.

Ἄρθ. 616—618 (620—622).

Ἐν τῷ τμήματι περὶ μεταθέσεως τῆς κυριότητος μεταξὺ ζώντων διευτυπώσαμεν τοὺς κανόνας περὶ κυριότητος τῶν κινητῶν.

Ἐν Γαλλ. Κώδικι τὸ ἀξίωμα, ὅτι ἐπὶ κινητῶν ἡ νομὴ ἐπέχει τόπον τίτλου, κατετάχθη ἐν τῷ περὶ παραγραφῆς κεφαλῷ ἄρθ. 2279. Περὶ τῆς σημασίας τοῦ ἀξιώματος τούτου πλεῖστοι ὑπάρχουσι παρὰ Γάλλοις γνῶμαι.

Οἱ μὲν ἐθεώρησαν, ὅτι ὁ ἄνευ τίτλου νεμόμενος κινητὰ δεσπόζει αὐτῶν μετὰ τριετίαν Toullier XIV. 404. καὶ ἐπ. Οἱ πλεῖστοι ὅμως παραδέχονται, ὅτι ὁ νεμόμενος κινητὸν λογίζεται κύριος αὐτοῦ, ἀλλὰ διαφωνοῦσιν, ἂν ἡ διεκδίκησις κινητοῦ ἀποκλείεται ἀπολύτως εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, πλὴν ἀπωλείας ἢ κλοπῆς. (Ὅρα Troplong Preser. 4052 καὶ ἐπ. Marcadé sur l'art 2279). Ὡς ἐκ τῆς διαφωνίας ταύτης ὁ μὲν Troplong παρεδέχεται τὴν διεκδίκησιν ὑπὸ τοῦ κυρίου κατὰ τοῦ κατὰ παράκλησιν κατόχου (à titre précaire), ἡ δὲ νάμει συμβάσεως ὑπὸ ὅρον διαλυτικόν, ὁ δὲ Marcadé μόνον ὑπὲρ τοῦ κατέχοντος καλῇ τῇ πίστει καὶ νομίμῳ τίτλῳ ἐφαρμόζει τὸ ἀξίωμα, ἀπαλλάττων τὸν κάτοχον τῆς ἀνάγκης ἀποδείξεως τοῦ ἐπικαλουμένου τίτλου, καθόσον, ὡς παρατηρεῖ, ἐπὶ χρησικτησίας μνημονεύει ὁ νομοθέτης τὸ ἀξίωμα. Ὁ Dalloz Preser. 265, ἐπικαλούμενος δικαστικὰς ἀποφάσεις ἀπομακρύνεται ἀμφοτέρων τούτων τῶν ἐρμηνειῶν, θεωρῶν ὅτι ἡ νομὴ εἶναι τεκμήριον κυριότητος, ἀλλ' ἐπιδεκτικὸν ἀνταποδείξεως. Pourquoi aller plus loin ? Pourquoi rejeter la preuve contraire?

Ὁ Ἰταλὸς νομοθέτης δὲν κατεχώρισεν ἐν τῷ περὶ χρησιστησίας μέρει τὸ ἀξίωμα, ἀλλ' ἐν τῷ περὶ νομῆς (ἄρθ. 707), συμπεριλαβὼν καὶ τὰ εἰς τὸν κομιστὴν χρεώγραφα, διέτύπωσε δὲ σαφέστερον, ὅτι ἡ κατοχὴ παράγει τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ παράγει ὁ τίτλος ὑπὲρ τοῦ ἐν καλῇ πίστει τρίτου.

Ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ ἔκφρασις εἶναι σκοτεινὴ, διότι τίτλος ὑπάρχει καὶ ὅταν ἀγοράζῃ τις παρὰ μὴ κυρίου, ὁ δὲ τίτλος οὗτος φέρει ἀποτελέσματα, ἐὰν συνυπάρχωσι καὶ τὰ λοιπὰ προσόντα τῆς χρησικτησίας, συμπληρωθέντος τοῦ δι' αὐτὴν χρόνου.

Διὰ τοῦτο ἐκρίναμεν προτιμότεραν τὴν διατύπωσιν, ὅτι ἡ νομὴ κινητῶν ἢ χρεωγράφων εἰς τὸν κομιστὴν ἀποτελεῖ τεκμήριον κυριότητος, καθ' οὗ δὲν ἐπιτρέπεται ἐναντία ἀπόδειξις, ἡ δὲ διεκδίκησις αὐτῶν ἐπιτρέπεται μόνον ἐν περιπτώσει ἀπωλείας, ἢ στερήσεως δι' ἀπάτης ἢ κλοπῆς.

Ὡς ἐκ τούτου δὲν ἔπεται, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖ τις πράγματα κινητὰ ἐκ συμβάσεως, ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἀπαίτησις εἶναι προσωπικὴ, μὴ ἀποτελοῦσα διεκδίκησιν.

Ἄρθ. 619 (623).

Ἐπὶ μεταθέσεως τῆς κυριότητος ἀκινήτων διετηρήσαμεν τὴν διάταξιν τοῦ περὶ χαρτοσήμου νόμου ἄρθ. 42, ὅτι διὰ μόνης συμβολαιογραφικῆς πράξεως ἐπιτρέπεται ἡ μετάθεσις, καθόσον αὐτὴν μόνην ἐδέχθημεν ἐπιδεκτικὴν μεταγραφῆς. Κατὰ τοῦτο δὲν ἐνεωτερίσαμεν, διότι τὰ ἰδιωτικὰ ἔγγραφα εἶναι ἐπιδεκτικὰ ἀμφισβητήσεως, ἅμα δὲν ἀναγνωρίζεται ἡ ὑπογραφή, ἀλλ' ἐπὶ ἐκποιήσεως ἀκινήτων συμφέρει ἀμέσως καὶ ἀφ' ἐαυτῆς ἡ πράξις νὰ ἔχῃ ἀποδεικτικὴν δύναμιν.

Τὸν περὶ μεταγραφῆς νόμον κατετάξαμεν ἐνταῦθα, ὥς ἐκ τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ ἄρθ. 623. ὅτι διὰ μόνης τῆς μεταγραφῆς μεταβιβάζεται ἡ κυριότης, καθ' ἧς περιπτώσεις ὁ νόμος προβλέπει. Εἰς τὰς ἤδη διὰ τοῦ ὑπάρχοντος νόμου ἀπαριθμωμένας προσεθέσαμεν δύο νέας α.) μίσθωσιν ἀκινήτων ὑπὲρ τὰ ἐννέα ἔτη καὶ β.) συμβόλαια ἐταιρικά, ἀφορῶντα τὴν χρῆσιν ἀκινήτων, ὅταν ἡ διάρκειά τῆς ἐταιρίας ὑπερβαίῃ τὰ ἐννέα ἔτη, ἢ εἶναι ἀόριστος.

Ἀμφότερα ἐλάβομεν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἄρθ. 1952.

Κατὰ τὸν Γαλλικὸν νόμον περὶ μεταγραφῆς ἄρθρ. 2 ἐπὶ μισθώσεων ἀκινήτων ὑπερβαίνουσιν τὰ 18 ἔτη ἀπαιτεῖται μεταγραφή. Ἐνομίσαμεν ὅμως ὅτι προτιμότερος εἶναι ὁ ὅρος τῶν ἐννέα ἐτῶν.

Κατὰ τὰς περὶ μισθώσεως τουτέστι διατάξεις ἄρθ. 1631 καὶ ἐπ. ἕνεκα τῆς ἐκποιήσεως τοῦ ἀκινήτου δὲν λύεται ἡ μίσθωσις, ἀποδεικνυομένη δι' ἐγγράφου φέροντος βεβαίαν χρονολογίαν, δὲν ὑποχρεοῦσιν ὅμως αἱ ὑπὲρ τὸ ἔτος προκαταβολαὶ μισθώματος τὸν νέον κτήτορα. Ἡ διάταξις αὕτη μετριάζεται διὰ τῆς προκειμένης περὶ μεταγραφῆς, ὅτι ἡ ὑπερβαίνουσα τὰ ἐννέα ἔτη μίσθωσις δὲν ἰσχύει κατὰ τοῦ τρίτου μὴ μεταγραφεῖσα.

Ἡ ἐτέρα διάταξις περὶ ἐταιρικῶν συμβολαίων, ἀφορώντων τὴν χρῆσιν ἀκινήτων, σκοπὸν ἔχει τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ἐταιρικῆς ἐπιχειρήσεως, καθ' ἣν μόνη ἡ χρῆσις ἀκινήτου συνεισφέρεται, οὐχὶ δὲ καὶ ἡ κυριότης, ὥστε διὰ τῆς μεταβιβάσεως αὐτῆς εἰς τρίτον νὰ μὴ ματαιωθῇ ἡ ἐταιρεία, καθόσον διὰ τῆς μεταγραφῆς ἀποκτᾶται πραγματικὸν δικαίωμα ἰσχύον κατὰ παντὸς τρίτου.

Τὰ περὶ τῶν βιβλίων μεταγραφῆς καὶ τῶν φυλάκων αὐτῆς παρεπέψαμεν εἰς τὸ τέλος τοῦ παρόντος βιβλίου, ἔνθα γίνεται λόγος καὶ περὶ τῶν βιβλίων ὑποθηκῶν.

Ἄρθρ. 626—629 (630—633).

Πρὸ μικροῦ ἐξηγοῦντες τὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθ. 578 ἐμνημονεύσαμεν περὶ τῆς κατακυρώσεως.

Ἄρθρ. 628—639 (632—643).

Περὶ χρησικτησίας ἐκρίναμεν προσφορώτερον νὰ πραγματευθῶμεν ἐνταῦθα, μὴ μιμούμενοι τὸ παράδειγμα τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος, ἐν ᾧ ἐν ἄρθ. 712 ἀπαριθμεῖται ἡ χρησικτησία ὡς τρόπος κτήσεως τῆς κυριότητος, ἀλλ' αἱ περὶ χρησικτησίας διατάξεις ἐτέθησαν ἐν τέλει τοῦ Κώδικος συνάμα μετὰ τῆς παραγραφῆς τῶν ἀγωγῶν.

Ἡ παραγραφὴ τῶν ἀγωγῶν ἀνάγεται εἰς τοὺς τρόπους ἀποσβέσεως τῶν ἐνοχῶν. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὑπάρχουσι κανόνες τινὲς κοινοὶ χρησικτησίας καὶ παραγραφῆς, ἀλλὰ χάριν τοῦ ὁμοιομόρφου ἀρκεῖ ἡ ἀμοιβαία παραπομπή, ἐὰν ὑπάρχῃ ἀνάγκη.

Ἄρθρ. 628 (632).

Ἡ περὶ τῶν προσόντων δεκαετοῦς χρησικτησίας διάταξις διευτυπώθη κατὰ τὸν Ἰταλικὸν Κώδικα ἄρθ. 2137, διότι εἰς τὸ ἐξῆς ἄνευ μεταγραφῆς δὲν μεταβιβάζεται κυριότης διὰ πράξεως μεταξὺ ζώντων. Τοιαύτην ἐνόησαν καὶ ἐν Γαλλίᾳ τὴν συνέπειαν τοῦ συστήματος μεταγραφῆς. Troplong Transcr. 477, Dalloz Transcr. 508.

Κατὰ μίμησιν τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἐνομίσαμεν, ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ διπλασιάσωμεν τὰ ἔτη ἀπουσίας, καθόσον σήμερον τὰ μέσα συγκοινωνίας εἶναι τοιαῦτα, ὥστε σχεδὸν ἐξέλιπον αἱ ἀποστάσεις.

Ἄρθρ. 630 (634).

Ἐν τούτῳ ἐνεωτερίσαμεν, ὅτι παρεδέχθημεν χρησικτησίαν ὑπὲρ τοῦ νεμομένου ἀκίνητον ἐπὶ 30 συνεχῇ ἔτη, ἔστω καὶ κακῇ τῇ πίστει.

Κατὰ τὸ κρατοῦν ῥωμαϊκὸν δίκαιον ὁ στερούμενος τίτλου, καλῇ τῇ πίστει νεμόμενος ἐπὶ 30 ἔτη, δεσπόζει, εἰ δὲ νέμεται κακῇ τῇ πίστει, ἔχει μόνον ἔνστασιν παραγραφῆς. Ἐν Γαλλικῷ Κώδικι ἄρθρ. 2262 καὶ ἐν Ἰταλικῷ Κώδικι ἄρθρ. 2135 γίνεται ἀπλῶς λόγος, ὅτι μετὰ τριακονταετίαν ἀποσβέννυται πᾶσα πραγματικὴ ἀγωγή, ὡς καὶ πᾶσα προσωπικὴ. Ἡ τριακονταετία εἶναι σήμερον τόσον μακρὸς χρόνος, ὥστε ἐνομίσαμεν, ὅτι μετὰ συμπλήρωσιν αὐτῆς δὲν πρέπει νὰ γίνεται ἀναζήτησις περὶ τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ πρέπει νὰ λογίζεται κτηθεῖσα ἡ δεσποτεία. Ἄμα δύναται τις νὰ χορηγήσῃ τὴν ἀπόδειξιν νομῆς τοσοῦτον μακρᾶς, δὲν πρέπει νὰ χρήσῃ ἄλλης ἀποδείξεως καὶ ὅταν διεκδικῇ, οὔτε εἶναι δίκαιον νὰ ἡρτηται εἰς τὸ ἐξῆς τὸ δικαίωμα αὐτοῦ ἐκ τῆς τυχαίας περιστάσεως, ἂν ἔτι ἐξακολουθῇ τὴν νομὴν, ἢ ἂν ἀπώλεσεν αὐτήν, διὰ νὰ μὴ δίδεται ἐνθάρρυνσις εἰς βιαίαν ἀρπαγὴν τῆς νομῆς, πρὸς ἀνατροπὴν τῶν ἀποτελεσμάτων συμπληρωθείσης παραγραφῆς.

Ἄρθρ. 634—635 (638—639).

Τοὺς λόγους ἀργίας τῆς χρησικτησίας ἐλάθομεν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἄρθ. 2119—2120.

Ἀρθ. 638 (642).

Θεωρήσαντες λίαν αὐστηράν τὴν ἀρχὴν τῆς ἡμετέρας πολιτικῆς δικονομίας ἄρθ. 157, ὅτι ἡ ἐνώπιον ἀναρμοδίου δικαστοῦ ἀγωγὴ δὲν διακόπτει τὴν παραγραφὴν, ἠκολουθήσαμεν τὸν Γαλλικὸν Κώδικα ἄρθ. 2246 καὶ τὸν Ἰταλικὸν Κώδικα ἀρθ. 2125.

Ἀρθ. 640—650 (644—654).

Ὡς λίαν ὀρθὰς καὶ πρακτικὰς παρελάβομεν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἄρθ. 673—684 τὰς διατάξεις περὶ κοινωνίας, ὥστε ἐν ἐλλείψει συμφωνίας νὰ κανονισθῶσιν αἱ σχέσεις μετὰξὺ κοινωνῶν καὶ ὁ τρόπος τῆς διαλύσεως ὑπὸ τοῦ νόμου.

Ἀρθ. 651 (655).

Κατὰ τὸν Γαλλικὸν Κώδικα, ὅν ἐμιμήθη καὶ ὁ Ἰταλικός, μετὰ τὸν τίτλον περὶ κυριότητος, ἔπεται ὁ τίτλος περὶ ἐπικαρπίας χρήσεως καὶ οἰκήσεως, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ περὶ δουλειῶν. Ὡς εἶναι γνωστὸν, ὁ Γάλλος νομοθέτης ἀπέφυγε νὰ ἐνομάσῃ προσωπικὰς δουλείας, διὰ νὰ μὴ ἐξεγείρῃ πάλιν τὴν ἰδέαν τῶν καταργηθέντων προσωπικῶν βαρῶν τῆς τιμαριωτικῆς ἐποχῆς (Demolombe X. 211). Ἐν δὲ τῷ περὶ δουλειῶν κεφαλαίῳ συμπεριέλαβε δουλείας ὡς ἐκ τῆς φυσικῆς θέσεως τῶν κτημάτων, ἢ ὡς ἐκ τοῦ νόμου, αἵτινες οὐδόλως εἶναι δουλεῖαι. Ὡς παρετήρησαν αὐτοὶ οἱ Γάλλοι συγγραφεῖς, ἡ δουλεία εἶναι ἐξαίρεσις κοινοῦ κανόνος, ἐνῶ ὅλαι αἱ λεγόμεναι δουλεῖαι ὡς ἐκ τῆς φύσεως τοῦ τόπου, ἢ ὡς ἐκ τοῦ νόμου ἀποτελοῦσι κοινὸν κανόνα. (Demolombe XI. 8). Διὰ τοῦτο οἱ συντάξαντες τὸν Γαλλ. Κώδικα εὗρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ διαχωρίσωσι τὰς ἐξ ἀνθρωπίνου πράξεως πηγαζούσας δουλείας, ἐνθα ἐπραγματεύθησαν καὶ περὶ τῆς ἀποκτήσεως καὶ ἀπωλείας αὐτῶν (ἄρθ. 685—703 τοῦ Γαλλ. Κώδικος).

Μὴ ὄντες ὑπόχρεοι εἰς ἀπλὴν ἀπομίμησιν, ἐνομίσαμεν ὀρθότερον ν' ἀκολουθήσωμεν ἄλλην διαίρεσιν φυσικωτέραν.

Συναπηρτίσαμεν, τουτέστιν, ἴδιον κεφάλαιον «περιορισμῶν τῆς κυριότητος τῶν ἀκινήτων», ἐν ᾧ συμπεριελάβομεν ὅσα ἔπονται ἐκ τῆς φυσικῆς θέσεως τῶν κτημάτων, ἄρθ.

654—658, καὶ ἰδίως περὶ μεσοτοίχου καὶ κοινῆς τάφρου ἄρθ. 659—686, περὶ τηρήσεως ἀποστάσεως καὶ ἀπόψεως ἄρθρον 687—695, περὶ ἀρδεύσεως καὶ ἀποξηράνσεως ἄρθ. 696—747, καὶ περὶ παρόδου κτήματος περικλείστου ἄρθ. 718—722. Καθ' ὅλα ταῦτα ἡκολουθήσαμεν ἀκριβῶς τὸν Ἰταλ. Κώδικα, ὡς πολὺ τελειότερον, καθόσον καὶ ἐν Γαλλίᾳ συνεπληρώθη κατὰ τὸ μέρος τοῦτο ὁ Κώδιξ διὰ νεωτέρων νόμων 29 Ἀπριλίου 1845, 14 Ἰουλίου 1847 καὶ 40 Ἰουνίου 1854. Τοιοῦτοτρόπως, μὴ μεταχειρισθέντες μόνον τὸ νομα δουλείας, καθ' ὅλα τὰ λοιπὰ δὲν ἀπεμακρύνθημεν διατάξεων, αἵτινες στηρίζονται ἐπὶ βάσεων λογικῶν.

Ἄρθ. 723 (727).

Τὰς δουλείας διεστείλαμεν εἰς πραγματικὰς καὶ προσωπικὰς, κατὰ τὰ λοιπὰ δὲ καὶ ἐνταῦθα ἐμιμήθημεν τὸν Γαλλ. Κώδικα.

Ἄρθ. 834 (837).

Ἰδιαιτέρως ὁμως ἐπραγματεύθημεν περὶ ἐμφυτεύσεως καὶ ἐπιφανείας, διότι ἐθεωρήσαμεν αὐτὰς ἀποτελούσας ἐμπράγματον δικαίωμα.

Ὁ Γαλλ. Κώδιξ παρέλειψε τὴν ἐμφύτευσιν, ἥτις ὡς ἐκ τούτου δὲν ἐξέλιπε (Trop long louage 56). Τὴν ἔλλειψιν ταύτην ἀνεπλήρωσεν ὁ Ἰταλ. Κώδιξ ἄρθ. 4550—4567, ἐν ᾧ κατετάχθη ἡ ἐμφύτευσις μεταξὺ τῶν συμβάσεων, καὶ τοι παρήχουσα εἰς τὸν ἐμφυτευτὴν δικαίωμα ἐμπράγματος. Νομίζομεν ὅτι ἡ ἡμετέρα κατὰτάξις εἶναι συνεπεστέρα, καθ' ὅσον τὸ δικαίωμα ἐμφυτεύσεως καὶ ἐπιφανείας ὑποβάλλονται εἰς τὴν μεταγραφὴν ἄρθ. 620.

Ἐκ τοῦ ἐν χρῆσει δικαίου ἰδοὺ τί μετεβάλλομεν.

α. Ὅτι ὁ ἐμφυτευτής, γενόμενος ἐκπτώτος ἕνεκα διετοῦς καθυστερήσεως, δικαιούται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὰς βελτιώσεις αὐτοῦ (ἄρθ. 844).

β. Ὅτι ὁ ἐμφυτευτής ἕνεκα χειροτερεύσεων δύναται νὰ κηρυχθῇ ἐκπτώτος, ἀλλὰ δύναται ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐκπτώσιν ἀποκαθιστῶν τὰ πράγματα καὶ παρέχων ἐγγύησιν διὰ τὸ μέλλον (ἄρθ. 848).

γ. Ὅτι ἐπὶ ἐμφυτεύσεων μακροτέρων τῶν 30 ἐτῶν ὁ ἐμ-

φυτευτῆς δύναται νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν κυριότητα τοῦ κτήμα-
τος (ἄρθ. 848).

Τὰ αὐτὰ ἐπανελάβομεν περὶ ἐπιφανείας ἄρθ. 852—857.
Τὴν ὑπὸ β'. διάταξιν ἄρθ. 845 προσελάβομεν ἐκ τοῦ Βελγο-
ολλανδικοῦ νόμου 10 Ἰανουαρίου 1824 ἄρθ. 16, τὰς δὲ λοι-
πὰς ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος.

Ἄρθ. 858 (862).

Διετηρήσαμεν ὅμως τὰ ἐπιτόπια ἔθιμα περὶ ἐμφυτεύσεως
καὶ ἐπιφανείας εἰς ὅσα διὰ τοῦ Κώδικος δὲν προβλέπονται,
καὶ πάντα εἰδικὸν νόμον, δηλ. τοὺς ἐσχάτως νομοθετηθέντας
ΣΜΔ'. 4 Νοεμβρίου 1867, ΣΜΕ'. 3 Νοεμβρίου 1867, ΣΕΖ'.
5 Ὀκτωβρίου 1868 καὶ ΣΞΗ'. 8 Ὀκτωβρίου 1868.

Ἄρθ. 859 (863)

Ἐνταῦθα ἔκρινεν ἡ ἐπιτροπὴ κατὰλληλον, νὰ κατατάξῃ
τὰς περὶ ὑποθηκῶν διατάξεις, διότι τὸ τῆς ὑποθήκης δικαίωμα
εἶναι ἐμπράγματον.

Τὸ ὑπάρχον σύστημα δὲν μεταβάλλεται, ἀλλ' ὁ νόμος 14
Αὐγούστου 1836 ἀνεθεωρήθη πρὸς ἀπάλειψιν τῶν περιττῶν
καὶ ἀναπλήρωσιν τῶν καταδειχθέντων ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε
ἐφαρμογῆς χασμάτων, τινὰ δὲ προσελάβομεν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ
Κώδικος.

Ἄρθ. 860 (864).

Ὡς δεκτικὰ ὑποθήκης, ἐμνημονεύσαμεν τὴν ἐμφύτευσιν
καὶ τὴν ἐπιφάνειαν καὶ τὰ νομίμως παραχωρηθέντα μεταλ-
λεῖα.

Ἄρθ. 864 (867).

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν ὅλως ἄσκοπον τὴν εἰς τρεῖς κατη-
γορίας διαίρεσιν τῶν χορηγούντων δικαίωμα εἰς ἐγγραφὴν
ὑποθήκης τίτλων, ἥτοι τὸν νόμον, τὴν δικαστικὴν ἀπόφασιν
καὶ τὴν ιδιωτικὴν θέλησιν. Παρ' ἡμῶν ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις
χορηγεῖ δικαίωμα πρὸς ἐγγραφήν, ὅπως πᾶσα ἄλλη νόμιμος
αἰτία ἄρα καὶ ἡ δικαστικὴ ἀπόφασις εἶναι ἐκ τῶν αἰτιῶν
τοῦ νόμου, καὶ μετὰξὺ αὐτῶν πρέπει ν' ἀπαριθμῆται.

Ἄρθ. 865 § 3 (868 § 3).

Περὶ τῆς νομίμου ὑποθήκης τῶν ἀνηλίκων ἐμνημονεύσαμεν τὴν ἡμετέραν τροποποίησιν ἐξηγοῦντες τὰ ἄρθ. 453 καὶ 454, καθ' ἃ ἀπαιτοῦμεν ἀμέσως ἐν τῇ πρώτῃ διασκέψει τὸ συγγενικὸν συμβούλιον νὰ κανονίσῃ τὰ περὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν ἀνηλίκων καὶ νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα.

Ἄρθ. 865 § 5 (868 § 5).

Τὸ δικαίωμα ἐγγραφῆς τῶν κληρονόμων ὠρίσθη ἀκριβέστερον, ἐπὶ τίνι σκοπῷ δίδεται, δὲν ἐνεκρίθη δὲ νὰ δοθῇ δικαίωμα ἐγγραφῆς ὑπὲρ τῶν κληροδόχων, κατὰ μίμησιν τοῦ Ἰταλ. Κώδικος, καθόσον ἡ λόγῳ κληροδοτήματος ἀπαίτησις δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων, περὶ ὧν πρέπει ἐκτάκτως νὰ μεριμνήσῃ ὁ νομοθέτης. Ὅπως πᾶς ἄλλος δανειστής, δύναται καὶ ὁ κληροδόχος νὰ ἐπαρκεσθῇ εἰς τὰ κοινὰ ἀσφαλίστικά μέσα.

Ἄρθ. 865 § 6 (868 § 6)

Δικαίωμα πρὸς ἐγγραφὴν δυνάμει τοῦ νόμου ἀπεδόθη εἰς τὸν πωλητὴν ἀκινήτου διὰ τὸ τίμημα, διότι εἶναι ἀπαίσιον νὰ ἱκανοποιῶνται οἱ δανισταὶ τοῦ ἀγοραστοῦ ἐκ τοῦ κτήματος, οὗ τινος εἰσέτι δὲν κατεβλήθη τὸ τίμημα. Κατὰ τοῦτο ἐμimήθημεν τὸ παράδειγμα τοῦ Γαλλ. Κώδικος, ἄρθ. 2103 § 1 καὶ τοῦ Ἰταλικοῦ ἄρθ. 1969 § 1.

Ἄρθ. 865 § 9 (868 § 9).

Ἐνταῦθα ἐμνημονεύθη καὶ ἡ δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐγγραφή, ὡς νόμιμος τίτλος, ἐκρίθη δὲ περιττὸν νὰ κατονομασθῶσιν ὅλα τὰ εἶδη τῶν ἀποφάσεων, πολιτικῶν, ἐμπορικῶν, διαιτητικῶν, διοικητικῶν καὶ ποινικῶν, καθόσον τὰ εἶδη ταῦτα εἶναι γνωστὰ, μόνον δὲ προσέχομεν εἰς τὴν τελεσιδικίαν.

Ἄρθ. 866 (870).

Δὲν ἐνεκρίθη σύστασις ὑποθήκης διὰ διαθήκης, ἀλλὰ μόνον διὰ συμβολαίου, διότι ἡ διὰ διαθήκης παραχώρησις δικαιώματος ἐγγραφῆς εἶναι πρᾶγμα ἄσκοπον, ὡς γενησομένης μετὰ

παρέλευσιν χρόνου, ὅτε εἶναι ἄδηλον, ἂν ὑπάρχη τὸ ἐγγραπτόν ἀκίνητον ἐν τῇ περιουσίᾳ τοῦ διαθέτου καὶ ἀνεῖναι ἐλεύθερον. Ὁ διαθέτης, ὅστις θέλει νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸν εὐεργετούμενον, ἔχει πολλὰ ἄλλα μέσα.

Ἄρθ. 869 (873)

Ἐνταῦθα ὠρίσθησαν ἀκριβέστερον αἱ συνέπειαι τῆς ἐξαπατήσεως τοῦ παριστῶντος ἑαυτὸν κύριον ἀκινήτου πρὸς τὸν δανειστήν, εἰς ὃν παραχωρεῖ ὑποθήκην, ἐνῶ εἶναι ἐν γνώσει, ὅτι δὲν εἶναι κύριος. Προσεθέσαμεν δὲ καὶ περὶ τῆς ἐξαπατήσεως διὰ τῆς παραχωρήσεως τάξεως ὑποθήκης κατεχομένης παρ' ἄλλου ἐν γνώσει τοῦ παραχωροῦντος.

Ἄρθ. 870 (874).

Εἶναι λίαν ἀμφισβητούμενον, ἂν ἡ παραχωρηθεῖσα ὑποθήκη ἐπὶ ἀλλοτρίου ἀκινήτου ἰσχυροποιεῖται, διότι ἡ κυριότης περιέρχεται εἰς τὸν παραχωρήσαντα (*reconiliatio pignoris*).

Καὶ ὁ Γαλλ. Κώδιξ ἄρθ. 2129 καὶ ὁ Ἰταλικὸς ἄρθ. 1977 φέρουσιν, ὅτι ἐπὶ μελλόντων κτημάτων δὲν συνιστᾶται ὑποθήκη, ὅπερ ὁ ἡμέτερος νόμος ἄρθ. 19 εἶχε μετατρέψει εἰς τὴν διάταξιν, ὅτι ἐπὶ μελλόντων κτημάτων δὲν ἐγγράφεται ὑποθήκη. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐνόμισεν, ὅτι δὲν συνάδουσι πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ συστήματος ὑποθηκῶν, ἐρειδομένου ἐπὶ τῆς δημοσιότητος καὶ τῆς εἰδικότητος, ὅπως τυχαῖαι παραχωρήσεις ὑποθήκης, ἐὰν ὁ παραχωρῶν ἐπικτήσῃ τὴν κυριότητα. Προσέτι ἡ ἐγγραφὴ ὑποθήκης, ἐπὶ κτήματος μὴ ἀνήκοντος εἰς τὸν ὀφειλέτην κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐγγραφῆς, ἀλλὰ κατόπιν ἐπικτωμένου, φέρει σπουδαίαν σύγχυσιν εἰς τὴν κατάταξιν. Διὰ τοῦτο ἔκρινεν ἀναγκαῖον ἡ ἐπιτροπὴ νὰ διατυπώσῃ σαφέστερον τὸ ἀξίωμα, ὅτι εἶναι ἄκυρος ἡ παραχώρησις ὑποθήκης ἐπὶ ἀκινήτου, μὴ ἀνήκοντος ἤδη εἰς τὴν κυριότητα τοῦ παραχωροῦντος.

Ἄρθ. 872 (876).

Δὲν ἐθεώρησεν ὅμως ἀναγκαῖον ἡ ἐπιτροπὴ, νὰ περιγραφῶνται ἀκριβῶς καὶ κατ' εἶδος τὰ εἰς ὑποθήκην παραχωρούμενα ἀκίνητα ἐν τῷ συμβολαίῳ, δι' οὗ συνιστᾶται ἡ ὑποθήκη. Καὶ ἂν γενικῶς ἀναφέρονται, οἷον τὰ ἐν τῇ δεῖνᾳ περιφερείᾳ

ἀκίνητα, κατ' οὐδὲν βλάπτει εἰς τὴν εἰδικότητα, ἥτις ἐκπληροῦται διὰ τῆς ἀκριβοῦς περιγραφῆς ἐν τῷ βιβλίῳ ὑποθηκῶν κατὰ τὴν ἐγγραφήν.

Ἄρθ. 874 (878).

Κατὰ μίμησιν τοῦ Ἰταλ. Κώδικος ἄρθ. 1982 ἀνεθέσαμεν εἰς τὸν συντάττοντα τὸ προικῶν συμβόλαιον συμβολαιογράφον τὸ καθήκον, νὰ ἐγγράψῃ τὴν ὑπὲρ τῆς προικὸς ὑποθήκην, ὥστε νὰ μὴ ματαιοῦται ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου διδομένη ἀσφάλεια. Ἐὰν τὰ ἀκίνητα τοῦ ἀνδρὸς εὐρίσκωνται ἐν ἄλλῃ περιφερείᾳ, ὁ συμβολαιογράφος δύνανται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν συνδρομὴν τῆς εἰσαγγελίας πρὸς ἐγγραφήν.

Ἄρθ. 875 (879).

Κατὰ τὸ αὐτὸ παράδειγμα τοῦ Ἰταλ. Κώδικος ἄρθ. 1983 ἐντὸς εἴκοσι ἡμερῶν πρέπει νὰ ἐγγραφῇ ἡ ὑποθήκη ὑπὲρ τῶν ἀνηλίκων ἢ τῶν ἀπηγορευμένων παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου, τοῦ παρ επιτρόπου, ἢ τοῦ προεδρεύσαντος τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου εἰρηνοδίκου.

Ἄρθ. 876 (880).

Διὰ νὰ δοθῇ κύρος εἰς τὰς προηγουμένας διατάξεις, ὠρίσθησαν συνέπειαι σπουδαῖαι τῆς παραμελήσεως ἐγγραφῆς κατὰ τῶν ὑποχρέων νὰ ἐνεργήσωσιν αὐτὴν ὑπὲρ τῆς ἐγγάμου, τῶν ἀνηλίκων καὶ τῶν ἀπηγορευμένων.

Ἄρθ. 877 (881).

Διὰ νὰ μὴ ᾔναι κενὴ ὑπόσχεσις ἡ ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ νόμιμος ὑποθήκη, ἐπεβλήθη εἰς τὸν ὑποθηκοφύλακα ἡ ἐξ ἐπαγγέλματος ἐγγραφὴ ὡς ἐνεργοῦντα τὴν μεταγραφὴν, κατὰ μίμησιν τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἄρθ. 1985.

Ἄρθ. 883 (887).

Ἀντὶ τῆς ἀσκόπου καὶ ἀνεφαρμόστου διατάξεως τοῦ ἡμετέρου νόμου ὑποθηκῶν ἄρθ. 64 περὶ ἀπαγορεύσεως ἐγγραφῆς διὰ δικαστικῆς πράξεως, ὠρίσθη ἀκριβέστερον ἡ ἀπαγόρευσις παραχωρήσεως ὑποθήκης μετὰ τὴν κατάσχεσιν. Ἡ ἐγγραφὴ προϋπαρχόντων τίτλων δὲν ἀπηγορεύθη καὶ μετὰ

τὴν κατάσχεσιν, ὡς ὠρίζε καὶ τὸ ἄρθρ. 66 τοῦ νόμου ὑποθηκῶν, ἀπηλλάγη ὅμως ὁ κατασχὼν τῆς υποχρεώσεως κοινοποιήσεως εἰς τοὺς μετέπειτα ἐγγραφομένους καὶ ἐτέθη τὸ ἔσχατον ὅριον τῆς ἐγγραφῆς μέχρι τῆς κατακυρώσεως.

Ἄρθρ. 884 (888).

Περὶ τῶν συνεπειῶν τῆς πτωχεύσεως προτιμωτέρα ἐκρίθη παραπομπὴ εἰς τὸν ἐμπορικὸν νόμον, καθόσον διὰ τοῦ ἐπεξεργασθέντος παρὰ τῆς ἐπιτροπῆς νομοσχεδίου περὶ πτωχεύσεως τὰ περὶ τούτου ἀκριθέστερον ἐρρυθμίσθησαν.

Ἄρθρ. 885 (889).

Οὐδὲν προβλέπει ὁ ὑπάρχων νόμος περὶ σημειώσεως ἐν τοῖς βιβλίοις ὑποθηκῶν τῆς ἐκχωρήσεως καὶ τῶν συνεπειῶν τῆς σημειώσεως ταύτης, ἀπερὶ ὠρίσθησαν κατὰ μίμνησιν τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἄρθρ. 1994.

Ἄρθρ. 889 (893).

Περὶ τῶν ἐλλείψεων τῶν ἐγγραφῶν, πότε συνεπάγονται ἀκυρότητα, ἐθεώρησεν ἡ ἐπιτροπὴ προτιμωτέραν τὴν διάταξιν τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἄρθρ. 1998, ὡς περιστέλλουσιν τὴν ἀκύρωσιν μόνον ἔνεκεν οὐσιωδῶν ἐλλείψεων, ἐξ ὧν τουτέστι γεννᾶται ἀβεβαιότης περὶ τῆς ταυτότητος τῶν προσώπων, ἢ τοῦ ἀκινήτου, ἢ περὶ τοῦ ποσοῦ, διότι ἐν τούτοις συνίσταται ἡ δημοσιότης καὶ εἰδικότης.

Ἄρθρ. 892 (896).

Τὸ σύστημα τῶν προσημειώσεων περιστάλη εἰς δύο μόνους περιπτώσεις, α) ἀπαιτήσεως ἐμπροθέσμου ἀποδεικνυμένης δι' ἐγγράφου, περὶ ἧς ἐκινήθη ἀγωγή, καὶ β) δυνάμει πρωτοδικικοῦ ἀποφάσεως. Ἡ ἄλλη περίπτωσις τοῦ ἡμετέρου νόμου, ἐλλείψεως ἐννόμου τύπου τῶν δημοσίων ἐγγράφων, ἐπήγαγεν ἐκ τοῦ Αὐστριακοῦ Κώδικος ἄρθρ. 453, καθ' ὃν ἐν τὸς ὠρισμένου χρόνου πρέπει νὰ συμπληρωθῇ τὸ ἐλλιπές (ὅρα καὶ Σαξωνικὸν νόμον ἄρθρ. 404 καὶ 407). Καθ' ἡμᾶς, ἅμα τὸ δημόσιον ἐγγράφον εἶναι ἐλλιπές, ἰσχύει μόνον ὡς ἰδιωτικὸν καὶ ὡς τοιοῦτον δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς

προσημείωσιν, ἂν δὲν κινηθῇ συνάμυχ ἀγωγή, ὅπερ προβλέπεται ἰδιαιτέρως.

Ἄρθρ. 897 (901).

Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἄρθρ. 2007 προσετέθη, ὅτι ἡ τάξις τῆς ὑποθήκης ρυθμίζεται κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐγγραφῆς καὶ ἐπὶ συμβάσεως δανείου βραδύτερον καταβαλλομένου. Ἄνευ αὐτῆς τῆς διατάξεως δὲν δύνανται νὰ ἐξασφαλισθῶσι δι' ὑποθήκης δάνεια ἐπὶ πιστώσει, δι' ὧν δίδεται ἡ εὐκολία εἰς τὸν δανειζόμενον ν' ἀντλή ἐκ τοῦ ταμείου τοῦ δανείζοντος, ὅσον μέρος τοῦ δανείου θέλει καὶ ὁσάκις ἔχει ἀνάγκην, νὰ ἐπιστρέφῃ δὲ τὰ δανεισθέντα, διὰ νὰ λαμβάνῃ καὶ πάλιν αὐτά. Ὁ δανείζων βεβαίως δὲν ἀσφαλίζεται, ἂν οἱ εἰς τὸ μεταξὺ ἐγγραφοντες ὑποθήκην εἶναι ἐπικρατέστεροι, διότι ἡ λήψις τοῦ δανείου ἐγένετο μεταγενεστέρως, ἐνῶ ἡ πρὸς ἀσφάλειαν τοῦ ἐπὶ πιστώσει δανείου ἐγγραφή εἶναι προγενεστέρα.

Ἄρθρ. 900 (904).

Ἐνταῦθα ἐλύσαμεν τὸ ζήτημα περὶ συμπτώσεως ἐγγραφῆς καὶ μεταγραφῆς κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, παραδεχθέντες ἐπικρατεστέραν τὴν ἐγγραφήν. Τοῦτο ἐπράξαμεν, διότι ἡ μετὰθεσις τῆς κυριότητος δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ ἀναρχικὰ ἀποτελέσματα.

Ἄρθρ. 906 (902).

Ἐνταῦθα γίνεται ὁ ἐξῆς νεωτερισμὸς, ὅτι αἱ ὑποθήκαι τάσσονται ἀμέσως μετὰ τὰ γενικὰ προνόμια τοῦ ἄρθρ. 940 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, οὐδεμίαν δὲ προτεραιότητα δίδεται εἰς τὰ εἰδικὰ προνόμια τοῦ ἄρθρ. 941, διότι σχέσιν πρὸς ἀκίνητα ἔχει μόνον τὸ ἐδάφιον 2 περὶ ἐξόδων γενομένων πρὸς διατήρησιν πράγματος. Τοιαῦτα ἐξόδα ὅμως, χρήζοντα ἀποδείξεως καὶ ὅλως ἀόριστα, καθιστῶσιν ἀβεβαίαν τὴν ἰσχὺν τῆς ὑποθήκης καὶ υποκειμένην εἰς δίκην πρὸς βεβαίωσιν τῶν μνησθέντων ἐξόδων. Διὰ τοῦτο εἶναι ὀρθότερον νὰ υποβάλλεται ὁ καταβάλλων τοιαύτας δαπάνας εἰς τὴν ἀνάγκην ἐγγραφῆς.

Ἄρθρ. 904 (908).

Διὰ τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου τούτου ἀνεπληρώθη σπουδαῖον χάσμα τοῦ ἡμετέρου νόμου, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἄρθρ. 2011, ὅταν ὁ κατὰ τὴν τάξιν προηγούμενος ἐπὶ ὑποθήκῃ δανειστῆς ἔχη καὶ ἐπὶ ἄλλων ἀκινήτων ὑποθήκην, ὅτι αὐτοδικαίως ἀντικαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα αὐτοῦ ἱκανοποιηθέντος ὁ ἐπόμενος δανειστῆς, ὁ ἔχων ὑποθήκην ἐπὶ ἐνὸς μόνου ἐκ τῶν ἀκινήτων τούτων καὶ μὴ ἱκανοποιούμενος.

Ἄρθρ. 910—915 (915—920).

Διὰ τῶν ἄρθρων τούτων ἐκανονίσθη ἀκριβῶς ἡ πρὸς ἐγκατάλειψιν ὑποχρέωσις τοῦ τρίτου κατόχου κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἄρθρ. 2014—2019, ἐνῶ ὁ ἡμέτερος νόμος οὐδὲν περὶ τούτων διελάμβανε.

Ἄρθρ. 918 (923).

Ἡ ὅλως ἀτελής διάταξις τοῦ ἡμετέρου νόμου ὑποθηκῶν ἐν ἄρθρ. 42 κατέστη σαφὴς καὶ ὠρίσθη, ὅτι ὁ τρίτος κάτοχος ἐξοφλῶν τὰ ἐνυπόθηκα χρεῖα ἀντικαθίσταται αὐτοδικαίως εἰς τὰ δικαιώματα τῶν ἱκανοποιουμένων. Ἐὰν δὲ ὡς ἐκ τούτου συναντηθῶσι πλείονες τρίτοι κάτοχοι, ἅπαντες συνεισφέρουσιν εἰς τὴν ἀπαιτήσιν κατὰ λόγον τῆς ἀξίας ἐκάστου ἀκινήτου. Ἀλλέως ἀποφαίνεται ὁ Ἰταλ. Κώδιξ ἄρθρ. 2022 προσέχων εἰς τὴν ἡμερομηνίαν τῆς μεταγραφῆς τῶν τρίτων κατόχων. Τὴν ἡμετέραν θεωρίαν (*Correalitas realis*) εὗρομεν καὶ παρὰ τῷ σχολιαστῇ τοῦ Βαυαρ. νόμου Goenner Comm. I. σελ. 466 καὶ παρὰ Γάλλοις Dalioz Privil. 1987.

Ἄρθρ. 919 (924).

Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰταλ. Εὐδικος ἄρθρ. 2023 ἐδέχθημεν, ὅτι οἱ ἐνυπόθηκοι δανεισταὶ δύνανται ν' ἀπαιτήσωσι τὴν καταβολὴν τοῦ τμήματος παρὰ τοῦ ἀγοραστοῦ τοῦ ἐνυπόθηκου ἀκινήτου, διὰ νὰ ἱκανοποιηθῶσιν, ὅταν τὸ τίμημα ἐπαρκῇ, ἢ ὅταν ὅλοι οἱ δανεισταὶ εἶναι σύμφωνοι. Διατὶ νὰ μὴ γείνη οἰκειοθελῶς καὶ ἄνευ ἐξόδων αὐτὸ τοῦτο, ὅπερ διὰ τοῦ πλειστηριασμοῦ σκοπεῖται;

Ἄρθ. 925 (930).

Τὸ ζήτημα τῆς παραγραφῆς ἐλύθη κατὰ το παράδειγμα τοῦ Ἰταλ. Κώδικος ἄρθ. 2030, καθόσον κατὰ μὲν τοῦ ὀφειλέτου ἡ ὑποθήκη συναποσβέννυται μετὰ τῆς ἀπαιτήσεως, ἐπὶ τῶν περιελθόντων ὁμοῦς εἰς τρίτους κτημάτων ἡ ὑποθήκη ἀποσβέννυται διὰ τῆς τριακονταετοῦς παραγραφῆς κατὰ τοὺς περὶ αὐτῆς κανόνας. Οὕτω ἀπεφύγαμεν τὸ ἀτόπημα τοῦ ἡμετέρου νόμου (ἄρθ. 22 καὶ 57), καθ' ὃν ἡ γενομένη διακοπὴ τῆς παραγραφῆς ὡς πρὸς τὸν ὀφειλέτην εἶχε συνεπείας καὶ ὡς πρὸς τὸν τρίτον κάτοχον, ἐν πλήρει ὄντι ἀγνοίᾳ τῆς διακοπῆς.

Ἄρθ. 926 (931).

Περὶ ἀποσβέσεως τῆς προσημειώσεως ἡ ἐπιτροπὴ ἐνόμισε προτιμότερον νὰ ὀρίσῃ 60 ἡμέρας ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας, ἐν τὸς τῶν ὁποίων πρέπει νὰ τραπῇ ἡ προσημείωσις εἰς ὑποθήκην, ἢ κατὰ τὸν ὑπάρχοντα νόμον (ἄρθρον 83) νὰ προστίθενται εἰς τὰς 30 ἡμέρας καὶ ἄλλαι ἀναλόγως τῆς ἀποστάσεως. Ἡ λόγῳ τῆς ἀποστάσεως παράτασις τῆς προθεσμίας ἔχει πάντοτε ἀβέβαιόν τι, καὶ ὑποκείμενον εἰς ἐκτίμησιν, ὅπερ εἶναι φευκτέον, ὡσάκις πρόκειται περὶ ἀπωλείας δικαιώματος τοιούτου, ἰσχύοντος κατὰ παντὸς τρίτου.

Ἄρθρ. 934 (939).

Εἰς τὰ περὶ γραφείων ὑποθηκῶν, εὐθύνης τῶν φυλάκων καὶ περὶ βιβλίων συμπεριελήφθησαν καὶ τὰ περὶ μεταγραφῆς, ὅτι οἱ περὶ τούτων κανόνες εἶναι κοινοί.

Ἄρθρ. 937—938 (942—943).

Ἐνταῦθα ὠρίσθησαν ἀκριβέστερον τὰ κωλύματα τῶν ὑποθηκοφυλάκων καὶ ἡ ἀναπλήρωσις αὐτῶν.

Ἄρθρ. 939 (944).

Οὐδὲν μετεβλήθη εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀπολύτου δημοσιότητος διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως εἰς τοὺς ιδιώτας, νὰ λαμβάνωσιν αὐτοὶ οὗτοι ἐκ τῶν βιβλίων ἀντίγραφα. Ἄρκει ὅτι ἰδίους ὁμμασι βεβαιοῦνται περὶ τοῦ περιεχομένου. Κατὰ τὸ παρά-

δειγμα τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἄρθρ. 2066 ἐνόμισεν ἡ ἐπιτροπὴ, ὅτι δὲν εἶναι ἀποχρώντως ἀσφαλῆ τὰ βιβλία ἀπὸ πάσης ἀλλοιώσεως, ἐὰν ἕκαστος δικαιούται νὰ ἔχῃ αὐτὰ διὰ χειρὸς καὶ μάλιστα πρὸς ἀντιγραφὴν. Διὰ τοῦτο μόνος ὁ ὑποθηκοφύλαξ, ὅστις φέρει τὴν εὐθύνην ἐκδίδει τ' ἀντίγραφα.

Ἄρθρ. 944 (949).

Συνεπέστερον ἐκρίθη τὸ σύστημα τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος ἄρθρ. 2199 καὶ Ἰταλικοῦ ἄρθρ. 2069, ὅτι ὁ ὑποθηκοφύλαξ δὲν δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν παραδοχὴν αἰτήσεως, διότι δὲν ἔχει δικαστικὴν ἐξουσίαν, ὁποῖαν ὑποτίθεται κατὰ τὸν Βαυαρικὸν νόμον, καθ' ὃν αἱ ἐγγραφαὶ ἐνεργοῦνται παρὰ τῶν δικαστηρίων. Μόνας ἐξαιρέσεις, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος, ἐδέχθη ἡ ἐπιτροπὴ τὸ δυσανάγνωστον τῆς αἰτήσεως ἕνεκα κακογραφίας, καὶ τὴν ἑλλειψιν δημοσίου ἐγγράφου, ὡσάκις ἀπαιτεῖται. Ἐὰν λόγῳ τῆς ἀτελοῦς αἰτήσεως ἡ ἐγγραφὴ εἶναι ἐλλιπὴς, πρέπει νὰ αἰτιᾶται ἑαυτὸν ὁ αἰτῶν. Ἐπὶ μεταγραφῇς ὑποβάλλεται πάντοτε συμβολαιογραφικὸν ἐγγραφον, ἢ ἀπόφασις, ὥστε δὲν ὑπόκειται ὁ αἰτῶν εἰς ἐλλείψεις.

Ἄρθ. 946 (651).

Κατὰ μίμησιν τοῦ Γαλλ. Κώδικος ἄρθ. 2200 καὶ τοῦ Ἰταλικοῦ 2071 ἐδέχθη ἡ ἐπιτροπὴ βιβλίον εἰσερχομένων, ἐν ᾧ γίνεται πρόχειρος καταχώρισις πάσης αἰτήσεως, ὡς δὲ ἀκριβέστερον ἀνέπτυξεν ὁ Ἰταλὸς νομοθέτης, δίδεται πρόχειρος ἀπόδειξις εἰς πάντα αἰτοῦντα, φέρουσα αὐξόντα ἀριθμόν. Διὰ τοῦ βιβλίου τούτου καὶ τῆς ἐκδιδομένης ἀποδείξεως ἐξελέγχεται ἡ τηρηθεῖσα τάξις προτεραιότητος.

Ἄρθρ. 951. (956).

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησε λίαν σπουδαίαν τὴν συσχέτισιν βιβλίων μεταγραφῆς καὶ ἐγγραφῆς ὑποθηκῶν. Διὰ τῆς συσχέτισεως ταύτης γίνεται καταφανὴς ὁ τίτλος τῆς κυριότητος καὶ δὲν λαμβάνει τοὺς ἐγγραφομένους πᾶσα πρᾶξις μεταθέσεως αὐτῆς.

Ἄρθ. 952 (957).

Εἶναι ὅλως ἀνωφελὲς νὰ κρατῇται ἰδιαιτέρον βιβλίον κατα-

σχέσεων πρὸς καταχωρίσιν αὐτῶν κατὰ τὸ ἄρθ. 960 τῆς πολ. δικονομίας, διότι τοῦτο λανθάνει τὸν συμβουλευόμενον τὰ δημόσια βιβλία, ἐνῷ ἐν τῷ βιβλίῳ μεταγραφῶν πρέπει νὰ εὐρίσκωνται ὅσα ἀνάγονται εἰς τὴν κυριότητα. Ὡσαύτως κατὰ τὴν Γαλλ. Δικονομίαν ἄρθ. 678 ἡ κατάσχεσις καταχωρίζεται ἐν βιβλίῳ μεταγραφῶν. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ βιβλίον ὑποθηκῶν πρέπει νὰ γίνεσθαι ἡ σημειώσεις, διότι ἕκτοτε δὲν ἰσχύει παραχώρησις ὑποθήκης, ὅπερ ἐκ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ τῶν ὑποθηκῶν πρέπει νὰ καταφαίνεται.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ.

Ἐν βιβλίῳ τρίτῳ συμπεριελήφθη μόνον τὸ κληρονομικὸν δίκαιον, ὡς ἰδιαιτέρος τρόπος τῆς κτήσεως κυριότητος (ἄρθρον 578 ζ') διότι ἄλλοι κανόνες διέπουσιν αὐτόν.

Καὶ ἐνταῦθα ἡ ἐπιτροπὴ ἠκολούθησε τὸν Γαλλ. καὶ Ἰταλ. Κώδικα, ὡς ἥκιστα ἀπομακρυνομένους τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου.

Ἄρθ. 955 (960).

Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Ἰταλ. Κώδικος ἄρθ. 760 κληρονόμοι ὠνομάσθησαν οἱ εἰς τὸ σύνολον διαδεχόμενοι τὸν ἀποβιώσαντα καθόλου ἢ ἐν μέρει. Ὁ εἰς ὃν καταλείπεται ἐν ἡ πλείονα κατ' ἰδίαν πράγματα, ἢ δικαιώματα, ὠνομάσθη κληροδόχος. Ἡ διαστολὴ αὕτη μεταξὺ κληρονόμων καὶ κληροδόχων βάσιν ἔχει τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δικαίου, ὅτι ὁ ἐκ διαθήκης εἰς τὸ σύνολον διαδεχόμενος εἶναι ἐπίσης κληρονόμος, ὡς ὁ ὑπὸ τοῦ νόμου καλούμενος, καὶ κατ' οὐσίαν οὐδεμίαν ὑπάρχει μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰ. Κατὰ τοῦτο ὅμως διαφέρουσιν ἡ νέα διάταξις καὶ τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ὀνομασθῇ τις ἐν τῇ διαθήκῃ κληρονόμος, διὰ νὰ ἔχῃ τὴν ιδιότητα ταύτην, ἀλλὰ καὶ ἐὰν δὲν ὀνομάζεται κληρονόμος, ἢ ἐὰν ὀνομάζεται κληροδόχος, εἶναι ὅμως κληρονόμος, ἅμα διὰ τῆς διαθήκης καταλιμπάνεται εἰς αὐτὸν ποσοστὸν ἐκ τοῦ συνόλου τῆς περιουσίας. Τοῦτέστιν ὁ κατὰ τοὺς Ῥωμαίους legatarius partarius εἶναι ἤδη κληρονόμος.

Ἀρθ. 956 (961).

Συνέπεια τοῦ νέου συστήματος εἶναι, ὅτι ἤδη δύνανται νὰ συνυπάρξωσιν ἡ ἐκ διαθήκης καὶ ἡ ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχῇ, ἥτις χωρεῖ, ὅταν ἡ ἐκ διαθήκης ἐκλείπη καθόλου ἢ ἐν μέρει.

Ἀρθ. 958 (963).

Ἄλλην σπουδαίαν τροποποίησιν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ Δικαίου ἐδέχθη ἡ ἐπιτροπὴ κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Γαλλ. Κώδικος ἄρθ. 724 καὶ τοῦ Ἰταλ. 925, ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται πρᾶξις ἀποδοχῆς πρὸς ἀπόκτησιν κληρονομίας, ἀλλ' αὕτη μεταβαίνει αὐτοδικαίως, ἄρα καὶ ἂν δὲν φθάνῃ τις νὰ ἐνασκήσῃ τὸ κληρονομικὸν δικαίωμα, τοῦτο μεταβαίνει εἰς τοὺς ἰδίους κληρονόμους. Κατὰ τὸ Ῥωμαϊκὸν δίκαιον ὑπῆρχον μόνον ἐξαιρέσεις τῆς Θεοδοσιανῆς καὶ Ἰουστινιανῆς μεταβάσεως.

Ἀρθ. 965 (970).

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐνόμισε κατάλληλον, νὰ ὀρίσῃ σύντομον παραγραφὴν πενταετίας τῆς ἀγωγῆς περὶ ἀναξιότητος, καθόσον φιλονεικεῖται, ἂν ἡ ἀγωγή αὕτη παραγράφεται μετὰ 30ετίαν ἢ μετὰ 40ετίαν, ὡς περὶ ἀκυρώσεως Demolombe XIII. 289.

Ἀρθ. 968 (973).

Ἡ ἐπιτροπὴ ἀπεμακρύνθη καὶ τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος ἄρθ. 739—44 καὶ τοῦ Ἰταλικοῦ ἄρθ. 729—35, μὴ παραδεχθεῖσα τὸ περίπλοκον σύστημα τῆς ἀντιπροσωπείας. Εἰς τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα ἐνόμισεν ὅτι φθάνει, ἄνευ τοῦ σχήματος τῆς ἀντιπροσωπείας, ὀρίζουσα ὅτι οἱ κατιόντες τῶν τέκνων κληρονομοῦσι κατὰ ρίζας. Ἡ ἐπεξήγησις, ὅτι ἐπὶ τῆς κατὰ ρίζας κληρονομίας πλείονες ἔγγονοι ἢ ἀπώτεροι κατιόντες λαμβάνουσιν ὅ,τι ἤθελε λάβει ὁ γονεὺς αὐτῶν, ἀν' ἑξῆς, ἢ εἴχῃ τὴν πρὸς τὸ κληρονομεῖν ἱκανότητα, διανεμόμενοι αὐτὸ κατὰ κεφαλὰς, περιέχει πᾶν ὅ,τι ἡ θεωρία τῆς ἀντιπροσωπείας διαλαμβάνει.

Ταῦτα συμπληροῦνται διὰ τῆς ἐν ἄρθ. 972 διατάξεως, ὅτι οἱ κατιόντες τῶν προαποβιωσάντων ἢ πρὸς τὸ κληρονομεῖν ἀνικάνων ἀδελφῶν κληρονομοῦσι κατὰ ρίζας κτλ.

Ἀρθρ. 968 (973).

Εἶναι περιττὸν νὰ δικαιολογήσωμεν τὴν εἰς τὸ κληρονομοεῖν ἰσότητα τῶν τέκνων ἐκατέρου φύλου. Ὁ Ἑπτανησιακὸς Κώδιξ ἠκολούθησε τὸ ἐναντίον, ἀλλ' εἶναι γνωστὸν, ὅτι περιῆλθεν εἰς ἀδιεξόδους ἀντιφάσεις, καὶ περὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν θυγατέρων ἡ νομολογία διέμεινε μέχρι τέλους ἀμφιρρέπης ἐπὶ τῆς ἐρμηνείας τῶν ἄρθ. 178, 636, 644 καὶ 1327, τοῦ Ἰονίου Κώδικος. Ὅταν ὁ πατὴρ φθάνῃ νὰ προικίσῃ τὴν θυγατέρα, ἡ λύσις εἶναι ἀπλῆ, ἀλλ' ὅταν προαποθνήσκῃ, γεννῶνται ζητήματα σχεδὸν ἄλυτα, ἢ διὰ μόνης αὐθαιρεσίας λυόμενα, οἷον περὶ τοῦ ποσοῦ, ὅπερ θέλει λάβει ἡ θυγάτηρ ἐκ τῆς πατρικῆς οὐσίας, οὐχὶ ὡς κληρονόμος, ἀλλ' ὡς προικιζομένη. Ἀντὶ τῶν ἐπισφαλῶν ἐκτιμήσεων τῆς περιουσίας, ἥτις σπανίως εἶναι τοσοῦτον καθαρὰ, ὥστε νὰ δύναται ἀμέσως νὰ ἐκτιμηθῇ, πρὶν γίνῃ τῶν χρεῶν ἡ ἀπότισις, φυσικώτερον καὶ προτιμότερον εἶναι νὰ καλῶνται τὰ θήλεα συνάμα καὶ ἐκ τοῦ ἔσου μετὰ τῶν ἀρρένων.

Ἀρθρ. 975—84 (980—989).

Τὰ περὶ νόθων τέκνων ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος ἄρθ. 743—52, ὡς πληρεστέρου.

Ἀρθρ. 1001—23 (1006—1028).

Ἀντὶ τοῦ ψηφίσματος τοῦ Κυβερνήτου ἠκολούθησαμεν τὰς ἀπλουστεράς περὶ διαθηκῶν διατάξεις τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος ἄρθ. 967—1001 καὶ τοῦ Ἰταλικοῦ ἄρθ. 774—804. Δὲν μετεβλήθη ὅμως ἡ παρ' ἡμῖν διάταξις, ὅτι ἡ δημοσία διαθήκη γίνεται ἐνώπιον ἐνὸς συμβολαιογράφου καὶ τριῶν μαρτύρων, οὐχὶ τεσσάρων, ὅπως κατὰ τοὺς μνησθέντας Κώδικας, διότι ἡ παρ' ἡμῖν πεῖρα δὲν ἔδειξε μέχρι τοῦδε, ὅτι δὲν εἶναι ἀποχρῶν ὁ ἀριθμὸς τῶν τριῶν, ὅπως ὀρίζει καὶ ὁ Ἰόνιος Κώδιξ ἄρθ. 882. Συνάμα ἐδέχθη ἡ ἐπιτροπὴ, ὅτι ἡ δημοσία διαθήκη γίνεται καὶ ἐνώπιον δύο συμβολαιογράφων καὶ δύο μαρτύρων.

Ἀρθρ. 1004 (1009)

Νεώτερον προσετέθη, ὅτι ὅλοι οἱ μάρτυρες πρέπει νὰ γνω-

ρίζωσι τὴν γλῶσσαν τοῦ διαθέτου, τοῦ μὴ δυναμένου νὰ ὑπαγορεύσῃ Ἑλληνιστί. Ἐν Γαλλίᾳ τὸ ζήτημα εἶναι ἐκ τῶν ἀμφισβητουμένων Troplong Donat. 4534, Toullier V. 393. Dalloz Dispos. 3426 καὶ ἐπ. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐθεώρησεν, ὅτι δὲν ἀρκεῖ νὰ γνωρίζῃ μόνος ὁ συμβολαιογράφος τὴν γλῶσσαν τοῦ διαθέτου, ὡς φέρει ὁ Ἰόνιος Κώδιξ ἀρθ. 883.

Ἄρθ. 1206. (1214.)

Ἡ ἐπιτροπὴ ἐνόμισε δίκαιον, νὰ μὴ δοθῇ ὀπισθενεργὸς δύναμις εἰς τὴν περὶ συνεισφορᾶς ἀπαλλαγὴν δωρεᾶς πρὸς κατιόντα, ὅπου ἔσχυε νόμος, ὡς ἐν Ἑπτανήσῳ, καθ' ὃν δὲν ἐκαλοῦντο εἰς τὴν κληρονομίαν οἱ λαβόντες προῖκα ἔγγονοι. Αἱ τοιαῦται προῖκες, ὡς δοθεῖσαι τότε ἀντὶ κληρονομίας, πρέπει νὰ συνεισφέρονται ἀφότου οἱ προκισθέντες δὲν ἀποκλείονται τῆς κληρονομίας.

Ἄρθ. 1239 (1244.)

Κατὰ τὰ λοιπὰ ἡ ἐπιτροπὴ ἠκολούθησε τὸν Γαλλ. Κώδικα καὶ τὸν Ἰταλ. ἐνεωτέρισε δὲ ὡς πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς εὐθύνης ἐπὶ διανομῆς, λόγῳ τοῦ ἀναξιοχρέου τοῦ ὀφείλοντος πρόσοδον, ἢ ὀφειλέτου πιστώσεως.

Ὅταν κατὰ τὴν διανομὴν ὁ κλῆρος τινὸς ἀποτελῇται ἐκ προσόδου (rente), γεννᾶται τὸ ζήτημα, ἂν οἱ συγκληρονόμοι εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὴν πρόσοδον ταύτην.

Ἐπὶ τῇ παρατηρήσει τοῦ ἀκυρωτικοῦ διαστείλοντος, ἂν τὸ ἀναξιοχρέων τοῦ ὀφείλοντος τὴν πρόσοδον προϋπῆρχε τῆς διανομῆς, ἢ ἀνεφάνη κατόπιν, διετυπώθη τὸ ἀρθ. 886 τοῦ Κώδικος (τοῦ Ἰταλ. 4037), ὅτι δὲν εἶναι ὑπεύθυνοι οἱ συγκληρονόμοι διὰ τὸ ἀναξιοχρέων τοῦ ὀφείλοντος πρόσοδον, ἂν ἐπῆλθε μετὰ τὴν διανομὴν, ἂν δὲ προϋπῆρχεν, ἡ εὐθύνη ἐν πενταετίᾳ ἀπὸ τῆς διανομῆς παραγράφεται.

Ἡ πρώτη διάταξις παρ' οὐδενὸς κατακρίνεται, καθότι εἶναι ὅλως τυχαῖον συμβάν, καὶ τὰς συνεπείας τῆς τυχηρᾶς ταύτης ἐλαττώσεως τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου πρέπει νὰ ὑποστῇ ὁ καταστάς κύριος τῆς ἀπαιτήσεως. Τάχα καὶ ἐπὶ ἄλλων κτημάτων, λαχόντων εἰς τὸν κλῆρον ἄλλου τινὸς, δὲν δύνανται νὰ συμβῇ τυχηρὰ ἀπώλεια, ἢ βλάβη;

Κατακρίνεται ὅμως τὸ σύντομον τῆς παραγραφῆς ἐν πεν-

ταετία, ὅταν τὸ ἀναξιόχρεων προὔπῃρχε τῆς διανομῆς. Ἐνδέχεται, λέγουσι, νὰ χορηγῇ ὁ ὀφειλέτης τὴν πρόσδοτον μέχρι τοῦ πέμπτου ἔτους, κατὰ δὲ τὸ ἕκτον, νὰ γίνῃ γνωστὴ ἡ ἐξάντλησις τῆς πρὸ ἐξαετίας ὑπαρχούσης, ἀλλ' ἐντέχνως καλυπτομένης ἀνεχείας. Ὁ εἰς ὃν ἔλαχεν ἡ πρόσδοτος θέλει ὑποστῇ μόνος τὴν ζημίαν, οὐχὶ διότι ἡμέλησε ν' ἀπαιτήσῃ τὰ ἐτήσια, ἐμπροθέσμως καταβαλλόμενα, ἀλλὰ διότι ἦτον ἀδύνατον νὰ λάβῃ εἰδήσιν.

Κατὰ δεύτερον λόγον ἡγέρθη ἀπορία, ἂν εἰς τὴν αὐτὴν πενταετῇ παραγραφῇ ὑπόκειται ἡ εὐθύνη διὰ τὸ ἀναξιόχρεων τοῦ ὀφειλέτου πιστώσεως, ἐξ ἧς ἀπαρτίζεται κλῆρος, ἂν τὸ ἀναξιόχρεων προὔπῃρχε τῆς διανομῆς. Ἄν δὲ δὲν εἶναι ἐφαρμοστέα ἡ σύντομος αὕτη παραγραφὴ, ὡς ἐξαιρετικὴ καὶ μὴ ἐπιδεκτικὴ ἐπεκτάσεως, ἀπὸ τίνος χρόνου ἄρχεται ἡ τριακονταετὴς παραγραφὴ, ἀπὸ τῆς διανομῆς, ἢ ἀφότου κατέστη ἡ πίστωσις ἐμπρόθεσμος. Demolombe XVII 374—83.

Ἐνταῦθα ἡ ἐπιτροπὴ ἐβάδισε μέσσην ὁδόν. Ἐπὶ προσόδου ἡ τριακονταετὴς παραγραφὴ ἐφάνη λίαν μακρά, διότι δὲν δύναται ἐπὶ πλεῖστον χρόνον νὰ κρύπτεται ἡ καταστροφὴ τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλόντος τὴν πρόσδοτον. Διὰ τοῦτο ἐνόμισε παραδεκτέαν παραγραφὴν, μεθ' ἣν ἐκλείπει πᾶσα αἰτία εὐθύνης, ἄλλως τε εἶναι καὶ πρᾶγμα ἀναπόδεικτον, ὅτι αἱ δυνάμεις τοῦ ὀφειλέτου πρὸ δεκαετίας εἶχον καταπέσει.

Τὴν αὐτὴν παράγραφον ἐφήρμοσεν ἡ ἐπιτροπὴ διὰ τὸ ἀναξιόχρεων ὀφειλέτου πιστώσεως, ἀλλ' ἀρχομένην ἀπὸ τῆς διανομῆς, ἂν ἕκτοτε ἡ πίστωσις ἦτον ἀπαιτητὴ, ἄλλως ἀφ' ἧς κατέστη τοιαύτη.

BIBLION TETARTON

ΠΕΡΙ ΕΝΟΧΩΝ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

A'. Γενικά.

Τὸ βιβλίον τοῦτο περιέχει τὸ ἐνοχικὸν δίκαιον. Ἐκρίθη ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς συστηματικώτερον νὰ τεθῶσιν ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ τὰ περὶ ἐνοχῶν καὶ οὐχὶ ὡς τμήμα βιβλίου « Περὶ τοῦ τρόπου τῆς κτήσεως τῆς κυριότητος » ἐπιγραφομένου, ὡς

ἐγένετο ἐν τῷ γαλ. κώδικι, διότι ὑπάρχουσι πολλαὶ ἐνοχικαὶ σχέσεις οὐδεμίαν σχέσιν πρὸς κτῆσιν κυριότητος ἔχουσαι. Διηρέθη δὲ εἰς δύο μέρη, τὸ περιέχον τὰς γενικὰς ἀρχὰς τῶν ἐνοχῶν, καὶ τὸ περιέχον τὰς κατ' εἶδος συμβάσεις.

Ἄρθρ. 1259 (1264).

Ἐκ τοῦ ἁρθρου τούτου, ἐν ᾧ δίδεται ὁ ὁρισμὸς τῆς ἐνοχῆς, ἐξάγεται ὅτι φυσικαὶ ἐνοχαὶ δὲν ἀναγνωρίζονται· ἡ ὑπαρξὶς ἀτελοῦς ἐνοχικῆς σχέσεως, ὁποῖα ἡ φυσικὴ ἐνοχὴ, εἶναι ἀσυμβίβαστος μὲ τὴν κοινῶς παραδεδεγμένην τὴν σήμερον ἀρχήν, ὅτι πᾶσα σύμβασις, καθ' οἷονδῆποτε τύπον ἐκφρασθεῖσα, παράγει τελείαν ἐνοχήν.

Ἄρθρ. 1260 (1265).

Ἐλήφθη ἐκ τοῦ Ὁλλανδ. κώδικος (ἄρ. 1269). Ἡδύνατο νὰ λείψῃ ὠφελεῖ δὲ κατὰ τοῦτο, ὅτι μανθάνει τις ἄνευ κόπου τὰς πηγὰς τῶν ἐνοχῶν. Καὶ ὁ Ἰταλ. κώδιξ ἐν ἁρθρ. 1097 ὀρίζει τὰς πηγὰς τῶν ἐνοχῶν· ἀναφέρει ὅμως τρεῖς πηγὰς τῶν ἐνοχῶν. Τὸν νόμον, τὰς συμβάσεις καὶ οἰονεὶ συμβάσεις, τὰ ἀδικήματα καὶ οἰονεὶ ἀδικήματα· ἀλλ' ἐκ τῶν οἰονεὶ συμβάσεων, ἀδικημάτων καὶ οἰονεὶ ἀδικημάτων τίκτονται ἐνοχαὶ δυνάμει τοῦ νόμου· ὥστε κυρίως δύο εἰσὶ τῶν ἐνοχῶν αἱ πηγαὶ ὁ νόμος καὶ ἡ σύμβασις.

Β'. Ὑποκείμενα τῶν ἐνοχῶν.

Ἄρθρ. 1261—1285 (1266—1285).

Τα ἄρθρα ταῦτα ἀνταποκρίνονται ἐν γένει εἰς τὰ ἄρθρ. τοῦ γαλ. κώδικος 1104, 1197—1216. Τὸ ἄρθρ. 1261 σχετικὸν μὲ τὸ ἄρθρον 1101 τοῦ γαλ. κώδικος ἐπεξετάθη ἐπὶ ὅλων τῶν ἐνοχῶν, διότι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐνοχῶν τῶν μὴ ἐκ συμβάσεως ἀναγκαῖα εἰσὶν ἐπίσης δύο τοῦλάχιστον πρόσωπα.

Τὸ ἄρθρον 1262 ἐκφράζει μᾶλλον ἀνεπτυγμένως τὸ τοῦ ἁρθρου 1202 τοῦ Γαλ. κώδικος, ὡς ἐγένετο καὶ ἐν τῷ σαζων. νόμῳ § 663.

Τὸ ἄρθρον 1266 περιέχει διάταξιν ὑπάρχουσαν ἐν τῷ ἤδη ἰσχύοντι δικαίῳ. Ἴδε καὶ Γαλ. κώδ. ἄρθρον 1281.

Τὸ ἄρθρον 1267 ἐλήφθη ἐκ τοῦ § 598 τοῦ Σαζων. νο-

μοσχεδίου. Ἐν τῷ ἄρθρῳ 4279 διεγράφη ἡ τελευταία περι-
κοπή τοῦ 4210 ἄρθρου τοῦ Γαλ. κώδικος, ὡς ἀδικαιολόγη-
τος καὶ ὑπὸ τῶν Γάλλων συγγραφέων ἀποδοκιμαζομένη.
Marcadé ὑπὸ τὸ ἄρθρον τοῦτο.

Τὸ ἄρθρον 4284 ἐκφράζει σαφέστερον τὸ τοῦ ἄρθρου
4215 τοῦ Γαλ. κώδικος, παραδεχόμενον τὴν ὀρθοτέραν
ἐρμηνείαν τοῦ ἄρθρου τούτου· ὁ ἔχων π. χ. τρεῖς ὀφειλέτας,
ἐὰν ἀπαλλάξῃ ἓνα ἐξ αὐτῶν τῆς ἀλληλεγγύης, ἤγουν δεχθῇ
νὰ λάβῃ παρ' αὐτοῦ μόνον τὸ $\frac{1}{3}$ τοῦ χρέους, αὐτὸς πρέπει
νὰ ὑποστῇ καὶ οὐχὶ ὁ ἀπαλλαγείς ὀφειλέτης τὴν ζημίαν,
ἥτις θέλει συμβῇ ἐκ τῆς ἐπελθούσης ἀπορίας τινὸς τῶν
λοιπῶν ὀφειλετῶν.

Γ'. Ἀντικείμενον τῶν ἐνοχῶν.

** Ἀρθρ. 1286—1294 (1286—1294.)*

Τὰ ἄρθρ. ταῦτα ἀνταποκρίνονται εἰς τοῦ Γαλ. κώδικος
τὰ ἄρθρ. 1126, 1128, 1129, 1130, 1133, 1136, 1142
—1145. τὸ δὲ ἄρθρον 1290 στηρίζεται ἐπὶ τῆς γενικῆς ἀρ-
χῆς debitor speciei liberatur interita rei, παραδεδεγμένης καὶ
ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 1219 τοῦ Ἰταλ. κώδικος.

Δ'. Περὶ τοῦ διαιρετοῦ καὶ ἀδιαιρέτου τῶν ἐνοχῶν.

** Ἀρθρ. 1294—1302 (1295—1303).*

Τὰ ἄρθρα ταῦτα ἀντίστοιχα ἔχουσι τὰ Γαλ. ἄρθρ. 1217
—1225. Ἐν τῷ ἄρθρῳ 1298 παρελείφθη ἡ πρώτη καὶ τρίτη
περίπτωσις τοῦ ἄρθρου 1221 τοῦ Γαλ. κώδικος, ὡς ἐγένετο
καὶ ἐν τῷ Ἰταλικῷ κώδικι ἄρθρον 1205, διότι δὲν περιέ-
χουσιν ἐξαίρεσεις τοῦ τεθειμένου ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ
κανόνος, ὅτι αἱ ἐνοχαὶ μεταβαίνουσιν εἰς τοὺς κληρονόμους
διηρημέναι, ἀλλ' εἶναι συνέπεια ἄλλων ἀρχῶν. Ἀλλὰ καὶ ἡ
πέμπτη ἐξαίρεσις τοῦ Γαλ. ἄρθρου παρελείφθη, ὡς περιεχο-
μένη ἐν τοῖς ἄρθροις 1294 καὶ 1295, δηλαδή αἱ ἐνοχαὶ αἱ
εἴτε φύσει εἴτε συμβάσει ἀδιαιρέτοι, μεταβαίνουσι τοιαῦται
καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους.

Τὸ ἄρθρ. 1301, σύμφωνα μὲ τὸν Ἰταλ. κώδικα (ἄρθρ.
1207) ὑποχρεοῖ τὸν κληρονόμον, τὸν ἀπαιτοῦντα τὴν ἐκτέ-
λεσιν ὁλοκλήρου τῆς ἀδιαιρέτου ἐνοχῆς, νὰ δώσῃ ἀσφάλειαν

εἰς τοὺς λοιποὺς συγκληρονόμους, διότι μετὰ τὴν εἰσπραξίν τῆς ὅλης ἀπαιτήσεως ὀφείλει νὰ δώσῃ αὐτοῖς τὸ ἀνάλογον.

Ε'. Περὶ αἱρέσεων.

* Ἀρθρ. 1303—1314 (1304—1315).

Συνετάχθησαν τὰ ἄρθρα ταῦτα κατὰ τὰ τοῦ Γαλ. κώδικος ἄρθρ. 1168—1183. Εἰς τὸν ὅρισμὸν τῆς ἀναβλητικῆς αἱρέσεως παρελείψαμεν τὴν περικοπὴν τοῦ Γαλ. ἄρθρ. 1181 «ou d'un événement actuellement arrivé, mais encore inconnu des parties», διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κατὰ τὸ αὐτὸ ἄρθρον ἡ σύμβασις εἶναι ἄνευ αἱρέσεως.

Τυχρὰ εἶναι κατὰ τὸ ἄρθρον 1304 καὶ ἡ αἵρεσις, ἥς ἡ πλήρωσις ἡρτῆται ἐκ τῆς βουλήσεως τρίτου· ἡ προσθήκη αὕτη, ἣν τὸ ἄρθρον 1169 τοῦ Γαλ. κώδικος δὲν ἔχει, ἐγένετο πρὸς πλειοτέραν ἀκρίβειαν, διότι κυρίως τυχρὰ αἵρεσις εἶναι ἐκείνη, ἥς ἡ πλήρωσις δὲν ἐξήρτῆται ἐκ τῆς βουλήσεως τοῦ πιστωτοῦ ἢ τοῦ ὀφειλέτου.

Ἐν τῷ ἐδαφ. 4 τοῦ ἄρθρου 1305 ἐξεφράσθη σαφέστερον τὸ τοῦ ἄρθρου 1174 τοῦ Γαλ. κώδικος.

Ἐπὶ τῶν συντηρητικῶν μέτρων, ἅπερ ὁ πιστωτὴς δύναται νὰ λάβῃ ἐφ' ὅσον ἡρτῆται ἡ αἵρεσις, ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1026 τῆς πολ. δικονομίας.

Ἐν τῷ β'. καὶ γ'. ἐδαφ. τοῦ ἄρθρου 1312 ἀναφέρεται εἰδικῶς καὶ ἡ μερικὴ καταστροφὴ τοῦ πράγματος, ἣν τὸ Γαλ. ἄρθρον 1182 δὲν ἔχει, διότι ἄλλως ἡδύνατο νὰ γεννηθῇ ἀμφιβολία μήπως δὲν περιλαμβάνεται ἐν τῇ λέξει χειροτέρευσις καὶ ἡ μερικὴ καταστροφὴ, ἐνῶ πρέπει καὶ ἐπὶ τῆς μερικῆς καταστροφῆς νὰ ἰσχύῃ ὅ,τι καὶ ἐπὶ χειροτερεύσεως.

ΣΤ'. Περὶ προθεσμιῶν.

* Ἀρθρ. 1315—1318 (1316—1319).

Ἐν τῷ ἄρθρῳ 1315 ἐδ. 2 προσετέθη ὡς εὐλογος ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 1174 τοῦ Ἰταλ. κώδικος, ὅτι οὐδὲ τὸ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς προθεσμίας καταβαλλόμενον ἀναλαμβάνεται· διότι ἡ τοιαύτη ἄγνοια ὡσεπιτοπλεῖστον εἶναι ἀσύγγνωστος.

Τὸ ἄρθρον 1318 συνετάχθη κατὰ τὸ ἄρθρον 904 τοῦ Αὐστρ. κώδικος καὶ τὸ ἄρθρον 1173 τοῦ Ἰταλικοῦ.

Z'. Περὶ τῶν διαζευκτικῶν ἐνοχῶν.

^α Ἄρθρ. 1319—1328 (1320—1329).

Τὰ ἄρθρα ταῦτα συνεταχθησαν κατὰ τὰ ἄρθρ. 1189—1196 τοῦ Γαλ. κώδικος. Διὰ τῆς ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 1319 διατάξεως ὀρίζεται, ὅτι ὁ ὀφειλέτης ἐκλέξας ἅπαξ τὸ καταβληθησόμενον ἀντικείμενον δὲν δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ἐκλογὴν αὐτοῦ, ὡς ἡδύνατο κατὰ τὸν νόμον 138 § 1 Πανδέκτης (45 1).

Ἐν τῷ ἄρθρῳ 1321 ἐκρίθη περιττὸν νὰ προστεθῇ ἡ τελευταία περικοπὴ τοῦ πρώτου ἐδαφ. τοῦ ἄρθρου 1193 τοῦ Γαλλικοῦ κώδικος, ὅτι ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ δώσῃ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀπολεσθέντος πράγματος, καθόσον ἐννοεῖται ἀφ' ἑαυτῆς, ἀφοῦ ὀρίζεται, ὅτι ὁ ὀφειλέτης καταβάλλει τὸ μὴ ἀπολεσθέν.

Τὸ ἄρθρ. 1322 περιέλαβε καὶ τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἀμφοτέρωτα τὰ πράγματα ἀπολεσθῶσιν ἐκ πταίσματος τοῦ ὀφειλέτου, διότι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ὁ αὐτὸς κανὼν πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ, δηλαδὴ ὁ ὀφειλέτης καταβάλλει τὴν ἀξίαν τοῦ τελευταίου ἀπολεσθέντος.

Τὰ ἄρθρα 1323 καὶ 1324 προβλέπουσι καὶ κανονίζουν τὴν περίπτωσιν, καθ' ἣν ἡ ἀπώλεια τοῦ πράγματος ἢ ἀμφοτέρων τῶν πραγμάτων προῆλθεν ἐκ πταίσματος τοῦ πιστωτοῦ. Τὰ ἄρθρα δὲ ταῦτα στηρίζονται ἐπὶ διατάξεων τοῦ ἰσχύοντος δικαίου. Κατὰ τὸ ἄρθρον 1324 εἰάν ἐκ τῶν ἀπολεσθέντων πραγμάτων, τὸ μὲν πρῶτον ἀπολεσθὲν ἀπωλέσθῃ ἐκ πταίσματος τοῦ πιστωτοῦ, τὸ δὲ δεύτερον ἐκ τύχης, ὁ ὀφειλέτης ἔχει μόνον ἐλευθεροῦται, ἀλλὰ δύναται νὰ ζητήσῃ καὶ ἀποζημιώσιν διὰ τὸ ἐκ πταίσματος ἀπολεσθέν· ἡ ἀποζημιώσις ὅμως αὕτη δὲν συνίσταται εἰς τὴν πλήρη ἀξίαν τοῦ πράγματος, ἀλλ' εἰς τὸ διαφέρον, ἡγουν εἰς τὴν ζημίαν, ἣν ὑπέστη ὁ ὀφειλέτης ἐκ τῆς ἀπωλείας τοῦ πράγματος τούτου, τοῦ ὁποίου αὐτὸς μὲν ὀφείλει τὴν σημερινὴν ἀξίαν αὐτοῦ, ὃ δὲ πιστωτῆς τὴν κατὰ τὸν χρόνον τῆς καταστροφῆς.

Η'. Περὶ τῆς λύσεως τῶν ἐνόχων.

*Αρθ. 1329—1414 (1330—1420).

Τὰ ἄρθρα 1329—1343 συνετάχθησαν ἐντελῶς κατὰ τὰ ἄρθρα 1235—1248 τοῦ Γαλλ. Κώδικος. μόνον τὸ 2 ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 1244 δὲν παρελήφθη ἐν τῷ ἄρθρῳ 1339, ὡς ἀδικαιολόγητον, οὐ ἔνεκα δὲν παρέλαβεν αὐτὸ καὶ ὁ Ἰταλ. Κώδιξ ἐν ἄρθ. 1246. Παρατηρητέον δὲ ὅτι ἐν τῷ ἄρθ. 1342 κατὰ παραδρομὴν ἐτυπώθη «ἀλλ' ἐπὶ» ἀντὶ «ἄλλως ἐπὶ».

Ὡσαύτως συνετάχθησαν κατὰ τὰ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ Γαλ. κώδικος τὰ ἄρθρα 1344—1351, ἀλλ' ἐκ τῶν ἄρθρων 1253 καὶ 1254 τοῦ Ἰταλ. Κώδικος προσετέθη ἐν τῷ ἄρθρῳ 1346 § 2, ὅτι ἡ ἀντικατάστασις γίνεται μέχρι τοῦ ποσοῦ τοῦ καταβληθέντος τιμῆματος, καὶ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1347 ὅτι ὁ μέρος μόνον τοῦ χρέους λαβὼν πιστωτὴς συντρέχει μετὰ τοῦ ἀντικατασταθέντος. Ἐν τῷ ἄρθ. 1350 προσετιμήθη ἡ γενικωτέρα διάταξις, ὅτι ῥητῶς ἢ σιωπηρῶς δύναται νὰ ὁρισθῇ τὸ χρέος, εἰς ὃ ἡ καταβολὴ πρέπει νὰ καταλογισθῇ, ἐνῶ τὸ Γαλ. ἄρθ. 1255 προβλέπει μόνον μίαν περίπτωσιν προσδιορισμοῦ διὰ σιωπηρᾶς συναινέσεως γινομένου.

Τὰ ἄρθρα 1352—1360 ἀνταποκρίνονται εἰς τὰ Γαλ. ἄρθ. 1257—1264. Τὸ ἄρθρον. 1355 ἐλήφθη ἐκ τοῦ § 757 τοῦ Σαξ. Κώδικος. Ἐν τῷ ἄρθρῳ 1359 ἀπηλείφθη ὡς περιττὴ ἡ τελευταία περικοπὴ τοῦ 1263 Γαλ. ἄρθρου, ὡς ἐγένετο καὶ ἐν τῷ 1265 ἄρθρῳ τοῦ Ἰταλ. Κώδικος. Ἐπίσης ἐν τῷ ἄρθρ. 1360 δὲν ἐθεωρήθη εὐλόγον τὸ νὰ δύναται ὁ ὀφειλέτης νὰ καταθέσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς ἄλλον τόπον μόνον ὅταν χρειάζεται τὸν τόπον ἔνθα τὸ πρᾶγμα εὑρίσκεται· σύμφωνον δὲ καὶ τοῦτο μὲ τὸ Ἰταλ. ἄρθρον 1266.

Τὰ ἄρθ. 1361—1370 περὶ ἀνανεώσεως ἐλήφθησαν ἐκ τῶν Γαλ. ἄρθρων 1271—1281. Παρελείφθη δὲ τὸ ἄρθρον 1277 ὡς περιττὸν καὶ ἐκ τοῦ ἄρθρου 1362 ἐννοούμενον. Ἐν τῷ 3 ἐδαφ. τοῦ 1370 ἄρθρου κατὰ παραδρομὴν δὲν ἐτυπώθη τὸ «οἱ» πρὸ τοῦ συνοφείλεται.

Τὰ ἄρθρα 1371—1373 περὶ ἀφέσεως ἐλήφθησαν ἐκ τῶν Γαλ. ἄρθρων 1282—1288 μὲ τὰς ἐπενεχθείσας ὑπὸ

τῶν ἄρθρων 1279—1284 τοῦ Ἰταλ. Κώδικος μεταβολάς.

Τὰ περὶ συμφητισμοῦ ἄρθ. 1874—1382 συνετάχθησαν κατὰ τὰ Γαλ. 1289—1299. Τὸ «αὐτοδικαίως» τοῦ ἄρθρου 1290 τοῦ Γαλ. Κώδικος παρελείφθη ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἄρθρῳ 1376 καὶ ἐτέθη μόνον τὸ οὐσιαστικὸν ἀποτέλεσμα τοῦ συμφητισμοῦ. Μετὰ τῶν μὴ δυναμένων νὰ ἀποσβεσθῶσι διὰ συμφητισμοῦ ἀπαιτήσεων ἐξηρέσαμεν ἐν τῷ ἄρθρῳ 1377 § α. τὸ χρησιδάνειον, διότι δὲν ὑπάρχει σπουδαῖος λόγος τοῦ νὰ χαίρῃ αὐτὸ τὸ προνόμιον τοῦτο. Ἐν δὲ τῷ § γ'. κατὰ παραδρομὴν ἐλήφθη ἡ περικοπὴ «ἀπαιτήσεως διατροφῆς δικαστικῶς ἐπιδικασθείσης ἢ», διότι δυνάμει τοῦ ἄρθρου 920 τῆς πολ. δικονομίας περιέχεται εἰς τὴν ἐπομένῃν περικοπὴν τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου. Τὸ 2 ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 1378 ἐτροποποιήθη κατὰ τὸ Ἰταλ. ἄρθρον 1290. Τὸ ἄρθρον 1379, ἀνταποκρινόμενον εἰς τὸ Γαλ. ἄρθρον 1295, ἐτροποποιήθη κατὰ τὸ ἄρθρον 927 τῆς δικονομίας ἡμῶν.

Τὰ ἄρθρα 1383—1389 περὶ συγχύσεως καὶ ἀδυνάτου τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐνοχῶν συνετάχθησαν κατὰ τὰ Γαλ. ἄρθρα 1300—1303.

Τὰ ἄρθρα 1391—1414 πραγματευόμενα περὶ παραγραφῆς τῶν ἐνοχῶν καὶ ἐν γένει περὶ τῆς ἀποσβεστικῆς παραγραφῆς παντὸς δικαιώματος ἢ ἀγωγῆς προσωπικῆς ἐμπραγμάτου ἢ μικτῆς, ἐλήφθησαν πρὸ πάντων μὲν ἐκ τῶν περὶ παραγραφῆς διατάξεων τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος, ἡγουν τῶν ἄρθ. 2105 καὶ ἐπ. αὐτοῦ, ἐν μέρει δὲ καὶ ἐξ ὀρισμῶν τοῦ ἰσχύοντος δικαίου. Ἐν ἄρθ. 1395 ἐλύθη ἀποφατικῶς τὸ φιλονεικούμενον ζήτημα, ἂν τὸ ἀγνοίᾳ τῆς παραγραφῆς καταβληθὲν ἀναλαμβάνεται κατὰ μίμῃσιν τοῦ Σαξωνικοῦ § 1522 καὶ τοῦ Αὐστριακοῦ ἄρθ. 1432.

Καθόσον τὰ περὶ χρησικτησίας, ὡς εἴρηται, κατετάχθησαν ἐν ἄρθ. 628 καὶ ἐπ. ἡδύνατο δὲ νὰ γεννηθῇ ὑπόνοια, ὅτι οἱ ἐνταῦθα ἐκτεθέντες κανόνες ἀνάγονται εἰς μόνας τὰς ἐνοχάς, προσετέθη τὸ ἄρθ. 1414, ὅπως δι' αὐτοῦ κατορθωθῇ ὁ αὐτὸς σκοπός, ὃν ἐπεδίωξαν ὁ Γάλλος καὶ ὁ Ἰταλὸς νομοθέτης, καταχωρίσαντες ἐν τέλει τοῦ Κώδικος τὰ περὶ παραγραφῆς, ὡς κοινὰ ἐπὶ παντὸς δικαιώματος καὶ πάσης ἀξιώσεως.

Θ'. *Περὶ πταίσματος, ὑπερμερείας κτλ.*

Ἀρθρ. 1445—1437 (1421—1443).

Τὰ ἀρθ. 1445—1447 περὶ πταίσματος συνετάχθησαν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἰσχύοντος δικαίου καὶ κατὰ τοὺς §§ 728—730 τοῦ Σαξων. νόμου. Τὸ ἀρθρον 1448 συνετάχθη κατὰ τὸν § 733 τοῦ Σαξων. νόμου καὶ τὸ ἀρθρ. 1446 τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος· ἔλυσε δὲ ἀποφατικῶς καὶ τὴν ἀμφισβήτησιν ἂν *dies interpellat pro homine*. Τὰ ἀρθ. 1449—1427 ἐλήφθησαν κατ' οὐσίαν ἐκ τῶν §§ 739, 741, 746, 747, 750, 752—755 τοῦ Σαξ. νόμου.

Τὰ περὶ ἀποζημιώσεως ἀρθ. 1428—1435 συνετάχθησαν κατὰ τὰ Γαλλικὰ ἀρθρα 1446—1455. Ἐν τῷ ἀρθρῳ 1431 ὁρίσθη ἀκριβέστερον ὁ τρόπος τῆς ἐξευρέσεως τῆς ζημίας, τὸ δὲ ἀρθ' 1435 περιέλαβεν εἰς τὴν ἐξαίρεσιν καὶ τὴν ἑταιρίαν, ὡς ἔπραξε καὶ ὁ Ἰταλικὸς Κώδιξ ἐν ἀρθ. 1234. Τὰ Γαλλικὰ ἀρθρα 1454 καὶ 1455 ἠνώθησαν ἐν τῷ ἀρθ. 1436 καὶ ὑπῆχθησαν ἀμφοτέραι αἱ περιπτώσεις εἰς τὸν αὐτὸν κανόνα, καθόσον ἐν ἀμφοτέrais περὶ καρπῶν πρόκειται, ὅτινες κατὰ τὴν αὐτὴν ἀρχὴν πρέπει νὰ θεωρηθῶσι παράγοντες καὶ αὐτοὶ καρπούς. Ἐπὶ τέλους τὸ ἀρθ. 1437 ὁρίζει τὸ μέτρον τοῦ τόκου τοῦ τε νομίμου καὶ τοῦ τῆς ὑπερμερείας, καθόσον ἐνταῦθα εἶναι ὁ καταλληλότερος τόπος νὰ γείνη λόγος περὶ τοῦτου.

Ι'. *Περὶ τῶν ἐκ συμβάσεων ἐροχῶν.*

Ἀρθρ. 1438—1492 (1444—1498).

Τὰ ἀρθ. 1438—1475 ἐλήφθησαν ἐκ τῶν σχετικῶν Γαλ. ἀρθ. 1104—1135, 1156—1167. Τὸ ἀρθ. 1439 ἐλήφθη ἐκ τοῦ § 771 τοῦ Σαξ. νόμου. Τὸ ἐδάφ. τοῦ 1104 ἀρθρου παρελείφθη ὡς περιεχόμενον ἐν τῷ ἀρθρῳ 1140. Τὰ ἀρθρα 1445—1448 συνετάχθησαν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος δικαίου καὶ κατὰ τοὺς §§ 823, 824, 828 τοῦ Σαξων. νόμου. Τὸ ἀρθ. 1449 ἔλυσε τὸ ἀμφισβητούμενον ζήτημα περὶ τοῦ πότε θεωροῦνται κατηρητισμέναι αἱ μεταξὺ ἀπόντων συμβάσεις κατὰ τὴν κοινῶς παραδεδεγμένην γνώμην. Τὰ ἀρθ. 1476—1483 περὶ τῆς ποιν. ρήτηρας ἀνταποκρίνονται εἰς τὰ ἀρθρα 1226—1233 τοῦ Γαλ. Κώδικος, μὲ τὴν

διαφορὰν ὅτι αἱ διατάξεις τῶν Γαλ. ἄρθρων 1232 καὶ 1233 ἐξετάθησαν εἰς πάντα ὀφειλέτην, μὴ ὑπάρχοντος λόγου νὰ περιορισθῇ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῶν εἰς μόνους τοῦ ὀφειλέτου τοὺς κληρονόμους, ὡς παραδέχονται καὶ οἱ Γάλλοι συγγραφεῖς. Marcadé ὑπὸ τὸ ἄρθρον 1232. Τὰ ἄρθρα 1484—1488 πραγματεύονται περὶ τοῦ ἀρράβωνος. Ὁ ἀρράβων ἡ δίδεται ἐπὶ συμβάσεως καταρτισθείσης ἤδη καὶ εἰς αὐτὸν ἀναφέρονται τὰ ἄρθρα 1484—1487, ἡ δίδεται πρὸ τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως καὶ ἵνα καταρτισθῇ, ὅτε ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθ. 1488. Τὰ ἄρθρα ταῦτα συνετάχθησαν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἰσχύοντος δικαίου καὶ κατὰ τοὺς §§ 893—895, 897, 898 τοῦ Σαξων. νόμου.

Τὰ ἄρθρα 1489—1492 συνετάχθησαν κατὰ τὰ σχετικὰ ἄρθρα 1304—1314 τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος καὶ τὰ ἄρθρα 1300—1311 τοῦ Ἰταλικοῦ. Ἀφένθη ἡ περὶ διαρρήξεως τῶν συμβάσεων ἀγωγὴ, διότι κατὰ τὸ ἄρθρον 1390 ἐπιτρέπεται διὰρρήξις μόνον ὅπου ὁ νόμος ὀρίζει τοῦτο· ἐκεῖ λοιπὸν γί-
ται λόγος καὶ περὶ τῆς ἀγωγῆς ταύτης.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΑΙ ΚΑΤ' ΕΙΔΟΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ.

ΙΑ' Πώλησις καὶ ἀνταλλαγή.

Ἄρθρ. 1493—1589 (1499—1595).

Τὰ περὶ πώλησεως καὶ ἀνταλλαγῆς ἄρθρα συνετάχθησαν τὸ πλεῖστον κατὰ τὰ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος. Ἐκ τῶν ἄρθ. 1493—1528 τὰ ἄρθ. 1494, 1495, 1498, 1504, 1507 ἐδ. 1 καὶ 1528 ἐλήφθησαν ἐκ τῶν Σαξων. §§ 1100, 1083, 1087, 1098, 1089, 1090, καὶ 1096. Ἐν τῷ ἄρθ. 1196 ἐδ. 2 ὠρίσθη τί ἐστὶ πώλησις ἐν ὁμάδι, σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθ. 1451 τοῦ Ἰταλικοῦ Κώδικος. Τὸ ἄρθρον 1500 συνεπληρώθη ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ ἄρθρου 1457.

Τὰ ἄρθρα 1529—1531 κανονίζουσι τὰ τῆς πώλησεως ἐπὶ δοκιμῇ ἡ δοκιμὴ δύναται νὰ γείνη διὰ γεύσεως. θεωρήσεως ἢ ἄλλως. Ἐλήφθησαν δὲ τῶν ἄρθρων τούτων αἱ διατάξεις ἀπὸ τὰ Γαλ. ἄρθρ. 1587, 1588 καὶ τοὺς §§ 1101 καὶ 1103—1106 τοῦ Σαξ. νόμου. Ἐν τῷ ἄρθρ. 1531 δὲν

ἐτυπώθη ἐκ παραδρομῆς ὁ διαζευτικὸς σύνδεσμος «ἢ» πρὸ τοῦ «ἐὰν καταβάλῃ ὅλον ἢ μέρος κτλ».

Τὰ ἄρθρα 1532—1540 περὶ ἐξωνήσεως. Τὸ τῆς ἐξωνήσεως σύμφωνον δὲν ἔχει δύναμιν ἀναβλητικῆς αἰρέσεως, εἰμὴ ὅταν ῥητῶς συνομολογηθῇ τοῦτο· περιέχει λοιπὸν ἀπλῶς προσωπικὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ἀγοραστοῦ νὰ μεταπωλήσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν πωλητὴν. Κατὰ τὰ λοιπὰ πρβ. τοῦ Γαλ. Κώδικος τὰ ἄρθρα 1659—1673 καὶ τοῦ Σαξ. νόμου τοῦς § § 1131, 1133.

Τὰ ἄρθρα 1541—1559 περὶ ἐκνικήσεως συνετάχθησαν κατὰ τὰ ἄρθρα 1626—1640 τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος καὶ τοῦς § § 930, 931, 933, 941, 948, 951 τοῦ Σαξων. νόμου.

Τὰ ἄρθρα 1560—1576 περὶ ἐλαττωμάτων τοῦ πωληθέντος πράγματος ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰ ἄρθρα 1641—1649 τοῦ Γαλ. Κώδικος καὶ τοῦς § § 899—910, 915—916, 920 καὶ 923 τοῦ Σαξωνικοῦ.

Τὰ ἄρθρα 1577—1584 περὶ ὑπερόγκου βλάβης ἐλήφθησαν ἐκ τῶν ἄρθρ. 1674—1685 τοῦ Γαλ. κώδικος. Διὰ ῥῆξιν λόγῳ ὑπερόγκου βλάβης ἐπιτρέπεται μόνον ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ καὶ μόνον ἐπὶ πωλήσεως ἀκινήτων.

Τὰ ἄρθρα 1585—1589 περὶ ἀνταλλαγῆς συνετάχθησαν κατὰ τὰ ἄρθρα 1702—1707 τοῦ Γαλ. Κώδικος. Εἰς τὸ ἄρθρον 1585 παρεισέφερεν εἰς τὴν τύπωσιν πλεονασμὸς τις. Πρέπει δηλαδὴ τὸ ἄρθρον νὰ ἔχῃ οὕτως. «Ἡ ἀνταλλαγὴ εἶναι σύμβασις δι' ἧς οἱ συναλλαττόμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ παραχωρήσωσιν ἀμοιβαίως πρᾶγμα ἀντὶ πράγματος».

ΙΕ' Περὶ ἐκχωρήσεως τῶν ἀπαιτήσεων.

Ἄρθρ. 1590—1599 (1596—1605).

Μετὰ τὴν πώλησιν καὶ ἀνταλλαγὴν ἐτέθη τὸ περὶ ἐκχωρήσεων, διότι αἱ ἐκχωρήσεις συνήθως γίνονται διὰ πωλήσεως. Τὰ περὶ αὐτῆς πραγματευόμενα ἄρθρα 1590—1599 ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰ Γαλ. ἄρθρα 1689—1701 καὶ 1597. Ἡ περὶ ἐκχωρήσεως σύμβασις ὠρίσθη ἐν τῷ ἄρθρ. 1590α κριβέστερον καὶ σαφέστερον, ἢ ὅπως ἐν τῷ Γαλ. ἄρθρ. 1689. Ἐκτὸς τῶν Γαλ. ἄρθρων ἐλήφθησαν ὑπ' ὅψιν κατὰ τὴν σύν-

ταξιν καὶ τὰ Ἱταλ. ἄρθρα 1538—1548, καὶ οἱ § § 972 καὶ 975 τοῦ Σαξ. νόμου.

ΙΓ'. Μίσθωσις πραγμάτων.

* Ἀρθρ. 1600—1655 (1606—1662).

Τὰ ἄρθρα ταῦτα συνετάχθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἄρθρων τοῦ Γαλ. Κώδικος 1709, 1713, 1715—1717, 1753, 1719—1737, 1758, 1759, 1774, 1775, 1740, 1741—1752, 1754—1756, 1760, 1762, 1765—1773, 1777, 1778, καὶ τῶν § § 1189, 1190, 1194, 1191, 1215, 1216, 1218, 1247, 1227, καὶ 1223 τοῦ Σαξων. νόμου, προσέτι τῶν ἄρθρων 1589—1591 καὶ 1601 τοῦ Ἱταλ. Κώδικος. Τὰ περὶ τῆς παύσεως τῆς μισθώσεως μετὰ τὴν παρέλευσιν τοῦ ὀριζομένου, εἴτε διὰ τῆς συμβάσεως, εἴτε ἐκ νόμου, χρόνου ὠρίσθησαν ἐν τοῖς ἄρθροις 1622—1627 ἀπλούστερον, ἢ ὅπως ἐγένετο τοῦτο ἐν τῷ Γαλ. καὶ ἐν τῷ Ἱταλ. κώδικι.

ΙΔ'. Μίσθωσις ὑπηρεσίας.

* Ἀρθρ. 1656—1692 (1680—1716).

Καὶ εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἄρθρων τούτων ἐτέθησαν ὡς βάσις, τοῦτο μὲν τὰ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ Γαλ. Κώδικος, τοῦτο δὲ οἱ σχετικοὶ § § τοῦ Σαξων. νόμου· ἤγουν τὰ μὲν ἄρθρα 1656, 1663—1665, 1667—1669, 1673—1675, καὶ 1677—1692 ἐλήφθησαν ἐκ τῶν ἀντιστοίχων τοῦ Γαλ. Κώδικος ἄρθρων 1710, 1781—1783, 1788—1790, 1792—1798, 1802, 1804—1817 καὶ 1821—1826, τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ τῶν τοῦ Σαξων. νόμου § § 1231, 1232, 1234, 1238, 1239, 1246, 1248, 1250, 1253. Ἐν τῷ ἄρθρῳ 1683 δὲν ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον νὰ τεθῶσιν αἱ ἀπαγορευτικαὶ διατάξεις τοῦ Γαλ. ἄρθρου 1811, διότι ἡ κατάστασις παρ' ἡμῖν τῶν κτηνοπόλων, δὲν εἶναι τοσοῦτον ἀμύχανος, ὥστε νὰ χρήζη ἐξαιρετικῆς προστασίας· διὰ δὲ τοῦ ἄρθρου 1687 συνεπληρώθη τὸ ἄρθρον 1812 τοῦ Γαλ. Κώδικος κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν συγγραφέων.

ΙΕ'. Εταιρία.

Ἀρθ. 1693—1735 (1717—1759).

Τὰ ἄρθρα 1693—1706 ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰ Γαλ. ἀρθ. 1832—1847 καὶ 1873. Ἀφέθη, ὡς περιττὸν, τὸ περὶ ἀποδείξεως ἀρθ. 1834. Τὸ ἄρθρον 1707 συνετάχθη κατὰ τὸ ἰσχύον δίκαιον καὶ κατὰ τὸν § 4374 τοῦ Σαξων. νόμου. Τὰ ἄρθρα 1708—1712 ἀνταποκρίνονται εἰς τὰ Γαλ. ἄρθρα 1848—1852. Τὸ ἄρθρον 1742 συνετάχθη ἀκριβέστερον, ἢ ὅπως ἔχει τὸ Γαλ. 1852 κατὰ τοὺς §§ 1375 καὶ 1376 τοῦ Σαξων. νόμου. Ἐπίσης ἐλήφθη ἐκ τοῦ § 4377 τοῦ αὐτοῦ νόμου ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1743 διάταξις. Τὸ ἄρθρον 1744 ὁρίζει τὴν μετοχὴν τῶν ἐταίρων εἰς τὰ κέρδη καὶ τὰς ζημίας ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐταίρων, παραδεχθὲν τὴν περὶ τούτου διάταξιν τῶν §§ 4364 καὶ 4365 τοῦ Σαξων. νόμου, διότι αὕτη ἡ λύσις ἐκρίθη ἀπλουστέρα καὶ ὀλιγωτέρους παρουσιάζουσα ἐνδυασμούς. Τὰ ἄρθρα 1745—1725 ἐλήφθησαν ἐκ τῶν σχετικῶν τοῦ Γαλ. Κώδικος. Ἡ προσθήκη ἐν τέλει τοῦ ἄρθρου 1749, ἣν δὲν ἔχει τὸ 1358 Γαλ. ἄρθρον, δικαιολογεῖται ἀφ' ἑαυτῆς. Καὶ τὰ ἄρθρα 1726—1733 ἐλήφθησαν ἐκ τῶν ἀντιστοιχῶν Γαλ. ἄρθρων 1865—1872 μετὰ τινων τροποποιήσεων, κατὰ τοὺς §§ 4363, 4380 καὶ 4381 Σαξ. νόμου γενομένων. Τὰ ἄρθρα 1734 καὶ 1735 ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τοὺς §§ 1388 καὶ 1391 τοῦ Σαξ. νόμου.

ΙΣΤ'. Ἐντολὴ, σύμβασις διαπράξεως.

Ἀρθ. 1736—1774 (1760—1796).

Τὰ ἄρθρα 1736—1796 κανονίζουσι τὰ περὶ ἐντολῆς καὶ ἐλήφθησαν ἀπὸ τὰ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ Γαλ. Κώδικος, ἐκτὸς τῶν ἄρθρων 1739, 1745, 1748, 1749, 1755, 1764, καὶ 1765, τὰ ὅποια συνετάχθησαν κατὰ τοὺς §§ 1300, 1304, 1307, 1308, 4345, 4326 καὶ 4827 τοῦ Σαξων. νόμου, καὶ τῶν ἄρθρων 1741, 1747, 4752, 4758, 4759—4762, τὰ ὅποια συνεπληρώθησαν κατὰ τοὺς §§ 4306, 4344, 4314, 4319, 1320, 4322 καὶ 4324 τοῦ αὐτοῦ νόμου.

Ἡ σύμβασις διαπράξεως ὤρίσθη ἐν τοῖς ἄρθροις 1767—

4774 τὸ πλεῖστον κατὰ τὸ ἰσχύον δίκαιον καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν § § 1291, 1292—1294 τοῦ Σαξων. νόμου.

ΙΖ'. Περὶ δωρεῶν.

Ἄρθρ. 1772—1814 (1797—1839).

Τὰ περὶ δωρεῶν, ἐκτὸς ἀσημάντων τροποποιήσεων, ἐλήφθησαν ἐκ τοῦ Ἰταλ. Κώδικος. Ἐν τῷ ἄρθρ. 1787 πρὸ τοῦ «περιγεγραμμένων» πρέπει νὰ προστεθῇ ὁ σύνδεσμος «ἢ μὴ». Ἡ κατὰτάξις τῶν δωρεῶν ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ ὀλιγωτέρας ἔχει ἀντιρρήσεις, ἢ ἂν ἐγίνετο ἄλλου ποῦ.

ΙΗ'. Δάνειον Χρησιδάνειον.

Ἄρθρ. 1815—1842 (1840—1867).

Τὰ ἄρθρα 1815—1828πραγματεύονται περὶ δανείου· συνετάχθησαν κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σχετικῶν ἄρθρων τοῦ Γαλ. Κώδικος. Ὁ ὁρισμὸς τοῦ δανείου ἐδόθη ἀκριβέστερος, ἢ ὅπως ἔχει ἐν τῷ Γαλ. ἄρθρ. 1982. Τὰ ἄρθρα 1817, 1823, 1824 ἐλήφθησαν ἐκ τῶν § § 1706, 1708 καὶ 1080 τοῦ Σαξων. νόμου. Τὸ ἄρθρ. 1827 εἶναι ἀπλῶς ἐπανάληψις τοῦ ἄρθρου 1437 ἐκ παραδρομῆς βεβαίως προελθοῦσα, καὶ πρέπει νὰ διαγραφῇ.

Τὰ ἄρθρα 1829—1842 περὶ χρησιδανείου ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τὰ Γαλ. ἄρθρ. 1875—1894. Ἐδόθη ἀκριβέστερον ὁ ὁρισμὸς τοῦ χρησιδανείου ἐν ἄρθρ. 1829, παρελείφθη ὡς περιττὸν τὸ 1877 ἄρθρον καὶ ἔλαβεν εὐλόγον τροποποίησιν τὸ Γαλ. ἄρθρ. 1885 διὰ τοῦ ἄρθρ. 1837. Ὡσαύτως συνεπληρώθησαν τὰ ἄρθρα 1840 καὶ 1842 διὰ τῶν § § 1185 1180 καὶ 1181 τοῦ Σαξων. νόμου.

ΙΘ'. Παρακαταθήκη.

Ἄρθ. 1843—1875 (1868—1900).

Τὰ ἄρθρα ταῦτα ἐλήφθησαν ἐκ τῶν σχετικῶν ἄρθρων τοῦ Γαλ. Κώδικος. Τὰ ἄρθρα 1848 καὶ 1851 συνετάχθησαν κατὰ τοὺς § § 1266 καὶ 1268. Ἐν τῷ ἄρθρῳ 1852 ἀφηρέθη, ὡς περιττὸν τὸ 2 ἐδάφ. τοῦ 1932 Γαλ. ἄρθρου, καθόσον δὲν εἶ-

ναι ἄλλο εἰμὴ ἀπλῇ ἐπεξηγήσεις τοῦ 1 ἐδάφ. καὶ καθόσον δὲν ἐφαρμόζεται ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 1863. Ἐν τῷ ἄρθρ. 1855 προσετέθη, κατὰ τὸν § 1270 τοῦ Σαξ. νόμου, ἡ ὑποχρέωσις τῆς πληρωμῆς τόκων καὶ ὅταν ὁ θεματοφύλαξ μεταχειρισθῇ τὴν παρακαταθήκην κατὰ παραβίαν τῆς συμβάσεως. Τὰ ἄρθρα 1856 καὶ 1862 ἐλήφθησαν ἐκ τῶν Ἱταλ. ἄρθ. 1853 καὶ 1861, τὸ δὲ 1857 συνεπληρώθη κατὰ τὸν § 1272 τοῦ Σαξ. νόμου, ἐξ οὗ ἐλήφθησαν καὶ τὰ δύο ἄρθρα περὶ ἀνωμάλου παρακαταθήκης. Τὸ ἄρθ. 1875 ἀναφέρεται εἰς τὸ διάτ. τῆς 25 Μαρτίου 1835.

Κ'. Παιγνίον, περιόδους, σύστασις προσόδου.

Ἄρθ. 1876—1892 (1901—1917).

Τὰ τρία ἄρθρα περὶ παιγνίου καὶ περιόδου ἐλήφθησαν ἐκ τῶν Γαλ. ἄρθ. 1965—1967. Ἐν τῷ ἄρθρ. 1877 ἐθεωρήθη ὀρθότερον τὸ νὰ περιορίζῃ τὸ δικαστήριον τὴν ἀγωγὴν, ὅσας κρίνῃ τὸ δι' αὐτῆς ζητούμενον ποσὸν ὑπερβολικόν, καὶ οὐχὶ ν' ἀπορρίπτῃ ἐντελῶς.

Τὰ ἄρθρα 1879—1892 περὶ συστάσεως προσόδου στηρίζονται, ἐκτὸς μικρῶν τροποποιήσεων (ἄρθ. 1881 § 2. 1886 καὶ 1888) εἰς τὰ Γαλ. ἄρθρα 1909—1913, 1960. 1971—1980. Τὸ ἄρθρ. 1890 ἐλήφθη ἐκ τοῦ § 1155 τοῦ Σαξ. νόμου.

ΚΑ'. Περὶ συμβιβασμοῦ.

Τὰ ἄρθρα 1893—1907 (1918 —1932). ἐλήφθησαν ὡς ἔχουσιν ἐν τῷ Γαλλικῷ Κώδικι μετὰ τινων μικρῶν καὶ εὐεξηγήτων τροποποιήσεων, στηριζομένων εἰς τὴν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν.

ΚΒ'. Ἐγγυήσις, ἐνέχυρον, ἀντίχρεσις.

Ἄρθρ. 1908—1957 (1933—1982).

Περὶ ἐγγυήσεωςπραγματεύονται τὰ ἄρθρα 1908—1939 κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σχετικῶν ἄρθρων τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος συνταχθέντα. Τὰ ἄρθρα 1908 καὶ 1909 συνεπληρώθησαν κατὰ τοὺς §§ 1449 καὶ 1451 τοῦ Σαξων.

νόμου. Προσετέθησαν κατὰ τοὺς §§ 1453 καὶ 1456 τοῦ αὐτοῦ νόμου, τὰ ἄρθρα 1912 καὶ 1914. Συνεπληρώθη κατὰ τὴν ἰσχύουσαν νομοθεσίαν τὸ ἄρθρ. 1921 καὶ κατὰ τὸν Ἰταλικὸν Κώδικα (ἄρθρ. 1928) τὸ ἄρθρον 1937.

Τὰ περὶ ἐνεχύρου ἐν τοῖς ἄρθροις 1940—1951 περιεχόμενα στηρίζονται ἐπὶ τοῦ ἰσχύοντος νόμου περὶ ἐνεχύρου τῆς 1 Δεκεμβρίου 1836 καὶ ἐπὶ τῶν σχετικῶν ἄρθρων τοῦ Γαλλικοῦ καὶ Ἰταλικοῦ Κώδικος μετὰ τινων τροποποιήσεων, ἃς κατέστησεν ἀναγκαίας ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου αὐτοῦ ἐν Ἑλλάδι.

Ἐν τοῖς ἄρθρ. 1940—1951 περιέχονται οὐ μόνον τὰ περὶ συμβάσεως πρὸς σύστασιν ἐνεχύρου, ἀλλὰ καὶ τὰ περὶ ἐνεχύρου ὡς ἐμπραγμάτου δικαίου. Τοῦτο ἐγένετο, ἵνα μὴ χωρισθῇ ἡ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου νομοθεσία καὶ τεθῇ εἰς δύο βιβλία.

Αἱ διατάξεις περὶ ἀντιχρήσεως μετεγράφησαν ἐκ τῶν ἄρθ. 2085—2089 τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος μετὰ τὴν διαφορὰν, ὅτι ἐξηγεῖται ἀκριβέστερον ἡ ἐνοχικὴ σχέσις τῆς ἀντιχρήσεως καὶ προσετέθη ἐν ἄρθρ. 1957 ἡ διάταξις τοῦ διατάγματος τῆς 18 Σεπτεμβρίου 1836.

ΚΓ'. Περὶ τῶν οἰονεὶ συμβάσεων.

Ἄρθρ. 1958—1973 (1983—1998).

Τὸ ἄρθρον 1958 δίδει τὸν ὅρισμόν τῆς οἰονεὶ συμβάσεως κατὰ τὸ ἄρθρον 1371 τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος. Παρελείφθη ἐν τῷ ἄρθρῳ τούτῳ κατὰ παραδρομὴν ἡ λέξις « τινὸς » μετὰ τὸ « ἐκουσία πράξις ». Τὰ ἄρθρα 1959—1965 ρυθμίζουναι τὰ τῆς διαχειρίσεως ἀλλοτρίων ὑποθέσεων, συνταχθέντα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἄρθρ. 1372—1375 τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος. Αἱ συμπληρώσεις τῶν ἄρθρων 1960, 1962 καὶ 1963 ἐλήφθησαν ἐκ τῶν §§ 1348, 1347 καὶ 1352 τοῦ Σαξων. νόμου, ἐξ οὗ ἐλήφθη καὶ τὸ 1965 ἄρθρον.

Περὶ ἀχρεωστήτου πραγματεύονται τὰ ἄρθ. 1966—1973 συνταχθέντα κατὰ τὰ σχετικὰ ἄρθρα τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος καὶ τοὺς §§ 1523, 1521, 1527, 1533 τοῦ Σαξωνικοῦ νόμου.

ΚΔ'. Γενικαὶ διατάξεις περὶ ἀδικημάτων.

Τὰ ἄρθρα 1974—1977 (1999—2002) περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ἐλήφθησαν ἐκ τῶν ἄρθρων 1382 καὶ 1383 τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος καὶ τῶν §§ 1489, 1491, 1492 καὶ 1495 τοῦ Σαξ. νόμου.

ΚΕ'. Πανλιανὴ ἀγωγή.

Τὰ περὶ αὐτῆς ἄρθρα 1978—1987 (2003—2012) εἰσὶ σύμφωνα πρὸς τὸ ἰσχύον δίκαιον καὶ συνετάχθησαν κατὰ τοὺς §§ 1509—1518 τοῦ Σαξων. νόμου. Ἡ ἀγωγή αὕτη ὑπεβλήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 1987 εἰς δεκαετὴ παραγραφὴν.

ΚΣΤ'. Εὐθύνῃ διὰ πράξεις ἄλλου.

Τὰ ἄρθρα 1988—1999 (2013—2018) περὶ τῆς εὐθύνης διὰ πράξεις ἄλλου ἀντιστοιχοῦσιν εἰς τοὺς §§ 1554, 1555, 1557, τοῦ Σαξωνικοῦ νόμου καὶ τὸ ἄρθρον 1384 τοῦ Γαλλικοῦ Κώδικος.

*ΚΖ'. Ζημίαι ὑπὸ κτηνῶν ἢ κτιρίων
προξενοῦμεναι.*

Τὰ περὶ τῆς ζημίας τούτης ὀρίζουσι τὰ ἄρθ. 1994 1999, (2019—2024) συνταχθέντα ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Γαλλικ. ἄρθ. 1385, 1386 καὶ τῶν §§ 1561—1564 τοῦ Σαξων. νόμου. Ἐν τῷ ἄρθ. 1995 παρελείφθη κατὰ παραδρομὴν « δὲν » πρὸ τοῦ « δύναται »· ἤγουν πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ ἄρθρον « ἐὰν τὴν ζημίαν προξενήσῃ κτῆνος ἐκ τῶν κατοικιδίων καὶ δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ κλπ. ».

Αἱ διασαφήσεις αὗται, ὡς νομίζομεν, εἶναι ἀποχρῶσαι, ὅπως καταδειχθῇ ἐν τίσι ἡ ἐπιτροπὴ ἀπεμακρύνθη τοῦ Γαλλ. Κώδικος ἢ τοῦ Ἰταλικοῦ, οὕς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἠκολούθησε, τὰς δὲ ἐξ αὐτῶν ληφθείσας διατάξεις ἐνόμισε περιττὸν νὰ δικαιο-

λογήση, καθόσον αἱ συζητήσεις περὶ τοῦ Γαλ. Κώδικος καὶ αἱ περὶ αὐτοῦ ἐπιστημονικαὶ πραγματεῖαι ἀρκούντως διεφώτισαν τὴν χρησιμότητα αὐτῶν.

Ἀθήναις 10 Ἰανουαρίου 1870.

Εὐπειθέστατοι

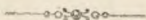
Κατ' ἐντολήν

τῶν ΚΚ. Γ. Α. ΡΑΛΛΗ, Π. ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ, Κ. ΦΡΕΑΡΙΤΟΥ,

ΙΩ. ΣΚΑΛΤΣΟΥΝΗ καὶ ΑΔΚ. ΚΡΑΣΣΑ.

Π. ΚΑΛΛΙΓΑΣ.

Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ.

ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ
ΑΣΤΥΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ
ΚΩΔΙΚΟΣ

ΑΣΤΥΚΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.

Περὶ τῆς δημοσιεύσεως, τῶν ἀποτελεσμάτων, καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων ἐν γένει.

1. Ὁ νόμος ἔχει ὑποχρεωτικὴν ἰσχὺν καθ' ὅλον τὸ κράτος μετὰ παρέλευσιν εἴκοσιν ἡμερῶν ἀφ' ἧς δημοσιευθῇ, πλὴν ἂν ὠρίσθη ἄλλως ἐν αὐτῷ.

Ἡ δημοσίευσίς λογίζεται γενομένη ἀπὸ τῆς χρονολογίας τοῦ περιέχοντος τὸν νόμον φύλλου τῆς Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως.

2. Ὁ νόμος ὀρίζει περὶ τοῦ μέλλοντος μόνον, καὶ δὲν ἔχει ἀναδρομικὴν δύναμιν· διατηρεῖ δὲ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ, ἐνόσω ἕτερος νόμος δὲν καταργήσῃ αὐτὸν ῥητῶς ἢ σιωπηρῶς.

3. Οἱ τὴν δημοσίαν τάξιν ἀφορῶντες νόμοι ὑποχρεοῦσι πάντας τοὺς ἐν Ἑλλάδι.

4. Οἱ νόμοι, οἱ περὶ ἱκανότητος πρὸς κτῆσιν δικαιωμάτων, ἢ πρὸς ἐπιχείρησιν νομικῶν πράξεων, διέπουνσι τοὺς Ἑλληνας καὶ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ. — Οἱ ἀλλοδαποὶ διέπονται ὑπὸ τῶν περὶ τῆς ἱκανότητος ταύτης νόμων τῆς πολιτείας, εἰς ἣν ἀνήκουσιν· ἀλλ' ἐπὶ τῶν μεταξὺ ἀλλοδαπῶν καὶ Ἑλλήνων ἐν Ἑλλάδι συνισταμένων ἐνοχῶν, οἱ ἀλλοδαποὶ, οἱ ἔχοντες τὴν κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν νόμον πρὸς σύστασιν αὐτῶν ἀπαιτουμένην ἱκανότητα, λογίζονται ἱκανοὶ, ἂν καὶ κατὰ τοὺς νόμους τῆς πατρίδος των ἤθελον θεωρεῖσθαι ἀνίκανοι. — Ὁ γάμος, αἱ μεταξὺ γονέων καὶ τέκνων σχέσεις, ἡ ἐπιτροπεία καὶ κηδεμονία ρυθμίζονται, καὶ ὡς πρὸς τὸν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διατρέχοντα Ἕλληνα, ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν νόμων· αἱ αὐταὶ δὲ

σχέσεις τοῦ ἀλλοδαποῦ, ὑπὸ τῶν νόμων τῆς πολιτείας εἰς ἣν ἀνήκει.

5. Ἡ νομὴ, ἡ κυριότης, καὶ τὰ ἄπ' αὐτῆς ἀποσπώμενα ἐμπράγματα δικαιώματα ἐπὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι κειμένων κινήτων ἢ ἀκινήτων, ρυθμίζονται ὑπὸ τῶν Ἑλληνικῶν νόμων.— Ἡ ἐκ διαθήκης ἢ ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχὴ διέπεται ὑπὸ τῶν νόμων τῆς πολιτείας, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ κληρονομούμενος.

6. Αἱ ἐνοχαὶ ρυθμίζονται ὡς πρὸς τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν, ὑπὸ τοῦ νόμου τοῦ τόπου, ἐν ᾧ κατὰ τὴν ῥητὴν ἢ σιωπηρὰν θέλησιν τῶν ἐνεχομένων πρόκειται νὰ ἐκτελεσθῶσιν, ἐκτος ἂν ὦρισαν οὗτοι τὸν νόμον, εἰς ὃν θέλουσι νὰ ὑποβληθῶσιν.— Αἱ ἐξ ἀδικημάτων ὅμως ἐνοχαὶ διέπονται πάντοτε ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ νόμου.

7. Αἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ὑπὸ Ἑλλήνων ἐπιχειρούμεναι νομικαὶ πράξεις ἔχουσι κατὰ τὸν τύπον αὐτῶν κῦρος ἐν Ἑλλάδι, καταρτιζόμεναι εἴτε κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν νόμον, εἴτε κατὰ τὰς ἐν τῷ τόπῳ τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῶν ἰσχυούσας διατυπώσεις.

8. Κατ' οὐδεμίαν περίπτωσιν δύνανται νὰ ἐφαρμοσθῶσιν ὑπὸ Ἑλληνικῶν δικαστηρίων ἀλλοδαποὶ νόμοι, ἀντιβαίνοντες εἰς ἡμεδαποὺς νόμους τῆς δημοσίας τάξεως.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΠΩΝ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ ἀπολαύσεως τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων
καὶ περὶ ἰθαγενείας.

9. Ἡ ἀπόλαυσις τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων εἶναι ἀνεξάρτητος τῆς τῶν πολιτικῶν, ἅτινα ἀποκτῶνται καὶ διατηροῦνται μόνον κατὰ τὸ δημόσιον δίκαιον.

10. Τὸ κυφορούμενον λογίζεται γεννηθὲν, ὡς πρὸς τὰ εἰς αὐτὸ ἐπαγόμενα ἀστυκὰ δικαιώματα, ἂν τεχθῇ ζῶν· ἐν ἀμφισβολίᾳ δὲ ἂν ἐγεννήθη ζῶν ἢ νεκρὸν, ὑποτίθεται τὸ πρῶτον.

11. Τὰ ἐγκρίσει τῆς Κυβερνήσεως συνεστηκότα νομικὰ πρόσωπα ἀπολαύουσι τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων, καθόσον δὲν τροποποιούσι τὴν ἀπόλαυσιν αὐτῶν ἰδιαίτεροι νόμοι, ἢ τὸ τῆς ἐγκρίσεως αὐτῶν Διάταγμα.

12. Ὁ ἄλλοδαπὸς ἀπολαύει ἐπίσης ἐν Ἑλλάδι τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων, ἐκτὸς ἂν νόμοι τοῦ Κράτους μὴ τροποποιούμενοι διὰ συνθηκῶν, ἀποδίδωσιν ἀστυκὸν τι δικαίωμα εἰς μόνους τοὺς ἡμεδαπούς.

13. Ἑλλήν ἐῖναι—α. ὁ ἐξ Ἑλληνος πατρὸς γεννηθεὶς—β'. ὁ ἐξ Ἑλληνίδος καὶ ἐκ πατρὸς μὴ νομίμου—γ'. ὁ ἐξ ἀδελφῶν πατρὸς καὶ μητρὸς ἐν Ἑλλάδι γεννηθεὶς—δ'. ὁ ἐξ ἄλλοδαπῆς μητρὸς καὶ ἐκ μὴ νομίμου πατρὸς Ἑλληνος γεννηθεὶς, ἂν νομίμως ἀναγνωρισθῇ ὑπ' αὐτοῦ.

14. Ὁ ἄλλοδαπὸς, ὁ κατὰ τὸν νόμον τῆς πολιτείας εἰς ἣν ἀνήκει ἐνῆλικος, γίνεται Ἑλλήν διὰ πολιτογραφήσεως.—Πᾶς δὲ ὁ θέλων νὰ πολιτογραφηθῇ, ὀφείλει νὰ δηλώσῃ τὴν περὶ τούτου θέλησίν του εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν τοῦ τόπου, ἐν ᾧ θέλει νὰ καταστήσῃ τὴν κατοικίαν του, καὶ μετὰ τὴν δήλωσιν νὰ κατοικήσῃ ἐν Ἑλλάδι, ἐὰν μὲν ᾦναι ὁμογενής, ἐπὶ δύο, ἐὰν δὲ ᾦναι ἄλλογενής, ἐπὶ τρία ἔτη μετὰ παρέλευσιν δὲ τῶν προθεσμιῶν τούτων, καὶ πιστοποιήσαντος τοῦ ἀρμοδίου εἰσαγγελέως τῶν ἐφετῶν, ὅτι δὲν ὑπέπεσεν εἰς κακουργήμα ἢ πλημ-

μέλημα, ἐκ τῶν διαλαμβανομένων εἰς τὸ 22 ἄρθρον τοῦ ποινικοῦ νόμου, ὀφείλει νὰ δώσῃ ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου νομάρχου τὸν ὅρκον τοῦ "Ελληνος.

15. Ὁ Βασιλεὺς δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν πρὸς πολιτογράφειαν ἐγκατασταθέντα ἁλλοδαπὸν πλήρη τὴν κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πρὸς πολιτογραφίαν ἀπαιτουμένου χρόνου ἀπόλαυσιν τῶν ἀστυκῶν δικαιωμάτων ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἅπασαι αἱ νομικαὶ σχέσεις αὐτοῦ ρυθμίζονται κατὰ τοὺς Ἑλληνικοὺς νόμους.

16. Τὰ γεννηθέντα τέκνα πρὸ τῆς περὶ πολιτογραφίαν δηλώσεως καὶ ἡ σύζυγος τοῦ ἤδη πολιτογραφηθέντος μένουσιν ἁλλοδαποί· ἂν δὲ κατὰ τὸν χρόνον τῆς πολιτογραφίαν ἡ σύζυγος ἢ τὰ τέκνα αὐτοῦ ἦσαν ἀνήλικοι, δύνανται ν' ἀποκτήσωσι τὴν τοῦ "Ελληνος ιδιότητα, ἐὰν ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἐνηλικιότητός των δηλώσωσι τὴν περὶ τούτου θέλησιν των εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν τοῦ τόπου, ἐν ᾧ θέλουσι νὰ καταστήσωσι τὴν κατοικίαν των, κατοικήσωσιν ἐν Ἑλλάδι, καὶ δώσωσιν ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου νομάρχου τὸν ὅρκον τοῦ "Ελληνος.

17. Τὰ ἐν τῇ διετίᾳ ἢ τριετίᾳ γεννώμενα τέκνα τῶν ἐν τῷ 14 ἄρθρῳ ἀναφερομένων καθίστανται "Ελληνες διὰ τῆς πολιτογραφίαν τοῦ πατρὸς.

18. Ὁ ἐξ Ἑλληνίδος καὶ μὴ νομίμου πατρὸς ἁλλοδαποῦ γεννηθεὶς, ἀναγνωρισθεὶς δὲ ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ὁ ἐν Ἑλλάδι ἐξ ἁλλοδαποῦ γεννηθεὶς, δύνανται ν' ἀποκτήσωσι τὴν τοῦ "Ελληνος ιδιότητα κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ 16 ἄρθρου.

19. Ὁ ἐκ γονέων ἀποβαλόντων τὴν τοῦ "Ελληνος ιδιότητα γεννηθεὶς δύναται πάντοτε ν' ἀποκτήσῃ τὴν ιδιότητα τοῦ "Ελληνος, ἐκπληρῶν τὰς διατάξεις τοῦ 16 ἄρθρου.

20. Ἁλλοδαπὴ μεθ' Ἑλληνος συζευχθεῖσα γίνεται Ἑλληνίς.

21. Ἁλλοδαπὸς, προσενεγκὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα μεγάλας ἐκδουλεύσεις, εἰσαγαγὼν ἀξιόλογον ἐφεύρεσιν ἢ βιομηχανίαν, καθιδρύσας καταστήματα κοινωφελῆ, ἢ ἐπ' ἐξόχῳ διανοητικῇ ἱκανότητι διακρινόμενος, δύναται νὰ πολιτογραφηθῇ διὰ νόμου.

22. Ἀποβάλλει τὴν τοῦ "Ελληνος ιδιότητα—α'. ὁ ἐν ἁλλοδαπῇ πολιτογραφηθεὶς—β'. ὁ ἄνευ Βασιλικῆς ἀδείας ἀναδεχθεὶς δημοσίαν ὑπηρεσίαν παρὰ ξένην κυβερνήσει.

23. Ἡ σύζυγος καὶ τὰ τέκνα τοῦ ἀποβαλόντος τὴν τοῦ Ἑλλήνος ιδιότητα διαμένουσιν Ἑλληνες.

24. Ἡ μετ' ἄλλοδαποῦ συζευχθεῖσα Ἑλληνὶς ἀποβάλλει τὴν τοῦ Ἑλλήνος ιδιότητα· ἂν δὲ ὁ σύζυγός της πολιτογραφηθῇ Ἕλλην, ἢ αὐτὴ χηρεύσῃ, ἢ διαζευχθῇ, δύναται ν' ἀνακτήσῃ τὴν τοῦ Ἑλλήνος ιδιότητα, ἀφ' οὗ, εἴτε διαμένουσα ἐν Ἑλλάδι, εἴτε ἐπανελθοῦσα ἐκ τῆς ἄλλοδαπῆς, δηλώσῃ εἰς τὴν δημοτικὴν ἀρχὴν τοῦ τόπου, ἐν ᾧ θέλει νὰ κατοικήσῃ, τὴν περὶ ἀνακτήσεως τῆς ιδιότητος ταύτης θέλησίν της.

25. Ὁ διὰ Βασιλικῆς ἀδείας εἰς ξένον Κράτος πολιτογραφηθεὶς ἀνακτᾶται τὴν τοῦ Ἑλλήνος ιδιότητα, ἅμα, ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα, δηλώσῃ εἰς τὴν ἀρμοδίαν δημοτικὴν ἀρχὴν τὴν περὶ ἀνακτήσεως τῆς ιδιότητος ταύτης θέλησίν του, καὶ κατοικήσῃ ἐν Ἑλλάδι.

26. Ὁ ἀποβαλὼν τὴν τοῦ Ἑλλήνος ιδιότητα δύναται πάντοτε ν' ἀνακτήσῃ αὐτὴν, ἂν, ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα, δηλώσῃ εἰς τὴν ἀρμοδίαν δημοτικὴν ἀρχὴν τὴν περὶ τούτου θέλησίν του, κατοικήσῃ ἐν αὐτῇ ἐπὶ ἑξ μῆνας, καὶ δώσῃ ἐνώπιον τοῦ νομάρχου τὸν ὄρκον τοῦ Ἑλλήνος.

27. Ὁ ἄνευ Βασιλικῆς ἀδείας ἀναδεχθεὶς ξένην στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν δύναται ν' ἀνακτήσῃ τὴν τοῦ Ἑλλήνος ιδιότητα, ἂν ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐκπληρώσῃ, κατὰ προηγούμενην Βασιλικὴν ἀδειαν, τὰς εἰς τὸν θέλοντα νὰ πολιτογραφηθῇ ἄλλοδαπὸν ἐπιβαλλομένας ὑποχρεώσεις.

28. Ἡ στέρησις ἀστυκῶν δικαιωμάτων, ὡς ἀποτέλεσμα ποινικῆς καταδίκης, ὀρίζεται ὑπὸ τῆς ποινικῆς νομοθεσίας.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Γενικαὶ διατάξεις.

29. Πᾶς δήμαρχος ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ δήμου του εἶναι ληξίαρχος.

Ἀπόντος, ἐξαίρουμένου, ἢ κωλυομένου τοῦ δημάρχου, ἐκ-
πληροῖ τὰ ληξιαρχικὰ καθήκοντα ὁ νόμιμος αὐτοῦ, καθὼ δη-
μάρχου, ἀναπληρωτής.

Ὁ ληξίαρχος δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ληξιαρχικὴν πράξιν
περὶ ἑαυτοῦ, τῆς συζύγου, τῶν ἀνιόντων καὶ κατιόντων καὶ
τῶν ἐκ πλαγίου καὶ ἐξ ἀγχιστείας συγγενῶν αὐτοῦ, μέχρι
τοῦ δευτέρου βαθμοῦ, συμπεριλαμβανομένου καὶ τούτου.

30. Οἱ ἱερεῖς εἶναι βοηθοὶ τῶν ληξιάρχων ὡς πρὸς τὰς
περὶ γεννήσεων, γάμων καὶ ἀποθιώσεων ληξιαρχικὰς πράξεις.
Ὅθεν ὀφείλουσι καλούμενοι εἰς ἐκπλήρωσιν θρησκευτικῶν κα-
θηκόντων, κατὰ τὰς τρεῖς ταύτας περιστάσεις, νὰ συντάσσω-
σιν ἑκθεσιν διπλότυπον, εἰς ἐπίτηδες βιβλίον, παρόντων δύο
μαρτύρων, κατὰ τὸ ἄρθρον 44 τοῦ ἀστυκοῦ νόμου.

Ἡ περὶ γεννήσεως ἑκθεσις τοῦ ἱερέως διαλαμβάνει τὸ
ἔτος, τὸν μῆνα, τὴν ἡμέραν, τὴν ὥραν καὶ τὸν τόπον τῆς
γεννήσεως, τὸ γένος τοῦ παιδὸς καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἂν τῷ
ἐδόθη ἤδη, καὶ προσέτι τὰ ὀνόματα καὶ ἐπώνυμα, τὸ ἐπάγ-
γελμα καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός. Ἄν δὲ
κατὰ τὴν γέννησιν δὲν ἐδόθη ὄνομα εἰς τὸ παιδίον, τότε ὁ ἱερεὺς,
εἴτε εἶναι ὁ ἴδιος, εἴτε ἄλλος, ὀφείλει κατὰ τὴν βάπτισιν, νὰ
συντάξῃ ἑτέραν ἑκθεσιν, ἔχουσιν ὅλας τὰς ἀνωτέρω διατυ-
πώσεις, καὶ δηλοῦσαν τὸ εἰς τὸ παιδίον δοθὲν ὄνομα. Τὴν ἑκθε-
σιν ταύτην ὑπογράφει καὶ ὁ ἀνάδοχος, οὗ τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώ-
νυμον, ἢ κατοικία καὶ τὸ ἐπάγγελμα σημειοῦνται ἐν αὐτῇ.

Ἡ περὶ γάμου ἑκθεσις τοῦ ἱερέως συντάσσεται, ἅμα τε-
λεσθέντος τοῦ μυστηρίου, καὶ φέρει τὰ ἐφεξῆς. Τὸ ὄνομα καὶ
ἐπώνυμον, τὸ ἐπάγγελμα, τὴν ἡλικίαν, τὸν τόπον τῆς γεν-
νήσεως καὶ τὴν κατοικίαν τῶν συζύγων, τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώ-

νυμον, τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν κατοικίαν τῶν γονέων, τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον, τὴν ἡλικίαν, τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν κατοικίαν τῶν μαρτύρων τῆς πράξεως, καὶ ἂν ἦναι συγγενεῖς τῶν συζύγων, κατὰ τίνα βαθμὸν, καὶ τίνος ἐξ αὐτῶν, καὶ τέλος τὴν παρὰ τοῦ ἱερέως τέλεσιν τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ ἱερέως τούτου καὶ τὴν ἡμέραν, ὥραν καὶ τὸν τόπον τῆς τελέσεως.

Ἄν τὸ μυστήριον τοῦ γάμου ἐτελέσθῃ ὑπὸ πλειόνων ἱερέων, ἡ ἔκθεσις συντάσσεται ὑπὸ τοῦ πρεσβυτέρου αὐτῶν, καὶ ἂν παρευρέθῃ ἀρχιερεὺς, ὑπογράφεται δὲ παρὰ τοῦ πρεσβυτέρου καὶ τῶν λοιπῶν ἱερέων.

Ἡ περὶ ἀποδιώσεως ἔκθεσις τοῦ ἱερέως, διαλαμβάνει τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον, τὴν ἡλικίαν, τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ ἀποδιώσαντος καὶ τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν τοῦ θανάτου αὐτοῦ· προσέτι ἀναφέρει, ἂν ὁ ἀποδιώσας ἦτον ἄγαμος, ἔγγαμος, ἢ ἐν χρεὶς καὶ περιπλέον τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον, τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν κατοικίαν τῶν γονέων τοῦ ἀποδιώσαντος καὶ τὸν τόπον τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, καθόσον ταῦτα δύνανται γὰρ ἦναι γνωστά.

Ἡ περὶ ἀποδιώσεως ἔκθεσις συντάσσεται, ἀμέσως μετὰ τὴν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν, ὑπὸ τοῦ ἐφημερίου τοῦ ναοῦ, ἐνθα ἐψάλλῃ αὕτη, ἢ ὑπὸ τοῦ ἀναπληροῦντος αὐτὸν ἱερέως.

31. Οἱ συντάξαντες τοιαύτας ἔκθεσεις γεννήσεων, βαπτίσεων, γάμων καὶ ἀποδιώσεων ἱερεῖς λαμβάνουσιν, ἐν ταῖς πόλεσιν μὲν, δραχμὴν μίαν καὶ ἡμίσειαν δι' ἐκάστην ἔκθεσιν, ἐν ταῖς κωμοπόλεσι δραχμὴν μίαν, καὶ ἐν τοῖς χωρίοις λεπτὰ πεντήκοντα. Τὸ δικαίωμα τοῦτο πληρόνεται πρὸς τοὺς ἱερεῖς ἀπὸ τὸν πατέρα ἢ τὴν μητέρα ἐν περιπτώσει γεννήσεως ἢ βαπτίσεως, ἀπὸ τὸν γαμβρὸν ἐν περιπτώσει γάμου καὶ ἀπὸ τοὺς κληρονόμους ἐν περιπτώσει ἀποδιώσεως. Ἐν ἀρνήσει πληρωμῆς τοῦ δικαιώματος τούτου, ὁ ἱερεὺς συντάσσει εἰς ἄσημον χάρτην ἀναφορὰν πρὸς τὸν δήμαρχον, καὶ ἡ εἰσπραχίς ἐνεργεῖται διοικητικῶς ὑπὲρ τοῦ ἱερέως, ὡς εἰσπράττονται καὶ οἱ δημοτικοὶ φόροι.

32. Ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συντάξεως ἐκάστης ἔκθεσεως, ὁ ἱερεὺς ἀποκόπτει ἐκ τοῦ βιβλίου τὴν μίαν τῶν διπλοτύπων ἐκθέσεων καὶ ἀποστέλλει αὐτὴν πρὸς τὸν ληξιαρχον, οὗτος δὲ, ἂν δὲν ἐγένετο πρὸς αὐτὸν δήλωσις κατὰ τὰ

ἄρθρα 62, 73 καὶ 77, καταχωρίζει αὐτὴν αὐτολεξεῖ εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία, καὶ φυλάττει αὐτὴν εἰς φάκελλον ἴδιον. Ἄν μετὰ τὴν καταχώρισιν ταύτην γενῇ δήλωσις, κατὰ τὰ εἰρημένα ἄρθρα, καταχωρίζει ἐπίσης καὶ αὐτὴν ἐν τοῖς ληξιαρχικοῖς βιβλίοις, καὶ διὰ παραπομπῆς εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος τοῦ περιθωρίου γίνεται μνεῖα, ὅτι ἡ δήλωσις ἀφορᾷ τὴν γέννησιν ἢ βάπτισιν, τὸν γάμον ἢ τὴν ἀποβίωσιν τῆς προηγηθείσης καταχωρίσεως τῆς περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος ἐκθέσεως τοῦ ἱερέως. Ἄν ὅμως ἡ δήλωσις προηγῇ τῆς ὑπὸ τοῦ ἱερέως ἀποστολῆς τῆς ἐκθέσεως, τότε ἡ ἐκθεσις αὕτη δὲν καταχωρίζεται, γίνεται ὅμως μνεῖα αὐτῆς ἐν τῷ ἀντιστοιχοῦντι μέρει τοῦ περιθωρίου.

Ἄμα τὸ βιβλίον τοῦ ἱερέως πληρωθῇ, ὀφείλει οὗτος, χρονολογῶν καὶ ὑπογράφων αὐτὸ, νὰ τὸ παραδώσῃ πρὸς τὸν ληξίαρχον, λαμβάνων παρ' αὐτοῦ ἕτερον. Ὁ ληξίαρχος βεβαιῶσιν ἐν τῷ τέλει τοῦ βιβλίου τὴν παράδοσιν αὐτοῦ, ἡ δὲ βεβαίωσις αὕτη χρονολογεῖται καὶ ὑπογράφεται παρὰ τοῦ ἱερέως καὶ τοῦ ληξιάρχου, καὶ τὸ βιβλίον κατατίθεται εἰς μέρος ἀσφαλὲς ἐν τῷ ληξιαρχεῖῳ μετὰ τῶν ἐν τοῖς φακέλοις σχετικῶν διπλοτύπων ἐκθέσεων.

Πᾶσα παράβασις τῶν ἱερέων καὶ πᾶσα ἀμέλεια αὐτῶν περὶ τὴν σύνταξιν τῶν ἐκθέσεων, τὴν τήρησιν τῶν διπλοτύπων βιβλίων, τὴν μὴ ἔγκαιρον πρὸς τὸν ληξίαρχον ἀποστολὴν τῶν ἐκθέσεων, καὶ τὴν βραδεῖαν παράδοσιν τῶν βιβλίων, τιμωρεῖται πειθαρχικῶς ὑπὸ τῶν παρὰ πρωτοδικαῖς εἰσαγγελέων μὲ πρόστιμον δραχμῶν 10—30, συμφώνως μὲ τὸ ἄρθρον 97 τοῦ δικαστικοῦ ὀργανισμοῦ.

Περὶ τοιούτων ἀποφάσεων κατὰ ἱερέων ὁ ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς ἀποφαίνεται ἀνεκκλήτως, εἴτε ἐπικυρῶν, εἴτε μεταρρυθμίζων αὐτάς.

33. Οἱ ληξίαρχοι ὑπάγονται, ὡς τοιοῦτοι, εἰς τὸ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης ὑπουργεῖον, ὑποκείμενοι καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ληξιαρχικῶν αὐτῶν καθηκόντων, εἰς τὰς περὶ τῶν δικαστικῶν ὑπαλλήλων πειθαρχικὰς διατάξεις.

34. Ὁ ληξίαρχος κρατεῖ βιβλία, ἐν οἷς καταγράφει τὰς ἐν τῇ περιφερείᾳ του γεννήσεις, γάμους, ἀποβιώσεις, μεταβολὰς ἢ προσθήκας ὀνομάτων, ἀναγνωρίσεις νόθων τέκνων, υἱοθεσίας καὶ διζύγια.

35. Αἱ ληξιαρχικαὶ πράξεις ἐγγράφονται, ἀναλόγως τῆς πληθύος τῶν κατοίκων, ἢ εἰς ἓν βιβλίον διηρημένον εἰς τρία μέρη, ἢ εἰς τρία βιβλία· καὶ εἰς μὲν τὸ ἓν μέρος ἡ βιβλίον καταχωρίζονται αἱ γεννήσεις, μεταβολαὶ ἢ προσθήκαι ὀνομάτων, ἀναγνωρίσεις νόθων τέκνων, καὶ υἰοθεσίαι, εἰς τὸ ἄλλο, οἱ γάμοι καὶ τὰ διαζύγια, καὶ εἰς τὸ τρίτον, αἱ ἀποβιώσεις. Τὰ βιβλία ταῦτα κρατοῦνται διπλᾶ.

36. Τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία ἀπαιτεῖται, πρὶν ἔτι γίνῃ χρῆσις αὐτῶν, νὰ ᾖναι δεδεμένα, κατὰ σελίδα ἡριθμημένα, καὶ καθ' ἕκαστον φύλλον ^{μονογραφημένα} ~~μονογραφημένα~~ παρὰ τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν, ἢ τοῦ παρὰ τούτου ἐπιτετραμμένου δικαστοῦ, καὶ νὰ φέρωσιν ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου τὴν περὶ τούτου μαρτυρίαν, συναναφερομένου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σελίδων καὶ παρατιθεμένου τοῦ ἔτους, τοῦ μηνός, τῆς ἡμέρας, καὶ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ προέδρου ἢ τοῦ ἀναπληροῦντος αὐτὸν δικαστοῦ.

37. Κατὰ πᾶσαν τριετίαν οἱ παρὰ πρωτοδικαίς εἰσαγγελεῖς, ὀφείλουσι νὰ διευθύνωσι πρὸς τοὺς ληξιάρχους τῆς περιφερείας τῶν τὰ ἀναγκαῖα πρὸς καταχώρισιν τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων βιβλία, ἡριθμημένα καὶ ~~μονογραφημένα~~ ^{μονογραφημένα} ὡς ἀνωτέρω. — Ἄν πρὸ τοῦ τέλους τῆς τριετίας τὰ βιβλία γραφῶσιν ὀλόκληρα, ὁ ληξίαρχος ὀφείλει νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἀρμοδίου εἰσαγγελέως τῶν πρωτοδικῶν ἄλλα συμπληρωτικὰ, συμμορφούμενος μὲ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 47 τοῦ παρόντος νόμου διατεταγμένα.

38. Ὅσακις ἕνεκα προσβολῆς ἐπὶ πλαστογραφίᾳ, ἢ νοθεύσει, διατάσσεται παρὰ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς ἡ προσαγωγή ληξιαρχικοῦ βιβλίου, ὄντος ἐν χρήσει, ὁ ληξίαρχος ὀφείλει νὰ ζητήσῃ ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἄλλο συμπληρωτικόν, καὶ ἀφοῦ τὸ λάβῃ, νὰ περατώσῃ τὸ ζητούμενον. ποιούμενος μνηεῖαν τῆς αἰτίας, δι' ἣν ἔγεινεν ἡ περάτωσις πρὶν τοῦ τέλους τοῦ ἔτους, καὶ νὰ πέμψῃ αὐτό.

39. Πᾶσα ληξιαρχὴ πράξις πρέπει νὰ φέρῃ αὐξόντα ἀριθμόν· εἰς δὲ τὸ περιθώριον πρέπει νὰ γράφηται τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπώνυμον ἐκείνου, ἢ ἐκείνων, τοὺς ὁποίους ἀφορᾷ.

40. Αἱ ληξιαρχικαὶ πράξεις πρέπει νὰ γράφονται εἰς τὰ βιβλία κατὰ συνέχειαν καὶ χωρὶς νὰ ἀφίνηται κενὸς τόπος· περὶ διαγραφῶν γίνεται μνηεῖα εἰς τὸ περιθώριον ἢ κάτωθι τῆς

πράξεως· ἡ δὲ μνεία αὕτη, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ εἰς τὸ περιθώριον ἢ κάτωθι τῆς πράξεως παραπομπαὶ υπογράφονται, καθ' ὃν τρόπον καὶ ἡ πρᾶξις αὕτη αἱ συγκοπαὶ ἀπαγορεύονται, οἱ δὲ ἀριθμοὶ καὶ αἱ χρονολογίαι τίθενται ὁλόγραφοι.

41. Εἰς τὰς ληξιαρχικὰς πράξεις σημειοῦνται τὸ ἔτος, ἡ ἡμέρα καὶ ἡ ὥρα τῆς συντάξεώς τῶν, τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον, ἡ ἡλικία, τὸ ἐπάγγελμα, καὶ ἡ κατοικία τῶν ἐν αὐταῖς ἀναφερομένων.

42. Οἱ ληξιάρχοι δὲν δύνανται νὰ καταχωρίσωσιν εἰς τὰς παρ' αὐτῶν συντασσομένας ληξιαρχικὰς πράξεις, οὔτε λόγῳ σημειώσεως, οὔτε καθ' οἷονδῆποτε ἄλλον τρόπον, ἄλλο τι, ἐκτὸς τῶν δηλώσεων, ὅσαι συγχωρεῖται, κατὰ νόμον, νὰ γίνωνται ὑπὸ τῶν ἐμφανιζομένων.

43. Τὰ μέρη δύνανται ν' ἀντιπροσωπευθῶσι διὰ πληρεξουσίου, φέροντος εἰδικὸν καὶ ἐπίσημον πληρεξουσιότητος αὐτῶν ἔγγραφον, τὸ ὁποῖον, προσυπογραφόμενον παρὰ τοῦ ληξιάρχου καὶ τοῦ πληρεξουσίου, μένει παρὰ τῷ ληξιάρχῳ. — Ἐὰν ὁ φέρων τὸ πληρεξούσιον δὲν ἤξυρῃ ἢ δὲν δύναιται νὰ υπογράψῃ, γίνεται μνεία τούτου.

44. Οἱ πρὸς βεβαίωσιν τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων προσλαμβανόμενοι μάρτυρες πρέπει νὰ ᾔναι ἄρρενες, ἐνήλικοι, πολῖται Ἕλληνες, συγγενεῖς ἢ μὴ τῶν μερῶν, ἐκλέγονται δὲ παρὰ τούτων, ἢ ἐν ἐλλείψει, παρὰ τοῦ ἰδίου ληξιάρχου.

45. Ὁ ληξιάρχος ἀναγινώσκει τὴν συνταχθεῖσαν πρᾶξιν εἰς τὰ μέρη παρόντων τῶν μαρτύρων, μνείαν ποιούμενος τῆς ἀναγνώσεως ταύτης εἰς τὸ τέλος τῆς πράξεως. — Ἐὰν οἱ ἐμφανιζόμενοι ἢ οἱ μάρτυρες ἀγνοῶσι τὴν Ἑλληνικὴν, προσλαμβάνεται ἑρμηνεὺς, ὑποβαλλόμενος εἰς ὕρκον· καὶ τούτου γίνεται ὡσαύτως μνεία.

46. Αἱ ληξιαρχικαὶ πράξεις υπογράφονται ἀμέσως ὑπὸ τοῦ ληξιάρχου, τῶν μερῶν, τῶν μαρτύρων, καὶ τοῦ τυχόν προσληφθέντος ἑρμηνέως, ἢ γίνεται μνεία τῆς αἰτίας, δι' ἣν δὲν ὑπέγραψαν τὰ μέρη, οἱ μάρτυρες, ἢ ὁ ἑρμηνεὺς.

47. Κατὰ τὴν λῆξιν ἐκάστης τριετίας τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία περατοῦνται παρὰ τοῦ ληξιάρχου, καὶ ἐντὸς τοῦ ἐπομένου μηνὸς τὸ μὲν τῶν διπλῶν κατατίθεται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ δήμου, τὸ δὲ εἰς τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται ὁ ληξιάρχος. Μετὰ τοῦ δευτέρου ἐναπο-

τίθενται τὰ πληρεξούσια καὶ ὅσα ἄλλα ἔγγραφα παρέπονται ἐκάστῳ ληξιαρχικῷ βιβλίῳ

48. Ὅσάκις εἰς τὸ περιθώριον ληξιαρχικῆς πράξεως ἀπαιτεῖται κατὰ τὸν νόμον νὰ γίνῃ σημείωσις, αὕτη ἐγγράφεται, κατ' αἵτησιν τῶν μερῶν, παρὰ μὲν τοῦ ληξιάρχου εἰς τὰ ἐν χρήσει βιβλία, παρὰ δὲ τοῦ δημάρχου εἰς τὰ ἐν τοῖς ἀρχείοις τοῦ δημαρχείου, καὶ παρὰ τοῦ γραμματέως τῶν πρωτοδικῶν, εἰς τὰ ἐν τῷ δικαστικῷ γραφείῳ κατατεθειμένα. Ὁ δήμαρχος καὶ ὁ γραμματεὺς τῶν πρωτοδικῶν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ὀφείλουσι νὰ γνωστοποιῶσι τὴν γενομένην παρ' αὐτῶν σημείωσιν εἰς τὸν παρὰ πρωτοδίκαις ἀρμόδιον εἰσαγγελέα, ὅστις φροντίζει νὰ γίνηται ἡ σημείωσις αὕτη ἀπαραλλάκτως ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν βιβλίων.

49. Ἐκαστος δύναται νὰ λάβῃ ἀπὸ τὸν ληξίαρχον, καὶ τοὺς λοιποὺς φύλακας τῶν ληξιαρχικῶν βιβλίων, ἀντίγραφον τῶν παρ' αὐτοῖς φυλαττομένων ληξιαρχικῶν πράξεων.— Τὰ ἀντίγραφα ταῦτα, βεβαιούμενα παρὰ τοῦ ἐκδόντος ἴσα ἀπαράλλακτα τῷ πρωτοτύπῳ, καὶ φέροντα τὴν ὑπογραφὴν τοῦ ὑπαλλήλου τούτου, ἐπικεκυρωμένην παρὰ τοῦ ἀρμοδίου προέδρου τῶν πρωτοδικῶν, ἔχουσι πλήρη ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν περὶ τῆς πρὸς τὸ πρωτότυπον ἐντελοῦς ὁμοιότητος μεχρικοῦ ἀποδειχθῶσι πλαστὰ ἢ νενοθευμένα.

50. Αἱ παραβάσεις τῶν περὶ ληξιαρχικῶν πράξεων διατεταγμένων συνεπάγονται τὴν ἐν τῷ 362 ἄρθρῳ τοῦ ποινικοῦ νόμου ὠρισμένην ποινὴν.

51. Πᾶς ληξίαρχος καὶ πᾶς ἄλλος φύλαξ ληξιαρχικῶν βιβλίων εἶναι ὑπεύθυνος εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὰς ἐπιγενομένας τυχὸν ἀλλοιώσεις, ἐπιφυλαττομένου αὐτῷ τοῦ δικαιώματος τῆς κατὰ τῶν αὐτουργῶν τῆς ἀλλοιώσεως ἀναγωγῆς.

52. Οἱ παρὰ πρωτοδίκαις εἰσαγγελεῖς ὀφείλουσι νὰ ἐπιθεωρῶσι τὰ βιβλία, ὅταν ἐναποτίθενται εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, νὰ συντάττωσι περὶ τούτου ἐκθεσιν, καὶ ἂν ἀνακαλύψωσι εἰς αὐτὰ παραβάσεις ἢ ἀξιόποιον πράξιν τῶν ληξιάρχων, νὰ προκαλῶσι τὴν κατὰ τοῦ νόμου τιμωρίαν των.

53. Πᾶσα διόρθωσις ληξιαρχικῆς πράξεως γίνεται δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τῶν ἐχόντων ἔννομον συμφέρον ἰδιωτῶν, καὶ ὅσάκις ἡ δημοσία τάξις τὸ ἀπαιτεῖ,

ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ εἰσαγγελέως. — Ἀρμόδιον δικαστήριον εἶναι, ἐπὶ κυρία μὲν αἰτήσῃ, τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται ὁ συντάξας τὴν διορθωτέαν πράξιν ληξίαρχος, ἐπὶ δὲ παρεμπιπτούσῃ, τὸ δικαστήριον ἐνώπιον τοῦ ὁποίου εἶναι ἐκκρεμῆς ἡ κυρία δίκη.

54. Ἐξαιρουμένης τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν ἡ διόρθωσις τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως ζητεῖται παρεμπιπτόντως, ὅτε ἐφαρμόζονται αἱ περὶ παρεμπιπτουσῶν δικῶν διατάξεις τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ἡ περὶ διορθώσεως διαδικασίας γίνεται ἐπὶ ἀναφορᾷ κατὰ τὰ ἐν τῇ πολιτικῇ δικονομίᾳ διατεταγμένα. — Ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει ἐκδίδεται ἡ ἀπόφασις ἀγορεύσαντος τοῦ εἰσαγγελέως, καὶ ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 673 καὶ 674 τῆς πολιτικῆς δικονομίας ὠρισμένα. — Ἡ περὶ διορθώσεως ἀπόφασις δὲν δύναται ποτὲ ν' ἀντιταχθῇ πρὸς τοὺς μὴ ζητήσαντας τὴν διόρθωσιν, ἢ μὴ προσκληθέντας εἰς τὴν περὶ αὐτῆς δίκην.

55. Ὅσάκις τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἀποφασίσῃ περὶ ληξιαρχικῶν πράξεων, ἡ ἀπόφασις δύναται νὰ προσβληθῇ διὰ τοῦ ἐνδίκου μέσου τῆς ἐφέσεως.

56. Ἡ ἐν τοῖς ἄρθροις 53—55 διαγεγραμμένη διαδικασία ἐφαρμόζεται καὶ ὅταν ζητῇται ἡ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως πιστοποίησης γεννήσεως, γάμου, ἢ ἀποθιώσεως, μὴ ἐγγεγραμμένων εἰς τὰ ληξιαρχικά βιβλία.

57. Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ δύνανται νὰ ἐνεργῶσι τὰς ληξιαρχικὰς πράξεις, τὰς ἀφορώσας Ἕλληνας, οἱ Ἑλληνικοὶ διπλωματικοὶ πράκτορες ἢ πρόξενοι.

58. Ἐκ τῶν δύο διπλῶν βιβλίων, τὰ ὁποῖα ὀφείλουσι νὰ κρατῶσιν οἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερόμενοι ληξίαρχοι, τὸ μὲν μένει εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ ληξιάρχου, τὸ δὲ ἀποστέλλεται, ἵνα παρακατατεθῇ εἰς τὸ ἐν τῇ πρωτευούσῃ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν. — Ἐὰν κατ' αἰτησίν τινος γενῇ εἰς τὰ παρὰ τῷ ληξιάρχῳ τούτῳ μένοντα βιβλία σημείωσις κατὰ τὸ ἄρθρον 48, ὁ ληξίαρχος ὀφείλει ὥς τάχιστα νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου τὸν εἰσαγγελέα τῶν πρωτοδικῶν τῆς πρωτευούσης, ὅπως οὗτος φροντίσῃ νὰ γενῇ ἡ σημείωσις αὕτη ἀπαραλάκτως καὶ εἰς τὰ παρὰ τῷ δικαστηρίῳ κατατεθειμένα βιβλία. — Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται ἅπασαι αἱ ἐν τῷ παρόντι νόμῳ διατάξεις.

59. Αἱ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παρὰ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν, καὶ κατὰ τοὺς αὐτόθι εἰθισμένους τύπους, συντεταγμένοι ληξιαρχικαὶ πράξεις ἔχουσιν ἀποδεικτικὴν ἰσχὺν καὶ ἐν Ἑλλάδι.

60. Ὃπου τηροῦνται ἀκριβῶς ληξιαρχικά βιβλία, δὲν δύναται δὲ ν' ἀποδειχθῇ δι' αὐτῶν γέννησις, γάμος, ἢ ἀποθίωσις, τὸ παραδεκτὸν ἐτέρων ἀποδεικτικῶν μέσων, ἰδίως δὲ τῶν μαρτύρων καὶ τῶν μὴ καταχωρισθεῖσων εἰς τὰ ληξιαρχικά βιβλία ἐκθέσεων τῶν ἱερέων, ἥρτηται ἀπὸ τῆς κρίσεως τοῦ δικαστηρίου.

Ἐπὶ δὲ παντελοῦς ἐλλείψεως, καθόλου ἢ ἐν μέρει ἀπώλειας ἢ καταστροφῆς, ἐπὶ νοθεύσεως τῶν ληξιαρχικῶν βιβλίων ἢ διακοπῆς τῆς συντάξεως αὐτῶν, ἐπιτρέπεται ἡ διὰ σημειώσεων τῶν γονέων ἢ καὶ ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις. Ἐὰν ὅμως ἢ ἔλλειψις, ἢ ἀπώλεια, ἢ καταστροφή, ἢ νόθευσις ἢ ἡ διακοπὴ προήλθεν ἐκ δόλου τοῦ ζητοῦντος τὴν δι' ἄλλων μέσων ἀπόδειξιν, δὲν τῷ ἐπιτρέπεται αὕτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῶν εἰς τὰς γεννήσεις ἀναγομένων ληξιαρχικῶν πράξεων.

61. Πᾶσα γέννησις δηλοῦται εἰς τὸν ληξίαρχον τοῦ τόπου, ἐνθα ἐγεννήθη τὸ παιδίον, ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ.

62. Ἡ ἀνωτέρω δήλωσις γίνεται ἐπὶ τῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ 644 τοῦ ποινικοῦ νόμου ὠρισμένη ποινῇ ὑπὸ τῶν ἐξῆς προσώπων—*α*. ὑπὸ τοῦ πατρός—*β*'. ἐὰν ἡ μήτηρ ἔτεκεν ἐκτὸς τῆς οἰκίας τῆς, ὑπὸ τοῦ οἰκοδεσπότου τῆς οἰκίας, ἐν ᾗ συνέβη ὁ τοκετός—*γ*'. ὑπὸ τῆς μαίας, τοῦ ἱατροῦ, ἢ τοῦ χειρουργοῦ καὶ—*δ*'. ὑπὸ παντὸς ἄλλου παρευρεθέντος εἰς τὴν γέννησιν. Ἀλλὰ τὰ ἐν ἐκάστῳ τῶν ἀνωτέρω ἐδαφίων ἀναφερόμενα πρόσωπα ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν δήλωσιν μόνον ἐν περιπτώσει κωλύματος, ἢ ἐλλείψεως τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ ἀναφερομένων.

63. Ἡ περὶ γεννήσεως ληξιαρχικὴ πράξις συντάσσεται ἀμέσως ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν δηλούντων καὶ δύο μαρτύρων· σημειοῦνται δ' ἐν αὐτῇ τὸ ἔτος, ὁ μὴν, ἡ ἡμέρα, ἡ ὥρα, καὶ ὁ τόπος τῆς γεννήσεως, τὸ γένος τοῦ παιδίου, καὶ τὸ ὄνομα,

εάν τῷ ἐδόθη ἤδη, τὰ ὀνόματα καὶ ἐπώνυμα, τὸ ἐπάγγελμα καὶ ἡ κατοικία τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς.— Ὁ ληξιαρχος δύναται ν' ἀπαιτήσῃ νὰ τῷ ἐπιδειχθῇ τὸ παιδίον. Περὶ τούτου γίνεται μνεῖα ἐν τῇ ληξιαρχικῇ πράξει.— Ἄν εἰς τὸ παιδίον δὲν ἦτο δεδομένον ὄνομα, καθ' ὃν χρόνον συνετάχθη ἡ περὶ γεννήσεως ληξιαρχικὴ πράξις, προστίθεται τοῦτο μετὰ τὴν βάπτισιν τοῦ παρὰ τοῦ ληξιαρχου, ἢ τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 48 ἀναφερομένων λοιπῶν φυλάκων τῶν ληξιαρχικῶν βιβλίων, διὰ μεταγενεστέρας πράξεως, παρόντων δύο μαρτύρων, ἐπὶ τῇ δηλοποιήσει τοῦ πατρὸς, τῆς μητρὸς, καὶ τοῦ ἀναδόχου, οἵτινες ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 644 τοῦ ποινικοῦ νόμου ὠρισμένην ποινὴν, ἐὰν δὲν ποιήσωσι τὴν δῆλωσιν ταύτην ἐντὸς δέκα ἡμερῶν, ἀφ' ἧς ἐδόθη τὸ ὄνομα.

64. Ἐὰν τὸ παιδίον δὲν ἐγεννήθῃ ἐν γάμῳ, τὸ ὄνομα τῶν γονέων σημειοῦται μόνον ἐπὶ τῇ αἰτήσει αὐτῶν, καὶ τοῦτο ἐὰν ἡ ἀναγνώρισις ἐπιτρέπεται ἀπὸ τὸν νόμον.

65. Ἐν περιπτώσει γεννήσεως διδύμων, σημειοῦται ἐν ἐκάστῃ τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων ἡ τάξις, καθ' ἣν ταῦτα ἐγεννήθησαν.

66. Ἐὰν τὸ τεχθὲν ἦναι παρὰ φύσιν γέννημα, ὁ ληξιαρχος ὀφείλει νὰ διορίσῃ ἐμπειροτέχνας, ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τῶν ὁποίων συντάττει τὴν περὶ γεννήσεως ληξιαρχικὴν πράξιν, ἢ ἀναφέρει ἐν ἰδιαιτέρᾳ ἐκθέσει τοὺς λόγους, δι' οὓς ἤρνηθη τὴν σύνταξιν τῆς πράξεως.

67. Ὅστις εὖρη νεογέννητον παιδίον, ὀφείλει, ἐπὶ τῇ ἐν τῷ ἄρθρῳ 638 τοῦ ποινικοῦ νόμου ὠρισμένην ποινῇ, νὰ δηλώσῃ τοῦτο ἐντὸς 24 ὥρων εἰς τὸν ληξιαρχον τοῦ τόπου, ἔνθα τὸ παιδίον εὑρέθη, νὰ ἐπιδείξῃ εἰς αὐτὸν τὸ παιδίον καὶ τὰ σὺν αὐτῷ τυχὸν εὑρεθέντα ἐνδύματα καὶ ἄλλα πράγματα, καὶ νὰ φανερῶσιν ὅλα τὰ περιστατικὰ, τὰ περὶ τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον τῆς εὑρέσεως· περὶ τῶν ἀνωτέρω γίνεται λεπτομερὴς μνεῖα ἐν τῇ συνταττομένῃ ληξιαρχικῇ πράξει σημειουμένων προσέτι ἐν αὐτῇ καὶ τῆς κατ' εἰκασίαν ἡλικίας τοῦ παιδίου, τοῦ γένους του, τοῦ δοθησομένου αὐτῷ ὀνόματος, τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς, ἢ τοῦ ιδιώτου, εἰς οὓς παρεδόθη, ἢ θέλει παραδοθῇ,

68. Ὅταν ἐν θαλασσοπλοῖᾳ γεννηθῇ παιδίον, ἡ περὶ γεννήσεως αὐτοῦ ληξιαρχικὴ πράξις συντάσσεται ἐντὸς 24 ὥρων,

ἐν μὲν τοῖς πολεμικοῖς πλοίοις παρὰ τοῦ φροντιστοῦ, ἐν δὲ τοῖς ἐμπορικοῖς παρὰ τοῦ πλοιάρχου, ἐπὶ παρουσίᾳ δύο μαρτύρων ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ πλοίου, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτων, ἐκ τοῦ πληρώματος. — Ἡ πρᾶξις αὕτη ἐγγράφεται εἰς τὸ ναυτολόγιον.

69. Ἐλλείψει φροντιστοῦ ἐν τοῖς πολεμικοῖς πλοίοις, καὶ πλοιάρχου ἐν τοῖς ἐμπορικοῖς, ἢ κωλυομένων αὐτῶν, ἡ ληξιαρχικὴ περὶ γεννήσεως πρᾶξις συντάσσεται παρὰ τῶν νομίμως αὐτοὺς ἀναπληρούντων.

70. Εἰς τὸν πρῶτον λιμένα, ὅπου τὸ πλοῖον καταπλεύσῃ δι' ὁποιανδήποτε ἄλλην αἰτίαν, παρὰ τὴν τοῦ ἀφοπλισμοῦ, ὁ φροντιστής, ὁ πλοίαρχος, ἢ οἱ ἀναπληροῦντες αὐτοὺς ὀφείλουσι νὰ ἀποθέσωσι δύο παρ' αὐτῶν ἐπικεκυρωμένα ἀντίγραφα τῆς συνταχθείσης ληξιαρχικῆς περὶ γεννήσεως πράξεως εἰς τὸ λιμεναρχεῖον, ἂν ὁ λιμὴν ᾦναι Ἑλληνικὸς, ἢ εἰς τὸ προξενεῖον, ἂν ὁ λιμὴν εἶναι ξένος. — Ἐκ τῶν ἀντιγράφων τούτων τὸ ἓν μένει εἰς τὸ λιμεναρχεῖον ἢ εἰς τὸ προξενεῖον, τὸ δὲ ἄλλο πέμπεται παρὰ τοῦ λιμενάρχου ἢ τοῦ προξένου εἰς τὸν ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργὸν, ὅστις πέμπει ἀντίγραφον παρ' αὐτοῦ ἐπικεκυρωμένον εἰς τὸν ληξίαρχον τῆς κατοικίας ἢ τῆς διαμονῆς τοῦ πατρὸς τοῦ παιδίου, ἢ τῆς μητρὸς, εἰάν ὁ πατήρ ᾦναι ἄγνωστος, τὸ δὲ ἀντίγραφον τοῦτο καταχωρίζεται ἀμέσως εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία.

71. Ὅταν τὸ πλοῖον καταπλεύσῃ δι' ἀφοπλισμὸν, τὸ ναυτολόγιον ἀποτίθεται εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ λιμενάρχου, ὅστις πέμπει ἀντίγραφον παρ' αὐτοῦ ἐπικεκυρωμένον τῆς ληξιαρχικῆς περὶ γεννήσεως πράξεως εἰς τὸν ληξίαρχον τῆς κατοικίας ἢ τῆς διαμονῆς τοῦ πατρὸς τοῦ παιδίου ἢ τῆς μητρὸς, ἂν ὁ πατήρ ᾦναι ἄγνωστος· τὸ ἀντίγραφον τοῦτο καταχωρίζεται ἀμέσως εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία, εἰάν δὲν ᾦναι ἤδη κατακεχωρισμένον, κατὰ τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἀρθρῷ ὥρισμένα.

72. Διὰ τὰς ἐν τοῖς λοιμοκαθαρτηρίοις γεννήσεις συντάσσεται ληξιαρχικὴ πρᾶξις ἐν τοῖς ὑγειονομικοῖς βιβλίοις παρὰ τοῦ ὑγειονόμου, ἢ τοῦ ἀναπληροῦντος αὐτὸν ὑπαλλήλου, ἐπὶ παρουσίᾳ δύο μαρτύρων· ἀντίγραφον δὲ ἐπικεκυρωμένον τῆς πράξεως ταύτης πέμπεται ἐντὸς 24 ὥρων πρὸς τὸν ληξίαρχον τῆς κατοικίας ἢ τῆς διαμονῆς τοῦ πατρὸς, ἢ, ἂν ὁ πατήρ ᾦναι ἄγνωστος, πρὸς τὸν ληξίαρχον τῆς κατοικίας, ἢ

τῆς διαμονῆς τῆς μητρὸς, διὰ τὴν ἐγγραφὴν εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν εἰς τοὺς γάμους ἀναγομένων ληξιαρχικῶν πράξεων.

73. Ὅσάκις τελεσθῇ γάμος, οἱ σύζυγοι ὀφείλουσι νὰ φανερώσωσιν αὐτὸν ἐντὸς 10 ἡμερῶν εἰς τὸν ἐν τῇ περιφερείᾳ, ὅπου ἐτελέσθη ὁ γάμος, ληξιαρχον, οὗτος δὲ συντάττει ἀμέσως τὴν περὶ γάμου ληξιαρχικὴν πράξιν, παρόντων τῶν δύο συζύγων, δύο μαρτύρων, εἰ δυνατόν, ἐκ τῶν παρευρεθέντων εἰς τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου καὶ τοῦ τετέλεστος τὸν γάμον ἱστέως, ἂν δὲν ὑπάρχῃ εἰς χεῖρας τοῦ ληξιαρχοῦ ἢ κατὰ τὸ ἄρθρον 30 ἐκθεσις αὐτοῦ.

74. Ἡ περὶ γάμου ληξιαρχικὴ πράξις περιέχει α. τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπώνυμον, τὸ ἐπάγγελμα, τὴν ἡλικίαν, τὸν τόπον τῆς γεννήσεως, καὶ τὴν κατοικίαν τῶν συζύγων· β'. τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον, τὸ ἐπάγγελμα, καὶ τὴν κατοικίαν τῶν γονέων· γ'. τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον, τὴν ἡλικίαν, τὸ ἐπάγγελμα, καὶ τὴν κατοικίαν τῶν μαρτύρων, καὶ ἂν ᾖναι συγγενεῖς τῶν συζύγων, κατὰ τίνα βαθμὸν καὶ τίνος· δ'. τὴν γενομένην παρὰ τοῦ ἱερέως τέλεσιν τοῦ γάμου, τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ ἱερέως τούτου, καὶ τὴν ἡμέραν, ὥραν, καὶ τόπον τῆς τελέσεως τοῦ γάμου.

75. Ὅσάκις διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως βεβαιωθῇ γάμος, τοῦ ὁποίου ἢ εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία ἐγγραφὴ παρελείφθη δι' ἔλλειψιν τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 73 δηλώσεως τῆς τελέσεως αὐτοῦ, τὸ δικαστήριον δύναται διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως νὰ ἐπιβάλῃ χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν 20—100 εἰς ἕκαστον τῶν παραμελησάντων τὴν δήλωσιν συζύγων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν εἰς τὰς ἀποβιώσεις ἀναγομένων ληξιαρχικῶν πράξεων.

76. Οὐδεμίᾳ πρὸς ἐνταφιασμὸν ἄδεια δίδεται παρὰ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς, πρὶν ἢ συνταχθῇ ἡ περὶ ἀποβιώσεως ληξιαρχικὴ πράξις.

77. Ἡ περὶ ἀποβιώσεως ληξιαρχικὴ πράξις συντάσσεται παρὰ τοῦ ληξιάρχου ἐπὶ παρουσίᾳ δύο μαρτύρων.—Τὴν ἀποβίωσιν ὀφείλουσιν, ἐπὶ τῇ ἐν τῷ 644 ἄρθρῳ τοῦ ποινικοῦ νόμου ὠριτμένη ποινῇ, νὰ δηλώσωσιν ἄνευ ἀναβολῆς, αἱ οἱ ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ διαμένοντες πλησιέστεροι τοῦ ἀποβιώσαντος συγγενεῖς· καὶ β'. οἱ κατὰ τὴν ἀποβίωσιν παρευρεθέντες.—Ὁ ληξίαρχος ἐπισκέπτεται αὐτοπροσώπως τὸν νεκρὸν, ἐὰν κρίνῃ τοῦτο ἀναγκαῖον. Τῆς ἐπισκέψεως δὲ ταύτης γίνεται μνηεῖα ἐν τῇ ληξιαρχικῇ πράξει.

78. Ἡ περὶ ἀποβιώσεως ληξιαρχικὴ πράξις περιέχει τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον, τὴν ἡλικίαν, τὸ ἐπάγγελμα καὶ τὴν κατοικίαν τοῦ ἀποβιώσαντος, τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν τοῦ θανάτου αὐτοῦ, πρὸς τούτοις δὲ, τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον, τὴν ἡλικίαν, τὸ ἐπάγγελμα, καὶ τὴν κατοικίαν τῶν δηλωσάντων τὴν ἀποβίωσιν, καὶ, ἐὰν οὗτοι ᾖναι συγγενεῖς τοῦ ἀποθανόντος, τὸν βαθμὸν τῆς συγγενείας.—Ἡ αὕτῃ ληξιαρχικὴ πράξις περιέχει τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον τοῦ ἐτέρου τῶν συζύγων, ἐὰν ὁ ἀποβιώσας ᾖτον ἔγγαμος, ἢ ἐν χηρείᾳ, καὶ τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον, τὸ ἐπάγγελμα, τὴν κατοικίαν τῶν γονέων τοῦ ἀποβιώσαντος, καὶ τὸν τόπον τῆς γεννήσεως αὐτοῦ, καθόσον ταῦτά εἰσι γνωστά.

79. Ὁ ληξίαρχος, εἰς ὃν ἐπιδεικνύεται νεκρὸν νεογέννητον παιδίον, τοῦ ὁποίου ἡ γέννησις δὲν ἐπιστοποιήθη ἐν τοῖς ληξιαρχικοῖς βιβλίοις, ὀφείλει νὰ μὴ ἀναφέρῃ, ὅτι ἀπέθανεν, ἀλλὰ μόνον, ὅτι τῷ ἐπεδείχθη νεκρὸν. Θέλει δὲ σημειώσῃ εἰς τὴν περὶ τούτου συνταττομένην ληξιαρχικὴν πράξιν ἐπὶ παρουσίᾳ δύο μαρτύρων, κατὰ τὰς δηλώσεις τῶν ἐμφανιζομένων, τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον, τὸ ἐπάγγελμα, καὶ τὴν κατοικίαν τῶν γονέων τοῦ παιδίου, καὶ τὸ ἔτος, τὴν ἡμερομηνίαν, καὶ τὴν ὥραν, καθ' ἣν ἐξῆλθεν ἐκ τῆς κοιλίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ.—Ἡ ληξιαρχικὴ αὕτη πράξις ἐγγράφεται ἐν τοῖς τῶν ἀποβιώσεων βιβλίοις, χωρὶς νὰ προδικάζεται δι' αὐτῆς τὸ ζήτημα, ἂν ἐγεννήθη ζῶν ἢ νεκρὸν τὸ παιδίον.

80. Ὅταν ὑπάρχωσι σημεῖα ἢ ἐνδείξεις βιαίου θανάτου, ἢ ἄλλαι περιστάσεις, δίδουσαι ὑπόνοιαν περὶ αὐτοῦ, ὁ ἀνακριτικὸς ὑπάλληλος, ἐνεργήσας αὐτοψίαν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 157 τῆς ποινικῆς δικονομίας, καὶ συντάξας ἐκθεσιν περὶ αὐτῆς, ὀφείλει νὰ πέμψῃ ἀμέσως πρὸς τὸν ληξίαρ-

χον τοῦ τόπου, ἔνθα συνέβη ἡ ἀποβίωσις, ἀντίγραφον τῆς ἐκθέσεως ταύτης καὶ ὅλας τὰς κατὰ τὸ ἄρθρον 78 τοῦ παρόντος νόμου ἀναγκαίως πληροφορίας, τὰς ὁποίας ἡδυνήθη νὰ συλλέξῃ διὰ τῆς ἀνακρίσεως. Κατὰ τὰς πληροφορίας ταύτας ὁ ληξίαρχος συντάσσει τὴν περὶ ἀποβιώσεως ληξιαρχικὴν πράξιν.

81. Οἱ γραμματεῖς τῶν ποινικῶν δικαστηρίων ὀφείλουσιν ἐντὸς 24 ὥρῶν ἀπὸ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων, δι' ὧν καταψηφίζεται θανατικὴ ποινὴ, νὰ πέμπωσι πρὸς τὸν ληξίαρχον τοῦ τόπου, ἔνθα ἐγένετο ἡ ἐκτέλεσις, ὅλας τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 78 τοῦ παρόντος νόμου διαλαμβανόμενας πληροφορίες, κατὰ τὰς ὁποίας συντάσσεται ἡ περὶ ἀποβιώσεως ληξιαρχικὴ πράξις.

82. Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν βιαίου θανάτου, ἀποβιώσεως ἐν φυλακῇ, ἢ θανατικῆς ἐκτελέσεως, οὐδενίᾳ γίνεται μνεῖα τῶν περιστάσεων τούτων ἐν ταῖς ληξιαρχικαῖς πράξεσιν.

83. Ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεως κατὰ τὴν θαλασσοπολοῖαν, ἢ ἐν τοῖς λοιμοκαθαρτηρίοις, ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 62—72 τοῦ παρόντος νόμου διατεταγμένα. Ὁ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργὸς κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 70, καὶ ὁ λιμενάρχης, κατὰ τὴν τοῦ ἄρθρου 71 τοῦ παρόντος νόμου, πέμπουσιν ἀντίγραφον τῆς περὶ ἀποβιώσεως πράξεως, παρ' αὐτῶν ἐπικεκυρωμένον, πρὸς τὸν ληξίαρχον τῆς κατοικίας τοῦ ἀποβιώσαντος.

84. Ἐὰν συμβῇ θάνατος διὰ πυρκαϊᾶς, πλημμύρας, ἐν ὑπονόμοις, ἢ δι' ἄλλων παρομοίων ἐκτάκτων δυστυχημάτων, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἀποβιώσαντος δὲν δύναται νὰ εὑρεθῇ, ἢ εὑρέθῃ δυσγνώριστον, ὁ δήμαρχος τοῦ τόπου, ἔνθα συνέβη τὸ δυστύχημα, ὀφείλει νὰ συντάξῃ ἔκθεσιν, βεβαιουῦσαν τὸ γεγονός, καὶ διαλαμβάνουσαν ἀπάσας τὰς πρὸς σύνταξιν τῆς περὶ ἀποβιώσεως ληξιαρχικῆς πράξεως ἀναγκαίως πληροφορίας, καὶ νὰ πέμψῃ τὴν ἔκθεσιν ταύτην πρὸς τὸν ἀρμόδιον παρὰ πρωτοδικαῖς εἰσαγγελέα, ὅστις ὀφείλει, ἀδείᾳ τοῦ παρ' ᾧ διατελεῖ δικαστηρίου, νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία καταχωρίσεως αὐτῆς. Τὸ πρωτότυπον τῆς ἐκθέσεως μένει συνημμένον τοῖς βιβλίοις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

*Περὶ τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν
προσθήκην ἢ μεταβολὴν ὀνόματος, εἰς τὰς ἀναγνωρίσεις
νόθων τέκνων, τὰς υἱοθεσίας, καὶ τὰ διαζύγια.*

85. Ἡ κατ' ἐγκρίσιν τῆς κυβερνήσεως γενομένη προσθήκη, ἢ μεταβολὴ ὀνόματος, ἢ ἐπωνύμου, ἐγγράφεται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ζητήσαντος τὴν προσθήκην ἢ τὴν μεταβολὴν, εἰς τὰ ληξιαρχικὰ τῶν γεννήσεων βιβλία, καὶ σημειοῦται εἰς τὸ περιθώριον τῆς περὶ γεννήσεως πράξεως, ἂν ὑπάρχῃ τοιαύτη.

86. Ἐὰν ἡ ἀναγνώρισις νόθου τέκνου γίνῃ ἐνώπιον ληξιάρχου, ἢ περὶ ταύτης ληξιαρχικὴ πρᾶξις συντάσσεται ἐπὶ παρουσίᾳ δύο μαρτύρων. — Ἐὰν ἡ ἀναγνώρισις γίνῃ ἐνώπιον ἄλλου ληξιάρχου, παρὰ τὸν τοῦ τόπου, ἐνθα ἐγεννήθη τὸ παιδίον, ἢ ἐνώπιον ἄλλης ἀρμοδίας ἀρχῆς, ἢ περὶ αὐτῆς συνταχθεῖσα πρᾶξις καταχωρίζεται ἐντὸς ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς χρονολογίας αὐτῆς εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία τοῦ τόπου τῆς γεννήσεως τοῦ παιδίου. — Ἐν πάσῃ περιπτώσει γίνεται μνεῖα τῆς ἐγγραφῆς εἰς τὸ περιθώριον τῆς περὶ γεννήσεως ληξιαρχικῆς πράξεως, ἂν ὑπάρχῃ τοιαύτη.

87. Ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς περὶ υἱοθεσίας τελεσιδίκου ἀποφάσεως ἐγγράφεται αὕτη, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ υἱοθετοῦντος, ἢ τοῦ υἱοθετουμένου, εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία τοῦ τόπου, ἐνθα κατοικεῖ ὁ υἱοθετῶν. Ἡ ἐγγραφὴ γίνεται ἐπιδειχθέντος εἰς τὸν ληξιάρχον ἀντιγράφου προσκόντως ἐπικεκυρωμένου τῆς ἀποφάσεως.

88. Ἡ περὶ διαζεύξεως τελεσίδικος ἀπόφασις ἐγγράφεται, ἐπιμελείᾳ τῶν διαζευχθέντων, ἐντὸς εἴκοσιν ἡμερῶν, ἀφ' ἧς κατέστη ἀμετάκλητος, εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία τοῦ τόπου, ἐνθα ἐνεγράφη ἡ περὶ τελέσεως τοῦ γάμου ληξιαρχικὴ πρᾶξις.

89. Οἱ παραμελοῦντες τὴν κατὰ τὰ ἄρθρα 85—88 τοῦ παρόντος νόμου ἐπιβαλλομένην αὐτοῖς δὴλωσιν τιμωροῦνται κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 644 τοῦ ποινικοῦ νόμου.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μ. ΠΑΛΑΤΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

*Περὶ τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων τῆς Βασιλικῆς
οικογενείας.*

90. Ὁ πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ὁ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἐκπληροῦσι καθήκοντα ληξιάρχου πρὸς σύνταξιν τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν γέννησιν, τὸν γάμον, ἢ τὸν θάνατον τοῦ Βασιλέως, ἢ τῶν ἀπαρτιζόντων τὴν Βασιλικὴν οἰκογένειαν προσώπων. Αἱ πράξεις αὗται ἐγγράφονται ἐν δυὶ πρωτοτύποις βιβλίοις, ἐξ ὧν τὸ μὲν κατατίθεται εἰς τὰ ἀρχεῖα τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τὸ δὲ εἰς τὰ τοῦ ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης. Ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν ὁ Πρόεδρος τοῦ ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διατελεῖ ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης, λαμβάνει μέρος ἕτερος ὑπουργός, διοριζόμενος διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ κατοικίας.

91. Κατοικίαν ἔχει τις, ἐν ᾧ τόπῳ κυρίως καὶ μονίμως ἐγκατέστη.

92. Ἡ κατοικία μεταβάλλεται διὰ τῆς εἰς ἄλλον τόπον μετοικήσεως ἐπὶ προθέσει κυρίας καὶ μονίμου αὐτόθι ἐγκαταστάσεως.— Ἡ πρόθεσις αὕτη ἀποδεικνύεται διὰ ρητῆς δηλώσεως, γενομένης πρὸς τὰ δημαρχεῖα τοῦ τε καταλειπομένου τόπου, καὶ τοῦ εἰς ὃν ἡ μετοίκησις γίνεται. Ἐν ἐλλείψει δὲ τοιούτων δηλώσεων, ἡ ἀπόδειξις αὕτη συνάγεται ἐκ τῶν περιστάσεων.

93. Οἱ διορισθέντες εἰς ὑπηρεσίαν ἰσόθιον καὶ συνεχῇ ἔχουσι τὴν κατοικίαν αὐτῶν, ἐν ᾧ τόπῳ ἀνέλαβον τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην.

94. Οἱ ἀχειράφетоι ἀνήλικοι ἔχουσι κατοικίαν τὴν τῶν γονέων, ἐὰν δὲ διατελῶσιν ὑπὸ ἐπιτροπείαν, τὴν τῶν ἐπιτρόπων· οἱ ἀπηγορευμένοι τὴν τῶν ἐπιτρόπων. αἱ δὲ σύζυγοι, τὴν τῶν συζύγων.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ ἀφάντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῆς εἰκαζομένης ἀφανείας.

95. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ εἰδήσις περὶ τινος ἀπόντος ἐκ τῆς κατοικίας ἢ τῆς διαμονῆς αὐτοῦ, ἀποδειχθῇ δὲ ἀνάγκη φροντίδος περὶ διαχειρίσεως ὅλης ἢ μέρους τῆς περιουσίας αὐτοῦ, μὴ ὑπάρχοντος πρὸς τοῦτο ἐντολοδόχου, τὸ Πρωτοδικεῖον τῆς τελευταίας αὐτοῦ κατοικίας, ἢ τῆς τελευταίας διαμονῆς, προνοεῖ περὶ τῆς διαχειρίσεως ταύτης, διατάσσον τὰ δέοντα ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τῶν ἐχόντων ἐννομον συμφέρον, τῶν ἐπιδόξων κληρονόμων, ἢ τοῦ Εἰσαγγελέως. Ἄν δὲ ἡ περιουσία κεῖται ἐντὸς τῆς περιφερείας ἐτέρου Πρωτοδικείου, τὰ πρὸς διαχείρισιν αὐτῆς διατάσσονται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τούτου, καθόσον τὸ τῆς κατοικίας δὲν διέταξε περὶ αὐτῆς.

96. Κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ προηγούμενου ἄρθρου τὸ ἀρμόδιον Πρωτοδικεῖον διορίζει τὸν ἀντιπροσωπεύοντα τὸν εἰκαζόμενον ἄφαντον εἰς δίκας, ἀπογραφάς, λογαριασμούς, διανομὴν περιουσίας, ἐκκαθαρίσεις, καὶ διατάσσει ἐν γένει πᾶν τὸ πρὸς συντήρησιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ ἀναγκαῖον.

97. Αἱ κατὰ τὰ προηγούμενα ἄρθρα αἰτήσεις ἐκδικάζονται κατὰ τὴν ἐν τοῖς ἄρθροις 641 καὶ ἐπομ. τῆς Πολ. Δικονομίας ὥρισμένην διαδικασίαν.

98. Ἄν ὁ εἰκαζόμενος ἄφαντος ἔχῃ ἀνήλικα τέκνα, ἡ μήτηρ αὐτῶν ἐνασκει τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν.

99. Ἄν ἡ μήτηρ δὲν ἔζῃ, ὅτε ὁ πατὴρ ἐξέλιπεν, ἢ ἂν ἀπέθανε πρὸ τῆς κηρύξεως τῆς ἀφανείας, τὸ Πρωτοδικεῖον δύναται νὰ διορίσῃ ἐκ τῶν ἀνιόντων, ἐν ἑλλείψει δὲ αὐτῶν, ἐξ ἄλλων προσώπων, προσωρινὸν ἐπίτροπον ἀναλαμβάνοντα τὴν ἐπιμέλειαν τῶν τέκνων τοῦ ἀφάντου καὶ τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας αὐτῶν, ἐὰν ὁ πατὴρ δὲν κατέλιπε διαχειρίσθην αὐτῆς.

100. Ὁ Εἰσαγγελεὺς ἐπιτηρεῖ τὰ συμφέροντα τοῦ εἰκαζομένου ἀφάντου καὶ ἀγορεύει κατὰ τὰς ἀφορώσας αὐτὸν δίκας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ κεκηρυγμένης ἀφανείας.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Περὶ κηρύξεως ἀφανείας.

401. Μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῶν τελευταίων εἰδήσεων περὶ τοῦ εἰκαζομένου ἀφάντου, ἐξ δὲ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐποχῆς, ἂν ὁ εἰκαζόμενος ἀφαντος κατέλιπε διαχειριστὴν τῆς περιουσίας, οἱ ἐπίδοξοι κληρονόμοι αὐτοῦ δύνανται νὰ αἰτήσωσι παρὰ τοῦ Πρωτοδικείου τῆς κοιτίας αὐτοῦ, ἢ, ἐὰν αὕτη ἦναι ἄγνωστος, τῆς τελευταίας διαμονῆς, τὴν κήρυξιν τῆς ἀφανείας. Τὸ αὐτὸ δύνανται νὰ πράξωσι καὶ πάντες οἱ ἔχοντες ἄλλα ἐπὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ δικαιώματα, ἐκ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐξαρθρώμενα.

402. Τὸ δικαστήριον, ἐὰν ἡ αἴτησις ἦναι παραδεκτὴ, διατάττει τὴν διὰ μαρτύρων ἀπόδειξιν τῆς ἀφανείας ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ περιφερείᾳ. Ἐὰν δὲ ἡ τελευταία κατοικία καὶ ἡ διαμονὴ τοῦ εἰκαζομένου ἀφάντου κῆνται εἰς περιφερείας διαφόρους, ἡ ἀπόδειξις διατάσσεται κατ' ἀμφοτέρας τὰς περιφερείας. Κατὰ τὴν διαδικασίαν ταύτην ὁ τε εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ ἐντολοδόχος τοῦ ἀπόντος εἶναι διάδικοι.

403. Ἡ τὴν ἀφάνειαν κηρύττουσα ἀπόφασις ὀρίζει τὸν χρόνον τῶν τελευταίων τοῦ ἀφάντου εἰδήσεων, δὲν ἐκδίδεται δὲ πρὸ τῆς παρελεύσεως ἐξ μηνῶν ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἐπόμενον ἄρθρον δημοσιεύσεως τῆς ἀποφάσεως, ἥτις διέταξε τὴν ἀπόδειξιν τῆς ἀφανείας.

404. Ἐπιμελεία τοῦ ἀρμοδίου παρὰ Πρωτοδικαίς Εἰσαγγελέως ἡ μὲν διατάττουσα τὴν ἀπόδειξιν ἀπόφασις, ἅμα ἐκδοθεῖσα, ἡ δὲ ὀριστικὴ, ἅμα καταστᾷσα ἀμετάκλητος, τοιχοκολλῶνται καὶ δημοσιεύονται κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἔθρου 667 τῆς Πολ. Δικονομίας, περίληψις δὲ αὐτῶν καταχωρίζεται εἰς τι δημόσιον φύλλον.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ τῶν αποτελεσμάτων τῆς κηρυχθείσης ἀφανείας.

Α'. Περὶ τῆς εἰς προσωρινὴν κατοχὴν ἐγκαταστάσεως.

405. Ἐξ μῆνας μετὰ τὴν κατὰ τὸ ἄρθρον 404 δημό-

σίευσιν τῆς περὶ ἀφανείας ἀποφάσεως ἡ τυχὸν ὑπάρχουσα διαθήκη τοῦ ἀφάντου δημοσιεύεται κατ' αἵτησιν τῶν ἐχόντων συμφέρον, ἢ τοῦ παρὰ Πρωτοδίκαις Εἰσαγγελέως. Οἱ ἐκ διαθήκης καλούμενοι εἰς τὴν κληρονομίαν, ἢ, ἐν ἐλλείψει αὐτῶν, οἱ ἐν καιρῷ τῶν τελευταίων περὶ τοῦ ἀφάντου εἰδήσεων ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμοι αὐτοῦ, ἢ οἱ τούτων κληρονόμοι, δύνανται νὰ ζητήσωσι παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῶν Πρωτοδικῶν τὴν ἐγκατάστασιν αὐτῶν εἰς τὴν προσωρινὴν κατοχὴν τῆς περιουσίας τοῦ ἀφάντου· ὑποχρεοῦνται δὲ νὰ δώσωσι προηγουμένως ἐγγύησιν περὶ τῆς ἀσφαλοῦς διαχειρίσεως αὐτῶν κατὰ τὰ ἄρθρα 840 καὶ ἐπόμε. τῆς Πολ. Δικονομίας καὶ νὰ συντάξωσιν ἀπογραφὴν τῶν κινητῶν καὶ τῶν δικαιογράφων τοῦ ἀφάντου, κατὰ τὰ ἄρθρα 4071—4072 αὐτῆς.

Οἱ κληροδέχοι καὶ οἱ ἔχοντες ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ἀφάντου δικαιώματα ἐξαρτώμενα ἐκ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, δύνανται νὰ ἐνασκήσωσι προσωρινῶς αὐτὰ δίδοντες καὶ αὐτοὶ ἐγγύησιν.

Κατὰ τὴν περὶ ἐγγυήσεως διαδικασίαν ὁ Εἰσαγγελεὺς εἶναι διάδικος.

Πρὸς συζήτησιν τῆς περὶ ἐγκαταστάσεως εἰς τὴν προσωρινὴν κατοχὴν αἰτήσεως τῶν ἐκ διαθήκης κληρονόμων, κλητεύονται οἱ ἐξ ἀδιαθέτου ἐπίδοξοι κληρονόμοι αὐτοῦ· ἐὰν δὲ τὴν προσωρινὴν ἐγκατάστασιν ζητῶσι κληροδόχοι ἢ ἄλλοι δικαιοῦχοι, κλητεύονται τοῦ ἀφάντου οἱ κληρονόμοι.

Μέχρι τῆς εἰς ὀριστικὴν κατοχὴν ἐγκαταστάσεως, ὁ μὲν σύζυγος τῆς ἀφάντου γυναικὸς διατηρεῖ τὰ ἐπὶ τῆς προικῆς περιουσίας δικαιώματα αὐτοῦ, ἢ δὲ σύζυγος τοῦ ἀφάντου δύναται νὰ ἐνασκήσῃ αὐτὰ, ἐὰν δὲν προτιμᾷ νὰ ποιήσῃ χρῆσιν τοῦ ἐν τῷ 2 ἐδαφ. τοῦ παρόντος ἄρθρου ἀναφερομένου δικαιώματος.

406. Ἐὰν ὁ ζητῶν τὴν ἐγκατάστασιν εἰς τὴν προσωρινὴν κατοχὴν δὲν δύναται νὰ δώσῃ τὴν ἀνωτέρω ἐγγύησιν, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ ἄλλα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς περιουσίας μέτρα.

407. Οἱ τὴν προσωρινὴν κατοχὴν λαβόντες δύνανται νὰ ζητήσωσι πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῶν, ὅπως γίνῃ διὰ πραγματογνωμόνων, ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου διοριζομένων, θεώρησις τῶν ἀκινήτων, πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς καταστάσεως αὐτῶν. Ἡ

γνωμοδότησις τῶνπραγματογνωμόνων ἐπικυροῦται ἐπ' ἀναφορᾷ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου.

Ἐν ἐλλείψει τῆς ἀνωτέρω δοκιμασίας τῶνπραγματογνωμόνων εἰκάζεται, ὅτι τὰ ἀκίνητα παρελήφθησαν ἐν καλῇ καταστάσει.

108. Μετὰ τὴν περὶ προσωρινῆς ἐγκαταστάσεως ἀπόφασιν, αἱ ἀγωγαὶ τοῦ ἀφάντου δύνανται νὰ κινηθῶσι παρὰ τῶν εἰς προσωρινὴν κατοχὴν ἐγκαταστάντων· κατ' αὐτῶν δὲ μόνον ἀπευθύνονται αἱ κατὰ τοῦ ἀφάντου ἀγωγαί, καθ' ὅσον ἀναφέρονται εἰς τὴν ὑφ' ἐκάστου αὐτῶν καταληφθεῖσαν περυσίαν.

109. Οἱ εἰς προσωρινὴν κατοχὴν ἐγκαταστάντες δὲν δύνανται ν' ἀπαλλοτριώσωσιν ἢ νὰ ὑποθηκέωσι τὰ ἀκίνητα τοῦ ἀφάντου, εἰμὴ ἀδεία τοῦ δικαστηρίου τῶν Πρωτοδικῶν, καὶ ἀποδεικνυομένης τῆς ἀνάγκης τῆς ἀπαλλοτριώσεως, ἢ ὑποθηκέως, ἢ τῆς ἐντεῦθεν ὠφελείας.

110. Ἀναλαμβάνουσα ἡ σύζυγος τὴν προσωρινὴν διοίκησιν τῶν προικῶν κτημάτων δὲν ὑποχρεοῦται ν' ἀποδώσῃ τὰ εἰσοδήματα ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἤθελεν ἀναφανῇ ὁ σύζυγος αὐτῆς.

Οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 105 εἰς τὴν προσωρινὴν κατοχὴν τῶν κτημάτων τοῦ ἀφάντου ἐγκαταστάντες, ἀποδίδουσιν αὐτῷ, ἐξ ὧν ἀπήλασαν καρπῶν, τὸ πέμπτον, ἐὰν ἀναφανῇ πρὸ τῆς συμπληρώσεως δεκαπέντε ἐτῶν, ἀφ' ἧς ἐξέλιπε, τὸ δέκατον δὲ, ἐὰν ἀναφανῇ μετὰ δεκαπενταετίαν. Μετὰ τριακονταετίαν οὐδὲν ἀποδίδουσιν ἐκ τῶν καρπῶν.

Οἱ ἀνιόντες καὶ οἱ κατιόντες τοῦ ἀφάντου, ἐγκαταστάντες εἰς τὴν προσωρινὴν κατοχὴν, οὐδὲν ἀποδίδουσιν ἐκ τῶν καρπῶν.

111. Ὁ ἀποδείξας ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῶν τελευταίων περὶ τοῦ ἀφάντου εἰδήσεων εἶχε δικαίωμα προτιμότερον τοῦ τῶν εἰς προσωρινὴν κατοχὴν ἐγκαταστάντων, ἢ ἴσον αὐτοῖς, δύναται μὲν νὰ ἐγκαταστῇ αὐτὸς εἰς τὴν προσωρινὴν κατοχὴν, ἢ νὰ συμμεθέξῃ αὐτῆς κατὰ λόγον τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ ν' ἀπαιτήσῃ τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 110 ἀποκτηθέντα πρὸ τῆς αἰτήσεως εἰσοδήματα.

112. Ἐὰν ὁ ἄφαντος διαρκούσης τῆς προσωρινῆς κατοχῆς ἀναφανῇ, ἢ ἐὰν ἀποδειχθῇ ἡ ὑπαρξὶς αὐτοῦ, τὰ ἀποτε-

λέσματα τῆς κηρυξάσης τὴν ἀφάνειαν ἀποφάσεως παύουσι, μὴ ἀνατρεπομένων τῶν κατὰ τὴν προσωρινὴν διοίκησιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ, καὶ, ἐν ἀνάγκῃ, τῶν κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Α΄. κεφαλαίου τοῦ παρόντος μέρους ἀναφερομένων.

Β'. Περὶ τῆς εἰς ὀριστικὴν κατοχὴν ἐγκαταστάσεως.

113. Ἐὰν ἡ ἀφάνεια διαρκέσῃ τριάκοντα συνεχῆ ἔτη ἀφ' ἧς ἐκηρύχθῃ, ἢ ἐὰν, συμπληρωθέντων ἑκατὸν ἐτῶν ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ ἀφάντου, δὲν ὑπάρχωσι περὶ αὐτοῦ εἰδήσεις ἀπὸ τριετίας, δύναται νὰ ζητηθῇ κατὰ τὸ ἄρθ. 641 τῆς Πολ. Δικονομίας ἡ δι' ἀποφάσεως τοῦ δικαστηρίου τῶν Πρωτοδικῶν εἰς ὀριστικὴν κατοχὴν ἐγκατάστασις· δυνάμει τῆς ἀποφάσεως ταύτης λύνονται αὐτοδικαίως αἱ ἐγγυήσεις καὶ τὰ λοιπὰ ἐξασφαλιστικὰ μέτρα.

114. Ἄν τὰ ἑκατὸν ἔτη ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ ἀφάντου συμπληρωθῶσι πρὸ τῆς κηρύξεως τῆς ἀφανείας, ἢ καὶ μετ' αὐτὴν, ἀλλὰ πρὸ τῆς εἰς τὴν προσωρινὴν κατοχὴν ἐγκαταστάσεως, οἱ δικαιούμενοι, μετὰ προηγουμένην κήρυξιν ἀφανείας κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν, δύναται ν' ἀπαιτήσωσι τὴν εἰς ὀριστικὴν κατοχὴν ἐγκατάστασιν καὶ τὴν ἐνάσκησιν τῶν ἐκ τοῦ θανάτου ἐξαρτωμένων δικαιωμάτων, ἐφ' ὅσον αἱ τελευταῖαι περὶ τοῦ ἀφάντου εἰδήσεις δὲν εἶναι νεώτεραι τριετίας.

115. Ἐὰν ὁ ἄφαντος καὶ μετὰ τὴν εἰς ὀριστικὴν κατοχὴν ἐγκατάστασιν ἀναφανῇ, ἢ ἂν ἀποδειχθῇ ἡ ὑπαρξὶς αὐτοῦ, ἀναλαμβάνει τὰ ἑαυτοῦ κτήματα, εἰς ἃν εὐρίσκονται κατὰστασιν, ἂν δὲ ἐξεποιήθησαν, λαμβάνει ὁ ἄφαντος τὸ εἰς τὸν ἐγκαταστάντα περιελθὸν ἢ εἰσέτι ὀφειλόμενον ἀντάλλαγμα, μὴ παραβλαπτομένων τῶν ὑπὸ τρίτων καλῇ τῇ πίστει ἀποκτηθέντων δικαιωμάτων. Ἐὰν ὅμως διὰ τοῦ ἀνταλλάγματος ἀπεκτήθησαν ἄλλα κτήματα, ὃ εἰς ὀριστικὴν κατοχὴν ἐγκαταστάς δύναται ν' ἀποδώσῃ ἢ αὐτὰ, ἢ τὸ πρὸς ἀπόκτησιν δοθὲν ἀντάλλαγμα.

116. Μόνοι οἱ κατιόντες τοῦ ἀφάντου δύναται ὡσαύτως ἐντὸς 30 ἐτῶν ἀπὸ τῆς εἰς ὀριστικὴν κατοχὴν ἐγκαταστάσεως νὰ ζητήσωσι τὴν ἀπόδοσιν τῶν κτημάτων κατὰ τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὠρισμένα.

117. Ἀποδειχθείσης τῆς ἀποβιώσεως τοῦ ἀφάντου, ἡ κλη-

ρονομία ἐπάγεται εἰς τοὺς ἐν καιρῷ τοῦ θανάτου καλουμένους εἰς αὐτήν, ἃν ἡ ἀγωγή αὐτῶν δὲν παρεγράφη· οἱ δὲ νεμνηθέντες τὴν περιουσίαν τοῦ ἀφάντου ὀφείλουσι ν' ἀποδώσωσιν αὐτήν, ἐξαιρουμένων τῶν εἰσοδημάτων, τὰ ὅποια ἀπέκτησαν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 110.

118. Ὅλα τὰ κατὰ τὴν περὶ ἀφανείας καὶ ἐγκαταστάσεως διαδικασίαν γενόμενα ἔξοδα καταλογίζονται εἰς βάρος τῆς περιουσίας τοῦ ἀφάντου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ

*Περὶ τῶν εἰς τὸν εἰκαζόμενον ἢ κηρυχθέντα ἄφαντον
ἐπαγομένων δικαιωμάτων.*

119. Ὁ ἐπικαλούμενος δικαίωμα περιελθὼν εἰς εἰκαζόμενον ἢ κηρυχθέντα ἄφαντον ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ, ὅτι οὗτος ὑπῆρχε καθ' ὃν χρόνον ἐγεννήθη τὸ δικαίωμα.

120. Κληρονομία ἐπαγομένη ἐξ ἀδιαθέτου εἰς εἰκαζόμενον ἢ κηρυχθέντα ἄφαντον δίδεται εἰς τοὺς συγκληρονόμους αὐτοῦ ἢ τοὺς μετ' αὐτὸν καλουμένους. Οἱ κατιόντες ὅμως τοῦ ἀφάντου δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀπόδειξιν ἀπαιτοῦντες τὴν μερίδα αὐτοῦ.

Οἱ ἐν ἐλλείψει τοῦ ἀφάντου λαβόντες τὴν κληρονομίαν ὀφείλουσι νὰ ἐνεργήσωσι προηγουμένως ἀπογραφὴν τῶν κινήτων αὐτῆς καὶ νὰ βεβαιώσωσι διὰπραγματογνωμόνων τὴν κατάστασιν τῶν ἀκινήτων.

121. Διὰ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων δὲν παραβιάπτονται τὰ εἰς τὸν ἄφαντον ἢ τοὺς διαδόχους αὐτοῦ ἀνήκοντα κληρονομικὰ ἢ ἄλλα δικαιώματα, τηρουμένων τῶν ὁρισμῶν τοῦ ἄρθρου 115 ὑπὲρ τοῦ καλῆ τῇ πίστει νεμομένου.

Ταῦτα δὲ ἀποσβέννυνται διὰ τῆς παρελεύσεως τοῦ πρὸς παραγραφὴν χρόνου.

122. Ἐνὸς δὲν ἀναφανῇ ὁ ἄφαντος, ἢ ἡ ἀγωγή δὲν κινήθῃ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ, οἱ λαβόντες τὴν κληρονομίαν ἀποκερδαίνουσι τὰ καλῆ τῇ πίστει ἀποκτηθέντα εἰσοδήματα.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ συστάσεως γάμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ μνηστείας.

123. Ἡ μνηστεία, ἥτοι ἡ σύμβασις περὶ μέλλοντος γάμου, δὲν γεννᾷ ἀγωγὴν πρὸς σύστασιν τοῦ γάμου, οὔτε ὑποχρέωσιν πρὸς πληρωμὴν τῶν τυχόν συνομολογηθέντων ἕνεκεν ἀθετήσεως τῆς συμβάσεως, δικαιοὶ ὅμως τὸν ἕτερον τῶν συμβαλλομένων ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου ἀποποιουμένου τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῆς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἕνεκα τῆς μνηστείας γενομένων δαπανημάτων καὶ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς προσγενομένης θετικῆς ζημίας.

124. Ἐὰν ἡ μνηστεία λυθῇ ἕνεκα λόγου παραχθέντος ἐκ δόλου ἢ ῥαθυμίας τοῦ ἐτέρου τῶν συμβαλλομένων, οὗτος ἀποδίδει τὰ ληφθέντα, καὶ δὲν λαμβάνει τὰ παρ' αὐτοῦ δοθέντα δῶρα· κατὰ πᾶσαν δὲ ἄλλην περίπτωσιν ἐπιστρέφονται ταῦτα ἀμοιβαίως.

Ἐὰν ἡ μνηστεία λυθῇ διὰ τοῦ θανάτου, τὰ δοθέντα δῶρα δὲν ἀποδίδονται.

125. Ἡ μνηστεία ἔχει τὰ ἐν τοῖς προηγουμένοις ἄρθροις ἀποτελέσματα, μόνον, ὅταν α.) συναινέσωσι τὰ πρόσωπα, ὧν ἡ συναινέσις εἶναι ἀναγκαία πρὸς τέλεσιν γάμου, β.) ὑπάρχωσι τὰ ἐν τῷ ἐπομένῳ κεφαλαίῳ πρὸς σύναψιν ἐγκύρου γάμου ἀπαιτούμενα καὶ γ.) συνομολογηθῇ ἐγγράφως.

126. Αἱ ἕνεκα μνηστείας δωρεαὶ δύνανται ν' ἀποδειχθῶσι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, καὶ διὰ μαρτύρων.

127. Αἱ ἐκ τῆς μνηστείας ἀγωγαὶ παραγράφονται μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἀθετήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῶν πρὸς σύστασιν γάμου ἀπαιτουμένων.

128. Γάμος δὲν ὑφίσταται ἄνευ συναινέσεως τῶν συζευχθησομένων καὶ τῆς ἐπὶ τούτῳ ἱεροτελεστίας.

129. Ἡ εἰς γάμον συναίνεσις πρέπει νὰ ᾖ ἐλευθέρα· δὲν εἶναι δὲ τοιαύτη ἢ ἐκ βίας ἢ πλάνης παραχθεῖσα.

130. Πλάνη κωλύουσα τὴν ἐλευθέραν συναίνεσιν ὑπάρχει, α.) ὅταν τις συνάπτῃ γάμον μετὰ τινος, ὃν, μὴ γνωρίζων προσωπικῶς, ἐκλαμβάνει ἀντὶ τοῦ προσώπου, μεθ' οὗ προτίθεται νὰ συζευχθῇ· β.) ὅταν ὁ εἰς γάμον ἐρχόμενος ἀγνοῇ τὴν προϋπάρχουσαν ἔνεκεν ἐξωτερικοῦ ἐλαττώματος ἀπόλυτον πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν συζυγικῶν χρεῶν ἀνικανότητα, ἢ τὴν προϋπάρχουσαν ἀνίατον φρενοβλάβειαν τοῦ ἐτέρου· γ.) ὅταν τις ἐν ἀγνοίᾳ συνάπτῃ γάμον μετὰ καταδεδικασμένου ἐπὶ κακουργήματι εἰς ποινὴν μήπω ἐκπληρωθεῖσαν ἢ μὴ ἀναιρεθεῖσαν· δ.) ὅταν ἡ γυνὴ εἶναι ἐξ ἄλλου ἔγκυος κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου, ἀγνοοῦντος τοῦ συζύγου, ἐκτὸς ἂν ὁ γάμος τελεσθῇ κατὰ παράβασιν τοῦ ἄρθρου 142, καὶ τοκετὸς συμβῇ ἐντὸς τῶν 10 μηνῶν ἀπὸ τῆς λύσεως τοῦ προηγουμένου γάμου.

131. Ἄνὴρ μὴ συμπληρώσας τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος καὶ γυνὴ μὴ συμπληρώσασα τὸ δωδέκατον δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἔλθωσιν εἰς γάμον.

132. Ὁ υἱὸς πρὸ τοῦ εἰκοστοῦ πέμπτου ἔτους, καὶ ἡ θυγάτηρ πρὸ τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου συμπληρωμένων, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ συνάψωσι γάμον ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρός· διαφωνούντων δὲ τῶν γονέων, ἡ θέλησις τοῦ πατρὸς ὑπερισχύει.

133. Ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν γονέων δὲν ζῇ, ἡ ἀδυνατεῖ νὰ δηλώσῃ τὴν θέλησιν αὐτοῦ, ἀρκεῖ τοῦ ἐτέρου ἢ συναίνεσις.

134. Ἄν ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἀπέθانون, ἡ ἀδυνατοῦσι νὰ δηλώσωσι τὴν θέλησιν αὐτῶν, ἀναπληροῦσιν αὐτοὺς οἱ πάπποι καὶ αἱ μάμμαι, διαφωνούντων δὲ τοῦ πάππου καὶ τῆς μάμμης τῆς αὐτῆς γραμμῆς, ὑπερισχύει τοῦ πάππου ἡ θέλησις· ἢ δὲ μεταξὺ τῶν δύο γραμμῶν διαφωνία λογίζεται συναίνεσις.

135. Ἄν οἱ ἐν τοῖς ἄρθροις 132—134 ἀναφερόμενοι ἀνιόντες ἀπέθانون, ἢ ἐὰν ἀδυνατῶσι νὰ δηλώσωσι τὴν θέλησιν αὐτῶν, οἱ κατιόντες καὶ αἱ κατιοῦσαι δὲν δύνανται πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου ἔτους νὰ συνάψωσι γάμον ἄνευ συναίνεσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.

136. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 132 καὶ 133 ἰσχύουσι καὶ

ἐπὶ γάμων νόθων τέκνων ὡς πρὸς τοὺς ἀναγνωρίσαντας αὐτὰ γονεῖς.

137. Νόθον τέκνον μὴ ἀνεγνωρισμένον, ἢ ἀναγνωρισθὲν μὲν, ἀλλὰ στερηθὲν μετὰ ταῦτα τοῦ τε πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, ἢ τοῦ ὁποίου ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ ἀδυνατοῦσι νὰ δηλώσωσι τὴν θέλησιν αὐτῶν, δὲν δύναται πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ εἰκοστοῦ πρώτου ἔτους νὰ συνάψῃ γάμον ἄνευ τῆς συναίνεσεως ἐπιτρόπου, ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου διοριζομένου.

138. Τὸ θετὸν τέκνον χρήζει μόνον τῆς συναίνεσεως τοῦ υἱοθετήσαντος· μὴ ὑπάρχοντος δὲ αὐτοῦ, ἢ ἀδυνατοῦντος νὰ ἐκφράσῃ τὴν συναίνεσιν αὐτοῦ, ἀπαιτεῖται ἡ συναίνεσις τῶν φυσικῶν γονέων, τηρουμένων κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν ὁρισμῶν τῶν ἄρθρων 134 καὶ 135.

139. Ἐπὶ γάμου στρατιωτικῶν ξηρᾶς καὶ θαλάσσης ἀπαιτεῖται, ἐκτὸς τῶν προηγουμένων ὅρων, καὶ ἡ ἄδεια τῆς ἀρμοδίας προϊσταμένης ἀρχῆς κατὰ τὰ ὑπὸ τῶν στρατιωτικῶν νόμων καὶ κανονισμῶν ἀκριβέστερον ὀριζόμενα.

140. Πρὶν ἢ λυθῇ ὁ ὑπάρχων γάμος, ἕτερος δὲν συγχωρεῖται.

141. Διάκονοι καὶ ἀνώτεροι τούτων κληρικοὶ καὶ μοναχοὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δὲν δύνανται νὰ συνάψωσι γάμον.

142. Ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς νέον γάμον, πρὶν ἢ παρέλθωσι δέκα μῆνες ἀπὸ τῆς λύσεως ἢ ἀκυρώσεως τοῦ προηγουμένου, ἐκτὸς ἐὰν πρὸ τοῦ χρόνου τούτου γεννήσῃ.

143. Λόγῳ τῆς ἐξ αἵματος συγγενείας ἀπαγορεύεται ὁ γάμος κατ' εὐθεῖαν μὲν γραμμὴν μεταξὺ τῶν νομίμων ἢ φυσικῶν ἀνιόντων καὶ τῶν κατιόντων, ἐκ πλαγίου δὲ μεταξὺ τῶν νομίμων συγγενῶν μέχρι ἔκτου βαθμοῦ, συμπεριλαμβανομένου καὶ αὐτοῦ, καὶ μεταξὺ τῶν φυσικῶν συγγενῶν μέχρι τοῦ δευτέρου.

Λόγῳ ἀγχιστείας ἀπαγορεύεται ὁ γάμος μεταξὺ τοῦ ἐνὸς τῶν συζύγων καὶ τῶν ἐξ αἵματος συγγενῶν τοῦ ἑτέρου κατ' εὐθεῖαν μὲν γραμμὴν ἐπ' ἄπειρον, ἐκ πλαγίου δὲ μέχρι τοῦ ἔκτου βαθμοῦ, συμπεριλαμβανομένου καὶ αὐτοῦ· μέχρι δὲ τοῦ ἔκτου βαθμοῦ μεταξὺ τῶν ἐξ αἵματος συγγενῶν τοῦ ἐνὸς τῶν συζύγων καὶ τῶν ἐξ αἵματος συγγενῶν τοῦ ἑτέρου. Κατὰ

τὸν ἕκτον ὁμῶς τοῦτον βαθμὸν ἐπιτρέπεται ὁ γάμος α.) μεταξὺ δύο ἀδελφῶν καὶ δύο ἐξαδέλφων, β.) μεταξὺ θεοῦ καὶ ἀνεψιοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ θείας καὶ ἀνεψιάς ἀφ' ἑτέρου, ἢ μεταξὺ θείας καὶ ἀνεψιοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ θεοῦ καὶ ἀνεψιάς ἀφ' ἑτέρου.

Ὁ Ἐπίσκοπος δύναται νὰ συγχωρήσῃ τὸν γάμον τοῦ πέμπτου καὶ ἑκτοῦ βαθμοῦ τῶν ἐξ αἵματος καὶ ἐξ ἀγχιστείας συγγενῶν.

Ἡ ἐξ ἀγχιστείας συγγένεια δὲν ἐκλείπει ἕνεκα τῆς διὰ θανάτου ἢ διαζεύξεως διαλύσεως τοῦ γάμου τῶν προσώπων, ἐξ ὧν παρήχθη ἡ συγγένεια αὕτη.

Δὲν δύναται τις νὰ συζευχθῇ τὴν γυναῖκα τοῦ προγόνου αὐτοῦ, ἢ ἡ μητριὰ τὸν ἄνδρα τῆς προγόνου αὐτῆς.

Λόγω τῆς ἐκ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος συγγενείας ἀπαγορεύεται ὁ γάμος τοῦ ἀναδόχου καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ μετὰ τῆς ἀναδεκτῆς, τῆς μητρὸς καὶ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς. Τοῦτο ἰσχύει καὶ διὰ τὰ ἀντίθετα γένη τῶν εἰρημένων προσώπων.

144. Ἐνεκεν υἱοθεσίας ἀπαγορεύεται ὁ γάμος, α.) τοῦ υἱοθετήσαντος μετὰ τοῦ θετοῦ τέκνου, τῶν κατιόντων, καὶ τῆς συζύγου αὐτοῦ β.) τοῦ θετοῦ τέκνου μετὰ τῶν κατιόντων καὶ τῆς συζύγου τοῦ υἱοθετήσαντος γ.) τῶν θετῶν τέκνων τοῦ αὐτοῦ προσώπου πρὸς ἄλληλα.

145. Ὁ γάμος ἀπαγορεύεται μεταξὺ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μνηστῆς τοῦ υἱοῦ, τοῦ υἱοῦ καὶ τῆς μνηστῆς τοῦ πατρὸς, τῆς μητρὸς καὶ τοῦ μνηστοῦ τῆς θυγατρὸς, καὶ τῆς θυγατρὸς καὶ τοῦ μνηστοῦ τῆς μητρὸς.

146. Δὲν συγχωρεῖται γάμος μεταξὺ τοῦ ἑνὸς τῶν διαζευθέντων καὶ τοῦ μετὰ τὴν διάζευξιν γεννηθέντος κατιόντος τοῦ ἑτέρου.

147. Μετὰ τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τινὰ τῶν ἀκύρως συζευθέντων νὰ συνάψῃ γάμον μετ' ἀνιόντος, κατιόντος, ἢ ἐκ πλαγίου μέχρι δευτέρου βαθμοῦ συγγενοῦς τοῦ ἑτέρου.

148. Ὁ γάμος ἀπαγορεύεται μεταξὺ προσώπων καταδικασθέντων πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου ἐπὶ μοιχείᾳ μετ' ἄλλῶν.

149. Ὁ καταδικασθεὶς ἐπὶ φόνῳ ἐκ προμελέτης ἢ ἐπὶ ἀποπειρᾷ τοιοῦτου φόνου τινὸς προσώπου, δὲν δύναται νὰ ἔλθῃ εἰς γάμον μετὰ τῆς συζύγου τοῦ παθόντος.

150. Κατὰ τὰ δύο προηγούμενα ἄρθρα ἀναστέλλεται ἡ σύναψις τοῦ γάμου διαρκούσης τῆς ἀνακρίσεως.

151. Ἄνευ δικαστικῆς ἀδείας δὲν συγχωρεῖται γάμος μεταξὺ τοῦ ἐπιτρόπου, τῶν κατιόντων αὐτοῦ, καὶ τοῦ ἐπιτροπευομένου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιτροπείας, ἢ μετὰ τὴν παῦσιν αὐτῆς πρὸ τῆς λογοδοσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν πρὸ τοῦ γάμου ἀπαιτουμένων διατυπώσεων.

152. Πρὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, κατ' αἵτησιν ἀμφοτέρων τῶν μελλονύμφων, ὁ ἐφημέριος τῆς ἐνορίας, ἔνθα μέλλει νὰ τελεσθῇ ὁ γάμος, δημοσιεύει ἐπ' Ἐκκλησίας δύο κατὰ συνέχειαν κυριακὰς τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον, τὸν τόπον τῆς γεννήσεως, τὴν κατοικίαν, καὶ τὸ ἐπάγγελμα τῶν μελλονύμφων καὶ τῶν γονέων αὐτῶν, πρὸς δὲ καὶ τὸν τόπον, ἐν ᾧ μέλλει νὰ τελεσθῇ ὁ γάμος, προσκαλὼν πάντα εἰδότα κώλυμα πρὸς τὸν μελετώμενον γάμον νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου τὸν ἐφημέριον ἢ τὸν ἀρχιερέα.

153. Ἐὰν οἱ μελλονύμφοι, ἢ ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν, ἔχωσιν ἐν τῷ τόπῳ, ἔνθα μέλλει νὰ τελεσθῇ ὁ γάμος, μόνον τὴν διαμονὴν, ἢ δὲν ἔχωσιν αὐτόθι τὴν κατοικίαν πρὸ ἐξ μηνῶν, αἱ ἐν τῷ προηγούμενῳ ἄρθρῳ διαταττόμεναι δημοσιεύσεις γίνονται, ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει, καὶ εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς κατοικίας αὐτῶν, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, καὶ εἰς τὴν ἐνορίαν τῆς προτέρας αὐτῶν κατοικίας.

154. Μόνον μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τελευταίας δημοσιεύσεως δίδει ὁ ἀρχιερεὺς τὴν πρὸς τέλεσιν τοῦ γάμου ἄδειαν.

155. Ὁ ἀρχιερεὺς δύναται, ἐν κατεπειγούσῃ ἀνάγκῃ, νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν παράλειψιν τῆς μιᾶς ἢ καὶ ἀμφοτέρων τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 152 καὶ 153 ἀναφερομένων δημοσιεύσεων.

156. Ἐὰν ὁ γάμος δὲν τελεσθῇ ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς τελευταίας δημοσιεύσεως, ἀπαιτοῦνται νέαι δημοσιεύσεις.

157. Πρὸς τέλεσιν γάμου ἀπαιτεῖται ἄδεια τοῦ ἀρχιερέως τοῦ τόπου, ἔνθα ὁ γάμος μέλλει νὰ τελεσθῇ. Ἡ ἄδεια αὕτη ἐκδίδεται, ἀφοῦ προηγουμένως βεβαιωθῇ, κατὰ τὰ ἐν τοῖς

προηγούμενοις ἄρθροις ὠρισμένα, ὅτι ὑπάρχουσι τὰ πρὸς σύστασιν γάμου ἀπαιτούμενα, καὶ ὅτι ἐγένοντο αἱ παρὰ τοῦ νόμου διαταττόμεναι δημοσιεύσεις.

158. Ἐκαστος τῶν μελλονύμφων ὀφείλει νὰ προσαγάγῃ ἀντίγραφον τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως τῆς ἑαυτοῦ, γεννήσεως ἢ, ἐὰν εἶναι ἀδύνατος ἡ προσαγωγή αὕτη, μαρτυρικὸν γενόμενον ἐνώπιον εἰρηνοδίκου, καὶ περιέχον ἔνορκον ὁμολογίαν τεσσάρων μαρτύρων, ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν, συγγενῶν ἢ μὴ συγγενῶν, περὶ τοῦ ὀνόματος, τοῦ ἐπωνύμου, τοῦ ἐπαγγέλματος, καὶ τῆς κατοικίας τοῦ μελλονύμφου, πρὸς δὲ καὶ περὶ τῶν τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἂν ᾗναι γνωστοί· διὰ τοῦ μαρτυρικοῦ τούτου βεβαιοῦται ὡσαύτως ὁ τόπος, εἰ δυνατόν δὲ, καὶ ὁ χρόνος τῆς γεννήσεως τοῦ μελλονύμφου.

Οἱ μάρτυρες ὑπογράφουσι τὸ μαρτυρικὸν μετὰ τοῦ εἰρηνοδίκου· ἐὰν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν δὲν δύνανται ἢ ἀγνοῶσι νὰ ὑπογράψωσι, γίνεται περὶ τούτου μνεία.

159. Ἡ εἰς γάμον συναίνεσις τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς, τοῦ πάππου ἢ τῆς μάμμης, ἢ τοῦ εἰδικοῦ κατὰ τὸ 137 ἄρθρον ἐπιτρόπου, δίδεται εἰς τὸν ἀρχιερέα προφορικῶς ἢ διὰ δημοσίου ἐγγράφου, περιέχοντος τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον, τὸ ἐπάγγελμα, καὶ τὴν κατοικίαν τῶν μελλονύμφων καὶ τοῦ συναινούντος προσώπου.

Ὁ πατὴρ ἢ ὁ πάππος συναινῶν, ὀφείλει νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι ἐζητήθη ἡ συναίνεσις τῆς μητρὸς ἢ τῆς μάμμης.

Ἡ τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου συναίνεσις ἀποδεικνύεται διὰ πράξεως αὐτοῦ, περιεχούσης τὰ ἐν τῷ α'. ἐδαφίῳ τοῦ παρόντος ἁρθρου ὠρισμένα.

160. Ὁ θάνατος τοῦ ἔχοντος τὸ πρὸς συναίνεσιν δικαίωμα ἀνιόντος, ὡσάκις δὲν δύναται ν' ἀποδειχθῇ διὰ ληξιαρχικῆς πράξεως, πιστοποιεῖται ἢ ὑπὸ τοῦ εἰς θν περιῆλθε τὸ δικαίωμα τοῦτο, συνάμα μετὰ τῆς εἰς τὸν γάμον συναίνεσεως, ἢ διὰ μαρτυρικοῦ γενομένου ἐνώπιον εἰρηνοδίκου, καὶ περιέχοντος τὴν ἔνορκον ὁμολογίαν τεσσάρων μαρτύρων.

161. Ἡ ἀφάνεια τοῦ ἔχοντος τὸ πρὸς συναίνεσιν δικαίωμα βεβαιοῦται διὰ τῆς ἀποφηναμένης αὐτὴν ἀποφάσεως, ἢ, μὴ ἐκδοθείσης τοιαύτης, διὰ τῆς διαταξάσης τὴν τῆς ἀφανείας ἀπόδειξιν, ἢ, ἐν ἐλλείψει καὶ ταύτης, διὰ μαρτυρικοῦ γενομένου ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου τῆς τελευταίας

κατοικίας τοῦ ἀνιόντος. Τὸ μαρτυρικὸν περιέχει τὴν ἔνορκον ὁμολογίαν τεσσάρων μαρτύρων, καλουμένων αὐτεπαγγέλτως ὑπὸ τοῦ εἰρηνοδίκου

162. Ἐπὶ στρατιωτικῶν ἀπαιτεῖται ἡ προσαγωγή τῆς πρὸς γάμον ἀδείας τῆς προϊσταμένης αὐτῶν ἀρχῆς.

164. Ὁ μέλλων νὰ συνάψῃ νέον γάμον ὀφείλει νὰ προσάγῃ εἰς τὸν ἀρχιερέα ἀντίγραφον τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως, τῆς ἀποδεικνύουσας τὴν γενομένην διάζευξιν, ἢ τὸν θάνατον τοῦ ἐτέρου συζύγου. Ἐὰν δὲ ἡ προσαγωγή τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως εἶναι ἀδύνατος, ἡ μὲν διάζευξις ἀποδεικνύεται διὰ τῆς περὶ αὐτῆς ἐκδοθείσης ἀμετακλήτου ἀποφάσεως, ὁ δὲ θάνατος, διὰ μαρτυρικοῦ γενομένου ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου τῆς τελευταίας τοῦ ἀποθανόντος κατοικίας, καὶ περιέχοντος τὴν ἔνορκον τοῦ θανάτου βεβαίωσιν τεσσάρων μαρτύρων.

163. Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 151 ἀπαιτεῖται ἡ προσαγωγή τῆς δικαστικῆς ἀδείας.

165. Ὅσακις ὁ ἀρχιερεὺς δὲν γνωρίζει οἰκοθεν, ὅτι δὲν ὑπάρχει κώλυμά τι τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 141—148 ὀρισμένων, δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τῶν μελλονύμφων μαρτυρικὸν συντεταγμένον κατὰ τὸ ἄρθρον 158, καὶ βεβαιοῦν ὅτι μεταξὺ αὐτῶν δὲν ὑπάρχει τοιοῦτον κώλυμα.

166. Αἱ ἐν τοῖς ἄρθροις 152 καὶ 153 διαταττόμεναι δημοσιεύσεις ἀποδεικνύονται διὰ πιστοποιητικοῦ τοῦ ἐκτελέσαντος αὐτάς ἐφημερίου.

167. Πάντα τὰ ἀνωτέρω ἔγγραφα ἐκτὸς τῶν συμβολαιογραφικῶν συντάσσονται ἐπὶ ἀσήμου χάρτου.

168. Ὁ ἀρχιερεὺς ἐγγράφει τὰς παρ' αὐτοῦ ἐκδιδομένας ἀδείας εἰς ἰδιαιτέρον βιβλίον, τὸ ὁποῖον φυλάττεται ἐν τοῖς ἀρχείοις τῆς ἐπισκοπῆς μετὰ τῶν προσαγομένων ἐγγράφων.

169. Ἡ πράξις τῆς ἀδείας περιέχει α.) τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον, τὴν ἡλικίαν, τὸ ἐπάγγελμα, καὶ τὴν κατοικίαν τῶν μελλονύμφων, καὶ τὸ ὄνομα καὶ ἐπώνυμον, τὸ ἐπάγγελμα, καὶ τὴν κατοικίαν τῶν γονέων αὐτῶν β.) τὴν σημείωσιν τῶν εἰς τὸν ἀρχιερέα παραδοθέντων ἐγγράφων, τῶν ἀναφερομένων ἐν τοῖς ἄρθροις 158—166. Ἐὰν δὲ ἡ δήλωσις τῆς συναιδέσεως τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 132—134, 136, 137 καὶ 138 ἀναφερομένων προσώπων ἐδόθη ἐνώπιον τοῦ ἀρχιερέως, γίνεται περὶ τούτου μνεῖα ἐν τῇ πράξει τῆς ἀδείας, ὑπο-

γραφομένων ἐν αὐτῇ τῶν συναινούντων, ἐὰν δύνανται νὰ ὑπογραφῶσι· καὶ γ'.) τὴν βεβαίωσιν, ὅτι παρῆλθεν ἡ ὑπὸ τοῦ νόμου τεταγμένη προθεσμία, χωρὶς νὰ γίνῃ ἀνακοπὴ κατὰ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, ἢ ὅτι τῆς γενομένης ἀνακοπῆς ἐπῆλθεν ἄρσις διὰ παραιτήσεως ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

170. Ἀντίγραφον τῆς ἀνωτέρω πράξεως δίδεται εἰς τοὺς μελλονύμφους, ἵνα ἐγχειρισθῇ εἰς τὸν μέλλοντα νὰ τελέσῃ τὸν γάμον ἐφημέριον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν κατὰ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου ἀνακοπῶν.

171. Δύνανται ν' ἀνακόψωσι τὴν τέλεσιν μελετωμένου γάμου.

1.) Ὁ σύζυγος τοῦ ἐτέρου τῶν μελλονύμφων,

2.) Ἐνεκα παντὸς νομίμου κωλύματος, οἱ γονεῖς, ἐν ἐλλείψει δέ, ἢ κωλυομένων αὐτῶν, οἱ ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς πάπποι καὶ αἱ μάμμαι· ἀλλ' ἐν μὲν τῇ πρώτῃ περιπτώσει, ἡ μήτηρ, ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ, ἡ μάμμη δὲν ἔχουσι τὸ δικαίωμα τοῦτο, εἰμὴ ἐν ἐλλείψει ἢ κωλυομένου τοῦ πατρὸς, ἢ τοῦ πάππου τῆς αὐτῆς γραμμῆς.

3.) Ἐν ἐλλείψει πάππου ἢ μάμμης, οἱ λοιποὶ ἀνιόντες καὶ αἱ ἀνιοῦσαι, ὁ ἀδελφὸς καὶ ἡ ἀδελφή, ὁ θεῖος καὶ ἡ θεία, ἐὰν δὲ ὁ μελλονύμφος εἶναι ἀνήλικος, καὶ ὁ ἐπίτροπος αὐτοῦ, ὡσαύτως ἔνεκα παντὸς κωλύματος.

4.) Ὁ εἰσαγγελεὺς ἔνεκα παντὸς κωλύματος.

5.) Ὁ ἐπίτροπος τοῦ διὰ μανίαν, παραφροσύνην, ἢ βλακειάν ἀπηγορευμένου, ἔνεκα τοῦ κωλύματος τούτου.

6.) Ὁ κατὰ τὸ 137 ἄρθρον εἰδικὸς ἐπίτροπος, ἔνεκεν ἐλλείψεως τῆς συναινέσεως αὐτοῦ, καὶ

7.) Ὁ διαζευχθεὶς σύζυγος, καὶ οἱ ἀνιόντες καὶ κατιόντες τοῦ ἀποθιώσαντος συζύγου, ἔνεκα τοῦ κατὰ τὸ 142 ἁρθρου κωλύματος.

172. Ἡ ἀνακοπὴ γίνεται κατὰ τὸ ἄρθρον 237 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ἀπευθύνεται δὲ πρὸς ἀμφοτέρους τοὺς μελλονύμφους, καὶ γνωστοποιεῖται εἰς τὸν ἀρμόδιον ἀρχιερέα.

173. Τὸ ἔγγραφον τῆς ἀνακοπῆς ἀναφέρει, ἐπὶ ποινῇ ἀκυ-

ρότητος, τὴν ιδιότητα, τὴν παρέχουσιν εἰς τὸν ἀνακόπτοντα τὸ πρὸς ἀνακοπὴν δικαίωμα, καὶ τὸν διορισμὸν ἀντικλήτου ἐν τῇ ἔδρᾳ τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, κατὰ τὴν περιφέρειαν τοῦ ὁποίου μέλλει νὰ τελεσθῇ ὁ γάμος, ἐὰν ὁ ἀνακόπτων δὲν κατοικῇ αὐτόθι.

174. Γενομένης ἀνακοπῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 173, ὑπὸ τοῦ ἔχοντος πρὸς τοῦτο δικαίωμα, ὁ ἀρχιερεὺς δὲν δίδει ἄδειαν γάμου, πρὶν ἢ προσαχθῇ τὸ τῆς ἄρσεως τῆς ἀνακοπῆς ἔγγραφον.

175. Ἡ ἀνακοπὴ αἴρεται διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως, ἢ διὰ παραιτήσεως.

Ἡ παραιτήσις γίνεται διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως, ἢ ἰδιωτικοῦ ἐγγράφου, κοινοποιουμένου εἰς τὸν εἰσαγγελέα καὶ εἰς τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 172 ἀναφερόμενα πρόσωπα.

176. Τὴν ἄρσιν τῆς ἀνακοπῆς δύναται νὰ ζητήσῃ μόνον ὁ μελλονύμφος, ὃν ἀφορᾷ ὁ λόγος αὐτῆς. Ἡ αἴτησις αὕτη φέρεται εἰς τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου ἔμελλε νὰ τελεσθῇ ὁ γάμος, καὶ δικάζεται συνοπτικῶς κατὰ τὰ ἄρθρα 619 καὶ ἐπόμενα τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

177. Ἡ ἀναιρέσεως αἴτησις ἔχει ἀνασταλτικὴν δύναμιν.

178. Ἀρθείσης τῆς ἀνακοπῆς, οἱ ἀνακόπτοντες, ἐκτὸς τῶν ἀνιόντων καὶ τοῦ εἰσαγγελέως, δύνανται νὰ καταδικασθῶσιν εἰς ἀποζημιώσεις καὶ εἰς χρηματικὴν ποινὴν δραχμῶν 400—500.

179. Ἐὰν ὁ γάμος τελεσθῇ, πρὶν ἢ κατὰ τὸ ἄρθρον 175, ἀρθῇ ἡ ἀνακοπὴ, ὁ ἀνακόπτων δύναται, εἰσάγων τὴν ἀνακοπὴν εἰς τὸ δικαστήριον, νὰ ἐπιδιώξῃ δι' αὐτῆς τὰ ἐν τῷ 5'. Κεφαλαίῳ ἀποτελέσματα τῆς παραβάσεως τῶν περὶ γάμου διατάξεων.

180. Τὰ ἐν τῷ παρόντι Κεφαλαίῳ ὠρισμένα καθήκοντα τοῦ ἀρχιερέως ἐκπληροῦσι καὶ οἱ τοποτηρηταί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Περὶ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου.

181. Ὁ γάμος τελεῖται ἐνθα ὁ εἰς τῶν μελλονύμφων κατοικεῖ, ἢ πρὸ ἑξ μηνῶν διαμένει.

182. Ὁ γάμος τελεῖται κατὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς διατάξεις παρὰ τοῦ ἀρμοδίου ἐφημερίου, συνήθως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, παρόντων, ἐκτὸς τῶν μελλονύμφων, καὶ δύο τοῦλάχιστον μαρτύρων.

183. Εἰς τὸν τελοῦντα τὴν ἱεροτελεστείαν ἐφημέριον οἱ μελλονύμφοι δηλοῦσι τὴν εἰς γάμον συναίνεσιν αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς παραβάσεως τῶν περὶ γάμου διατάξεων.

184. Ἀγωγή ἀκυρώσεως γάμου χωρεῖ μόνον εἰς τὰς παρὰ τοῦ νόμου ῥητῶς ὠρισμένας περιπτώσεις.

185. Ἄν ἡ πρὸς γάμον συναίνεσις δὲν ᾗτον ἐλευθέρα κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 129 καὶ 130 ὠρισμένα, ἡ πρὸς ἀκύρωσιν τοῦ γάμου ἀγωγή ἀνήκει μόνον εἰς τὸν σύζυγον, τοῦ ὁποίου ἡ συναίνεσις ᾗτο πλημμελής· ἂν δὲ οὗτος ἐκίνησεν ἤδη τὴν ἀγωγήν, μεταβαίνει αὕτη εἰς τοὺς κληρονόμους, ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τοῦ ἐδ. β'. τοῦ ἄρθρου 130.

186. Αἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερόμεναι ἀκυρότητες καλύπτονται διὰ νέας συναινέσεως ῥητῆς καὶ ἐλευθερίας· ἐν δὲ ταῖς περιπτώσεσι τοῦ ἄρθρου 129 καὶ τῶν ἐδαφίων α. καὶ γ'. τοῦ ἄρθρου 139, καὶ διὰ συνοικήσεως τριῶν μηνῶν, ἀφότου ὁ σύζυγος ἀνέλαβε πλήρη τὴν ἐλευθερίαν, ἡ ἐγνώρισε τὴν πλάνην αὐτοῦ.

187. Ἡ αὕτη ἀγωγή παραγράφεται παρελθόντων πέντε ἐτῶν, ἀφ' ἧς ὁ σύζυγος ἀνέλαβε πλήρη τὴν ἐλευθερίαν ἡ ἐγνώρισε τὴν πλάνην αὐτοῦ, ἐν ταῖς περιπτώσεσι τοῦ ἄρθρου 129 καὶ τῶν ἐδαφίων α. καὶ γ'. τοῦ ἄρθρου 130, ἡ ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἐδαφίου β'. τοῦ ἄρθρου 130, καὶ τέλος, παρελθόντων τριῶν μηνῶν, ἀφ' ἧς ὁ σύζυγος λάβῃ γνῶσιν τοῦ τοκετοῦ, ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἐδαφίου δ'.

188. Ἐὰν τελεσθῇ γάμος ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, τῶν λοιπῶν ἀνιόντων, τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, τοῦ εἰδικοῦ ἐπιτρόπου, ἡ τοῦ υἱοθετήσαντος, καθ' ὅς περιπτώσεις ἡ συναίνεσις αὕτη εἶναι ἀνγκηκία κατὰ τὰ

ἄρθρα 132—135 καὶ 136—138, τὴν ἀκύρωσιν τοῦ γάμου διὰ τὴν ἑλλείψιν τῆς συναινέσεως ταύτης δύνανται νὰ ζητήσωσι μόνον τὰ εἰρημένα πρόσωπα· μετὰ δὲ τὸν θάνατον αὐτῶν, μόνος ὁ εἰς ὃν περιέρχεται τὸ δικαίωμα τοῦ συναινεῖν εἰς γάμον ἐν ἑλλείψει τοῦ ἀποβιώσαντος.

Ἄν ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἁρθρου 137 δὲν διωρίσθῃ εἰδικὸς ἐπίτροπος, ἡ τῆς ἀκυρώσεως ἀγωγὴ ἀνήκει εἰς τὸν παρὰ πρωτοδικαῖς εἰσαγγελέα, ἔχοντα κατὰ τοῦτο τὰ τοῦ εἰδικοῦ ἐπιτρόπου δικαιοώματα.

189. Ἡ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἁρθρῷ ἀγωγὴ ἀκυρώσεως δὲν εἶναι δεκτὴ, α.) ἐὰν ὁ γάμος ἐγκριθῇ ῥητῶς ἢ σιωπηρῶς παρὰ τοῦ ἀνιόντος, οὗ τινος ἀπητεῖτο ἡ συναινέσις· β.) ἐὰν παρέλθῃ ἔτος, ἀφ' ἧς οὗτος λάβῃ γνῶσιν τῆς τελέσεως τοῦ γάμου· γ.) ἐὰν λυθῇ ὁ γάμος· δ.) ἐὰν ὁ σύζυγος, ὑπὲρ οὗ ἀπητεῖτο ἡ συναινέσις, ἔλθῃ εἰς ἡλικίαν, καθ' ἣν δύναται νὰ συνάψῃ γάμον ἄνευ συναινέσεως τοῦ προσβάλλοντος αὐτόν.

Κατὰ τὰς ὑπὸ στοιχ. γ' καὶ δ' περιπτώσεις καταργεῖται καὶ ἡ πρότερον περὶ ἀκυρώσεως τοῦ γάμου ἀρξαμένη δίκη.

190. Ἐπὶ παραβάσεως τοῦ ἁρθρου 139, ἡ πρὸς ἀκύρωσιν τοῦ γάμου ἀγωγὴ ἀνήκει εἰς τὴν προϊσταμένην ἀρχὴν, ἐνόσω διαρκεῖ ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία, καὶ ὑφίσταται ὁ γάμος· κινεῖται δὲ κατ' αἵτησιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως.

191. Ὁ κατὰ παράβασιν τοῦ ἁρθρου 151 συναφθεὶς γάμος δύνανται, ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ἐπιτροπευομένου, ν' ἀκυρωθῇ κατὰ τὸ δοκοῦν τῷ δικαστηρίῳ. Ἡ τῆς ἀκυρώσεως ἀγωγὴ εἶναι ἀπαράδεκτος μετὰ παρέλευσιν ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς λογοδοσίας.

192. Τὸν συναφθέντα γάμον παρὰ τὰ ὁρισμένα ἐν τοῖς ἁρθροῖς 131, 140—141, 143, 144 καὶ 146—148, δύνανται νὰ προσβάλωσι· α.) ἑκάτερος τῶν συζύγων· β.) ὁ σύζυγος πρὸς βλάβην τοῦ ὁποίου ἐτελέσθη δεύτερος γάμος· γ.) οἱ ἀνιόντες ἑκατέρου τῶν συζύγων· δ.) τὸ συγγενικὸν συμβούλιον· ε.) πᾶς ἔχων γεγεννημένον καὶ ἐνεστῶς χρηματικὸν συμφέρον, πλὴν τῶν ἐξ ἄλλου γάμου τέκνων, ἅτινα δὲν δύνανται νὰ προσβάλωσι τὸν γάμον τοῦ ἰδίου γονέως, ζῶντος αὐτοῦ· ς.) ὁ εἰσαγγελεὺς, διαρκοῦντος τοῦ γάμου.

193. Ὁ γάμος, ὁ συναφθεὶς ὑπὸ προσώπων μὴ ἐχόντων τὴν ἀπαιτουμένην ἡλικίαν, καθίσταται ἀπρόσβλητος, α.) μετὰ παρέλευσιν ἑξ μηνῶν, ἀφ' ἧς ὁ σύζυγος, ἢ οἱ σύζυγοι,

συμπληρώσωσι τὴν πρὸς τέλεσιν γάμου νόμιμον ἡλικίαν· ἑ.) ὅταν ἡ μὴ ἔχουσα νόμιμον ἡλικίαν γυνὴ συλλάβῃ.

194. Ὁ γάμος δὲν δύναται νὰ προσβληθῇ παρὰ τῶν ἀνιόντων καὶ τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, ἂν συνήνεσαν ἐν γνώσει τῆς ἐλλείψεως τῆς πρὸς γάμον νομίμου ἡλικίας.

195. Περὶ κύρους τῶν γάμων δικάζουσι πάντοτε τὰ πολιτικά δικαστήρια.

196. Κατὰ τὰς περὶ ἀκυρώσεως τοῦ γάμου δίκας ὁ νόμος τεκμαίρεται τὸ κύρος τοῦ γάμου· ἡ δὲ ὁμολογία τῶν συζύγων δὲν ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν.

197. Ἐὰν, προσβαλλομένου τοῦ γάμου ἔνεκα διγαμίας, ἀντιταχθῇ ἡ ἀκυρότης τοῦ πρώτου γάμου, δικάζεται αὕτη προηγουμένως.

198. Κατὰ τῆς ἀκυρώσεως τὸν γάμον ἀποφάσεως ἔχει ὁ εἰσαγγελεὺς, καὶ ἂν δὲν εἶναι διάδικος, τὸ ἔνδικον τῆς ἐφέσεως ἢ ἀναιρέσεως μέσον.

199. Ὁ ἀκυρωθεὶς γάμος, συναφθεὶς ἐν καλῇ πίστει, παράγει ὅλα τ' ἀποτελέσματα ἐγκύρου γάμου ὡς πρὸς τοὺς συζύγους καὶ τὰ τέκνα.

200. Ἐὰν ὁ ἕτερος μόνον τῶν συζύγων ᾗτον ἐν καλῇ πίστει, ὑπὲρ αὐτοῦ μόνον καὶ τῶν τέκνων παράγει ὁ ἀκυρωθεὶς γάμος τ' ἀποτελέσματα ἐγκύρου γάμου.

201. Ἡ ἀκύρωσις τοῦ γάμου δὲν βλάπτει τὰ δικαιώματα τρίτων συναλλαξαμένων ἐν καλῇ πίστει μετὰ τῶν συζύγων.

202. Ὁ συνάψας γάμον ἐναντίον τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 142 τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν 50—500 δραχμῶν. Εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν ὑπόκεινται οἱ σύζυγοι καὶ ἐπὶ παραβάσει τῶν ἄρθρων 152—156. Ἐπὶ παραβάσεως δὲ τοῦ ἄρθρου 157, τιμωροῦνται μὲ χρηματικὴν ποινὴν 15—150 δραχμῶν, καὶ μὲ κράτησιν τριῶν ἡμερῶν μέχρις ἐνὸς μηνός. Ἡ δὲ παράβασις τοῦ ἄρθρου 145 τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν τὸ πολὺ 500 δραχμῶν, ἢ μὲ φυλάκισιν τὸ πολὺ ἐξ μηνῶν.

203. Ὅστις τῶν ἀρχιερέων ἢ τῶν τοποτηρητῶν αὐτῶν ἐκδώσῃ ἄδειαν γάμου παρὰ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 154, 159, 168—170, τιμωρεῖται μὲ χρηματικὴν ποινὴν 300—600 δραχμῶν ἐπιφυλασσομένης καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτιμήσεως.

204. Ἐπὶ παραβάσεως τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 152—157

καὶ 181—183 ὀρισμένων, ὁ τελέσας τὸν γάμον ἐφημέριος τιμωρεῖται μὲ ποινὴν χρηματικὴν 25—500 δραχμῶν, ἐπιφυλαττομένης τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτιμῆσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ τῶν ἀποδείξεων τοῦ γάμου.

205. Ἡ ὑπαρξίς τοῦ γάμου ἀποδεικνύεται διὰ τῆς προσαγωγῆς τῆς ληξιαρχικῆς περὶ τελέσεως τοῦ γάμου πράξεως, ἢ δι' ἄλλων ἀποδεικτικῶν μέσων, κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ 60 ἄρθρου τοῦ παρόντος νόμου.

206. Μόνη ἡ τῆς συζυγικῆς καταστάσεως κατοχὴ δὲν ἀποτελεῖ ἀπόδειξιν τοῦ γάμου. Ἐὰν ὑπάρχωσι τέκνα δύο ἀποβιωσάντων προσώπων, ἅτινα δημοσίως ἔζησαν ὡς σύζυγοι, ἡ γνησιότης τῶν τέκνων δὲν δύναται νὰ προσβληθῇ διὰ μόνην τὴν ἔλλειψιν ἀποδείξεως τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, ὅμα ἡ γνησιότης αὕτη ἀποδεικνύεται ἐκ κατοχῆς καταστάσεως, μὴ ἀντιφασκούσης πρὸς τὴν ληξιαρχικὴν πράξιν τῆς γεννήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Περὶ τῶν γάμων τῶν εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν μὴ ἀνηκόντων ἡμεδαπῶν.

207. Αἱ περὶ μνηστείας διατάξεις, ὁ περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς συναινέσεως ὀρισμὸς τοῦ ἄρθρου 128 καὶ αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 129—140. 142, 144—151 εἰς κοινὰ καὶ εἰς τοὺς μὴ ἀνήκοντας εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἡμεδαπούς. Κατὰ τὰ λοιπὰ, τὰ πρὸς σύστασιν γάμου ἀπαιτούμενα κανονίζονται κατὰ τὰ παρὰ τῇ ἰδίᾳ ἐκάστου θρησκείᾳ νενομισμένα.

Οὐδέποτε ὅμως ἔχει κύρος ὁ γάμος κατ' εὐθεϊαν μὲν γραμμὴν μεταξὺ συγγενῶν ἢ ἀγχιστέων ἀνιόντων καὶ κατιόντων νομίμων ἢ φυσικῶν, ἐκ πλαγίου δὲ μεταξὺ ἀδελφῶν νομίμων ἢ φυσικῶν καὶ τῶν ἀγχιστέων τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ.

208. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου περὶ τῶν πρὸ τοῦ γάμου ἀπαιτουμένων διατυπώσεων καὶ περὶ τῶν κατὰ τῆς τελέσεως αὐτοῦ ἀνακοπῶν ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τοὺς γάμους

τῶν μὴ ἀνηκόντων εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἡμεδαπῶν. Τὰ δὲ εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς ἀνατεθειμένα καθήκοντα ἐκπληροῦσιν οἱ ἀρμόδιοι λειτουργοὶ τῆς θρησκείας αὐτῶν.

209. Ὁ γάμος τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς ἐν Ἑλλάδι ἀνεγνωρισμένας θρησκείας ἡμεδαπῶν τελεῖται ἐνώπιον δύο τοῦλάχιστον μαρτύρων, διὰ τοῦ ἀρμοδίου ἐκάστης θρησκείας λειτουργοῦ, καὶ κατὰ τὰς διατάξεις αὐτῆς, τηρουμένων καὶ τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 181 καὶ 183 ὁρισμῶν.

210. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 184—204 ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τοὺς γάμους τῶν μὴ ἀνηκόντων εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἡμεδαπῶν, εἰ μὲν πρόκειται περὶ παραιτιάσεως τινος τῶν ἐν τῷ ἄρθρῳ 207 ἀπαριθμουμένων κωλυμάτων, πάντοτε, εἰ δὲ τῶν ἄλλων ἀπαγορευτικῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νόμου, μόνον δσάκις τὰ ὑπὸ τῆς θρησκείας αὐτῶν κανονισμένα συνάδουσι πρὸς αὐτάς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Περὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παρ' ἡμεδαπῶν συναπτομένων γάμων.

211. Περὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παρ' ἡμεδαπῶν συναπτομένων γάμων ἰσχύουσιν οἱ ὁρισμοὶ τοῦ Β'. Κεφαλαίου καὶ τοῦ ἄρθρου 207 τοῦ παρόντος νόμου, ὡς πρὸς δὲ τοὺς εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἀνήκοντας καὶ τὰ περὶ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου παρὰ τῇ ἐκκλησίᾳ ταύτῃ νενομισμένα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ γάμου.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ γάμου ὡς πρὸς τὰ πρόσωπα τῶν συζύγων.

212. Ὁ γάμος ὑποχρεοῖ τοῦ συζύγου εἰς συνοίκησιν, ἀμοιβαίαν πίστιν καὶ ἀντίληψιν.

213. Ὁ ἀνὴρ εἶναι κεφαλὴ τῆς οἰκογενείας, ἡ γυνὴ προσλαμβάνει τὸ ἐπώνυμον αὐτοῦ, μετέχει τῆς κοινωνικῆς αὐτοῦ τάξεως, καὶ ὀφείλει νὰ παρακολουθῇ αὐτὸν εἰς πάντα τόπον τῆς διαμονῆς αὐτοῦ.

214. Ὁ ἀνὴρ ὀφείλει νὰ προστατεύῃ τὴν γυναῖκα, νὰ ἔχῃ αὐτὴν παρ' ἑαυτῷ, καὶ νὰ τῇ παρέχῃ πάντα τὰ πρὸς συντήρησιν, κατὰ λόγον τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

215. Ἡ γυνὴ ὀφείλει νὰ παρέχῃ πρὸς τὸν ἄνδρα τὰ πρὸς συντήρησιν, ὅσας οὗτος δὲν δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ ἐξ ἰδίων.

216. Ὁ ἀνὴρ δὲν ὑποχρεοῦται εἰς διατροφὴν τῆς ἰδίας γυναικὸς, ἐὰν αὕτη, ἄνευ εὐλόγου αἰτίας ἀπομακρυνθεῖσα τῆς συζυγικῆς οἰκίας, ἀποποιῇται νὰ ἐπανέλθῃ.

Δύναται πρὸς τούτοις τὸ δικαστήριον νὰ διατάξῃ τὴν πρόσκαιρον μεσεγγύησιν μέρους τῆς ἐξωπροίκου προσόδου τῆς γυναικὸς, κατὰ δὲ τὰς περιστάσεις καὶ νὰ ἐπιδικασῇ εἰς τὸν ἄνδρα τὰ μεσεγγυηθέντα ἢ μέρος αὐτῶν.

217. Ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ ἀνδρὸς ἡ γυνὴ δὲν δύναται νὰ δωρῇται, ν' ἀπαλλοτριωθῇ, ἢ νὰ ὑποθηκεύῃ τ' ἀκίνητα αὐτῆς κτήματα, νὰ λαμβάνῃ δάνεια, νὰ δωρῇται, νὰ ἐκχωρῇ, ἢ νὰ εἰσπράττῃ κεφάλαια, νὰ διομολογῇ ἐγγυήσεις ἢ συμβιβασμοὺς, οὔτε νὰ παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου περὶ τοιούτων πράξεων ὡς ἐνάγουσα ἢ ὡς ἐναγομένη, ἂν δὲν προσκαλῇται ὑπὸ τοῦ ἐνάγοντος καὶ ὁ σύζυγος αὐτῆς.

218. Δύναται ὁ σύζυγος διὰ δημοσίου ἐγγράφου, νὰ ἐπιτρέψῃ ἐν γένει εἰς τὴν γυναῖκα ἀπάσας τὰς εἰρημένους πράξεις ἢ τινὰς αὐτῶν, διατηρεῖ ὅμως πάντοτε τὸ δικαίωμα ν' ἀνακαλέσῃ τὴν εἰρημένην ἄδειαν.

219. Δὲν εἶναι ἀναγκαία ἡ ἄδεια τοῦ ἀνδρὸς.

α.) Ἄν οὗτος ᾔναι ἀνήλικος, ἀπηγορευμένος, ἄφαντος ἢ ἀγνώστου διαμονῆς, ἢ, ἂν κατεδικασθῇ εἰς φυλάκισιν ὑπὲρ τὸ ἔτος, ἐνόσω διαρκεῖ ἡ ποινή.

β.) Ἄν ἀπηγγέλθῃ ὁ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμός,

γ.) Ὅταν ἡ γυνὴ μετέρχεται τὴν ἐμπορίαν.

220. Ἀπαιτεῖται ἡ ἄδεια τοῦ δικαστηρίου,

α.) Ἐὰν ὁ ἀνὴρ ἀποποιῇται αὐτήν.

β.) Ἐὰν πρόκηται περὶ πράξεως, καθ' ἣν τὰ συμφέροντα τῶν συζύγων συγκρούονται.

γ.) Ἐὰν ἀπηγγέλθῃ ὁ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμός,

εἴτε ἐξ ὑπαιτιότητος τῆς γυναικὸς, εἴτε ἐξ ὑπαιτιότητος αὐτῆς τε καὶ τοῦ ἀνδρός.

221. Ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἐδαφίου α. τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, τὸ δικαστήριον χορηγεῖ ἢ ἀρνεῖται τὴν ἄδειαν, ἀφοῦ, ἐν μὴ κατεπειγούσαις περιπτώσεσι, προσκαλέσῃ τὸν ἄνδρα νὰ ὑποβάλῃ τοὺς λόγους τῆς ἀρνήσεως αὐτοῦ.

222. Ἡ ἐκ τῆς παραλειφθείσης ἀδείας ἀκυρότης προτείνεται μόνον ὑπὸ τοῦ συζύγου, ὑπὸ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν κληρονόμων ἢ δικαιოდόχων αὐτῆς.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Ἀποτελέσματα τοῦ γάμου ὡς πρὸς τὰ τέκνα
καὶ τοὺς συγγενεῖς.

223. Ὁ γάμος ἐπιβάλλει εἰς ἀμφοτέρους τοὺς συζύγους τὴν ὑποχρέωσιν τῆς διατροφῆς, ἀνατροφῆς, καὶ ἐκπαιδεύσεως τῶν τέκνων.

Ἐκάτερος τῶν γονέων συνεισφέρει εἰς τοῦτο κατὰ λόγον τῆς ἰδίας περιουσίας, ἀλλ' ἐν τῇ μοίρᾳ τῆς συνεισφορᾶς τῆς μητρὸς καταλογίζονται οἱ καρποὶ τῆς προικὸς.

Μὴ ἐπαρκούσης τῆς περιουσίας τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, ἡ ὑποχρέωσις αὕτη μεταβαίνει εἰς τοὺς ἄλλους ἀνιόντας κατὰ τὸν βαθμὸν τῆς ἐγγύτητος.

224. Τὰ τέκνα οὐδεμίαν ἔχουσι κατὰ τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς ἀγωγὴν ἐπὶ προικοδοτήσεϊ ἢ ἄλλῃ ἐπιχορηγήσει, λόγῳ γάμου ἢ ἄλλης ἀποκαταστάσεως.

225. Τὰ τέκνα ὀφείλουσι διατροφὴν εἰς τὸν πατέρα, τὴν μητέρα, καὶ τοὺς λοιποὺς ἀνιόντας, ἂν ᾧσιν ἐνδεεῖς.

226. Ἐν ἐλλείψει ἀνιόντων ἢ κατιόντων ὑποχρέων πρὸς διατροφὴν, ὁ μὲν γαμβρὸς καὶ ἡ νύμφη ὀφείλουσι διατροφὴν πρὸς τὸν πενθερὸν καὶ τὴν πενθεράν, ὁ δὲ πενθερὸς καὶ ἡ πενθερά πρὸς ἐκείνους, ἐὰν οἱ ζητοῦντες τὴν διατροφὴν ᾧσιν ἄποροι.

Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη τοῦ πενθεροῦ καὶ τῆς πενθερᾶς παύει, 1) ἐὰν ὁ ἐξ οὗ παράγεται ἡ ἀγχιστεία σύζυγος καὶ τὰ ἐκ τοῦ γάμου γεννηθέντα τέκνα καὶ οἱ κατιόντες αὐτῶν ἀπο-

θάνωσι· 2) ἐὰν ὁ ἐπιζήσας γαμβρὸς ἢ ἡ ἐπιζήσασα νύμφη, καὶ τοι ἔχοντες τέκνα ἐκ τοῦ πρώτου γάμου, ἔλθωσιν εἰς νέον γάμον· καὶ 3) ἐὰν ἀπαγγελθῇ τὸ διαζύγιον ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ γαμβροῦ ἢ τῆς νύμφης.

227. Τὸ δικαστήριον δύναται νὰ ὑποχρέωσῃ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφάς πρὸς διατροφήν, ὅταν ὁ αἰτῶν αὐτὴν ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ ἀδυνατῇ νὰ πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἔνεκα νόσου, ἢ οἱᾶςδήποτε ἄλλης αἰτίας μὴ καταλογιστέας εἰς αὐτόν.

228. Εἰς τὰ πρὸς διατροφήν ἐνέχονται κατὰ πρῶτον οἱ σύζυγοι, δεύτερον οἱ κατιόντες, τρίτον οἱ ἀνιόντες, τέταρτον ὁ γαμβρὸς καὶ ἡ νύμφη, μετὰ δὲ τούτους ὁ πενθερὸς καὶ ἡ πενθερά, τελευταῖον δὲ οἱ ἀδελφοὶ καὶ αἱ ἀδελφαὶ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον.

Μεταξὺ τῶν κατιόντων ἡ ὑποχρέωσις ρυθμίζεται καθ' ἡν τάξιν καλοῦνται οὗτοι εἰς τὴν νόμιμον κληρονομίαν τοῦ εἰς διατροφήν δικαιουμένου συγγενοῦς.

229. Ἡ διατροφή προσδιορίζεται κατὰ λόγον τῆς τε ἀνάγκης τοῦ αἰτοῦντος καὶ τῆς περιουσίας τοῦ ὀφείλοντος αὐτήν.

230. Ἐνεκα τῆς μεταβολῆς τῆς περιουσίας τοῦ διατρέφοντος, ἢ τοῦ διατρεφομένου, τὸ δικαστήριον διατάττει, εἴτε τὴν παῦσιν, εἴτε τὴν μείωσιν, εἴτε τὴν αὐξήσιν τῆς διατροφῆς, κατὰ τὰς περιστάσεις.

231. Ὁ πρὸς διατροφήν ὑπόχρεως ἔχει τὴν ἐπιλογὴν, ἢ νὰ χορηγῇ διὰ χρημάτων τὴν διατροφήν, ἢ νὰ προσλάβῃ καὶ διατρέφῃ ἐν τῇ ἰδίᾳ οἰκίᾳ τὸν ἔχοντο πρὸς τοῦτο δικαίωμα.

Κατὰ τὰς περιστάσεις ὅμως δύναται τὸ δικαστήριον νὰ προσδιορίσῃ τὸν πρὸς χορήγησιν τῆς διατροφῆς εὐλογώτερον τρόπον.

Ἐν ἀνάγκῃ τὸ δικαστήριον δύναται νὰ ἐπιβάλῃ πρὸς ὥραν τὴν καταβολὴν διατροφῆς εἰς ἓνα μόνον ἐκ τῶν συνάμα ἐνεχομένων, ἐπιφυλασσομένης τῆς ἀγωγῆς τούτου κατὰ τῶν λοιπῶν.

232. Παύει ἡ τῆς διατροφῆς ὑποχρέωσις διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ὀφείλοντος αὐτήν, καὶ ἂν αὕτη κατεβάλλετο δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως.

233. Πᾶσα σύμβασις παραιτήσεως τοῦ πρὸς διατροφὴν δικαιώματος εἶναι ἄκυρος.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Γενικαὶ διατάξεις περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ γάμου
ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν τῶν συζύγων.

234. Τὰ εἰς τὴν περιουσίαν τῶν συζύγων ἀναγόμενα ἀποτελέσματα τοῦ γάμου ρυθμίζουσι τὸ γαμικὸν σύμφωνον καὶ ὁ νόμος.

235. Διὰ συμβάσεων δὲν δύνανται νὰ τροποποιηθῶσι τὰ δυνάμει τοῦ νόμου εἰς ἐκάτερον τῶν συζύγων ἀνήκοντα δικαιώματα, οὔτε αἱ ἀπαγορευτικαὶ τοῦ παρόντος νομοῦ διατάξεις.

236. Διὰ γαμικοῦ συμφωνοῦ δὲν δύναται ὁπωσδήποτε νὰ μεταβληθῇ ἡ νόμιμος κληρονομικὴ διαδοχή.

237. Δύνανται διὰ γαμικοῦ συμφώνου νὰ συνομολογηθῇ μεταξὺ τῶν συζύγων, ὅτι ὁ ἐπιζήσων θέλει κερδήσει μέρος τῆς περιουσίας τοῦ ἐτέρου. Ἡ κυριότης τοῦ γαμικοῦ τούτου κέρδους δὲν μεταβιβάζει εἰς τὸν ἐπιζῶντα σύζυγον, ἂν ὑπάρχωσι κατιόντες τοῦ προαποβιοῦντος. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἐπιζῶν ἀποκτᾷ τὴν ἐπικαρπίαν, ἂν δὲν ὑπάρχῃ ἄλλη συμφωνία.

238. Ἀπαγορεύεται ἡ κατὰ γενικὸν τρόπον ὑπὸ τῶν συζύγων συνομολόγησις, ὅτι ὁ γάμος αὐτῶν θέλει διέπεται ὑπὸ τοπικῶν ἐθίμων ἢ ἄλλων νόμων ἐκτὸς τοῦ παρόντος.

239. Τὰ γαμικὰ σύμφωνα καταρτίζονται διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου πρὸ τοῦ γάμου. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ περὶ τῶν τροποποιήσεων τοῦ γαμικοῦ συμφώνου καὶ τῶν παντὸς εἶδους προσθηκῶν εἰς αὐτό.

Αἱ τροποποιήσεις καὶ αἱ προσθήκαι αὗται δὲν ἔχουσι κῦρος, ἂν δὲν γενῶσι ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τῇ συγχρόνῳ συναινέσει ἀπάντων τῶν διὰ γαμικοῦ συμφώνου συναλλαξαμένων.

240. Τροποποιήσις, προσθήκη, ἢ ἀντέγγραφον, εἰ καὶ περιβεβλημένα τοὺς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ διαγεγραμμένους τύπους, δὲν ἰσχύουσιν ὡς πρὸς τοὺς τρίτους, ἂν δὲν ἀναφέρεται ἐν περιθωρίῳ, ἢ παρὰ πόδας τοῦ πρωτοτύ-

που τοῦ γαμικοῦ συμφώνου, ἡ πρᾶξις, δι' ἧς ταῦτα ἐγένοντο, καὶ ἂν αὕτη δὲν μετεγράφη ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν μεταγραφῶν, ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν μετεγράφη καὶ τὸ γαμικὸν σύμφωνον.

Ἐκδίδων δὲ ἀντίγραφον τοῦ γαμικοῦ συμφώνου ὀφείλει ὁ συμβολαιογράφος ἐκάστοτε, ἐπὶ ποινῇ ἀποζημιώσεως ἢ καὶ ἄλλῃ βαρυτέρᾳ, κατὰ τὰς περιστάσεις, νὰ ἀντιγράφη παρὰ πόδας τὴν διαληφθεῖσαν σημείωσιν.

241. Μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου κατ' οὐδένα τρόπον ἐπιτρέπεται ἡ μεταβολὴ τῶν γαμικῶν συμφώνων.

242. Ὁ ἱκανὸς νὰ συνάψῃ γάμον ἀνήλικος εἶναι ὡσαύτως ἱκανὸς νὰ συναινέσῃ εἰς πᾶσαν σύμβασιν ἢ δωρεάν, αἵτινες δύνανται νὰ καταρτισθῶσι διὰ τοῦ γαμικοῦ συμφώνου· ἀλλ' αἱ πράξεις αὗται ἰσχύουσι γενόμεναι τῇ συμπράξει τῶν προσώπων, ὧν ἡ συναινέσις ἀπαιτεῖται πρὸς ἔγκυρον σύναψιν τοῦ γάμου.

243. Τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ τῶν συζύγων κινητὰ λογίζονται ἀνήκοντα εἰς τὸν ἄνδρα μέχρις ἐναντίας ἀποδείξεως, ἐκτὸς ἂν ταῦτα χρησιμεύωσιν εἰς ἐνδυμασίαν, στολισμὸν, ἢ ἄλλην ἀτομικὴν χρῆσιν τῆς γυναικὸς.

Τὰ κινητὰ ταῦτα, εἴτε ὑπῆρχον κατὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου, εἴτε περιῆλθον εἰς τὴν γυναῖκα βραδύτερον, ἀνήκουσιν εἰς τὴν κυριότητα αὐτῆς, μὴ παραβλαπτομένων τῶν περὶ πτωχεύσεως ὁρισμῶν τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου.

244. Πᾶν ὅ,τι ἀποκτᾷ ἡ γυνὴ διὰ τῆς ἰδίας αὐτῆς φιλοπονίας, ἀνήκει εἰς τὴν κυριότητα καὶ διαχειρίσιν αὐτῆς. Ἀλλ' ἐὰν ἡ γυνὴ παρὰχωρήσῃ τὴν τοιαύτην περιουσίαν τῆς ἢ μέρος αὐτῆς εἰς τὸν σύζυγον, ἢ ἀναλώσῃ αὐτὴν εἰς τὰς οἰκογενειακὰς ἀνάγκας, οὐδεμίαν δύναται ν' ἀπαιτῇ ἀποζημιώσιν παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἢ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ. Δὲν ἀνήκει εἰς τὴν κυριότητα καὶ τὴν διαχειρίσιν τῆς γυναικὸς πᾶν ὅ,τι ἀποκτᾷ διὰ τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, ἢ βοηθοῦσα τὸν ἄνδρα κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ ἐπιτηδεύματος αὐτοῦ.

245. Διὰ τῶν συναλλαγῶν, ἃς χάριν τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας συνομολογεῖ ἡ γυνὴ μετὰ τρίτων, ὑποχρεοῖ τὸν σύζυγον αὐτῆς, ἐκτὸς ἂν οὗτος ἀπαγορεύσῃ αὐτῇ τὴν χρῆσιν τοῦ τοιοῦτου δικαίωματος, ἢ δὲ ἀπαγόρευσις αὕτη γίνῃ γνωστὴ πρὸς τὸν τρίτον πρὸ τῆς συμβάσεως.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Περὶ προικός.

246. Προῖξ εἶνα ἡ ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἢ ἄλλου διδομένη εἰς τὸν ἄνδρα περιουσία ῥητῶς ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο, πρὸς ἀνακούφισιν τῶν βαρῶν τοῦ γάμου.

Α'.

Περὶ συστάσεως προικός.

247. Ὡς προῖξ δύναται νὰ συστηθῇ ἢτε ἐνεατῶσα καὶ ἡ μέλλουσα τῆς συζύγου περιουσία, καθόλου ἢ ἐν μέρει, ἢ πρᾶγμα κατ' ἰδίαν ὀρισμένον. Ἡ γενικὴ ἔκφρασις, ὅτι συνίστῶνται ὡς προῖξ ἅπαντα τὰ ὑπάρχοντα τῆς συζύγου, δὲν περιλαμβάνει τὴν μέλλουσαν αὐτῆς περιουσίαν.

248. Ἐὰν ἡ γυνὴ ἔλθῃ εἰς νέον γάμον, ἡ κατὰ τὸν πρότερον γάμον προῖξ δὲν λογίζεται σιωπηρῶς συστᾶσα καὶ κατὰ τὸν ἐπόμενον.

249. Προῖξ οὔτε συνιστᾶται οὔτε αὐξάνεται ὑπὸ τῶν συζύγων διαρκοῦντος τοῦ γάμου.

250. Ἐὰν ὁ πατήρ καὶ ἡ ἔχουσα ἐξώπροικον περιουσίαν μήτηρ συστήσωσιν ἀπὸ κοινοῦ προῖκα, ἄνευ διακρίσεως τοῦ ἐπιβάλλοντος ἐκάστω μέρους, ἡ προῖξ λογίζεται συστᾶσα κατ' ἴσην μοῖραν παρ' ἀμφοτέρων.

251. Ἐὰν ὁ ἐπιζῶν γονεὺς συστήσῃ προῖκα ἐκ πατρικῆς καὶ μητρικῆς περιουσίας, χωρὶς νὰ ὀρίσῃ τὸ εἰς ἑκατέραν αὐτῶν ἐπιβάλλον μέρος, ἡ προῖξ λαμβάνεται πρῶτον ἐκ τοῦ εἰς τὴν μελλόνυμφον ἀνήκοντος μέρους τῆς περιουσίας τοῦ προαποβιώσαντος γονέως, τὸ δὲ ὑπόλοιπον, ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ συνιστῶντος τὴν προῖκα.

252. Ἡ προῖξ, ἐν ἐλλείψει ἐναντίας συμφωνίας, λαμβάνεται ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ προικοδότου, καὶ ἐὰν ἡ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς προικιζομένη ἔχῃ ἰδίαν περιουσίαν, ἣν οἱ γονεῖς καρποῦνται κατὰ τὸν νόμον.

253. Ἐὰν ἡ προῖξ συστηθῇ ὑπὸ μόνου τοῦ πατρὸς ἐκ πατρικῆς καὶ μητρικῆς περιουσίας, ἡ μήτηρ, καὶ τοι παρούσα κατὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ γαμικοῦ συμφώνου καὶ υπογράφουσα αὐτὸ, δὲν ὑποχρεοῦται ἢ δὲ προῖξ βαρύνει ὁλοσχερῶς τὸν πατέρα.

254. Ὁ συνιστῶν προῖκα ἐνέχεται ἔνεκεν ἐκνικήσεως τῶν εἰς προῖκα διδομένων κτημάτων.

255. Οἱ τόκοι τῆς προικὸς, ἐν ἐλλείψει ἐναντίας συμφωνίας, χωροῦσιν αὐτοδικαίως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς τελέσεως τοῦ γάμου κατὰ τῶν συστησάντων αὐτήν, καὶ τοι διομολογηθείσης προθεσμίας διὰ τὴν καταβολήν.

Β'.

Περὶ τῶν ἐπὶ τῆς προικὸς δικαιωμάτων τοῦ ἀνδρός.

256. Εἰς μόνον τὸν ἄνδρα ἀνήκει ἡ τῆς προικὸς διαχείρισις διαρκούντος τοῦ γάμου. Αὐτὸς μόνος καταδιώκει τοὺς ὀφειλέτας ἢ τοὺς κατόχους αὐτῆς, λαμβάνει τοὺς καρποὺς καὶ τοὺς τόκους, καὶ ἀπαιτεῖ τὰ κεφάλαια. Δύναται ὅμως νὰ συνομολογηθῇ διὰ τοῦ γαμικοῦ συμφώνου, ὅτι ἡ σύζυγος θελεῖ εἰσπράττει ἐτησίως, ἐπὶ ἀπλῇ ἐξοφλήσει, μέρος τοῦ προικίου εἰσοδήματος, εἰς ἰδίας αὐτῆς χρείας.

257. Ὁ σύζυγος δὲν ὑποχρεοῦται εἰς ἐγγύησιν διὰ τὴν παρκαδιδομένην εἰς αὐτὸν προῖκα, ἂν τοῦτο δὲν συνωμολογήθῃ κατὰ τὴν σύστασιν αὐτῆς· οὐχ' ἦπτον, ἂν μετὰ τὸν γάμον ἐπέλθῃ μεταβολὴ τις, ἢ ἐλάττωσις τῆς τοῦ ἀνδρὸς περιουσίας, ἐξ ἧς ἐνδέχεται νὰ διακινδυνεύσῃ ἡ προίξ, ὃ δὲ καταβαλὼν ἢ ὀφείλων αὐτὴν εἶναι ἐκ τῶν εἰς διατροφήν ὑποχρεομένων, τὸ δικαστήριον δύναται ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ τελευταίου τούτου, νὰ διατάξῃ τὰ εἰκότα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς προικὸς.

258. Ἐὰν ἡ προίξ, ἢ μέρος αὐτῆς συνίσταται εἰς κινήτὰ διατετιμημένα διὰ τοῦ γαμικοῦ συμφώνου ἄνευ ρητῆς δηλώσεως, ὅτι ἡ διατίμησις δὲν ἐγένετο ἐπὶ σκοπῷ πωλήσεως, ὃ ἀνὴρ καθίσταται κύριος τῶν οὕτω διατετιμημένων, καὶ ὀφειλέτης τῆς ἐν τῷ συμβολαίῳ ὀρισμένης αὐτῶν ἀξίας.

259. Ἡ τοῦ προικίου ἀκινήτου διατίμησις δὲν μεταβάλλει τὴν κυριότητα εἰς τὸν ἄνδρα, ἄνευ ρητῆς περὶ τούτου δηλώσεως.

260. Τὸ διὰ προικίων χρημάτων ἀποκτηθὲν ἀκίνητον δὲν καθίσταται προικῶν, εἰμὴ ὅταν διὰ τοῦ γαμικοῦ συμφώνου συνομολογηθῇ ἡ τοιαύτη τῶν χρημάτων χρῆσις. Ὡσαύτως προικῶν δὲν εἶναι τὸ ἀντὶ τῆς εἰς μετρητὰ συστηθείσης προικὸς δοθὲν ἀκίνητον.

261. Μόνον ὁ ἀνὴρ δύναται νὰ ἐκποιήσῃ τὰ προικῶα κινητὰ, καθιστάμενος ὀφειλέτης τῆς ἀξίας αὐτῶν.

262. Τὰ προικῶα ἀκίνητα δὲν δύνανται ν' ἀπαλλοτριωθῶσιν ἢ νὰ ὑποθηκευθῶσιν, ἐκτὸς ἂν τοῦτο ἐπετράπη διὰ τοῦ γαμικοῦ συμφώνου, ἢ ἡ κυριότης αὐτῶν μετεβιβάσθῃ εἰς τὸν ἄνδρα. Ὡσαύτως ἐπιτρέπεται ἡ ἐκποίησις ἢ καὶ ἡ ὑποθήκευσις τοῦ προικῶου ἀκινήτου συναινέσει ἀμφοτέρων τῶν συζύγων, καὶ ἀδείᾳ τοῦ δικαστηρίου, διδομένη μόνον ἐν περιπτώσει ἐπειγούσης ἀνάγκης ἢ προφανοῦς ὠφελείας.

263. Ἐὰν κατὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἀδείᾳ τοῦ δικαστηρίου γίνῃ ἀνταλλαγὴ τοῦ προικῶου ἀκινήτου, καθίσταται προικῶν τό τε ἀντικατασταθὲν ἀκίνητον, καὶ τὸ κατὰ τὴν ἀνταλλαγὴν τυχὸν ληφθὲν χρηματικὸν περίσσευμα ὡς καὶ τὸ τίμημα τοῦ προικῶου ἀκινήτου, οὗ τινος ἡ πώλησις ἐπετράπη χάριν προφανοῦς ὠφελείας.

Ἐν ἀμφοτέραις δὲ ταῖς περιπτώσεσι τὸ δικαστήριον διατάσσει τὰ δέοντα περὶ τῆς ἐπωφελοῦς χρήσεως.

264. Ἡ κατὰ παράβασιν τῶν προηγουμένων ἄρθρων γενομένη ἐκποίησις ἢ ὑποθήκευσις τοῦ προικῶου ἀκινήτου εἶναι ἄκυρος. Τὴν ἀκυρότητα τῆς ἐκποιήσεως ἢ τῆς ὑποθηκέσεως δύναται νὰ προτείνῃ, ὁ μὲν ἀνὴρ συνεστῶτος τοῦ γάμου, ἢ δὲ γυνὴ μετὰ τὴν λύσιν αὐτοῦ ἢ μετὰ τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων· ἀλλ' ὁ συναινέσας ἀνὴρ ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν πρὸς τοὺς μετ' αὐτοῦ συναλλαξαμένους, ἂν κατὰ τὴν διολόγησιν τῆς συμβάσεως ἀπεσιώπησεν τὴν προικῶαν ιδιότητα τοῦ ἐκποιηθέντος ἢ ὑποθηκευθέντος πράγματος.

Λυθέντος τοῦ γάμου, τὰ κτήματα ἅτινα ἀπῆρτιζον τὴν προῖκα τῆς γυναικὸς, ὑπόκεινται εἰς τὰς συνεστῶτος τοῦ γάμου γεννηθείσας ὑποχρεώσεις αὐτῆς.

265. Ὡς πρὸς τὰ προικῶα κτήματα ὁ σύζυγος ὑπόκειται εἰς ἀπάσας τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἐπικαρπωτοῦ, καὶ εὐθύνεται περὶ τῶν ἐξ ἰδίας αὐτοῦ ἀμελείας ἐπελθουσῶν παραγραφῶν ἢ ἄλλων τῆς προικῶας περιουσίας χειροτερεύσεων.

Γ'.

Περὶ ἀποδόσεως τῆς προικῶς.

266. Ἐὰν ἡ προῖξ συνίσταται εἰς ἀκίνητα ἢ εἰς κινητὰ μὴ περιελθόντα εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἀνδρός, οὗτος καὶ οἱ κλη-

ρονόμοι αὐτοῦ ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν ἄμεσον αὐτῶν ἀπόδοσιν, ἅμα λυθέντος τοῦ γάμου, ἂν δὲν ἐξεποιήθησαν ἐγκύριως, συνεσιῶτος αὐτοῦ.

Κατὰ πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ἢ ἀπόδοσις δὲν δύναται νὰ ἐκβιασθῇ πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους.

267. Ἐὰν τὰ εἰς τὴν κυριότητα τῆς γυναικὸς μένοντα κίνητὰ ἐφθάρησαν ἐκ τῆς χρήσεως, ἢ ἄνευ πταίσματος τοῦ ἀνδρὸς, οὗτος ὑποχρεοῦται ν' ἀποδώσῃ μόνον τὰ σωζόμενα εἰς οἰανδήποτε καὶ ἂν εὑρίσκωνται κατὰστασιν. Ἀλλ' ἡ γυνὴ δύναται καὶ ἐκ τῶν εἰς τὴν κυριότητα τοῦ ἀνδρὸς περιελθόντων κινήτων νὰ κρατήσῃ τὰ πρὸς τὴν χρῆσιν αὐτῆς ἀναγκαῖα ἱμάτια καὶ ὀθόνια, ἐκπιπτομένης τῆς ἐνεστώσης ἀξίας αὐτῶν.

268. Ἐὰν προῖξ μὴ δικτετιμημένη περιλαμβάνῃ μετοχὰς ἐταιριῶν, δημόσια χρεώγραφα, ἢ ἄλλα τοιαύτης φύσεως ὁμολογᾶ, ὑποστάντα ἐλάττωσιν ἄνευ ἀμελείας τοῦ ἀνδρὸς, οὗτος ἀπαλλάσσεται πάσης εὐθύνης ἀποδίδων τὰ δικαιόγραφα.

269. Ἐὰν ἐδόθῃ εἰς προῖκα ἐπικαρπία, ὁ ἀνὴρ καὶ οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ, λυομένου τοῦ γάμου, ἀποδίδουσι μόνον τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας.

270. Ἄν ὁ γάμος διήρκεσε δέκα ἔτη, ἀφ' οὗ κατέστη ἀπαιτητὴ ἡ προῖξ, ἥ ὀφειλέτης δὲν εἶναι ἡ γυνὴ, δύνανται αὕτη καὶ οἱ κληρονόμοι αὐτῆς, μετὰ τὴν λύσιν τοῦ γάμου, ν' ἀπαιτήσωσι τὴν ἀπόδοσιν τῆς προικὸς παρὰ τοῦ ἀνδρὸς ἢ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ, καὶ ἂν ὁ ἀνὴρ δὲν παρέλαβε τὴν προῖκα, ἐκτὸς ἂν οὗτος ἀποδείξῃ, ὅτι κατέβαλεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν προσήκουσαν ἐπιμέλειαν πρὸς εἰσπραξίν τῆς προικὸς.

271. Λυθέντος τοῦ γάμου διὰ διαζυγίου ἢ διὰ τοῦ θανάτου τῆς γυναικὸς, οἱ τόκοι ἢ οἱ καρποὶ τῆς ἀποδοτέας προικὸς ὀφείλονται αὐτοδικαίως ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς λύσεως τοῦ γάμου. Ἄν ὁ γάμος λυθῇ διὰ τῆς ἀποθιώσεως τοῦ ἀνδρὸς, ἡ γυνὴ δύναται, κατ' ἐκλογὴν, διαρκοῦντος τοῦ πενθίμου ἔτους, νὰ αἰτήσῃ ἢ τοὺς τόκους καὶ καρποὺς τῆς προικὸς, ἢ τὰ πρὸς διατροφήν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀναγκαῖα, λαμβανόμενα ἐκ τῆς τοῦ ἀνδρὸς κληρονομικῆς περιουσίας, ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ κληρονομία κατ' ἀμφοτέρους τὰς περιπτώσεις ὀφείλει, διαρκοῦντος τοῦ πενθίμου ἔτους, εἰς τὴν γυναικα, τὴν τε οἰκισιν καὶ τὸν πένθιμον ἱερατισμόν.

272. Λυθέντος τοῦ γάμου οἱ καρποὶ τῆς εἴτε εἰς ἀκίνητα, εἴτε εἰς χρήματα, ἢ εἰς δικαίωμα ἐπικαρπίας συνισταμένης προικὸς, διανέμονται μεταξὺ τῶν διαζευχθέντων συζύγων, ἢ μεταξὺ τοῦ ἐπιζώντος συζύγου καὶ τῶν κληρονόμων τοῦ προαποδιώσαντος, κατὰ λόγον τῆς ἐν τῷ τελευταίῳ ἔτει διαρκείας τοῦ γάμου. Τὸ ἔτος λογίζεται ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς εἰς τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου ἀντιστοιχοῦσης ἐπετείου ἡμέρας.

273. Ἐὰν τὸ προικῶν ἀκίνητον ἐξεμισθώθῃ διαρκοῦντος τοῦ γάμου ὑπὸ μόνου τοῦ ἀνδρὸς, τηροῦνται τὰ περὶ τῶν μισθώσεων τοῦ ἐπικαρπωτοῦ διατασσόμενα.

Δ'.

Περὶ χωρισμοῦ τῆς προικὸς ἀπὸ τῆς περιουσίας τοῦ συζύγου.

274. Ἐὰν, δι' ἐλάττωσιν περιουσίας ἢ ἀταξίαν τῶν ὑποθέσεων τοῦ ἀνδρὸς, ἢ προἰξ τῆς γυναικὸς κινδυνεύῃ, δύναται αὕτη νὰ ζητήσῃ δικαστικῶς τὸν χωρισμὸν τῶν προικῶν κτημάτων. Ἡ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισθεῖσα γυνὴ δύναται ἐπίσης νὰ ζητήσῃ καὶ τὸν χωρισμὸν τῶν προικῶν κτημάτων. Πᾶς ἐξώδικος χωρισμὸς κτημάτων εἶναι ἄκυρος.

275. Ὁ ἀπαγγελθεὶς χωρισμὸς τῆς προικὸς μένει ἄνευ ἀποτελέσματος, 1) ἐὰν ἐντὸς 60 συνεχῶν ἡμερῶν μετὰ τὴν τελεσίδικον ἀπόφασιν δὲν ἐκτελεσθῇ, ἀποδεικνυομένης διὰ δημοσίου ἐγγράφου τῆς εἰς τὴν γυναῖκα καταβολῆς τῶν εἰς αὐτὴν ὀφειλομένων, ἐφ' ὅσον ἐπαρκεῖ ἡ τοῦ ἀνδρὸς περιουσία· ἢ 2) ἐὰν τοῦλάχιστον ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ χρόνου δὲν ἐπιχρήσῃ ἡ γυνὴ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως, ἐπιδιώκουσα αὐτὴν ἄνευ διακοπῆς.

276. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀπαγγελλούσης τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων ἀποφάσεως ἀνατρέχουσιν εἰς τὴν ἡμέραν τῆς αἰτήσεως. Τὰ ἔξοδα τῆς περὶ χωρισμοῦ δίκης καὶ τῆς ἐκτέλεσεως βαρύνουσι τὸν ἄνδρα.

277. Οἱ πιστωταὶ τῆς γυναικὸς δὲν δύνανται ἄνευ τῆς συναινέσεως αὐτῆς νὰ ζητήσωσι τὸν χωρισμὸν τῶν κτημάτων.

278. Οἱ πιστωταὶ τοῦ ἀνδρὸς δύνανται ν' ἀνακόψωσι τὸν ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἀπαγγελθέντα καὶ πρὸς καταδολίευσιν τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν ἐκτελεσθέντα χωρισμὸν. Δύνανται ὡσαύτως νὰ παρέμβωσιν εἰς τὴν περὶ χωρισμοῦ τῶν κτημάτων δίκην, ἵνα φέρωσι τὰς ἀντιρρήσεις αὐτῶν.

279. Ἡ ἐπιτυχούσα τὸν χωρισμὸν σύζυγος ὀφείλει νὰ συνεισφέρει κατὰ λόγον τῆς ἰδίας αὐτῆς καὶ τῆς τοῦ συζύγου περιουσίας εἰς τὴν οἰκιακὴν δαπάνην καὶ εἰς τὴν πρὸς ἀνατροφὴν τῶν κοινῶν τέκνων ἀπαιτουμένην.

280. Ἡ κατὰ τὰ κτήματα κεχωρισμένη σύζυγος ἀναλαμβάνει τὴν ἐλευθέραν αὐτῶν διαχείρισιν. Τὰ προικῶα ἀκίνητα δύνανται ν' ἀπαλλοτριωθῶσι παρ' αὐτῆς, μόνον δυνάμει δικαστικῆς ἀδείας, διδομένης ἐν περιπτώσει ἀνάγκης ἢ προφανοῦς ὀφειλείας. Τὰ ἐκ τῆς πωλήσεως ταύτης χρήματα, ὡς καὶ τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ χωρισμοῦ τῆς προικὸς διδόμενα εἰς τὴν γυναικῶα χρηματικὰ κεφάλαια, μένουσι προικῶα, τὴν δὲ χρῆσιν αὐτῶν ὀρίζει τὸ δικαστήριον.

ΤΜΗΜΑ Ε΄.

Περὶ Παραφέρων.

281. Παράφερνα εἶναι ἅπαντα ἢ μὴ προικῶα περιουσία τῆς γυναικὸς.

282. Ἐὰν ἡ γυνὴ ἔχῃ ἐξὼπροικον περιουσίαν, ἐν δὲ τῷ γαμικῷ συμφῶνῳ δὲν ὠρίσθη κατὰ πόσον μέλλει νὰ συνεισφέρει αὕτη εἰς τὰ βάρη τοῦ γάμου, ὑποβάλλεται εἰς αὐτὰ ἡ πρόσδοσις τῶν ἐξωπροίκων κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 223.

283. Ἡ γυνὴ διατηρεῖ τὴν κυριότητα, τὴν διαχείρισιν, καὶ τὴν νομὴν τῶν παραφέρων, ὁ δὲ ἀνὴρ οὐδὲν ἔχει δικαίωμα, οὔτε νὰ τὰ διαχειρίζηται, οὔτε νὰ εἰσπράττῃ τὰ ὀφειλόμενα, ἐὰν δὲν τῷ ἐπιτραπῇ τοῦτο δι' ἐγγράφου ἐντολῆς τῆς συζύγου, ἐπιφυλασσομένων τῶν περὶ ἀδείας τοῦ ἀνδρὸς ἐν ἄρθροις 217—222 ὁρισθέντων.

284. Ἄν ἡ γυνὴ δώσῃ ἐντολὴν εἰς τὸν ἄνδρα νὰ διαχειρίζηται τὰ παράφερνα αὐτῆς ἐπὶ τῷ ὄρω τοῦ νὰ τῇ δίδῃ λόγον τῶν καρπῶν, ὁ ἀνὴρ ἐνέχεται πρὸς αὐτὴν, ὡς καὶ πᾶς ἄλλος ἐντολοδόχος.

285. Ἐὰν ὁ σύζυγος ἐκαρπώθῃ τὰ παράφερνα τῆς γυναικὸς ἄνευ ἀντιρρήσεως αὐτῆς ἢ καὶ δυνάμει γραπτῆς ἐντολῆς, ἀλλ' ἄνευ τοῦ ὅρου τῆς τῶν καρπῶν λογοδοσίας, ὁ σύζυγος ἢ οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ὑποχρεοῦνται, ἅμα τῇ αἰτήσῃ τῆς γυναικὸς, ἢ τῇ λύσει τοῦ γάμου, εἰς μόνην τὴν ἀπόδο-

σιν τῶν ὑπαρχόντων καρπῶν, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὴν τῶν ἤδη καταναλωθέντων.

286. Ἐὰν ὁ ἀνὴρ, καὶ τοι ῥητῶς, ἢ δι' ἐξωδίκου ἐγγράφου ἐναντιουμένης τῆς γυναικὸς, ἐνεμήθη τὰ παράφερνα, αὐτός τε καὶ οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ἐνέχονται εἰς λογοδοσίαν ἔνεκα τῶν ὑπαρχόντων καὶ τῶν ἀναλωθέντων καρπῶν.

287. Ὁ καρπούμενος τὰ παράφερνα σύζυγος ὑπόκειται εἰς ἀπάσας τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ ἐπικαρπωτοῦ.

288. Αἱ διατάξεις τῶν τεσσάρων προηγουμένων ἄρθρων ἐφαρμόζονται καὶ καθ' ὡς περιπτώσεις ἢ σύζυγος διεχειρίσθη καὶ ἐκαρπώθη τὴν τοῦ συζύγου περιουσίαν.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ λύσεως τοῦ γάμου καὶ χωρισμοῦ ἀπὸ
τραπέζης καὶ κοίτης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ λύσεως τοῦ γάμου.

289. Ὁ γάμος λύεται· α) ἀποθανόντος τοῦ ἑτέρου τῶν συζύγων· β) ἀπαγγελθέντος νομίμως διαζυγίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ διαζυγίου.

290. Δύναται νὰ ζητήσῃ τὸ διαζύγιον, ὁ μὲν ἀνὴρ διὰ μοιχείαν τῆς γυναικὸς, ἢ δὲ γυνή, ἐὰν ὁ ἀνὴρ ἔχῃ παλλακὴν.

291. Ἐκάτερος τῶν συζύγων δύναται νὰ ζητήσῃ τὸ διαζύγιον· α.) δι' ἐπιβουλήν κατὰ τῆς ζωῆς αὐτοῦ, δεινὰς κακώσεις ἢ ὕβρεις συχνάκις ἐπαναλαμβανομένας καὶ τὴν ὑπόληψιν τοῦ ὑβριζομένου καιρίως προσβαλούσας· β.) διὰ τὴν μετὰ τὸν γάμον καταδίκην τοῦ ἑτέρου εἰς ποινὴν κακουργήματος· γ.) διὰ κακόβουλον ἐγκατάλειψιν ἐπὶ τριετίαν· δ.) δι' ἀφάνειαν.

292. Ἡ μετὰ τὸν γάμον καταδίκη τοῦ ἑτέρου τῶν συζύγων εἰς ποινὴν κακουργήματος τότε μόνον εἶναι λόγος διαζυγίου, ὅταν ἡ κατ' ἀντιμωλίαν καταδικαστικὴ ἀπόφασις καταστῇ ἀμετάκλητος, ἤτοι ἅμα παρέλθῃ ἡ πρὸς ἀναίρεσιν προθεσμία, ἢ ἀπορρίψῃ ἡ τῆς ἀναιρέσεως αἵτησις, ἢ ὅταν παρέλθωσι πέντε ἔτη, ἀφ' ἧς ἡ ἐρήμην καταδικαστικὴ ἀπόφασις καταστῇ τελεσίδικος κατὰ τὸ ἄρθρον 466 τῆς ποινικῆς δικονομίας.

293. Ἐπὶ ἀφανείας, ἡ περὶ διαζυγίου ἀγωγή δὲν εἶναι δεκτὴ, εἰμὴ μετὰ παρέλευσιν τοῦλάχιστον ἑξαετίας, ἀφ' ἧς ἐξέλιπεν ὁ σύζυγος, ἢ ἀφ' οὗ ἐλήφθησαν αἱ τελευταῖαι περὶ αὐτοῦ εἰδήσεις, καὶ μετὰ τὴν ἐκδοσιν τῆς κηρυττούσης τὴν ἀφάνειαν ἀποφάσεως. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ὁ ἐπιδιώκων τὸ διαζύγιον σύζυγος δύναται νὰ αἰτήσῃ τὴν κήρυξιν τῆς ἀφανείας.

294. Ἡ περὶ διαζεύξεως ἀγωγή ἐκδικάζεται κατὰ τὰ ἐν τῇ πολιτικῇ δικονομίᾳ ὠρισμένα, τηρουμένων καὶ τῶν διατάξεων τοῦ ἁρθρου 13^{ου} τοῦ ἀπὸ 9 Ἰουλίου 1852 καταστατικοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

295. Ἄν ἡ διάζευξις ἐζητήθῃ λόγω κακώσεων ἢ ὕβρεων κατὰ τὸ ἄρθρον 291, τὸ δικαστήριον, ἀποφηνάμενον βάσιμον τὴν αἴτησιν, δύναται νὰ μὴ ἀπαγγεῖλῃ ἀμέσως τὸ διαζύγιον. Κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐφαρμόζονται ἐν ἀνάγκῃ αἱ διατάξεις τῶν ἐδαφίων 3, 4, καὶ 5 τοῦ ἁρθρου 683 τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

Ἐὰν δὲ μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους οἱ σύζυγοι δὲν ἐνωθῶσιν, ὁ ἐνάγων δύναται, κλητεύσας τὸν ἕτερον σύζυγον ἐνώπιον τοῦ δικαστηρίου, νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκδοσιν τῆς ἀπαγγελιοσύνης τὸ διαζύγιον ἀποφάσεως.

296. Ἡ αἵτησις ἀναιρέσεως τῆς ἀπαγγελιοσύνης τὸ διαζύγιον ἀποφάσεως ἔχει δύνάμιν ἀνασταλτικὴν.

297. Ὅταν ἐπιτραπῇ εἰς τὴν γυναῖκα, κατὰ τὸ ἄρθρον 683 ἐδαφίου 2 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, νὰ μετοικήσῃ εἰς ἄλλην οἰκίαν, αὕτη ὀφείλει, αἰτούντος τοῦ συζύγου, νὰ προσαγάγῃ τὴν βεβαίωσιν, ὅτι διέμεινεν εἰς τὴν προσδιορισθεῖσαν οἰκίαν· ἄλλως δύναται τὸ δικαστήριον, κατ' αἴτησιν τοῦ ἀνδρὸς, νὰ στερήσῃ τὴν γυναῖκα τῆς διατροφῆς, καὶ ἂν αὕτη ᾖ ἐν ἀνάγκῃ, ν' ἀπορρίψῃ τὴν ἀγωγήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν λόγων τοῦ ἀπαράδεκτου τῆς περὶ διαζεύξεως ἀγωγῆς.

298. Ὁ σύζυγος δὲν δύναται νὰ κινήσῃ τὴν περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν ἕνεκα τῶν γεγονότων, δι' ἃ ἐζήτησεν ἤδη τὸν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμὸν.

299. Ἡ τῆς διαζεύξεως ἀγωγὴ ἀποσβέννυται, ἐὰν συνδιαλλαγῶσιν οἱ σύζυγοι μετὰ τὰ γεγονότα, δι' ἃ ἡδύνατο νὰ κινήθῃ ἢ ἐκινήθῃ ἡ ἀγωγὴ αὕτη. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἐνάγων κινήσῃ ἀγωγὴν στηριζομένην ἐπὶ νεωτέρων λόγων, δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ πρὸς ἐνίσχυσιν αὐτῆς καὶ τὰ πρὸ τῆς συνδιαλλαγῆς γεγονότα. Ἡ συνδιαλλαγὴ ἀποδεικνύεται καὶ διὰ μαρτύρων.

300. Ἡ τῆς διαζεύξεως ἀγωγὴ διὰ κακόβουλον ἐγκατάλειψιν ἀποσβέννυται ἐπανελθόντος τοῦ συζύγου εἰς τὴν συζυγικὴν οἰκίαν, πρὶν ἢ τὸ διαζύγιον ἀποφασισθῇ τελεσιδικίως.

Ἐὰν ὅμως ἡ κακόβουλος ἐγκατάλειψις ἐπαναληφθῇ καὶ διαρκέσῃ πλέον τῶν ἑξ μηνῶν, ὁ ἕτερος σύζυγος δύναται νὰ κινήσῃ νέαν περὶ διαζεύξεως ἀγωγὴν καὶ νὰ ἐπικαλεσθῇ πρὸς ἐνίσχυσιν αὐτῆς τὴν πρώτην ἐγκατάλειψιν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ ἀγωγὴ δὲν ἀποσβέννυται πλέον διὰ νέας ἐπανόδου τοῦ συζύγου.

301. Ἡ τῆς διαζεύξεως ἀγωγὴ ἕνεκεν ἀφανείας ἀποσβέννυται, ὅταν ὁ ἄφαντος σύζυγος ἐπανέλθῃ, ἢ ληφθῶσι περὶ αὐτοῦ εἰδήσεις.

Παυσάσης τῆς ἀφανείας, τὸ διαζύγιον, καὶ ἀπαγγελθὲν, λογίζεται μὴ γενόμενον, ἂν οὐδέτερος τῶν συζύγων συνῆψε νέον γάμον, ἐκ τούτου ὅμως δὲν βλάπτονται τὰ κεκτημένα δικαιώματα τρίτων.

302. Ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν συζύγων ἀποβιώσῃ πρὶν ἀποφασισθῇ ἀμετακλήτως ἡ διάζευξις, ἢ περὶ ταύτης δίκη καταργεῖται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης.

303. Οἱ σύζυγοι δύνανται νὰ αἰτήσωσι τὸν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμὸν ἄ.) δι' οὓς λόγους καὶ τὸ διαζύγιον,

πλήν τοῦ τῆς ἀφανείας· 6.) διὰ τὸ ἀσυμβίβαστον τῶν δι-
θέσεων αὐτῶν.

304. Ἐπὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης ἐφαρμόζον-
ται ἀναλόγως τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 294 καὶ 295 τοῦ παρόν-
τος νόμου ὠρισμένα.

305. Εἰς τὴν περὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης
ἀγωγὴν ἐφαρμόζονται καὶ τὰ ἄρθρα 299, 300 καὶ 302
τοῦ παρόντος νόμου.

306. Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀπαγγελλέντος ἀπὸ τραπέ-
ζης καὶ κοίτης χωρισμοῦ παύουσιν αὐτοδικαίως διὰ τῆς συν-
διαλλαγῆς τῶν συζύγων.

307. Ἐὰν ὁ διὰ πᾶσαν ἄλλην αἰτίαν, πλήν μοιχείας τῆς
γυναικὸς, ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης χωρισμὸς διαρκέσῃ ὑπὲρ
τὰ τρία ἔτη, ὁ σύζυγος καθ' οὗ ἐζητήθη ὁ χωρισμὸς, δι-
καιούται νὰ ζητήσῃ τὸ διαζύγιον, ὅπερ ἀπαγγέλλει τὸ δι-
καστήριον, ἐὰν ὁ ἀρχικῶς ζητήσας τὸν χωρισμὸν δὲν συναι-
νέσῃ ἀμέσως εἰς τὴν παῦσιν αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

*Περὶ διαζυγίου καὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης, ὅταν
ὁ ἕτερος τῶν συζύγων ἢ καὶ ἀμφότεροι δὲν ἀρήκωσιν
εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν.*

308. Ἐὰν ὁ ἕτερος τῶν συζύγων ἀνήκῃ εἰς τὴν Ἀνατο-
λικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, αἱ περὶ διαζεύξεως καὶ χωρι-
σμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης διατάξεις τοῦ παρόντος νό-
μου ἰσχύουσι καθ' ὅλοκληρίαν.

309. Οἱ μὴ ἀνήκοντες εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ὁρθόδοξον
Ἐκκλησίαν δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν διάζευξιν διὰ τοὺς ἐν
τῷ παρόντι νόμῳ ἀναφερομένους λόγους, μόνον ἐὰν τοῦτο
ἐπιτρέπεται αὐτοῖς κατὰ τὰς διατάξεις τῆς ἰδίας αὐτῶν
θρησκείας.

310. Ἐπὶ διαζυγίου καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοι-
της χωρισμοῦ τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένων
συζύγων, ἐφαρμόζονται οἱ ὅρισμοί τῆς πολιτικῆς δικονομίας
καὶ οἱ τοῦ παρόντος νόμου, πλήν τῶν τοῦ ἄρθρου 13. τοῦ
κατάστατικοῦ τῆς ἱερᾶς Συνόδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

*Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ διαζυγίου, καὶ τοῦ
χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης.*

311. Ὁ σύζυγος, καθ' οὗ ἀπηγγέλθη τὸ διαζύγιον, στερεῖται τῶν κερδῶν, ὅσα ἐν τῷ γαμικῷ συμφώνῳ ὥρισθησαν ὑπὲρ αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ ἐτέρου, καὶ τῶν δωρημάτων, ὅσα παρ' αὐτοῦ τούτου συνεστῶτος τοῦ γάμου ἔλαβεν.

Ὁ ὑπὲρ οὗ ἀπηγγέλθη τὸ διαζύγιον διατηρεῖ τὰ διὰ τοῦ γαμικοῦ συμφώνου ὀρισθέντα αὐτῷ κέρδη ὑπὸ τοῦ ἐτέρου συζύγου, εἰ καὶ συνωμολογήθησαν ἀμοιβαίως, ὁ δὲ ὅρος τῆς ἀμοιβαιότητος ἐξέλειπεν.

312. Ἄν ἐν τῷ γαμικῷ συμφώνῳ δὲν ὥρισθησαν κέρδη, ἢ ἂν τὰ ὀρισθέντα δὲν ἀρκοῦσιν εἰς διατροφήν τοῦ συζύγου, ὑπὲρ οὗ ἀπηγγέλθη τὸ διαζύγιον, οὗτος δὲ δὲν ἔχη ἀρκοῦσαν περιουσίαν πρὸς ἰδίαν συντήρησιν, τὸ δικαστήριον δύναται νὰ χορηγήσῃ εἰς αὐτὸν ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ἐτέρου πρὸς διατροφήν ποσὸν, μὴ ὑπερβαῖνον τὸ τρίτον τοῦ εἰσοδήματος αὐτοῦ. Ἡ χορήγησις αὕτη δύναται νὰ παύσῃ, ἅμα παύσῃ ἡ ἀνάγκη αὐτῆς.

243. Ἡ ἔνεκα διαζυγίου λύσις τοῦ γάμου δὲν στερεῖ τὰ ἐξ αὐτοῦ τέκνα τῶν δικαιωμάτων, ὅσα ὑπὸ τοῦ νόμου ἢ τῶν γαμικῶν συμφώνων τῶν γονέων ὥρισθησαν ὑπὲρ αὐτῶν. Τὰ δικαιώματα ταῦτα περιέρχονται εἰς τὰ τέκνα, καθ' ὃν τρόπον καὶ καθ' ὅς περιστάσεις ἤθελον περιέλθει εἰς αὐτὰ δυνάμει τοῦ νόμου ἢ τοῦ γαμικοῦ συμφώνου, ἂν δὲν συνέβαινε τὸ διαζύγιον.

314. Ἐπὶ διαζυγίου καὶ χωρισμοῦ ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης τὰ τέκνα μένουσιν εἰς τὸν γονέα, ὑπὲρ οὗ τὸ διαζύγιον ἢ ὁ χωρισμὸς ἀπηγγέλθη, ἐκτὸς ἂν τὸ δικαστήριον τῇ αἰτήσῃ τῶν συγγενῶν ἢ τοῦ εἰσαγγελέως, διατάξῃ πρὸς τὸ συμφέρον τῶν τέκνων νὰ διαπιστευθῶσιν ἅπαντα ἢ τινὰ ἐξ αὐτῶν διαρκῶς ἢ προσωρινῶς εἰς τὸν ἕτερον τῶν γονέων, ἢ καὶ εἰς τρίτον.

315. Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἀμφότεροι οἱ γονεῖς ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιτηρώσιν τὴν διατροφήν καὶ ἀνατροφήν τῶν

τέκνων, συνεισφέροντες εἰς τοῦτο κατὰ λόγον τῆς περιουσίας αὐτῶν.

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ τῆς υἱότητος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τοῦ ἐν γάμῳ συλληφθέντος ἢ γεννηθέντος τέκνου.

316. Τοῦ ἐν γάμῳ συλληφθέντος τέκνου πατὴρ εἶναι ὁ σύζυγος.

347. Ἐν γάμῳ λογίζεται συλληφθὲν τὸ τέκνον, τὸ γεννηθὲν οὐχὶ πρὸ τῆς ἑκατοστῆς ἐγδοηκοστῆς ἡμέρας ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου, οὐδὲ μετὰ τὴν τριακοσιοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς λύσεως ἢ ἀκυρώσεως αὐτοῦ.

Εἰς τὰς προθεσμίας ταύτας δὲν περιλαμβάνεται ἢ τε τῆς τελέσεως καὶ ἢ τῆς λύσεως ἢ ἀκυρώσεως τοῦ γάμου ἡμέρα.

348. Τὸ ἐντὸς τῆς τριακοσιοστῆς ἡμέρας ἀπὸ τῆς λύσεως τοῦ πρώτου γάμου καὶ μετὰ τὴν ἑκατοστὴν ἐγδοηκοστὴν ἀπὸ τῆς συνάψεως τοῦ δευτέρου γάμου γεννηθὲν τέκνον, λογίζεται τέκνον νόμιμον τοῦ δευτέρου ἀνδρός, δύναται ὁμοίως ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἀνήκει εἰς τὸν πρῶτον.

549. Τὸ μετὰ τὴν ἑκατοστὴν ἐγδοηκοστὴν καὶ ἐντὸς τῆς τριακοσιοστῆς ἡμέρας ἀπὸ τῆς λύσεως τοῦ γάμου γεννηθὲν τέκνον, ἐὰν ἀναγνωρισθῇ ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ τρίτου τινὸς ὡς φυσικὸν αὐτῶν τέκνον, δύναται νὰ λογισθῇ μὴ ἀνῆκον εἰς τὸν σύζυγον, ἐὰν ἀποδείξῃ κατοχὴν καταστάσεως ἀνεγνωρισμένου φυσικοῦ τέκνου.

320. Ἡ πατρότης τοῦ πρὸ τῆς ἑκατοστῆς ἐγδοηκοστῆς ἡμέρας ἀπὸ τῆς τελέσεως τοῦ γάμου γεννηθέντος τέκνου, δὲν δύναται νὰ ἀμφισβητηθῇ παρὰ τοῦ ἀνδρός, καὶ τούτου ἀποθانونτος παρὰ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ, κατὰ τὰς ἐφεξῆς περιπτώσεις.

1) Ἄν ὁ ἀνὴρ ἐγνώριζε πρὸ τοῦ γάμου τὴν κυοφορίαν.

2) Ἄν προκύπτῃ ἐκ τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως τῆς γεννῆ-

σεως, ὅτι παρέστη εἰς αὐτήν, ἢ αὐτοπροσώπως ἢ δι' εἰδικοῦ πληρεξουσίου, ἄνευ ἐναντίας πρὸς τὴν πατρότητα δηλώσεως.

3) Ἄν, ἐν περιπτώσει ἀπαγωγῆς ἢ βιασμοῦ παρχθέντος ὑπὸ τοῦ ἀνδρός, τὸ τέκνον ἐγεννήθη τὴν ἑκατοστὴν ὀγδοηκοστὴν ἡμέραν ἢ ἐντὸς τῶν τριακοσίων ἡμερῶν ἀπὸ τῶν εἰρημένων πράξεων.

321. Ὁ ἀνὴρ δύναται ν' ἀποκηρύξῃ τὸ συνεστῶτος τοῦ γάμου συλληφθὲν τέκνον, ἀποδεικνύων ὅτι, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τὸ ἀπὸ τῆς τριακοσιοστῆς μέχρι τῆς ἑκατοστῆς ὀγδοηκοστῆς ἡμέρας πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ τέκνου, ἦτον αὐτῷ φυσικῶς ἀδύνατον νὰ συνέλθῃ μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἕνεκεν ἀποδημίας ἢ περιορισμοῦ εἰς τινὰ τόπον, ἢ ἐξ ἄλλου τινὸς συμβεβηκότος.

322. Ὁ ἀνὴρ δύναται ὡσαύτως ν' ἀποκηρύξῃ τὸ συνεστῶτος τοῦ γάμου συλληφθὲν τέκνον, ἐὰν καθ' ὅλον τὸ διάστημα, τὸ ἀπὸ τῆς τριακοσιοστῆς μέχρι τῆς ἑκατοστῆς ὀγδοηκοστῆς ἡμέρας πρὸ τῆς γεννήσεως τοῦ τέκνου, διετέλει ἐννόμως χωρισμένος ἀπὸ τῆς γυναικὸς.

Δὲν ἔχει τὸ τοιοῦτον δικαίωμα, ἐὰν οἱ σύζυγοι, ἔστω καὶ προσωρινῶς, συνῶκουν.

323. Ὁ ἀνὴρ δὲν δύναται ν' ἀποκηρύξῃ τὸ τέκνον, προτείνων τὴν φυσικὴν αὐτοῦ ἀνικανότητα, ἐκτὸς ἂν αὕτη ᾖ καὶ ἀποτέλεσμα ἐξωτερικοῦ ἐλαττώματος.

324. Ὁ ἀνὴρ δύναται λόγῳ μοιχείας τῆς μητρὸς ν' ἀποκηρύξῃ τὸ τέκνον, ἂν ἀπεκρύβῃ αὐτῷ ἡ γέννησις, τότε δὲ δύναται ν' ἀποδείξῃ ἐν τῇ δίκῃ τῆς ἀποκηρύξεως τὰ τὴν μοιχείαν ἀποτελοῦντα γεγονότα καὶ τὴν ἀπόκρυψιν, καὶ πᾶν ἄλλο ἀποκροῦον τὴν πατρότητα αὐτοῦ.

Μόνῃ ἡ ὁμολογία τῆς μητρὸς δὲν ἀρκεῖ ν' ἀποκρούσῃ τὴν πατρότητα τοῦ ἀνδρός.

325. Ὅσάκις ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἄνδρα ἡ ἀποκήρυξις, ὀφείλει οὗτος νὰ κινήσῃ τὴν περὶ αὐτῆς ἀγωγὴν κατὰ τὰς ἐξῆς προθεσμίας.

α.) Ἐντὸς δύο μηνῶν, ἐὰν εὑρίσκεται ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, ἔνθα τὸ τέκνον ἐγεννήθη.

β.) Ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐπανόδου αὐτοῦ εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεως τοῦ τέκνου, ἢ τὸν τῆς συζυγικῆς κατοικίας, ἐὰν ἦτον ἄπών.

γ.) Ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς ἀπάτης, ἂν ἀπεκρῦβῃ αὐτῇ ἡ γέννησις τοῦ τέκνου.

326. Ἄν ὁ ἀνὴρ ἀποθάνῃ χωρὶς νὰ κινήσῃ τὴν ἀγωγὴν, ἀλλ' ἐντὸς τῶν ἀνωτέρω προθεσμιῶν, οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ δύνανται νὰ προσβάλωσι τὴν γνησιότητα τοῦ τέκνου ἐντὸς δύο μηνῶν, ἀφ' ἧς τοῦτο ἐγκατέστη εἰς τὴν κατοχὴν τῆς περιουσίας τοῦ ἀποβιώσαντος, ἢ ἤγειρεν ἀξίωσιν κατὰ τῶν νεμομένων αὐτὴν κληρονόμων.

327. Ἡ περὶ ἀποκρῦψεως ἢ περὶ προσβολῆς τῆς γνησιότητος ἀγωγὴ ἀπευθύνεται κατὰ τοῦ τέκνου, ἐὰν ᾗναι ἐνήλικον, ἐὰν δὲ ᾗναι ἀνήλικον ἢ ἀπηγορευμένον, κατ' ἐπιτρόπου ἐπὶ τούτῳ διοριζομένου παρὰ τοῦ δικαστηρίου, ἐνώπιον τοῦ οὐοίου γίνεται ἡ δίκη.

Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν καλεῖται εἰς τὴν δίκην καὶ ἡ μήτηρ.

328. Ἡ γνησιότης τοῦ μετὰ τὴν τριακοσιοστὴν ἡμέραν ἀπὸ τῆς λύσεως τοῦ γάμου γεννηθέντος τέκνου δύναται νὰ προσβληθῇ παρ' οἰουδήποτε ἔχοντος συμφέρον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ ἀποδείξεως γνησίας υἱότητος.

329. Ἡ γνησία υἱότης ἀποδεικνύεται διὰ τοῦ ἐν τοῖς λη-
ξαρχικοῖς βιβλίοις τακτικῶς κατακεχωρισμένου γεννητηρίου ἐγγράφου.

330. Ἐν ἐλλείψει τοῦ ἐγγράφου τούτου ἀρκεῖ ἡ σταθερὰ κατοχὴ τῆς καταστάσεως γνησίου τέκνου.

331. Ἡ τῆς καταστάσεως κατοχὴ συνάγεται ἐκ συνδρομῆς γεγονότων, ἐνδεικνυόντων τὴν σχέσιν τῆς υἱότητος καὶ τῆς συγγενείας προσώπου τινὸς πρὸς τὴν οἰκογένειαν, εἰς ἣν ἀξιοῖ, ὅτι ἀνήκει.

Τὰ κυριώτερα τῶν γεγονότων τούτων εἰσὶ τὰ ἐξῆς.

Ὅτι τὸ πρόσωπον τοῦτο ἔφερε πάντοτε τὸ ἐπώνυμον τοῦ πατρὸς, τοῦ οὐοίου ἀξιοῖ ὅτι εἶναι υἱός.

Ὅτι ὁ πατὴρ ἐφέρετο πρὸς αὐτὸ ὡς πρὸς ἴδιον τέκνον, καὶ ὑπὸ τὴν ιδιότητα ταύτην ἐπρονόησε περὶ τῆς διατροφῆς, ἀνατροφῆς καὶ ἀποκαταστάσεως αὐτοῦ.

Ὅτι γενικῶς ἐγινώσκετο ὡς τέκνον αὐτοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

“Οτι ὡς τοιοῦτον ἀνεγνωρίσθη παρὰ τῆς οἰκογενείας.

332. Οὐδείς δύναται ν’ ἀπαιτήσῃ κατάστασιν ἐναντίαν τῆς ἀποδιδομένης αὐτῷ ὡς γνησίῳ τέκνῳ ἐν τῇ ληξιαρχικῇ τῆς γεννήσεως αὐτοῦ πράξει, καὶ τῆς ταύτῃ συμφώνου κατοχῆς.

Ἐσαύτως οὐδείς δύναται ν’ ἀμφισβητήσῃ τὴν κατάστασιν τοῦ ἔχοντος κατοχὴν, σύμφωνα πρὸς τὴν ληξιαρχικὴν πρᾶξιν τῆς γεννήσεως.

333. Ἐν ἐλλείψει ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως καὶ κατοχῆς καταστάσεως, ἢ ἂν τὸ τέκνον ἐνεγράφη εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία ὑπὸ πλαστὸν ὄνομα, ἢ ὡς γεννηθὲν ὑπὸ γονέων ἀγνώστων, ἢ ἂν πρόκειται περὶ ὑποβολῆς ἢ ἀντικατάστασεως βρέφους, καὶ τοι κατὰ τὰς δύο τελευταίας περιπτώσεις ὑπαρχούσης ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως συμφώνου πρὸς τὴν κατοχὴν τῆς καταστάσεως, ἢ τῆς υἱότητος ἀπόδειξις δύναται νὰ γίνῃ διὰ μαρτύρων· ἀλλ’ ἡ ἀπόδειξις αὕτη εἶναι τότε μόνον δεκτὴ, ὅταν ὑπάρχωσιν ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως, ἢ τεκμήρια σπουδαῖα ἐκ γεγονότων ἀποδεικνυομένων διὰ τῶν συνήθων ἀποδεικτικῶν μέσων, πλὴν τοῦ τῶν μαρτύρων.

Ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις δύναται νὰ ἐπιτραπῇ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ δικαστηρίου, ἐὰν τὰ γεγονότα ταῦτα ἀνάγονται εἰς τὴν κατοχὴν τῆς καταστάσεως τοῦ νομίμου τέκνου.

334. Ἀρχὴν ἐγγράφου ἀποδείξεως ἀποτελοῦσιν οἰκογενειακὰ ἔγγραφα, οἰκιακὰ βιβλία, καὶ σημειώσεις τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς, δημόσια, ἢ ἰδιωτικὰ ἔγγραφα προσερχόμενα ἐκ τινος τῶν ἀντιδίκων ἢ ἐκ προσώπου, ὅπερ ἂν ἔζη, ἢ θέλεν ἔχει εἰς τὴν δίκην συμφέρον.

335. Ἡ ἀνταπόδειξις, ὅτι δὲν ἐγεννήθη τις ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ἢς ἀξιοῖ ὅτι εἶναι τέκνον, ἢ, καὶ ἀποδειχθείσης τῆς μητρότητος, ὅτι δὲν εἶναι τέκνον τοῦ συζύγου τῆς μητρὸς, δύναται νὰ γίνῃ καὶ διὰ μαρτύρων.

336. Ἡ ἐπὶ προσβολῇ οἰκογενειακῆς καταστάσεως ποινικὴ καταδίωξις δὲν δύναται ν’ ἀρχίσῃ, πρὶν ἀποφασισθῇ ἀμετακλήτως τὸ περὶ καταστάσεως τοῦ τέκνου ζήτημα.

Ἀλλ’ ἡ εἰσαγγελία δύναται, σιωπώντων τῶν ἐνδιαφερομένων, νὰ εἰσαγάγῃ τὴν ποινικὴν καταδίωξιν ἐπὶ προσβολῇ τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως, ἐὰν ὑπάρχῃ ἀρχὴ ἐγγράφου

ἀποδείξω; κατὰ τὴν τελευταίαν τὰύτην περίστασιν ἡ ποινικὴ καταδίωξις δὲν ἀναστέλλεται ἕνεκα τῆς πολιτικῆς ἀγωγῆς.

337. Ἡ περὶ ἀπαιτήσεως καταστάσεως ἀγωγή τοῦ τέκνου εἶναι ἀπαράγραπτος ὡς πρὸς αὐτό.

338. Οἱ κληρονόμοι ἢ οἱ κατιόντες τοῦ τέκνου δύνανται νὰ κινήσωσι τὴν ἀγωγὴν τὰύτην μόνον, ἐὰν τὸ τέκνον ἀποθάνῃ πρὸ τῆς συμπληρώσεως τοῦ πέμπτου ἔτους ἀπὸ τῆς ἐνηλικιότητος, μὴ παραιτηθὲν τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ.

339. Ἐὰν τὸ τέκνον ἀποθάνῃ μετὰ τὸ πέμπτον ἔτος ἀπὸ τῆς ἐνηλικιότητος, δύνανται οἱ κληρονόμοι ἢ οἱ κατιόντες αὐτοῦ νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν παρ' αὐτοῦ κινηθεῖσαν καὶ μὴ ὅπωςδῆποτε καταργηθεῖσαν ἀγωγὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ φυσικῶν τέκνων.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Περὶ ἀναγνώρισεως φυσικῶν τέκνων.

340. Τὸ φυσικὸν τέκνον δύναται ν' ἀναγνωρισθῇ παρὰ τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς, ὁμοῦ ἢ χωριστά.

341. Δὲν συγχωρεῖται ἡ ἀναγνώρισις,

1) Τέκνων γεννηθέντων ἐκ προσώπων, ὧν τὸ ἕτερον ἢ καὶ τὰ δύο διετέλουν ἐν γάμῳ μετ' ἄλλων, ἐν τῷ χρόνῳ τῆς συλήψεως.

2) Τέκνων γεννηθέντων ἐκ προσώπων μὴ δυνάμενων νὰ συνάψωσι γάμον ἕνεκα συγγενείας εἰς βαθμὸν ἀποκλείοντα αὐτόν.

342. Ἡ ἀναγνώρισις γίνεται διὰ ληξιαρχικῆς πράξεως, διὰ δημοσίου ἐγγράφου, ἢ διὰ δικθῆκης, μετὰ τὴν γέννησιν ἢ καὶ πρὸ αὐτῆς.

343. Ἡ ἀναγνώρισις ἔχει ἀποτέλεσμα μόνον ὡς πρὸς τὸν ἀναγνωρίσαντα γονέα.

344. Τὸ πρὸ τοῦ γάμου γεννηθὲν, συνεστῶτος δὲ αὐτοῦ ἀναγνωρισθὲν φυσικὸν τέκνον, δὲν δύναται νὰ εἰσχυρῇ ἐν τῷ συζυγικῷ οἴκῳ ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ἑτέρου συζύγου, ἐκτός ἂν οὗτος ἤδη συγγενεσεν εἰς τὴν ἀναγνώρισιν.

345. Τὸ φυσικὸν τέκνον λαμβάνει τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα τοῦ ἀναγνωρίσαντος αὐτὸ γονέως, ἢ τὸ τοῦ πατρὸς, ἂν παρ' ἀμφοτέρων τῶν γονέων ἀνεγνωρίσθῃ.

346. Ὁ γονεὺς ὀφείλει νὰ διατρέφῃ καὶ ἀνατρέφῃ τὸ ἀναγνωρισθὲν φυσικὸν τέκνον, ὡς καὶ τοὺς γνησίους τούτου κατιόντας, ἐὰν οἱ γονεῖς ἢ οἱ πρὸς μητρὸς ἀνιόντες αὐτῶν ἀδυνατῶσι νὰ πράξωσι τοῦτο.

347. Τὸ φυσικὸν τέκνον ὀφείλει διατροφὴν εἰς τὸν γονέα αὐτοῦ, ἐὰν οἱ νόμιμοι ἀνιόντες ἢ κατιόντες ἢ ὁ σύζυγος δὲν δύνανται νὰ διαθρέψωσιν αὐτόν.

248. Ἡ ἀναγνώρισις δύναται νὰ προσβληθῇ παρὰ τοῦ τέκνου καὶ παρὰ παντὸς ἔχοντος συμφέρον.

349. Ἡ ἀναζήτησις τῆς πατρότητος ἀπαγορεύεται, ἐξαίρουμένης τῆς περιπτώσεως ἀπαγωγῆς ἢ βιασμοῦ, ἂν ὁ χρόνος, καθ' ὃν διεπράχθησαν, συμπίπτει πρὸς τὸν τῆς συλλήψεως τοῦ τέκνου.

350. Ἡ ἀναζήτησις τῆς μητρότητος ἐπιτρέπεται. Τὸ τέκνον ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ, ὅτι εἶναι αὐτὸ τὸ τεχθὲν παρὰ τῆς γυναικὸς, ἣν ἰσχυρίζεται ὅτι ἔχει μητέρα. Ἡ διὰ μαρτύρων ἀπόδειξις εἶναι τότε μόνον δεκτὴ, ὅταν ὑπάρχῃ ἀρχὴ ἐγγράφου ἀποδείξεως, ἢ τεκμήρια σπουδαῖα ἐκ γεγονότων ἀποδεικνυμένων διὰ τῶν συνήθων ἀποδεικτικῶν μέσων, πλὴν τοῦ τῶν μαρτύρων.

351. Πᾶς ὁ ἔχων νόμιμον συμφέρον δύναται νὰ παρέμβῃ εἰς τὴν περὶ ἀναζήτησεως τῆς πατρότητος ἢ τῆς μητρότητος δίκην, ἢ νὰ προσβάλῃ τὴν παραδεξαμένην αὐτὴν ἀπόφασιν.

352. Ἡ τὴν φυσικὴν υἱότητα κηρύττουσα ἀπόφασις ἔχει τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀναγνωρίσεως.

353. Καθ' ἧς περιπτώσεις ἡ ἀναγνώρισις ἀπαγορεύεται, τὸ τέκνον δὲν δύναται ν' ἀναζήτησῃ τὴν πατρότητα ἢ τὴν μητρότητα αὐτοῦ. Δύναται ὅμως νὰ ζητήσῃ διατροφήν.

1) Ἐὰν ἡ πατρότης ἢ ἡ μητρότης ἀποδεικνύωνται ἐμμέσως ἐκ τινος πολιτικῆς ἢ ποινικῆς ἀποφάσεως, ἢ ἐξ ἐγγράφου καὶ ῥητῆς δηλώσεως τῶν γονέων.

2) Ἐὰν ἡ πατρότης ἢ μητρότης προκύπτῃ ἐκ γάμου κηρυχθέντος ἀκούρου.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ γνησιοποιήσεως τῶν φυσικῶν τέκνων.

354. Τὰ φυσικά τέκνα, ὧν συγχωρεῖται ἡ ἀναγνώρισις, νομιμοποιοῦνται δι' ἐπιγενομένου γάμου τῶν γονέων, ἐὰν ἀναγνώρισθῶσι παρ' αὐτῶν.

355. Τὸ ἀποθανὸν φυσικὸν τέκνον, τὸ ὁποῖον κατέλιπε νομίμους κατιόντας, νομιμοποιεῖται δι' ἐπιγενομένου πρὸς τὸ συμφέρον αὐτῶν γάμου.

356. Τὰ νομιμοποιηθέντα ἀποκτῶσι τὰ δικαιώματα νομίμων τέκνων, ἀπὸ τῆς ἡμέρας μὲν τοῦ γάμου, ἂν ἡ ἀναγνώρισις αὐτῶν ἐγένετο πρὸ τοῦ γάμου, ἢ κατὰ τὴν τέλεσιν αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας δὲ τῆς ἀναγνώρισεως, ἂν αὕτη ἐγένετο μετὰ τὴν τέλεσιν τοῦ γάμου.

357. Ἡ διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως κήρυξις τῆς πατρότητος ἢ μητρότητος ἔχει τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκουσίας ἀναγνώρισεως καὶ ὥς πρὸς τὴν νομιμοποίησιν.

358. Ἡ νομιμοποίησις γίνεται διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος ὑπὸ τοὺς ἑξῆς ὅρους.

α.) Ἐὰν ἡ αἴτησις γενῇ παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς, ἢ παρὰ τοῦ ἑτέρου αὐτῶν.

β.) Ἐὰν ὁ αἰτῶν γονεὺς δὲν ἔχῃ νόμιμα ἢ δι' ἐπιγενομένου γάμου νομιμοποιηθέντα τέκνα, οὔτε κατιόντας ἐξ αὐτῶν.

γ.) Ἐὰν ὁ αἰτῶν ἀδυνατῇ νὰ νομιμοποιήσῃ τὸ τέκνον διὰ μεταγενεστέρου γάμου.

δ.) Ἐὰν ὁ αἰτῶν, ἑγγαμὸς ὢν, προσάγῃ τὴν εἰς τὴν νομιμοποίησιν συναίνεσιν τοῦ συζύγου αὐτοῦ.

359. Ἐὰν ὁ πατὴρ ἢ ἡ μήτηρ δηλώσῃ διὰ διαθήκης ἢ διὰ δημοσίου ἐγγράφου τὴν βούλησιν τοῦ νὰ νομιμοποιήσῃ τὰ φυσικά αὐτοῦ τέκνα, δύνανται ταῦτα μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ τὴν βούλησιν ταύτην δηλώσαντος γονέως νὰ ζητήσωσι τὴν νομιμοποίησιν αὐτῶν, ἐὰν, καθ' ὃν χρόνον ἀπεβίωσεν ὁ γονεὺς, ὑπῆρχον οἱ ὑπὸ στοιχεῖον β' καὶ γ' ὅροι τοῦ προηγούμενου ἄρθρου.

Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ αἴτησις τῆς νομιμοποιήσεως κοινοποιεῖται εἰς δύο ἐκ τῶν ἐγγυτέρων μέχρι τετάρτου βαθμοῦ συγγενῶν τοῦ ἀποβιώσαντος γονέως.

360. Ἡ τῆς νομιμοποιήσεως αἵτησις μετὰ τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων προσάγεται εἰς τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, εἰς οὗ τὴν περιφέρειαν κατὰ τοὺς αἰτῶν, τὸ δὲ ἐφετεῖον, ἀκουσθέντος τοῦ εἰσαγγελέως, ἀποφαίνεται ἐν συμβουλίῳ ἐὰν ὑπάρχῃσι πάντες οἱ τῶν δύο προηγουμένων ἄρθρων ὅροι καὶ ἂν δύναται ἢ δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἡ νομιμοποιήσις.

Ἐὰν ἡ ἀπόφασις τοῦ συμβουλίου ᾖ κατὰφατικὴ, ὁ εἰσαγγελεὺς διαβιβάζει τὴν αἵτησιν μετὰ πάντων τῶν ἐγγράφων καὶ τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος παρ' αὐτοῦ ληφθεῖσων πληροφοριῶν εἰς τὸν ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργόν, ὅστις ὑποβάλλει εἰς τὸν Βασιλέα περὶ τούτου ἐκθεσιν.

Ἐὰν ὁ Βασιλεὺς ἐγκρίνῃ τὴν νομιμοποίησιν, τὸ περὶ ταύτης Διάταγμα διευθύνεται εἰς τὸ περὶ τῆς νομιμοποιήσεως γνωμοδοτήσαν ἐφετεῖον, ἐγγράφεται εἰς τὸ ἐπὶ τούτῳ βιβλίον καὶ ἐπιμελείᾳ τῶν ἐνδιαφερομένων γίνεται μνεία τοῦ Διατάγματος ἐν τῷ περιθωρίῳ τῆς περὶ γεννήσεως τοῦ τέκνου ληξιαρχικῆς πράξεως.

361. Ἡ διὰ Βασιλ. Διατάγματος νομιμοποιήσις συνεπάγεται μὲν τὰ αὐτὰ ἀποτελέσματα, οἷα καὶ ἡ δι' ἐπιγενομένου γάμου, ἀλλ' ἀπὸ μόνης τῆς χρονολογίας τοῦ Διατάγματος, καὶ ὥς πρὸς μόνον τὸν αἰτήσαντα αὐτὴν γονέα.

ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΟΟΝ.

Περὶ υἱοθεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ υἱοθεσίας καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῆς.

362. Ἡ υἱοθεσία συγχωρεῖται, ἂν ὁ υἱοθετῶν, ἀνὴρ ἢ γυνή, συνεπλήρως τὸ πεντηκостὸν ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ, δὲν ἔχῃ νομίμους ἢ νομιμοποιηθέντας κατιόντας, καὶ ὑπερβαίῃ κατὰ δεκαπέντε τοὺλάχιστον ἔτη τὸν υἱοθετούμενον.

363. Οὐδέτερος τῶν συζύγων υἱοθετεῖ ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ ἐτέρου.

364. Ὁ υἱοθετήσας τινὰ δὲν δύναται νὰ υἱοθετήσῃ καὶ

ἕτερον, ἐνὸς τε ζῶσιν ὁ πρότερον υἱοθετηθεὶς, ἢ οἱ νόμιμοι τοῦτου κατιόντες. Δύναται ὅμως διὰ τῆς αὐτῆς πράξεως νὰ υἱοθετήσῃ συνάμα πλείονας.

365. Οὐδείς υἱοθετεῖται ὑπὸ πλειόνων, ἐκτὸς μόνον ὑπὸ δύο συζύγων.

366. Τὰ φυσικὰ τέκνα, οὔτε ὑπὸ τοῦ πατρὸς, οὔτε ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῶν υἱοθετοῦνται.

367. Ὁ ἐπίτροπος δὲν υἱοθετεῖ τὸν ὑπὸ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτοῦ διατελοῦντα, πρὶν ἢ ὀριστικῶς ἐγκριθῇ ἡ λογοδοσία τῆς ὅλης αὐτοῦ διαχειρίσεως.

368. Πρὸς υἱοθεσίαν ἀπαιτεῖται ἡ συναίνεσις τοῦ υἱοθετοῦντος καὶ τοῦ υἱοθετουμένου, ἂν ᾦναι χεiráφeτος, ἢ συνεπλήρωσε τὸ 18 ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

Δὲν ἐπιτρέπεται υἱοθεσία τοῦ μὴ συμπληρώσαντος τὸ 25 ἔτος, ἄνευ τῆς συναίνεσεως τῶν γονέων, ἐὰν ζῶσιν. Ἐπὶ υἱοθεσίας ἀνηλίκου, οὔτινος οἱ γονεῖς ἀπεβίωσαν ἢ ἀδυνατοῦσι νὰ ἐκφράσωσι τὴν θέλησιν αὐτῶν, ἀπαιτεῖται ἡ συναίνεσις τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου. Ἐὰν δὲ οἱ γονεῖς ᾦναι ἄγνωστοι, ἀπαιτεῖται ἡ συναίνεσις δικαστικοῦ ἐπιτρόπου. Ἐπὶ υἱοθεσίας ἐγγάμου προαπαιτεῖται καὶ ἡ συναίνεσις τοῦ συζύγου αὐτοῦ.

369. Ὁ υἱοθετηθεὶς κτᾶται τὰ δικαιώματα καὶ ἀναλαμβάνει τὰς ὑποχρεώσεις νομίμου τέκνου ὡς πρὸς τὸν υἱοθετήσαντα· εἰς τοῦτον δὲ περιέρχεται ἡ τοῦ φυσικοῦ πατρὸς ἐξουσία.

Ὁ υἱοθετηθεὶς προστίθῃσιν εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ ἐπώνυμον καὶ τὸ τοῦ υἱοθετοῦντος.

370. Ἡ υἱοθεσία δὲν μεταβάλλει τὰ δικαιώματα καὶ καθήκοντα τοῦ υἱοθετηθέντος πρὸς τὴν φυσικὴν αὐτοῦ οἰκογένειαν, οὐδὲ παράγει συγγενικὰς σχέσεις μεταξὺ τοῦ υἱοθετηθέντος καὶ τῶν συγγενῶν τοῦ υἱοθετήσαντος, ἢ τούτου καὶ τῶν συγγενῶν τοῦ υἱοθετηθέντος, τηρουμένων τῶν περὶ κωλυμάτων τοῦ γάμου διατάξεων. Ὁ φυσικὸς γονεὺς ὑποχρεοῦται εἰς διατροφήν τοῦ υἱοθετηθέντος μόνον ἐν ἀπορίᾳ τοῦ υἱοθετήσαντος.

371. Ἀποθανόντος ἀδιαθέτου τοῦ υἱοθετηθέντος ἄνευ νομίμων κατιόντων, τὰ περιελθόντα αὐτῷ ἐκ δωρεᾶς ἢ κληρονομίας τοῦ υἱοθετήσαντος, ἐὰν κατὰ τὴν ἀποβίωσιν τούτου ὑπάρχωσιν αὐτοῦσια, ἢ ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τὸ τυχὸν εἰσέτι σωζόμενον ἀντάλλαγμα αὐτῶν, ἐπανέρχονται, ἄνευ βλάβης

τῶν δικαιωμάτων τρίτων, εἰς τὸν υἱοθετήσαντα, ἢ τοὺς νομίμους αὐτοῦ κατιόντας, ἐνεχομένους εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν.

Τὴν λοιπὴν περιουσίαν τοῦ υἱοθετηθέντος τότε μόνον κληρονομοῦσιν ὁ υἱοθετήσας ἢ οἱ κατιόντες αὐτοῦ, ὅταν δὲν ὑπάρχωσι συγγενεῖς ἢ σύζυγος, καλούμενοι κατὰ τὸν περὶ κληρονομίας νόμον εἰς τὴν ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Περὶ τῶν διατυπώσεων τῆς υἱοθεσίας.

372. Ὁ θέλων νὰ υἱοθετήσῃ, ἐμφανίζεται αὐτοπροσώπως ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου τῆς ἰδίας κατοικίας καὶ ἐκφράζει τὴν πρὸς υἱοθεσίαν βούλησιν, συνταττομένης περὶ τοῦτου ἐκθέσεως. Ἐὰν ὁ μέλλων νὰ υἱοθετηθῇ ᾗται χειράφετος ἢ συνεπλήρωσε τὸ 18 ἔτος τῆς ἡλικίας του, εἶναι ἀναγκαῖα ἢ σύγχρονος ἐμφάνισις αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου καὶ ἡ ἐκφρασις τῆς συναινέσεως αὐτοῦ, βεβαιουμένης διὰ τῆς αὐτῆς ἐκθέσεως.

Ὅσάκις κατὰ τὸ 368 ἄρθρον προσαπαιτεῖται ἡ συναίνεσις τῶν γονέων, τοῦ συζύγου, τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ υἱοθετουμένου, ἢ τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, προσάγεται εἰς τὸν εἰρηνοδίκην δημόσιον ἔγγραφον, περιέχον τὴν συναίνεσιν ταύτην, ὅπερ συνάπτεται εἰς τὴν ἐκθεσιν. Ἀλλ' οἱ γονεῖς, ὁ σύζυγος τοῦ υἱοθετηησομένου, καὶ ὁ ἐπίτροπος, δύνανται καὶ αὐτοπροσώπως νὰ δηλώσωσι τὴν συναίνεσιν των, ἣν ὁ εἰρηνοδίκης βεβαιοῖ ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς υἱοθεσίας.

373. Ἀντίγραφον τῆς ἐκθέσεως ταύτης μετὰ τῶν λοιπῶν ἐγγράφων παραδίδεται ἐντὸς τῶν ἐπομένων δέκα ἡμερῶν παρὰ τοῦ υἱοθετοῦντος, τοῦ υἱοθετουμένου ἢ τῶν νομίμων ἀντιπροσώπων αὐτοῦ, εἰς τὸν εἰσαγγελέα τῶν πρωτοδικῶν τῆς περιφερείας, ἐν ᾗ ὁ υἱοθετῶν κατοικεῖ, ἵνα ὑποβληθῇ εἰς τὸ δικαστήριον τοῦτο πρὸς ἐπικύρωσιν.

374. Τὸ δικαστήριον, ἀφοῦ συλλέξῃ διὰ τοῦ εἰσαγγελέως τὰς προσηκούσας πληροφορίας, ἐξετάζει ἐν συμβουλίῳ, ἂν οἱ ὅροι τοῦ νόμου ἐξεπληρώθησαν καὶ ὁ υἱοθετῶν εἶναι καλῆς διαγωγῆς· ἐπὶ δὲ υἱοθεσίας ἀνηλίκων, καὶ ἂν συμφέρῃ αὐτοῖς ἡ υἱοθεσία.

375. Ἀκουσθέντος τοῦ εἰσαγγελέως, τὸ δικαστήριον παραδέχεται ἢ ἀπορρίπτει τὴν τῆς ἐπικυρώσεως τῆς υἰοθεσίας αἵτησιν, ἄνευ αἰτιολογίας.

376. Ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν ὑποβάλλεται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως αὐτῆς, ἐπιμελείᾳ τοῦ υἰοθετοῦντος, τοῦ υἰοθετουμένου, ἢ τῶν νομίμων ἀντιπροσώπων αὐτοῦ, διὰ τοῦ παρ' ἐφέταις εἰσαγγελέως, εἰς τὸ δικαστήριον τῶν ἐφετῶν, οὗτοι δὲ μετὰ διαδικασίαν ὁμοίαν τῇ παρὰ τῷ πρωτοδικείῳ, ἀποφασίζουσιν ἀναιτιολογήτως, παραδεχόμενοι ἢ ἀπορρίπτοντες τὴν τῆς ἐπικυρώσεως τῆς υἰοθεσίας αἵτησιν.

Ἐνὸς τὰ δικαστήρια δὲν ἀποφασίσωσι περὶ τῆς υἰοθεσίας, ἢ πρὸς ταύτην συναίνεσις δύναται ν' ἀνακληθῇ.

377. Ἡ ἐπικυροῦσα τὴν υἰοθεσίαν ἀπόφασις τῶν ἐφετῶν ἀπαγγέλλεται ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει, δημοσιεύεται διὰ τινος ἐφημερίδος, καὶ ἀντίγραφα αὐτῆς τοιχοκολλῶνται εἰς τὸ δημαρχεῖον καὶ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 667 τῆς Πολιτ. Δικονομίας ἀναφερόμενα δημόσια καταστήματα τῆς περιφερείας, ἐν ᾗ κατοικοῦσιν ὁ υἰοθετῶν καὶ ὁ υἰοθετούμενος.

378. Ἐὰν ἡ ἐπικυροῦσα τὴν υἰοθεσίαν ἀπόφασις δὲν ἐγγραφῇ εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 87, ἡ υἰοθεσία δὲν ἔχει νόμιμον ἀποτέλεσμα.

Ἐγγραφείσης δὲ τῆς ἀποφάσεως, ἡ υἰοθεσία λαμβάνει τὸ κῦρος αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου κατὰ τὸ ἄρθρον 372 δηλωθείσης περὶ αὐτῆς συναίνεσεως.

379. Ἐὰν ὁ υἰοθετῶν ἀποβιώσῃ μετὰ τὴν εἰς τὰ δικαστήρια εἰσαγωγὴν τῆς περὶ υἰοθεσίας πράξεως τοῦ εἰρηνοδίκου καὶ πρὶν ἢ ταῦτα ἀποφασίσωσιν ὁριστικῶς, ἡ διαδικασία ἐξακολουθεῖ καὶ τὰ δικαστήρια ἀποφαίνονται κατὰ τὰ ἀνωτέρω.

Οἱ κληρονόμοι τοῦ υἰοθετοῦντος δύνανται, ἂν κρίνωσι τὴν υἰοθεσίαν ἀπαράδεκτον, νὰ ὑποβάλωσι περὶ τούτου ἐγγράφους παρατηρήσεις εἰς τὸν ἀρμόδιον εἰσαγγελέα.

ΜΕΡΟΣ ΕΝΝΑΤΟΝ.

Περὶ πατρικῆς ἐξουσίας.

380. Τὸ τέκνον ὀφείλει ἐν πάσῃ ἡλικίᾳ τιμὴν καὶ σέβας πρὸς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, διατελεῖ δὲ ὑπὸ τῆς ἐξουσίας τοῦ πατρὸς μέχρι τῆς ἐνηλικιότητος ἢ τῆς χειραφεσίας.

381. Τὸν πατέρα ἀδυνατοῦντα νὰ ἐνασκήσῃ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἀναπληροῖ ἡ μήτηρ.

382. Τὸ ὑπεξούσιον τέκνον δὲν δύναται νὰ καταλίπῃ τὴν πατρικὴν ἢ ἄλλαν παρὰ τοῦ πατρὸς προσδιωρισμένην αὐτῷ οἰκίαν, ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς, ὅταν αὕτη ἐνασκῇ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν. Ἐὰν καταλίπῃ αὐτὴν ἄνευ τῆς τοιαύτης ἀδείας, ὁ πατήρ ἢ ἡ μήτηρ ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ ἐπαναγάγωσιν αὐτὸ, ἐπικαλούμενοι ἐν ἀνάγκῃ πρὸς τοῦτο τὸν εἰρηνοδίκην.

383. Ὅταν ἕνεκα λόγων σπουδαίων καθίσταται ἀναγκαία ἡ ἀπὸ τῆς πατρικῆς οἰκίας ἀπομάκρυνσις τοῦ τέκνου, ὁ πρόεδρος τῶν πρωτοδικῶν, ἢ, ὅπου πρωτοδικεῖον δὲν ὑπάρχει, ὁ εἰρηνοδίκης, αἰτῆσει τῶν συγγενῶν ἢ τοῦ εἰσαγγελέως, ἀφοῦ λάβῃ ἄνευ δικαστικῆς διατυπώσεως τὰς δεούσας πληροφορίες, ἐκδίδει τὰς ἀναγκαίας διαταγὰς, μὴ ἀναφέρων ἐν αὐταῖς αἰτιολογίας.

384. Ἄν ὁ ἐνασκὼν τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν δὲν δύναται νὰ χαλινώσῃ τὰς παρεκτροπὰς τοῦ τέκνου, δύναται νὰ τὸ περιορίσῃ ἔξω τῆς πατρικῆς οἰκίας, ἐν οἷῳδήποτε τόπῳ, ἐκπαιδευτηρίῳ, ἢ σωφρονιστικῷ καταστήματι, χορηγῶν πάντοτε τὴν πρὸς συντήρησιν τοῦ τέκνου ἀπαραιτήτως ἀναγκαίαν δαπάνην.

Πρὸς τοῦτο δύναται ὁ γονεὺς, χρείας καλούσης, νὰ προσφύγῃ εἰς τὸν πρόεδρον τῶν πρωτοδικῶν, ἢ, ἐν ἐλλείψει πρωτοδικείου, εἰς τὸν εἰρηνοδίκην, ὅστις, παραδεχόμενος ἢ ἀπορρίπτων τὴν παρὰ τοῦ γονέως πρὸς ἐπανόρθωσιν τοῦ τέκνου ὑποβαλλομένην πρότασιν, ἐκδίδει τὴν περὶ τούτου διαταγὴν, μὴ ἀναφέρων αἰτιολογίας ἐν αὐτῇ.

385. Κατὰ τὰς περιπτώσεις τῶν δύο προηγουμένων ἄρθρων συγχωρεῖται προσφυγὴ, κατὰ μὲν τῆς διαταγῆς τοῦ εἰρηνοδίκου, πρὸς τὸν πρόεδρον τῶν πρωτοδικῶν, κατὰ δὲ

τῆς διαταγῆς τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν, πρὸς τὸν πρόεδρον τῶν ἐφετῶν, οἵτινες ἀποφασίζουσιν ἀκουσθέντος τοῦ εἰσαγγελέως.

386. Ὁ πατὴρ ἐκπροσωπεῖ τὸ ὑπεξούσιον τέκνον, καὶ αὐτὸ τὸ κυοφορούμενον, κατὰ πᾶσαν νομικὴν αὐτοῦ πράξιν· διοικεῖ δὲ καὶ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, συντάσσων πάντοτε δικαστικὴν ἀπογραφὴν. Ἄνευ ἀδείας τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν δὲν δύναται, οὔτε νὰ δανεισθῇ ἐπ' ἐνόματι τοῦ τέκνου, οὔτε νὰ ἐκποιήσῃ ἢ ὑποθηκεύσῃ ἢ ἀνταλλάξῃ τὰ ἀκίνητα αὐτοῦ, οὔτε νὰ παραχωρήσῃ πραγματικὰ ἐπ' αὐτῶν δικαιώματα, οὔτε νὰ ἐκμισθώσῃ αὐτὰ διὰ χρόνον ὑπερβαίνοντα τὴν δεκαετίαν ἢ τὴν ἀνηλικότητα, οὔτε ἐπὶ τέλους νὰ ἐκποιήσῃ τὰ μὴ ὑποκείμενα εἰς φθορὰν κινητά. Ἡ ἀνωτέρω ἀδεια χορηγεῖται μόνον ἐπὶ ἀφεύκτῳ ἀνάγκῃ ἢ προφανεῖ ὠφελείᾳ.

387. Ὁ πατὴρ ἀποδέχεται πάντοτε ἐπ' ὠφελείᾳ ἀπογραφῆς τὴν εἰς τὸν ὑπεξούσιον περιερχομένην κληρονομίαν· ἐὰν δὲν θέλῃ ἢ δὲν δύναται ν' ἀποδεχθῇ αὐτὴν, τὸ δικαστήριον δύναται, τῇ αἰτήσῃ τινὸς τῶν ἐγγυτέρων αὐτοῦ συγγενῶν, ἢ τοῦ εἰσαγγελέως, νὰ διορίσῃ εἰδικὸν ἐπίτροπον ἐπὶ τούτῳ.

Τὴν πρὸς τὸν ὑπεξούσιον δωρεὰν ἢ κληροδοσίαν, ἐὰν συνεπάγεται ὑποχρεώσεις, ὁ πατὴρ δὲν δύναται ν' ἀποδεχθῇ ἄνευ ἀδείας τοῦ δικαστηρίου· οὐδεμίαν δὲ δωρεὰν ἢ κληροδοσίαν δύναται ν' ἀποποιηθῇ ἄνευ τῆς ἀδείας ταύτης.

388. Πᾶσα πράξις τοῦ πατρὸς ἐν ὀνόματι τοῦ ὑπεξουσίου γενομένη, κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 386 καὶ 387 ὥρισμένα, ἰσχύει ὥστανε ἐγένετο παρ' ἐνηλίκου. Τὸ ἄκυρον τῶν κατὰ παράβασιν τῶν δύο εἰρημένων ἄρθρων γενομένων πράξεων δύνανται μόνον νὰ προτείνωσιν ὁ πατὴρ, ἢ τὰ τέκνα καὶ οἱ κληρονόμοι, ἢ ἄλλοι τῶν τέκνων δικαιოდόχοι.

389. Ὁ πατὴρ, ἐν τῶν τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, ἔχει μέχρι τῆς ἐνηλικότητος ἢ τῆς χειραφεσίας τὴν ἐπικαρπλίαν τῆς δυνάμει κληρονομίας ἢ δωρεᾶς ἢ ἄλλης ἐπικερδοῦς αἰτίας, περιελθούσης εἰς τὸ τέκνον περιουσίας.

Καθ' ἣν περίπτωσιν ὁ πατὴρ, καὶ τοὶ διατηρῶν τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, στερεῖται τῆς ἐπικαρπίας διὰ λόγους αὐτῷ προσωπικοῦς, αὕτη περιέρχεται εἰς τὴν μητέρα.

Τὸ δικαίωμα τοῦτο τῆς ἐπικαρπίας εἶναι ἀναπαλλοτρίωτον.

Οἱ καρποὶ τῆς περιουσίας τῶν τέκνων, ἐφ' ὅσον εἰσὶν ἀναγ-

καὶ οἱ πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν εἰς τὸν γονέα ἐπιβαλλομένων ὑποχρεώσεων, δὲν δύνανται νὰ κατασχεθῶσιν ὑπὸ τῶν δανειστῶν αὐτοῦ.

390. Ἡ ἐπικαρπία αὕτη ἐπάγεται τὰς ἐξῆς ὑποχρεώσεις.

α) Τὴν διατροφήν καὶ ἀνατροφήν τοῦ τέκνου κατὰ λόγον τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

β) Τὴν πληρωμὴν τῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπικαρπίας τόκων καὶ χρεωλύτρων παντὸς ὑπὸ τοῦ ἀνηλίκου ὀφειλομένου κεφαλαίου, καὶ τῶν τοιούτων ἐτησίων ἢ περιοδικῶν παροχῶν.

γ) Τὴν πληρωμὴν τῆς δαπάνης διὰ τὴν τελευταίαν νόσον καὶ τὴν κηδεῖαν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἀνηλίκου κληρονομηθέντος.

δ) Ἀπάσας τὰς βαρυνούσας τοὺς ἐπικαρπωτὰς ὑποχρεώσεις, τῆς ἐγγυήσεως μόνης ἐξαιρουμένης.

391. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐπικαρπίας δὲν ἐκτείνεται,

α) Ἐπὶ τῆς περιουσίας, ἣν τὸ τέκνον ἀπέκτησε δι' ἰδίας αὐτοῦ ἐργασίας.

β) Ἐπὶ τῶν ἐκ δωρεᾶς, κληροδοσίας, ἢ κληρονομίας περιελθόντων αὐτῷ κτημάτων, ἐπὶ τῷ ὅρῳ ὅτι οἱ γονεῖς δὲν θέλουσιν ἔχει τὴν ἐπικαρπίαν· ὁ ὅρος ὅμως οὗτος λογίζεται μὴ ὦν ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν νόμιμον μερίδα τοῦ τέκνου.

γ) Ἐπὶ περιουσίας δωρηθείσης ἢ περιελθούσης ἐκ κληρονομίας ἢ κληροδοσίας, ἥτις ἐγένετο δεκτὴ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ τέκνου, μὴ συναινοῦντος τοῦ γονέως.

δ) Ἐπὶ κτημάτων δωρηθέντων ἢ διὰ διαθήκης καταλειφθέντων ἐπὶ τῷ ῥητῷ ὅρῳ, νὰ χρησιμεύσωσιν ἀποκλειστικῶς διὰ τὸ τέκνον, ὅπως ἐκμάθη τέχνην ἢ ἐπιστήμην, ἢ ἐπιτύχῃ ὠφέλιμον ἀποκατάστασιν.

392. Ὁ καθ' οὗ ἀπηγγέλθη τὸ διαζύγιον καὶ συνάπτων ἕτερον γάμον γονεὺς στερεῖται τῆς ἐπικαρπίας.

393. Ἐὰν ὁ πατὴρ παραμελῇ ἢ παραβαίνειν τὰ τῆς πατρικῆς ἐξουσίας καθήκοντα, ἢ ἂν διαχειρίζεται κακῶς τὴν περιουσίαν τοῦ τέκνου, τὸ δικαστήριον, αἰτήσας τινὸς τῶν ἐγγυτέρων αὐτοῦ συγγενῶν, ἢ τοῦ εἰσαγγελέως, δύναται νὰ διατάξῃ πᾶν ὅ,τι νομίση συμφέρον τῷ ὑπεζουσίῳ, ἰδίως νὰ διορίσῃ ἐπίτροπον πρὸς ἐπιμέλειαν τῆς ἀνατροφῆς καὶ πρὸς διοίκησιν τῆς περιουσίας τοῦ τέκνου, καὶ ν' ἀφαιρέσῃ τῷ πατρὶ ὁλόκληρον τὴν ἐπικαρπίαν ἢ μέρος αὐτῆς.

394. Ληξάσης τῆς νομίμου ἐπικαρπίας, ἂν δ γονεὺς ἐξηκολούθησε καρπούμενος τὴν περιουσίαν τοῦ μετ' αὐτοῦ συννοικοῦντος τέκνου ἄνευ ἐντολῆς καὶ μὴ ἀντιλέγοντος αὐτοῦ, δ γονεὺς καὶ οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ἐνέχονται μόνον εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἐν τῷ χρόνῳ τῆς αἰτήσεως ὑπαρχόντων καρπῶν.

395. Ἡ πατρικὴ ἐξουσία παύει·

α) Διὰ τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ ὑπεξουσίου.

β') Ἐὰν ὁ πατὴρ καταδικασθῇ ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 284 τοῦ ποινικοῦ νόμου, ὅτε ἀπόλλυσι τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ ὑπεξούσια αὐτοῦ τέκνα, ἢ καταδικασθῇ εἰς ποινὴν κακουργήματος ἐπὶ παραβάσει τοῦ ἄρθρου 306 τοῦ ποινικοῦ νόμου, ὅτε ἀπόλλυσι τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ μόνον τὸ παθὸν τέκνον.

γ) Διὰ τῆς κηρύξεως τῆς ἀφανείας τοῦ πατρὸς, ἀλλὰ μόνον διαρκούσης τῆς ἀφανείας.

δ) Διὰ τῆς χειραφεσίας, ἢ τῆς ἐνηλικιότητος τοῦ τέκνου.

396. Τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 384, 385, 386, 387, 388, 393, καὶ 395 ἐφαρμόζονται καὶ ὡς πρὸς τὰ ἀνεγνωρισμένα φυσικὰ τέκνα.

Δικαίωμα ἐπικαρπίας τῆς περιουσίας αὐτῶν οὔτε δ πατὴρ ἔχει οὔτε ἡ μήτηρ.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΚΑΤΟΝ.

Περὶ ἀνηλικιότητος.

397. Ἀνήλικος ἐστὶν ὁ μὴ συμπληρώσας τὸ εἰκοστὸν πρῶτον ἔτος, ὁ δὲ ὑπερβάς τὸ ἔτος τοῦτο εἶναι ἐνήλικος καὶ ἔχει τὴν πρὸς πᾶσαν πράξιν τοῦ ἀστυχοῦ δικαίου ἱκανότητα, ἐξαιρουμένων τῶν περὶ γάμου καὶ υἰοθεσίας ὠρισμένων.

398. Ἀνήλικος, μὴ συμπληρώσας τὸ δέκατον ἔτος τῆς ἡλικίας, δὲν ὑποχρεοῦται ἐκ τῶν ἀθεμιτῶν αὐτοῦ πράξεων. Συμπληρώσας δὲ τὸ δέκατον, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος, ὑποχρεοῦται ἐκ τῶν ἀθεμιτῶν αὐτοῦ πράξεων, ἐὰν ἀποφασισθῇ, ὅτι ἐνήργησεν αὐτὰς μετὰ διακρίσεως. Μετὰ δὲ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ δεκάτου τετάρτου ἔτους ὑποχρεοῦται ἐκ τοιούτων πράξεων ὡς καὶ οἱ ἐνήλικοι.

399. Ὁ ἀνήλικος δὲν δύναται ἄνευ συναινέσεως τοῦ πατρὸς, ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ὁποίου διατελεῖ, ἢ τοῦ ἐπιτρόπου, νὰ συνομολογήσῃ ὑποχρέωσιν, ἢ ν' ἀπαλλοτριώσῃ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ· πᾶσα δὲ εἰς αὐτὸν γενομένη καταβολή, τὸν ὑποχρεοῖ μὲν εἰς ἀπότισιν τοῦ ληφθέντος ἢ τοῦ ἀντιτίμου αὐτοῦ, ἀλλὰ μόνον καθόσον ἐκ τούτου εἶναι πλουσιώτερος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, ἐκτὸς ἐὰν ἐξ ἰδίου δόλου ἐματαιώσῃ τὴν ἐκ τῆς καταβολῆς αὐξήσιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ.—Διὰ τῶν διατάξεων τούτων δὲν ἀνατρέπονται οἱ ὅρισμοι τῶν ἄρθρων 504—506.

400. Νομικὴ πράξις τοῦ ἀνηλίκου, δι' ἣν ὁ νόμος ἀπαίτει πρὸς τῇ συναινέσει τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ ἐπιτρόπου καὶ ὠρισμένας διατυπώσεις (ἄρθρ. 460, 466, 467, 470, 474, 473, 474, 475, 476 καὶ 477), εἶναι ἄκυρος, ἂν δὲν ἐτηρήθησαν αἱ διατυπώσεις αὗται, καίτοι ὑπαρχούσης τῆς συναινέσεως τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ ἐπιτρόπου.

401. Ὁ ἀνήλικος, συμπληρώσας τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας, δύναται νὰ διαθέσῃ ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ ἐπιτρόπου πᾶν ὅ,τι κερδαίνει διὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἐργασίας, ἢ τῷ ἐδόθη πρὸς χρῆσιν αὐτοῦ.

402. Ἐὰν ὁ πατήρ ἢ ὁ ἐπίτροπος ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν συμπληρώσαντα τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας, νὰ ἐκμισθώσῃ τὰς ἐργασίας αὐτοῦ, ἢ ὑπὸ τοῦ ἀνηλίκου συναφθεῖσα τοιαύτη σύμβασις δὲν δύναται νὰ διαρρήχθῃ ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ πατρὸς ἢ τοῦ ἐπιτρόπου, εἰμὴ ἔνεκα σπουδαίων λόγων.

403. Πᾶν ὅ,τι ὑποχρεοῖ τοὺς ἐνηλίκους ἄνευ τῆς συναινέσεως αὐτῶν, ὑποχρεοῖ καὶ τοὺς ἀνηλίκους.

404. Ὁ συμπληρώσας τὸ 18 ἔτος ἀνήλικος δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν διάταξιν τοῦ ἁρθρου 399, ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι, κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν τῆς νομικῆς πράξεως, ἔπεισε διὰ δόλου τὸν μετ' αὐτοῦ ἐπιχειρήσαντα τὴν πράξιν, ὅτι εἶναι ἐνήλικος.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΚΑΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ ἐπιτροπείας, χειραφείας καὶ κηδεμονίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ ἐπιτροπείας.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Περὶ ἐπιτροπείας ἐν γένει.

405. Ὁ ἀχειράφετος ἀνήλικος, ὁ μὴ ὑποκείμενος εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατρὸς, διατελεῖ ὑπὸ ἐπιτροπείαν. Ἐπίσης ὑπὸ ἐπιτροπείαν διατελεῖ καὶ ὁ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατρὸς ἀνήλικος, ἐὰν ὁ πατὴρ ἀδυνατῇ νὰ ἐξασκήσῃ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, ἢ δὲ μήτηρ εἴτε δὲν ζῇ, εἴτε ἀδυνατεῖ ν' ἀναπληρώσῃ αὐτόν. Διορίζεται δὲ εἰδικὸς ἐπίτροπος εἰς τὸν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατρὸς διατελοῦντα, πρὸς ἀντιπροσώπευσιν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐπιχείρησιν τῶν πράξεων, καθ' ἃς τὰ συμφέροντα αὐτοῦ ἀντίκεινται πρὸς τὰ τοῦ πατρὸς.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ ἐπιτροπείας τῆς μητρός.

406. Ἐὰν ὁ πατὴρ ἀπολέσῃ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, κηρυχθῇ ἄφαντος, ἢ ἀποβιώσῃ, ἢ ἐπιτροπεία τῶν τέκνων ἀνήκει αὐτοδικαίως εἰς τὴν μητέρα.

407. Ὁ πατὴρ ἐνασκῶν τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν δύναται διὰ διαθήκης, ἢ διὰ δηλώσεως γενομένης ἐνώπιον εἰρηνοδίκου, ἢ συμβολαιογράφου, νὰ διορίσῃ τῇ μητρὶ, καλουμένη εἰς τὴν ἐπιτροπείαν, σύμβουλον, ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ὁποίου δὲν δύναται ἡ μήτηρ νὰ πράξῃ τι τῶν εἰς τὴν ἐπιτροπείαν ἀναγομένων. Ἀλλ' ἐὰν ὁ πατὴρ εἰδικῶς ὀρίσῃ τὰς πράξεις, καθ' ἃς ἡ μήτηρ χρῆζει τῆς συναινέσεως τοῦ συμβούλου, ἢ ἐπίτροπος ἔχει πλῆρη τὴν ἱκανότητα νὰ ἐπιχειρῇ μόνη τὰς λοιπὰς. Ἐὰν ὁ πατὴρ διορίσῃ πλείονας συμβούλους διὰ τὰς αὐτὰς πράξεις, ὁ κατὰ τὸν διορισμὸν προηγούμενος ἀποκλείει τοὺς λοιπούς.—Καὶ τὸ δικαστήριον δύναται ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τινοῦς

τῶν συγγενῶν, καὶ προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, νὰ διορίσῃ εἰς τὴν μητέρα, καλουμένην εἰς τὴν ἐπιτροπείαν, τοιοῦτον σύμβουλον, ἐὰν αὕτη, ζῶντος τοῦ πατρὸς, ἀναλάβῃ τὴν ἐπιτροπείαν τῶν τέκνων ἕνεκα παύσεως τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ.—Ὁ σύμβουλος εἶναι ὑπεύθυνος εἰς ἀποζημιώσιν, ἂν ἐκ δόλου ἢ ἐκ μείζονος ῥαθυμίας συνήνεσεν εἰς πράξεις ἐπενεγκούσας ζημίαν εἰς τὸν ἀνήλικον. Ἡ ἔλλειψις τῆς ἐν τῷ προηγουμένῳ παραγράφῳ συναινέσεως δὲν δύναται νὰ βλάβῃ τοὺς καλῇ τῇ πίστει μετὰ τῆς ἐπιτρόπου συμβαλλομένους.

408. Ἐὰν ἡ γυνὴ κατὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ ἀνδρὸς, μὴ ἔχουσα ἐξ αὐτοῦ ἄλλα ἀχειράφετα ἀνήλικα τέκνα, ἦναι, ἢ λέγῃ ὅτι εἶναι ἔγκυος, διορίζεται ἐμβρυωρὸς, προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου· γεννηθέντος δὲ τοῦ παιδίου, καθίσταται ἐπίτροπος ἡ μήτηρ, ὁ δὲ ἐμβρυωρὸς εἶναι αὐτοδικαίως παρεπίτροπος.

409. Μήτηρ, θέλουσα νὰ ἔλθῃ εἰς νέον γάμον, ὀφείλει προηγουμένως νὰ προκαλέσῃ τὸν διορισμὸν ἐπιτρόπου κατὰ τὸ ἄρθρον 646 τῆς πολιτ. δικονομίας, ὅτε ἐξακολουθεῖ ἐπιτροπεύουσα μέχρις οὗ τὸ δικαστήριον ἢ διατηρήσῃ αὐτὴν εἰς τὴν ἐπιτροπείαν, ἢ διορίσῃ νέον ἐπίτροπον, καὶ ὁ διορισθεὶς ἀναλάβῃ τὰ καθήκοντα αὐτοῦ· μὴ προκαλέσασα δὲ τὸν διορισμὸν τοῦτον παύει αὐτοδικαίως τῆς ἐπιτροπείας, καὶ ὁ νέος σύζυγος εἶναι εἰς ὀλόκληρον μετ' αὐτῆς ὑπεύθυνος ἕνεκα τῆς πρὸ τοῦ γάμου καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτοῦ διαχειρίσεως τῆς ἐπιτροπείας, ὡς ἐὰν ἦτον ἐπίτροπος.

410. Ἐὰν ἡ μήτηρ διατηρηθῇ εἰς τὴν ἐπιτροπείαν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, τὸ δικαστήριον διορίζει συνεπίτροπον τὸν νέον σύζυγον, ὅστις καθίσταται εἰς ὀλόκληρον ὑπεύθυνος μετὰ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ περὶ τῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γάμου διαχειρίσεως.

411. Μήτηρ, ἐλθοῦσα εἰς νέον γάμον καὶ αὐτοδικαίως παύσασα τῆς ἐπιτροπείας, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 409 ὡρισμένα, δύναται νὰ διορισθῇ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἐπίτροπος, ὅτε ὁ νέος σύζυγος διορίζεται συνεπίτροπος, καὶ καθίσταται ὡς τοιοῦτος εἰς ὀλόκληρον ὑπεύθυνος ἕνεκα τῆς διαχειρίσεως τῆς ἐπιτροπείας.

412. Ἐὰν ὁ νέος σύζυγος παύσῃ ἢ ἀπαλλαγῇ τῆς ἐπιτρο-

πείας δι' οἷονδῆποτε λόγον, ἐκτὸς φρενοβλαβείας, ἡ μήτηρ παύει αὐτοδικαίως νὰ ᾔηται ἐπίτροπος, ἡ δὲ ἔνεκεν οἰουδῆποτε λόγου παύσις τῆς ἐπιτροπείας αὐτῆς συνεπάγεται αὐτοδικαίως καὶ τὴν τοῦ συνεπιτρόπου.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Περὶ τοῦ διὰ τελευταίας βουλήσεως διοριζομένου ἐπιτρόπου.

413. Ὁ πατὴρ ἑνασκῶν τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν δύναται, μὴ ὑπαρχούσης μητρὸς, ἢ μὴ δυναμένης κατὰ τὸ ἄρθρον 450 νὰ ἔχῃ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἀνηλίκου, νὰ διορίσῃ διὰ διαθήκης, ἢ διὰ δηλώσεως γενομένης ἐνώπιον εἰρηνοδίκου ἢ συμβολαιογράφου, ἐπίτροπον τῶν ἀνηλίκων αὐτοῦ τέκνων.—Τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἔχει καὶ ἡ μήτηρ, μὴ ὑπάρχοντος πατρὸς, ἢ ὅταν ἀναπληροῦσά τὸν πατέρα ἑνασκῇ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν.

Ἐὰν ὁ πατὴρ ἀνακτῇ τὴν πατρικὴν ἐξουσίαν, ἡ δὲ μήτηρ τὴν ἐνασκήσῃ αὐτῆς, ἀργεῖ ὁ ὑπὸ τοῦ ἑτέρου αὐτῶν διορισμὸς τοῦ ἐπιτρόπου. Ἐὰν διορισθῶσι πλείονες ἐπίτροποι, ὁ κατὰ τὸν διορισμὸν προηγούμενος ἀποκλείει τοὺς λοιπούς.

414. Μήτηρ, ἐλθοῦσα εἰς νέον γάμον καὶ μὴ διατηρηθεῖσα ἢ μὴ διορισθεῖσα ἐπίτροπος τῶν ἐκ τοῦ πρώτου γάμου τέκνων, δὲν δύναται νὰ διορίσῃ ἐπίτροπον αὐτῶν. Ἐὰν δὲ αὕτη διατηρηθῇ ἢ διορισθῇ ἐπίτροπος, ἡ παρ' αὐτῆς γενομένη ἐκλογὴ δυνάμει τοῦ προηγούμενου ἁρθρου ἰσχύει, ἐὰν ἐπικυρώσῃ αὐτὴν τὸ δικαστήριον.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Περὶ τῆς ἐπιτροπείας τῶν ἀνιόντων.

415. Ἐν ἐλλείψει τῆς μητρὸς, ἢ τοῦ ἐκ τελευταίας βουλῆσεως ἐπιτρόπου, ἡ ἐπιτροπεία ἀνήκει αὐτοδικαίως εἰς τὸν πρὸς πατρὸς πάππον, ἢ, ἐν ἐλλείψει τούτου, εἰς τὸν πρὸς μητρὸς, ἐν ἐλλείψει δὲ καὶ τούτου, εἰς τὴν πρὸς πατρὸς ἢ τὴν πρὸς μητρὸς μὴ ἐλθοῦσαν εἰς γάμον μάμμην, ἐν ἐλλείψει δὲ καὶ αὐτῶν, εἰς τοὺς ἀπωτέρω ἀνιόντας. Καὶ ἡ μὲν πρὸς πατρὸς μάμμη προτιμᾶται τῆς πρὸς μητρὸς, ὁ δὲ πρὸς πατρὸς ἀπώτερος ἀνιὼν, τοῦ πρὸς μητρὸς ἰσοβάθμου ἀνιόντος. Αἱ

δικτάξεις τῶν ἄρθρων 409—412 ἰσχύουσι καὶ ὡς πρὸς τὴν μάμμην.

416. Ἐὰν ὁ ἀνήλικος δὲν ἔχῃ μῆτε πρὸς πατρός μῆτε πρὸς μητρός πάππον ἢ μάμμην, πρὸς δὲ τὸ ἐπιτροπεύειν συνέρχονται δύο τοῦ ἀπωτέρου βαθμοῦ ἀνιόντες, ἀμφότεροι εἰς τὴν πατρικὴν τοῦ ἀνηλίκου γραμμὴν ἀνήκοντες, λαμβάνει αὐτοδικαίως τὴν ἐπιτροπεῖαν ὁ πρὸς πατρός πάππος τοῦ πατρὸς τοῦ ἀνηλίκου.

417. Ἐὰν συντρέχωσι δύο πρὸς μητρός πρόπαπποι, τὸ δικαστήριον διορίζει τὸν ἕτερον αὐτῶν, προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.

ΤΜΗΜΑ Ε΄.

Περὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου διοριζομένου ἐπιτρόπου.

418. Μὴ ὑπάρχοντος ἐπιτρόπου ἐκ τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 406—417 ἀναφερομένων, ἢ ἐὰν ὁ ὑπάρχων ἀπηλλάγη, παρητήθη, ἢ ἐπαύθη τῆς ἐπιτροπείας, διορίζεται ἐπίτροπος ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, ἐπιμελεία τῶν συγγενῶν, ἢ παντὸς ἄλλου ἔχοντος συμφέρον, ἢ τοῦ εἰσαγγελέως, προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον διορίζεται καὶ κατὰ τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον ἐδάφ. τοῦ ἄρθρου 405 ἐπίτροπος. Ἡ ἐπιτροπεῖα τοῦ λόγῳ ἀνηλικιότητος τῆς μητρός διορισθέντος ἐπιτρόπου διαρκεῖ μέχρι τῆς ἐνηλικιώσεως αὐτῆς. Εἰς κατεπειγούσας περιπτώσεις ἰσχύουσιν αἱ δικτάξεις τοῦ ἄρθρου 649 τῆς Πολιτ. Δικονομίας.

419. Εἰς διορίζεται ἐπίτροπος καὶ ἂν ὑπάρχωσι πλείονες ἀνήλικοι τοῦ αὐτοῦ γονέως, ἐκτὸς ἐπὶ συγκρούσεως τῶν συμφερόντων αὐτῶν, ὅτε διορίζεται εἰδικὸς ἐπίτροπος δι' ἕκαστον τῶν ἐχόντων ἀντίθετον συμφέρον.

ΤΜΗΜΑ ΣΤ΄.

Περὶ τοῦ παρεπιτρόπου.

420. Κατὰ πᾶσαν ἐπιτροπεῖαν ὑπάρχει παρεπίτροπος, διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου. Ἔργον τοῦ παρεπιτρόπου εἶναι νὰ ἐπιτηρῇ τὴν διαχείρισιν τοῦ ἐπι-

τρόπου καὶ ν' ἀναπληρῇ αὐτὸν πρὸς ἐπιχείρησιν τῶν πράξεων, καθ' ἃς τὰ συμφέροντα τοῦ ἀνηλίκου συγκρούονται πρὸς τὰ τοῦ ἐπιτρόπου.

421. Πᾶς ἐπίτροπος ὀφείλει, πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ, νὰ προκαλέσῃ κατὰ τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὡρισμένα τὸν διορισμὸν παρεπιτρόπου. Ἄν δ' ἐπιληφθῇ πρότερον τῆς διαχειρίσεως, τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν δύναται, προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, νὰ ἀποβάλῃ αὐτὸν τῆς ἐπιτροπείας. Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἔχει ὁ ἀνήλικος τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν ἀνόρθωσιν τῆς ἐξ οἰασδήποτε ῥαθυμίας ἐπιγενομένης αὐτῷ ζημίας.

422. Ἐπὶ τῆς δικαστικῆς ἐπιτροπείας ὁ παρεπίτροπος διορίζεται συνάμα μετὰ τοῦ ἐπιτρόπου.

423. Περὶ τοῦ διορισμοῦ τοῦ παρεπιτρόπου οὐδέποτε δύναται νὰ γνωμοδοτήσῃ ὁ ἐπίτροπος· ὁ δὲ παρεπίτροπος δὲν λαμβάνεται ἐκ τῆς γραμμῆς, εἰς ἣν ἀνήκει ὁ ἐπίτροπος, ἐκτὸς ἂν οὗτος εἶναι ἀμφιθαλὲς τοῦ ἀνηλίκου ἀδελφός.

424. Ὅταν ἡ ἐπιτροπεία σχολάσῃ, ἡ δι' ἀφάνειαν τοῦ ἐπιτρόπου ἐγκαταλειφθῇ, ὁ παρεπίτροπος δὲν δύναται ν' ἀναπληρώσῃ αὐτὸς τὸν ἐπίτροπον, ἀλλ' ὀφείλει, ἐπὶ ποινῇ ἀποζημιώσεως διὰ τὰς ἐκ τούτου προσγεννησομένας τυχὸν εἰς τὸν ἀνήλικον ζημίας, νὰ προκαλέσῃ τὸν διορισμὸν νέου ἐπιτρόπου.

425. Ἄμα παύσῃ ἡ ἐπιτροπεία, παύουσι καὶ τὰ ἔργα τοῦ παρεπιτρόπου.

426. Αἱ ἐν τοῖς τμήμασι Η' καὶ Θ' τοῦ παρόντος κεφαλαίου διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τοὺς παρεπιτρόπους· ἀλλ' ὁ ἐπίτροπος οὔτε τὴν ἀποπομπὴν τοῦ παρεπιτρόπου δύναται νὰ προκαλέσῃ, οὔτε μέλος νὰ ᾖ τοῦ πρὸς τοῦτο συγκαλουμένου συγγενικοῦ συμβουλίου.

ΤΜΗΜΑ Ζ'.

Περὶ τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.

427. Τὸ συγγενικὸν συμβούλιον καταρτίζεται καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιτροπείας ὑπὸ τοῦ εἰρηνοδίκου καὶ ἕξ ἕως ὁκτὼ τὸ πολὺ ἐκ τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν τοῦ ἀνη-

435. Ὁ τὸ ἐξηκοστὸν πέμπτον συμπληρώσας ἔτος δύναται ν' ἀπαλλαγῇ τῆς ἐπιτροπείας, ἐπαχθείσης αὐτῷ, ὃ δὲ συμπληρώσας τὸ ἐβδομηκοστὸν δύναται καὶ νὰ παραιτηθῇ τῆς ἀποδεκτῆς γενομένης ἐπιτροπείας.

436. Νόσημα χρόνιον εἶναι λόγος ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς ἐπαχθείσης ἐπιτροπείας, ἐπελθὼν δὲ μετὰ τὴν ἀποδοχὴν αὐτῆς εἶναι λόγος παραιτήσεως.

437. Δύω ἐπιτροπεῖαι εἶναι λόγος ἀποχωρῶν πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τρίτης, μία δὲ καὶ μόνη, ἀνατεθεῖσα εἰς σύζυγον ἢ πατέρα, εἶναι λόγος ἀπαλλαγῆς ἀπὸ δευτέρας.

438. Πέντε γνησίων τέκνων πατὴρ ἀπαλλάττεται πάσης ἐπιτροπείας· πρὸς συμπλήρωσιν δὲ τοῦ ἀριθμοῦ τούτου συγκαταλέγονται τὰ ἐν ἐνεργείᾳ στρατιωτικῆς ἢ ναυτικῆς ὑπηρεσίας ἀποθανόντα τέκνα. Συγκαταλέγονται ἐπίσης καὶ τὰ ἄλλως πῶς ἀποβιώσαντα, ἂν κατέλιπον τέκνα.

439. Ἡ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιτροπείας ἀπόκτησις πέντε γνησίων τέκνων δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς λόγος παραιτήσεως τῆς ἐπιτροπείας, μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.

440. Ἄν ὁ προτεινόμενος ἐπίτροπος αὐτοπροσώπως ἢ διὰ πληρεξουσίου παρευρεθῇ εἰς τὴν διάσκεψιν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, ὀφείλει νὰ προτείνῃ ἀμέσως τοὺς πρὸς ἀπαλλαγὴν λόγους, περὶ ὧν, χρείας καλούσης, ἀποφασίζει τὸ δικαστήριον. Οἱ τοιοῦτοι λόγοι, προτεινόμενοι βραδύτερον, εἰσὶν ἀπαράδεκτοι.

441. Κατὰ πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ὁ διορισθεὶς ἐπίτροπος δύναται νὰ ὑποβάλῃ τὴν περὶ ἀπαλλαγῆς αἴτησιν, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 640 καὶ ἐπ. τῆς πολιτικῆς δικονομίας ὠρισμένα, εἰς τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, ἐντὸς εἴκοσιν ἡμερῶν ἀφ' ἧς τῷ ἐπιδιοθῇ ἡ τοῦ διορισμοῦ του ἀπόφασις· ἢ προθεσμία αὕτη ἐκτείνεται, προστιθεμένης μιᾶς ἡμέρας, ἀνὰ πᾶσαν τριῶν μυριομέτρων ἀπόστασιν. ἀπὸ τοῦ τόπου, ἐν ᾧ ἐδρεύει τὸ δικαστήριον, μέχρι τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς τοῦ διορισθέντος. Παρελθούσης τῆς προθεσμίας ταύτης, πᾶσα τοιαύτη πρότασις καθίσταται ἀπαράδεκτος.

442. Ἐὰν γείνη δεκτὴ ἡ περὶ ἀπαλλαγῆς αἴτησις αὐτοῦ, τὰ δικαστικά ἐξοδα ἐπιβάλλονται εἰς βάρος τοῦ ἀνηλίκου

443. Οἱ ἐκ τελευταίας βουλήσεως, ἢ ὑπὸ τοῦ νόμου, εἰς

τὴν ἐπιτροπείαν καλούμενοι, ὀφείλουσι νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν τὴν περὶ ἀπαλλαγῆς αἵτησιν ἐντὸς εἴκοσιν ἡμερῶν, ἀφ' ἧς λάβωσι γινῶσιν, ὅτι ἐκλήθησαν εἰς τὴν ἐπιτροπείαν. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσι καὶ ὡς πρὸς αὐτοὺς τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 441, καὶ 442 ὥρισμένα.

444. Ἡ μήτηρ καὶ ἡ μάμμη δὲν ὑποχρεοῦνται νὰ δεχθῶσι τὴν ἐπιτροπείαν τῶν ἰδίων αὐτῶν κατιόντων, δύνανται δὲ καὶ νὰ παραιτηθῶσιν αὐτῆς μετὰ τὴν ἀποδοχὴν, καὶ ἂν δὲν ἔχωσιν τινὰ τῶν ἐν τοῖς προηγουμένοις ἄρθροις ἀναφερομένων λόγων ἀπαλλαγῆς.

445. Ἡ ἀπὸ τῆς ἐπιτροπείας παραίτησις ζητεῖται κατὰ τὰ ἄρθρα 640 καὶ ἐπόμενα τῆς πολιτικῆς δικονομίας.

ΤΜΗΜΑ Θ'.

Περὶ τῆς πρὸς τὸ ἐπιτροπεύειν ἀνικανότητος, καὶ περὶ τῶν λόγων τῆς παύσεως τῶν ἐπιτρόπων.

446. Ἐπίτροποι δὲν δύνανται νὰ ᾔναι—α.) οἱ ἀνῆλικοι—β.) οἱ δικαστικῶς ἀπηγορευμένοι, καὶ ὑπὸ δικαστικὸν ἀντιλήπτορα διατελοῦντες—γ.) οἱ πτωχεύσαντες καὶ μὴ ἀποκατασταθέντες, ἐκτὸς πτωχευσάσης γυναικὸς ὡς πρὸς τοὺς ἰδίους αὐτῆς κατιόντας—δ.) αἱ γυναῖκες, ἐκτὸς τῆς μητρὸς, κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 409 ἕως 412 ἀκριβέστερον ὥρισμένα, καὶ πάσης ἄλλης ἀνιούσης μὴ διατελούσης ἐν νέῳ γάμῳ—ε.) οἱ ἐπίσκοποι, οἱ μοναχοὶ, οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ διάκονοι, ὅταν πρόκειται περὶ ἄλλης ἐπιτροπείας, ἢ τῆς τῶν ἰδίων αὐτῶν κατιόντων—ς.) οἱ ἀλλοδαποὶ, προκειμένου περὶ ἡμεδαπῶν ἀνηλίκων—ζ.) οἱ δικαζόμενοι μετὰ τοῦ ἀνηλίκου περὶ τῆς προσωπικῆς αὐτοῦ καταστάσεως, ἢ περὶ οὐσιώδους μέρους τῆς περιουσίας αὐτοῦ, ἢ ὧν οἱ κατιόντες, οἱ ἀνιόντες, ἢ ὁ σύζυγος, ἔχουσι τοιαύτας δίκας μετὰ τοῦ ἀνηλίκου—η.) οἱ καταδικασθέντες εἰς ποινὴν κακουργήματος ἢ πλημμελήματος, κατὰ τὰ ἀκριβέστερον ἐν ἄρθρῳ 23 τοῦ ποινικοῦ νόμου ὥρισμένα—θ.) οἱ ὁμολογουμένως κακῆς διαγωγῆς—ι.) οἱ ἐπιτροπείας τινὸς ὡς σφετερισταὶ ἀποβληθέντες.

447. Ἐάν τις τῶν ἀνωτέρω λόγων ὑπάρξῃ μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἐπιτροπείας, ὁ ἐπίτροπος παύεται αὐτῆς. Ὡσαύτως

παύονται καὶ οἱ κατὰ τὴν διαχείρισιν ἀνεπιτήδαιοι ἢ σφετερισταὶ ἀναφανέντες.

448. Ἡ παῦσις τοῦ ἐπιτρόπου κατὰ μὲν τὰς περιπτώσεις β'. γ'. ε. καὶ ή. τοῦ ἄρθρου 446 ἐπέρχεται αὐτοδικαίως, κατὰ πάσας δὲ τὰς λοιπὰς ἀπαγγέλλεται παρὰ τοῦ δικαστηρίου, ἐπὶ τῇ αἰτήσῃ τοῦ παρεπιτρόπου, ἢ συγγενῶν τοῦ ἀνηλίκου μέχρι τετάρτου βαθμοῦ, περιλαμβανομένου καὶ αὐτοῦ, ἢ τοῦ εἰσαγγελέως, προηγηθείσης γνωμοδοτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου. Κατὰ τὴν περὶ παύσεως δικαστικὴν συζήτησιν κλητεύεται ὁ ἐπίτροπος, προσέτι καὶ ὁ παρεπίτροπος, ἂν δὲν ὑπέβηκε τὴν περὶ παύσεως αἴτησιν.

449. Οἱ προκαλέσαντες τὴν συγκάλεσιν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου συγγενεῖς δύνανται νὰ παρεμβῶσιν εἰς τὴν περὶ παύσεως δίκην.

ΤΜΗΜΑ Ι'.

Περὶ ἀνατροφῆς ἀνηλίκων.

450. Ἡ ἐπιμέλεια τῆς ἀνατροφῆς τοῦ ὑπὸ ἐπιτροπείαν ἀνηλίκου ἀνήκει αὐτοδικαίως εἰς τὴν μητέρα, ἐκτὸς ἂν ὑπάγεται αὕτη εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν ἐδαφίων β'. ή. θ'. καὶ ι. τοῦ ἄρθρου 446, ἐν δὲ τῇ περιπτώσει τοῦ ἐδαφ. ζ'. τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου, ἐὰν τὰς ἐν αὐτῷ δίκας ἔχη αὕτη ἢ ἡ μήτηρ ἢ ὁ σύζυγος αὐτῆς, ἢ τέλος κατὰ τὸ ἄρθρον 447 ἐπαύθη τῆς τοῦ τέκνου ἐπιτροπείας ὡς σφετεριστῆς τῆς περιουσίας αὐτοῦ. — Τὴν ἐπιμέλειαν ταύτην διατηρεῖ ἡ μήτηρ καὶ ἂν ἔλθῃ εἰς νέον γάμον, ἐκτὸς ἂν τὸ συγγενικὸν συμβούλιον ἀναθέσῃ αὐτὴν εἰς ἄλλον.

451. Ἄν ὁ ἀποθνήσκων γονεὺς δὲν ὥρισε διὰ τελευταίας αὐτοῦ βουλήσεως παρὰ τίνι θέλει ἀνατρέφεσθαι τὸ ἀνήλικον αὐτοῦ τέκνον, τὸ συγγενικὸν συμβούλιον ὀρίζει τὸ πρὸς ἀνατροφὴν τοῦ ἀνηλίκου καταλληλότερον πρόσωπον. Τοῦ δικαιώματος τοῦ διορίζειν τὸν ἀνατροφέα στερεῖται ἡ μήτηρ, καθ' ὅς περιπτώσεις δὲν δύνανται αὕτη κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον νὰ ᾖναι ἀνατροφεύς.

452. Ἐὰν τὸ παρὰ τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου ὀρισθὲν πρόσωπον ᾖναι ἐκ τῶν ἀνιόντων τοῦ ἀνηλίκου, τὸ πρὸς τοῦτου βούλευμα δὲν χρήζει δικαστικῆς ἐπικυρώσεως.

453. Ὁ ἀναδεξάμενος τὴν ἀνατροφὴν τοῦ ἀνηλίκου δύναται, ἕνεκα σπουδαίων λόγων, νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὸν κατὰ τὸν τόπον τῆς διαμονῆς αὐτοῦ εἰρηνοδίκην αἵτησιν, ἵνα ἐπιβάλλῃ οὗτος εἰς τὸν ἀνήλικον περιορισμὸν μέχρι τριάκοντα τὸ πολὺ ἡμερῶν, ὀριζομένου ῥητῶς καὶ τοῦ τόπου τοῦ περιορισμοῦ.— Ὁ εἰρηνοδίκης, πρὶν ἢ ἐκδώσῃ τὴν περὶ τούτου διάταξιν, ἀκροᾶται τῶν πλησιεστέρων συγγενῶν τοῦ ἀνηλίκου, ἢ ἄλλων ἀρμοδίων προσώπων.

454. Ὁ ἐπίτροπος καὶ ὁ παρεπίτροπος, ἂν δὲν ἀνετίθῃ εἰς αὐτοὺς καὶ ἡ ἀνατροφή τοῦ ἀνηλίκου, καὶ οἱ μέχρι τετάρτου βαθμοῦ πλησιέστεροι συγγενεῖς αὐτοῦ, ὀφείλουσι νὰ ἐπιτηρῶσι τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνατροφέως, ἀναφερόμενοι εἰς τὸ συγγενικὸν συμβούλιον, ἢ κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ εἰς τὸ δικαστήριον.

ΤΜΗΜΑ ΙΑ'.

Περὶ τῆς ἐκπροσωπήσεως τοῦ ἀνηλίκου, καὶ τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

455. Ὁ ἐπίτροπος παρίστησι τὸν ἀνήλικον κατὰ πᾶσαν νομικὴν πράξιν, ἀφορῶσαν τὴν προσωπικὴν κατάστασιν, ἢ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, διοικῶν δὲ τὴν περιουσίαν ὡς ἐπιμελὴς οἰκογενειάρχης, εἶναι ὑπεύθυνος ἕνεκα πάσης ἐκ ῥαθυμίας ἐπενεχθείσης εἰς τὸν ἀνήλικον ζημίας· ἀπαλλάττεται δὲ τῆς ἐξ ἐλάσσονος ῥαθυμίας εὐθύνης, ἐὰν ἀποδείξῃ ὅτι κατέβαλεν εἰς τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἀνηλίκου, οἷαν συνήθως εἰς τὰς ἰδίας καταβάλλει ἐπιμέλειαν.

456. Ἐὰν ὁ ἐπίτροπος δὲν εἶναι ἐκ τῶν ἀνιόντων, χρεωστεῖ νὰ δώσῃ ἀσφάλειαν, καθόσον δὲν ἀπηλλάγη παρὰ τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου διὰ βουλεύματος ἐπικυρωθέντος ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου.

Τὸ συγγενικὸν συμβούλιον προσδιορίζει τὸ ποσὸν, δι' ὃ πρέπει νὰ δοθῇ ἀσφάλεια.

Ἐὰν ὁ ἐπίτροπος δὲν προτιμᾷ ἄλλον τρόπον ἀσφαλείας, τὸ συγγενικὸν συμβούλιον ὀρίζει ἐπὶ τίνων ἀκινήτων τοῦ ἐπιτρόπου εἶναι ἐγγραπτέα ἢ νόμιμος ὑποθήκη, ἐν ἐλλείψει δὲ ἀκινήτων ἱκανῶν, γίνεται ἀντικατάστασις τοῦ ἐπιτρόπου.

Περὶ τούτων πάντων ἀποφαίνεται ἐν τῇ πρώτῃ διασκέψει τὸ συγγενικὸν συμβούλιον.

457. Τὸ συγγενικὸν συμβούλιον δύναται διαρκούσης τῆς ἐπιτροπείας, νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου τὴν ἀσφάλειαν, ἢ ἀπηλλάγη, ἢ δύνῃται ν' ἀπαλλάξῃ αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἀσφαλείας, ἣν ἔδωκεν.

Ὡσαύτως δύναται τὸ συγγενικὸν συμβούλιον νὰ ἐπεκτείνῃ, ἢ νὰ μειώσῃ τὴν ἐγγραφὴν ὑποθήκης, τὴν γενομένην πρὸς ἀσφάλειαν, ἢ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν διαγραφὴν.

Καθ' ὅλας τὰς περιστάσεις ταύτας τὸ βούλευμα τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου χρήζει δικαστικῆς ἐπικυρώσεως.

458. Ὁ ἐπίτροπος ὀφείλει ὡς τάχιστα νὰ προκαλέσῃ ἀφαίρεσιν τῶν τυχόν ἐπιτεθειμένων σφραγίδων καὶ τὴν σύνταξιν δικαστικῆς ἀπογραφῆς τῆς περιουσίας τοῦ ἀνηλίκου, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ παρεπιτρόπου.

459. Ὁ συντάττων τὴν ἀπογραφὴν ὀφείλει, ἐπὶ χρηματικῇ ποινῇ 50—500 δραχμῶν, νὰ ἐρωτήσῃ τὸν ἐπίτροπον, ἐὰν ἔχῃ ἀπαίτησιν τινα κατὰ τοῦ ἀνηλίκου, καὶ ν' ἀναφέρῃ ἐν τῇ ἐκθέσει τὴν τε ἐρώτησιν καὶ τὴν ἀπάντησιν. Ὁ ἐπίτροπος ἐὰν, ἐρωτηθεὶς, ἀποσιωπήσῃ κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς τὴν ὑπάρχουσαν καὶ γνωστὴν εἰς αὐτὸν ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ ἐπιτροπευομένου, ἀπόλλυσιν αὐτὴν, ἐὰν δὲ γινώσκων ἑαυτὸν ὀφειλέτην τοῦ ἀνηλίκου δὲν δηλώσῃ τοῦτο, δύναται νὰ παύσῃ τῆς ἐπιτροπείας.

460. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀπογραφῆς, ὁ ἐπίτροπος πωλεῖ, παρόντος τοῦ παρεπιτρόπου, τὰ κινητὰ τοῦ ἀνηλίκου, ὅσων τὴν διατήρησιν δὲν ἐπέτρεψε τὸ συγγενικὸν συμβούλιον, κατὰ τὰς ἐν τοῖς ἄρθροις 894—906 τῆς πολιτικῆς δικονομίας ὠρισμένας διατυπώσεις, ἐνώπιον εἰρηνοδίκου, ἢ συμβολαιογράφου, διοριζομένου ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου ἐν τῇ κατὰ τὸ ἄρθρον 893 τῆς πολιτικῆς δικονομίας συντασσομένη κοινοποιήσει, ἥτις περιέχει περιγραφὴν τῶν πωληθησομένων καὶ ἐκτίμησιν αὐτῶν, γινομένην ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐπιτρόπου.—Ἐὰν ἡ ἀξία τῶν ἐκποιητέων κινητῶν κατὰ τὴν ἐν τῇ ἀπογραφῇ διατίμησιν αὐτῶν δὲν ὑπερβαίνει τὰς πεντακοσίας δραχμάς, τὸ συγγενικὸν συμβούλιον δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐκποίησιν καὶ ἄνευ τῶν εἰρημένων διατυπώσεων.—Ἐὰν ὑπάρχωσι μετοχαὶ ἐταιριῶν, ἢ δημόσια χρεώγραφα, ἢ ἄλλα

τοιαύτης φύσεως δμόλογα, ἢ ἐκποιήσεις αὐτῶν γίνεται μόνον δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως ἐπιτροπούσης αὐτήν, μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου· τὸ δικαστήριον διὰ τῆς ἀποφάσεως ὁρίζει καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐκποιήσεως.

461. Ἐὰν ἐν τῇ περιουσίᾳ τοῦ ἀνηλίκου εὕρεθῶσιν ἀνώνυμοι μετοχὰι, δὲν ἀποφασισθῇ δὲ ἢ ἐκποιήσεις αὐτῶν, ὁ ἐπίτροπος ὀφείλει νὰ τρέψῃ αὐτὰς εἰς ὄνομα τοῦ ἀνηλίκου.

462. Ἐὰν ἐν τῇ περιουσίᾳ τοῦ ἀνηλίκου ὑπάρχῃ ἐμπορικὸν ἢ βιομηχανικὸν κατὰστημα, ἐκποιεῖται ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου, ὃν τρόπον ὁρίζει καὶ καθ' ἃς ἐγκρίνει ἀσφαλείας τὸ συγγενικὸν συμβούλιον. Ἀλλὰ τὸ συγγενικὸν συμβούλιον δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν τῶν εἰρημένων καταστημάτων ἐπὶ προφανεῖ τοῦ ἀνηλίκου ὠφελείᾳ. Τὸ περὶ τούτου βούλευμα δεῖται τῆς κυρώσεως τοῦ δικαστηρίου.

463. Κατὰ τὴν ἐναρξιν πάσης ἐπιτροπείας τὸ συγγενικὸν συμβούλιον κανονίζει ἀναλόγως τῇ περιουσίᾳ τοῦ ἀνηλίκου τὸ ποσὸν τῆς ἀναγκαίας ἐτησίας δαπάνης, πρὸς τε συντήρησιν καὶ ἀνατροφὴν καὶ πρὸς διαχείρισιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ. Ἡ αὐτὴ πρᾶξις ὁρίζει ρητῶς, ἐὰν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἐπίτροπον νὰ παράσχῃ ἀμοιβὴν καὶ πόσιν εἰς βοηθόν, ὃν τυχὸν προσλαμβάνει.

464. Ἀφαιρουμένης τῆς κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὀριζομένης δαπάνης, τὸ συγγενικὸν συμβούλιον προσδιορίζει τὴν ποσότητα, ἀφ' ἧς ὁ ἐπίτροπος ὀφείλει νὰ καταστήσῃ παραγωγὰ τὰ εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ ἀνηλίκου ἀνήκοντα χρήματα.—Ἐὰν δὲ ὁ ἐπίτροπος δὲν πράξῃ τοῦτο τὸ πολὺ ἐντὸς ἑξ μηνῶν, ἀφ' ἧς παρέλαβεν αὐτὰ, ὀφείλει τόκους ἕνεκα τῆς εἰρημένης ποσότητος. Ἀλλ' ὅταν τὸ ποσὸν, ὅπερ πρέπει νὰ καταστῇ παραγωγὸν, ὑπερβαίῃ τὰς δισχιλίας δραχμὰς, ὀφείλει, μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, νὰ προκαλέσῃ δικαστικὴν ἀπόφασιν, προσδιορίζουσαν τό τε πρῶτον, εἰς ὃ θέλουσι δοθῇ τὰ χρήματα, καὶ τὰς ἀπαιτούμενας ἀσφαλείας. Ὡσαύτως γνωμοδοτήσει τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου καὶ ἀδείᾳ τοῦ δικαστηρίου δύναται ὁ ἐπίτροπος νὰ καταστήσῃ παραγωγὰ τὰ τοῦ ἀνηλίκου χρήματα ἀγοράζων κινητὰ ἢ ἀκίνητα. Γνωμοδότησις δὲ καὶ

ἀπόφασις δὲν ἀπαιτοῦνται, ὅταν τὰ χρήματα ταῦτα πρόκει-
ται νὰ κατατεθῶσι παρὰ τῇ ἐθνικῇ τραπέζῃ, ἢ τινι ταμieu-
τηρίῳ ἀνεγνωρισμένῳ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

465. Ἄν ὁ ἐπίτροπος δὲν προκαλέσῃ τὸν παρὰ τοῦ συγ-
γενικοῦ συμβουλίου προσδιορισμὸν τῆς ποσότητος, ἀφ' ἧς
ὀφείλει νὰ καταστήσῃ παραγωγὰ τὰ εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ
ἀνηλίκου ἀνήκοντα χρήματα, καταβάλλει μετὰ τὴν λήξιν
τῆς ἀνωτέρω προθεσμίας τόκον πάσης παρ' αὐτῷ ὑπαρχούσης
ποσότητος.

466. Ἐπίτροπος, μὴδ' αὐτῆς τῆς μητρὸς ἐξαίρουμένης,
δὲν δύναται νὰ δανεισθῇ ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀνηλίκου, οὐδὲ νὰ
ἐκποιήσῃ τὴν κυριότητα τῶν ἀκινήτων αὐτοῦ, ἢ νὰ παρα-
χωρήσῃ ἐμπράγματα ἐπ' αὐτῶν δικαιώματα, οὐδὲ νὰ μετα-
βιβάσῃ εἰς ἄλλους τοιαῦτα ἐπ' ἀλλοτρίων κτημάτων δικαιώ-
ματα, ἀνήκοντα εἰς τὸν ἀνήλικον, ἄνευ δικαστικῆς ἀποφά-
σεως, ἐκδιδομένης ἐπὶ τῇ γνωμοδοτήσει τοῦ συγγενικοῦ
συμβουλίου. Τὴν ἄδειαν ταύτην χορηγεῖ τὸ δικαστήριον μόνον
ἐπ' ἀφεύκτῳ ἀνάγκῃ ἢ προφανεῖ ὠφελείᾳ, κατὰ τὴν πρώτην
δὲ περίπτωσιν, ἀφοῦ διὰ συνοπτικοῦ λογαριασμοῦ, προσαχ-
θέντος παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου, ἀποδειχθῇ, ὅτι τὰ χρήματα, τὰ
κινητὰ καὶ αἱ πρόσοδοι τοῦ ἀνηλίκου δὲν ἐπαρκοῦσιν εἰς τὰ
ἐξοδα. Κατὰ πᾶσαν ὅμως περίπτωσιν τὸ συγγενικὸν συμ-
βούλιον ὀρίζει τὰ κατὰ προτίμησιν ἐκποιητέα ἢ ὑποθη-
κευτέα ἀκίνητα, καὶ τοὺς κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ ὠφελίμους
ῥους.

467. Ἡ πώλησις γίνεται διὰ πλειστηριασμοῦ παρόντος
τοῦ παρεπιτρόπου, κατὰ τὸ ἄρθρον 1077 τῆς πολιτικῆς δι-
κονομίας. Ἀλλὰ τὸ δικαστήριον δύναται νὰ συγχωρήσῃ καὶ
τὴν ἄνευ πλειστηριασμοῦ πώλησιν, ἐὰν ἕνεκα τῆς μικρᾶς
ἀξίας τοῦ ἀκινήτου, ἢ ἄλλων σπουδαίων λόγων, πεισθῇ, ὅτι
συμφέρει τοῦτο εἰς τὸν ἀνήλικον.

468. Τὰ περὶ ἐκποιήσεως τῶν ἀκινήτων τῶν ἀνηλίκων ἐν
τῷ ἄρθρῳ 466 ὠρισμένα δὲν ἐφαρμόζονται, ἐὰν ὁ πλειστη-
ριασμὸς γίνεται ἀναγκαστικῶς, ἢ διατάσσεται διὰ δικαστι-
κῆς ἀποφάσεως, κατ' αἵτησιν ἐτέρου συγκυρίου.

469. Ὁ ἐπίτροπος καὶ ὁ παρεπίτροπος δὲν δύνανται, οὔτε
ἐπὶ ἐκουσίας, οὔτε ἐπὶ ἀναγκαστικῆς ἐκποιήσεως, ν' ἀγορά-
σωσι κινητὰ ἢ ἀκίνητα τοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιτροπείαν αὐτῶν ἀνή-

λίκου, ἐκτὸς ἐὰν ἢ ἐξ ἀδικοῦ συγγένου τοῦ πωλουμένου κτήματος.

470. Ὁ ἐπίτροπος δύναται νὰ ἐκμισθώσῃ ἐκ τῶν ἀκινήτων τοῦ ἀνήλικου, τὰ μὲν ἀστυκὰ, τὸ πολὺ ἐπὶ τριετίαν, τὰ δὲ ἀγροτικὰ, τὸ πολὺ ἐπὶ ἑξαετίαν, ἄνευ δικαστικῆς ἀδείας. Ἐπὶ μακροτέρας ὁμῶς ἐκμισθώσεως, ἀπαιτεῖται ἄδεια τοῦ δικαστηρίου, προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου. Τὸ αὐτὸ δὲ ἀπαιτεῖται καὶ ὅταν πρόκειται νὰ ἐκμισθωθῶσιν εἰς τὸν ἐπίτροπον διὰ τοῦ πρεπιτρόπου τὰ εἰρημένα ἀκίνητα.—Κατ' οὐδεμίαν ὁμῶς περίπτωσιν δύναται, ἄνευ γνωμοδοτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου καὶ ἀδείας τοῦ δικαστηρίου, νὰ συνομολογηθῇ χρόνος ἐκμισθώσεως ὑπερβαίνων τὸν τῆς ἐνηλικιότητος.

471. Οἱ ὄρισμοι τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιμόρτου καλλιιεργείας τῶν ἀγροτικῶν κτημάτων.

472. Ὁ ἐπίτροπος καὶ ὁ παρεπίτροπος δὲν δύνανται ν' ἀποκτήσωσι δι' ἐκχωρήσεως ἀπαιτήσεις κατὰ τοῦ ὑπὸ τὴν ἐπιτροπείαν αὐτῶν διατελοῦντος ἢ διατελέσαντος, προϋπαρχούσης τῆς ἐνηλικιότητος.—Ἡ παράβασις τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης συνεπάγεται τὴν τε ἀκυρότητα τῆς ἐκχωρήσεως καὶ χρηματικὴν κατὰ τοῦ παραβάτου ποινὴν δραχμῶν ἑκατὸν μέχρι δισχιλίων.

473. Ὁ ἐπίτροπος δὲν δύναται, ἄνευ προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου καὶ ἀδείας τοῦ δικαστηρίου, νὰ δεχθῇ ἢ ἀποποιηθῇ κληρονομίαν, περιελθοῦσαν εἰς τὸν ἀνήλικον, ἢ δὲ ἀποδοχὴ γίνεται ἐπ' ὠφελείᾳ ἀπογραφῆς.

474. Τὴν πρὸς τὸν ἀνήλικον δωρεάν ἢ κληροδοσίαν, ἐὰν συνεπάγεται ὑποχρεώσεις, ὁ ἐπίτροπος αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ δεχθῇ ἄνευ γνωμοδοτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου καὶ ἀδείας τοῦ δικαστηρίου· οὐδεμίαν δωρεάν ἢ κληροδοσίαν δύναται ν' ἀποποιηθῇ ἄνευ τῆς ἀδείας ταύτης.

475. Ὁ ἐπίτροπος δὲν δύναται, ἐκτὸς ἂν ἐπικεῖται κίνδυνος ἐκ τῆς ἀναβολῆς, νὰ κινήσῃ πραγματικὴν ἀγωγὴν περὶ ἀκινήτου, ἢ προσωπικὴν περὶ ποσοῦ ὑπερβαίνοντος τὰς 500 δραχμὰς, ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου. Ἡ ἐκ τῆς ἐλλείψεως τῆς ἀδείας ταύτης ἀκυρότης δέον νὰ προτείνεται κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀρροχτηρίου συνεδρίαν. Ὁ ἐπί-

τροπος δὲν δύναται νὰ παραιτηθῇ τῆς περὶ ταιούτων ἀγωγῶν δίκης ἄνευ τῆς εἰρημένης ἀδείας.

476. Ἐπίσης ἀδεῖα τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου ἀπαιτεῖται, ἵνα προκαλέσῃ ὁ ἐπίτροπος διανομὴν περιουσίας κοινῆς μεταξὺ τοῦ ἀνηλίκου καὶ ἄλλων.—Ἡ διανομὴ γίνεται κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 1088—1099 τῆς πολιτικῆς δικονομίας ὠρισμένα.

477. Ὁ ἐπίτροπος δὲν δύναται νὰ συμβιβάζεται ἐν ὀνόματι τοῦ ἀνηλίκου, οὐδὲ νὰ συναινῇ εἰς ἀγωγὴν, ἢ εἰς ἀπόφασιν, ἄνευ ἀδείας τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου· ἀλλ' ὁ συμβιβασμὸς, ὅταν τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφορᾶς ὑπερβαίῃ τὰς 500 δραχμὰς, δὲν ἰσχύει, πρὶν ἢ ἐπικυρωθῇ παρὰ τοῦ δικαστηρίου.

478. Πᾶσα πράξις, ἐνεργουμένη ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου ἐν ὀνόματι τοῦ ἀνηλίκου κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὠρισμένα, ἰσχύει ὡς πράξις ἐνηλίκου.

479. Ὁ ἐπίτροπος ἀναλαμβάνει τὰ τῆς ἐπιτροπείας, τῆς μὲν δοτῆς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπιδοθῇ εἰς αὐτὸν ἢ τοῦ διορισμοῦ αὐτοῦ ἀπόφασιν, πάσης δ' ἄλλης, ἀφ' ἧς λάβῃ γνῶσιν, ὅτι ἐκλήθη εἰς αὐτήν. Τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης δὲν ἀπαλλάσσεται ὁ ἐπίτροπος, ἐὰν προτείνῃ λόγον ἀπαλλαγῆς. Ἐὰν ὅμως ἐπιμένῃ ἀρνούμενος ν' ἀναλάβῃ τὰ τῆς ἐπιτροπείας διαρκούσης τῆς περὶ ἀπαλλαγῆς δίκης, ἡ ἀρμοδίᾳ ἀρχὴ διορίζει προσωρινὸν ἐπίτροπον, κατὰ τὸ ἄρθρον 649 τῆς πολιτ. δικονομίας.—Ἐὰν ἡ τῆς ἀπαλλαγῆς αἵτησις γενῇ δεκτὴ, ὁ ἀπαλλαγεὶς οὐδόλως εὐθύνεται διὰ τὴν ἀποχὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς διαχειρίσεως. Ἐὰν δὲ ἀπορρίφθῃ, ἐνέχεται καὶ διὰ τὴν τοῦ προσωρινοῦ ἐπιτρόπου διοίκησιν.

ΤΜΗΜΑ ΙΒ'.

Περὶ λογοδοσίας τοῦ ἐπιτρόπου.

480. Πᾶς ἐπίτροπος ὀφείλει λόγον τῆς ὅλης αὐτοῦ διοικήσεως μετὰ τὸ τέλος αὐτῆς· τὰ δὲ πρὸς τοῦτο ἐξοδα βαρύνουσι μὲν τὸν ἐπιτροπευθέντα, προκαταβάλλονται δὲ ὑπὸ τοῦ ἐπιτρόπου.

481. Πᾶς ἐπίτροπος ὑποχρεοῦται πρὸς τούτοις, καὶ διαρκούσης τῆς ἐπιτροπείας, νὰ δίδῃ ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ εἰς τὸ

συγγενικὸν συμβούλιον, παρόντος τοῦ παρεπίτροπου, λόγον τῆς ἐνιουσίας διαχειρίσεως· ἄλλως ὁ παρεπίτροπος ὀφείλει νὰ προκαλῇ αὐτὴν διὰ τοῦ ἀρμοδίου εἰρηνοδίκου. Τὰ τῆς λογοδοσίας ταύτης ἔγγραφα γράφονται ἐπὶ ἀσήμου χάρτου.

482. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ ἐπιτρόπου εἶναι ἄμισθος, ἀλλὰ τὸ δικαστήριον δύναται κατὰ τὰς περιστάσεις, τῇ αἰτήσει αὐτοῦ, νὰ ὀρίσῃ ἀμοιβὴν ἀναλόγως τῆς περιουσίας τοῦ ὀρφανοῦ καὶ τῶν εἰς τὴν διοίκησιν αὐτῆς καταβαλλομένων κόπων.

483. Πᾶσα νομικὴ πράξις μεταξὺ τοῦ ἐπιτρόπου καὶ τοῦ ἀνηλίκου, γενομένου ἐνηλίκου, ὑποχρεοῦσα τοῦτον ὁπωσδήποτε, ἢ ἐλαττοῦσα τὰ πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένης ἐγγυήσεις, λογίζεται ἄκυρος, ἂν δὲν ἀποδεικνύεται ἐγγράφως, ὅτι δέκα τοῦλάχιστον πρὸ τῆς πράξεως ταύτης ἡμέρας ἐγένετο ἔγγραφος λεπτομερὴς λογοδοσία τῆς ὅλης διαχειρίσεως, καὶ παράδοσις τῶν δικαιολογητικῶν ἐγγράφων.

484. Ἀφ' ἧς ἡμέρας περαιωθῇ ἡ λογοδοσία, τὸ πρὸς τὸν ἐπιτροπευθέντα παρὰ τοῦ ἐπιτρόπου ὀφειλόμενον ποσὸν φέρει τόκον.

485. Πᾶσα ἀγωγή κατὰ τοῦ ἐπιτρόπου ἐκ τῆς διοικήσεως τῆς ἐπιτροπείας προκύπτουσα, παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν δέκα ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐνηλικίτητος, ἢ ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ἀνηλίκου.—Ἡ παραγραφή αὕτη δὲν ἐκτείνεται εἰς τὰ ἐκ τοῦ δοθέντος λογαριασμοῦ τῆς διαχειρίσεως ἐκκαθαρισθὲν ὑπόλοιπον.

486. Ἡ ἐπιτροπεία εἶναι ὑπηρεσία προσωπικὴ, εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ἐπιτρόπου μὴ μεταβαίνουσα· διατελοῦσιν ὅμως οὗτοι ὑπεύθυνοι ἐνεκα τῆς διαχειρίσεως τοῦ παρ' αὐτῶν κληρονομηθέντος· ἄρρενες δὲ καὶ ἐνήλικοι ὄντες, ὀφείλουσι νὰ ἐξακολουθήσωσι τὰς ἤδη ἀρξαμένας πράξεις τῆς διαχείρισεως, μέχρις οὗ ἕτερος ἐπίτροπος ἀναλάβῃ αὐτήν.

ΤΜΗΜΑ II'.

Περὶ τῆς ἐπιτροπείας τῶν φυσικῶν τέκνων.

487. Περὶ τῆς ἐπιτροπείας φυσικῶν τέκνων ἀναγνωρισθέντων ἰσχύουσιν ἀναλόγως αἱ διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 406, 407, καὶ 409 ἕως 414.

488. Εἰς ἀνήλικον φυσικὸν τέκνον, μὴ ἀνεγνωρισμένον, ἢ ἀναγνωρισθὲν μὲν, μὴ ἔχον δὲ ἐπίτροπον κατὰ τὸ προηγουμένον ἄρθρον, διορίζει ἐπίτροπον τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν.

489. Κατὰ πᾶσαν ἐπιτροπείαν φυσικῶν τέκνων διορίζεται παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν παρεπίτροπος, τοῦ ὁποίου τὰ ἔργα διαγράφονται ἐν τῷ ς'. τμήματι τοῦ παρόντος κεφαλαίου.

490. Τὰ ἐν τοῖς τμήμασι Η' καὶ Θ'. τοῦ παρόντος κεφαλαίου ὠρισμένα ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰς ἐπιτροπείας τῶν φυσικῶν τέκνων — Συγγενικὸν συμβούλιον ἐπὶ τῆς ἐπιτροπείας τῶν φυσικῶν τέκνων δὲν ὑπάρχει. Καθ' ἃς δὲ περιπτώσεις ἐπὶ νομίμων τέκνων ἀπαιτεῖται ἡ ἀπόφασις τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, ἀναπληροῖ αὐτὸ ὁ ἀρμόδιος εἰρηνοδίκης.

491. Τὴν ἀνατροφὴν φυσικῶν τέκνων ἀνατίθησι τὸ δικαστήριον ἢ εἰς τὸν ἐπίτροπον αὐτὸν, ἢ εἰς ἄλλον, ὃν ἤθελεν ἐγκρίνει.

492. Αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 455—459 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ φυσικῶν τέκνων.

493. Ὁ ἐπίτροπος πωλεῖ, κατὰ τὰς ἐν τῷ ἄρθρῳ 460 διατυπώσεις, τὰ κινητὰ τοῦ ἀνηλίκου, τῶν ὁποίων τὴν διατήρησιν δὲν ἐπέτρεψεν ὁ ἀρμόδιος εἰρηνοδίκης. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσι τὰ ἐν ἄρθροις 461 καὶ 462 ὠρισμένα.

494. Ὁ προσδιορισμὸς τῆς πρὸς συντήρησιν καὶ ἀνατροφὴν τοῦ ἀνηλίκου ἀναγκαίας δαπάνης, αἱ πωλήσεις, αἱ ἐκμισθώσεις, καὶ ἡ καλλιέργεια τῶν κτημάτων αὐτοῦ, γίνονται κατὰ τὰ ἄρθρα 463—467.

495. Ὁ ἐπίτροπος δὲν δύναται ἄνευ ἀδείας τοῦ δικαστηρίου, νὰ δεχθῇ ἢ ν' ἀποποιηθῇ κληρονομίαν, περιελθοῦσαν εἰς τὸν ἀνήλικον, ἢ δὲ ἀποδοχὴ δὲν γίνεται ἄλλως, ἢ ἐπ' ὠφελείᾳ ἀπογραφῆς.

496. Ἄνευ ἀδείας τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν ὁ ἐπίτροπος δὲν δύναται νὰ δεχθῇ δωρεάν, ἢ κληροδοσίαν, ἐὰν συνεπάγωνται ὑποχρεώσεις, ἢ ν' ἀποποιηθῇ δωρεάν ἢ κληροδοσίαν, νὰ προκαλέσῃ διανομὴν περιουσίας ἀνηκούσης εἰς τὸν ἀνήλικον, ἢ νὰ συμβιβασθῇ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ περὶ ποσοῦ ὑπερβαίνοντος τὰς τριακοσίας δραχμάς.

497. Τὰ ἄρθρα 478—486 ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν

ἐπιτροπείαν τῶν φυσικῶν τέκνων, ἡ δ' ἐν τῷ ἄρθρῳ 484 ἐπιβαλλομένη εἰς τὸν ἐπίτροπον ἐτησίᾳ λογοδοσίᾳ γίνεται ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδίκου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ χειραφεσίας καὶ κηδεμονίας.

498. Ὁ γάμος συνεπάγεται αὐτοδικαίως τὴν χειραφεσίαν.

499. Ὁ ἀνήλικος, συμπληρώσας τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας, δύναται νὰ χειραφετηθῇ παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἢ, ἐὰν διατελῇ ὑπὸ ἐπιτροπείαν, παρὰ τῆς μητρὸς, λαμβανούσης ἐπὶ τούτῳ τὴν συναίνεσιν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου. Ἡ χειραφεσία τελεῖται διὰ δηλώσεως τοῦ χειραφετοῦντος, γινομένης παρὰ τῷ εἰρηνοδίκῃ ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει.

500. Τὸ συγγενικὸν συμβούλιον δύναται νὰ χειραφετήσῃ τὸν ὑπὸ ἐπιτροπείαν διατελοῦντα καὶ συμπληρώσαντα τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας ὀρφανὸν μητρὸς ἀνήλικον, ἐὰν κρίνῃ αὐτὸν χειραφεσίας ἄξιον. Κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἡ χειραφεσία γίνεται διὰ τοῦ βουλευματος τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.

501. Ὁ εἰρηνοδίκης ὀφείλει νὰ συγκαλέσῃ τὸ συγγενικὸν συμβούλιον, κατ' αἴτησιν τοῦ ἐπιτρόπου, ἢ τῶν μέχρι τετάρτου βαθμοῦ συγγενῶν τοῦ ἀνηλίκου, πρὸς διάσκεψιν καὶ ἀπόφασιν περὶ χειραφεσίας. Δύναται δὲ ὁ εἰρηνοδίκης καὶ κατ' αἴτησιν τοῦ ἀνηλίκου νὰ συγκαλέσῃ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ τὸ συγγενικὸν συμβούλιον.

502. Ὁ χειραφετηθεὶς ἀνήλικος διατελεῖ ὑπὸ κηδεμονίαν, ἥτις πρὸ πάντων ἀνήκει αὐτοδικαίως εἰς τὸν πατέρα· περὶ δὲ τῶν λοιπῶν εἰς τὴν κηδεμονίαν αὐτοῦ καλουμένων προσώπων, τῶν λόγων τῆς ἀπαλλαγῆς, τῆς παραιτήσεως, τῆς ἀνικανότητος, καὶ τῆς παύσεως ἀπὸ τῆς κηδεμονίας, ἐφαρμόζονται αἱ περὶ ἐπιτροπείας διατάξεις, ἐκτὸς τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 413 καὶ 414 ὀρισμένων.— Ἀνήλικος δὲ γυνή, ὀρφανὴ πατρός, διατελεῖ ὑπὸ τὴν κηδεμονίαν τοῦ συζύγου.

503. Ὁ τῆς ἐπιτροπείας λογαριασμὸς δίδεται πρὸς τὸν χειράφετον· ἀλλ' ἔνθα ἐγκρίνῃ ὁ χειράφετος τὸν λογαριασμὸν

τοῦ ἐπιτρόπου, ἀπαιτεῖται ἡ συναίνεσις τοῦ κηδεμόνου. Ἐὰν δὲ οὗτος ἦτον ἐπίτροπος τοῦ ἀνηλίκου, τὸ ἀρμόδιον δικαστήριον διορίζει, προηγουμένης γνωμοδοτήσεως τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, εἰδικὸν κηδεμόνα, ἵνα ἐφορεύσῃ κατὰ τὴν λυγοδοσίαν. Ὡσαύτως διορίζεται εἰδικὸς κηδεμὼν, ὁσάκις τὰ συμφέροντα τοῦ χειραφέτου συγκρούονται πρὸς τὰ τοῦ κηδεμόνου.

504. Ὁ χειράφετος δύναται νὰ ἐκμισθόνῃ τὰ μὲν ἀστυκὰ αὐτοῦ ἀκίνητα ἐπὶ τριετίαν τὸ πολὺ, τὰ δὲ ἀγροτικά, ἐπὶ ἑξαετίαν τὸ πολὺ, ἢ νὰ δίδῃ αὐτὰ εἰς ἐπίμνητον καλλιέργειαν κατὰ τὸ ἄρθρον 471, καὶ νὰ εἰσπράττῃ ἐπὶ ἐξοφλήσει τὰ εἰσοδήματα τῆς περιουσίας αὐτοῦ κινητῆς καὶ ἀκινήτου. Ὡσαύτως δύναται νὰ ἐπιχειρῇ ὡς διαχειριστὴς πᾶσαν πράξιν πρὸς συντήρησιν ἢ βελτίωσιν αὐτῆς· αἱ δὲ διὰ τῶν πράξεων τούτων συμφωνηθεῖσαι ὑποχρεώσεις περιστέλλονται, ἂν ὦσιν ὑπέρμετροι, κατ' αἵτησιν αὐτοῦ ἢ τῶν ἀνιόντων, ἢ, ἐν ἑλλείψει αὐτῶν, τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, ἀλλ' ὁ μετὰ τοῦ χειραφέτου συναλλαχθεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς συμβάσεως, ἐπανερχομένων τῶνπραγμάτων εἰς τὴν πρὸ τῆς συμβάσεως κατάστασιν, ἂν τοῦτο ἦ ἐφικτόν.

505. Ὁ χειράφετος δὲν δύναται νὰ παρκαταθῇ ἐπὶ δικαστηρίου, οὔτε ὡς ἐνάγων, οὔτε ὡς ἐναγόμενος, ἐπὶ διαφορῶν μὴ ἀναγομένων εἰς πράξεις τῆς διαχειρίσεως τῆς περιουσίας του, οὔτε νὰ δεχθῇ χρηματικὰ κεφάλαια ὀφειλόμενα αὐτῷ, ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ κηδεμόνου αὐτοῦ, ὅστις φροντίζει περὶ τῆς ὑπὸ τοῦ χειραφέτου ἀσφαλοῦς καὶ ἐπωφελοῦς διαθέσεως τῶν ληφθέντων.—Ἡ αὐτὴ συναίνεσις ἀπαιτεῖται καὶ διὰ τὴν χρῆσιν τῶν ἐκ τῶν εἰσοδημάτων αὐτοῦ μεινάντων χρημάτων. Ὁ χειράφετος δὲν δύναται νὰ δεχθῇ κληρονομίαν ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ κηδεμόνου· πάντοτε δὲ ἐπ' ὠφελείᾳ ἀπογραφῆς.

506. Ὁ χειράφετος δὲν δύναται νὰ δανεισθῇ οὔτε νὰ ἐκποιήσῃ μετοχὰς ἐταιριῶν, δημόσια χρεώγραφα, ἢ ἄλλα τοιαύτης φύσεως ὁμόλογα, ἢ τὰ ἀκίνητα αὐτοῦ, ἢ νὰ παραχωρήσῃ ἐμπράγματα ἐπ' αὐτῶν δικαιώματα, οὔτε νὰ μεταβιβάσῃ τοιαῦτα εἰς ἄλλους ἐπ' ἄλλοτρίων κτημάτων δικαιώματα αὐτοῦ, ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ κηδεμόνου, καὶ τῶν

διατυπώσεων, ὅσας ὁ νόμος ἀπαιτεῖ ἐπὶ μὴ χειραφέτου ἀνηλίκου

507. Ἐκτὸς τῆς ἐκ γάμου χειραφεσίας, πᾶς ἄλλος χειράφετος, οὗ τινος αἱ ὑποχρεώσεις περισταλῶσι, δύναται νὰ στερηθῇ τῆς χειραφεσίας διὰ πράξεως τοῦ πατρὸς, ἢ τῆς μητρὸς, ἢ τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, κατὰ τὰς ἐν τοῖς ἄρθροις 499 καὶ 500 διαγεγραμμένας διατυπώσεις.

508. Ἀμα ἡ χειραφεσία ἀνακληθῇ, ὁ ἀνήλικος ὑποβάλλεται αὖθις ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατρὸς, ἢ ἐπιτρόπου, παρτεινομένην μέχρι τῆς ἐνηλικιότητος αὐτοῦ, ἐξαιρουμένης μόνως τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 498 περιπτώσεως. — Ἡ τῆς χειραφεσίας ἀνάκλησις σημειοῦται εἰς τὸ περιθώριον τῆς περὶ χειραφεσίας πράξεως.

509. Χειράφετος, ἐμπορίαν μετερχόμενος, λογίζεται ἐνήλικος ὡς πρὸς τὰς πράξεις, ὅσαι τὴν ἐμπορίαν ταύτην ἀφορῶσιν.

510. Αἱ παρὰ τοῦ χειραφέτου συναίνεσι τοῦ κηδεμόνος, κατὰ τ' ἀνωτέρω ὁρισμένα, ἐνεργούμεναι πράξεις ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἰσχὺν ὥσπερ εἰ γέγοντο παρ' ἐνηλίκων.

511. Καθ' ἃς περιπτώσεις ἀπαιτεῖται ἡ συναίνεσις τοῦ κηδεμόνος, ἐὰν οὗτος ἀποποιῇται αὐτὴν, ὁ ἀνήλικος ἀναφέρεται εἰς τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν, ὅπερ δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἐπιχείρησιν τῆς πράξεως.

512. Φυσικὸν τέκνον, συμπληρῶσαν τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας, δύναται νὰ χειραφετηθῇ παρὰ τοῦ ἀναγνώρισαντος αὐτὸ πατρὸς, ἢ, ἐν ἐλλείψει αὐτοῦ, παρὰ τῆς ἀναγνωρίσασθαι αὐτὸ μητρὸς. — Ἡ χειραφεσία αὐτοῦ τελεῖται κατὰ τὴν ἐν τῷ ἄρθρῳ 499 διατύπωσιν.

513. Τὸ ὑπὸ ἐπιτροπείαν φυσικὸν τέκνον, συμπληρῶσαν τὸ δέκατον ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας, δύναται νὰ χειραφετήσῃ ὁ ἐπίτροπος ἀδεία τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν.

ΛΙΟΘΗΚΗ
Μ. ΦΑΤΑΙΤΣ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΚΑΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ ἀπαγορεύσεως καὶ δικαστικοῦ ἀντιλήπτορος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Περὶ ἀπαγορεύσεως.

514. Ἐνεκα παραφροσύνης, ἢ μανίας καὶ ἂν ὑπάρχωσι διαλείμματα ἐχεφροσύνης, καὶ ἔνεκα βλακείας, δύνανται νὰ ζητήσωσι παρὰ τοῦ ἀρμοδίου δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν τὴν ἀπαγόρευσιν οἱ συγγενεῖς, ὁ σύζυγος τοῦ νοσοῦντος, ὁ ἐπίτροπος ἢ ὁ κηδεμὼν αὐτοῦ, ἢ καὶ ἐξ ἐπαγγέλματος ὁ εἰσαγγελεὺς.

515. Ἡ περὶ ἀπαγορεύσεως αἴτησις γίνεται δι' ἀναφορᾶς, περιεχούσης τὰ περιστατικά, ἐξ ὧν προκύπτει ἡ μανία, ἡ παραφροσύνη, ἢ ἡ βλακεία, καὶ τὰ πρὸς ἀπόδειξιν μέσα.

516. Εἰς τὴν ἀναφορὰν ἐπισυνάπτεται γνωμοδότησις τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς ἀπαγορεύσεως. Τὸ συγγενικὸν συμβούλιον συντίθεται κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 427—430 ὠρισμένα.—Ὁ σύζυγος τοῦ ἀπαγορευτέου, καὶ ὁ αἰτῶν τὴν ἀπαγόρευσιν, δύνανται νὰ παρασταθῶσιν ἐνώπιον τοῦ συμβουλίου διὰ νὰ δώσωσι τὰς περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ ἀπαγορευτέου ἀναγκαίης πληροφορίας, δὲν παρευρίσκονται ὁμῶς κατὰ τὴν διάσκεψιν καὶ τὴν κατάρτισιν τῆς γνωμοδοτήσεως.

517. Κατὰ τὴν πρώτην ἐπὶ ἀκροατηρίου συνεδρίᾳσιν διατάσσεται ἡ ἐξέτασις τοῦ ἀπαγορευτέου, χρείας δὲ καλούσης, καὶ τῶν προβεβλημένων μαρτύρων, καὶ συγχρόνως προσδιορίζεται ὁ χρόνος καὶ ὁ τόπος τῆς ἐξετάσεως, ἥτις γίνεται ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ αἰτοῦντος, τοῦ ἀπαγορευτέου, καὶ τοῦ εἰσαγγελέως, εἴτε ἐν τῷ ἀκροατηρίῳ, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, εἴτε καὶ κατ' οἶκον ὑπὸ εἰσηγητοῦ, ἐὰν ὁ ἀπαγορευτέος δὲν δύναται νὰ μεταβῇ εἰς τὸ δικαστήριον. Ἡ δημοσίευσις τῆς περὶ ἀπαγορεύσεως ἀποφάσεως γίνεται ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει.

518. Ἐὰν οἱ διάδικοι δὲν ἐνεφανίσθηταιν εἰς τὴν ἐξέτασιν,

ἀρκεῖ ὅτι προσεκληθήσαν· ἀλλ' ὁ εἰσαγγελεὺς πρέπει νὰ πρ-
ρευρίσκηται πάντοτε.

519. Τὸ δικαστήριον τῶν πρωτοδικῶν ἔχει τὸ δικαίωμα,
κατὰ πᾶσιν στάσιν τῆς περὶ ἀπαγορεύσεως διαδικασίας, νὰ
διορίσῃ πρὸς συντήρησιν τῆς περιουσίας τοῦ ἀπαγορευτέου προ-
σωρινὸν διαχειριστὴν, ὅστις φροντίζει συνάμα καὶ περὶ αὐτοῦ.

520. Ἐὰν ἡ πνευματικὴ νόσος δὲν ᾔναι ἐντελῶς ἀποδε-
δειγμένη, τὸ δικαστήριον δύναται, ἀπορρίπτον τὴν περὶ ἀπα-
γορεύσεως αἴτησιν, νὰ διορίσῃ διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως τῷ
ἔχοντι διαφορομένῳ τὰς φρένας ἀντιλήπτορα, ἄνευ τῆς
συναίνεσεως τοῦ ὁποίου δὲν δύναται οὗτος, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρό-
τητος τῆς πράξεως, νὰ διεξχγάγῃ δίκην ὡς ἐνάγων ἢ ἐνα-
γόμενος, νὰ συμβιβάζεται, νὰ ἐπιχειρῇ ἀπαλλοτριώσεις, νὰ
δανείζηται, καὶ νὰ δέχεται κεφάλαια ἐπὶ ἐξοφλήσει. — Τὸν
διορισμὸν ἀντιλήπτορος δύνανται νὰ προκαλέσωσι καὶ οἱ συγ-
γενεῖς, ὅσῳκις δὲν κρίνωσιν ἀναγκαίαν τὴν ἀπαγόρευσιν. Τὰ
ἔξοδα τῆς δίκης δὲν καταλογίζονται εἰς βάρος τῶν συγγε-
νῶν, καὶ ἂν οὗτοι μὲν προεκάλεσαν τὴν ἀπαγόρευσιν, τὸ δὲ
δικαστήριον διώρισεν ἀντιλήπτορα.

521. Ἡ περὶ ἀπαγορεύσεως ἡ διορισμοῦ ἀντιλήπτορος
ἀπόφασις τοιχοκολλᾶται, ἐπιμελείᾳ τοῦ ἐπισπεύδοντος, ἐν-
τὸς δέκα ἡμερῶν, ἀφ' ἧς καταστῇ τελεσίδικος, ἐν τῷ ἀκροα-
τηρίῳ τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν, ἐν τῇ περιφερείᾳ
τοῦ ὁποίου διαμένει ὁ ἀπαγορευθεὶς, ἢ ὁ εἰς ὃν ἐδόθη ἀντι-
λήπτωρ, καὶ εἰς τὰ συμβολαιογραφεῖα τῆς περιφέρειας τοῦ
αὐτοῦ δικαστηρίου, δημοσιεύεται δὲ καὶ ἐν τῷ διὰ δικαστι-
κὰς κοινοποιήσεις παρὰ τῆς Κυβερνήσεως ὠρισμένῳ δημοσίῳ
φύλλῳ.

522. Τελεσιδίκου καταστάσεως τῆς περὶ ἀπαγορεύσεως
ἀποφάσεως, διορίζεται ἐπίτροπος καὶ παρεπίτροπος κατὰ τὸ
ἄρθρον 418.

523. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς περὶ ἀπαγορεύσεως ἢ περὶ
διορισμοῦ ἀντιλήπτορος ἀποφάσεως ἄρχονται ἀπὸ τῆς ἐν τῷ
ἀκροατηρίῳ δημοσιεύσεως αὐτῆς, καὶ πρὶν ἢ καταστῇ τελε-
σίδικος· μετὰ δὲ τὴν δημοσίευσιν ταύτην, πᾶσα πρᾶξις γε-
νομένη ὑπὸ τοῦ ἀπηγορευμένου, ἢ ὑπὸ τοῦ ἔχοντος ἀντιλή-
πτορα ἄνευ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένης συναίνεσεως
τούτου, εἶναι ἄκυρος.

524. Αἱ πρὸ τῆς ἀπαγορεύσεως γενομένης πράξεις δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ἄκυροι, ἐὰν, ὅτε ἐγένοντο, ἡ αἰτία τῆς ἀπαγορεύσεως ὑπῆρχεν ὁμολογουμένως γνωστή.—Τὸ αὐτὸ ἰσχύει, καὶ ὅταν ὁ μετὰ τοῦ ἀπηγορευμένου συναλλαχθεὶς ἐγίνωσκε τὴν αἰτίαν τῆς ἀπαγορεύσεως.

525. Ἀποβιώσαντός τινος, αἱ παρ' αὐτοῦ γενομένης ἀμφοτεροβαρεῖς πράξεις τότε μόνον δύνανται νὰ προσβληθῶσιν ὑπὸ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ λόγῳ φρενοβλαθείας, ὅτε ἡ ἀπαγόρευσις ἀπηγγέλθη, ἢ προσκλήθη πρὸ τῆς ἀποβιώσεως αὐτοῦ, ἢ ὅτε ὁ ἀποβιώσας ἐπεχείρησε τὰς πράξεις θεραπευόμενος ἐν φρενοκομείῳ. Ἐὰν δὲ ἡ ἀπόδειξις τῆς φρενοβλαθείας προκύπτῃ ἐξ αὐτῆς τῆς προσβάλλομένης πράξεως, συγχωρεῖται πάντοτε ἡ προσβολὴ αὕτη.

526. Ὁ ἀνὴρ, ὁ μὴ κεχωρισμένος ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης, εἶναι νόμιμος ἐπίτροπος τῆς ἀπαγορευθείσης συζύγου του.

527. Ἡ γυνὴ δύνανται νὰ διορισθῇ ἐπίτροπος τοῦ ἀπαγορευθέντος συζύγου αὐτῆς.

528. Οὐδεὶς πλὴν συζύγων, ἀνιόντων, καὶ κατιόντων, ὑποχρεοῦται νὰ ᾔηται ὑπὲρ τὰ δέκα ἔτη ἐπίτροπος ἀπηγορευμένου· μετὰ δὲ τὴν λήξιν τοῦ χρόνου τούτου δύνανται ὁ ἐπίτροπος νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπαλλαγὴν του.

529. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσι τὰ περὶ ἐπιτροπείας τῶν ἀνηλίκων ὥρισμένα.

530. Τῶν εἰσοδημάτων τοῦ ἀπηγορευμένου γίνεται κυρίως χρῆσις πρὸς παραμυθίαν καὶ ταχεῖαν αὐτοῦ θεραπείαν.

531. Ἐὰν πρόκειται νὰ νυμφευθῇ τέκνον, ἢ προῖξ, ἢ τὸ πρὸς ἀποκατάστασιν αὐτοῦ ἀπαιτούμενον ποσὸν, λαμβάνεται ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ἀπηγορευμένου γονέως κατ' ἀπόφασιν τοῦ δικαστηρίου, μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, καὶ ἀκουσθέντος τοῦ εἰσαγγελέως.

532. Ἡ ἀπαγόρευσις ἅμα ἐκλείψωσι τὰ προκαλέσαντα αὐτὴν αἰτία, αἴρεται παρὰ τοῦ δικαστηρίου κατὰ τὴν ἐν τοῖς ἅρθροις 514—519 διαδικασίαν· ὁ δὲ ἀπηγορευμένος ἀσκεῖ τὰ ἀστυκὰ αὐτοῦ δικαιώματα μετὰ τὴν περὶ ἄρσεως ἀπόφασιν.

533. Οἱ ὅρισμοι τῶν ἁρθρῶν 521, 522, 526, 527, 528, 529, καὶ 531 ἰσχύουσι καὶ ἐπὶ τῆς νομίμου ἀπαγορεύσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ δικαστικοῦ ἀντιλήπτορος ἀσώτου.

534. Εἰς τὸν ἄσωτον διορίζεται παρὰ τοῦ δικαστηρίου ἀντιλήπτωρ, ἄνευ τῆς συναινέσεως δὲ αὐτοῦ δὲν δύναται ὁ ἄσωτος νὰ παρίσταται ἐπὶ δικαστηρίου, νὰ συμβιβάζεται, νὰ δανείζεται, νὰ δέχεται κεφάλαια, νὰ δίδῃ ἐξόφλησιν, καὶ νὰ ἐπιχειρῇ ἀπαλλοτριώσεις.

535. Ὁ περιορισμὸς οὗτος προκαλεῖται παρὰ τῶν ἐχόντων δικαίωμα νὰ αἰτήσωσι τὴν ἀπαγόρευσιν. — Ἡ περὶ τοῦτου αἵτησις συζητεῖται καὶ δικάζεται ὡς καὶ ἐπὶ ἀπαγορεύσεως· ἡ δὲ ἄρσις τοῦ περιορισμοῦ γίνεται κατὰ τὰς αὐτὰς διατυπώσεις.

~~— 97 —~~

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ ΚΤΗΜΑΤΩΝ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Περὶ διακρίσεως κτημάτων.

536. Τὰ κτήματα εἶναι κινητὰ ἢ ἀκίνητα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ ἀκινήτων.

537. Ἀκίνητα εἶναι, ἢ τὰ ἐκ φύσεως τοιαῦτα, ἢ τὰ ἀποτελοῦντα παρακολούθημα ἀκινήτου, ἢ τινὰ δικαιώματα ὑπὸ τοῦ νόμου ρητῶς μεταξὺ τῶν ἀκινήτων κατατασσόμενα.

538. Τὸ ἔδαφος καὶ αἱ οἰκοδομαὶ εἶναι φύσει ἀκίνητα.

539. Παρακολούθημα ἀκινήτου εἶναι πᾶν τὸ μετ' αὐτοῦ συνδεδεμένον· τοιοῦτον εἶναι τό τε προσάυξημα αὐτοῦ, πρὶν ἀποχωρισθῇ, καὶ πᾶν παράρτημα, ἄνευ τοῦ ὁποίου δὲν δύναται νὰ γίνῃ χρήσις τοῦ ἀκινήτου, ἢ τὸ ὅποιον, εἴτε ὁ νόμος, εἴτε ὁ ἰδιοκτήτης, προσδιώρισεν εἰς διαρκῆ ὑπηρεσίαν αὐτοῦ.

540. Τοιαῦτα παρακολουθήματα ἀκινήτου εἶναι ἰδίως τὰ ἐξῆς.

α.) Πᾶν τὸ συμπεπηγμένον μετ' αὐτοῦ, διὰ γύψου, ἀσβέστου, ἢ ἀμμοκονίας, ἢ μὴ δυνάμενον ν' ἀποσπασθῇ ἄνευ βλάβης ἢ χειροτερεύσεως, ὡς καθρέπται ἢ εἰκόνες, ὧν τὸ περίζωμα εἶναι ἐντετεχισμένον.

β.) Φυτὰ, δένδρα, ὀπῶραι, δημητριακοὶ καρποὶ, καὶ ὅσα ἡ γῆ παράγει, ἐν ὧσιν δὲν ἐκκοπῶσιν ἀπ' αὐτῆς, ἢ δὲν ἀποσπασθῶσι.

γ.) Σπόροι, ξυλεία, φορβή, καὶ πᾶν ἄλλο προϊὼν, καὶ τοὶ συνειλεγμένοι, ζῶα, γεωργικὰ ἐργαλεῖα, καὶ ὁ ἐξοπλισμὸς, οἶον πίθοι, κάρδοι, σχοινία, ἀλύσεις, πυροσβεστήρες, ἐφ' ὅσον

εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τὴν τακτικὴν διοίκησιν καὶ χρῆσιν ἀκινήτου ἢ ἐργοστασίου.

δ.) Ὅσα ἐνοικοδομοῦνται, οἷον μηχαναί, ληνοί, λέβητες, ἄμβυκες, μύλοι, ὑδραγωγικοὶ σωλῆνες κλπ.

ε.) Αἱ κυψέλαι τῶν μελισσῶν, αἱ περιστερὰ τῶν περιστέρων, καθ' ὅσον εἶναι προσδιωρισμέναι εἰς κτῆμά τι· ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἐν λίμναις ἰχθῦς.

541. Ἀγάλματα, ἰδρυμένα ἐν ἐπὶ τούτῳ κοιλώματι, καὶ τοὶ ἄνευ βλάβης ἀποσπώμενα, ἀποτελοῦσι μέρος τοῦ ἀκινήτου.

542. Ἡ οἰκοδομικὴ ὕλη, ἡ ἐκ τῆς κατεδαφίσεως κτιρίου προερχομένη, λογίζεται ἀκίνητος, ἐν ὧσ' εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ τόπου τοῦ κατεδαφισθέντος κτιρίου· ἡ δὲ πρὸς κατασκευὴν ἢ ἐπισκευὴν κτιρίου προσαχθεῖσα εἶναι κινήτη, ἐν ὧσ' οὐκ ἔγινε χρῆσις εἰς τὴν οἰκοδομήν.

543. Ὡς ἐπὶ ἀκινήτου προσηρμοσμένα εἶναι ἀκίνητα·

α.) Ἡ ἐπικαρπία ἀκινήτου.

β.) Αἱ πραγματικαὶ δουλεῖαι.

γ.) Ἡ ἐμφύτευσις, ἡ ἐδαφονομή καὶ ἡ ἐπιφάνεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ κινητῶν.

544. Φύσει κινητὰ εἶναι πάντα τὰ ἐνσώματα, τὰ δυνάμενα νὰ μετακινήθωσιν εἴτε ἰδίᾳ, εἴτε ἄλλοτρίᾳ δυνάμει, ἄνευ βλάβης τῆς οὐσίας αὐτῶν.

545. Εἰς τὴν τάξιν τῶν κινητῶν ἀνήκουσι παντὸς εἴδους ἀπαιτήσεις, μετοχαὶ οἷαςδήποτε ἐταιρίας, πρόσοδοι ἐτήσιαι ἢ διηνεκεῖς.

546. Ἐπιπλα καλοῦνται μόνον τὰ κινητὰ, ὅσα συντείνουσιν εἰς χρῆσιν ἢ καλλωπισμὸν οἰκημάτων, οἷον τάπητες, κλῖναι, καθήκλαι, καθρέπται, κρεμαστὰ ὥρολόγια, τράπεζαι, εἰκόνες, ἰχνογραφήματα, ἀγάλματα, ἀγγεῖα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, οὐχὶ ὅμως ὅσα ἐξ αὐτῶν ἀποτελοῦσι συλλογὴν, ἀποτεθειμένα εἴτε ἐν ταμείοις, εἴτε ἐν ἰδιαιτέροις θαλάμοις.

547. Ἡ πώλησις ἢ δώρησις οἰκίας μετὰ τῶν ἐν αὐτῇ περιλαμβάνει ἅπαντα τὰ κινητὰ, οὐχὶ ὅμως καὶ τὰ χρήματα, οὐδὲ τὰς ἐμολογίας ἢ ἄλλα δικαιόγραφα ἐν αὐτῇ εὑρισκόμενα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν κτημάτων ὡς πρὸς τοὺς κυρίους αὐτῶν.

548. Τὰ κτήματα ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἐπικράτειαν, εἰς νομοὺς, ἐπαρχίας, δήμους, ἢ εἰς ἄλλα νομικὰ πρόσωπα, ἢ εἰς ἰδιώτας.

549. Τὰ κτήματα τῆς ἐπικρατείας, ἢ εἶναι δημόσια, ἢ ἀνήκουσιν εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ κράτους.

550. Δημόσια κτήματα τῆς ἐπικρατείας εἶναι ὁδοὶ δαπάνῃ αὐτῆς διατηρούμεναι, ποταμοὶ πλώϊμοι διὰ πλοιαρίων, ἢ ξύλων, αἰγιατοὶ, λιμένες, ὅρμοι, αἱ πύλαι, τὰ τεῖχη, αἱ τάφροι καὶ αἱ ἐπάλξεις, καὶ ἐν γένει τὰ ὀχυρώματα φρουρίων, ἢ ἄλλων πολεμικῶν χωρίων.

551. Πάντα τὰ λοιπὰ κτήματα τῆς ἐπικρατείας ἀνήκουσιν εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ Κράτους.

552. Γῆπεδα ὀχυρωμάτων, ἐπάλξεων καὶ πολεμικῶν χωρίων, μὴ ἔχοντα πλέον τὸν ἀρχικὸν αὐτῶν προορισμὸν, καὶ ἐν γένει πάντα τὰ κτήματα, ὅσα ἔπαυσαν νὰ ὑπηρετῶσιν εἰς κοινὴν χρῆσιν ἢ εἰς ὑπεράσπισιν τῆς χώρας, δὲν εἶναι πλέον δημόσια κτήματα, ἀλλὰ καθίστανται περιουσία τοῦ Κράτους.

553. Τὰ δημόσια κτήματα εἶναι ἀναπαλλοτρίωτα, τὰ δὲ τῆς περιουσίας τοῦ Κράτους ἀπαλλοτριούνται κατὰ τοὺς περὶ τούτων κειμένους νόμους.

554. Τὰ κτήματα τῶν νομῶν, τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ τῶν δήμων, ἢ εἶναι κοινῆς χρήσεως, ἢ ἀνήκουσιν εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν τῶν νομικῶν τούτων προσώπων.

Οἱ ὅροι καὶ ὁ τρόπος τῆς κοινῆς χρήσεως, ὡσαύτως καὶ τὰ τῆς διαχειρίσεως καὶ ἐκποιήσεως τῆς ἰδιοκτησίας τῶν ἀνωτέρω νομικῶν προσώπων, ρυθμίζονται ὑπὸ εἰδικῶν νόμων.

555. Τὰ νομικὰ πρόσωπα, εἴτε πολιτικά, εἴτε θρησκευτικά, δύνανται νὰ ἔχωσι κτήματα, ἂν ἡ σύστασις αὐτῶν ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς, καὶ καθ' ὅσον ἡ ἐγκρισὶς δὲν περιώρισεν ἰδίως τὴν ἱκανότητα ταύτην.

Τὰ κτήματα νομικῶν προσώπων δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὰ συγκροτοῦντά τυχόν αὐτὰ φυσικὰ πρόσωπα.

556. Τὰ μὴ ὑπαγόμενα εἰς τινὰ τῶν προειρημένων κατηγοριῶν κτήματα ἀνήκουσιν εἰς τοὺς ἰδιώτας.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ νομῆς.

557. Κατοχὴ εἶναι ἡ φυσικὴ καὶ ἀποκλειστικὴ ἐξουσία ἐπὶ πράγματος, νομὴ δὲ εἶναι ἡ διανοία κυρίου αὐτοπροσώπως ἢ δι' ἄλλου ἐνασκουμένη κατοχή.

558. Τῆς ἐμφυτεύσεως, τῆς ἐπιφανείας καὶ τῶν δουλειῶν, τῶν τε πραγματικῶν, ὅσαι εἶναι συνεχεῖς καὶ καταφανεῖς, καὶ τῶν προσωπικῶν, ὑπάρχει νομὴ συνισταμένη εἰς τὴν ἐνάσκησιν τῶν δικαιωμάτων τούτων διανοία δικαιοῦχου.

Τῶν μὴ συνεχῶν καὶ μὴ καταφανῶν δουλειῶν ἡ ἐνάσκησις ἀποτελεῖ νομὴν, ἐὰν ἡ κτῆσις αὐτῶν στηρίζεται εἰς δημιουργίον ἔγγραφον.

559. Πᾶς ὁ ἱκανὸς πρὸς κτῆσιν δικαιωμάτων δύναται νὰ ᾔναι καὶ νομεύς. Ὑπὲρ τῶν στερουμένων βουλήσεως κτᾶται καὶ διατηρεῖ τὴν νομὴν ὁ νόμιμος αὐτῶν ἀντιπρόσωπος.

560. Ἡ νομὴ ἀποκτᾶται ἢ διὰ καταλήψεως περιποιούσης τὴν ἀποκλειστικὴν ἐπὶ τοῦ πράγματος ἐξουσίαν, ἢ διὰ παράδοσεως ὑπὸ τοῦ νομέως. Ἡ παράδοσις δὲν εἶναι ἀναγκαία.

α.) Ὅταν ὁ τέως νομεύς μετατρέπεται διὰ ῥητῆς συμφωνίας εἰς ἐντολοδόχον τοῦ κτωμένου τὴν νομὴν.

β.) Ἀμα ὁ νομεύς συμφωνήσῃ μετὰ τοῦ κατόχου περὶ τῆς εἰς τοῦτον μεταθέσεως τῆς νομῆς.

561. Καὶ δι' ἀντιπροσώπου ἀποκτᾶται νομὴ, ὅταν οὗτος ἀποκτήσῃ τὴν φυσικὴν ἐπὶ τοῦ πράγματος ἐξουσίαν, ἐπὶ σκοπῷ νὰ καταστήσῃ νομέα αὐτοῦ τὸν ἐκπροσωπούμενον.

562. Ἐωσοῦ ἀποδειχθῇ, ὅτι ἤρξατο τις κατέχων ἐν ὀνόματι ἄλλου, ὁ νόμος τεκμαίρεται, ὅτι νέμεται διανοία κυρίου.

563. Ὅστις ἤρξατο κατέχων ὀνόματι ἄλλου, ὑποτίθεται κατέχων ὀνόματι αὐτοῦ μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου.

564. Ὁ νῦν νομεύς, ὁ ἀποδεικνύων καὶ ἐν προγενεστέρῳ χρόνῳ νομὴν, ὑποτίθεται νεμηθεὶς καθ' ὅλον τὸ μεταξὺ διάστημα μέχρις ἐναντίας ἀποδείξεως.

565. Ἡ νομὴ ἀπόλλυται, ἅμα ἡ ἐπὶ τοῦ πράγματος ἐξουσία τοῦ νομέως ἀποβῇ ἀδύνατος, ἢ οὗτος ἐκδηλώσῃ διάνοιαν ἐναντίαν.

566. Ὁ ἐστερημένος βουλήσεως δὲν ἀποβάλλει τὴν νομὴν διανοίᾳ.

567. Ἐὰν ὁ ἀντιπρόσωπος νομέως ἀκινήτου ἀντιποιηθῇ τὴν νομὴν αὐτοῦ, οὗτος δὲν ἀπόλλυσι τὴν νομὴν, πρὶν λάβῃ γνῶσιν τῆς ἀντιποιήσεως.

568. Ὁ διαταραχθεὶς ἐν τῇ νομῇ ἀκινήτου, ἢ βιαίως, ἢ ἄνευ βίας, ἀλλ' ἄκων στερηθεὶς αὐτῆς, δύναται ἐντὸς ἔτους καὶ ἡμέρας μιᾶς ἀπὸ τῆς διαταράξεως ἢ τῆς ἀποβολῆς νὰ ἐνασκήσῃ πρὸς διατήρησιν ἢ ἀνάκτησιν τῆς νομῆς τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 629 καὶ ἐπ. τῆς Πολ. Δικονομίας ὀριζόμενα ἔνδικα μέσα. Ἐὰν ἐπὶ διαταράξεως νομῆς ὁ ἐναγόμενος ἰσχυρίζεται ὅτι εἶναι αὐτὸς νομεύς, ἢ τῆς νομῆς ἀπόδειξις ἐπιβάλλεται εἰς ἀμφοτέρους τοὺς διαδίκους καὶ ἡ νομὴ ἐπιδικάζεται εἰς ὃν τὸ δικαστήριον παραδεχθῇ νομέα.

569. Τὰς ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἄρθρῳ ἀγωγὰς ἔχει καὶ ὁ ἀπλοῦς κάτοχος ἀκινήτων κατὰ τρίτων, οἵτινες διαταράττουσι τὴν ὑπὸ τοῦ νομέως ἐπιτραπεῖσαν αὐτῷ κατοχὴν, ἢ ἀποβάλλουσιν αὐτὸν ἀπ' αὐτῆς.

570. Ὡς πρὸς τὸν ἀπόντα, ὅστις δὲν ἔχει ἐπὶ τόπου ἀντιπρόσωπον, τὸ ἔτος πρὸς ἐνάσκησιν τῆς περὶ ἀνακτήσεως νομῆς ἀγωγῆς ἄρχεται, ἀφ' ἧς ἔλαβε γνῶσιν τῆς καταλήψεως.

571. Εἰς τὸν νομέα ἐμφυτεύσεως ἐπιφανείας καὶ δουλείας, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 558 δίδεται ὡσαύτως ἀγωγὴ περὶ νομῆς.

572. Δύναται νὰ ζητηθῇ παρὰ τοῦ εἰρηνοδίκου ἡ προσωρινὴ ἀναστολὴ πάσης καινοτομίας, εἴτε ἐν τῷ ἰδίῳ τοῦ αἰτουῦντος ἀκινήτῳ, εἴτε ἐν τῷ γειτνιάζοντι ἐπιχειρουμένῳ, μέχρις οὗ ἐκδικασθῇ διὰ κυρίας ἀγωγῆς τὸ πρὸς ἀπαγόρευσιν τῆς καινοτομίας δικαίωμα. Ὁ εἰρηνοδίκης δύναται νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀναστολὴν ἢ τὴν ἐξακολούθησιν τοῦ ἔργου ἐπὶ ἐγγυήσει διὰ τὰς ἐνδεχομένας ζημίας ἐκ τῆς ἀναστολῆς ἢ τῆς ἐξακολούθησεως. Τὴν ἀνωτέρω ἀναστολὴν δύναται νὰ ζητήσῃ καὶ ὁ ἔχων ἐμπράγματον δικαίωμα ἐπὶ τοῦ κτήματος, οὗ τινος ἀπειλεῖται ἢ βλάβῃ ἐκ τῆς καινοτομίας.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ κυριότητος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Γενικαὶ διατάξεις.

573. Κυριότης εἶναι τὸ δικαίωμα ἀποκλειστικῆς καὶ ἀπολύτου χρήσεως, καρπώσεως καὶ διαθέσεως πράγματος ἑνσωμάτου, ἐφ' ὅσον ἡ χρῆσις, ἡ κάρπωσις, ἡ ἡ διάθεσις αὕτη δὲν ἀντιβαίνει εἰς ἀπαγορευτικούς νόμους.

574. Οἱ φυσικοὶ καρποὶ, ἡ γονὴ τῶν ζώων καὶ τὰ προϊόντα τῆς γῆς ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον τοῦ παραγαγόντος αὐτὰ πράγματος. Φυσικοὶ εἶναι οἱ καρποὶ, οὓς παράγει ἡ γῆ αὐτομάτως, ἢ καλλιεργουμένη.

575. Καὶ τῶν ἔργων τοῦ ἀνθρωπίνου νοὸς ὑπάρχει κυριότης, ῥυθμιζομένη δι' εἰδικῶν νόμων.

576. Οὐδεὶς στερεῖται ἄκων τῆς κυριότητος αὐτοῦ, εἰμὴ διὰ δημοσίαν ἀνάγκην προσηκόντως ἀποδεδειγμένην, ὅτε καὶ ὅπως ὁ νόμος διατάσσει, πάντοτε δὲ προηγουμένης τῆς καταβολῆς τῆς ἀποζημιώσεως.

577. Ὁ κύριος τοῦ πράγματος δύναται νὰ διεκδικήσῃ αὐτὸ κατὰ παντὸς νομέως ἢ κατόχου, ἂν εἰς τοῦτο δὲν ἀντίκειται εἰδικὴ τοῦ νόμου ἐξαίρεσις.

Καὶ ὁ ἀπολέσας τὴν νομὴν ἀκινήτου, ὅπερ καλῇ τῇ πίστει καὶ νομίμῳ τίτλῳ ἀπέκτησε, διεκδικεῖ αὐτὸ κατὰ τοῦ ἄνευ τίτλου νομέως ἢ τοῦ κατόχου.

578. Ὁ κακῇ πίστει νομεὺς ἀποδίδει τοὺς τε συλλεχθέντας καρποὺς καὶ οὓς ἡδύνατο νὰ συλλέξῃ ἐπιμελὲς οἰκογενειάρχης.

Ὁ καλῇ πίστει νομεὺς δὲν ἀποδίδει τοὺς πρὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς περὶ διεκδικήσεως ἀγωγῆς συλλεχθέντας καρποὺς, μετ' αὐτὴν δὲ ἐνέχεται ἕνεκα τῶν καρπῶν ὡς καὶ ὁ κακῇ πίστει.

Ὅσακις ἀποδίδονται καρποὶ, προαφαιρεῖται ἡ παραγωγικὴ αὐτῶν δαπάνη.

579. Πᾶς κάτοχος, καὶ αὐτὸς ὁ καλῇ πίστει νομεὺς, δὲν δικαιούται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ βελτιώσεις μὴ ὑφισταμένας ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἀποδόσεως τοῦ πράγματος.

580. Πᾶς καλῇ ἢ κακῇ πίστει νομεὺς δικαιούται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκ τῶν βελτιώσεων προστεθεῖσαν εἰς τὸ πρᾶγμα ἀξίαν, ἢ τὰ εἰς αὐτὰς ἀναλωθέντα, κατ' ἐκλογὴν τοῦ διεκδικούντος, ἐὰν οὗτος κατὰ τὸ ἄρθρον 595 δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀφαίρεσιν.

581. Ἕνεκα τῶν ἀνωτέρω εἰρημένων βελτιώσεων μόνος ὁ καλῇ πίστει νομεὺς ἔχει δικαίωμα παρακατασχέσεως κατὰ τὴν διεκδίκησιν.

582. Ἡ κυριότης ἀκινήτου συνεπάγεται τὴν κυριότητα οὐ μόνον τῆς ἐπιφανείας, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐπ' αὐτῆς καὶ ὑπ' αὐτὴν χώρου, τηρουμένων τῶν περὶ ἀρχαιοτήτων, μεταλλείων καὶ ὀρυκτῶν εἰδικῶν νόμων, καὶ τῶν ἀστυνομικῶν διατάξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῶν τρόπων τῆς κτήσεως κυριότητος.

583. Ἡ κυριότης ἀποκτᾶται

α'.) Διὰ καταλήψεως.

β'.) Διὰ συναφείας καὶ ἐνώσεως.

γ'.) Διὰ μεταθέσεως μεταξὺ ζώντων.

δ'.) Διὰ κατακυρώσεως.

ε'.) Διὰ χρησικτησίας.

ς'.) Διὰ μεταθέσεως αἰτία θανάτου κατὰ τὰ ἐν τῷ κληρονομικῷ δικαίῳ ὥρισμένα.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Περὶ καταλήψεως.

584. Ἀκίνητα δὲν ἀποκτώνται διὰ καταλήψεως.

585. Τὰ παρ' οὐδενὸς δεσποζόμενα ἀκίνητα καὶ αἱ ἀκληρονόμητοι περιουσίαι, εἴτε διὰ τὴν ἔλλειψιν κληρονόμων, εἴτε διότι οἱ ὑπάρχοντες κληρονόμοι ἀφίστανται αὐτῶν, ἀνήκουσιν εἰς τὸ δημόσιον.

586. Τῶν ἀγρίων ζώων κτᾶται τις τὴν κυριότητα, ἅμα λάβῃ αὐτὰ εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Χάριν θήρας δὲν συγχωρεῖ-

ται νὰ εἰσέλθῃ τις εἰς ἀλλότριον κτῆμα παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ κυρίου.

587. Πᾶς κύριος σμῆνους μελισσῶν δύναται νὰ καταδιώξῃ αὐτὸ ἐπὶ ἀλλοτρίου κτήματος, ἀποζημιῶν τὸν κύριον αὐτοῦ διὰ τὴν ἐκ τῆς καταδιώξεως βλάβην. Ἐὰν ἐντὸς δύο ἡμερῶν δὲν ἐπιχειρήσῃ τὴν καταδίωξιν, ἢ ἐπιχειρήσας διακόψῃ αὐτὴν ἐπὶ δύο ὅλας ἡμέρας, ὁ κάτοχος τοῦ κτήματος δύναται νὰ ἀποκτήσῃ διὰ καταλήψεως τὴν κυριότητα τοῦ σμῆνους. Τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἔχει καὶ ὁ κύριος τιθασσευθέντων ζώων· ταῦτα ὅμως ἀνήκουσιν εἰς τὸν καταλαβόντα αὐτὰ, ἐὰν δὲν ζητηθῶσιν ἐντὸς ἑκοσιν ἡμερῶν.

Περιστεραὶ, κόνικλοι, καὶ ἰχθῦς, μεταβάντες εἰς ἄλλον περιστερώνα, κονικλοτροφεῖον ἢ ἰχθυοτροφεῖον, ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύριον τῶν κτηνοτροφείων τούτων, ἐὰν δὲν προσεيلκυσθῇσαν ἐντέχνως ἢ δολίως.

588. Ὁ εὐρὼν ἐγκαταλειμμένον πρᾶγμα γίνεται κύριος αὐτοῦ ἅμα τῇ καταλήψει· ὁ δὲ εὐρὼν ἀπολεσθὲν ἀποκτᾷ τὴν κυριότητα αὐτοῦ μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν, ἀφ' ἧς ἀνήγειλε τὴν εὐρεσιν εἰς τὴν ἀρμοδίαν ἀρχήν, ἐὰν ἐν τῷ διαστήματι τούτῳ δὲν ἀπῆτησεν αὐτὸ ὁ κύριος· ἀλλ' οὗτος ἀναλαμβάνων τὸ ἀπολεσθὲν πληρόνει τὰς ὑπὲρ αὐτοῦ γενομένας δαπάνας.

589. Ἐὰν τὸ εὐρεθὲν ὑπόκειται εἰς φθοράν, ἐκποιεῖται ὑπὸ τοῦ εὐρετοῦ, περὶ δὲ τοῦ τιμήματος καὶ τῶν δαπανῶν ἰσχύουσι τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὠρισμένα.

590. Περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ εὐρόντος ἢ ἀνακαλύψαντος πράγματα ἐν τῷ πελάγει ἢ ἐν τῷ μυχῷ τῆς θαλάσσης, ἢ ἐκβληθέντα ὑπ' αὐτῆς εἰς τὴν παραλίαν, ἰσχύουσιν οἱ ὅρισμοι τοῦ περὶ ναυαγίων καὶ ναυαγιαιρέσεων νόμου.

591. Ὁ θησαυρὸς ἀνήκει εἰς τὸν κύριον τοῦ κτήματος, ἐν ᾧ εὐρέθῃ. Ὁ ἐν ἀλλοτρίῳ κτήματι ἐκ τύχης εὐρεθεὶς ἀνήκει ἐξ ἡμισείας εἰς τὸν εὐρετὴν καὶ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ κτήματος.

Θησαυρὸς εἶναι πᾶν πολύτιμον κεκρυμμένον ἢ κατωρυγμένον κινητὸν, οὗτινος οὐδεὶς δύναται ν' ἀποδείξῃ ὅτι εἶναι κύριος.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ συναφείας καὶ ἐνώσεως.

592. Πᾶν τὸ ἐνούμενον ἢ συναπτόμενον μετὰ τινος πράγματος ἀνήκει εἰς τὸν ἰδιοκτῆτην τούτου κατὰ τοὺς κατωτέρω κανόνας.

Α'.

Περὶ ἐνώσεως καὶ συσσωματώσεως μετ' ἀκινήτου.

593. Αἱ οἰκοδομαί, αἱ φυτεῖαι, καὶ πάντα τὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἀκινήτου ἢ ὑπ' αὐτὴν ἔργα ὑποτίθενται γενόμενα ὑπὸ τοῦ κυρίου δαπάνῃ αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν ἀνήκοντα μέχρις ἐναντίας ἀποδείξεως, μὴ παραβλαπτομένων τῶν δικαιοματίων, ὅσα τρίτοι νομίμως ἀπέκτησαν.

594. Ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ἐδάφους, ὁ ἐπιχειρήσας οἰκοδομὰς, φυτείας ἢ ἄλλα ἔργα δι' ἄλλοτρίου ὕλικου, ὀφείλει τὴν ἀξίαν αὐτοῦ.

Ἐὰν δὲ ᾖ κακῆς πίστεως, καταδικάζεται καὶ εἰς ἀποζημίωσιν, ἀλλ' ὁ κύριος τοῦ ὕλικου δὲν δύναται ν' ἀφαιρῇ αὐτὸ ἀπὸ τοῦ κτήματος, μεθ' οὗ δι' οἰκοδομήσεως ἢ ριζώσεως συνηνώθη.

595. Ἄν τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἔργα ἐπεχείρησεν ἄλλος ἐπὶ τοῦ κτήματος δι' ἰδίου ὕλικου, ὁ τοῦ κτήματος κύριος δικαιούται ἢ νὰ κρατήσῃ αὐτὰ, ἢ νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν ἐπιχειρήσαντα εἰς τὴν ἀφαιρῆσιν αὐτῶν· ἐν τῇ τελευταίᾳ περιπτώσει ἢ ἀφαιρέσεις γίνεται δαπάνῃ τοῦ ἐπιχειρήσαντος τὴν οἰκοδομήν, τὴν φυτείαν, ἢ τὸ ἄλλο ἔργον· δύναται μάλιστα ὁ τὸ ἔργον ἐπιχειρήσας νὰ καταδικασθῇ καὶ εἰς ἀποζημίωσιν, ἂν ἐξ αὐτῆς ἐπῆλθε βλάβη εἰς τὸ ἀκίνητον.

Ἄν ὁ ἰδιοκτῆτης προτιμᾷ νὰ διατηρήσῃ τὰς φυτείας ἢ τὰ κατασκευαζόμενα, ὀφείλει νὰ πληρώσῃ τὴν ἀξίαν τοῦ ὕλικου καὶ τῆς ἐργασίας, ἢ τὴν ποσότητα, καθ' ἣν ἐκ τοῦ ἐπιχειρηθέντος ἔργου ἠύξησεν ἢ ἀξία τοῦ ἀκινήτου.

Δὲν δύναται ὅμως ὁ ἰδιοκτῆτης νὰ ζητήσῃ τὴν ἀφαιρῆσιν τῶν φυτειῶν, οἰκοδομῶν, ἢ ἄλλων ἔργων, ἂν ὁ ἐπιχειρήσας αὐτὰ ἐνέμετο τὸ κτῆμα καλῇ τῇ πίστει.

596. Ἐπὶ φυτειῶν, οἰκοδομῶν, ἢ ἄλλων ἔργων, ὁ τρίτος ἐπεχείρησε δι' ἄλλοτρίου ὕλικου, ὁ κύριος τοῦ ὕλικου δὲν δύ-

ναται νὰ διεκδικήσῃ αὐτὸ, ἀλλὰ μόνον νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν ἀπὸ τὸν τρίτον, τὸν ποιήσαντα χρῆσιν αὐτοῦ. Δύναται δὲ καὶ ὁ κύριος τοῦ ἐδάφους νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς ἀποζημίωσιν ἔνεκα τοῦ ὕλικου τούτου, ἀλλὰ μόνον ἐφ' ὅσον ὀφείλει εἰσέτι τὴν ἀξίαν αὐτοῦ.

597. Ἐάν τις οἰκοδομῶν καταλάβῃ καλῇ τῇ πίστει μέρος παρακειμένου γηπέδου, ἡ δὲ οἰκοδομὴ περατωθῇ ἐν γνώσει καὶ ἄνευ ἀντιρρήσεως τοῦ γείτονος, δύναται ἡ οἰκοδομὴ μετὰ τοῦ καταληφθέντος γηπέδου νὰ κηρυχθῇ ἰδιοκτησία τοῦ οἰκοδομήσαντος, ὅστις ὅμως ὀφείλει νὰ πληρῶσῃ εἰς τὸν κύριον τοῦ ἐδάφους τὸ διπλάσιον τῆς ἀξίας τῆς ἀφαιρεθείσης ἐπιφανείας καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀποζημίωσιν.

598. Αἱ προσχώσεις, αἱ γενόμεναι κατ' ὀλίγον καὶ ἀνεπαισθήτως εἰς τὰ παρὰ τοὺς ποταμοὺς ἢ τοὺς χειμάρρους κτήματα, ὀνομάζονται προσκλύσεις, ἀνήκουσι δὲ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τῶν εἰρημένων κτημάτων, ὑποχρεούμενον, ἂν ὁ ποταμὸς ᾗναι ἢ καταστῇ πλευστὸς, νὰ ἀφήσῃ ἐλευθέραν τὴν ἀναγκαίαν ἀποβάθραν καὶ τὸν πρὸς ἀνεγκυσιμὸν τῶν πλοιαρίων ἀπαιτούμενον τόπον, κατὰ τοὺς περὶ τούτου κανονισμοὺς τῆς χρήσεως τῶν τοιούτων ποταμῶν.

599. Ἡ γῆ, ἣν ἀποκαλύπτει τὸ ῥέον ὕδωρ ἀποσυρόμενον ἀνεπαισθήτως ἀπὸ τῆς ἐτέρας ὄχθης καὶ φερόμενον εἰς τὴν ἄλλην, ἀνήκει εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ παροχθίου κτήματος, παρ' ᾧ ὑπάρχει ἡ ἀποκαλυφθεῖσα γῆ, ὁ δὲ τῆς ἀντίπεραν ὄχθης κύριος οὐδὲν δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ ἐξ αὐτοῦ ἀντὶ τῆς γῆς, ἥς ἐστερήθη. Τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν ἔχει ὁ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν ἰδιοκτήτης ὡς πρὸς τὸν χῶρον, ὃν ἀποκαλύπτει ἡ ἀποσυρομένη θάλασσα.

600. Ἐπὶ λιμνῶν ἡ ὑδροστασίῳ δὲν ἐφαρμόζεται ἡ διατάξις τοῦ ἀρθροῦ 598· ὁ ἰδιοκτήτης αὐτῶν διατηρεῖ πάντοτε τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ τόπου, ὃν συνήθως ἐκάλυπτε τὸ ὕδωρ, καὶ ἂν τοῦτο ἐλαττωθῇ.

Ὁ ἰδιοκτήτης τῆς λίμνης ἢ τοῦ ὑδροστασίου δὲν ἀποκτᾷ δικαίωμα ἐπὶ τῶν παρακειμένων γαιῶν, ὡς τὸ ὕδωρ αὐτῶν καλύπτει ἐπὶ ἐκτάκτου πλησμονῆς.

601. Ἐὰν ποταμὸς, πλευστὸς ἢ μὴ, ἀποσπάσῃ αἰφνιδίως ἄξιον λόγου καὶ εὐδιάκριτον μέρος παρακειμένης γῆς, καὶ φέρῃ αὐτὸ εἰς ἕτερον κτῆμα κατωτέρω κείμενον ἢ εἰς τὴν

ἐντικρυ ὄχθην, ὁ κύριος τοῦ ἀποσπασθέντος μέρους δύναται ν' ἀναλάβῃ αὐτὸ, ἐγείρων τὴν περὶ τούτου ἀγωγὴν ἐντὸς ἔτους, ἀφ' ἧς ἡνώθη πρὸς τὸ ἕτερον κτῆμα· τοιαύτη αἴτησις βραδύτερον γινομένη εἶναι ἀπαράδεκτος, ἐκτὸς ἂν ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ κτήματος, μεθ' οὗ ἡνώθη τὸ ἀφαιρεθὲν μέρος, δὲν ἔλαβεν ἔτι κατοχὴν αὐτοῦ.

602. Αἱ νῆσοι, καὶ αὐταὶ αἱ κατὰ μικρὸν διὰ προσκυλίσεως παραγόμεναι ἐν τῷ ῥεϊθρῷ ποταμοῦ πλευστοῦ διὰ πλοιαρίων ἢ ξύλων, ἀνήκουσιν εἰς τὸ Κράτος, ἐὰν δὲν κατέστησαν ἰδιωτικῶς διὰ παραχωρήσεως ἢ χρησικτησίας.

603. Αἱ νῆσοι, αἵτινες παράγονται εἰς ποταμούς μὴ πλευστοὺς διὰ πλοιαρίων ἢ ξύλων, ἀνήκουσιν εἰς τοὺς παραποταμίους ἰδιοκτῆτας τῆς ὄχθης, παρ' ἧς ἡ νῆσος παρήχθη, ἐὰν αὕτη κεῖται ἔνθεν ἢ ἐκεῖθεν τῆς γραμμῆς τῆς τεμνούσης κατὰ μέσον τὸν ποταμόν· ἐὰν δὲ ἡ νῆσος παρήχθη ἐν μέσῳ τῷ ποταμῷ, ἀνήκει εἰς τοὺς παραποταμίους ἰδιοκτῆτας ἑκατέρας τῶν ὄχθων ἀπὸ τῆς γραμμῆς, ἥτις τέμνει κατὰ μέσον τὸν ποταμόν.

Τὸ μέρος τῆς νήσου, τὸ προσῆκον εἰς ἕκαστον τῶν τῆς αὐτῆς ὄχθης ἰδιοκτητῶν, ὁρίζεται ἐκ τῶν καθέτων, τῶν ἀπὸ τῆς μέσης τοῦ ποταμοῦ γραμμῆς ἀγομένων εἰς τὰ ἄκρα τῆς ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ πλευρᾶς ἑκάστου κτήματος.

604. Αἱ διατάξεις τῶν δύο προηγουμένων ἄρθρων δὲν ἐφαρμόζονται, ἐὰν ἡ νῆσος παραχθῇ ἐκ μέρους γῆς αἰφνιδίως ἀποσπασθείσης ἀπὸ τῆς ὄχθης· ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ κύριος τῆς ἀποσπασθείσης γῆς διατηρεῖ τὴν κυριότητα αὐτοῦ· ἀλλ' ἐπὶ ποταμῶν πλευστῶν διὰ πλοιαρίων ἢ ξύλων δύναται τὸ δημόσιον ν' ἀποκτήσῃ τὴν κυριότητα τῆς νήσου ἐπὶ εὐλόγῳ ἀποζημιώσει.

605. Ἐὰν ποταμὸς ἢ χεῖμαρρος διὰ νέου βραχίονος ἀποκόψῃ καὶ κυκλώσῃ κτῆμα παραποταμίου ἰδιοκτήτου, ἀποτελέσαν νῆσον, οὗτος διατηρεῖ τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ κυκλωθέντος κτήματος.

606. Ἐὰν ποταμὸς οἷοσδήποτε, καταλιπὼν τὴν παλαιὰν κοίτην, σχηματίσῃ νέον ῥεῖθρον, ἢ ἐγκαταλειφθεῖσα κοίτη ἀνήκει εἰς τοὺς παρ' ἑκατέρᾳ τῶν ὄχθων αὐτῆς ἰδιοκτήτας, διανεμομένη μεταξὺ αὐτῶν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ ἄρθρου 603

Περὶ συναφείας, μεταποιήσεως καὶ συμμίξεως κινητῶν.

607. Ἐὰν δύο κινητὰ, εἰς διαφόρους ἰδιοκτητίας ἀνήκοντα, ἐνωθῶσι μὲν εἰς ἓν σύνολον, ἀλλὰ δύνανται νὰ χωρισθῶσιν ἄνευ βλάβης ἀξίας λόγου, ἕκαστος τῶν ἰδιοκτητῶν, διατηρῶν τὴν ἰδιοκτησίαν του, δύναται νὰ ζητήσῃ τὸν χωρισμόν.

608. Ἐὰν ὁ χωρισμὸς τῶν κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐνωθέντων πραγμάτων δὲν εἶναι ἐφικτὸς ἄνευ ἀξίας λόγου βλάβης τινὸς ἐξ αὐτῶν, ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ κυρίου ἐκ τῶν ἐνωθέντων γίνεται ἰδιοκτήτης τοῦ ἐκ τῆς συναφείας παραχθέντος συνόλου, πληρόνων εἰς τὸν πρόην ἰδιοκτητήν τοῦ παρεπομένου πράγματος τὴν ἀξίαν αὐτοῦ.

609. Κύριον λογίζεται τὸ πρᾶγμα, οὗ τινος τὴν χρησιμοποίησιν, κόσμησιν, ἢ συμπλήρωσιν σκοπεῖ ἡ μεθ' ἑτέρου ἑνωσις.

610. Ἐὰν ὁμοῦς τὸ ἐνωθὲν ᾖναι πολυτιμότερον τοῦ κυρίου πράγματος, ἢ δὲ ἑνωσις ἐγένετο χωρὶς τῆς συναίνεσεως τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ ἐνωθέντος, δύναται οὗτος νὰ ζητήσῃ, ἢ νὰ τῷ ἐπιδικασθῇ τὸ ὅλον ἐπὶ πληρωμῇ τῆς ἀξίας τοῦ κυρίου πράγματος, ἢ νὰ ἀποχωρισθῇ τὸ ἴδιον αὐτοῦ πρᾶγμα ἀπὸ τοῦ συνόλου, καὶ ἐὰν ὁ χωρισμὸς ᾖναι ἐπιβλαβὴς εἰς τὸ ἕτερον.

611. Ἐὰν ἐκ τῶν συναφθέντων οὐδέτερον δύναται νὰ λογισθῇ παρεπόμενον τοῦ ἑτέρου, κύριον λογίζεται τὸ τὴν πλείονα ἔχον ἀξίαν, ἐν ἴσῃ δὲ ἀξίᾳ, τὸ ὀγκωδέστερον.

612. Ἐὰν τις παραγάγῃ νέον εἶδος ἐξ ἀλλοτρίας ὕλης, εἴτε τοῦτο δύναται νὰ ἀναχθῇ εἰς τὴν προτέραν αὐτῆς μορφήν, εἴτε μὴ, ὁ ἰδιοκτήτης τῆς ὕλης ἀποκτᾷ τὴν ἰδιοκτησίαν τοῦ παραχθέντος, πληρόνων τὴν ἀξίαν τῆς ἐργασίας.

613. Ἐὰν ἡ εἰς παραγωγὴν τοῦ νέου εἰδους καταβληθεῖσα ἐργασία λογίζεται τὸ κύριον μέρος, ὁ δὲ καταβαλὼν αὐτὴν παρακρατεῖ ὡς ἰδιοκτήτης τὸ παραχθὲν, ἀποδίδων τὸ τίμημα τοῦ ὕλικου εἰς τὸν πρόην ἰδιοκτητήν.

614. Ἐὰν τις παραγάγῃ νέον εἶδος, ἐξ ἰδίας καὶ ἐξ ἀλλοτρίας ὕλης, ὁ δὲ χωρισμὸς τῶν δύο ὕλῶν δὲν εἶναι ἐφικτὸς ἄνευ βλάβης, τὸ παραχθὲν νέον εἶδος καθίσταται κοινὸν τῶν δύο ἰδιοκτητῶν τῆς ὕλης, τοῦ μὲν κατὰ λόγον τῆς ἀξίας τοῦ ὕλικου αὐτοῦ, τοῦ δὲ κατὰ λόγον τῆς ἀξίας τοῦ τε ὕλικου καὶ τῆς ἐργασίας.

615. Ἐὰν συμμιγῶσι πράγματα ἀνήκοντα εἰς πλείονας ἰδιοκτητάς, ὁ δὲ χωρισμὸς αὐτῶν εἶναι ἐφικτὸς ἄνευ βλάβης, ὁ μὴ συναινέσας εἰς τὴν σύμμιξιν ἰδιοκτητῆς δύναται νὰ ζητήσῃ τὸν χωρισμὸν τοῦ ἰδίου πράγματος, ἄλλως πάντες οἱ ἰδιοκτηταὶ καθίστανται συγκύριοι τοῦ μίγματος, κατὰ λόγον τῆς ἀξίας τῆς ἐκάστῳ ἀνηκούσης ὕλης.

616. Ἐὰν ἡ εἰς τὸν ἕτερον τῶν ἰδιοκτητῶν ἀνήκουσα ὕλη δύναται νὰ λογισθῇ τὸ κύριον πράγμα, ἢ εἶναι κατὰ πολὺ τιμιωτέρα τῆς ἄλλης, ὁ δὲ χωρισμὸς δὲν εἶναι ἐφικτὸς ἄνευ βλάβης, ὁ κύριος τῆς ἐπικρατεστέρας ὕλης δικαιούται νὰ λάβῃ τὴν κυριότητα τοῦ ἐκ τῆς συμμίξεως παραχθέντος πράγματος, καταβάλλων εἰς τὸν ἕτερον τὴν ἀξίαν τῆς ὕλης αὐτοῦ.

617. Περὶ τῆς διανομῆς τοῦ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὠρισμένα κοινοῦ πράγματος ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1087, καὶ ἐπόμεν. τῆς Πολ. Δικονομίας.

618. Καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ὁ ἰδιοκτητῆς τῆς ὕλης, ἥς ἐγένετο χρῆσις ἄνευ τῆς συναινέσεως αὐτοῦ, δικαιούται νὰ διεκδικήσῃ τὴν κυριότητα τοῦ πράγματος, δύναται ἀντ' αὐτοῦ ν' ἀπαιτήσῃ, ἢ τῆς αὐτῆς ποιότητος καὶ ποσότητος ὕλην, ἢ τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς.

619. Ἄν ἐγένετο χρῆσις ἀλλοτρίας ὕλης ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἰδιοκτήτου αὐτῆς, ὁ αὐτουργὸς δύναται νὰ καταδικασθῇ εἰς ἀποζημιώσιν, ἐπιφυλαττομένης κατὰ τὰς περιστάσεις καὶ τῆς ποινικῆς καταδιώξεως, ἐὰν ἡ πράξις αὐτοῦ φέρῃ στοιχεῖα ἀδικήματος.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Περὶ τῆς μεταξὺ ζώντων μεταθέσεως τῆς κυριότητος.

620. Τῶν κινητῶν ἡ κυριότης μεταβιβάζεται διὰ ππραδόμεως γινομένης ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ πράγματος, ἐπὶ σκοπῷ μεταθέσεως τῆς κυριότητος εἰς τὸν λήπτην.

621. Ὁ καλῇ πίστει νεμόμενος φύσει κινητὰ ἢ χρεώγραφα εἰς τὸν κομιστὴν, λογίζεται ἀποκτήσας νομίμως τὴν κυριότητα αὐτῶν, μὴ ἐπιτρεπομένης τῆς ἀνταποδείξεως. Ἀλλ' ὁ ἀπολέσας τοιαῦτα πράγματα ἢ ὁ στερηθεὶς αὐτῶν δι' ἀπάτης ἢ κλοπῆς δύναται νὰ διεκδικήσῃ αὐτὰ κατὰ παντὸς νομέως ἢ κατόχου. Ἡ ἀγωγή αὕτη δύναται νὰ κινηθῇ κατὰ

τοῦ καλῆς πίστεως νομέως μόνον ἐντὸς δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἀπώλειας ἢ στερήσεως, ἐπιφυλασσομένης αὐτῷ τῆς ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ δικαιοπαρόχου.

622. Ἄν ὁ νομέυς τοῦ ἀπολεσθέντος ἢ δι' ἀπάτης ἢ κλοῇ πῆς ἀφαιρεθέντος ἡγόρασεν αὐτὸ ἐν ἐμπορικῇ πανηγύρει, ἢ ἐν ἀγορᾷ, ἢ ἐπὶ δημοσίου πλειστηριασμοῦ, ἢ παρ' ἐμπόρου δημοσίᾳ πωλοῦντος τοιαῦτα πράγματα, ὁ κύριος δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ πράγματος, εἰμὴ πληρόνων εἰς τὸν νομέα τὸ καταβληθὲν τίμημα.

623. Ἐπὶ μεταθέσεως τῆς κυριότητος ἀκινήτων πρέπει νὰ συντάσσῃται περὶ αὐτῆς συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον· ἢ δὲ κυριότης μετατίθεται μόνον, ἀφ' ἧς τὸ συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφον μεταγραφῇ κατὰ τοὺς ἐπομένους ὁρισμούς.

624. Μεταγράφονται ἐν τῷ γραφείῳ τῶν ὑποθηκῶν, ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ὁποίου κεῖνται τὰ ἀκίνητα·

α.) Αἱ μεταξὺ ζώντων πράξεις, μὴ ἐξαίρουμένων καὶ τῶν προικοσυμφώνων, αἱ ἀντικείμενον ἔχουσαι·

1) Μεταβίβασιν κυριότητος ἀκινήτων, ἐμφυτεύσεως, ἐδαφονομῆς ἢ ἐπιφανείας.

2) Σύστασιν οἰασδήποτε δουλείας·

3) Μισθώσεις ἀκινήτων καὶ ἀγροληψίας ὑπὲρ τὰ ἐννέα ἔτη.

4) Συμβόλαια ἐταιρικά ἀφορῶντα τὴν χρῆσιν ἀκινήτων, ὅταν ἡ διάρκεια τῆς ἐταιρίας ὑπερβαίνῃ τὰ ἐννέα ἔτη, ἢ ᾗται ἀόριστος.

5) Παραίτησιν τοιούτων δικαιωμάτων.

6.) Αἱ παντὸς εἵδους κατακυρώσεις τῶν προηγουμένων δικαιωμάτων, καὶ αἱ δικαστικαὶ περὶ διανομῆς αὐτῶν ἐκθέσεις.

625. Οἱ συντάττοντες τὰς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένας πράξεις δημόσιοι ὑπάλληλοι ὀφείλουσι νὰ ἐνθυμίζωσιν εἰς τοὺς συμβαλλομένους τὴν περὶ μεταγραφῆς τῆς πράξεως διάταξιν καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς παραλείψεως αὐτῆς, καὶ νὰ ἀναφέρωσιν ἐν τῇ πράξει τὴν ὑπόμνησιν ταύτην ἐπὶ χρηματικῇ ποινῇ πεντήκοντα μέχρι διακοσίων δραχμῶν, ἐπιβαλομένη ὑπὸ τοῦ πολιτικοῦ δικαστηρίου ἐπιμελείᾳ τοῦ εἰσχηγελῆως, ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως.

626. Πᾶσα ἀπόφασις, δι' ἧς πράξις μεταγεγραμμένη κηρύττεται ἄκυρος, διαλελυμένη, ἢ διερρήγμένη, διατάττει νὰ

γίνεται αὐτῆς μνεΐα ἐν τῷ περιθωρίῳ τῆς μεταγεγραμμένης πράξεως ἐντὸς μηνὸς, ἀφ' ἧς κατασταθῇ τελεσίδικος.

Ὁ δικηγόρος τοῦ διαδίκου, ὑπὲρ οὗ ἡ ἀπόφασις αὕτη ἐξεδόθη, καὶ, μὴ ὑπάρχοντος δικηγόρου, ὁ διάδικος αὐτὸς, ὀφείλει ἐπὶ χρηματικῇ ποινῇ πεντήκοντα μέχρι διακοσίων δραχμῶν νὰ φροντίσῃ περὶ τῆς ἐκτελέσεως τῆς ἀνωτέρω διατάξεως, ἐγχειρίζων σημείωσιν περὶ τούτου ὑπογεγραμμένην παρ' αὐτοῦ εἰς τὸν ὑποθηκοφύλακα, ὅστις δίδει αὐτῷ ἀποδείξιν παραλαβῆς.

Ἡ ποινὴ αὕτη ἐπιβάλλεται κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον.

627. Μόνη ἡ κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ παρόντος νόμου γενομένη μεταγραφὴ ἐπάγεται κατὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ 624 ἄρθρου τὴν μεταβίβασιν τῆς κυριότητος τῶν ἀκινήτων, καὶ τὴν μεταβίβασιν ἢ σύστασιν τῶν λοιπῶν ἐπ' αὐτῶν πραγματικῶν δικαιωμάτων, μὴ προσαπαιτουμένης ἐπὶ τούτῳ παραδόσεως.

628. Μεταξὺ πολλῶν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν γενομένων μεταγραφῶν δικαιωμάτων ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀκινήτου προτιμᾶται ἡ στηριζομένη εἰς τίτλον ἀρχαιότερον.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Περὶ τῆς κατακυρώσεως.

629. Ἐπὶ ἀναγκαστικῆς ἐκποιήσεως κινητῶν, ἡ κυριότης αὐτῶν μετατίθεται, δυνάμει τῆς κατὰ τὸ ἄρθρον 899 τῆς πολιτ. δικονομίας κατακυρώσεως.

630. Ἐπὶ ἀναγκαστικῆς ἐκποιήσεως ἀκινήτων, ἡ κυριότης μετατίθεται, ἀφ' ἧς ἡ περίληψις τῆς ἐκθέσεως τῆς κατακυρώσεως μεταγραφῇ.

631. Ἐπὶ δικαστικῆς διανομῆς κοινῶν κτημάτων ἢ κοινοῦ κλήρου, ἢ ἐπὶ κανονισμοῦ ὁρίων, ἢ κλήρωσις τῶν αὐτοῦσιων μερίδων τοῦ κοινοῦ κτήματος, ἢ διὰ δημοσίας ἐκθέσεως ἀποδεικνυομένη, ἢ ἡ τελεσίδικος ἀπόφασις ἢ κανονίζουσα τὰ ὅρια, συνεπάγονται τὴν μετάθεσιν τῆς κυριότητος τῶν κτημάτων, εἰς ὃν ταῦτα ἔλαχον διὰ τοῦ κλήρου, ἢ ὑπὲρ τοῦ διαδίκου, εἰς ὃν ἐπεδικάσθη ὠρισμένον πρὸς ῥύθμισιν τῶν ὁρίων μέρος τοῦ κτήματος, τηρουμένων ὡς πρὸς τὰ ἀκίνητα τῶν περὶ μεταγραφῆς ὁρισμῶν.

ΤΜΗΜΑ Ε΄.

Περὶ χρησικτησίας.

632. Ὁ καλῇ τῇ πίστει ἀποκτήσας ἀκίνητον δυνάμει τίτλου, κατὰ τοὺς νομίμους τύπους συντεταγμένου καὶ προσηκόντως μεταγεγραμμένου, γίνεται κύριος διὰ δεκαετοῦς συνεχοῦς νομῆς ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς μεταγραφῆς.

633. Καλῇ πίστει νομεὺς εἶναι ὁ ἀγνοῶν, ὅτι ἀπέκτησε τὸ πρᾶγμα παρὰ μὴ ἀληθοῦς κυρίου. Ἐπὶ χρησικτησίας ἀρκεῖ ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς νομῆς καλὴ πίστις.

634. Ὁ ἐπὶ τριάκοντα συνεχῇ ἔτη νεμόμενος ἀκίνητον κτᾶται τὴν κυριότητα αὐτοῦ.

635. Ὡς πρὸς τὴν χρησικτησίαν συνεχῆς λογίζεται ἡ μὴ διακοπεῖσα ὑπὲρ τὸ ἔτος νομή.

636. Ἐπὶ τῆς δεκαετοῦς χρησικτησίας ὁ καθολικὸς καὶ ὁ αἰτία θανάτου εἰδικὸς διάδοχος συμπληροῖ τὴν χρησικτησίαν δυνάμει μόνον τοῦ τίτλου καὶ τῆς καλῆς πίστεως τοῦ προκτήτορος· ὁ δὲ διὰ πράξεως μεταξὺ ζώντων εἰδικὸς διάδοχος τότε μόνον, ὅταν ἔχη ἔγκυρον καὶ μεταγεγραμμένον τίτλον καὶ καλὴν πίστιν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς διαδοχῆς.

637. Ἐπὶ τῆς τριακονταετοῦς χρησικτησίας πᾶς διάδοχος, εἴτε καθολικὸς, εἴτε εἰδικὸς, ἐπιμετρεῖ τὴν νομὴν τοῦ προκατόχου πρὸς συμπλήρωσιν τῆς χρησικτησίας.

638. Ἀργεῖ ἡ δεκαετής χρησικτησία·

α) Τῶν προικῶν ἀκινήτων διαρκούντος τοῦ γάμου, καθ' ὅσον δι' αὐτῆς πρόκειται ν' ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τῆς συζύγου ἡ κυριότης αὐτῶν.

β') Τῶν ἀκινήτων τῶν ἀνηλίκων καὶ τῶν ἀπηγορευμένων.

639. Ἀργεῖ πᾶσα χρησικτησία τῶν ἀκινήτων·

α.) Τῶν συζύγων διαρκούντος τοῦ γάμου, ἀλλὰ μόνον μετὰ αὐτῶν.

β.) Τῶν ὑπεξουσίων ὑπὲρ τοῦ πατρός.

γ.) Τῶν ἀνηλίκων καὶ ἀπηγορευμένων ὑπὲρ τῶν ἐπιτρόπων αὐτῶν, πρὶν ἐγκριθῇ ὀριστικῶς ἡ λογοδοσία.

δ.) Τοῦ χειραφετηθέντος ἀνηλίκου ὑπὲρ τοῦ κηδεμόνος καὶ τοῦ ὑπὸ ἀντιλήπτορα ὑπὲρ αὐτοῦ.

ε.) Τῶν ἀκινήτων περιουσίας ὑποκειμένης εἰς τὴν διοίκησιν ἄλλων ὑπὲρ τῶν διοικούντων αὐτήν.

640. Εἰς τοὺς ἀνωτέρω περὶ χρησικτησίας ὁρισμοὺς ὑποκρίνεται καὶ τὰ ἀποτελοῦντα τὴν περιουσίαν τοῦ Κράτους κτήματα ὡς καὶ τὰ τῶν νομικῶν προσώπων.

641. Τὰ ἐκτὸς συναλλαγῆς πράγματα δὲν εἶναι δεκτικὰ χρησικτησίας.

642. Ἡ χρησικτησία διακόπτεται,

α.) Διὰ τῆς ὑπὲρ τὸ ἔτος ἀπωλείας τῆς νομῆς.

β.) Διὰ τῆς καὶ ἐνώπιον ἀναρμοδίου δικαστοῦ ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς περὶ διεκδικήσεως τοῦ πράγματος, κατὰ τὰ ἄρθρα 156 καὶ 157 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ἐὰν ὁ ἐνάγων δὲν παραιτηθῇ αὐτῆς, ἡ ἀγωγή δὲν ἀνατραπῇ, ἡ δὲν ἀπορριφθῇ ὡς ἄκυρος ἢ ὡς ἀνυποστήρικτος.

γ.) Διὰ τῆς κλήσεως πρὸς ἀπόπειραν συμβιβασμοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 527, ἢ διὰ τῆς ἐπιδόσεως τῆς αἰτήσεως θεραπείας, κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τῆς πολιτικῆς δικονομίας, ἐὰν ἡ ἀγωγή ἐπιδοθῇ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀποφατικῆς ἀπαντήσεως, ἢ τῆς παρελεύσεως τῆς πρὸς ἀπάντησιν προθεσμίας.

643. Ἡ χρησικτησία μετρεῖται καθ' ἡμέρας καὶ οὐχὶ καθ' ὥρας· συμπληροῦται δὲ μόνον ἅμα παρέλθῃ ἡ τελευταία αὐτῆς ἡμέρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ κοινωρίας.

644. Ἐν ἐλλείψει συμβάσεως ἢ ἄλλων εἰδικῶν διατάξεων ἡ κοινωρία κτημάτων κανονίζεται ὡς ἔπεται.

645. Μέχρις ἐναντίας ἀποδείξεως ἡ μετοχὴ τῶν κοινωρῶν λογίζεται ἴση.

Τὰ ὠφελήματα καὶ τὰ βάρη ὀρίζονται ἀναλόγως τῆς μετοχῆς ἐκάστου.

646. Ἐκαστος τῶν κοινωρῶν μετέχει τῆς χρήσεως τοῦ κοινοῦ κτήματος, καθόσον δὲν μεταβάλλει πρὸς βλάβην τῶν συγκοινωνῶν τὸν συνήθη αὐτοῦ προορισμόν, ἢ δὲν διακωλύει τὴν χρῆσιν, εἰς ἣν οὗτοι δικαιοῦνται.

647. Ἐκαστος κοινωρὸς δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τῶν λοιπῶν τὸ ἐπιβάλλον πρὸς διχτήρησιν τοῦ κοινοῦ κτήματος,

ἀλλ' οὗτοι περαιοῦμενοι παντός δικαιώματος ἐπὶ τοῦ κοινοῦ πράγματος ἀπαλλάττονται τῆς υποχρεώσεως ταύτης.

648. Οὐδείς τῶν κοινωνῶν κινóτομεῖ ἐν τῷ κοινῷ κτήματι ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν λοιπῶν, καὶ τοι διατείνόμενος ὅτι ἡ κινóτομία εἶναι κοινωφελής.

649. Περὶ τῆς διαχειρίσεως καὶ τῆς σκοπιμωτέρας χρήσεως τοῦ κοινοῦ κτήματος ἀποφασίζει ἡ πλειονοψηφία.

Δὲν ὑπάρχει πλειονοψηφία, ἐὰν εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτῆς δὲν συντρέξαν οἱ κεκτημένοι τὸ μείζον μέρος τῆς ἀξίας τοῦ κοινοῦ κτήματος.

Ὅταν δὲν καταρτισθῇ πλειονοψηφία, ἢ ὅταν αἱ ἀποφάσεις αὐτῆς ἐνδέχεται νὰ φέρωσιν οὐσιώδη βλάβην εἰς τὸ κοινὸν κτήμα, δύναται τὸ δικαστήριον νὰ λάβῃ προσωρινὰ μέτρα, διορίζον ἐν ἀνάγκῃ καὶ διαχειριστήν.

650. Ἐκαστος κοινωνὸς ἔχει τὴν πλήρη τῆς μετοχῆς αὐτοῦ κυριότητα, ἀπολαύων τῶν εἰς αὐτὴν ἀναλογούντων ὠφελημάτων ἢ καρπῶν, ἐκποιεῖ τὴν μετοχὴν ταύτην, παραχωρεῖ ἐπ' αὐτῆς ὑποθήκην, ἢ ἀντικαθιστᾷ ἄλλον εἰς τὴν χοῆσιν καὶ ἀπόλαυσιν, ἐὰν δὲν πρόκειται περὶ ὅλως προσωπικοῦ δικαιώματος.

651. Οἱ δανεισται, ἢ οἱ δικαιοδόχοι κοινωνοῦ, δύνανται ν' ἀντιτείνωσιν εἰς πᾶσαν ἄνευ τῆς συμπράξεως αὐτῶν διανομὴν, ἢ νὰ παρέμβωσιν εἰς ταύτην ἰδίαις δαπάναις· δὲν δύνανται ὅμως νὰ προσβάλωσι τετελεσμένην διανομὴν, πλὴν ἔνεκα δόλου, ἢ καθ' ὅσον αὕτη ἐγένετο παρὰ τὴν προσηκόντως γνωστοποιηθεῖσαν παρ' αὐτῶν ἀντίρρησην, διαφυλαττομένης πάντοτε τῆς ἀναγωγῆς αὐτῶν κατὰ τοῦ ἰδίου ὀφειλέτου ἢ δικαιοδότου.

652. Ἐκαστος κοινωνὸς δικαιούται νὰ ζητήσῃ τὴν λύσιν τῆς κοινωνίας, ἥς ἡ διάρκεια δὲν δύναται νὰ συνομολογηθῇ ὑπὲρ τὰ δέκα ἔτη. Ἀλλὰ τὸ δικαστήριον δύναται ἔνεκα σπουδαίων λόγων νὰ διατάξῃ καὶ πρὸ τοῦ συμπεφωνημένου χρόνου τὴν λύσιν τῆς κοινωνίας.

653. Ἐνθα ἐπικρατεῖ ἐπινομία, ὁ θέλων ν' ἀπαλλάξῃ αὐτῆς τὸ κτῆμά του καθόλου, ἢ ἐν μέρει, ὀφείλει ν' ἀναγγεῖλῃ τοῦτο πρὸ ἐνός ἔτους, καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν αὐτοῦ ἀποβάλλει τὸ δικαίωμα τοῦ ἄγειν τὰ θρέμματα εἰς τὰς ἀγεωργήτους γαίαις, κατὰ λόγον τῆς ἐκτάσεως, καθ' ἣν ἀπο-

στερεῖ τοὺς ἄλλους τοῦ αὐτοῦ δικαιώματος ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἀκινήτου.

Ἡ ἀναγγελία αὕτη γίνεται πρὸς τὴν δημοτικὴν ἀρχήν, ἥτις δημοσιεύει αὐτὴν διὰ τοιχοκολλήσεως ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ.

Ἐπὶ ἀμφισβητήσεων ἀποφασίζει ὁ εἰρηνοδίκης· ἀλλ' ἡ ἀπαίτησις τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῆς ἐπινομίας δὲν δύναται ν' ἀποκρουσθῇ, εἰμὴ διὰ λόγον σπουδαίας καὶ προφανοῦς ὥφελείας τῆς κοινότητος, ἐνθα κεῖνται τὰ κτήματα.

Ὁ εἰρηνοδίκης, παραδεχόμενος τὴν αἴτησιν ἀπαλλαγῆς, κανονίζει συνάμα τὸν τρόπον καὶ τ' ἀποτελέσματα, λαμβάνων ὑπ' ὄψιν τὴν ποιότητα καὶ ἔκτασιν τῆς ἀφαιρουμένης ἀπὸ τῆς κοινῆς χρήσεως γῆς.

654. Ἡ διάλυσις κοινωνίας δὲν δύναται νὰ ζητηθῇ ἐπὶ κτημάτων, ἅτινα διαιρούμενα δὲν εἶναι πλέον χρήσιμα εἰς ὃν ἀφιερώθησαν σκοπὸν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περιορισμοὶ τῆς κυριότητος τῶν ἀκινήτων.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Ἐν γένει.

655. Τὰ χθαμαλότερα τῶν ἀκινήτων δέχονται τὰ ἀπὸ τῶν ὑπερκειμένων φυσικῶς καὶ ἀνευ χειροποιήτου ἔργου καταρρέοντα ὕδατα. Ὅθεν εἰς μὲν τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ χθαμαλωτέρου ἀπαγορεύεται ἡ ἀνέγερσις προχώματος κωλύοντος τὸν φυσικὸν ῥοῦν, εἰς δὲ τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ ὑπερκειμένου δὲν ἐπιτρέπεται νὰ πράξῃ τι, ἐξ οὗ ἀποβαίνει ἐπαχθεστέρα ἡ φορὰ τοῦ ὕδατος.

656. Ἄν προχώματα ἢ ἄλλα ἔργα ὑπάρχοντα ἐν τινὶ ἀκινήτῳ, καὶ χρησιμεύοντα εἰς περιστολὴν τῆς φορᾶς τοῦ ὕδατος, καταστραφῶσιν ἢ καταπέσωσιν ἢ ῥηξώσιν ἐπισκευῆς ἀναγκαίας ὥς ἐκ τῆς μεταβολῆς τοῦ ρεύματος, ὁ δὲ ἰδιοκτήτης ἀρνήται ν' ἀποκαταστήσῃ, νὰ κατασκευάσῃ ἢ νὰ ἐπισκευάσῃ αὐτὰ, οἱ ἐντεῦθεν βλαφθέντες, ἢ οἱ ὑπὸ σπουδαίου κινδύνου ἀπειλούμενοι, δύνανται νὰ ἐπιχειρήσωσι τὴν κατασκευὴν ἢ ἐπισκευὴν ἰδίαις δαπάναις.

657. Αἱ ἐργασίαι αὗται δέον νὰ ἐπιχειρῶνται ἄνευ βλάβης τοῦ κυρίου τοῦ κτήματος μετὰ προηγουμένην ἄδειαν τοῦ εἰρηνοδίκου καὶ ἀφοῦ ἀκουσθῶσιν οἱ ἔχοντες συμφέρον, τηρουμένων τῶν περὶ ὑδάτων κανονισμῶν.

658. Τὰ αὐτὰ ἐπιτρέπονται καὶ ὅταν πρόκειται νὰ ἀφαιρεθῶσιν ὕλαι διακωλύουσαι τὸν ῥοῦν τῶν ὑδάτων αὐλακος, τάφρου, ἢ ὀλκοῦ, ἐὰν ἐντεῖθεν ὑπέστησαν, ἢ κινδυνεύωσι νὰ ὑποστῶσι βλάβην τὰ παρακείμενα κτήματα.

659. Πάντες οἱ ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἔργων ὠφελούμενοι συνεισφέρουσιν εἰς τὴν δαπάνην κατὰ λόγον τῆς ὠφελείας, ἣν ἀπολαμβάνουσιν, ἐπιφυλασσομένης τῆς ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ παραιτίου τῆς καταστροφῆς ἢ βλάβης τῶν ἔργων, ἢ τῆς συσσωρεύσεως τῶν ὕλῶν.

660. Πᾶς ἰδιοκτῆτης ὀφείλει νὰ κατασκευάσῃ τὴν στέγην οὕτως, ὥστε τὰ ὄμβρια ὕδατα νὰ μὴ φέρονται πρὸς τὸ κτῆμα τοῦ γείτονος, ἀλλ' εἴτε ἐπὶ τῆς ἀγυῖας, εἴτε ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἐδάφους.

661. Πᾶς ἰδιοκτῆτης ἀκινήτου δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν παρακεκτημένον εἰς ὁροθέτησιν κοινῇ δαπάνῃ.

662. Οὐδεὶς κωλύεται νὰ περιφράξῃ τὸ ἴδιον ἀκίνητον, μὴ παραβλαπτομένων τῶν κεκτημένων δουλειῶν.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ μεσοτοίχου καὶ κοινῆς τάφρου.

663. Πᾶς τοῖχος διαχωρίζων συναπτομένας οἰκοδομάς, μέχρι τῆς κορυφῆς αὐτοῦ, ἢ ἐπὶ ἀνίσων κατὰ τὸ ὕψος οἰκοδομῶν, μεχριστοῦ φθάνει ἢ ταπεινότερα αὐτῶν, πᾶς τοῖχος μεταξὺ αὐλῶν, κήπων ἢ καὶ πᾶν περίφραγμα ἐν τοῖς ἀγροῖς, λογίζονται κοινοί, μὴ ὑπάρχοντος τίτλου ἢ σημείου ἐμφαίνοντος τὸ ἐναντίον.

664. Οἱ μετέχοντες μεσοτοίχου ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐπισκευὴν καὶ ἀνακαίνισιν αὐτοῦ ἀναλόγως τῆς μετοχῆς ἐκάστου.

665. Δύναται ἐν τούτοις ν' ἀπαλλαγῇ πάσης συνεισφορᾶς πρὸς ἐπισκευὴν καὶ ἀνακαίνισιν τοῦ μεσοτοίχου ὁ παραιτούμενος τοῦ ἐπ' αὐτοῦ δικαίωματος, ἐὰν δὲν στηρίξῃ οἰκοδομὴν ἐπὶ τοῦ μεσοτοίχου. Ἀλλ' ὁ παραιτούμενος τοῦ δικαίωματος τούτου δὲν ἀπχλλάττεται τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς

ἐπισκευὴν ἢ ἀνακαίνισιν, ἂν ἰδίᾳ αὐτοῦ πράξῃς ἐπήγαγε τὴν ἀνάγκην αὐτῶν.

666. Ὁ κατεδραφίζων οἰκοδομὴν στηριζομένην εἰς μεσότοιχον δύναται νὰ παραιτηθῇ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ δικαιώματος, ἀλλ' ὀφείλει νὰ ἐπισκευάσῃ τὸν τοῖχον τοῦτον καὶ νὰ λάβῃ πάντα τὰ μέτρα πρὸς ἀποτροπὴν βλάβης τοῦ γείτονος.

667. Πᾶς συνιδιοκτήτης δύναται νὰ στηρίξῃ οἰκοδομὴν ἐπὶ μεσοτοιχοῦ καὶ νὰ ἐνθέσῃ δοκοὺς δι' ὅλου τοῦ πάχους τοῦ τοίχου, ἀφίνων ὅμως πρὸς τὴν πλευρὰν τοῦ γείτονος πέντε ἑκατοστῶν τοῦ β. π. ἐλευθέραν ἀπόστασιν, μὴ παραβλαπτομένου τοῦ δικαιώματος τοῦ γείτονος νὰ μειώσῃ δι' ἀποτομῆς τὰς δοκοὺς μέχρι μέσου τοῦ τοίχου, ὅταν καὶ αὐτὸς ἐνθέτῃ ἐν τῷ αὐτῷ χώρῳ δοκοὺς, ἢ προσαρμόζῃ ἐστίαν ἢ καπνοδόχην.

668. Πᾶς συνιδιοκτήτης δύναται νὰ ὑψώσῃ τὸν μεσότοιχον, μόνος ὑποκείμενος εἰς τὴν τῆς ὑψώσεως δαπάνην, εἰς τὰς πρὸς διατήρησιν ἐπισκευὰς ὑπεράνω τοῦ σημείου, ἔνθα παύει ὁ κοινὸς τοῖχος, καὶ εἰς τὰς ἀναγκαίᾳς δαπάνας πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ διὰ τὸ ὡς ἐκ τῆς ἀνυψώσεως ἐπιτεθὲν βάρος, καὶ τὴν διατήρησιν τῆς αὐτῆς στερεότητος.

669. Ὅταν ὁ μετότοιχος δὲν δύναται νὰ βαστάσῃ τὴν ὑψωσιν, ὁ ἐπιχειρῶν αὐτὴν ὀφείλει ἰδίῳις ἀναλώμασι ν' ἀνοικοδομήσῃ τὸν μεσότοιχον, τὸ δὲ πλεόνασμα τοῦ πάχους λαμβάνει ἐκ τοῦ ἰδίου ἐδάφους.

670. Κατὰ τὰς περιπτώσεις τῶν δύο προηγουμένων ἄρθρων, ὁ ὑψῶν ἢ οἰκοδομῶν μεσότοιχον ὀφείλει ἀποζημιῶσιν εἰς τὸν γείτονα διὰ πᾶσαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν εἰρημῶν ἐργασιῶν προξενουμένην αὐτῷ βλάβην.

671. Ὁ μὴ συντελέσας εἰς τὴν ὑψωσιν γείτων δύναται ν' ἀποκτήσῃ τὸ δικαίωμα μεσοτοιχίας καταβάλλων τὸ ἥμισυ τῆς γενομένης δαπάνης καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ ἡμίσεως ἐδάφους, τοῦ τυχόν ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ πάχους τοῦ τοίχου καταληφθέντος.

672. Πᾶς ἰδιοκτήτης, οὗ τινος τὸ κτῆμα χωρίζεται διὰ τοίχου ἀπὸ κτήματος ἐτέρου, δικαιούται νὰ καταστήσῃ αὐτὸν μετότοιχον καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει, ἀλλὰ καθ' ὅλον τὸ μῆκος τοῦ ἰδίου κτήματος, ἀποζημιῶν τὸν κύριον διὰ τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας αὐτοῦ, ἢ τοῦ μέρους, ὃ θέλει νὰ κατα-

στήσῃ κοινόν, καὶ διὰ τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας τοῦ ἐδάφους, ἐφ' οὗ κεῖται.

Ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἰσχύει ἐπὶ οἰκοδομῶν προωρισμένων εἰς δημοσίαν χρῆσιν.

673. Εἰς οὐδέτερον τῶν κοινωνῶν ἐπιτρέπεται νὰ ἔχῃ ἐν τῷ μεσοτοίχῳ κοιλώματα, ἢ ἐρμάρια, ἢ σωλῆνας, ἢ νὰ προσαρμόζῃ ἢ νὰ στηρίξῃ ἐπ' αὐτοῦ νέον ἔργον, ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ ἑτέρου, ἐκτὸς ἐὰν ἐπὶ τῇ ἀρνήσει αὐτοῦ δι' ἐμπειροτεχνῶν κανονισθῇ ὁ τρόπος, ὥστε τὰ ἔργα ταῦτα νὰ ἦναι ἀβλαβῆ εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ ἑτέρου.

674. Εἰς οὐδένα ἐπιτρέπεται ἄνευ συναινέσεως τοῦ κοινωνοῦ, ν' ἀνοίξῃ ἐπὶ τοῦ μεσοτοίχου καθ' οἷονδῆποτε τρόπον θυρίδα ἢ ὀπήν, καὶ ἂν ἦναι κεκλεισμένοι δι' ἀμετακινήτων ὑέλων.

675. Οὐδεὶς δύναται νὰ συσσωρεύσῃ πρὸς τὸν μεσοτοίχον ξυλείαν, χῶμα, ἢ ἄλλην ὕλην, πρὶν προνοήσῃ, ὥστε ἡ τοιαύτη συσσώρευσις νὰ μὴ φέρῃ βλάβην διὰ τῆς ὑγρασίας, ἢ δι' ὑπερβολικοῦ ἔγκου, ἢ καθ' οἷονδῆποτε ἄλλον τρόπον.

676. Ἐκαστος δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν γείτονα ἐν ταῖς πόλεσι καὶ τοῖς προαστείοις, νὰ συντελῇ εἰς τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπισκευὴν περιβόλων, διαχωρίζοντων οἰκίας, αὐλὰς καὶ τοὺς κήπους αὐτῶν. Τὸ ὕψος τῶν περιβόλων τούτων προσδιορίζεται κατὰ τοὺς ἰδιαιτέρους κανονισμοὺς, ἢ τὰς σταθερὰς καὶ γνωστὰς συνηθείας· ἐν ἑλλείψει δὲ αὐτῶν ἡ ἰδιαιτέρας συμβάσεως, ὁ κατασκευασθησόμενος ἢ ἀνακκινισθησόμενος τοιοῦτος τοίχος πρέπει νὰ ἔχῃ τοῦλάχιστον ὕψος τριῶν β. π. συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ θριγγίου.

677. Ἐὰν ἐν ταῖς πόλεσι καὶ τοῖς προαστείοις τοίχος διαχωρίζῃ δύο κτήματα, ὧν τὸ μὲν εἶναι ὑψηλότερον τὸ δὲ χαθάρμωτον, ὁ ἰδιοκτῆτης τοῦ ὑπερκειμένου κτήματος παρέχει ὁλόκληρον τὴν δαπάνην τῆς κατασκευῆς καὶ ἐπισκευῆς τοῦ τοίχου μέχρι τοῦ ὕψους τοῦ ἰδίου ἐδάφους, τὸ δὲ ὑπὲρ τὸ ἔδαφος τοῦτο μέρος τοῦ τοίχου μέχρι τοῦ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ὕψους κατασκευάζεται καὶ ἐπισκευάζεται κοινῇ δαπάνῃ.

678. Κατὰ τὰς περιπτώσεις τῶν δύο προηγούμενων ἄρθρων ὁ γείτων, ὁ μὴ θέλων νὰ συντελέσῃ εἰς τὴν κατασκευὴν ἢ τὴν ἐπισκευὴν τοῦ τοίχου, ἀπαλλάσσεται τῆς ὑποχρεώ-

σεως ταύτης παραχωρῶν τὸ ἥμισυ τοῦ ἐδάφους, ἐφ' οὗ δ τοῦ-
χος, καὶ παραιτούμενος τοῦ δικαιώματος τῆς μεσοτοιχίας,
τηρουμένης ὅμως τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 672.

679. Ἐάν τὰ διάφορα πατώματα τῆς αὐτῆς οἰκίας ἀνή-
κωσιν εἰς διαφόρους ἰδιοκτητίας, οἱ δὲ τίτλοι τῆς ἰδιοκτη-
σίας δὲν ρυθμίζωσι τὸ μέτρον, καθ' ὃ ἕκαστος τῶν συγκυρίων
ἐνέχεται εἰς τὰς ἐπισκευὰς καὶ ἀνοικοδομήσεις, αὗται γίνον-
ται ὡς ἐξῆς.

Οἱ πρωτότοιχοι καὶ τὰ τὴν οἰκίαν καλύπτοντα δώματα
καὶ ἡ στέγη ἐπισκευάζονται ἢ ἀνοικοδομοῦνται, συνεισφέρον-
τος ἑκάστου συγκυρίου κατὰ λόγον τῆς ἀξίας τοῦ ἀνήκοντος
αὐτῷ πατώματος.

Τὸ αὐτὸ ἐφαρμόζεται ἐπὶ τῶν διαδρόμων, τῶν θυρῶν, τῶν
φρεάτων, τῶν δεξαμενῶν, τῶν ὑδραγωγείων, καὶ ἐν γένει
πάντων τῶν πραγμάτων τῆς κοινῆς τῶν ἰδιοκτητῶν χρήσεως.

Ὁ ἰδιοκτήτης ἑκάστου πατώματος ἢ μέρους αὐτοῦ,
κατασκευάζει ἢ διατηρεῖ ἰδίᾳ δαπάνη τὸ πάτωμα, ἐφ' οὗ
βρίναι, τοὺς θόλους, τὰ δώματα, καὶ τὰς ὀροφὰς τῶν δω-
ματίων αὐτοῦ.

Αἱ κλίμακες κατασκευάζονται καὶ συντηροῦνται δαπάνη
τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν πατωμάτων, εἰς οὓς χρησιμεύουσι κατὰ
λόγον τῆς ἀξίας ἑκάστου. Πάτωμα λογίζονται τὰ ὑπόγεια
καὶ τὰ ὑπὸ τὴν στέγην δωμάτια.

680. Ἐάν τις τῶν ἰδιοκτητῶν ἔχῃ τὴν ἀποκλειστικὴν
χρῆσιν τοῦ ἡλιακοῦ δώματος, καταβάλλει τὸ τέταρτον τῆς
δαπάνης πρὸς ἐπισκευὴν ἢ ἀνοικοδόμησιν, τὰ δὲ λοιπὰ τρία
τέταρτα καταβάλλονται ὑφ' ὅλων τῶν ἰδιοκτητῶν, μὴδ' αὐ-
τοῦ ἐξαιρουμένου, κατὰ τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὡρι-
σμένα, πλὴν ἐὰν ὑπάρχῃ ἰδιαιτέρα σύμβασις.

681. Ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀνωτάτου πατώματος οἰκίας δὲν
δύναται ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ἄλ-
λων πατωμάτων, νὰ προσθέσῃ νέα πατώματα ἢ κατασκευά-
σματα ἐλαττοῦντα τὴν ἀξίαν τῆς ἰδιοκτησίας τῶν συνιδιο-
κτητῶν, ἐκτὸς σκιάδος καλυπτούσης τὸ ἡλιακὸν δῶμα.

682. Πᾶσα μεταξὺ δύο ἀκινήτων τάφρος ὑποτίθεται κοι-
νῇ, καὶ διατηρεῖται κοινῇ δαπάνη, ἅμα δὲν ὑπάρχῃ τίτλος,
ἢ σημεῖον τοῦ ἐνκντίου.

683. Σημεῖον μὴ κοινῆς τάφρου εἶναι τὸ πρὸς τὸ ἕτερον

μόνον μέρος ἀνάχωμα, ἢ ἡ ἐπὶ τρία ἔτη ἀπόθεσις τῆς ἐκ τοῦ καθαρισμοῦ τῆς τάφρου ἐξαγομένης ὕλης.

Ἡ τάφρος λογίζεται ἀποκλειστικῶς ἀνήκουσα εἰς ἐκεῖνον, πρὸς οὗ τὸ μέρος ὑπάρχει τὸ ἀνάχωμα, ἢ ἀποτίθεται ἢ διὰ τοῦ καθαρισμοῦ τῆς τάφρου ἐξαγομένη ὕλη.

684. Ὅστις ὀρύττει τάφρον, ὀφείλει ν' ἀπολίπη ὅσον τὸ βάθος ἀπὸ τοῦ γείτονος.

Ἡ ἀπόστασις μετρεῖται ἀπὸ τοῦ χείλους τῆς ἐξωτερικῆς πλευρᾶς τῆς τάφρου. Ἡ πλευρὰ αὕτη πρέπει νὰ ἔχη τὴν ἀπαιτουμένην ἀπόκλινσιν, ἢ ἐν ἐλλείψει αὐτῆς ἄλλας ἀντηρίδας.

Ἐὰν τὸ ὄριον τοῦ ἀλλοτρίου κτήματος κεῖται ἐπὶ κοινῆς τάφρου, ἢ ἐπὶ ἀτραποῦ, ἰδιωτικῆς μὲν, ἀλλὰ κοινῆς, ἢ ὑποκειμένης εἰς δουλείαν παρόδου, ἢ ἀπόστασις μετρεῖται ἀπὸ τοῦ προειρημένου χείλους μέχρι τοῦ τῆς κοινῆς τάφρου, ἢ τοῦ πλησιεστέρου εἰς τὴν νέαν τάφρον ἄκρου τῆς ἀτραποῦ.

685. Πᾶσα αἵμασιὰ διαχωρίζουσα ἀκίνητα λογίζεται κοινὴ, καὶ διατηρεῖται κοινὴ δαπάνη, ἐκτὸς ἂν τὸ ἕτερον αὐτῶν μόνον ὑπάρχῃ περίφρακτον, ἢ ἐὰν ὑπάρχῃ τίτλος ἢ παραγραφή.

686. Ἀπαγορεύεται φυτεία μακροστελέχους δένδρου, μὴ τηρουμένης τῆς κατὰ τὴν ἐπιτόπιον συνήθειαν ἀποστάσεως, ἢ, ἐν ἐλλείψει συνηθείας, τῆς ἀποστάσεως δύο β. π. ἀπὸ τῆς διαχωρίζουσας γειτονικὰ κτήματα γραμμῆς, ἢ ἡμίσεως μέτρου ἐπὶ δένδρου μικροστελέχους ἢ αἵμασιᾶς.

687. Ὁ γείτων δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκρίζωσιν τῶν ἐγγύτερον φυομένων δένδρων ἢ αἵμασιῶν καὶ τὴν ἐκκοπὴν τῶν ἐκτεινομένων εἰς τὸ κτῆμα αὐτοῦ κλάδων δένδρου· τὰς δὲ ἐκτεινομένας εἰς τὸ κτῆμα αὐτοῦ ρίζας ἐκκόπτει μόνος.

688. Τὰ ἐν τῇ κοινῇ αἵμασιᾷ δένδρα εἶναι κοινὰ, καὶ ἕκαστος τῶν γειτόνων δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐκκοπὴν.

689. Τὰ ὡς ὄριον χρησιμεύοντα δένδρα δὲν ἐκκόπτονται ἄνευ κοινῆς συναινέσεως, ἢ ἄνευ ἀδείας τοῦ εἰρηνοδίκου, ἀναγνωρίζοντος τὴν ἀνάγκην καὶ τὸ συμφέρον.

690. Ὁ θέλων νὰ κατασκευάσῃ οἰκίαν ἢ τοῖχον, δύναται νὰ πράξῃ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ὁρίου τῆς ἰδιοκτησίας αὐτοῦ, ἐπιφυλαττομένου εἰς τὸν γείτονα τοῦ δικαιώματος νὰ καταστήσῃ τὸν τοῖχον κοινὸν κατὰ τὰ ἄρθρον 672. Καὶ ἂν ἡ οἰκοδομὴ δὲν ἐγείρεται ἐπὶ τοῦ ὁρίου, ἅμα δὲν τηρεῖται ἀπόστασις.

ένδς καὶ ἡμίσεως β. π. ἀπὸ τοῦ ὁρίου, ὁ γείτων δύναται νὰ καταστήσῃ τὸν τοίχον κοινὸν καὶ νὰ στηρίξῃ τὴν οἰκοδομὴν ἐπ' αὐτοῦ, πληρόνων ἐκτὸς τῆς ἀξίας τοῦ ἡμίσεως τοῦ τοίχου καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ καταλαμβανομένου ἐδάφους, ἂν ὁ ἰδιοκτῆτης δὲν προτιμᾷ νὰ παρκατεῖνῃ τὴν οἰκοδομὴν αὐτοῦ μέχρι τοῦ ὁρίου.

Ἐὰν ὁ γείτων δὲν θέλῃ νὰ ἐνασκήσῃ τὸ ἀνωτέρω δικαίωμα, ὀφείλει καὶ αὐτὸς ν' ἀφήσῃ τοσοῦτον διάστημα, ὅσον ἀπαιτεῖται, ὅπως αἱ δύο οἰκοδομαὶ ἀπέχωσιν ἀπ' ἀλλήλων τρεῖς β. π. τὸ αὐτὸ χωρεῖ καὶ καθ' ὅλας τὰς περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ οἰκοδομὴ τοῦ γείτονος ἐγείρεται εἰς ἀπόστασιν ἐλάσσονα τῶν τριῶν β. π. Λογίζεται νέα οἰκοδομὴ καὶ ἡ ἀπλὴ ὕψους οἰκοδομῆς ἢ τοίχου.

Τὰ ἀνωτέρω δὲν ἐφαρμόζονται εἰς τοὺς ἐπὶ πλατειῶν ἢ δημοσίων ὁδῶν τοίχους, περὶ ὧν ἰσχύουσιν ἰδιαιτέροι κανονισμοί. Τὸ δὲ περὶ ἀποστάσεως τριῶν β. π. ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ ἰδιωτικῶν οἰκοδομῶν, ἐγειρομένων πλησίον κτιρίων προωρισμένων εἰς δημοσίαν χρῆσιν.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Περὶ τηρήσεως ἀποστάσεως καὶ ἀπόψεως.

691. Ὁ θέλων νὰ ὀρύξῃ φρέαρ, δεξαμενὴν, ἢ λάκκον ἀκαθαρσιῶν, πλησίον ἀλλοτρίου ἢ κοινοῦ τοίχου, ὀφείλει, νὰ τηρήσῃ ἀπόστασιν δύο β. π. μεταξὺ τοῦ ὁρίου τῆς παρκατεμένης ἰδιοκτησίας καὶ τοῦ πλησιεστέρου αὐτῇ σημείου τῆς ἐσωτερικῆς περιμέτρου τοῦ φρέατος, τῆς δεξαμενῆς, ἢ τοῦ λάκκου, ἐὰν τοπικοὶ κανονισμοὶ δὲν ὀρίζωσι μακροτέραν ἀπόστασιν.

Σωλήνες ἀφοδευτηρίων ἢ ὑδάτων, ὅπως δὴ ποτε ἀνελκομένων ἢ καταρρέοντων, κατασκευάζονται εἰς ἀπόστασιν ἐνὸς τοῦλάχιστον β. π. ἀπὸ τοῦ ὁρίου τοῦ γείτονος.

Ἡ αὐτὴ ἀπόστασις τηρεῖται ἐπὶ τῶν διακλαδώσεων τῶν αὐτῶν σωλῆνων, λογιζομένη πάντοτε ἀπὸ τοῦ ὁρίου μέχρι τοῦ πλησιεστέρου εἰς αὐτὸ σημείου τῆς ἐξωτερικῆς περιμέτρου τοῦ σωλῆνος.

Ἐὰν, τηρηθεῖσιν τῶν ἀποστάσεων τούτων, προέλθῃ οὐχ' ἥττον ἐντεῦθεν βλάβη εἰς τὸν γείτονα, ὀρίζονται μεγάλη-

ταραι ἀποστάσεις, καὶ λαμβάνεται πρὸς ἀποτροπὴν αὐτῆς πρόνοια.

692. Ὁ θέλων νὰ κατασκευάσῃ ἐπὶ κοινοῦ ἢ διαχωριστικοῦ ἔστω καὶ ἰδίου τοίχου καμίνους, κλιθάνους, χυτήρια, ἱπποστάσια, ἀποθήκας ἄλλοτος ἢ διαβρωτικῶν ὑλῶν, ἢ νὰ στήσῃ πλησίον τῆς ἰδιοκτησίας ἄλλου ἀτμοκινήτους ἢ ἄλλας μηχανάς, ἐξ ὧν δύναται νὰ ἐπέλθῃ κίνδυνος ἐμπρησμοῦ, ἐκρήξεως, ἢ ἐπιβλαβοῦς ἀναθυμιάσεως, ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ τὰ ἔργα ταῦτα καὶ νὰ τηρήσῃ τὰς ἀποστάσεις, ὅπως ὀρίζουσιν οἱ κατὰ τόπους κανονισμοί, ἢ, ἐν ἐλλείψει τούτων ὁ εἰρηνοδίκης.

693. Ὁ ἰδιοκτήτης τοίχου ἰδίου, παρακειμένου εἰς τὸ κτῆμα τοῦ γείτονος, δύναται ν' ἀνοίξῃ φωταγωγοὺς θυρίδας, κιγκλιδωτάς, ἀμετακινήτους ἐχούσας τὰς ὑέλους. Αἱ ὀπαὶ τῶν κιγκλίδων δὲν θέλουσιν ἔχει μέγεθος πλεόν τοῦ δεκάτου τοῦ β. π.

Τοιαῦται θυρίδες δὲν κωλύουσι τὴν γείτονα ν' ἀποκτήσῃ τὸ ἐκ τῆς μεσοτοιχίας δικαίωμα. Δὲν δύναται ὅμως νὰ κλείσῃ τὰς θυρίδας, ἐὰν δὲν στηρίξῃ εἰς τὸ μέρος τοῦτο τοῦ μεσοτοίχου ἰδιαν οἰκοδομήν.

694. Αἱ φωταγωγοὶ θυρίδες ἐπιτρέπονται μόνον δύο καὶ ἡμισυ β. π. ἄνωθεν τοῦ πατώματος τοῦ φωταγωγηθησομένου δωματίου ἐπὶ ἰσογείου, δύο δὲ β. π. ἄνωθεν τοῦ πατώματος ἐν τοῖς ὑπερῷοις.

Τὸ αὐτὸ ὕψος τηρεῖται καὶ ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ μέρους τοῦ τοίχου.

695. Ὁ κατὰ τὸ ἄρθρον 668 ἀνυψώσας τὸν μεσότοιχον δύναται ν' ἀνοίξῃ θυρίδα ἐπὶ τοῦ ὑψωθέντος μέρους, εἰς οὗ τὴν κατασκευὴν δὲν συνετέλεσεν ὁ γείτων.

696. Δὲν ἐπιτρέπονται παράθυρα κατοπτικά, ἢ ἐξῶσται, ἢ ἄλλη προβολὴ πρὸς τὸ περίφρακτον ἢ ἀφρακτον κτῆμα τοῦ γείτονος, ἢ ὑπεράνω τῆς στέγης αὐτοῦ, ἐκτὸς ἐὰν μεταξὺ τοῦ κτήματος τοῦ γείτονος καὶ τοῦ τοίχου, ἐν ᾧ ταῦτα γίνονται, ὑπάρχῃ ἀπόστασις ἐνὸς καὶ ἡμίσεως β. π. Ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη ἀργεῖ, ὅταν μεταξὺ τῶν δύο κτημάτων ὑπάρχῃ δημοσία ὁδός.

697. Οὔτε πλάγιοι κατόψεις ἐπιτρέπονται ἐπὶ τοῦ γειτονικοῦ κτήματος, πλὴν ἐν ἀποστάσει ἡμίσεως β. π. Ἀργεῖ δὲ ἡ ἀπαγόρευσις αὕτη, ὅταν ἡ πλάγία κατόψις πρὸς τὸ

κτήμα τοῦ γείτονος ἦναι συγχρόνως εὐθεῖα πρὸς δημοσίαν ὁδὸν, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τηροῦνται οἱ ἐπιτόπιοι κανονισμοί.

698. Ἐπὶ κατοπτικῶν παραθύρων ἡ ἀπόστασις μετρεῖται ἀπὸ τῆς ἐξωτερικῆς ἐπιφανεῖας τοῦ τοίχου, ἐν ᾧ ἀνοίγονται τὰ παράθυρα, ἐπὶ δὲ ἐξώστου ἢ ἄλλης προβολῆς, ἀπὸ τοῦ ἄκρου αὐτῶν μέχρι τῆς διαχωρίζουσας τὰ δύο κτήματα γραμμῆς. Ἐπὶ πλαγίας κατόψεως ἡ ἀπόστασις μετρεῖται ἀπὸ τῆς πλησιεστέρας πρὸς τὸν γείτονα πλευρᾶς τῆς θυρίδος, ἢ τῆς προβολῆς, μέχρι τῆς διαχωρίζουσας τὰ δύο κτήματα γραμμῆς.

699. Ἐὰν διὰ συμβάσεως ἢ ἄλλως ἀπεκτήθῃ δικαίωμα κατόψεως ἢ θυρίδων κατοπτικῶν πρὸς τὸ γειτονικὸν κτῆμα, ὁ κύριος τούτου δὲν δύναται νὰ οἰκοδομήσῃ εἰς ἐγγυτέραν τῶν τριῶν β. π. ἀπόστασιν μετρουμένων κατὰ τὸ προηγουμένον ἄρθρον.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Περὶ ἀρδεύσεως καὶ ἀποξηράνσεως.

700. Τῆς ἐν τῷ ἰδίῳ ἐδάφει πηγῆς ἢ χρῆσις εἶναι ἀπεριόριστος, ἐνόσω οὐδεὶς παρακεκτημένος ἀπέκτησε δικαίωματα δυνάμει τίτλου ἢ χρησικτησίως. Ἡ χρησικτησία αὕτη συμπληροῦται διὰ τριακονταετοῦς νομῆς, λογιζομένης ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ κύριος τοῦ χθαμαλωτέρου κτήματος ἀπεπεράτωσεν ἐν τῷ ὑπερκειμένῳ ἔργα καταφανῆ καὶ μόνιμα, ὧν ἐγένετο χρῆσις πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ ῥοῦ τῶν ὑδάτων εἰς τὸ ἴδιον κτῆμα.

701. Ὁ παρακεκτημένος παρὰ ῥεῖθρῳ μὴ δημοσίῳ κατὰ τὸ ἄρθρον 550 λαμβάνει τὸ ὕδωρ πρὸς χρῆσιν τοῦ ἰδίου ἀκινήτου, ἢ πρὸς ἐνάσκησιν τῆς ἰδίας βιομηχανίας, ὑποχρεούμενος νὰ διοχετεύσῃ εἰς τὸ σύνθηδες ῥεῖθρον τὸ μετὰ τὴν χρῆσιν περίσσευμα. Ὅταν δὲ τὸ ὕδωρ τοῦτο ῥέῃ διὰ τινος κτήματος, εἰς τὸν ἰδιοκτήτην αὐτοῦ ἐπιτρέπεται πλήρης ἢ χρῆσις τοῦ διερχομένου ὕδατος, ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἐπαναφέρῃ αὐτὸ ἐξερχόμενον ἐκ τοῦ κτήματος εἰς τὸ σύνθηδες ῥεῖθρον.

702. Ἐπὶ ἀμφισβητήσεως μεταξὺ ἰδιοκτητῶν, εἰς οὓς τὰ ὕδατα ταῦτα δύνανται νὰ ἦναι χρήσιμα, ἀποφαίνονται τὰ δικαστήρια, συμβιβάζοντα τὸ συμφέρον τῆς γεωργίας καὶ

τῆς βιομηχανίας πρὸς τὸ εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν ὀφειλόμενον σέβας, ἐν πάσῃ δὲ περιπτώσει τηροῦνται αἱ κατὰ τόπον συνήθειαι, αἱ κανονίζουσαι τὸν ῥοὺν τοῦ ὕδατος καὶ τὴν χρῆσιν αὐτοῦ.

703. Δὲν δύναται ὁ ἰδιοκτήτης πηγαιῶν ὕδατος νὰ μετατρέψῃ τὸν ῥοὺν αὐτοῦ, ἐὰν τοῦτο ᾖ ἀναγκαῖον εἰς τοὺς κατοίκους κοινότητος, κώμης ἢ χωρίου. Ἀλλ' ἐὰν οἱ κάτοικοι δὲν ἀπέκτησαν τὴν χρῆσιν δυνάμει τίτλου ἢ διὰ παραγραφῆς, ὁ ἰδιοκτήτης δικαιούται εἰς ἀποζημίωσιν.

704. Πᾶς ἰδιοκτήτης θέλων νὰ κάμῃ χρῆσιν δι' οἰκιακὴν, γεωργικὴν, ἢ βιομηχανικὴν ἀνάγκην παντὸς εἶδους ὑδάτων, ἐφ' ὧν ἔχει διαρκὲς ἢ πρόσκαιρον δικαίωμα, δύναται μετὰ προηγουμένην ἀποζημίωσιν νὰ διοχετεύσῃ αὐτὰ διὰ τῶν ἐν τῷ μεταξύ κτημάτων. Ἀπαλλάσσονται τοῦ βάρους τούτου αἱ οἰκίαι καὶ οἱ μετ' αὐτῶν συνεχόμενοι κῆποι, αὐλαὶ καὶ ἄλωνα.

705. Ὁ θέλων νὰ διοχετεύσῃ τοιαῦτα ὕδατα ὀφείλει νὰ κατασκευάσῃ τὸν ἀπαιτούμενον ὀχετὸν, ὥστε νὰ μὴ ῥέωσι τὰ ὕδατα εἰς προϋπάρχοντας ὀχετοὺς, ὠρισμένους διὰ τὸν ῥοὺν ἄλλων ὑδάτων· ὁ ἰδιοκτήτης ὅμως κτήματος, ὅστις εἶναι καὶ ἰδιοκτήτης ὑπάρχοντος ἐν αὐτῷ ὀχετοῦ, δι' οὗ διέρχεται ἴδιον αὐτοῦ ὕδωρ, δύναται νὰ ἐμποδίσῃ τὴν κατασκευὴν νέου ὀχετοῦ ἐν τῷ ἰδίῳ κτήματι παρέχων τὴν διόδον τοῦ ὕδατος διὰ τοῦ ἰδίου ὀχετοῦ, ὅταν τοῦτο ᾖ δυνατόν ἄνευ σπουδαίας βλάβης τοῦ αἰτοῦντος τὴν διοχέτευσιν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὀφείλεται εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ ὀχετοῦ ἀποζημίωσις, ἀναλόγως τοῦ τε προστεθέντος ἐν αὐτῷ ὕδατος, τῆς ἀξίας τοῦ ὀχετοῦ, τῶν διὰ τὴν νέαν διοχέτευσιν ἀναγκαίων ἔργων, καὶ τῆς αὐξήσεως τῶν τῆς διατηρήσεως δαπανῶν.

706. Τὸ ὕδωρ δύναται νὰ διέλθῃ καὶ διὰ προϋπαρχόντων ὀχετῶν καὶ ὑδραγωγείων, κατὰ τὸν προσφορώτερον ὡς ἐκ τῆς θέσεως καὶ τῆς καταστάσεως αὐτῶν τρόπον, ἐὰν ἐκ τούτου δὲν ἐμποδίζεται, ἢ δὲν καθίσταται βραδύτερος ἢ ταχύτερος, καὶ ἐν γένει δὲν ἀλλοιοῦται ὁ ῥοὺς, ἢ τὸ ποσὸν τοῦ διὰ τῶν προϋπαρχόντων ὀχετῶν διερχομένου ὕδατος.

707. Ἐὰν τὰ διοχετευόμενα ὕδατα πρόκειται νὰ διέλθωσι δημοσίαις ὁδοῦς, ποταμοῦς ἢ χειμάρροις, τηροῦνται οἱ περὶ αὐτῶν ἰσχύοντες ἰδιαίτεροι νόμοι καὶ κανονισμοί.

708. Ὁ θέλων νὰ διοχετεύσῃ δι' ἄλλοτρίου κτήματος ὕδωρ ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἔχει δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ὕδατος καθ' ὅλον τὸν χρόνον, δι' ὃν ἡ διοχέτευσις ζητεῖται, ὅτι τὸ ὕδωρ ἐπαρκεῖ εἰς τὴν χρῆσιν, εἰς ἣν ὠρίσθη, καὶ ὅτι ἡ ζητούμενη διοχέτευσις εἶναι ἢ μᾶλλον πρόσφορος καὶ ἥττον ἐπιβλαβὴς εἰς τὸ βαρυνόμενον κτῆμα, ὥς ἐκ τοῦ εἶδους τῶν γειτονικῶν κτημάτων, τῆς πορᾶς τοῦ ὕδατος καὶ τῶν λοιπῶν ὄρων τῆς διοχετεύσεως, τῆς ῥοῆς καὶ τῆς ἐκροῆς αὐτοῦ.

709. Ὁ θέλων νὰ διοχετεύσῃ ὕδωρ δι' ἄλλοτρίου κτήματος ὀφείλει, πρὶν ἢ ἐπιχειρήσῃ τὴν κατασκευὴν ὕδραγωγείου, νὰ πληρώσῃ τὴν δι' ἐκτιμήσεως ὁρισθεῖσαν ἀξίαν τῶν καταληπτέων γαιῶν, ἄνευ ἐκπτώσεως τῶν φόρων καὶ ἄλλων ἀναποσπάστων τοῦ κτήματος βαρῶν, περιπλέον τὸ πέμπτον τῆς ἀξίας, ἐκτὸς τῆς ἀνορθώσεως τῶν ἀμέσων ζημιῶν, ἐν αἷς καὶ ἡ δυναμένη νὰ προσέλθῃ ἐκ τοῦ εἰς δύο ἢ πλείονα μέρη διαχωρισμοῦ ἢ ἐξ ἄλλης φθορᾶς τοῦ κτήματος, δι' οὗ τὸ ὕδραγωγεῖον μέλλει νὰ διέλθῃ.

Διὰ τὰς γαίας, ἐφ' ὧν ἀποτίθενται ὥς ἐκ τῆς ὀρύξεως, καὶ τοῦ καθαρισμοῦ τοῦ ὕδραγωγείου ὕλαι, πληρόνεται μόνον τὸ ἥμισυ τῆς ἀξίας τοῦ ἐδάφους, καὶ τὸ πέμπτον αὐτῆς, ἄνευ ἐκπτώσεως τῶν φόρων καὶ ἄλλων βαρῶν. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν γαιῶν τούτων ὁ κύριος τοῦ βαρυνόμενου κτήματος δύναται νὰ φυτεύσῃ καὶ νὰ καλλιεργήσῃ δένδρα καὶ ἄλλα φυτὰ, καὶ νὰ μετακινήσῃ καὶ μεταφέρῃ τὰς ἀποτεθειμένας ὕλας, εἰς ἐντεῦθεν δὲν βλάπτεται τὸ ὕδραγωγεῖον, οὐδὲ διακωλύεται ἡ ἐπισκευὴ ἢ ὁ καθαρισμὸς αὐτοῦ.

710. Ἐὰν ὁ χρόνος, δι' ὃν ζητεῖται ἡ διοχέτευσις, δὲν ὑπερβαίνει τὰ ἐννέα ἔτη, ἡ πληρωμὴ τῆς κατὰ τὸ προηγουμένον ἄρθρον ἀξίας καὶ τῶν ἀποζημιώσεων περιορίζεται εἰς τὸ ἥμισυ, ἀλλὰ ὁ τὴν τοιαύτην διοχέτευσιν ἐπιτυχὼν ὀφείλει, παρελθούσης τῆς προθεσμίας, νὰ ἐπαναφέρῃ τὰ πράγματα εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν κατάστασιν.

Ὁ ἀποκτήσας τὸ δικαίωμα τῆς προσκαίρου ταύτης διοχετεύσεως, δύναται νὰ καταστήσῃ αὐτὸ διηνεκὲς πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας, πληρόνων τὸ ἕτερον ἥμισυ μετὰ τοῦ νομίμου τόκου, ἀφ' ἧς ἤρξατο ἡ διοχέτευσις. Παρελθόντος δὲ τοῦ χρόνου τῆς προσκαίρου διοχετεύσεως, δὲν

δύναται νὰ ὑπολογίσῃ πλέον τὸ διὰ τὴν πρόσκαιρον ταύτην διοχέτουςιν πληρωθέν.

711. Ὁ ἔχων ὀχετὸν ἐπὶ ἀλλοτρίου κτήματος δύναται ν' αὐξήσῃ τὸ ποσὸν τοῦ δι' αὐτοῦ διοχετευομένου ὕδατος, ἐὰν ὁ ὀχετὸς ἔχῃ τὴν ἀπαιτουμένην πρὸς τοῦτο χαρηπικότητα καὶ οὐδεμίαν ἐντεῦθεν προέρχεται εἰς τὸ κτῆμα βλάβη.

Ἐὰν ἡ αὐξήσις τοῦ ὕδατος ἀπαιτήσῃ νέα ἔργα, ταῦτα δὲν δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσι, πρὶν ἢ ὁρισθῇ ἡ φύσις καὶ τὸ εἶδος αὐτῶν καὶ πληρωθῇ τὸ ποσὸν τῆς ἀξίας τοῦ καταληπτεύου ἐδάφους καὶ τῶν ἀποζημιώσεων, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ ἄρθρου 709.

Τὸ αὐτὸ γίνεται ὅταν πρὸς διοχέτουςιν τοῦ ὕδατος δι' ὕδραγωγείου πρόκειται νὰ κατασκευασθῇ κρεμαστὸς ὀχετὸς ἀντὶ τῆς ὑπαρχούσης δεξαμενῆς, ἢ τ' ἀνάπαλιν.

712. Αἱ περὶ διοχετεύσεως ὕδατος διατάξεις τῶν προηγουμένων ἄρθρων ἐφαρμόζονται καὶ ὅταν ἡ διοχέτουςις ζητήται πρὸς ἐκροὴν πλεονάζοντος ὕδατος, ὅπερ ὁ γείτων δὲν συναινεῖ νὰ δεχθῇ ἐν τῇ ἰδίᾳ κτήματι.

713. Ὁ κύριος τοῦ βαρουμένου κτήματος δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν στερέωσιν τοῦ πυθμένος τοῦ ὕδραγωγείου δι' ἐσχάρας· ἐὰν ὅμως δὲν ἀπαιτήσῃ τοῦτο ἐν καιρῷ τῆς παραχωρήσεως τοῦ ὕδραγωγείου, ὀφείλει νὰ ὑποστῇ τὸ ἥμισυ τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης.

714. Ἐὰν ὁ ροὺς ὕδατος διακωλύῃ τὴν εἰς τὰ παρακείμενα κτήματα προσέλευσιν τῶν κυρίων αὐτῶν, τὴν ἄρδευσιν τῶν κτημάτων τούτων, ἢ τὴν διέξοδον τῶν ὑδάτων γειτονικῶν κτημάτων, οἱ ἔχοντες τὴν χρῆσιν τοῦ ἀνωτέρω ὕδατος ὀφείλουσιν ἀναλόγως τῆς ἰδίας ὠφελείας, νὰ κατασκευάζωσι καὶ διατηρῶσι γεφύρας ἐπιτηδείας πρὸς εὐκόλον καὶ ἀσφαλῆ διάβασιν, καθὼς καὶ τ' ἀναγκαῖα ἔργα πρὸς ἄρδευσιν τῶν κτημάτων ἢ ἐξοδον τῶν εἰρημένων ὑδάτων, τηρουμένων τῶν ἐκ συμβάσεως ἢ παραγραφῆς παραγομένων δικαιωμάτων.

715. Πᾶς ἰδιοκτήτης προτιθέμενος τὴν ἀποξήρανσιν ἢ βελτίωσιν τῶν γαιῶν αὐτοῦ δι' ἐλύτρων, δι' ἐπιχώσεως, ἢ δι' ἄλλων μέσων, δικαιοῦται μετὰ προηγουμένην ἀποζημιώσιν νὰ διευθύνῃ ὅσον τὸ δυνατόν ἀζημίως τὰ ὕδατα διὰ τῶν κτημάτων τῶν διχωρίζοντων τὰς γαῖας αὐτοῦ ἀπὸ ἄλλου

τινὸς ρεύματος, ἢ ἄλλης ἀμάρας, κατασκευάζων ἔλυτρα ἢ βόθρους.

716. Εἰς τοὺς κυρίους τῶν κτημάτων, ἐν οἷς ἐγένοντο ἀλλότρια ἔλυτρα ἢ βόθροι, ἢ ἄλλα ἔργα κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, ἐξ ὧν αὐτοὶ δύνανται νὰ ὠφεληθῶσιν, ἐπιτρέπεται ἡ χρῆσις αὐτῶν πρὸς βελτίωσιν τῶν ἰδίων κτημάτων, ἐὰν ἐντεῦθεν δὲν βλάπτωνται τὰ ἤδη βελτιωθέντα τῶν ἄλλων κτήματα, ἀλλ' ὀφείλουσι ν' ἀναδεχθῶσι, 1) τὰς νέας δαπάνας, τὰς ἀπαιτούμενας διὰ τὴν μεταρρύθμισιν τῶν ἤδη ἐκτελεσθέντων ἔργων, τὴν γενομένην ὅπως ταῦτα χρησιμεύσωσιν καὶ εἰς τὰ ἐφ' ὧν ἐγένοντο κτήματα, 2) ἀνάλογον μέρος τῶν γενομένων πρὸ τῆς μεταρρύθμισεως δαπανῶν, ὡς καὶ τῶν ἀπαιτούμενων πρὸς συντήρησιν τῶν κοινῶν κατασταθέντων ἔργων.

717. Ἐπὶ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἐν τοῖς προηγούμενοις ἄρθροις ὁρισθέντων ἔργων ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τῷ δευτέρῳ ἐδαφ. τοῦ ἄρθρου 701 καὶ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 706 καὶ 707 ὁρισμένα.

718. Ἄν εἰς τὴν ἀποξήρανσιν ἐλώδους κτήματος ἀντιτείνη ὁ ἐπὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ ἐκρεόντων ὑδάτων ἔχων δικαίωμα, κατ' ἂν διὰ προσφόρων, καὶ μὴ δυσαναλόγου δαπάνης ἔργων, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμβιβασθῶσιν ἀμφοτέρω τὰ συμφέροντα, ἡ ἀποξήρανσις γίνεται ἐπὶ ἀναλόγῳ ἀποζημιώσει τοῦ ἀντιτείνοντος.

719. Οἱ ἔχοντες δικαίωμα νὰ λαμβάνωσιν ὕδωρ ἐκ ποταμῶν, χειμάρρων, ρυάκων, διωρύγων, λιμνῶν, ἢ δεξαμενῶν δύνανται ἐν ἀνάγκῃ νὰ κατασκευάσωσιν ἐπὶ τῆς ὄχθης φραγμὸν, ὑποχρεοῦνται ὅμως εἰς ἀπότισιν τῆς ἐντεῦθεν τυχόν προελθούσης ζημίας καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν καὶ διατήρησιν τῶν πρὸς ἀποτροπὴν πάσης τῶν κτημάτων βλάβης ἀπαιτούμενων ἔργων.

720. Οἱ ἐνασκοῦντες τὸ ἐν προηγούμενοις ἄρθροις δικαίωμα ἐπὶ τῆς ροῆς καὶ τῆς χρήσεως ὕδατος ὀφείλουσι ν' ἀποφεύγωσι πᾶσαν τῶν ποιουμένων, εἴτε ἄνωθεν, εἴτε κάτωθεν, χρῆσιν τῶν ὑδάτων βλάβην, δυναμένην νὰ προέλθῃ ἐκ τῆς παρεμποδίσεως, ἐκχειλίσεως ἢ μετατροπῆς τῶν ὑδάτων τούτων.

Οἱ παρὰ τὴν τοιχύτην βλάβης ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν ἀνόρ-

θωσιν τῆς ζημίας, καὶ τὰς ὑπὸ τῶν κανονισμῶν τῆς ἀγρο-
τικῆς ἀστυνομίας ἐπιβαλλομένας ποινάς.

721. Αἱ ὑπὸ τοῦ δημοσίου παραχωρήσεις τῆς χρήσεως ὕδα-
τος ἐννοοῦνται πάντοτε γενομένου ἀνευ βλάβης τῶν προὑπαρ-
χόντων καὶ νομίμως κεκτημένων ἐπὶ τῆς χρήσεως τοῦ αὐτοῦ
ὕδατος δικαιωμάτων.

ΤΜΗΜΑ Ε΄.

Περὶ παρόδου.

722. Ὁ ἰδιοκτήτης, οὗτινος τὸ κτῆμα εἶναι περικλειστον
ἀνευ ἐξόδου πρὸς τὴν δημοσίαν ὁδὸν, ἐὰν δὲν δύναται ἀνευ
μεγάλης δαπάνης ἢ δυσκολίας ν' ἀποκτήσῃ παράροdon, δι-
κιοῦται ν' ἀποκτήσῃ αὐτὴν διὰ τῶν γειτονικῶν κτημάτων
πρὸς καλλιέργειαν ἢ προσήκουσαν χρῆσιν τοῦ ἰδίου κτήμα-
τος, ἐπὶ ἀποζημιώσει ἀναλόγῳ πρὸς τὴν ἕνεκα τῆς παρόδου
ταύτης βλάβην.

723. Ἡ παράροδος κατὰ γενικὸν κανόνα πρέπει νὰ παρα-
χωρῇται ἐκ τοῦ μέρους, ὅθεν εἶναι συντομωτέρα καὶ εἰς τὸν
γείτονα ἀβλαβεστερά ἢ διάβασις ἀπὸ τοῦ περικλειστοῦ κτή-
ματος πρὸς τὴν δημοσίαν ὁδὸν.

724. Ἐὰν τὸ κτῆμα κατέστη πανταχόθεν περικλειστον
ἕνεκα πωλήσεως, ἀνταλλαγῆς, ἢ διανομῆς, ὁ πωλητής, ὁ
ἀνταλλάξας, ἢ οἱ μετασχόντες τῆς διανομῆς, ὑποχρεοῦνται
νὰ παραχωρήσωσι τὴν παράροdon ἀνευ ἀποζημιώσεως.

725. Ἐὰν ἡ παραχωρηθεῖσα εἰς περικλειστον κτῆμα πά-
ροδος παύσῃ νὰ ᾔναι ἀναγκαία, ὡς ἐκ τῆς ἐνώσεως τοῦ κτή-
ματος τούτου μετ' ἄλλου παρακειμένου εἰς δημοσίαν ὁδὸν,
δύναται νὰ καταργηθῇ ἐν παντὶ καιρῷ, τῇ αἰτήσῃ τοῦ ἰδιο-
κτῆτου τοῦ βαρουμένου κτήματος, ἐπὶ ἀποδόσει τῆς ἤδη
δοθείσης ἀποζημιώσεως, ἢ ἐπὶ καταργήσῃ τῶν συνομολογη-
θεῖσων ἐτησίων δόσεων· τὸ αὐτὸ χωρεῖ καὶ ἂν ἀνοίξῃ νέα
ὁδὸς χρησιμεύουσα εἰς τὸ περικλειστον κτῆμα.

726. Δι' ἰδιαιτέρων νόμων ἢ κανονισμῶν ρυθμίζονται οἱ
ἐπὶ δημοσίᾳ ἢ δημοτικῇ ὠφελείᾳ περιορισμοὶ τῆς κυριότητος,
οἱ ἀφορῶντες τὴν χρῆσιν τῶν πλωτῶν διὰ πλοιαρίων ἢ ξύλων
ποταμῶν, τὴν κατασκευὴν ἢ ἐπισκευὴν ὁδῶν, ἢ ἄλλων δημο-
σίων ἢ ἰδιωτικῶν ἔργων.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ δουλειῶν.

727. Αἱ δουλεῖται εἰσὶ πραγματικαὶ ἢ προσωπικαί. Πραγματικὴ δουλεία εἶναι περιορισμὸς τῆς ιδιοκτησίας ἀκινήτου πρὸς ὄφελος καὶ χρῆσιν ιδιοκτήτου ἄλλου ἀκινήτου. Προσωπικαὶ δουλεῖται εἶναι ἡ ἐπικαρπία, ἡ χρῆσις καὶ ἡ οἴκησις.

728. Πᾶς ὁ ἀρνούμενος δουλεῖαν ἐπὶ ἰδίου κτήματος ἔχει τὴν ἀρνητικὴν ἀγωγὴν, ὑποχρεούμενος εἰς μόνην τὴν ἀπόδειξιν τῆς κυριότητος, εἰς δὲ τὸν ἀντιποιοῦμενον τὴν δουλεῖαν ἐπὶκείται ἡ ἀπόδειξις τῆς νομίμως ἀποκτηθείσης δουλείας.

729. Ὁ ἀξίων δουλεῖαν ἔχει κατὰ τοῦ κυρίου τοῦ δουλεύοντος κτήματος τὴν περὶ ὁμολογήσεως δουλείας ἀγωγὴν, ὑποχρεούμενος εἰς τὴν ἀπόδειξιν τῆς νομίμου κτήσεως αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ πραγματικῶν δουλειῶν.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Εἶδη τῶν πραγματικῶν δουλειῶν.

730. Ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς ιδιοκτῆτας ἀκινήτων ἡ σύστασις δουλείας, ἐὰν αὕτη ἐπιβάλλεται εἰς μόνον τὸ ἀκίνητον ὑπὲρ ἄλλου ἀκινήτου, καὶ δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν.

731. Αἱ δουλεῖται εἶναι συνεχεῖς, ἢ διαλείπουσαι. Συνεχεῖς εἶναι αἱ δουλεῖται, ὧν ἡ ἐνάσκησις εἶναι ἢ δύναται νὰ ᾖ συνεχὴς, μὴ χρήζουσα ἐκάστοτε ἀνθρωπίνης ἐνεργείας, οἷον ὑδραγωγεῖον, ἀποψις καὶ τὰ παρὰ πλῆσι. Διαλείπουσαι δὲ, ὧν ἡ ἐνάσκησις συνίσταται εἰς ἀνθρωπίνην πράξιν, οἷον πάροδος, ἀντλησις, πρὸς βόσκησιν κτηνολασίαν, καὶ τὰ παρὰ πλῆσι.

732. Αἱ δουλεῖται εἶναι καταφανεῖς, ἢ ἀφανεῖς. Καταφανεῖς μὲν εἶναι αἱ δι' ἔργου ἢ κατασκευάσματος ὁρατοῦ ἐκδηλούμεναι, οἷον διὰ θύρας, θυρίδος, ἀγωγοῦ κλπ. Ἀφανεῖς δὲ

αἱ ἄνευ ὁρατοῦ ἔργου ἢ κατασκευάσματος ὑφιστάμεναι, ὅσον ἢ τοῦ μὴ ὑψοῦν, ἢ ἀπολύτως, ἢ μέχρις ὠρισμένου ὕψους.

733. Ἡ δουλεία ὑδραγωγείου δι' ὀχετοῦ, ἢ ἄλλου καταφανοῦς καὶ μονίμου ἔργου, ὑπάγεται εἰς τὰς συνεχεῖς καὶ καταφανεῖς δουλείας, ἂν καὶ τὸ ὕδωρ ἔλκεται ἐκ διαλειμμάτων, ἢ κατὰ κύκλον ἡμερῶν ἢ ὥρων.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ συστάσεως δουλειῶν.

734. Αἱ συνεχεῖς καὶ καταφανεῖς δουλεῖαι ἀποκτῶνται διὰ τίτλου, διὰ τριακονταετοῦς νομῆς, ἢ κατὰ προσδιορισμὸν τοῦ ἰδιοκτῆτου.

735. Αἱ συνεχεῖς, ἀλλ' ἀφανεῖς δουλεῖαι, καὶ αἱ διαλείπουσαι καταφανεῖς ἢ μὴ, ἀποκτῶνται μόνον διὰ τίτλου· ὁ τίτλος οὗτος δύναται ν' ἀναπληρωθῇ δι' ἐγγράφου ἀναγνωρίσεως τοῦ κυρίου τοῦ δουλεύοντος κτήματος προσηκόντως μεταγραφομένης· οὐδὲ ἡ ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων ἀρχαιότης ἀρκεῖ πρὸς σύστασιν τοιούτων δουλειῶν, μὴ παραβλαπτομένων τῶν μέχρι τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου κεκτημένων δικαιωμάτων.

736. Ἐπὶ δουλειῶν τοῦ μὴ ποιῆσαι ἢ πρὸς χρησικτησίαν νομὴ ἄρχειται, ἀφ' ἧς ὁ κύριος τοῦ δουλευομένου κτήματος ἀποδεδειγμένως ἀπηγόρευεν εἰς τὸν κύριον τοῦ δουλεύοντος τὴν πράξιν, ἧς ἡ παράλειψις ἀποτελεῖ τὴν δουλείαν.

737. Κατὰ προσδιορισμὸν τοῦ ἰδιοκτῆτου καθίσταται δουλεία, ὅταν διὰ παντὸς νομίμου μέσου ἀποδεικνύεται, ὅτι τὰ νῦν εἰς διαφόρους περιελθόντα ἀκίνητα ἀνῆκον εἰς τὸν αὐτὸν κύριον, μονίμως καταστήσαντα τὰ πράγματα, ἐξ ὧν πηγάζει ἡ δουλεία, καὶ οὐδὲν περὶ αὐτῆς δηλώσαντα κατὰ τὴν ἐκποίησιν.

738. Ὁ ἰδιοκτῆτης δὲν δύναται ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ καρπωτοῦ νὰ ἐπιβάλῃ ἐπὶ τοῦ ἰδίου κτήματος δουλείας, δι' ὧν βλάπτεται ἡ ἐπικαρπία.

739. Ἡ παραχωρηθεῖσα παρὰ τινος κοινωνοῦ δουλεία ἐπὶ ἀδιαίρετου κτήματος μένει ἀπρωρημένη, μετριοῦ πάντες οἱ κοινωνοὶ συγκατατεθῶσιν, εἴτε ἀπὸ κοινοῦ, εἴτε κατ' ἰδίαν. Ἀλλ' οὔτε ὁ παραχωρήσας, οὔτε οἱ διάδοχοι αὐτοῦ, καθολι-

καὶ ἡ εἰδικοί, ἐπιτρέπεται νὰ ἐπιφέρωσι κώλυμα εἰς τὴν ἐνάσκησιν τῆς περὶχωρηθείσης δουλείας.

740. Αἱ ἐξ ἄλλου κτήματος ἐκροαὶ δύνανται ν' ἀποτελέσωσι δουλεῖν ὑπὲρ τοῦ ὑποδεχομένου αὐτὰς κτήματος, δι' ἧς ἀπαγορεύεται ἡ παρατροπὴ αὐτῶν.

Ἡ χρησικτησία τοιούτων δουλειῶν δὲν ἄρχεται, πρὶν ὁ κύριος τοῦ δουλεουμένου κτήματος ἐπιχειρήσῃ ἐπὶ τοῦ δουλεούντος ἔργα καταφανῆ καὶ μόνιμα πρὸς συναγωγὴν τῶν ἐκροῶν καὶ διεύθυνσιν αὐτῶν πρὸς ἴδιον ὄφελος, ἢ πρὶν ὁ κύριος τοῦ δουλεουμένου κτήματος ἄρξῃ λαμβάνων αὐτάς, καὶ περ ἀποδεδειγμένως ἀντειπόντος τοῦ κυρίου τοῦ δουλεούντος κτήματος.

741. Ὁ τακτικὸς καθαρισμὸς καὶ ἡ συντήρησις τῶν ἄκρων βόθρου, ἐν ἀλλοτρίῳ κτήματι ὀρυχθέντος πρὸς συναγωγὴν καὶ διεύθυνσιν ἐκροῶν, παρέχουσι τεκμήριον, ὅτι οὗτος κατεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ κυρίου τοῦ δουλεουμένου κτήματος, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ τίτλος, ἔργον, ἢ ἄλλη ἀπόδειξις ἐμφαίνοντα τὸ ἐναντίον. Ἔργον ἐμφαίνει τὸ ἐναντίον ἀποτελοῦσι κτίρια κατασκευασθέντα καὶ συντηρούμενα ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτῆτου τοῦ κτήματος, ἐν ᾧ ὑπάρχει ὁ βόθρος.

ΤΜΠΜΑ Γ'.

Περὶ ἐνάσκησεως τῶν δουλειῶν.

742. Τὸ τῆς δουλείας δικαίωμα περιλαμβάνει πᾶν τὸ πρὸς ἐνάσκησιν αὐτῆς ἀναγκάζον, οἷον ἐν τῇ δουλείᾳ ἀντλήσεως ἐκ πηγῆς συνυπακούεται τὸ δικαίωμα παρόδου εἰς τὸ κτήμα, ἐν ᾧ εἶναι ἡ πηγὴ.

Ὡσαύτως ὁ ἔχων δικαίωμα ἐκροῆς ὑδάτων δι' ἀλλοτρίου κτήματος βαίνει παρὰ τὰ ἄκρα τοῦ ὀχετοῦ πρὸς ἐπιτήρησιν τῆς ἐκροῆς τοῦ ὕδατος καὶ πρὸς καθαρισμὸν καὶ ἐπισκευὴν αὐτοῦ. Ὁ ἰδιοκτῆτης περιφράττων τὸ ἴδιον κτήμα ὀφείλει ν' ἀφήσῃ ἐλευθέραν καὶ ἀνοικτὴν εἴσοδον εἰς τὸν δουλεούμενον ἐπὶ τῷ ἀνωτέρω σκοπῷ.

743. Ὁ εἰς ὃν ἀνήκει ἡ δουλεία, ἐπιχειρῶν τ' ἀναγκαῖα ἔργα πρὸς ἐνάσκησιν καὶ διατήρησιν αὐτῆς, ὀφείλει νὰ ἐκλέγῃ ἀρμόδιον χρόνον, καὶ τρόπον ἥττον ὀχληρὸν πρὸς τὸν κύριον τοῦ δουλεούντος κτήματος.

744. Τὰ ἔργα ταῦτα γίνονται δαπάνη αὐτοῦ, ὅταν ἐν τῷ τίτλῳ δὲν συνομολογηθῇ τὸ ἐναντίον.

Ὅταν ὅμως ἡ χρῆσις τοῦ μέρους τοῦ κτήματος, ἐφ' οὗ ἡ δουλεία, εἶναι κοινὴ εἰς τε τὸν κύριον τοῦ δουλευομένου καὶ εἰς τὸν τοῦ δουλεύοντος, τὰ μνησθέντα ἔργα γίνονται κοινὴ δαπάνη, ἀναλόγως τῆς ὠφελείας ἐκάστου, ἐὰν ὁ τίτλος δὲν ὀρίζῃ τὸ ἐναντίον.

745. Ἐπὶ δουλείας ὑδραγωγείου καὶ ἐκροῆς ὑδάτων, μὴ ὀρίζοντος ἄλλο τι τοῦ τίτλου, δύναται ὁ κύριος τοῦ δουλεύοντος κτήματος ν' ἀπαιτήσῃ πάντοτε, ὥστε τὸ ρεῖθρον νὰ διατηρῇται ὅσον πρέπει καθαρὸν καὶ τὰ χεῖλη ἐν καλῇ καταστάσει δαπάναις τοῦ κυρίου τοῦ δουλευομένου κτήματος.

746. Ὁ κύριος τοῦ δουλεύοντος κτήματος, ὁ δυνάμει τοῦ τίτλου ὑπόχρεως εἰς τὰς ἀναγκαίας δαπάνας πρὸς ἐνάσκησιν ἢ διατήρησιν τῆς δουλείας, δύναται πάντοτε ν' ἀπαλλαχθῇ τοῦ βάρους τούτου, ἐγκαταλιμπάνων τὸ δουλεῦον κτῆμα εἰς τὸν κύριον τοῦ δουλευομένου.

747. Διαιρουμένου τοῦ δεσπόζοντος κτήματος, ἡ δουλεία χρεωστεῖται μὲν εἰς ἕκαστον μέρος, ἀλλὰ δὲν γίνεται ἐπαχθεστέρα εἰς τὸ δουλεῦον κτῆμα. Ὅθεν ἡ δουλεία παρόδου ἐξακολουθεῖ ὑπὲρ ὅλων τῶν δικαιούχων διὰ τοῦ αὐτοῦ χώρου.

748. Οὐδὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ δουλεύοντος κτήματος, δυνάμενον νὰ ἐλαττώσῃ ἢ νὰ καταστήσῃ δυσκολωτέραν τὴν χρῆσιν τῆς δουλείας. Δὲν δύναται ἐπομένως ν' ἀλλοιώσῃ τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, οὔτε νὰ μεταβάλλῃ τὸν ἀρχικῶς προσδιορισθέντα τόπον τῆς ἐνασκήσεως. Ἄν ὅμως ἡ κατὰ τὸ ἀρχικῶς προσδιορισθὲν μέρος ἐνάσκησις κατέστη ἐπαχθεστέρα εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ δουλεύοντος κτήματος, ἡ κωλύει αὐτὸν νὰ ἐπιχειρήσῃ ὠφελίμους ἀνακαινισμοὺς, δύναται οὗτος νὰ παράσχῃ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην τοῦ δεσπόζοντος μέρος ἐπίσης πρόσφορον διὰ τὴν ἐνάσκησιν, ὅπερ οὗτος δὲν δύναται ν' ἀποποιηθῇ. Ἡ μεταβολὴ τοῦ τόπου τῆς ἐνασκήσεως τῆς δουλείας ἐπιτρέπεται καὶ κατ' αἰτησιν τοῦ κυρίου τοῦ δεσπόζοντος κτήματος, ἐὰν ἡ μεταβολὴ αὕτη, δι' αὐτὸν μὲν εἶναι λίαν ὠφέλιμος, εἰς δὲ τὸ δουλεῦον κτῆμα ἀβλαβής.

749. Ὁ τὴν δουλείαν κεκτημένος δὲν δύναται νὰ παρεκβῇ τῆς κατὰ τὸν τίτλον αὐτοῦ χρήσεως, οὔτε νὰ μεταβάλλῃ

τι ἐν τῷ δεσπόζοντι ἢ ἐν τῷ δουλεύοντι κτήματι, ἐξ οὗ
ν' ἀποθῇ ἐπαχθεστέρα ἢ αἵρεσις τοῦ δουλεύοντος.

750. Ὑπαρχούσης ἀμφιβολίας περὶ ἐκτάσεως τῆς δου-
λείας, ἡ ἐνάσκησις περιορίζεται εἰς ὅ,τι εἶναι ἀναγκαῖον, ὡς
ἐκ τοῦ προσδιορισμοῦ καὶ τῆς προσηκούσης χρήσεως τοῦ δεσ-
πόζοντος κτήματος, πρὸς ἥττονα βλάβην τοῦ δουλεύοντος.

751. Ἐκ τοῦ δικαιώματος ὑδραγωγείου δὲν ἔπεται, ὅτι
ὁ κεκτημένος τὴν δουλείαν εἶναι κύριος τοῦ ὑποκειμένου ἢ
παρακειμένου εἰς τὴν πηγὴν ἢ εἰς τὸν ὀχετὸν ἐδάφους. Οἱ
ἐγκτητικοὶ φόροι καὶ τὰ ἐπικείμενα εἰς τὸ κτῆμα βάρη ὁρῶσι
τὸν κύριον αὐτοῦ.

752. Ἐν ἐλλείψει ἰδιαιτέρας συμφωνίας ὁ παραχωρῶν
ὑδωρ ἐκ πηγῆς, ἢ ὀχετοῦ, ὀφείλει πρὸς τοὺς ἔχοντας τὴν
χρῆσιν τοῦ ὕδατος τὴν κατασκευὴν τῶν τακτικῶν καὶ ἐκτά-
κτων ἔργων διὰ τὴν διοχέτευσιν, ἢ ἔλκυσιν τοῦ ὕδατος, μέ-
χρι τοῦ σημείου, ἐνθα παραδίδει αὐτὸ, τὴν ἐν καλῇ κατα-
στάσει διατήρησιν τῶν κτιρίων, τὴν συντήρησιν τοῦ ρείθρου
καὶ τῶν χειλέων τῆς πηγῆς ἢ τοῦ ὀχετοῦ, τὸν συνῆθη καθα-
ρισμὸν, τὴν πρέπουσαν ἐπιμέλειαν, φύλαξιν καὶ ἐπαγρύπνη-
σιν, διὰ νὰ γίνηται ἡ ὀχέτευσις καὶ ἡ τακτικὴ ἔλκυσις τοῦ
ὕδατος κατὰ τὸν πρέποντα χρόνον.

753. Ἐὰν ὁ παραχωρήσας τὸ ὑδωρ ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ λει-
ψυδρία προῆλθεν ἐκ φυσικῆς αἰτίας, ἢ ἐξ ἀλλοτρίας πράξεως,
μὴ καταλογιστέας εἰς αὐτὸν, εἴτε ἀμέσως, εἴτε ἐμμέσως, δὲν
ὑπόκειται εἰς ἀνόρθωσιν τῆς ζημίας, ἀλλ' εἰς ἀνάλογον μείω-
σιν τοῦ μισθώματος ἢ τοῦ συμπεφωνημένου τιμήματος, εἴτε
καταβληθέντος εἴτε ὀφειλομένου, μὴ παραβλαπτομένου τοῦ
περὶ ἀποζημιώσεως δικαιώματος τοῦ παραχωρητοῦ καὶ τοῦ
λήπτου, κατὰ τοῦ παραιτίου τῆς ζημίας.

Ὁ λήπτης τοῦ ὕδατος, ἐνάγων τοὺς παραιτίους, δύναται
νὰ προσεπικαλέσῃ εἰς τὴν δίκην τὸν παραχωρητὴν πρὸς ὑπο-
στήριξιν τῆς περὶ ἀποζημιώσεως αὐτοῦ ἀγωγῆς.

754. Ἡ λειψυδρία ὁρᾷ τὸν ἔχοντα δικαίωμα νὰ λάβῃ τὸ
ὑδωρ, καθ' ὃν χρόνον αὕτη συμβαίνει, μὴ παραβλαπτομένου
τοῦ δικαιώματος ἀποζημιώσεως, ἢ μειώσεως μισθώματος, ἢ
τιμήματος κατὰ τὰ προεξηγμένα.

755. Μεταξὺ πολλῶν ἐχόντων τὴν χρῆσιν ὑφίσταται τὴν
λειψυδρίαν ὁ τὸν νεώτερον ἔχων τίτλον, ἢ τὴν νεωτέραν κα-

τοχήν, ἐν ἴσῃ δὲ αἰτία ὁ τελευταῖος ἔχων τὴν χρῆσιν, διαφυλάττεται ὁμῶς ἀκέραιον τὸ δικαίωμα ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ παραιτίου τῆς λειψυδρίας.

756. Ὁ ἔχων τὴν χρῆσιν ὕδατος πρὸς ὠρισμένον σκοπὸν, ἐπὶ ἀποδόσει τοῦ πλεονάσματος εἰς ἄλλον, δὲν δύναται νὰ μεταβάλλῃ τὴν χρῆσιν ταύτην, πρὸς βλάβην τοῦ εἰς ὃν ὀφείλεται ἡ ἀπόδοσις.

757. Ὁ κύριος τοῦ κτήματος, τοῦ ὑποκειμένου εἰς ἀπόδοσιν τῶν ἐκροῶν ἢ τῶν περισσεύοντων ὑδάτων, δὲν δύναται νὰ παρατρέψῃ ὅσον δήποτε μέρος, ἐπὶ προφάσει ὅτι εἰσῆγαγε πλεῖον ὕδωρ ῥέον ἢ ἄλλας ὕλας, ἀλλ' ὀφείλει ν' ἀφήσῃ τὸ ὅλον νὰ κατέλθῃ ἐπ' ὠφελεία τοῦ δεσπόζοντος κτήματος.

758. Ἡ δουλεία ἐκροῶν δὲν ἀφαιρεῖ ἀπὸ τοῦ κυρίου τοῦ δουλεύοντος κτήματος τὴν ἐλευθέραν χρῆσιν τοῦ ὕδατος ἐπ' ὠφελεία τοῦ ἰδίου κτήματος· ὁ κύριος τοῦ δουλεύοντος κτήματος δύναται νὰ μεταβάλλῃ τὸν τρόπον τῆς καλλιέργειας, ἢ νὰ ἐγκαταλείψῃ καθ' ὁλοκληρίαν ἢ ἐν μέρει τὴν ἀρδευσιν.

759. Ὁ κύριος κτήματος ὑποκειμένου εἰς δουλείαν ἐκροῶν, ἢ ἐκροῆς περισσεύοντος ὕδατος, ἀπαλλάσσεται ἐν παντὶ καιρῷ τῆς δουλείας ταύτης, παραχωρῶν ἢ προμηθεύων εἰς τὸ δεσπύζον κτῆμα ποσὸν ῥέοντος ὕδατος, προσδιοριζόμενον ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τῇ διαγνώσει τῶν περιστάσεων.

760. Οἱ ἔχοντες κοινὸν συμφέρον ἐκροῆς ἢ χρήσεως ὑδάτων, εἴτε πρὸς βελτίωσιν, εἴτε πρὸς ἀποξήρανσιν γαιῶν, δύνανται νὰ συνενωθῶσι πρὸς ἐνάσκησιν, διατήρησιν, ἢ ὑποστήριξιν τῶν ἰδίων δικαιωμάτων.

Περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ τῆς ρυθμίσεως αὐτῆς συντάσσεται δημόσιον ἔγγραφον.

764. Καταρτισθείσης τῆς ἐνώσεως, αἱ ἐντὸς τῶν ὁρίων καὶ τῶν ὁρισμῶν τοῦ καταστατικοῦ ἀποφάσεις τῶν πλειόνων ἔχουν τὰ κατὰ τὸ ἄρθρον 649 ἀποτελέσματα.

762. Ὁ καταρτισμὸς τοιαύτης ἐνώσεως δύναται νὰ διαταχθῇ παρὰ τοῦ δικαστηρίου ἐπὶ τῇ αἰτήσει τοῦ ὑπερτέρου ἀριθμοῦ τῶν ἐνδιαφερομένων μετὰ προηγουμένην ἀκρόασιν τῶν λοιπῶν, ὅταν πρόκειται περὶ ἐνάσκησεως, διατηρήσεως καὶ ὑποστηρίξεως κοινῶν δικαιωμάτων, μὴ δεκτικῶν διαιρέσεως ἄνευ μεγάλης βλάβης. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ παρὰ

τῶν πλειόνων προτεινόμενος καὶ ἐγκρινόμενος κκονισμὸς χρήζει τῆς δικαστικῆς ἐπικυρώσεως.

763. Ἡ διάλυσις τῆς ἐνώσεως δὲν ἐπιτρέπεται, πλὴν ἂν ἀποφασισθῇ ὑπὸ πλειονοψηφίας ὑπερβαίνουσας τὰ τρία τέταρτα, ἢ ἂν ἦναι ἐφικτὴ ἡ διανομὴ ἄνευ μεγάλης βλάβης, ὅτε γίνεται καὶ ἐπὶ τῇ αἰτήσει οἰουδήποτε τῶν ἐνδιαφερομένων.

764. Καθ' ὅλα τὰ λοιπὰ ἐπὶ τοιούτων ἐνώσεων τηροῦνται τὰ περὶ κοινωνίας, ἐταιρίας καὶ διανομῆς ὠρισμένα.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Περὶ ἀποσβέσεως τῶν δουλειῶν.

765. Αἱ δουλεῖαι ἀποσβέννυνται, ἐὰν ἐκ τῆς μεταβολῆς τῶν πραγμάτων καταστῇ ἀδύνατος ἡ ἐνάσκησις αὐτῶν.

766. Αἱ δουλεῖαι ἀναζῶσιν, ἐὰν πρὸ τῆς συμπληρώσεως τῆς παραγραφῆς ἀποκατασταθῶσι τὰ πράγματα, ὥστε πάλιν ἡ ἐνάσκησις νὰ ἦναι δυνατὴ· τὰ αὐτὰ ἐφαρμόζονται ἐπὶ ἀνακαινίσεως τοίχου ἢ οἰκίας.

767. Ἡ δουλεία ἀποσβέννυται, ὅταν ἡ κυριότης τοῦ τε δουλεύοντος καὶ τοῦ δουλευομένου κτήματος περιέλθῃ εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον.

768. Αἱ ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ὑπὲρ τοῦ προικίου κτήματος, καὶ ὑπὸ τοῦ ἐμφυτευτοῦ ὑπὲρ τοῦ ἐμφυτευτικοῦ, ἀποκτηθεῖσαι δουλεῖαι δὲν παύουσιν διαλυομένου τοῦ γάμου ἢ ἀποσβεσμένης τῆς ἐμφυτεύσεως, παύουσιν ὁμῶς αἱ ὑπ' αὐτῶν ἐπιβληθεῖσαι ἐπὶ τῶν μνησθέντων ἀκινήτων.

769. Αἱ δουλεῖαι ἀποσβέννυνται διὰ τῆς ἐπὶ τριακονταετίαν ἀχρηστίας.

770. Ἡ τριακονταετία ἄρχεται, ἐπὶ μὲν τῶν διαλειπουσῶν δουλειῶν, ἀπὸ τῆς μὴ χρήσεως, ἐπὶ δὲ τῶν συνεχῶν, ἀπὸ τῆς ἐπιχειρήσεως ἔργου διακωλύοντος τὴν ἐνάσκησιν αὐτῶν.

771. Ὁ τρόπος τῆς ἐνάσκησεως δουλείας ὑπόκειται εἰς παραγραφὴν, ὅπως καὶ αὕτῃ ἡ δουλεία.

772. Τὰ σωζόμενα ἔχνη ἔργων, δι' ὧν εἴλκετο ὕδωρ, δὲν κωλύουσι τὴν παραγραφὴν, ἐκτὸς ἐὰν ὑφίσταται τὸ κτίριον, ἢ ὁ ἀγωγὸς ἐν τῇ διὰ τὴν ἐνάσκησιν τῆς δουλείας ἀπαιτούμενῃ καταστάσει.

773. Ἡ ἐνάσκησις δουλείας κατ' ἄλλον, ἢ τὸν διὰ τῆς συμβάσεως ἢ τῆς κατοχῆς ὀρισμένον χρόνον, δὲν κωλύει τὴν παραγραφὴν.

774. Ὅταν τὸ δεσπόζον κτῆμα ἀνήκῃ εἰς πολλοὺς ἐξ ἀδιαιρέτου, ἢ ὑφ' ἑνὸς ἐνάσκησις τῆς δουλείας κωλύει τὴν παραγραφὴν πρὸς ὄφελος πάντων.

775. Ὅταν μετὰ τῶν ἐξ ἀδιαιρέτου συνιδιοκτητῶν ὑπάρχῃ τις, καθ' οὗ δὲν χωρεῖ παραγραφὴ, οἷον ἀνήλικος, ἔνεκεν αὐτοῦ διατηρεῖται πάντων τὸ δικαίωμα.

776. Ἡ δουλεία βροσκῆς δύναται νὰ ἐξαγορασθῇ ἀναγκαστικῶς παρὰ τοῦ ιδιοκτήτου τοῦ δουλεύοντος ἀκινήτου ἐπὶ τῇ βάσει δικαίας ἐκτιμήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ προσωπικῶν δουλειῶν.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Περὶ ἐπικαρπίας.

777. Ἐπικαρπία εἶναι τὸ δικαίωμα τοῦ χρῆσθαι καὶ καρποῦσθαι ὡς κύριος ἀλλότριον κινήτῳ ἢ ἀκίνητῳ πράγμα, φυλαττομένης ἀκεραίας τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ.

778. Ἡ ἐπικαρπία συνιστᾶται, εἴτε δυνάμει τοῦ νόμου, εἴτε βουλήσει τοῦ ιδιοκτήτου.

779. Ἡ σύστασις αὐτῆς δύναται νὰ γίνῃ καὶ ὑπὸ ἡμέραν ἢ ὑπὸ αἴρεσιν.

Α'.

Δικαιώματα τοῦ καρπωτοῦ.

780. Εἰς τὸν καρπωτὴν λόγῳ τῆς ἀπολαύσεως ἀνήκουσιν ἅπαντες οἱ καρποὶ, φυσικοὶ καὶ πολιτικοί, ὅσους δύναται νὰ παραγάγῃ τὸ πράγμα, οὗ ἔχει τὴν ἐπικαρπίαν.

781. Φυσικοὶ καρποὶ εἶναι οἱ ἐκ τῆς γῆς φυόμενοι, εἴτε αὐτομάτως, εἴτε διὰ καλλιεργείας, ὡσαύτως ἡ γονὴ τῶν κτηνῶν, καὶ ὅ,τι ταῦτα παράγουσι.

782. Πολιτικοὶ καρποὶ εἶναι μισθώματα, τόκοι κεφαλαίων, ἐμφυτευτικοὶ κανόνες, δόσεις προσόδων παγίων καὶ πᾶς ἄλλος μὴ φυσικὸς πόρος.

783. Οἱ κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ἐπικαρπίας ἡρτημένοι φυσικοὶ καρποὶ ἀνήκουσιν εἰς τὸν καρπωτὴν.

Οἱ δὲ κατὰ τὸ τέλος αὐτῆς ἡρτημένοι, ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἰδιοκτητὴν, ἄνευ ἀμοιβαίας ἀπαιτήσεως διὰ καταβολὰς καὶ σπόρους, ἀλλὰ καὶ ἄνευ ζημίας τοῦ ἐπιμόρτου γεωργοῦ, ὡς πρὸς τὸ κεκτημένον εἰς αὐτὸν μέρος καρπῶν, κατὰ τὴν ἑναρξιν, ἢ κατὰ τὸ πέρας τῆς ἐπικαρπίας.

784. Τῶν πολιτικῶν καρπῶν ἡ ἀπόκτησις λογίζεται ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, κατὰ λόγον τῆς διαρκείας τῆς ἐπικαρπίας, τὰ δὲ ἐκ προκαταβολῆς ληφθέντα ἀποδίδονται.

785. Ἐὰν ἡ ἐπικαρπία περιλαμβάνῃ πράγματα διὰ τῆς χρήσεως καταναλισκόμενα, οἷον χρήματα, σιτηρὰ, οἶνους, ὁ καρπωτὴς γίνεται κύριος αὐτῶν ἐπὶ ὑποχρεώσει ἀποδόσεως ἴσης ποσότητος, ποιότητος ἢ ἀξίας κατὰ τὸ πέρας τῆς ἐπικαρπίας, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐν ἀρχῇ ἐκτιμήσεως, ἢ, ἐλλείψει τοιαύτης, τῆς ἐν τῷ καιρῷ τῆς ἀποδόσεως γινομένης.

786. Ἐὰν ἡ ἐπικαρπία περιλαμβάνῃ πράγματα, μὴ ἀμέσως καταναλισκόμενα, ἀλλ' ὑποκείμενα εἰς φθοράν ἐκ τῆς χρήσεως, οἷον λινὰ, ἔπιπλα, ἐπιτρέπεται εἰς τὸν καρπωτὴν ἢ εἰς ἣν ὠρίσθησαν χρήσις, ὑποχρεούμενον ν' ἀποδώσῃ αὐτὰ μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπικαρπίας, εἰς ἣν εὐρίσκονται κατὰστασασιν· ἂν δὲ ἐχειροτέρουσιν ἐκ δόλου ἢ πταίσματος αὐτοῦ, ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν.

787. Ἐπὶ ἐπικαρπίας ὑλοτομουμένου δάσους, ὁ καρπωτὴς χρεωστεῖ νὰ τηρῇ τὴν τάξιν καὶ τὸ μέτρον τῆς ὑλοτομίας, κατὰ τὴν ῥύθμισιν ἢ τὴν σταθεράν τῶν ἰδιοκτητῶν χρήσιν· οὐδεμίαν δὲ δύνανται ν' ἀξιώσωσιν ὁ καρπωτὴς ἢ οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ἀποζημίωσιν, ἂν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπικαρπίας παρέλειψαν τακτικὴν ὑλοτομίαν, εἴτε τῶν τμησίμων, εἴτε τῶν πρὸς αὐξήσιν ἐπιφυλαττομένων, εἴτε τῶν μεγαλοδένδρων.

788. Ὁ καρπωτὴς, τηρῶν πάντοτε τὰς ἐποχὰς καὶ τὰ εἰθισμένα παρὰ τοῖς ἑκαταὶ ἰδιοκτηταῖς, ἀπολαμβάνει προσέτι ἐκ τῶν μεγαλοδένδρων τὰ ὠρισμένα πρὸς τακτικὴν ὑλοτομίαν, εἴτε αὕτη γίνεται περιοδικῶς καθ' ὠρισμένην ἔκτασιν χώρου, εἴτε κατὰ ποσὸν ἀδιακρίτως ἐπὶ τῆς ὅλης ἐκτάσεως τοῦ κτήματος.

789. Κατὰ πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ὁ καρπωτὴς δὲν

ἔχει τὴν ὠφέλειαν τῶν μεγαλοδένδρων, πλὴν τῶν σποράδην κειμένων, ἅτινα κατὰ τὴν ἐπιτόπιον συνήθειαν κόπτονται περιοδικῶς.

790. Ὁ καρπωτὴς δύναται νὰ μεταχειρισθῇ διὰ τὰς ἐπισκευὰς, εἰς ἃς ὑποχρεοῦται, τὰ ἐκριζωθέντα ἢ πεσόντα ἐκ τύχης δένδρα πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν δύναται καὶ νὰ ἐκκόψῃ τοιαῦτα ἐν ἀνάγκῃ, ὅφειλὼν ν' ἀποδείξῃ αὐτὴν πρὸς τὸν ἰδιοκτῆτην.

791. Ὁ καρπωτὴς λαμβάνει ἐκ τοῦ δάσους ὑπορθώματα διὰ τὰς ἀμπέλους· ὡσαύτως δὲ τὰ ἐτήσια περιοδικὰ προϊόντα τῶν δένδρων, πάντοτε κατὰ τὴν ἐπιτόπιον τῶν ἰδιοκτῆτῶν συνήθειαν.

792. Τὰ φθειρόμενα δένδρα ἐκ τῶν ὀπωροφόρων ἢ τὰ ἐκριζούμενα ἢ συντριβόμενα ἐκ τύχης ἀνήκουσιν εἰς τὸν καρπωτὴν, ὅστις ὅμως ὀφείλει ν' ἀντικαθιστᾷ αὐτὰ.

793. Τὰ φυτὰ δενδροκομείου ὑπάγονται εἰς τὴν ἐπικαρπίαν, ἐπὶ ὑποχρεώσει τοῦ καρπωτοῦ νὰ τηρῇ τὴν ἐπιτόπιον συνήθειαν ὡς πρὸς τὸν χρόνον καὶ τρόπον τῆς ἐκφυτεύσεως καὶ ἀντικαταστάσεως.

794. Ὁ καρπωτὴς δύναται νὰ ἐκχωρήσῃ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ.

795. Αἱ παρὰ τοῦ καρπωτοῦ γεγόμεναι ἐκμισθώσεις διὰ χρόνον ὑπερβαίνοντα τὴν πενταετίαν δὲν εἶναι ὑποχρεωτικαί, ὅταν ἐν τῷ μεταξὺ τῇ ἐπικαρπία παύῃ, εἰμὴ μόνον διὰ τὴν συμπίπτουσαν κατὰ τὴν λήξιν τῆς ἐπικαρπίας πενταετίαν. Ἡ πρώτη πενταετία μετρεῖται ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκμισθώσεως, αἱ δὲ ἐπόμεναι ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς πρὸ αὐτῶν.

Αἱ διὰ μίαν μόνην πενταετίαν ἢ διὰ βραχύτερον χρόνον ἐκμισθώσεις, αἱ παρὰ τοῦ καρπωτοῦ συνομολογηθεῖσαι ἢ ἀναγεωθεῖσαι, πλέον μὲν τοῦ ἔτους πρὸ τῆς μελλούσης ἐκτέλεσεως αὐτῶν ἐπὶ ἀγροτικῶν κτημάτων, πλέον δὲ τῶν ἐξ μνηνῶν ἐπὶ ἀστυκῶν, ἀγονοῦσιν, ἐὰν ἡ ἐκτέλεσις αὕτη δὲν ἤρξατο πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἐπικαρπίας.

Ἐὰν ἡ ἐπικαρπία μέλλῃ νὰ λήξῃ καθ' ὠρισμένον καὶ βέβαιον χρόνον, αἱ παρὰ τοῦ καρπωτοῦ γεγόμεναι ἐκμισθώσεις διαρκοῦσι μόνον ἐφ' ὅλον τὸ ἔτος, καθ' ὃ λήγει ἡ ἐπικαρπία. Ἐὰν δὲ πρόκειται περὶ ἀκινήτων, ὧν ἡ κυρία πρόσδοδος εἶναι διετῆς ἢ τριετῆς, αἱ ἐκμισθώσεις διαρκοῦσιν ἐπὶ τὴν κατὰ

Ἄν ὁ καρπωτὴς ἀπηλλάγη τῆς ἀπογραφῆς, δύναται ὁ ἰδιοκτῆτης ν' ἀπαιτήσῃ αὐτὴν ἰδίᾳ δαπάνῃ.

801. Ὡσαύτως ὀφείλει ὁ καρπωτὴς ἀσφάλειαν διὰ τὴν προσήκουσαν χρῆσιν, ἂν δὲν ἀπηλλάγη τῆς ὑποχρεώσεως πρὸς τοιαύτην ἀσφάλειαν διὰ τῆς συστατικῆς τῆς ἐπικαρπίας πράξεως· τοιαύτη ἀσφάλεια δὲν ὀφείλεται παρὰ τῶν γονέων διὰ τὴν νόμιμον ἐπικαρπίαν τῆς περιουσίας τῶν ἰδίων τέκνων, οὐδὲ παρὰ τοῦ πωλητοῦ, ἢ τοῦ δωρητοῦ, τῶν ἐπιφυλαξαμένων τὴν ἐπικαρπίαν.

802. Ἐὰν ὁ καρπωτὴς δὲν δίδῃ ἀσφάλειαν, τὰ ἀκίνητα ἐκμισθοῦνται ἢ μεσεγγυῶνται, τὰ κεφάλαια ἐκτοκίζονται, τὰ εἰς τὸν κομιστὴν πληρωτέα χρεώγραφα μετατρέπονται εἰς ὀνομαστικά ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἰδιοκτῆτου μετὰ τῆς σημειώσεως τῆς ἐπ' αὐτῶν ἐπικαρπίας, τὰ δὲ γεννήματα ἐκποιοῦνται πρὸς ἐκτοκισμόν τοῦ τιμήματος.

Οἱ τόκοι ὅμως τῶν κεφαλαίων τούτων, ὅπως καὶ τὸ μίσθωμα, ἀνήκουσιν ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει εἰς τὸν καρπωτὴν.

803. Μὴ διδομένης τῆς ἀνωτέρας ἀσφαλείας, ὁ ἰδιοκτῆτης δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκποίησην τῶν ὑποκειμένων εἰς φθορὰν κινήτων, ὅπως ἐκτοκισθῇ τὸ τίμημα, διὰ νὰ λαμβάνῃ ὁ καρπωτὴς τὸν τόκον διαρκούσης τῆς ἐπικαρπίας· ἀλλ' ὁ καρπωτὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ, ὥστε τὸ δικαστήριον κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν χρῆσιν μέρους τῶν κινήτων, ἐπὶ ἐπιστροφῇ αὐτῶν τούτων μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἐπικαρπίας.

804. Ὁ βραδύνων νὰ χορηγήσῃ ἀσφάλειαν καρπωτῆς, δὲν στερεῖται τῶν καρπῶν, εἰς οὓς δικαιοῦται ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπικαρπίας.

805. Ὁ καρπωτὴς ὑποχρεοῦται εἰς μόνας τὰς συνήθεις ἐπισκευάς, εἰς δὲ τὰς ἐκτάκτους, μόνον ὅταν ἡ ἀνάγκη αὐτῶν προῆλθεν ἐκ τῆς μετὰ ἐναρξιν τῆς ἐπικαρπίας παραλείψεως τῶν συνήθων.

806. Εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν ὁ ἐπιχειρήσας ἐκτάκτους ἐπισκευάς καρπωτῆς δικαιοῦται νὰ λάβῃ τὴν ἀνευ τόκου ἀξίαν τῶν γενομένων ἔργων, καθόσον ἡ ὠφέλεια αὐτῶν ὑφίσταται κατὰ τὴν λήξιν τῆς ἐπικαρπίας.

807. Ἐὰν ὁ καρπωτὴς δὲν θέλῃ νὰ ἐπιχειρήσῃ ἐκτάκτους ἐπισκευάς, ἐπιχειρήσῃ δὲ αὐτὰς ὁ ἰδιοκτῆτης ἰδίᾳ δαπάνῃ.

ὁ καρπωτὴς πληρόνει, διαρκούσης τῆς ἐπικαρπίας, τὸν τόκον τῶν δαπανηθέντων.

808. Ἐκτακτοὶ ἐπισκευαὶ εἶναι αἱ τῶν πρωτοτοίχων καὶ τῶν θόλων, ἡ ἀποκατάτασις δοκῶν καὶ ἡ ἀνανέωσις τῆς ὅλης στέγης, ὡσαύτως ἡ ἐντελὴς ἀνακαίνισις προχωμάτων, ἀντηρίδων καὶ περιτειχισμάτων. Ἄπασαι αἱ λοιπαὶ ἐπισκευαὶ εἶναι συνήθεις.

809. Διαρκούσης τῆς ἐπικαρπίας ὁ καρπωτὴς φέρει τὰ ἐτήσια βάρη τοῦ κτήματος, οἷον φόρους, ἢ ὅσα ἄλλα συνήθως βαρύνουσι τὴν πρόσδοον.

810. Εἰς τὰ ἐπικείμενα εἰς τὴν ἰδιοκτησίαν βάρη συντελοῦσι, διαρκούσης τῆς ἐπικαρπίας, ὅτε καρπωτὴς καὶ ὁ κύριος ὡς ἐξῆς· εἰ μὲν ὁ κύριος καταβάλλῃ αὐτὰ, ὁ καρπωτὴς παρέχει εἰς αὐτὸν τὸν τόκον, εἰ δὲ ὁ καρπωτὴς, ἀναλαμβάνει οὗτος τὰ καταβληθέντα κατὰ τὴν λήξιν τῆς ἐπικαρπίας.

811. Ὁ καρπωτὴς τῆς ὅλης περιουσίας ἢ ποσοστοῦ μέρους αὐτῆς πληρόνει καθ' ὁλοκληρίαν ἢ κατὰ τὸ ποσοστὸν τοῦτο τὰ ἐτήσια, τὰς πρὸς διατροφὴν συντάξεις, καὶ τοὺς τόκους ὅλων τῶν χρεῶν καὶ τῶν κληροδοτημάτων τῶν βαρυνόντων τὴν περιουσίαν.

812. Ὁ καρπωτὴς κατ' ἰδίαν ὠρισμένου ἀκινήτου δὲν ἐνέχεται διὰ τὰ ἐπικείμενα ἐνυπόθηκα χρέη, ἀναγκαζόμενος δὲ νὰ καταβάλλῃ αὐτὰ, ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ ὀφείλοντος.

813. Ἐπὶ πληρωμῇ κεφαλαίων, ἢ προκαταβάλλει αὐτὰ ὁ καρπωτὴς, ἀναλαμβάνων τὸ κεφάλαιον ἄνευ τόκων μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἐπικαρπίας, ἢ ἐὰν ὁ καρπωτὴς δὲν προαιρῇται νὰ προκαταβάλλῃ τὸ ποσὸν τοῦτο, ὁ ἰδιοκτήτης ἔχει τὴν ἐκλογὴν, ἢ νὰ πληρώσῃ τὸ ὀφειλόμενον, λαμβάνων παρὰ τοῦ καρπωτοῦ τοὺς τόκους κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπικαρπίας, ἢ νὰ ἐκποιήσῃ ἐκ τῶν εἰς ἐπικαρπίαν ὑποκειμένων κτημάτων, ὅσον μέρος εἶναι ἀναγκαῖον εἰς ἐξόφλησιν τῶν χρεῶν.

814. Ὁ καρπωτὴς ἐνέχεται μόνον εἰς τὰ ἐξοδὴ καὶ λοιπὰ ἀποτελέσματα τῶν δικῶν, τῶν ἀναγομένων εἰς τὰ δικαιώματα αὐτοῦ.

815. Ἄν, διαρκούσης τῆς ἐπικαρπίας, ἄλλος τις ἀντιποιηθῇ τὸ εἰς αὐτὴν ὑποκείμενον κτῆμα, ἢ προσβάλλῃ τὰ δικαιώματα τοῦ ἰδιοκτήτου, ὁ καρπωτὴς χρεωστεῖ εἰς τοῦ-

τον ἀνακοίνωσιν· ἄλλως εἶναι ὑπεύθυνος διὰ πᾶσαν ἐντεῦθεν προελθοῦσαν ζημίαν τοῦ ιδιοκτητοῦ.

816. Ἐπὶ ἐπικαρπίας κατ' ἰδίαν ὠρισμένου κτήνους, ὅπερ ἀπόλλυται ἄνευ πταίσματος τοῦ καρπωτοῦ, οὗτος δὲν ὑποχρεοῦται ν' ἀντικαταστήσῃ ἄλλο, οὔτε νὰ δώσῃ τὴν ἀποτίμησιν.

817. Ὅταν ὁλόκληρος ἀγέλη, ὑποκειμένη εἰς ἐπικαρπίαν, καταστραφῇ ἐκ τύχης ἢ ἐκ νόσου, ἄνευ πταίσματος τοῦ καρπωτοῦ, οὗτος ὀφείλει μόνον τὰ δέρματα, ἢ τὴν ἀξίαν αὐτῶν. Ἄν ὅμως ἡ ἀγέλη δὲν καταστραφῇ ἐξ ὁλοκλήρου, ὁ καρπωτὴς ἀντικαθίστησιν ἐκ τῆς νέας γονῆς τὰ ἀπολεσθέντα κτήνη, μέχρι τοῦ ἀρχικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀποτελούντων τὴν ἀγέλην κτηνῶν.

Γ'.

Ἀποσβέσεις τῆς ἐπικαρπίας.

818. Ἡ ἐπικαρπία παύει διὰ τοῦ θανάτου τοῦ καρπωτοῦ, διὰ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου, δι' ὃν ἐδόθη, διὰ τῆς μὴ χρήσεως ἐπὶ τριακονταετίαν, ἢ καὶ πρότερον, ἔνεκα χρησικτησίας τοῦ εἰς ἐπικαρπίαν ὑποκειμένου πράγματος, διὰ τῆς ὁλοσχεροῦς καταστροφῆς αὐτοῦ, καὶ ὅταν ἡ κυριότης καὶ ἡ ἐπικαρπία συμπέσωσιν εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον.

819. Δύναται νὰ περιορισθῇ τὸ δικαίωμα τοῦ καρπωτοῦ ἔνεκα κακῆς χρήσεως, εἴτε διότι φθείρει τὸ πρᾶγμα, εἴτε διότι, παραλείπων τὰς πρὸς διατήρησιν ἐπισκευὰς, ἐκτίθῃσιν αὐτὸ εἰς φθοράν.

Κατὰ τὴν σπουδαιότητα τῶν περιστάσεων οἱ δικασταὶ, ἢ ὑποβάλλουσι τὸν καρπωτὴν εἰς ἐγγύησιν, ἐὰν ᾗναι ἀπηλλαγμένος αὐτῆς, ἢ διατάττουσι τὴν ἐκμίσθωσιν τοῦ κτήματος, ἢ παραπέμπουσιν εἰς τὴν νομὴν τὸν κύριον, ἐπὶ ὑποχρεώσει ἐτησίας ἀποδόσεως ὠρισμένου ποσοῦ εἰς τὸν καρπωτὴν, μὲχρις ἀποσβέσεως τῆς ἐπικαρπίας.

Οἱ δανεισταὶ τοῦ καρπωτοῦ παρεμβαίνουνσιν εἰς τὰς περὶ τούτου ἀμφισβητήσεις πρὸς διατήρησιν τῶν ἰδίων δικαιοματιῶν, δυνάμενοι ν' ἀναλάβωσιν τὴν ἀνόρθωσιν τῆς φθορᾶς, καὶ παρέχοντες ἐγγυήσεις διὰ τὸ μέλλον.

820. Ἡ ὑπὲρ νομικοῦ προσώπου συστηθεῖσα ἐπικαρπία δὲν δύναται νὰ διαρκέσῃ ὑπὲρ τὰ τριάκοντα ἔτη.

821. Ἡ δοθεῖτα ἐπικαρπία, μέχρις οὗ ἄλλο πρόσωπον φθάσῃ εἰς ὥρισμένην ἡλικίαν, ἐξακολουθεῖ ἐνόσω ζῆ ὁ καρπωτὴς μέχρι τοῦ χρόνου τούτου, καὶ ἂν τὸ πρόσωπον ἐκεῖνο ἐτελεύτησεν πρότερον, πλὴν ἂν προκύπτῃ τὸ ἐναντίον ἐκ τῆς πράξεως, δι' ἧς συνέστη ἡ ἐπικαρπία.

822. Διὰ τῆς ἀπαλλοτριώσεως τοῦ ὑποκειμένου εἰς τὴν ἐπικαρπίαν πράγματος οὐδόλως ἀλλοιοῦται τὸ δικαίωμα τοῦ καρπωτοῦ.

823. Οἱ δανεῖσται τοῦ καρπωτοῦ δύνανται νὰ ζητήσωσι τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐπὶ βλάβῃ αὐτῶν παραιτήσεως τῆς ἐπικαρπίας.

824. Καταστρεφόμενου ἐν μέρει μόνον τοῦ ὑποκειμένου εἰς τὴν ἐπικαρπίαν πράγματος, αὕτη ἐξακολουθεῖ εἰς τὸ ὑπολειπόμενον.

825. Ἐὰν καταστραφῇ δι' ἐμπρησμοῦ ἢ ἄλλου δυστυχήματος, ἢ καταπέσῃ ἐκ παλαιότητος κτίριον, ἐφ' οὗ ὑπάρχει κεκτημένη ἐπικαρπία, ὁ καρπωτὴς δὲν δικαιούται εἰς τὴν κάρπωσιν τοῦ ἐδάφους, ἢ τοῦ ὕλικου. Ἄν ὅμως τὸ κτίριον ἀποτελῇ μέρος κτήματος ὑποκειμένου εἰς τὴν ἐπικαρπίαν, διαμένει τὸ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ ὕλικου δικαίωμα.

TMUMA B'.

Περὶ χρήσεως καὶ οἰκήσεως.

826. Τὸ δικαίωμα χρήσεως ἢ οἰκήσεως συνιστᾶται τῇ βουλήσει τοῦ ἰδιοκτῆτου· ἀποσβέννυται δὲ καθ' οὓς τρόπους καὶ ἡ ἐπικαρπία.

827. Ἡ ἐνάσκησις αὐτῶν δὲν ἄρχεται πρὶν δοθῇ ἀσφάλεια καὶ πρὶν συνταχθῇ ἀπογραφή καὶ περιγραφή τῆς καταστάσεως, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἐπικαρπίας.

828. Ὁ ἔχων τὴν χρῆσιν ἢ τὴν οἴκησιν ἐνσκειῖ τὸ δικαίωμα αὐτοῦ ὡς καλὸς οἰκοδεσπότης.

829. Τὸ δικαίωμα χρήσεως καὶ οἰκήσεως καὶ τὸ μέτρον τῆς ἐκτάσεως αὐτῶν κανονίζεται ὑπὸ τοῦ τίτλου, δι' οὗ συνέστησαν.

830. Ἐν ἐλλείψει ρητῶν ὅρων τῆς ἐκτάσεως αὐτῶν, αὕτη ρυθμίζεται ὡς ἔπεται.

831. Ὁ ἔχων τὴν χρῆσιν καρποφόρου πράγματος περιο-

ρίζεται εἰς τὴν θεραπείαν τῶν ἰδίων καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ἀναγκῶν, εἰ καὶ αὗται ἠϋξήσαν δι' ἐπιγεννήσεως τέκνων, ἢ διὰ μεταγενεστέρου γάμου.

832. Ὁ ἔχων τὴν χρῆσιν δὲν δύναται νὰ ἐκχωρήσῃ, ἢ νὰ ἐκμισθώσῃ αὐτήν.

833. Ὁ τὴν οἴκησιν ἔχων ἐνοικεῖ ἐν τῷ οἴκῳ μετὰ τῆς ἰδίας οἰκογενείας, καὶ ἂν ἦτον ἄγαμος, ὅτε ἀπέκτησε τὸ δικαίωμα.

834. Ἡ οἴκησις περιορίζεται εἰς τὰ χρειώδη τοῦ ἔχοντος αὐτήν καὶ τῆς ἰδίας αὐτοῦ οἰκογενείας.

835. Οὔτε ἐκχωρεῖται, οὔτε ἐκμισθοῦται ἡ οἴκησις.

836. Ὅταν ὁ ἔχων τὴν χρῆσιν καταναλίσκῃ ὅλον τὸν καρπὸν, ἢ ὁ ἔχων τὴν οἴκησιν πληροῖ ὅλην τὴν οἰκίαν, ὑπόκειται εἰς τὰς δαπάνας τῆς καλλιιεργείας, ἢ τὰς πρὸς διατήρησιν ἐπισκευάς, ὡς ὁ καρπωτής. Ὅταν ὅμως λαμβάνῃ μέρος τῶν καρπῶν, ἢ δὲν πληροῖ ἅπασαν τὴν οἰκίαν, συντελεῖ κατὰ τὸ ἐπιβάλλον τῆς χρήσεως αὐτοῦ.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ ἐμφυτεύσεως, ἐδαφονομῆς καὶ ἐπιφανείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ ἐμφυτεύσεως καὶ ἐδαφονομῆς.

837. Ἡ ἐμφύτευσις, καὶ ἡ ἐδαφονομῆ, εἶναι δικαίωμα ἐμπράγματον, παρέχον εἰς τὸν ἐμφυτευτὴν ἢ τὸν ἐδαφονομέα τὴν πλήρη ἀπόλαυσιν ἀλλοτρίου ἀκινήτου, ὑπὸ τὸν ὅρον ἀποδόσεως ἐτησίου κανόνος εἰς τὸν κύριον, εἴτε εἰς χρήματα, εἴτε εἰς καρπούς.

838. Ἡ ἐμφύτευσις ἀποκτᾶται μόνον διὰ παραχωρήσεως τοῦ κυρίου, δυνάμει συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου μεταγραφομένου εἰς τὸ βιβλίον τῶν μεταγραφῶν.

839. Ἡ ἐμφύτευσις δύναται νὰ παραχωρηθῇ διηνεκῶς, μεταβαίνουσα καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ἐμφυτευτοῦ.

840. Ὁ ἐμφυτευτής ἐνασκει ἅπαντα τοῦ κυρίου τὰ δι-

καιώματα, δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως νὰ πράξῃ τι ἐλαττοῦν τὴν ἀξίαν τοῦ ἀκινήτου.

841. Εἰς τὸν ἐμφυτευτὴν ἀνήκουσι τὰ ἐκ τύχης ἀποσπασθέντα ἢ πεσόντα δένδρα, ἅτινα ὀφείλει ν' ἀποκαταστήσῃ. Ὁ ἐμφυτευτὴς διαθέτει πᾶν ὅ,τι ἐφύτευσεν, ἐπὶ δάσου· δὲ νέμεται τὰ τμήσιμα δένδρα, τῆρων τὴν τάξιν καὶ τὸ μέτρον τῆς ὕλοτομίας. Τὸ ἥμισυ τοῦ παρ' ἄλλου ἀνακαλυφθέντος θησαυροῦ ἀνήκει εἰς τὸν κύριον.

842. Ὁ ἰδιοκτήτης εἰς οὐδεμίαν ὑπόκειται ἐπισκευὴν τοῦ ἐμφυτευτικοῦ κτιρίου.

843. Ὁ ἐμφυτευτὴς δύναται ν' ἀπαλλοτριώσῃ καὶ νὰ ὑποθηκεύσῃ τὸ ἴδιον δικαίωμα, ἢ νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὸ ἀκίνητον δουλείας, αἵτινες συναποσβέννυνται μετὰ τοῦ δικαιώματος αὐτοῦ. Ἡ μετεμφύτευσις ἀπαγορεύεται.

844. Εἰς τὸν ἐμφυτευτὴν ἐπικεῖνται πάντα τὰ ἐπὶ τοῦ ἀκινήτου βάρη, τακτικά ἢ ἔκτακτα, ἐτησίως ἢ ἄπαξ συντελεσέα.

845. Ὁ ἐμφυτευτὴς δὲν ἀπαλλάττεται τοῦ κανόνος λόγῳ θεωρησίας, πλὴν ὅταν οὗτος συνίσταται εἰς ποσοστὸν τοῦ προϊόντος.

846. Ἐνεκεν ἀπαλλοτριώσεως, ἢ οἰσodήποτε μεταβιβάσεως τοῦ δικαιώματος τῆς ἐμφυτεύσεως, οὐδὲν δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ ὁ κύριος.

847. Ὅταν ὁ ἐμφυτευτὴς ἐπὶ διετίᾳ συναπτῇ, ἢ ἐὰν ὁ κανὼν πληρώνεται κατὰ διετίαν, ἐπὶ τετραετίᾳ συναπτῇ, καθυστεροῖ αὐτὸν, κηρύττεται ἔκπτωτος παντὸς δικαιώματος κατ' αἵτησιν τοῦ κυρίου, ὑποχρεομένου ν' ἀποζημιώσῃ τὸν ἐμφυτευτὴν διὰ τὰς ἐπενεχθείσας βελτιώσεις, πρὸς ὅν καταβάλλει ἢ τὰς γενομένας δαπάνας, ἢ τὴν ποσότητα, καθ' ἣν ἤυξησεν ἡ ἀξία τοῦ πράγματος.

848. Δύναται νὰ κηρυχθῇ ἔκπτωτος ὁ ἐμφυτευτὴς, ἐὰν χειροτερεύσῃ σπουδαίως τὴν κατάστασιν τοῦ κτήματος. Ἀλλὰ δύναται ν' ἀποφύγῃ τὴν ἔκπτωσιν ἀποκαθιστῶν τὰ πράγματα ἐντὸς συντόμου ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ταυσομένης προθεσμίας, καὶ παρέχων ἀποχρῶσαν διὰ τὸ μέλλον ἐγγύησιν.

849. Ἡ ἐμφύτευσις ἀποσβέννεται συμπληρωθέντος τοῦ χρόνου, ἐφ' ὃν παρεχωρήθη· ὁ ἐμφυτευτὴς ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ δικαιούται ν' ἀποζημιωθῇ διὰ βελτιώσεις μὴ προβλεπομένας ἐν τῷ συμβολαίῳ, ἐφ' ὅσον ἤυξησε δι' αὐτῶν ἡ ἀξία

τοῦ πράγματος. Ἐπίσης ἀποσθέννυται ἡ ἐμφύτευσις δι' ἐπι-
κτήσεως, ἢ ὁλοσχεροῦς καταστροφῆς τοῦ ἀκινήτου, ἢ διὰ τῆς
τριακονταετοῦς παραγραφῆς.

850. Καὶ διὰ παραιτήσεως ἀποσθέννυται ἡ ἐμφύτευσις,
ἀλλ' ὁ ἐμφυτευτὴς δὲν ἀπαλλάττεται τοῦ μέχρι τῆς παραι-
τήσεως ὀφειλομένου κανόνος, οὐδὲ δικαιοῦται εἰς ἀποζημίω-
σιν λόγῳ βελτιώσεων.

851. Ἐπὶ ἐμφυτεύσεων μικροτέρων τῶν 30 ἐτῶν, ὁ ἐμ-
φυτευτὴς δύναται νὰ ἐξαγοράσῃ τὴν κυριότητα τοῦ κτήμα-
τος, ἀποδίδων εἰς τὸν κύριον κεφάλαιον, φέρον πρόσδοτον ἴσην
πρὸς τὸν κανόνα, κατὰ τὸ μέτρον τοῦ ἐν χρήσει τόκου. Ὁ
εἰς καρποὺς κανὼν διατιμᾶται κατὰ τὸν μέσον ὅρον τῆς τι-
μῆς τῶν δέκα τελευταίων ἐτῶν, ἐὰν δὲ συνίσταται εἰς πο-
σοστὸν, ρυθμίζεται καὶ κατὰ τὸν μέσον ὅρον τῆς παραγωγῆς
τοῦ αὐτοῦ χρόνου.

852. Ἡ διάταξις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἐφαρμόζεται
καὶ ἐπὶ τῶν προγενεστέρων τοῦ νόμου τούτου ἐμφυτεύσεων
καὶ ἐδαφονομῶν, πλὴν τῶν ὑπαγομένων εἰς τὰς εἰδικὰς δια-
τάξεις τῶν νόμων ΣΜΔ' καὶ ΣΕΗ'.

853. Ὅταν ὑπάρχωσιν ἐγγεγραμμένοι ἐνυπόθηκοι δανει-
σταὶ ἐπὶ τῆς ἐμφυτεύσεως, ἢ κατὰ τὰ ἄρθρα 847 καὶ 849
εἰς τὸν ἐμφυτευτὴν ἀποζημιώσεις κατατίθεται ὀφειλομένη
παρὰ συμβολαιογράφου, ἢ παρὰ δημοσίῳ ἐνεχυριαστηρίῳ,
ὅπου τοιοῦτον ὑπάρχει, εἰδοποιουμένων τῶν δανειστών, κατ'
αἵτησιν τῶν ὁποίων γίνεται ἡ κατάταξις.

854. Ἐπὶ ἐξαγορᾷ τῆς κυριότητος ὑπὸ τοῦ ἐμφυτευτοῦ,
ἐὰν ὑπάρχωσιν ἐνυπόθηκοι δανεισταὶ ἐγγεγραμμένοι ἐπ' αὐ-
τῆς, κατατίθεται τὸ κεφάλαιον παρὰ τινὶ συμβολαιογράφῳ,
ἐπὶ τῷ αὐτῷ ὡς ἀνωτέρω σκοπῷ, ἢ παρὰ δημοσίῳ ἐνεχυ-
ριαστηρίῳ, ὅπου τοιοῦτον ὑπάρχει.

855. Τὰ ἐν τῷ παρόντι κεφαλαίῳ ὠρισμένα ἐφαρμόζον-
ται καὶ εἰς τὴν ἐδαφονομίαν, πλὴν τῶν ἐν ἄρθροις 841 καὶ
845 διατάξεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ ἐπιφανείας.

856. Ἡ ἐπιφάνεια εἶναι ἐμπράγματον δικαίωμα, δυνάμει
τοῦ οὗ ποῖον δύναται τις ν' ἀνεγείρῃ, ἢ νὰ ἔχῃ οἰκισομένη ἐπὶ

ἀλλοτρίου ἐδάφους, ὑπὸ τὸν ὅρον καταβολῆς κανόνος, ἐτισίως ἢ κατὰ περιόδους καταβαλλομένου· ὡς παράρτημα τῆς οἰκοδομῆς δύναται νὰ περιλάβῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιφανείας καὶ κῆπον ἢ γυμνὸν ἐδαφος.

857. Περὶ τῆς κτήσεως καὶ ἀποσθέσεως τῆς ἐπιφανείας ἐφαρμόζονται αἱ περὶ ἐμφυτεύσεως διατάξεις· δὲν κηρύττεται ὅμως ἔκπτωτος ὁ ἐπιφανειοῦχος διὰ τὴν ἐπὶ συναπτῇ dietia καθυστέρησιν τοῦ κανόνος, ὅταν ἡ ἐγερθεῖσα παρ' αὐτοῦ οἰκοδομή, οὔσα ἐλευθέρα ὑποθήκης, παρέχῃ πλειστηριαζομένη ἀποχρῶσαν ἀσφάλειαν διὰ τὴν ἀπότισιν τοῦ κανόνος. Καὶ ὅταν κηρύττεται ἔκπτωτος ὁ ἐπιφανειοῦχος, αἱ παρ' αὐτοῦ παραχωρηθεῖσαι ὑποθήκαι δὲν παραβιάζονται.

858. Ἡ ἐπιφάνεια δύναται νὰ παραχωρηθῇ διηνεκῶς, μεταβαίνουσα καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους.

859. Ὁ ἐπιφανειοῦχος ἔχει τὰ αὐτὰ τοῦ ἐμφυτευτοῦ δικαιώματα καὶ ὑπόκειται εἰς τὰς αὐτὰς ὑποχρεώσεις, δὲν κηρύττεται ὅμως ἔκπτωτος διὰ χειροτέρευσιν οἰκοδομῶν, παρ' αὐτοῦ ἀνεγερθεῖσων.

860. Ὅταν ἡ ἐπιφάνεια παραχωρῇται ἐπὶ ὠρισμένον χρόνον, ὁ ἐπιφανειοῦχος ἔχει κατὰ τὴν λήξιν αὐτοῦ δικαίωμα παρακατασχέσεως, ὅπως ἀποζημιωθῇ διὰ τὴν ὑφισταμένην ἀξίαν τῶν παρ' αὐτοῦ ἀνεγερθεῖσων οἰκοδομῶν.

861. Ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 854—854.

862. Αἱ περὶ ἐμφυτεύσεως, ἐδαφονομῆς καὶ ἐπιφανείας εἰδικώτεραι σχέσεις, αἱ μὴ προβλεπόμεναι ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου, κανονίζονται κατὰ τὰ ἐπιτόπια ἔθιμα.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ ὑποθηκῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Γενικαὶ διατάξεις.

863. Ἡ ὑποθήκη εἶναι δικαίωμα ἐμπράγματος ἐπὶ ἀλλοτρίων ἀκινήτων, πρὸς ἐξασφάλισιν ἀπαιτήσεως, ἀποκτώμε-

νον δι' ἐγγραφῆς εἰς τὸ ἐπ' αὐτῷ τούτῳ διὰ τοῦ παρόντος νόμου προσδιοριζόμενον βιβλίον ὑποθήκων.

864. Μόνα δεκτικὰ ὑποθήκης εἶναι,

1) Τὰ ὑποκείμενα εἰς ἐκποίησην ἀκίνητα μετὰ τῶν παρακολουθημάτων αὐτῶν, ὅσα λογίζονται ὑπὸ τοῦ νόμου ἀκίνητα.

2) Ἡ ἐπικαρπία τῶν αὐτῶν κτημάτων καὶ παρακολουθημάτων, δι' ὅσον καιρὸν διαρκεῖ.

3) Ἡ ἐμφύτευσις, ἡ ἐδαφονομὴ καὶ ἡ ἐπιφάνεια.

4) Τὰ νομίμως παραχωρηθέντα μεταλλεῖα.

865. Δύω ὅροι ἀπαιτοῦνται πρὸς ἀπόκτησιν ὑποθήκης.

1) Τίτλος χορηγῶν δικαίωμα ὑποθήκης, καὶ

2) Ἐγγραφὴ τῆς ἀπαιτήσεως εἰς τὸ βιβλίον τῶν ὑποθηκῶν.

866. Ἐὰν ἐκ δόλου ἢ ἀμελείας τοῦ ὀφειλέτου βλαφθῇ τὸ ἐνυπόθηκον ἀκίνητον, ἢ ἐλαττωθῇ ἡ ἀξία αὐτοῦ, δύναται ὁ πιστωτής, εἴτε ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἄμεσον ἐξόφλησιν τοῦ χρέους πρὸ τῆς προθεσμίας, εἴτε νὰ ζητήσῃ νὰ ἐμποδισθῇ ὁ ὀφειλέτης διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ ἀπὸ τῶν ἐπιβλαβῶν πράξεων, ἢ ν' ἀπαιτήσῃ ἐπὶ ἄλλων ἀκινήτων ὑποθήκην ἀνάλογον τῆς ἀφανισθείσης ἢ ἐλαττωθείσης ἀσφαλείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῶν τίτλων τῶν χορηγούντων δικαίωμα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης.

867. Οἱ χορηγοῦντες δικαίωμα πρὸς ἐγγραφὴν ὑποθήκης τίτλοι εἶναι ὁ νόμος καὶ ἡ ἰδιωτικὴ θέλησις.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Περὶ τῆς νομίμου ὑποθήκης.

868. Δικαίωμα πρὸς ἀπόκτησιν ὑποθήκης δυνάμει τοῦ νόμου ἔχουσι μόνον οἱ ἐξῆς·

1) Ἡ ἐπικράτεια ἐπὶ τῶν κτημάτων τῶν φορολογουμένων δι' οἷουςδὴποτε καθυστερήσαντας φόρους, ἢ ὁσάκις εἰδικοὶ νόμοι χορηγοῦσι τοιοῦτον δικαίωμα.

2) Ἡ ἐπικράτεια, τὰ θρησκευτικὰ καὶ φιланθρωπικὰ κατὰστήματα, καὶ οἱ δῆμοι διὰ τὰς ἐκ τῆς διαχειρίσεως τῆς πε-

ριουσίας αὐτῶν ἀπαιτήσεις ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τῶν διαχειριστῶν, ἢ τῶν ἐγγυητῶν αὐτῶν.

Τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης ἀπαλλάσσονται οἱ διαχειρισταὶ καὶ οἱ ἐγγυηταὶ αὐτῶν, ἂν ἔδωσαν ἄλλην ἀποχεῶσαν ἀσφάλειαν, συναινέσει τῆς ἐπικρατείας, τοῦ δήμου, ἢ τῶν εἰρημέων καταστημάτων καὶ ἐγκρίσει τῆς ἐπιτηρεύσης ἀρχῆς, ἂν ὑπάρχῃ.

3) Οἱ ἀνήλικοι καὶ ἀπηγορευμένοι ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τῶν ἐπιτρόπων αὐτῶν κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τῶν ἄρθρων 456, 457, 529 καὶ 533.

4) Ἡ γυνὴ ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τοῦ ἀνδρὸς διὰ τὴν προίκαν καὶ τὰ γαμικὰ κέρδη.

5) Οἱ συγκαληρονόμοι καὶ οἱ λοιποὶ κοινωνοὶ ἐπὶ τῶν κληνομικῶν ἢ κοινῶν ἀκινήτων διὰ τὸ ἐπὶ τῆς διανομῆς ὀρίσθην χρηματικὸν συμπλήρωμα τῆς μερίδος αὐτῶν καὶ τὴν ἐκνίκησιν ταύτης.

6) Ἀρχιτέκτονες, ἐργολάβοι καὶ ἐργάται διὰ τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῶν ἐκ τῆς οἰκοδομήσεως ἢ ἐπισκευῆς κτιρίου, καὶ οἱ χορηγήσαντες ὑλικὸν δι' αὐτάς, ἐπὶ τῶν αὐτῶν κτιρίων.

7) Δανεῖσται ἐπὶ τῶν ἐνυποθήκων κτημάτων διὰ τοὺς καθυστερήσαντας τόκους τῶν δανείων, καὶ διὰ τὰ ἔξοδα τῆς ἐγγραφῆς τῆς ὑποθήκης, ἢ τῆς δίκης, ἐνόσω τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα δὲν μετέβῃ ἐκ τῆς κυριότητος τοῦ ὀφειλέτου εἰς τὴν κυριότητα ἄλλου.

8) Ὁ πωλητὴς ἐπὶ τοῦ ἐκποιηθέντος ἀκινήτου διὰ τὸ τίμημα.

9) Ὁ πιστωτής, εἰς ὃν διὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως ἐπεδικάσθη χρηματικὸν ποσόν, ἢ ἄλλο κινήτῳ πρᾶγμα, ἢ παροχῇ δεκτικῇ χρηματικῆς ἐκτιμῆσεως.

Δὲν ἐγγράφεται ὑποθήκη δυνάμει τελεσιδίκου ἀποφάσεως ὑπὲρ πισωτοῦ κληρονομίας ἀπροσελεύστου, ἢ ἀποδεδεγμένης ἐπ' ὠφελείᾳ ἀπογραφῆς.

869. Τὸ πρὸς ἐγγραφὴν δικαίωμα νομίμου ὑποθήκης ἐκτείνεται ἐφ' ὅλων τῶν ἀκινήτων τοῦ ὀφειλέτου, εἰς δὲν περιορίζεται εἰς ὠρισμένα ἀκίνητα ὑπὸ τοῦ νόμου. Ἡ ἐγγραφὴ ὅμως ἐπιτρέπεται μόνον δι' ὠρισμένην ποσότητα καὶ ἐπὶ ὠρισμένων ἀκινήτων.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ τῆς ἐξ ἰδιωτικῆς θελήσεως ὑποθήκης.

870. Πᾶς ἔχων ἐλευθέραν διάθεσιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ δύναται νὰ παραχωρήσῃ διὰ συμβολαίου ὑποθήκην.

871. Τὰ ἀκίνητα τοῦ στερουμένου τῆς ἱκανότητος τοῦ διαθέτειν καὶ τῶν ἀφάντων δίδονται εἰς ὑποθήκην κατὰ τοὺς περὶ αὐτῶν εἰδικοὺς τοῦ νόμου ὁρισμούς.

872. Οἱ ἔχοντες ἐπὶ τῶν δεκτικῶν ὑποθήκης κτημάτων δικαίωμα περιορισμένου, ἢ μετακλητὸν, δὲν δύναται νὰ παραχωρήσῃ ὑποθήκην ὑπερβαίνουσαν τὴν ἔκτασιν τοῦ δικαιώματος αὐτῶν.

873. Ὅστις δώσει ἐν γνώσει ἀλλότριον ἀκίνητον εἰς ὑποθήκην, ἢ ὅστις, μετακλητὸς ὢν ἰδιοκτήτης, ἢ εἰς περιορισμὸν υποκείμενος, ἀποσιωπᾷ εἰς τὸν ὑποθηκικὸν πιστωτὴν τὰ περὶ τούτου, ἢ ὑπόσχεται ἐν γνώσει τάξιν ἐγγραφῆς προγενεστέραν, ἢ δὴ παρ' ἄλλου κατεχομένην, ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ ἀμέσως τὸ χρέος καὶ πρὸ τῆς προθεσμίας, ἂν δὲν δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ ἄλλην ἰσοδύναμον τῆς ὑποσχεθείσης ἐγγραφὴν ἐπὶ ἄλλου ἀκινήτου, ὑπόκειται δὲ διὰ πᾶσαν ζημίαν εἰς προσωπικὴν κράτησιν καὶ τιμωρεῖται ποινικῶς κατὰ τὰ ἐν ποινικῷ νόμῳ ἀκριβέστερον ὁρισμένα.

874. Ἄκυρος εἶναι ἡ παραχώρησις ὑποθήκης ἐπὶ ἀκινήτου, μὴ ἀνήκοντος ἤδη εἰς τὴν κυριότητα τοῦ παραχωροῦντος.

875. Καὶ δι' ἀλλότριον χρέος ἐπιτρέπεται παραχώρησις ὑποθήκης.

876. Ἡ παραχώρησις τῆς ὑποθήκης δύναται νὰ γίνῃ μόνον διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, ἐν ᾧ πρέπει νὰ ὀρίζωνται τὰ ἀκίνητα, ἐφ' ὧν παραχωρεῖται ἡ ὑποθήκη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῆς ἐγγραφῆς τῶν ὑποθηκῶν.

877. Ἡ ὑποθήκη λαμβάνει ὑπαρξιν διὰ τῆς προσηκούσης ἐγγραφῆς ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ὑποθηκῶν τῆς περιφερείας, ἐνθα κεῖται τὸ βαρούμενον ἀκίνητον.

878. Ἡ νόμιμος ὑποθήκη τῆς γυναικὸς πρέπει νὰ ἐγγράφηται ἐντὸς εἴκοσι ἡμερῶν ἀπὸ τῆς συντάξεως τοῦ προικίου

συμβολαίου, ἐπιμελεία τοῦ ἀνδρὸς, ἢ τοῦ συντάξαντος αὐτὸ συμβολαιογράφου.

Ὅσακις ἡ ὑποθήκη δὲν περιορίζεται ἐπὶ ὠρισμένων ἀκινήτων, ὁ συμβολαιογράφος ἀπαιτεῖ παρὰ τοῦ ἀνδρὸς δήλωσιν τῶν ἀκινήτων αὐτοῦ, προσηκόντως περιγραφομένων.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐγγραφὴν ὁ συστήσας τὴν προίκα καὶ ἡ γυνὴ, μὴ χρῆζουσα πρὸς τοῦτο ἀδείας.

879. Ἡ ὑπὲρ τῶν ἀνηλικίων καὶ τῶν ἀπηγορευμένων νόμιμος ὑποθήκη πρέπει νὰ ἐγγραφῇ ἐντὸς εἴκοσι ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ βουλευμάτος τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου, περὶ οὗ εἴρηται ἐν ἄρθροις 456 καὶ 457, ἐπιμελεία τοῦ ἐπιτρόπου, ἢ τοῦ παρεπιτρόπου, ἢ τοῦ προεδρεύσαντος τοῦ συμβουλίου εἰρηνοδίκου.

Δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐγγραφὴν καὶ ὁ ἀνήλικος, ἢ ὁ ἀπηγορευμένος, ἄνευ συμπράξεως ἄλλου, ἢ ἄνευ ἀδείας, ἢ πᾶς συγγενῆς αὐτῶν.

880. Οἱ ὄντες ὑπόχρεοι νὰ ζητήσωσι τὴν ἐγγραφὴν τῶν νομίμων ὑποθηκῶν, κατὰ τὰ δύο προηγούμενα ἄρθρα, ὑποκείνται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν τῆς ὑποχρέωσews αὐτῶν ἐν τῷ ὠρισμένῳ χρόνῳ, καὶ εἰς πρόστιμον 20—200 δραχμῶν. Ὁ ἐπίτροπος καὶ παρεπίτροπος ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως ταύτης δύνανται ν' ἀποβληθῶσι.

Ὁ παρὰ πρωτοδικαίς εἰσαγγελεὺς ὀφείλει νὰ ἐπιτηρῇ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν διατάξεων τούτων, προτείνων τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ πρόστιμου, ἐὰν ὑπάρχῃ περίπτωσις, ἐν ἀνάγκῃ δὲ δυνάμενος νὰ ζητήσῃ καὶ τὴν ἐγγραφὴν τῶν μνησθεισῶν ὑποθηκῶν.

881. Ὁ ὑποθηκοφύλαξ, μεταγράφων συμβόλαιον πωλήσεως ἀκινήτου, ὀφείλει ἐξ ἐπαγγέλματος νὰ ἐγγράψῃ τὴν ὑπὲρ τοῦ πωλητοῦ ὑποθήκην τοῦ ἄρθ. 868 ἐδ. 8 ἐπὶ ποινῇ ἀποζημιώσεως.

Ἄν ὅμως διὰ δημοσίου συμβολαίου ἀποδεικνύεται, ὅτι κατεβλήθη τὸ τίμημα, δὲν γίνεται ἡ μνησθεῖσα ἐγγραφή.

882. Διὰ νὰ ἐνεργηθῇ ἐγγραφή, ἐξαίρεσις τῆς ἐν τῷ προηγούμενῳ ἄρθρῳ περιπτώσεως, ὑποβάλλονται εἰς τὸν ὑποθηκοφύλακα, ὁ πρὸς ἐγγραφὴν τίτλος καὶ δύο περιλήψεις, ἐξ ὧν ἡ ἐτέρα ἐπιτρέπεται νὰ γραφῇ παρὰ πόδας τοῦ τίτλου.

Αἱ περιλήψεις περιέχουσι:

1) Τὸ ὄνομα, τὸ ἐπώνυμον, τὴν κατοικίαν τοῦ πιστωτοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου καὶ τὸ ἐπάγγελμα αὐτῶν, ἐὰν ἔχωσι.

2) Τὴν ἡμερομηνίαν καὶ τὸ εἶδος τοῦ τίτλου.

3) Τὸ ὀφειλόμενον ποσόν.

4) Τὸν χρόνον, καθ' ὃν δύναται ν' ἀπαιτηθῇ ἡ πληρωμή.

5) Τὴν περιγραφὴν τοῦ ἀκινήτου κατὰ τὸ εἶδος, τὴν θέσιν καὶ τοὺς γείτονας.

883. Ὁ ὑποθηκοφύλαξ, ἐνεργήσας τὴν ἐγγραφὴν, ἐπιστρέφει εἰς τὸν αἰτήσαντα τὸν τίτλον καὶ τὴν ἐτέραν τῶν περιλήψεων, φέρουσαν ἐν ὑποσημειώσει πιστοποιήσιν τῆς γενομένης ἐγγραφῆς, τοῦ βιβλίου, ἐν ᾧ ἐγένετο, τῆς τάξεως αὐτῆς καὶ τῆς ἡμερομηνίας.

884. Ἐπὶ ἐγγραφῆς νομίμου ὑποθήκης ἐπισυνάπτονται εἰς τὴν περίληψιν αἱ ἐξῆς ἀποδείξεις.

1) Διὰ καθυστερήσαντας φόρους, ἐπίσημον τῆς εἰσπραττούσης ἀρχῆς ἀποδεικτικὸν τῆς ποιότητος καὶ τοῦ εἶδους τῶν καθυστερημάτων.

2) Δι' ἀπαιτήσεις κατὰ τῶν διαχειριστῶν τῆς περιουσίας τῆς ἐπικρατείας τῶν εὐσεβῶν καὶ φιλανθρωπικῶν καταστημάτων καὶ τῶν δήμων, ἐπίσημον ἀποδεικτικὸν τῆς ἐπιτηρύσεως τὴν περιουσίαν ταύτην ἢ ἄλλης ἀρμοδίας ἀρχῆς.

3) Διὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 868 ἐδ. 3 ὑποθήκην, τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 456 βούλευμα τοῦ συγγενικοῦ συμβουλίου.

4) Διὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 868 ἐδ. 4 ὑποθήκην, τὸ γαμικὸν συμβόλαιον.

5) Διὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 868 ἐδ. 5 ὑποθήκην, τὸ δημόσιον ἐγγραφον τῆς γενομένης διανομῆς, ἐν περιπτώσει δὲ ἐκνικήσεως τὴν περὶ αὐτῆς ἀγωγὴν.

6) Διὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 868 ἐδ. 6 ὑποθήκην, δημόσιον ἐγγραφον περὶ τῆς πρὸς ἀνοικοδόμησιν, ἢ πρὸς ἐπισκευὴν συμφωνίας.

7) Διὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 868 ἐδ. 7 ὑποθήκην, ἢ τὸ δημόσιον ἐγγραφον περὶ τοῦ χρέους, οὗ καθυστεροῦνται οἱ τόκοι, ἢ ἀπόφασιν, δι' ἧς ἐπεδικάσθησαν τὰ τῆς δίκης ἐξόδα.

8) Διὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 868 ἐδ. 9 ὑποθήκην, ἀντίγραφον ἐπικεκυρωμένον τῆς τελεσιδίκου ἀποφάσεως.

885. Τὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ συνταχθέντα δημόσια ἐγγραφα, ἢ αἱ ἀποφάσεις τῶν ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων, δὲ ἀποτε-

λοῦσι τίτλον πρὸς ἐγγραφήν, πρὶν περιαρθῇ ὁ τύπος τῆς ἐκτελέσεως κατὰ τὰ ἄρθρα 858 καὶ ἐπ. τῆς πολ. δικονομίας.

886. Ἡ ἐγγραφή γίνεται μόνον δι' ὅσον ποσὸν ὁρίζει ὁ τίτλος, ἢ μεταγενεστέρα δήλωσις τῶν ἐχόντων πρὸς τοῦτο δικαίωμα.

Ἐὰν οὔτε ὁ τίτλος ὁρίζῃ τὸ ποσόν, οὔτε μεταγενεστέρα ἐγένετο δήλωσις, ὁ πιστωτὴς ὁρίζει αὐτὸ ἐν τῇ περιλήψει κατ' οἰκείαν ἐκτίμησιν.

887. Μετὰ τὴν ἐν ἄρθρῳ 960 τῆς πολ. δικονομίας δηλοποίησιν τῆς κατασχέσεως τοῦ ἀκινήτου εἰς τὸν ὀφειλέτην, πᾶσα παρ' αὐτοῦ παραχώρησις ὑποθήκης ἐπὶ τοῦ κατασχεθέντος εἶναι ἄκυρος καὶ μὴ οὔσα, οἱ προϋπάρχοντες τίτλοι εἶναι ὅμως δεκτοὶ εἰς ἐγγραφήν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς κατακυρώσεως. Εἰς τοὺς μετὰ τὴν κατάσχεσιν ἐγγραφομένους δανειστὰς δὲν ἐφαρμόζεται ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 971 τῆς πολ. δικονομίας.

888. Περὶ τῆς ἰσχύος ὑποθηκῶν καὶ ἐγγραφῶν ἐπὶ τῶν ἀκινήτων τῶν πτωχευσάντων ὁρίζει ἰδιαιτέρως ὁ ἐμπορικὸς νόμος.

889. Ὁ ἐκδοχεύς, ὁ ἀντικατασταθεὶς, ἢ ὁ λαβὼν εἰς ἐνέχυρον τὴν ἐγγεγραμμένην ἀπαίτησιν, δύναται νὰ ζητήσῃ νὰ γίνῃ ἄντικρυ τῆς ἐγγραφῆς σημείωσις τῆς ἐκχωρήσεως, τῆς ἀντικαταστάσεως, ἢ τῆς ἐνεχυριάσεως, ἐπὶ ἐμφανίσει εἰς τὸν ὑποθηκοφύλακα τοῦ ἀποδεικνύοντος αὐτὰ δημοσίου ἐγγράφου.

Μετὰ τὴν σημείωσιν ταύτην ἡ ἐγγραφή δὲν δύναται νὰ ἐξαλειφθῇ ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ἐκδοχέως, τοῦ ἀντικατασταθέντος, ἢ τοῦ ἐπὶ ἐνεχύρῳ δανειστοῦ.

890. Ὁ πιστωτὴς, οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ, ἢ οἱ εἰδικοί διάδοχοι, δύνανται νὰ δηλώσωσι τὴν νέαν αὐτῶν κατοικίαν, ὅπως σημειωθῇ ἄντικρυ τῆς ἐγγραφῆς. Περὶ τῆς δηλώσεως συντάσσει ἐπὶ παρούσα τοῦ δηλοῦντος ἔκθεσιν ὁ ὑποθηκοφύλαξ, ἐὰν δὲν προσάγεται συμβολαιογραφικὴ περὶ αὐτῆς πράξις.

891. Ἐπὶ τῶν κτημάτων προσώπου ἀποβιώσαντος ἡ ἐγγραφή δύναται νὰ γίνῃ ὑπὸ τὴν ἀπλὴν χαρακτηρίσιν τοῦ προσώπου αὐτοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 882 ἐδ. 1 ἄνευ μνείας τῶν κληρονόμων.

892. Ἡ ἐγγραφή ἰσχύει μόνον διὰ τὸ ἐν τῇ περιλήψει σημειωθὲν ποσόν, ἂν καὶ ἐκ τοῦ ἐμφαινόντος τὸ χρέος δι-

καιογράφου ἐξάγεται, ὅτι εἶναι ὑπέρτερον τὸ ὀφειλόμενον. Ἐὰν τὸ δηλωθὲν ποσὸν ᾗναι ὑπέρτερον τοῦ πράγματι ὀφειλομένου, ἡ ἐγγραφή ἰσχύει μόνον διὰ τὸ ποσὸν τοῦτο.

893. Ἡ παράλειψις, ἢ μὴ τήρησις τῶν ἀπαιτουμένων δηλώσεων ἐν τῷ πρὸς ἐγγραφὴν τίτλῳ, ἢ ἐν ταῖς περιλήψεσι, δὲν συνεπάγονται τὴν ἀκύρωσιν τῆς ἐγγραφῆς, ἐὰν δὲν ἔχῃσιν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν πλήρη ἀβεβαιότητα περὶ τοῦ προσώπου τοῦ πιστωτοῦ, ἢ τοῦ ὀφειλέτου, ἢ τοῦ κυρίου τοῦ βαρουμένου ἀκινήτου, ὅταν καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρέπη νὰ δηλοῦται, ἢ περὶ τῆς ταυτότητος τοῦ βαρουμένου ἀκινήτου, ἢ περὶ τοῦ ποσοῦ τῆς πιστώσεως.

Ἐν περιπτώσει ἄλλων παραλείψεων ἢ ἐλλειμμάτων δύναται νὰ διαταχθῇ ἡ διόρθωσις ἐπὶ τῇ αἰτήσει καὶ δαπάναις τοῦ ἐνδιαφερομένου. Αἱ διορθώσεις ἰσχύουσιν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐγένοντο.

894. Ἐκαστος δύναται νὰ αἰτήσῃ ἐγγραφὴν ὑποθήκης δι' ἑαυτὸν ἢ δι' ἄλλον, ἀλλ' ὀφείλει νὰ φέρῃ τοὺς τίτλους, οὓς ὁ νόμος ἀπαιτεῖ πρὸς ἐγγραφὴν.

895. Τὰ ἔξοδα τῆς ἐγγραφῆς τῆς ὑποθήκης βαρύνουσι τὸν ὀφειλέτην, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἐναντία συμφωνία, ἀλλὰ προκαταβάλλονται ὑπὸ τοῦ αἰτοῦντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ προσημειώσεων.

896. Προσημείωσις γίνεται.

1) Δυνάμει ἀπαιτήσεως ἐμπροθέσμου, ἀποδεικνυομένης δι' ἐγγράφου, ἂν πρὸς ἐξόφλησιν αὐτῆς ἐκινήθῃ ἀγωγή.

2) Δυνάμει ἀποφάσεως ὑποκειμένης εἰς ἔφεσιν δι' ἧς ἐπεδικάσθη ἀπαίτησις.

897. Ἡ προσημείωσις χορηγεῖ μόνον δικαίωμα προτιμῆσεως πρὸς ἀπόκτησιν ὑποθήκης. Ἐπιδικασθείσης τελεσιδικίως τῆς ἀπαιτήσεως, ἡ προσημείωσις τρέπεται εἰς ὑποθήκην, ἥτις λογίζεται ἐγγεγραμμένη ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς προσημειώσεως.

898. Δὲν ἐπιτρέπεται προσημείωσις ἐπὶ κατασχεθέντων ἀκινήτων, ἢ ἐπὶ ἀκινήτων κληρονομίας ἀποδεδεγμένης ἐπ' ὀφείλει ἀπογραφῆς.

899. Ἡ τροπὴ τῆς προσημειώσεως εἰς ὑποθήκην δυνάμει τελεσιδίκου ἀποφάσεως δὲν κωλύεται ἕνεκα τῆς μεταβάσεως τοῦ ἀκινήτου εἰς τὴν κυριότητα τρίτου. Ἐὰν ὅμως τὸ ἀκίνητον ἐκποιηθῇ δι' ἀναγκαστικοῦ πλειστηριασμοῦ, ἡ προσημειωθείσα ἀπαίτησις κατατάσσεται τυχαίως κατὰ τὸ ἄρθρ. 993 τῆς πολ. Δικον. μεχριστοῦ ἐκδικασθῇ τὸ κύρος τῆς προσημειώσεως, ἀλλὰ τὸ ἐκπλειστηριασθὲν ἀκίνητον μεταβαίνει ἐλευθέρων εἰς τὸν ἀγοραστήν.

900. Ἡ προσημείωσις ἐγγράφεται ὅπως ἡ ὑποθήκη, γινομένης μνείας, ὅτι αὕτη προσημειοῦται, εἰς δὲ τὴν περίληψιν ἐπισυνάπτονται τὸ ἐμφαίνον τὴν ἀπαίτησιν ἐγγραφον, ἡ ἀγωγή καὶ τὸ ἐπιδόθηριον αὐτῆς, ἢ ἡ πρωτόδικος ἀπόφασις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ τῆς τάξεως τῶν ὑποθηκῶν πρὸς ἀλλήλας.

901. Ἡ τάξις τῆς ὑποθήκης ρυθμίζεται ἐκ τοῦ χρόνου τῆς ἐγγραφῆς, τοῦτο δὲ ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ συμβάσεως δανείου βραδύτερον καταβαλλομένου εἰς τὸν δανειζόμενον.

902. Ὁ αὐξὼν ἀριθμὸς τῆς σειρᾶς τῶν ἐγγραφῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀκινήτου προσδιορίζει τὴν τάξιν ἐκάστης ὑποθήκης. Ἐὰν ὅμως πλείονες τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐμφανίζουσιν αἴτησιν ἐγγραφῆς κατὰ τοῦ αὐτοῦ προσώπου καὶ ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀκινήτων, αἱ ἐγγραφαὶ γίνονται ὑπὸ τὸν αὐτὸν αὐξοντα ἀριθμόν· τοῦτου γίνεται μνεία ἐν τῇ πρὸς τοὺς αἰτοῦντας πιστοποιήσει.

903. Οἱ πιστωταὶ, ὧν αἱ ἀπαιτήσεις εἶναι ἐγγεγραμμέναι τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀκινήτου τοῦ αὐτοῦ ὀφειλέτου ἔχουσι τὴν αὐτὴν τάξιν.

904. Ἐὰν συμπέσωσι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐγγραφὴ ὑποθήκης καὶ μεταγραφὴ ἀφορώσαι τὸ αὐτὸ κτῆμα, προτιμᾶται ἡ ἐγγραφὴ τῆς ὑποθήκης.

905. Ἡ ὥς ἐκ τοῦ χρόνου τῆς ἐγγραφῆς προτεραιότης τῆς ὑποθήκης συμπεριλαμβάνει τὰ ἔξοδα ἐγγραφῆς καὶ τὰ τυχόν γεγόμενα πρὸς κατάταξιν καὶ κατὰ νόμον ἀποδοτέα.

Ἄν τὸ κεφάλαιον εἶναι ἐγγεγραμμένον ὥς φέρον τόκους, συμπεριλαμβάνονται προσέτι ἐν τῇ αὐτῇ τάξει τῆς ἐγγραφῆς οἱ καθυστεροῦντες τόκοι ἐνὸς ἔτους πρὸ τῆς κατασχέσεως

καὶ οἱ μετ' αὐτὴν μέχρι τῆς καταβολῆς τοῦ χρέους, ἢ τῆς ἐκδόσεως γραμματίου, πληρωτέου ἐκ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος, ἢ μεχριστοῦ κατασταθῇ ἀμετάκλητος ὁ τῆς κατατάξεως πῖναξ.

906. Ἄν τὸ ἐκπλειστηρίασμα τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος δὲν ἀρκῇ πρὸς ἐξόφλησιν ὅλων τῶν πιστωτῶν, κατασταθῇ δὲ ἀναγκαία ἡ κατάταξις, αἱ ὑποθηκικαὶ ἀπαιτήσεις λαμβάνουσι τάξιν μετὰ ἐν τῷ ἄρθρ. 940 τῆς πολ. Δικον. μνημονεύμενα προνόμια, ἀκολουθοῦσαι πρὸς ἀλλήλας τὴν ἡμέραν τῆς ἐγγραφῆς κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἄρθρ. 901—903.

907. Τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ μνημονεύμενα προνόμια δὲν χρήζουσιν ἐγγραφῆς ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ὑποθηκῶν, ἀργουσῶν τῶν ἐν τῇ πολ. Δικον. ἐν ἄρθρ. 994 ἐδ. 3 καὶ 5 διατάξεων περὶ ἐγγεγραμμένων καὶ μὴ ἐγγεγραμμένων προνομίων, ἀντὶ δὲ τῆς ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἐδ. 6 διατάξεως περὶ μὴ ἐγγεγραμμένων ὑποθηκῶν τίθεται «ὁ πρὸς ἀπόκτησιν ὑποθήκης ὑπάρχων, ἀλλὰ μὴ ἐγγεγραμμένος τίτλος».

908. Ἐὰν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀκινήτου κατὰ τὴν τάξιν τῆς ἐγγραφῆς προηγῶνται πιστωταὶ, ἔχοντες διὰ τὴν αὐτὴν ἀπαιτήσιν ἐγγεγραμμένην ὑποθήκην καὶ ἐπὶ ἄλλων ἀκινήτων, οἱ ἐπόμενοι πιστωταὶ, οἱ κατὰ τὴν κατάταξιν ἐπὶ τοῦ ἐκπλειστηριάσματος τοῦ ἀκινήτου βλαπτόμενοι, ἀντικαθίστανται δυνάμει τοῦ νόμου κατὰ τὴν αὐτὴν σειρὰν εἰς τὰ τοῦ ἱκανοποιηθέντος δανειστοῦ δικαιώματα ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἀκινήτων, δυνάμενοι νὰ ἐνεργήσωσι τὴν κατὰ τὸ ἄρθρ. 889 σημείωσιν. Τὸ αὐτὸ ἔχουσι δικαιώματα οἱ ζημιούμενοι ὡς ἐκ τῆς ἀντικαταστάσεως ταύτης.

Ἡ αὕτῃ ἀντικατάστασις γίνεται ὑπὲρ τῶν βλαπτομένων δανειστῶν λόγῳ τῶν γενικῶν προνομίων τοῦ ἄρθρ. 940 τῆς Πολ. Δικονομίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ΄.

Περὶ τῆς ἐκτάσεως τῆς ὑποθήκης.

909. Ἡ ὑποθήκη ἐκτείνεται εἰς ὁλόκληρον τὸ ἐνυπόθηκον κτῆμα, εἰς ὅλα τὰ μέρη, τὰ παρακολουθήματα καὶ τὴν προσ-αύξησιν αὐτοῦ.

910. Ἄν τὰ κινητὰ παρακολουθήματα, ἀποχωρισθέντα,

περιέλθωσιν εἰς τρίτους, ὁ ὑποθηκικός πιστωτής δὲν ἔχει δικαίωμα ἀπαιτήσεως κατ' αὐτῶν.

911. Ἄν ἐνωθῶσι μετὰ τοῦ ἐνυποθήκου ἀκινήτου ἄλλα προσκρτήματα ἀκίνητα, ἐφ' ὧν ἐν καιρῷ τῆς ἐνώσεως εἶναι ἐγγεγραμμένοι ὑποθήκαι, ὁ ὑποθηκικός πιστωτής τοῦ κυρίου ἀκινήτου δὲν ἀποκτᾷ δικαίωμα ἐπ' αὐτῶν.

912. Ὁ ἀποκτήσας ὑποθήκην ἐπὶ οἰκοδομῆς δύναται νὰ πυρασφαλίσῃ αὐτὴν δαπάνῃ τοῦ ὀφειλέτου. Ἡ ἐνεκεν ἐμπρησμοῦ πυρασφαλιστικὴ ἀποζημίωσις χρεωστεῖται εἰς τοὺς ἐνυποθήκους δανειστάς, ἀλλ' ὁ ἐνυπόθηκος ὀφειλέτης δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ἐντὸς τοῦ ἔτους ἀπὸ τοῦ ἐμπρησμοῦ, ὥστε ἡ ἀποζημίωσις νὰ καταναλωθῇ πρὸς ἀνέγερσιν τῆς οἰκοδομῆς. Ἐὰν αὕτη δὲν πραγματοποιηθῇ ἐντὸς ἔτους, ἀφ' ἧς καταβληθῇ τὸ πρὸς ἀποζημίωσιν ποσόν, τοῦτο κατατίθεται παρὰ τινι συμβολαιογράφῳ πρὸς κατὰτάξιν κατὰ τοὺς ὅρους τῶν ἄρθρων 906—908.

913. Ἐπὶ τῆς λόγῳ δημοσίας ἀνάγκης ἐκποιήσεως τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος τὸ δικαίωμα τῆς ὑποθήκης ἐνασχεῖται ἐπὶ τῆς ἀποζημιώσεως, γενομένης κατὰτάξεως κατὰ τοὺς ὅρισμους τοῦ προηγούμενου ἄρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ τῶν αποτελεσμάτων τῆς ὑποθήκης ὡς πρὸς τοὺς τρίτους κατόχους.

914. Ὁ τρίτος κάτοχος τοῦ ἐνυποθήκου ἀκινήτου ὑποχρεοῦται νὰ ἐγκαταλείψῃ αὐτὸ ἄνευ ἐπιφυλάξεως, ἂν δὲν προτιμᾷ νὰ ἐξοφλήσῃ πάσας τὰς ἐγγεγραμμένας ἀπαιτήσεις, καὶ ἂν τὸ κεφάλαιον εἶναι ἐγγεγραμμένον ὡς φέρον τόκους, τοὺς καθυστερουμένους τόκους ἐνὸς ἔτους πρὸ τῆς εἰς αὐτὸν γνωστοποιήσεως τῆς ἐπιταγῆς καὶ ἀπὸ ταύτης μέχρις ἐξοφλήσεως.

915. Ἐὰν ὁ τρίτος κάτοχος δὲν ἐγκαταλείψῃ τὸ ἀκίνητον, οὔτε πληρώσῃ τὰς ἐγγεγραμμένας ἀπαιτήσεις, πᾶς ἐνυπόθηκος δανειστῆς ἀπαιτητῆς πιστώσεως δύναται νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἀναγκαστικὴν ἐκποίησιν τοῦ ἀκινήτου.

Ἡ κατάσχεσις δὲν ἐπιτρέπεται πρὶν παρέλθωσιν οὐκὼς ἡμέραι ἀπὸ τῆς εἰς τὸν ὀφειλέτην ἐπιταγῆς καὶ τῆς γνω-

στοποιήσεως αὐτῆς εἰς τὸν τρίτον κάτοχον, προσκαλούμενον νὰ πληρώσῃ, ἢ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ ἀκίνητον.

916. Ὁ τρίτος κάτοχος, ὁ μεταγράψας τὸ συμβόλαιον, δι' οὗ ἀπέκτησε τὴν κυριότητα, καὶ μὴ ὑπάρξας διάδικος κατὰ τὴν ἀπόφασιν, δι' ἧς κατεδικάσθη ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν αὕτη εἶναι μεταγενεστέρα τῆς μεταγραφῆς, δύναται νὰ προτείνῃ ἐνστάσεις παραλειφθείσας παρὰ τοῦ ὀφειλέτου, ἐὰν αὗται δὲν εἶναι ὅλως προσωπικαί.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει δύναται νὰ προτείνῃ τὰς ἐνστάσεις, ὅσας ἡδύνατο καὶ αὐτὸς ὁ ὀφειλέτης μετὰ τὴν καταδίκην.

917. Ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ ὑποκειμένου εἰς τὴν ὑποθήκην ἀκινήτου ἐπιτρέπεται εἰς πάντα τρίτον κάτοχον, μὴ προσωπικῶς ὑπεύθυνον εἰς τὸ χρέος καὶ ἔχοντα τὴν ἱκανότητα τοῦ ἐκποιεῖν, ἢ λαβόντα νομίμως τὴν περὶ τούτου ἄδειαν.

Ἡ ἐγκατάλειψις αὕτη δὲν φέρει βλάβην εἰς τὰς ὑποθήκας, τὰς νομίμως ἐγγραφείσας κατὰ τοῦ τρίτου κατόχου.

918. Αἱ δουλεῖται, αἱ ὑποθήκαι καὶ τὰ λοιπὰ ἐμπράγματα δικαιώματα, ὅσα ἀνῆκον εἰς τὸν τρίτον κάτοχον, ἀναζῶσι μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν αὐτοῦ, ἢ μετὰ τὸν κατ' αὐτοῦ γενόμενον πλειστηριασμόν, ὅπως ἦσαν, πρὶν οὗτος ἀποκτήσῃ τὸ ἀκίνητον.

919. Μεχρισοῦ ἐνεργηθῇ ὁ πλειστηριασμός, ὁ τρίτος κάτοχος δύναται ν' ἀνακτήσῃ τὸ ἀκίνητον, πληρόνων τὰς ἐγγεγραμμένας ἀπαιτήσεις κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρ. 914 ὥρισμένα καὶ τὰ ἔξοδα.

920. Ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ ἀκινήτου ἐνεργεῖται διὰ δηλώσεως ἐνώπιον τοῦ γραμματέως τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ, ἐνθα καίται τὸ ἀκίνητον, Πρωτοδικῶν, συντασσομένης ἐκθέσεως.

Ἐπὶ τῇ αἰτήσει οἵουδήποτε ἐνδιαφερομένου τὸ δικαστήριον διορίζει πρὸς διαχείρισιν τοῦ ἀκινήτου μεσεγγυοῦχον, πρὸς ὃν γίνονται αἱ παρὰ τοῦ νόμου διατασσόμεναι κοινοποιήσεις τοῦ πλειστηριαμοῦ,

Ὁ τρίτος κάτοχος εἶναι φύλαξ τοῦ ἐγκαταλειφθέντος ἀκινήτου μέχρι τῆς εἰς τὸν μεσεγγυοῦχον παραδόσεως.

921. Ὁ τρίτος κάτοχος ὀφείλει ἀποζημιῶσιν διὰ τὰς ἐκ βαρέως αὐτοῦ πταίσματος προσγενομένας βλάβας εἰς τοὺς ἐγγεγραμμένους πιστωτάς καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπικλησθῇ πρὸς ἀντιστάσεις ἐνεκα βελτιώσεων.

Δύναται ὅμως νὰ ζητήσῃ, νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τοῦ τιμήματος τὸ ἀναλογοῦν μέρος εἰς τὰς γενομένας παρ' αὐτοῦ μετὰ τὴν μεταγραφὴν τοῦ ἰδίου τίτλου βελτιώσεις, ἀλλὰ λαμβάνων ὅ,τι εἶναι ὀλιγώτερον, εἴτε τὸ δαπανηθὲν, εἴτε τὴν ἀξίαν τῶν βελτιώσεων κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐγκαταλείψεως, ἢ τοῦ πλειστηριασμοῦ.

922. Οἱ καρποὶ τοῦ ἐνυποθήκου ἀκινήτου χρεωστοῦνται παρὰ τοῦ τρίτου κατόχου μόνον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἐπιταγῆς.

923. Ὁ τρίτος κάτοχος, ὅστις ἐξώφλησε τὰς ἐγγεγραμμένας ἀπαιτήσεις, ἢ ἐγκατέλειπε τὸ ἀκίνητον, ἢ ἐστερήθη αὐτοῦ συνεπείᾳ τοῦ πλειστηριασμοῦ, ἔχει ἀγωγὴν ἀποζημιώσεως κατὰ τοῦ δικαιοπαρόχου αὐτοῦ.

Ὁ τρίτος κάτοχος αὐτοδικαίως ἀντικαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ δανειστοῦ κατ' ἄλλων τρίτων κατόχων ἄλλων ἀκινήτων ἐνυποθήκων εἰς τὴν αὐτὴν ἀπαίτησιν, εἰς τὴν συνεισφέρουσιν ἀναλόγως τῆς ἀξίας ἐκάστου ἀκινήτου ἅπαντες οἱ τρίτοι κάτοχοι.

924. Ἐὰν ὁ τρίτος κάτοχος εἶναι συνεπείᾳ τῆς ἀποκτήσεως τοῦ ἀκινήτου ὀφειλέτης ποσοῦ ἤδη ἀπαιτητοῦ, καὶ ἀρκοῦντος πρὸς ἐξόφλησιν ὅλων τῶν ἐγγεγραμμένων ἀπαιτήσεων κατὰ τῶν προηγουμένων κυρίων, ἕκαστος τῶν πιστωτῶν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν καταβολὴν, ἂν ἐγένετο προσηκόντως μεταγραφῇ.

Ἐὰν ὅμως ἡ ὀφειλὴ τοῦ τρίτου κατόχου δὲν εἶναι ἤδη ἀπαιτητὴ, ἢ εἶναι μικρότερα, ἢ ἄλλη παρὰ τὰ ὀφειλόμενα εἰς τοὺς μνησθέντας δανειστάς, οὗτοι δύνανται, ἐὰν συμφωνήσωσι πάντες, νὰ λάβωσιν ὅ,τι εἰς ἕκαστον ὀφείλεται, καθ' οὓς ὅρους καὶ καθ' ἃς προθεσμίας ὑπεχρεώθη ὁ τρίτος κάτοχος.

Κατ' ἀμφοτέρως τὰς περιπτώσεις δὲν δύναται ὁ τρίτος κάτοχος ν' ἀποφύγῃ τὴν καταβολὴν, ἐγκαταλιμπάνων τὸ ἀκίνητον, ἀλλὰ γενομένης τῆς καταβολῆς, τὸ ἀκίνητον ἐλευθεροῦται ἀπὸ τῶν ἐγγεγραμμένων ὑποθηκῶν καὶ ἀπὸ τῆς τοῦ πωλητοῦ, ὁ δὲ τρίτος κάτοχος δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξάλειψιν τῶν σχετικῶν ἐγγραφῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄

Περὶ περιστολῆς τῆς ἐγγεγραμμένης ὑποθήκης.

925. Αἱ ὑποθήκαι περιστέλλονται, εἴτε διὰ τῆς ἀπελευθερώσεως ἀκινήτου τινος ἐκ τῶν ὑποκειμένων εἰς τὴν αὐτὴν ἀπαίτησιν, εἴτε διὰ τῆς μειώσεως τοῦ ἐγγεγραμμένου ποσοῦ.

926. Δὲν εἶναι δεκτὴ αἴτησις περιστολῆς, εἴτε πρὸς ἀπελευθέρωσιν ἀκινήτου, εἴτε πρὸς μείωσιν τοῦ ποσοῦ, ἂν ταῦτα ὠρίσθησαν διὰ συμβάσεως, ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

927. Ἡ ἐλευθέρωσις ἀκινήτων διατάσσεται, ἂν τῶν ὑπολειπομένων διὰ τὴν αὐτὴν ἐγγραφὴν ἀκινήτων ἡ ἀξία ὑπερβαίῃ κατὰ τὸ τρίτον τὰς προεγγεγραμμένας ἀπαιτήσεις καὶ αὐτὴν, προσθήκη καὶ τῶν παρακολουθημάτων κατὰ τὸ ἄρθρον 905, ἡ δὲ μείωσις τοῦ ὀρισθέντος κατὰ τὸ ἄρθρον 886 παρὰ τοῦ πιστωτοῦ ποσοῦ γίνεται κατ' ἐκτίμησιν τοῦ δικαστοῦ.

928. Αἱ πρὸς περιστολὴν δαπάναι βαρύνουσι τὸν αἰτοῦντα. Ἐὰν ὅμως ἡ περιστολὴ διατάττεται λόγῳ τῆς ὑπερβολικῆς ἐκτιμήσεως τοῦ πιστωτοῦ, οὗτος καταδικάζεται εἰς τὰ ἔξοδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

Περὶ ἀποσβέσεως καὶ ἐξαλειψέως τῶν ὑποθηκῶν.

ΤΜΗΜΑ Α΄.

Περὶ ἀποσβέσεως τῶν ὑποθηκῶν.

929. Ἡ ὑποθήκη ἀποσβέννυται·

1) Διὰ τῆς ἀποσβέσεως τῆς ἀπαιτήσεως.

2) Διὰ τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ ἐνυποθήκου ἀκινήτου, τηρουμένων τῶν ἐν ἄρθρῳ 912 διατεταγμένων.

3) Διὰ τῆς παραιτήσεως τοῦ πιστωτοῦ.

4) Διὰ τῆς καταβολῆς τοῦ ἐκπλειστηριάσματος κατὰ τὸ ἄρθρον 997 τῆς πολ. δικονομίας.

5) Παρελθόντος τοῦ χρόνου, δι' ὃν παρεχωρήθη ἡ ὑποθήκη.

6) Διὰ τῆς παραγραφῆς.

930. Ἡ ὑποθήκη, ἐπὶ μὲν τῶν κατεχομένων ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου ἀκινήτων, συμπαραγράφεται μετὰ τῆς κυρίας ἀπαιτήσεως, ἐπὶ δὲ τῶν κατεχομένων ὑπὸ τρίτων, παρελεύσει τριάκοντα ἐτῶν κατὰ τοὺς περὶ παραγραφῆς κανόνες.

931. Ἡ προσημείωσις ἀποσθέννυται αὐτοδικαίως συνεπεία τῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ἀπορρίπτεται ἡ προσημειωθεῖσα ἀπαίτησις τελεσιδίκως, ἢ ἂν ἐπεδικάσθη μὲν ἡ ἀπαίτησις τελεσιδίκως, δὲν ἐτράπη ὅμως ἡ προσημείωσις εἰς ὑποθήκην ἐντὸς ἐξήκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας ταύτης.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ ἐξάλειψως τῶν ὑποθηκῶν.

932. Αἱ ἐγγεγραμμένα ὑποθήκαι καὶ προσημειώσεις ἐξάλειφονται ἀπὸ τῶν βιβλίων τῶν ὑποθηκῶν, ἢ τῇ συναίνεσει τοῦ δανειστοῦ, ἂν ἔχῃ πρὸς τοῦτο ἱκανότητα, ἢ ἐπὶ τῇ βάσει τελεσιδίκου ἀποφάσεως.

933. Ἡ συναίνεσις τοῦ ἐνυποθήκου δανειστοῦ ἀποδεικνύεται διὰ δημοσίου περὶ τούτου ἐγγράφου κατὰ τύπους συντεταγμένου.

934. Ὅταν δὲν δοθῇ ἡ συγκατάθεσις διὰ τὴν ἐξάλειψιν, ἡ περὶ αὐτῆς αἴτησις φέρεται εἰς τὸ δικαστήριον τῆς περιφερείας, ἔνθα ἐγένετο ἡ ἐγγραφή, ἂν δὲν εἶναι παρεμπίπτουσα ἢ συναφὴς μετ' ἄλλης δίκης ἐκκρεμοῦς ἐνώπιον ἄλλου δικαστηρίου.

935. Τὸ δικαστήριον διατάσσει τὴν ἐξάλειψιν, ἂν ἡ ὑποθήκη εἶναι ἀπεσβεσμένη, ἢ εἶναι ἄκυρος.

936. Ἡ προσημείωσις ἐξάλειφεται προσέτι προσαγομένης τῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς ἀπερρίφθη τελεσιδίκως ἡ προσημειωθεῖσα ἀπαίτησις, ἢ τῆς ἀποφάσεως, δι' ἧς τελεσιδίκως ἐπεδικάσθη, ἂν ἐντὸς ἐξήκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τελεσιδικίας δὲν ἐγένετο τροπὴ τῆς προσημειώσεως εἰς ὑποθήκην.

937. Τὴν τάξιν τῆς ἐν τοῖς βιβλίοις τῶν ὑποθηκῶν ἐξαιφερομένης ὑποθήκης λαμβάνει ἡ ἀμέσως ἐπομένη κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐγγραφῆς.

938. Ἡ ὑποθήκη δὲν ἀναζῇ αὐτοδικαίως, ἂν δὲν γίνη πάλιν ἐγγραφή, ἰσχύουσα ἀφ' ἧς ἐγένετο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ ὑποθηκοφυλάκων, εὐθύνης αὐτῶν καὶ τῶν παρ' αὐτῶν κρατουμένων βιβλίων.

939. Ἐν τῇ πρωτεύουσῃ, ἢ καὶ ἐν ἄλλαις πόλεσιν ἐκάστης

ἐπαρχίας, ὑπάρχει γραφεῖον ὑποθηκῶν, ἐν ᾧ μόνον γίνονται αἱ ἐγγραφεῖς, αἱ προσημειώσεις, αἱ ἐξαλείψεις αὐτῶν καὶ αἱ μεταγραφαί, αἱ ἀναγόμεναι εἰς τὰ ἐν τῇ περιφερείᾳ τῶν γραφείων τούτων κείμενα ἀκίνητα.

940. Ἡ περιφέρεια ἐκάστου γραφείου ὑποθηκῶν ὀρίζεται διὰ Β. Διατάγματος.

941. Ἡ ὑπηρεσία τοῦ γραφείου τῶν ὑποθηκῶν ἀντίθεται εἰς τοὺς εἰρηνοδίκας, ὅπου δὲν διωρίσθησαν εἰδικοί ὑποθηκοφύλακες.

942. Οἱ ἐκπληροῦντες χρέη ὑποθηκοφύλακος εἰρηνοδίκαι ἀναπληροῦνται κατὰ τὰ περὶ τούτων ὠρισμένα, τοὺς δὲ εἰδικοὺς ὑποθηκοφύλακας κωλυομένους, ἢ ὁσάκις κενοῦται ἡ θέσις αὐτῶν, ἀναπληροῦσιν οἱ κατὰ τόπον εἰρηνοδίκαι κατὰ τάξιν ἀρχαιότητος, ἢ οἱ ἀναπληρωταὶ αὐτῶν.

943. Τὰ κωλύματα τοῦ ἀρθρ. 177 τοῦ ὀργ. τῶν δικαστηρίων ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τοὺς ὑποθηκοφύλακας.

944. Τὰ βιβλία τῶν μεταγραφῶν καὶ τῶν ὑποθηκῶν εἶναι δημόσια, ὅθεν οἱ ὑποθηκοφύλακες ἀνοίγουσιν αὐτὰ κατὰ τὰς κεκανονισμένας ὥρας πρὸς ἅπαντα βουλόμενον νὰ βεβαιωθῇ ἰδίους ὅμμασιν περὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν, δὲν ἐπιτρέπεται ὅμως οἱ ἐπισκεπτόμενοι τὰ βιβλία, νὰ λαμβάνωσι μόνον ἀντίγραφα μεταγραφῆς, ἐγγραφῆς, ἢ σημειώσεως.

945. Εἰς πάντα αἰτοῦντα ὁ ὑποθηκοφύλαξ δίδει ἀντίγραφον τῶν μεταγραφῶν, ἐγγραφῶν ἢ σημειώσεων, ἢ πιστοποιήσιν περὶ μὴ ὑπάρξεως αὐτῶν. Τὰ ἀντίγραφα τῶν ἐγγραφῶν πρέπει νὰ περιέχωσι καὶ ὅλας τὰς σημειώσεις αὐτῶν.

Αἱ ἐξηλειμμένα ἐγγραφεῖς δὲν συμπεριλαμβάνονται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις, ἂν τοῦτο δὲν ζητηθῇ.

946. Ἐπὶ τῇ αἰτήσει ὁ ὑποθηκοφύλαξ δύναται νὰ δώσῃ συνοπτικὴν σημείωσιν τῶν ἐγγραφῶν, αἵτινες βαρύνουσιν ἀκίνητον.

947. Ὁ ὑποθηκοφύλαξ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰς ζημίας, τὰς προελθούσας.

1) Διὰ τὴν μὴ καταχώρισιν ἐν τοῖς κρατούμενοις παρ' αὐτοῦ βιβλίοις μεταγραφῆς, ἐγγραφῆς ἢ σημειώσεως, ἢ διὰ τὰς ἐν αὐταῖς γενομένας παραδρομὰς.

2) Διότι ἐν τοῖς πιστοποιητικοῖς αὐτοῦ παρελείφθη μεταγραφὴ, ἐγγραφὴ, ἢ σημείωσις, ἢ διότι ἀτελῶς ἐμνημονεύθησαν,

ἐκτός ἂν ἡ παράλειψις, ἢ ἡ ἔλλειψις, ἐπῆγασαν ἐξ ἑλλειπῶν πληροφοριῶν, μὴ καταλογιστέων εἰς αὐτόν.

3) Ἐνεκεν ἐξαλείψεως γενομένης παρανόμως.

4) Διὰ τὴν μὴ ἀσφαλῆ φύλαξιν τῶν κατὰ νόμον παραδοθέντων εἰς αὐτόν ἐγγράφων.

948. Ἐν περιπτώσει ἀσυμφωνίας τῶν βιβλίων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν ἀντιγράφων ἢ πιστοποιητικῶν, τῶν παρὰ τοῦ ὑποθηκοφύλακος ἐκδοθέντων, δὲν βλάπτονται τὰ δικαιώματα, οἷα ἐκ τῶν βιβλίων ἐξάγονται, ἀλλ' ὁ ἕνεκα τῆς μὴ ἀκριβοείας τῶν ἀντιγράφων καὶ πιστοποιητικῶν ζημιωθείς δύναται νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἐκδόντος αὐτὰ ὑποθηκοφύλακος ἀποζημιώσιν.

949. Ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ὑποθηκοφύλακα, ἔστω καὶ δι' ἀταξίαν τῶν περιλήψεων, ν' ἀποποιηθῇ, ἢ νὰ βραδύνη νὰ δεχθῇ τοὺς παραδιδομένους τίτλους καὶ νὰ ἐνεργήσῃ μεταγραφὴν, ἐγγραφὴν ἢ σημειώσιν ζητηθεῖσαν, ἢ νὰ ἐκδώσῃ ἀντίγραφον ἢ πιστοποιητικόν, ἐπὶ ποινῇ ἀνορθώσεως τῆς ἐντεῦθεν προσελούσης ζημίας. Πρὸς βεβαίωσιν τούτων ὁ ἐνδιαφερόμενος δύναται νὰ ζητήσῃ νὰ γίνῃ παραχρῆμα ἔκθεσις παρὰ συμβολαιογράφου, ἢ παρὰ κλητῆρος, παρόντων καὶ δύο μαρτύρων.

Ἄν ὅμως αἱ περιλήψεις, ἢ οἱ τίτλοι ἕνεκα κακογραφίας εἶναι ἀκατάληπτοι, ἢ ἂν δὲν προσάγεται, ὅσας ἀπαιτεῖται, δημόσιον ἐγγραφον κατὰ τὰ ἐν ἄρθρ. 623, 876, 884 καὶ 885 ὥρισμένα, ὁ ὑποθηκοφύλαξ δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν ἐγγραφὴν.

950. Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς ὑποθηκοφύλακας νὰ δέχωνται αἰτήσεις μεταγραφῆς, ἢ ἐγγραφῆς, κατ' ἄλλην ὥραν, ἢ καθ' ἣν ἀνοίγεται εἰς τὸ κοινὸν τὸ γραφεῖον αὐτῶν, συμφώνως πρὸς τὸν ὑπάρχοντα κανονισμόν.

951. Οἱ ὑποθηκοφύλακες ὀφείλουσι νὰ κρατῶσι γενικὸν βιβλίον εἰσερχομένων, ἐν ᾧ καταχωρίζουσι καθ' ἑκάστην καὶ ἅμα τῇ λήψει πᾶν ἐγγραφον παραδιδόμενον πρὸς μεταγραφὴν, ἐγγραφὴν, ἢ καταχώρισιν σημειώσεως.

Ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ, διηρημένῳ εἰς πλινθίδας, γίνεται σημείωσις τοῦ αὖξοντος ἀριθμοῦ, τῆς ἡμέρας τῆς αἰτήσεως, τοῦ παραδίδοντος καὶ τοῦ δι' ὃν γίνεται ἡ αἴτησις, τῶν ἐμφανισθέντων τίτλων, τοῦ σκοποῦ τῆς αἰτήσεως, δηλ. πρὸς με-

ταγραφὴν, ἐγγραφὴν ἢ καταχώρισιν σημειώσεως, καὶ τῶν προσώπων, καθ' ὧν γίνεται ἡ αἵτησις.

Ἄμα γενομένης τῆς καταχωρίσεως ταύτης, ὁ ὑποθηκοφύλαξ δίδει ἐπὶ ἀπλοῦ χάρτου καὶ ἀνεξόδως, πρόχειρον ἀποληπτικὴν ἀπόδειξιν εἰς τὸν παραδόσαντα, φέρουσιν τὸν αὖξοντα ἀριθμόν.

Κατὰ τὸ τέλος ἐκάστης ἡμέρας ὁ ὑποθηκοφύλαξ, περὶ τῶν τὴν σειρὰν τῶν ἐργασιῶν, χρονολογεῖ καὶ ὑπογράφει τὸ βιβλίον εἰσερχομένων, οὐδὲν ἀφίνων κενόν.

952. Πλὴν τοῦ γενικοῦ τούτου βιβλίου ὁ ὑποθηκοφύλαξ ὀφείλει νὰ ἔχῃ ἰδιαίτερα βιβλία.

α') τῶν μεταγραφῶν,

β') τῶν ὑποθηκῶν καὶ

γ') εὐρετήρια αὐτῶν.

953. Τὰ ἀνωτέρω μνημονευθέντα βιβλία εἰσερχομένων, μεταγραφῶν, ὑποθηκῶν καὶ εὐρετηρίων, πρέπει νὰ ἦναι δεδεμένα, κατὰ σελίδα ἡριθμημένα καὶ καθ' ἕκαστον φύλλον μονογραφημένα παρὰ τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν, ἢ τοῦ παρὰ τούτου ἐπιτετραμμένου δικαστοῦ, καὶ νὰ φέρωσιν ἐπὶ τοῦ τελευταίου φύλλου τὴν περὶ τούτου μαρτυρίαν, συναναφερομένου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σελίδων καὶ παρατιθεμένου τοῦ ἔτους, τοῦ μηνὸς, τῆς ἡμέρας καὶ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν, ἢ τοῦ ἀναπληροῦντος αὐτὸν δικαστοῦ.

954. Ἐκάστη πρᾶξις μεταγραφῆς, ἐκάστη ἐγγραφὴ καὶ ἐκάστη σημείωσις καὶ ἐξάλειψις ἐν τῷ βιβλίῳ ὑποθηκῶν φέρει ἐν τέλει χρονολογίαν καὶ τὴν ἰδιόχειρον τοῦ ὑποθηκοφύλακος ὑπογραφὴν.

955. Ἐὰν συμπέσῃ συρροή, ὁ δὲ φύλαξ τῶν ὑποθηκῶν δὲν δυνηθῇ νὰ ἐνεργήσῃ ἀπάσας τὰς μεταγραφὰς, ἢ ἐγγραφὰς, ὀφείλει νὰ προβῇ εἰς τὴν καταχώρισιν αὐτῶν καθ' ἣν τάξιν ἐνεφανίσθησαν, πρὶν ἐξαντλήσῃ δὲ αὐτάς, δὲν δύναται νὰ ἐνεργήσῃ ἄλλας μεταγενεστέρως ἐμφανισθείσας. Ἐν τῇ καταχωρίσει τηρεῖ ὁ ὑποθηκοφύλαξ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐμφανίσεως κατὰ τὸ βιβλίον εἰσερχομένων.

956. Ἐν τῷ βιβλίῳ ὑποθηκῶν πρέπει πάντοτε νὰ γίνεται παραπομπὴ εἰς τὸ βιβλίον μεταγραφῆς, ὁσάκις ἡ πρᾶξις, δι' ἧς ἀπέκτησε τὴν κυριότητα τοῦ ἐνυποθήκου ἀκινήτου ὁ ὀφειλέτης, εἶναι μεταγεγραμμένη. Πάσης μεταγενεστέρως

μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος διὰ πράξεως μεταγραφομένης πρέπει νὰ γίνεται μνεῖα ἐν τῷ βιβλίῳ ὑποθηκῶν, ἐν τῷ οἰκείῳ φύλλῳ τοῦ ἀκινήτου, ὅπερ ὑπάρχει βεβαρημένον δι' ἐγγραφῆς ὑποθηκῶν.

957. Αἱ κατασχέσεις τῶν ἀκινήτων δὲν σημειοῦνται ἐν ἰδιαιτέρῳ βιβλίῳ κατὰ τὸ ἄρθρον 960 τῆς πολ. δικονομίας, ἀλλ' ἐν τῷ οἰκείῳ βιβλίῳ μεταγραφῶν καὶ ὑποθηκῶν.

958. Τὰ περὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν γραφείων ὑποθηκῶν καὶ τῆς ρυθμίσεως τῶν παρὰ τῶν ὑποθηκοφυλάκων κρατούμενων βιβλίων κανονίζονται διὰ Β. Διατάγματος, ἡ δὲ σύνταξις τῶν βιβλίων γίνεται ὁμοιομόρφως κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ διατάγματος τούτου.

959. Πλὴν τῆς εὐθύνης πρὸς τοὺς ζημιωθέντας, οἱ ὑποθηκοφύλακες ὑπόκεινται εἰς πειθαρχικὰς ποινὰς διὰ τὴν ἄτακτον κράτησιν τῶν βιβλίων, ἢ τὴν μὴ τήρησιν τῶν διατεταγμένων. Πρὸς τοῦτο ὁ εἰσαγγελεὺς τῶν πρωτοδικῶν, ἢ ἀντ' αὐτοῦ ὁ ἀντεισαγγελεὺς, ἐπισκέπτεται τὰ βιβλία μεταγραφῶν καὶ ὑποθηκῶν, ὅσαςκις νομίση ἀναγκαῖον, ἅμα δὲ ἀνακαλύψῃ παράπτωμα, ζητεῖ παρὰ τοῦ ἀρμοδίου δικαστικοῦ συμβουλίου τὴν ἐφαρμογὴν πειθαρχικῆς ποινῆς κατὰ τὰ ἄρθρα 293 καὶ ἐπ. τοῦ δικ. ὀργανισμοῦ,

— 372 —

BIBΛION TPITON.

ΠΕΡΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Γενικαὶ Διατάξεις.

960. Κληρονομία ἐστὶ τὸ σύνολον τῶν δικαιωμάτων καὶ ὑποχρεώσεων, τῶν ἀποτελούντων τὴν περιουσίαν ἀποβιώσαντος, πλὴν τῶν μετὰ τοῦ προσώπου κατὰ τοὺς εἰδικωτέ-
ρους τοῦ νόμου ὁρισμοὺς συνεκλειπόντων· κληρονόμος δὲ, ὁ εἰς τὸ σύνολον τοῦτο καθ' ὅλου ἢ ἐν μέρει διαδεχόμενος τὸν ἀποβιώσαντα. Ἐν ἡ πλείονα κατ' ἰδίαν πράγματα, ἢ δικαιώματα, καταλειφθέντα εἰς ἐπιζῶντα, καλοῦνται κληροδοτήματα, ὁ δὲ εἰς ὃν καταλείπονται κληροδόχος.

961. Τὸ κληρονομικὸν δικαίωμα ἐπάγεται ἢ ἐκ διαθήκης, ἢ ἐκ τοῦ νόμου.

Δύνανται δὲ νὰ συνυπάρξωσι τοῦ αὐτοῦ προσώπου κληρονόμοι, ἐκ τε διαθήκης καὶ ἐκ τοῦ νόμου.

Ἡ παρὰ τοῦ νόμου ὀριζομένη κληρονομικὴ διαδοχὴ χωρεῖ μόνον, ὅταν ἡ ἐκ διαθήκης ἐκλήπη, ἢ καθόλου, ἢ ἐν μέρει.

962. Ἐν ἀμφιβολίᾳ, τίς ἐκ δύο ἢ πλείονων ἀποθανόντων προαπεβίωσεν, ὁ ἰσχυριζόμενος τὴν προαποβίωσιν τινὸς ἐξ αὐτῶν ὀφείλει ν' ἀποδείξῃ τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦτον, ἄλλως ὁ νόμος τεκμαίρεται τὴν σύγχρονον ἀποβίωσιν.

963. Ὁ κληρονόμος ἀποβιώσας, πρὶν ἢ ἀποδεχθῇ τὴν κληρονομίαν, μεταβιβάζει εἰς τοὺς ἰδίους αὐτοῦ κληρονόμους τὸ πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῆς δικαίωμα, ἂν εἶχεν αὐτὸ καθ' ὃν χρόνον ἀπεβίωσεν.

964. Ὁ δυνάμενος ν' ἀποκτήσῃ περιουσίαν δύναται καὶ νὰ κληρονομήσῃ, πλὴν τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου προνοουμένων ἐξαίρέσεων.

965. Ἡ ἱκανότης τοῦ κληρονομεῖν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καθ' ὃν χρόνον ἐπάγεται ἡ κληρονομία· ὁ χρόνος οὗτος εἶναι ὁ τοῦ θανάτου τοῦ κληρονομουμένου, ἐὰν ἄλλο τι δὲν διατάττῃ ὁ νόμος.

966. Ὁ ἐκ προθέσεως φονεύσας, ἢ ἀποπειραθεὶς νὰ φονεύσῃ τινὰ, στερεῖται ὡς ἀνάξιος τοῦ δικαιώματος νὰ κλη-

ρονομήσῃ αὐτόν. Ὡσαύτως στερεῖται τοῦ δικαιώματος τούτου καὶ ὁ ἐκ προθέσεως φονεύσας, ἢ ἀποπειραθεὶς νὰ φονεύσῃ τὰ τέκνα, τοὺς γονεῖς, ἢ τὸν σύζυγον τοῦ κληρονομουμένου, ἢ ὁ καταδικασθεὶς ἐπὶ ψευδεὶ κατὰ μὲνύσει αὐτοῦ ἕνεκα κακουργήματος.

967. Εἶναι ἐπίσης ἀνάξιος τοῦ κληρονομήσαι τινα, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ ποινικῷ νόμῳ ἀναφερομένων προσώπων, ὁ καταναγκάσας τὸν κληρονομούμενον νὰ διαθέσῃ, ἢ ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ἤδη γενομένην διαθήκην, ὁ βίᾳ κωλύσας αὐτὸν νὰ συντάξῃ διαθήκην, ἢ νὰ μεταβάλῃ αὐτήν, ὁ ὑποθεὶς αὐτῷ ὑποβολιμαίαν διαθήκην, ἢ ἀλλοιώσας, ἢ ἐξαφανίσας τὴν ἤδη γενομένην καὶ ὁ συνεργήσας εἰς ταῦτα.

968. Ἡ ἐν τοῖς ἄρθροις 966 καὶ 967 ἀναξιότης τοῦ κληρονομεῖν ἐκλείπει, ἔάν ὁ κληρονομούμενος ἀπονείμῃ συγγνώμην τῷ ἀναξίῳ διὰ δημοσίου ἐγγράφου, ἢ διὰ διαθήκης.

969. Οἱ κατιόντες τοῦ ἀναξίου, εἰς ὃν ἐπάγεται ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομία, δὲν ἀποκλείονται τῆς κληρονομίας ταύτης· ὁ ἀνάξιος γονεὺς ἐπὶ τῆς περιελούσης εἰς τὸ τέκνον αὐτοῦ τοιαύτης κληρονομίας στερεῖται τῆς παρὰ τοῦ νόμου ἀπονεμομένης αὐτῷ ἐπικαρπίας.

970. Ἡ τῆς ἀναξιότητος ἀγωγὴ παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν πέντε ἐτῶν, ἀφ' ἧς ἡ κληρονομία περιῆλθεν εἰς τὴν νομὴν τοῦ ἀναξίου.

971. Ὁ κληρονόμος, ἅμα ἀποδεχθεὶς τὴν κληρονομίαν, ἐκπροσωπεῖ τὸν κληρονομούμενον καθ' ὅλας τὰς εἰς τὴν κληρονομικὴν ὁμάδα ἀναγομένας σχέσεις.

972. Οἱ ὅρισμοὶ τῶν ἄρθρων 964—969 ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ κληροδοσιῶν.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῆς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῆς κληρονομίας τῶν νομίμων συγγενῶν.

973. Τὸν ἀποθανόντα κληρονομοῦσι τὰ τε γνήσια τέκνα,

καὶ τοὶ γεννηθέντα ἐκ γάμων διατρώσιν, καὶ οἱ κατιόντες αὐτῶν, κατὰ κεφαλὰς μὲν, ἂν ὥσι τοῦ πρώτου βαθμοῦ οἱ κληρονομοῦντες, κατὰ ρίζας δὲ, ἂν πάντες ἢ τινὲς αὐτῶν εἶναι ἀπότεροι κατιόντες.

Ἐπὶ τῆς κατὰ ρίζας κληρονομίας, πλείονες ἔγγονοι, ἢ ἀπότεροι κατιόντες λαμβάνουσιν ὅ,τι ἤθελε λάβει ὁ γονεὺς αὐτῶν, ἂν ἔζη, ἢ εἶχε τὴν πρὸς τὸ κληρονομεῖν ἱκανότητα, διανεμόμενοι αὐτὸ κατὰ κεφαλὰς.

974. Εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν γνησίων τέκνων ὑπάγονται τὰ νομιμοποιηθέντα καὶ τὰ θετὰ τέκνα καὶ οἱ κατιόντες αὐτῶν.

975. Τὸν ἀποθανόντα ἄτεκνον καὶ μὴ καταλιπόντα ἀδελφοὺς, ἀδελφάς, ἢ κατιόντας τούτων, κληρονομοῦσιν ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐξίσου, ἢ ὁ ἐπιζῶν τούτων.

976. Τὸν ἀποθανόντα ἄτεκνον καὶ μὴ καταλιπόντα γονεῖς, ἀδελφοὺς, ἀδελφάς, ἢ κατιόντας τούτων, κληρονομοῦσι κατὰ τὸ ἥμισυ οἱ ἀνιόντες τῆς πατρικῆς, κατὰ δὲ τὸ ἕτερον ἥμισυ οἱ ἀνιόντες τῆς μητρικῆς γραμμῆς.

Ἄν οἱ ἀνιόντες δὲν ᾖναι ἰσοβάθμιοι, ὁ ἐγγύτερος ἀποκλείει τοὺς λοιποὺς καὶ τῆς ἐτέρας γραμμῆς.

977. Ἐὰν πλὴν τῶν γονέων ἢ τοῦ ἐτέρου τούτων ὑπάρχουσιν ἀδελφοί, ἢ ἀδελφαὶ τοῦ κληρονομουμένου, κληρονομοῦσι πάντες ἐξίσου καὶ κατὰ κεφαλὰς.

Ἐτεροθαλεῖς ὁμοπάτριοι ἢ ὁμομήτριοι ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαὶ, κληρονομοῦσιν, εἴτε ὑπάρχουσιν ἀμφιθαλεῖς, εἴτε μὴ, ἀλλὰ λαμβάνουσι τὸ ἥμισυ τῆς εἰς τοὺς ἀμφιθαλεῖς ἀνηκούσης μερίδος.

Οἱ κατιόντες τῶν προαποβιωσάντων, ἢ πρὸς τὸ κληρονομεῖν ἀνικάνων ἀδελφῶν ἑκατέρου φύλου, κληρονομοῦσι κατὰ ρίζας, τουτέστι λαμβάνουσιν, ὅ,τι ἤθελε λάβει ὁ γονεὺς αὐτῶν, ἂν ἔζη, ἢ εἶχε τὴν πρὸς τὸ κληρονομεῖν ἱκανότητα, διανεμόμενοι αὐτὸ κατὰ κεφαλὰς.

Ἐν ἐλλείψει πατρὸς καὶ μητρὸς, ὁ ἐγγύτερος τῶν λοιπῶν ἀνιόντων συγκληρονομεῖ μετὰ τῶν ἀδελφῶν τοῦ κληρονομουμένου κατὰ κεφαλὰς. Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃσι καὶ προαποβιωσάντων ἀδελφῶν κατιόντες, συγκληρονομοῦσι καὶ οὗτοι κατὰ ρίζας.

978. Τὸν ἀποθανόντα, καὶ μὴ καταλιπόντα κατιόντας, ἢ

ἀνιόντας, κληρονομοῦσιν οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἀδελφαὶ κατὰ κεφαλὰς, οἱ δὲ κατιόντες προαποβιώσαντων ἀδελφῶν, κατὰ ρίζας.

Οἱ ἑτεροθαλεῖς ὅμως ἀδελφοὶ ἢ ἀδελφαὶ, καὶ οἱ κατιόντες τούτων, συγκληρονομοῦντες μετ' ἀμφιθαλῶν ἢ καὶ τῶν κατιόντων αὐτῶν, λαμβάνουσι τὸ ἥμισυ τῆς εἰς τοὺς ἀμφιθαλεῖς προσηκούσης μερίδος.

979. Ἡ κληρονομία τοῦ μὴ καταλιπόντος ἀνιόντας ἢ κατιόντας, ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφάς, ἢ κατιόντας τούτων, ἐπάγεται εἰς τοὺς ἐγγυτέρους αὐτοῦ συγγενεῖς.

Πέραν τοῦ δεκάτου βαθμοῦ ἡ κληρονομικὴ διαδοχὴ τῶν ἐκ πλαγίου συγγενῶν δὲν ἐπιτρέπεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῆς κληρονομίας τῶν φυσικῶν τέκνων.

980. Φυσικὰ τέκνα δὲν κληρονομοῦσι τοὺς γονεῖς, ἂν ἡ υἱότης αὐτῶν δὲν ἀνεγνωρίσθῃ ὑπὸ τῶν γονέων, ἢ τοῦ δικαστηρίου.

981. Τὰ ἀναγνωρισθέντα φυσικὰ τέκνα, κληρονομοῦντα μετὰ τῶν γνησίων ἢ τῶν κατιόντων τούτων, λαμβάνουσι τὸ ἥμισυ τῆς μερίδος, ἣν ἤθελον λάβει ἂν ἦσαν γνήσια.

982. Τὸν ἀποθανόντα ἄνευ γνησίων τέκνων ἢ ἀπωτέρω κατιόντων, ἀλλὰ καταλιπόντα πατέρα καὶ μητέρα, ἢ τὸν ἕτερον τούτων, ἢ ἄλλον ἀνιόντα, ἢ σύζυγον, κληρονομοῦσι τὰ φυσικὰ τέκνα κατὰ τὰ τρία πέμπτα· τὰ δὲ ἕτερα δύο πέμπτα ἐπάγονται εἰς τοὺς ἀνιόντας, ἢ εἰς τὸν σύζυγον.

Συνυπαρχόντων φυσικῶν τέκνων, ἀνιόντων καὶ συζύγου, οἱ μὲν ἀνιόντες λαμβάνουσι τὸ τρίτον, ὁ σύζυγος τὸ τέταρτον, τὸ δὲ ὑπολειπόμενον τὰ φυσικὰ τέκνα.

983. Εἰς τὴν κληρονομικὴν μερίδα τῶν φυσικῶν τέκνων καταλογίζονται ὅσα παρὰ τοῦ γονεῶς εἰς συνεισφορὰν ὑπάγονται κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ παρόντος νόμου, καὶ ἂν ὁ γονεὺς διέταξε τὴν ἀπὸ τῆς συνεισφορᾶς ἀπαλλαγὴν.

984. Ἐὰν ὁ ἀποθανὼν δὲν κατέλιπε γνησίους κατιόντας, ἀνιόντας, ἢ σύζυγον, τὰ φυσικὰ τέκνα κληρονομοῦσιν ὁλόκληρον τὴν περιουσίαν.

985. Προαποβιώσαντος τοῦ φυσικοῦ τέκνου, τὰ ἐν τοῖς

προηγούμενοι, ἄρθροις ὠρισμένα δικαιώματα αὐτοῦ περιέρχονται εἰς τοὺς γνησίους αὐτοῦ κατιόντας.

986 Τὸ φυσικὸν τέκνον, καίτοι ἀναγνωρισθὲν, οὐδὲν ἔχει δικαίωμα ἐπὶ τῆς περιουσίας τῶν συγγενῶν τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρὸς αὐτοῦ· οὐδὲ οἱ συγγενεῖς τῶν γονέων ἔχουσι δικαίωμα ἐπὶ τῆς κληρονομικῆς περιουσίας τοῦ φυσικοῦ τέκνου.

987. Μὴ καταλιπόντος τοῦ φυσικοῦ τέκνου κατιόντας ἢ σύζυγον, ἡ κληρονομία αὐτοῦ ἐπάγεται εἰς τὸν ἀναγνωρίσαντα αὐτὸ, ἢ δικαστικῶς κηρυχθέντα γονέα, ἢ καὶ εἰς ἀμφοτέρους τοὺς γονεῖς ἐξίσου, ἂν ἀμφοτέροι ἀνεγνώρισαν αὐτὸ, ἢ ἐκηρύχθησαν γεννήτορες αὐτοῦ.

988. Ἄν τὸ φυσικὸν τέκνον δὲν κατέλιπε κατιόντας, ἀλλὰ σύζυγον καὶ γονεῖς ἀναγνώρισαντας, ἢ δικαστικῶς κηρυχθέντας, τὸ ἥμισυ τῆς κληρονομίας λαμβάνει ὁ σύζυγος, τὸ δὲ ἕτερον ἥμισυ οἱ γονεῖς.

989. Τῶν ἐν τοῖς προηγούμενοις ἄρθροις ὠρισμένων δικαιωμάτων δὲν μετέχουσι τὰ τέκνα, ὧν ἡ ἀναγνώρισις δὲν ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ νόμου. Τὰ τοιαῦτα τέκνα κατὰ τὰς περιπτώσεις τοῦ ἄρθρου 353 ἔχουσι μόνον δικαίωμα διατροφῆς, ὅπερ προσδιορίζεται κατὰ τὴν περιουσίαν, τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν τάξιν τῶν κληρονόμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

*Περὶ τῶν κληρονομικῶν δικαιωμάτων τοῦ συζύγου
καὶ τοῦ δημοσίου.*

990. Ἄν ὁ ἀποβιώσας κατέλιπε σύζυγον καὶ γνήσια τέκνα, ὁ σύζυγος λαμβάνει ἐκ τῆς κληρονομικῆς περιουσίας τὴν ἐπικαρπίαν μερίδος ἴσης τῇ μερίδι ἐκάστου τῶν συγκληρονομούντων τέκνων, συναριθμουμένου καὶ αὐτοῦ τοῦ συζύγου.

Ἄν μετὰ τῶν γνησίων τέκνων συγκληρονομοῦσι καὶ φυσικά, ὁ ἐπιζῶν σύζυγος λαμβάνει τὴν ἐπικαρπίαν μερίδος ἴσης τῇ μερίδι ἐκάστου τῶν γνησίων τέκνων, συναριθμούμενος μετ' αὐτῶν.

Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἡ μερίς, ἐξ ἧς ὁ σύζυγος λαμβάνει τὴν ἐπικαρπίαν, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ τεταρτη-

μόριον τῆς κληρονομικῆς περιουσίας, ἐφαρμοζομένων τῶν ὀρισμῶν τοῦ ἄρθρου 1042.

991. Μὴ ὑπαρχόντων γνησίων τέκνων, ἀλλὰ μόνον ἀνιόντων, ἢ μόνον φυσικῶν τέκνων, ἢ μόνον ἀδελφῶν ἐκατέρου φύλου, ἢ μόνον κατιόντων ἐκ τούτων, ἐπάγεται εἰς τὸν ἐπιζῶντα σύζυγον ἡ πλήρης κυριότης τοῦ τριτημορίου τῆς περιουσίας· τοῦ τεταρτημορίου δὲ μόνον, ἂν συγκληρονομῇ μετ' ἀνιόντων καὶ φυσικῶν τέκνων συνάμα.

992. Ἐὰν ὁ σύζυγος καταλίπη συγγενεῖς ἄλλους ἢ τοὺς ἤδη μνημονευθέντας, ἡ κληρονομία ἐπάγεται εἰς τὸν ἐπιζῶντα σύζυγον κατὰ τὰ δύο τρίτα· καθ' ὁλοκληρίαν δὲ, ἂν καταλίπη συγγενεῖς ἀπωτέρους τοῦ ἔκτου βαθμοῦ

993. Ὁ μετ' ἄλλων κληρονομῶν σύζυγος ὀφείλει νὰ καταλογίσῃ εἰς τὴν κληρονομικὴν αὐτοῦ μερίδα πᾶν ἐκ τοῦ γαμικοῦ συμφώνου κέρδος.

994. Τὰ τῷ ἐπιζῶντι συζύγῳ ἀπονεμόμενα κληρονομικὰ δικαιώματα δὲν ἔχει ὁ δούς αἰτίαν εἰς τὴν διὰ τελεσιδικίου ἀποφάσεως χωρισμὸν ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης.

995. Ἐν ἐλλείψει τῶν ἐν τῷ παρόντι μέρει καλουμένων εἰς κληρονομίαν, αὕτη ἐπάγεται εἰς τὸ δημόσιον.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

Περὶ τῆς ἐκ διαθήκης διαδοχῆς.

996. Διαθήκη εἶναι πράξις ἀνακλητὴ, δι' ἧς διατάσσει τις τὰ τῆς ἰδίας περιουσίας διὰ τὸν μετὰ τὴν ἀποθίωσιν αὐτοῦ χρόνον.

997. Διὰ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πράξεως δὲν δύνανται δύο ἢ πλείονες νὰ διαθέσωσιν ὑπὲρ τρίτου, ἢ πρὸς ἀμοιβαῖον ὄφελος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ διαθέτειν.

998. Δύνανται νὰ διαθέσωσι διὰ τελευταίας βουλήσεως ὅσοι ὑπὸ τοῦ νόμου δὲν κηρύσσονται ἀνίκανοι πρὸς τοῦτο.

999. Ἀνίκανοι τοῦ διαθέτειν εἰσὶν·

α.) Οἱ μὴ συμπληρώσαντες τὸ δέκατον ὀγδοὺν ἔτος.

β'.) Οἱ ἔνεκα φρενοβλαθείας ἀπηγορευμένοι.

γ'.) Οἱ μὴ ἀπαγορευθέντες μὲν, ἀπδεικνυόμενοι δὲ μὴ ὑγιεῖς τὰς φρένας κατὰ τὸν χρόνον τῆς συντάξεως τῆς διαθήκης.

Ἡ ἐν τοῖς ἐδαφίοις β'. καὶ γ'. ὀριζομένη ἀνικανότης τότε μόνον ἐπιφέρει τὴν ἀκυρότητα τῆς διαθήκης, ἐὰν ὑφίστατο ἐν καιρῷ τῆς συντάξεως αὐτῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Περὶ τῆς ικανότητος τοῦ λαμβάνειν ἐκ διαθήκης.

1000. Ἀνίκανοι τοῦ λαμβάνειν ἐκ διαθήκης εἰσὶν οἱ πρὸς τὸ κληρονομεῖν ἀνίκανοι.

Δύναται ὅμως ἐκ διαθήκης νὰ καταλειφθῇ περιουσία εἰς τὰ ἄμεσα, καὶ τοι μὴπω συλληφθέντα, τέκνα προσώπου ὠρισμένου καὶ ζώντος κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀποθιώσεως τοῦ διαθέτου.

1001. Οἱ κατιόντες τοῦ ἀναξίου δικαιоῦνται νὰ λάβωσι τὴν νόμιμον μοῖραν, ἣν ἤθελε λάβει ὁ ἀνάξιος.

1002. Ὁ ἐπίτροπος δὲν δύναται νὰ λάβῃ τι ἐκ διαθήκης τοῦ ἐπιτροπευομένου, ἂν αὕτη συνετάχθῃ πρὸ τῆς ἐγκρίσεως τῆς ὀριστικῆς λογοδοσίας, καὶ τοι ἀποθανόντος τοῦ διαθέτου μετὰ τὴν ἐγκρισιν. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται, ἂν ὁ ἐπίτροπος εἶναι ἀνιῶν, κατιῶν, ἀδελφός, ἀδελφή, ἢ σύζυγος τοῦ διαθέτου.

1003. Ὁ ἐν δευτέρῳ ἢ τρίτῳ γάμῳ σύζυγος δὲν δύναται νὰ καταλίπῃ ἐκ διαθήκης εἰς τὸν σύζυγον αὐτοῦ μείζονα μοῖραν τῆς καταλειφθείσης εἰς τὸ τὴν ἐλαχίστην μερίδα λαμβάνον τέκνον προηγουμένου γάμου.

1004. Οὐδεμίαν ἰσχὺν ἔχουσιν αἱ διατάξεις τῆς τελευταίας βουλήσεως ὑπὲρ τοῦ συντάξαντος δημοσίαν διαθήκην, ἢ ὑπὲρ τῶν προσληφθέντων μαρτύρων. Ὡσαύτως ἀνίσχυροι εἰσὶν αἱ διατάξεις μυστικῆς διαθήκης ὑπὲρ τοῦ γράψαντος αὐτὴν, ἐκτὸς ἂν ἐπεκυρώθησαν δι' ἰδιογράφου ἐν τῇ διαθήκῃ ἐκφράσεως τοῦ διαθέτου, ἢ διὰ ῥητῆς κατὰ τὴν παράδοσιν δηλώσεως.

1005. Διάταξις ὑπὲρ τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 102—104 κηρυττομένων ἀνικάνων εἶναι ἄκυρος, καὶ ἂν εἰκονικῶς φέρῃ

τὸν τύπον ἐκπληρώσεως τροῦπαρχούσης δῆθεν ἐνοχῆς, ἢ καλύπτεται ὑπὸ τὸ ὄνομα παρενθέτου προσώπου.

Θεωροῦνται ὡς *παρένθετα* πρόσωπα ὁ πατήρ, ἡ μήτηρ, οἱ κατιόντες καὶ ὁ σύζυγος τοῦ ἀνικάνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄

Περὶ τοῦ τύπου τῶν διαθηκῶν.

ΤΜΗΜΑ Α΄

Περὶ τῶν κοινῶν διαθηκῶν.

1006. Τρία εἶδη διαθηκῶν ὑπάρχουσιν· ἰδιόχειρος, δημοσία καὶ μυστική.

1007. Ἰδιόχειρος εἶναι ἡ καθ' ὁλοκληρίαν γραφομένη, χρονολογούμενη καὶ ὑπογραφομένη παρὰ τοῦ διαθέτου.

Ἡ χρονολογία περιέχει τὴν ἡμέραν, τὸν μῆνα καὶ τὸ ἔτος.

Ἡ δὲ ὑπογραφή τίθεται ἐν τέλει τῶν διατάξεων.

1008. Ἡ δημοσία διαθήκη συντάσσεται ἐνώπιον δύο συμβολαιογράφων καὶ δύο μαρτύρων, ἢ ἐνὸς συμβολαιογράφου καὶ τεσσάρων μαρτύρων.

1009. Ὁ διαθέτης ἐκφράζει ἐνώπιον τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ἀναφερομένων προσώπων τὴν τελευταίαν βούλησίν αὐτοῦ, ὁ δὲ συμβολαιογράφος, ἢ ἂν ἦναι δύο ὁ ἕτερος αὐτῶν, καταγράφει αὐτὴν παραχρῆμα.

Ὁ συμβολαιογράφος ἀναγινώσκει τὰ γραφέντα εἰς τὸν διαθέτην καὶ τοὺς μάρτυρας, καὶ ἀναφέρει ἐν τῇ διαθήκῃ τὴν ἐκπλήρωσιν ἐκάστης τῶν εἰρημένων διατυπώσεων. Ἡ διαθήκη ὑπογράφεται παρὰ τε τοῦ διαθέτου, τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ συμβολαιογράφου ἢ τῶν συμβολαιογράφων· ἂν ὁ διαθέτης ἀγνοῇ, ἢ ἀδυνατῇ νὰ γράψῃ, ὀφείλει νὰ δηλώσῃ τὴν αἰτίαν τοῦ κωλύματος, ὁ δὲ συμβολαιογράφος ἀναφέρει καὶ τοῦτο ἐν τῇ διαθήκῃ.

Ἄν ὁ διαθέτης ἀγνοῇ τὴν ἐλληνικὴν, οἱ προσλαμβανόμενοι μάρτυρες πρέπει νὰ γνωρίζωσι τὴν γλῶσσαν τοῦ διαθέτου καὶ νὰ ὀρκισθῶσιν, ὅτι θέλουσι διερμηνεύσει πιστῶς τοὺς λόγους αὐτοῦ εἰς τὸν συμβολαιογράφον.

1010. Ἡ μυστικὴ διαθήκη δύναται νὰ γραφῇ ὑπὸ τοῦ διαθέτου ἢ παρ' ἄλλου. Γραφομένη μὲν ὑπὸ τοῦ διαθέτου,

ὑπογράφεται παρ' αὐτοῦ ἐν τέλει τῶν διατάξεων γραφομένη δὲ καθόλου, ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τρίτου, ὑπογράφεται παρὰ τοῦ διαθέτου καθ' ἕκαστον ἡμίφυλλον.

4011. Ὁ χάρτης, ἐφ' οὗ ἐγράφη ἡ μυστικὴ διαθήκη, ἢ ὁ περικαλύπτων αὐτήν, σφραγιζόμενος οὕτως, ὥστε νὰ μὴ δύναται ν' ἀνοιχθῇ, ἢ ν' ἀφαιρεθῇ ἡ διαθήκη ἄνευ ῥήξεως ἢ βλάβης τοῦ σφραγίσματος, παραδίδεται τῷ συμβολαιογράφῳ, παρόντων τεσσάρων μαρτύρων, ὑπὸ τοῦ διαθέτου, δηλοῦντος ὅτι τὸ περιεχόμενον εἶναι ἡ διαθήκη αὐτοῦ. Ἡ σφράγις αὕτη δύναται νὰ γίνῃ καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τῶν μαρτύρων.

Ἐπὶ τοῦ ἐσφραγισμένου ἐγγράφου, ἢ ἐπὶ τοῦ περικαλύπτοντος αὐτὸ χάρτου, ὁ συμβολαιογράφος γράφει τὴν πράξιν τῆς παραδόσεως, ἐν ᾗ ἀναφέρει τὴν γενομένην παράδοσιν, τὴν δήλωσιν τοῦ διαθέτου, τὸν ἀριθμὸν τῶν σφραγίδων, τὸ ἐπ' αὐτῶν σῆμα καὶ τὴν παρουσίαν τῶν τεσσάρων μαρτύρων κατὰ τὴν ἐκπλήρωσιν πασῶν τῶν διατυπώσεων.

Ἡ πράξις ὑπογράφεται παρὰ τοῦ διαθέτου, τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ συμβολαιογράφου μὴ δυναμένου δὲ τοῦ διαθέτου νὰ ὑπογράψῃ κατὰ τὴν παράδοσιν, γίνεται μνεία τοῦ κωλύματος κατὰ τὸ ἄρθρον 1009.

Ταῦτα πάντα γίνονται κατὰ συνέχειαν καὶ ἄνευ διακοπῆς.

4012. Οἱ μὴ εἰδότες, ἢ μὴ δυνάμενοι ἀναγινώσκειν δὲν δύνανται νὰ συντάξωσι μυστικὴν διαθήκην.

4013. Ἄλλοι καὶ κωφάλλοι δύνανται νὰ συντάξωσιν ἰδιόχειρον, ἢ μυστικὴν διαθήκην.

Ἐπὶ μυστικῆς διαθήκης ὀφείλουσι νὰ γράψωσι, παρόντων τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ συμβολαιογράφου ἐν τῷ περιθωρίῳ, ἢ τῇ κεφαλίδι τῆς πράξεως τῆς παραδόσεως, ὅτι ὁ ἐσφραγισμένος χάρτης περιέχει τὴν διαθήκην αὐτῶν, καὶ νὰ δηλώσωσιν, ὅσακις εἶναι γεγραμμένη παρὰ τρίτου, ὅτι ἀνέγνωσαν αὐτήν.

Συντάσσων τὴν πράξιν τῆς παραδόσεως ὁ συμβολαιογράφος ἀναφέρει, ὅτι ὁ διαθέτης ἔγραψε τ' ἀνωτέρω ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ τῶν μαρτύρων, συμμορφοῦται δὲ κατὰ τὰ λοιπὰ πρὸς τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 4011 ὠρισμένα.

4014. Ὁ ἐντελὴς ἐστερημένος τῆς ἀκοῆς, ἂν θέλῃ νὰ συντάξῃ δημοσίαν διαθήκην, ἐκτὸς τῶν λοιπῶν διατυπώσεων,

δρφαίλει νά αναγνώση τήν διαθήκην· τούτου μνεία γίνεται έν τῷ έγγράφῳ.

Ἄν ὁ κωρὸς διαθέτης ἀδυνατῇ ν' αναγνώση, ἀπαιτεῖται κατὰ τήν σύνταξιν ἡ παρουσία πέντε μαρτύρων, ἡ καὶ τριῶν, ὅταν δύο ὧσιν συμβολαιογράφοι.

1015. Οἱ μάρτυρες πρέπει νά ἦναι ἄρρενες, ἐνήλικες καὶ πολῖται Ἕλληνες· κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσι περὶ τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ συμβολαιογράφου, ἡ τῶν συμβολαιογράφων οἱ ὀρισμοὶ τῶν ἄρθρων 177 καὶ 179 τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν δικαστηρίων.

Δὲν εἶναι δεκτοὶ ὡς μάρτυρες ἐν δημοσίᾳ διαθήκῃ, οἱ κληρονόμοι ἡ κληροδόχοι, ὁ σύζυγος αὐτῶν, οἱ κατ' εὐθείαν γραμμὴν συγγενεῖς ἡ ἀγχιστεῖς αὐτῶν, ἡ οἱ ἐκ πλαγίου μέχρι τοῦ τετάρτου βαθμοῦ, περιλαμβανομένου καὶ τούτου· ἡ πκράβασις τοῦ ὀρισμοῦ τούτου συνεπάγεται τήν ἀκύρωσιν μόνης τῆς διατάξεως, ἥτις ἀφορᾷ αὐτοὺς, ἡ τὸν συγγενῇ ἡ κηδεστήν αὐτῶν.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ ἐκτάκτων διαθηκῶν.

1016. Ἐν τόπῳ, ἐνθα ἐπικρατεῖ λοιμὸς, ἡ ἄλλη νόσος θεωρουμένη μολυντικῇ, δύναται νά συνταχθῇ διαθήκη ὑπὸ εἰρηνοδίκου, συμβολαιογράφου, δημάρχου, δημοτικοῦ παρέδρου, ἀστυνόμου, διευθυντοῦ νοσοκομείου ἡ λοιμοκαθαρτηρίου, ἡ καὶ ὑγειονόμου, παρόντων δύο μαρτύρων οἰουδήποτε φύλου, ἀλλ' οὐχὶ νεωτέρων τῶν δέκα καὶ ἐξ ἐτῶν.

Ἡ διαθήκη ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ συντάσσοντος αὐτήν, τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων, ἀλλ' ἡ ἑλλειψις τῆς ὑπογραφῆς τοῦ διαθέτου καὶ τῶν μαρτύρων δὲν ἐπιφέρει ἀκυρότητα, ἀν γείνη μνεία τοῦ κωλύματος ἐν τῇ διαθήκῃ.

1017. Αἱ κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον γενόμεναι διαθήκαι ἀποβάλλουσι τήν ἰσχὺν αὐτῶν τρεῖς μῆνας, ἀφοῦ παύσῃ νά ἐπικρατῇ ἡ νόσος, ἡ ἀπὸ τῆς μεταβάσεως τοῦ διαθέτου εἰς ἀπηλλαγμένον τοιαύτης νόσου τόπον.

Ἀποθανόντος τοῦ διαθέτου ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ, ἡ διαθήκη κατατίθεται, ἅμα καταστῇ τοῦτο ἐφικτὸν, ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ εἰρηνοδίκου τοῦ τόπου, ἐνθα συνετάχθη.

1018. Αἱ ἐν θανάτῳ κατὰ τὸν πλοῦν γενόμεναι διαθή-

και, ἐπὶ μὲν τῶν βασιλικῶν πλοίων, συντάσσονται ὑπὸ τοῦ κυβερνήτου, ἢ ἐν ἐλλείψει τούτου ὑπὸ τοῦ ἀναπληρωτοῦ αὐτοῦ, παρόντος καὶ τοῦ τελοῦντος καθήκοντα φροντιστοῦ, ἐπὶ δὲ ἐμπορικῶν πλοίων, ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου ἢ κυβερνήτου, ἢ τοῦ ἐπιτετραμμένου τὴν ἐν τῷ πλοίῳ γραφικὴν ὑπηρεσίαν, ἢ τῶν ἀναπληρωτῶν αὐτῶν.

Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν προσλαμβάνονται καὶ δύο μάρτυρες.

4019. Ἡ διαθήκη τοῦ κυβερνήτου, ἢ τοῦ φροντιστοῦ ἐπὶ τῶν βασιλικῶν πλοίων, καὶ ἢ τοῦ πλοιάρχου ἢ τοῦ κυβερνήτου, ἢ τοῦ γραμματέως ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν, συντάσσεται ὑπὸ τῶν ἀναπληρῶντων αὐτοὺς κατὰ τὴν τάξιν τῆς ὑπηρεσίας. Κατὰ τὰ λοιπὰ τηροῦνται τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὥρισμένα.

4020. Αἱ κατὰ τὰ δύο προηγούμενα ἄρθρα συντασσόμεναι διαθήκαι γίνονται εἰς διπλοῦν, ὑπογράφονται δὲ ὑπὸ τοῦ διαθέτου, τῶν μαρτύρων καὶ τοῦ συντάξαντος αὐτάς· ἂν ὁ διαθέτης ἢ οἱ μάρτυρες δὲν δύνανται νὰ ὑπογράψωσι, γίνεται μνεῖα τοῦ κωλύματος.

4021. Προσορμισθέντος τοῦ πλοίου εἰς ξένον λιμένα, ὅπου ὑπάρχει ἐλλ. προξενικὴ ἀρχή, οἱ συντάξαντες τὴν διαθήκην καταθέτουσι τὸ ἕτερον τῶν πρωτοτύπων ἐσφραγισμένον παρὰ τῇ προξενικῇ ἀρχῇ, ἥτις διαβιβάζει αὐτὸ διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ εἰρηνοδίκου τῆς κατοικίας ἢ τῆς τελευταίας διαμονῆς τοῦ διαθέτου.

Καταπλεύσαντος τοῦ πλοίου εἰς ἐλληνικὸν λιμένα, ἀμφοτέρα τὰ πρωτότυπα ἐσφραγισμένα, ἢ τὸ ἕτερον αὐτῶν, ἂν ἐγένετο ἢ ὡς ἀνωτέρω κατάθεσις, παραδίδονται εἰς τὸ λιμεναρχεῖον, ὅπερ διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν Ναυτικῶν ὑπουργείου διαβιβάζει αὐτὰ εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ εἰρηνοδίκου.

Περὶ τῆς εἰρημένης παραδόσεως ἐκδίδεται πάντοτε ἀποδείξεις, ἐν δὲ τῷ περιθωρίῳ τοῦ ναυτολογίου, ἀντικρὺ τοῦ ἐνόματος τοῦ διαθέτου, σημειοῦται ἢ παρὰ τῇ προξενικῇ, ἢ λιμενικῇ ἀρχῇ κατάθεσις τῶν πρωτοτύπων.

4022. Ἡ διαθήκη δὲν λογίζεται γενομένη κατὰ τὸν πλοῦν, ἂν, ὅτε συνετάσσετο, τὸ πλοῖον ἦτο προσωρμισμένον εἰς γῆν ἡμεδαπὴν ἢ ἀλλοδαπὴν, ἐνθα ὑπῆρχεν ἐλληνικὴ ἀρχή.

4023. Οἱ προηγούμενοι ὅρισμοι ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὰς διαθήκας ἐπιβάτων μὴ ἀποτελούντων μέρος τοῦ πληρώματος.

1024. Ἡ ἐν θαλάσῃ γενομένη διαθήκη, κατὰ τοὺς ἐν τοῖς προηγουμένοις ἄρθροις ὠρισμένους τύπους, διατηρεῖ τὴν ἰσχὺν αὐτῆς μόνον, ἐὰν ὁ διαθέτης ἀποθάνῃ κατὰ τὸν πλοῦν, ἢ ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀφ' οὗ ἀπέβη εἰς τόπον, ἐνθα ἡδύνατο νὰ συντάξῃ διαθήκην κατὰ τοὺς συνήθεις τύπους.

1025. Αἱ διαθήκαι τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν ὑπηρετούντων ἐν τῷ στρατῷ συντάσσονται ὑπὸ ταγματάρχου, ἢ ἄλλου ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ ἢ καταλυματίου, παρόντων δύο μαρτύρων.

Ἐὰν ὁ διαθέτης πάσχῃ ἐκ νόσου ἢ τραύματος, ἢ διαθήκῃ δύνανται νὰ συνταχθῇ καὶ ὑπὸ στρατιωτικοῦ ἱατροῦ, παρόντος τοῦ διοικητοῦ τοῦ νοσοκομείου καὶ ἐνὸς μάρτυρος.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὡς πρὸς τὰς ὑπογραφὰς τηροῦνται τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1020 ὠρισμένα.

1026. Οἱ ὅρισμοι τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἰσχύουσι μόνον ὑπὲρ τῶν ἐν ἐκστρατεῖᾳ, ἢ τῶν ἐκτὸς τοῦ κράτους ἐν στρατοπέδῳ ἢ ἐν φρουρᾷ, ἢ τῶν ἐν αἰχμαλωσίᾳ παρὰ τοῖς πολεμίοις διατελούντων, οὐχὶ δὲ καὶ ὑπὲρ τῶν ἐντὸς τοῦ κράτους ἐστρατοπεδευμένων ἢ φρουρούντων, ἐκτὸς ἐὰν εὐρίσκωνται ἐν πολιορκουμένῳ τόπῳ, ἢ ἐν φρουρίῳ ἢ ἄλλῳ χώρῳ, οὗ τινος ἢ συγκοινωνία εἶναι διακεκομμένη ἐκ τοῦ πολέμου.

1027. Αἱ ἐν τοῖς ἄρθροις 1025 καὶ 1026 ἀναφερόμεναι διαθήκαι διαβιβάζονται διὰ τοῦ ἐπὶ τῶν στρατιωτικῶν ὑπουργείου εἰς τὸ εἰρηνοδικεῖον τοῦ τόπου, ἐνθα ὁ διαθέτης εἶχε τὴν κατοικίαν, ἢ τὴν τελευταίαν διαμονήν.

Αἱ διαθήκαι αὗται ἀποβάλλουσι τὴν ἰσχὺν των τρεῖς μῆνας, ἀφ' ἧς ὁ διαθέτης ἀφίκετο εἰς χώραν, ἐνθα ἡδύνατο νὰ συντάξῃ διαθήκην κατὰ τοὺς συνήθεις τύπους.

1028. Ὁ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ παρεπιδημῶν Ἕλλην δύναται νὰ συντάξῃ διαθήκην, ἢ κατὰ τοὺς ἐν τῷ τόπῳ τῆς συντάξεως, ἢ κατὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἰσχύοντας τύπους. Ἐπὶ δημοσίας ἢ μυστικῆς διαθήκης ὁ Ἕλλην πρόξενος δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ ἔργα συμβολαιογράφου.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Κοινὰ διατάξεις.

1029. Ἡ παράβασις τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 1007—1011, 1013—1016, 1018, 1020 καὶ 1025 διαγραφόμενων διατυπώσεων συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς διαθήκης. Μὴ

στική διαθήκη ἄκυρος ἰσχύει ὡς ἰδιόγραφος, ἂν ἔχη τὰ προσόντα αὐτῆς.

1030. Ἰδιόγραφος διαθήκη δὲν ἐκτελεῖται, πρὶν ἢ προσχωθῇ ἐνώπιον τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν, ἢ ἐν ἐλλείψει πρωτοδικείου εἰς τὸν εἰρηνοδίκην τῆς κατοικίας τοῦ τόπου τοῦ διαθέτου. Ἡ διαθήκη αὕτη, ἐὰν ἦναι ἐσφραγισμένη, ἀνοίγεται. Ὁ πρόεδρος ἢ ὁ εἰρηνοδίκης συντάσσει ἔκθεσιν τῆς προσαγωγῆς, τῆς ἀποσφραγίσεως καὶ τῆς καταστάσεως τῆς διαθήκης, ἣς διατάσσει τὴν κατάθεσιν παρὰ τινι συμβολαιογράφῳ ὑπ' αὐτοῦ διοριζομένῳ. Τὰ αὐτὰ πράττονται καὶ ἐπὶ μυστικῆς διαθήκης, ἀλλ' ἡ ἀποσφράγις δέον νὰ γίνεταί ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ συμβολαιογράφου καὶ τῶν μαρτύρων τῶν ὑπογραφάντων τὴν πρᾶξιν τῆς παραδόσεως, ἐὰν εὐρίσκωνται ἐπὶ τόπῳ, καὶ κλητευθέντες ἐμφανισθῶσιν. Ὁ πρόεδρος ἢ ὁ εἰρηνοδίκως σημειοῖ ἐπὶ τῆς ἰδιοχείρου ἢ μυστικῆς διαθήκης τὴν λέξιν « ἐθεωρήθη »· χρονολογεῖ δὲ καὶ ὑπογράφει τὴν θεώρησιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Περὶ τῆς διαθεσίμου μοίρας.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Περὶ νομίμου μοίρας κατιόντων καὶ ἀνιόντων.

1031. Ὁ καταλιπὼν τέκνα δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ ὑπὲρ τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας αὐτοῦ· τὸ ἕτερον ἥμισυ, ἐπιφυλασσόμενον ὑπὲρ τῶν τέκνων, ἀποτελεῖ τὴν νόμιμον αὐτῶν μοῖραν.

1032. Ἡ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ διάταξις περιλαμβάνει τὰ γνήσια τέκνα, τὰ νομιμοποιηθέντα, τὰ θετὰ καὶ τοὺς κατιόντας αὐτῶν. Τῶν κατιόντων τούτων ἡ μοῖρα κανονίζεται κατὰ ρίζας, ὡς ἐν ἄρθρῳ 973 ὠρίσθη.

1033. Ὁ διαθέτης, ἐὰν δὲν καταλίπῃ κατιόντας, ἀλλ' ἀνιόντας, δύναται νὰ διαθέσῃ ἐλευθέρως μόνον τὰ δύο τρίτα τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

Τὸ ἕτερον τρίτον ἐπάγεται ὡς νόμιμος μοῖρα τῷ πατρὶ καὶ τῇ μητρὶ ἐξίσου, ἢ καθ' ὁλοκληρίαν τῷ ἐπιζῶντι.

Ἐὰν ὁ διαθέτης δὲν καταλίπῃ γονεῖς, ἢ νόμιμος μοῖρα ἐπάγεται ἐξ ἡμισείας εἰς τοὺς λοιποὺς ἀνιόντας πρὸς πατρός

καὶ πρὸς μητρὸς τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ· ἄλλως οἱ ἐγγύτεροι τῆς γραμμῆς λαμβάνουσι τὸ ὅλον.

1034. Οἱ κατιόντες καὶ ἀνιόντες οἱ τὴν νόμιμον μοῖραν λαμβάνοντες, εἶναι κατὰ τὸ μέρος τοῦτο κληρονόμοι· ὁ δὲ διαθέτης δὲν δύναται νὰ υποβάλῃ αὐτὴν εἰς βάρη ἢ αἰρέσεις.

1035. Ὁ μῆτε κατιόντας μῆτε ἀνιόντας καταλιπὼν, δύναται νὰ διαθέσῃ ἅπασαν τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ἐπιφυλασσομένων τῶν δικαιωμάτων του ἐπιζῶντος συζύγου καὶ τῶν φυσικῶν τέκνων, κατὰ τὰ κατωτέρω ὠρισμένα.

1036. Ἐὰν ὁ διαθέτης καταλίπῃ εἰς τινὰ ἐπικαρπίαν ἢ ισόβιον πρόσδοτον, ὣν τὸ ἐτήσιον προῖόν ὑπερβαίνει τὸ τῆς διαθεσίμου μοῖρας, ἀπόκειται τοῖς κληρονόμοις, ὑπὲρ ὧν ὠρίσθη ἡ νόμιμος μοῖρα, ἢ νὰ ἐκτελέσωσι τὰ διαταχθέντα, ἢ νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν κυριότητα τῆς διαθεσίμου μοῖρας.

Τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἐκλογῆς ἔχουσιν, ἂν κληροδοτηθῇ ἡ ψιλὴ κυριότης κτημάτων ὑπερβαίνόντων τὴν διαθέσιμον μοῖραν.

1037. Εἰς τὴν διαθέσιμον μοῖραν καταλογίζεται ἡ ἀξία τῆς πλήρους κυριότητος τῶν κτημάτων, ὅσα ὁ διαθέτης ἀπηλλοτρίωσεν εἰς τινὰ τῶν εἰς τὴν νόμιμον μοῖραν δικαιωμένων, εἴτε μετ' ἐπιφυλάξεως τῆς ἐπικαρπίας, εἴτε ἀντὶ ἄλλης ἰσοβίου προσόδου. Πᾶν δὲ τὸ ὑπερβάλλον τὴν διαθέσιμον μοῖραν ἐπαναφέρεται εἰς τὴν κληρονομικὴν ὁμάδα.

Τὸν καταλογισμόν καὶ τὴν ἐπαναφορὰν, περὶ ὧν ὁ λόγος ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ, δὲν δύνανται ν' ἀπαιτήσωσιν οἱ συναινέσαντες εἰς τὴν ἀπαλλοτρίωσιν.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐπιβιοῦντος συζύγου καὶ τῶν φυσικῶν τέκνων ἐπὶ τῆς ἐκ διαθήκης διαδοχῆς

1038. Ὁ σύζυγος, καθ' οὗ δὲν ἀπηγγέλθη τελεσιδικίως χωρισμὸς ἀπὸ τραπέζης καὶ κοίτης, καταλιπόντος τοῦ προἀποδιώσαντος συζύγου γνήσια τέκνα ἢ κατιόντας αὐτῶν, δικαιοῦται εἰς ἐπικαρπίαν ἴσην πρὸς τὴν ἐκάστῳ τέκνῳ ἐπιβάλλουσαν νόμιμον μοῖραν, συναριθμουμένου καὶ τοῦ συζύγου μετ' αὐτῶν.

Ἡ ἐπικαρπία αὕτη ἐκτείνεται εἰς τὸ τέταρτον τῆς κλη-

ρονυμικῆς περιουσίας, ἂν ὁ διαθέτης, ἀποθανὼν ἄνευ κατιόντων, κατέλιπεν ἀνιόντας, εἰς τὸ τρίτον δὲ, ἂν οὔτε κατιόντας, οὔτε ἀνιόντας κατέλιπεν.

1039. Ἐὰν ὁ διαθέτης καταλίπη γνησίους κατιόντας ἢ ἀνιόντας, συνάμα δὲ νομίμως ἀνεγνωρισμένα φυσικὰ τέκνα, ταῦτα δικαιοῦνται εἰς τὸ ἥμισυ τῆς μερίδος, ἣν ἤθελον λάβει γνήσια ὄντα.

Ἐὰν ὁμοῦς ὁ διαθέτης οὔτε κατιόντας κατέλιπεν, οὔτε ἀνιόντας, τὰ φυσικὰ τέκνα δικαιοῦνται εἰς τὰ δύο τρίτα τῆς μερίδος, ἣν ἤθελον λάβει γνήσια ὄντα.

1040. Τὰ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ δικαιώματα τοῦ προαποβιώσαντος φυσικοῦ τέκνου ἐνασκούσι καὶ οἱ γνήσιοι αὐτοῦ κατιόντες.

1041. Ἡ εἰς τὸν σύζυγον ἢ τὰ φυσικὰ τέκνα ὀφειλομένη μοῖρα κατ' οὐδὲν ἐλαττώνει τὴν εἰς τοὺς γνησίους κατιόντας ἢ τοὺς ἀνιόντας ἀνήκουσαν νόμιμον μοῖραν, λαμβανομένη ἐκ τῆς διαθεσίμου μοίρας τῆς περιουσίας.

1042. Οἱ κατὰ τὰ ἄρθρα 1032 καὶ 1033 κληρονόμοι δύνανται νὰ ἱκανοποιήσωσι τὸν ἐπιζῶντα σύζυγον, ἢ ἐξασφαλίζοντες αὐτῷ ἰσόβιον πρόσδοτον, ἢ παραχωροῦντες ποσὸν ἀνάλογον ἐκ τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀκινήτων ἢ τῶν χρηματικῶν κεφαλαίων τῆς κληρονομίας, προσδιοριζόμενον ἐκ συμφώνου ἢ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου.

Μέχρις οὗ δοθῇ εἰς τὸν σύζυγον τοιαύτη ἱκανοποίησις, διατηρεῖ οὗτος ἐφ' ἀπάσης τῆς κληρονομικῆς περιουσίας τὸ δικαίωμα ἐπικαρπίας.

1043. Ἐξαίρουμένων τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ διαλαμβανομένων περιορισμῶν, ὁ ἐπιζῶν σύζυγος καὶ τὸ φυσικὸν τέκνον ἔχουσιν, ὡς πρὸς τὴν ἀνήκουσαν αὐτοῖς μοῖραν ἐπικαρπίας ἢ κυριότητος, τὰς αὐτὰς ἐγγυήσεις καὶ ἀσφαλείας, ὧν ἀπολαύουσι χάριν τῆς νομίμου αὐτῶν μοίρας καὶ οἱ λοιποὶ κληρονόμοι.

Ἀλλὰ καὶ ὁ σύζυγος καὶ τὸ φυσικὸν τέκνον ὀφείλουσι νὰ καταλογίσωσιν εἰς τὴν μοῖραν αὐτῶν ἕκαστος, οὐ μόνον τὰ εἰς αὐτὸν κληροδοτηθέντα, ἀλλ' ὁ μὲν σύζυγος, πᾶν εἰς αὐτὸν περιελθὸν κέρδος δυνάμει τῶν γαμικῶν συμφώνων, τὸ δὲ φυσικὸν τέκνον, πᾶν τὸ ὑπαγόμενον εἰς ἐπαναφορὰν κατὰ τὸν νόμον.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Περὶ ἐλαττώσεως τῶν διὰ τελευταίας βουλήσεως
καταλειπομένων.

1044. Τὰ διὰ τῆς διαθήκης καταλειπόμενα, ὑπερβαίνοντα τὴν διαθέσιμον μερίδα, περιορίζονται εἰς τὸ ποσὸν, εἰς ὃ συνίσταται αὕτη κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς κληρονομίας.

1045. Ὅπως προσδιορισθῇ ἡ ἐλάττωσις, ἀθροίζονται, ἀφαιρουμένων τῶν χρεῶν, ἅπαντα τὰ κατὰ τὸν θάνατον τοῦ διαθέτου ἐν τῇ περιουσίᾳ αὐτοῦ ὑπάρχοντα.

Εἰς ταῦτα προστίθενται εἰκονικῶς τὰ δωρεὰν ὑπ' αὐτοῦ ἀπαλλοτριωθέντα, διατιμώμενα, ἐὰν μὲν εἶναι κινητὰ, κατὰ τὴν ἐν τῷ χρόνῳ τῆς δωρεᾶς ἀξίαν αὐτῶν, ἐὰν δὲ ἦναι ἀκίνητα, κατὰ τὴν κατὰστασιν αὐτῶν ἐν τῷ χρόνῳ τῆς δωρεᾶς, καὶ τὴν ἀξίαν αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ δωρητοῦ. Καταρτισθέντος οὕτω τοῦ συνόλου, ὑπολογίζεται ἡ νόμιμος μερὶς κατὰ τὴν ιδιότητα τῶν εἰς αὐτὴν δικαιουμένων κληρονόμων.

1046. Ἐὰν ἡ ἀξία τῶν δωρεῶν ὑπερβαίῃ τὴν διαθέσιμον μερίδα, ἢ εἶναι ἴση πρὸς αὐτήν, ματαιοῦνται ἅπασαι αἱ διατάξεις τῆς διαθήκης.

1047. Ἄν τὰ διὰ τῆς διαθήκης καταλιπόμενα ὑπερβαίνωσιν ἢ τὴν διαθέσιμον μερίδα, ἢ τὸ μέρος αὐτῆς τὸ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ἀξίας τῶν δωρεῶν ὑπολειπόμενον, εἰς τὴν ἐλάττωσιν ὑπάγονται συμμέτρως τὰ καταλειφθέντα εἰς τοὺς κληρονόμους καὶ τοὺς κληροδόχους.

1048. Ἄν ὅμως ὁ διαθέτης ῥητῶς ὥρισεν, ὅτι διάταξις τις αὐτοῦ θέλει ἐκτελεσθῇ κατὰ προτίμησιν πάσης ἄλλης, τὰ οὕτω καταλειφθέντα δὲν ἐλαττοῦνται, εἰμὴ ἐφ' ὅσον ἡ ἀξία τῶν λοιπῶν δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς συμπλήρωσιν τῆς νομίμου μοίρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Περὶ τῶν ἐν ταῖς διαθήκαις διατάξεων.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Περὶ κληρονομικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ κληροδοσιῶν.

1049. Αἱ ἐν τῇ διαθήκῃ διατάξεις, οἵαδῃποτε καὶ ἂν ᾖ

ἡ ἐκφρασις τοῦ διαθέτου, ἐὰν ἐξ αὐτῆς συνάγεται εὐκρινῶς ἡ βούλησις αὐτοῦ, ἔχουσι πληρεῖς τὸ ἀποτέλεσμα, πλὴν ἂν παρήχθησαν ἐκ βίαις, δόλου, ἢ οὐσιώδους πλάνης.

4050. Ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι ἐν γνώσει γενομέναι ψευδεῖς παραστάσεις παρήγαγον διάταξιν τοῦ διαθέτου, ἦν οὗτος δὲν ἤθελε καταρτίσει ἄνευ τῶν εἰρημένων παραστάσεων, ὁ τοιοῦτος δόλος συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς διατάξεως.

4051. Ἡ πλάνη εἶναι οὐσιώδης, ὅταν ὁ διαθέτης πλανᾶται περὶ τὴν ταυτότητα, ἢ τοῦ προσώπου, εἰς ὃ καταλείπει τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ἢ τοῦ πράγματος, ὅπερ ἤθελε νὰ καταλείπη. Ἡ ἐσφαλμένη ὀνομασία ἢ περιγραφὴ προσώπων ἢ πραγμάτων δὲν συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς διατάξεως.

4052. Ἡ πλάνη περὶ τὰ αἷτια, τὰ ἐν τῇ διαθήκῃ μνημονευόμενα, ἔνεκα τῶν ὁποίων ὁ διαθέτης διέταξε τι, δὲν συνεπάγεται τὴν ἀκυρότητα τῆς διατάξεως, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδειχθῇ, ὅτι ὁ διαθέτης δὲν ἤθελεν αποφασίσει τὸ διαταχθέν, ἂν ἐγίνωσκε τὸ ἀνύπαρκτον τοῦ δηλωθέντος αἰτίου.

4053. Εἶναι ἄκυρος πᾶσα διάταξις γενομένη ὑπὲρ προσώπου τοσοῦτον ἀβεβαίου, ὥστε ὁ προσδιορισμὸς αὐτοῦ ἀποβαίνει ἀνέφικτος.

4054. Τὰ ὑπὲρ τῶν πτωχῶν ἐν γένει καὶ ἀορίστως καταλειπόμενα, ἐὰν δὲν ὀρίζεται ἀκριβέστερον ἢ χρῆσις τοῦ κληροδοτήματος, ἢ τὸ εὐεργετούμενον κατάστημα, λογίζονται πρὸς ὄφελος τῶν πτωχῶν τοῦ τόπου τῆς κατοικίας, ἢ τῆς τελευταίας διαμονῆς τοῦ διαθέτου. Τὸ δὲ καταλειφθὲν ἐπάγεται εἰς τὸ πτωχοκομεῖον τοῦ τόπου τούτου, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιούτου, εἰς πᾶν ἄλλο ἀγαθοεργὸν κατάστημα.

4055. Εἶναι ἄκυρος πᾶσα διάταξις ὑπὲρ προσώπου, οὗτινος ὁ προσδιορισμὸς ἀνατίθεται εἰς τρίτον.

Ἰσχύει ὅμως πᾶσα διάταξις ὑπὲρ προσώπου ἐκλεχθησομένου ὑπὸ τρίτου μεταξὺ προσώπων ὠρισμένων, ἢ ἀνηκόντων εἰς ὠρισμένης οἰκογενείας ἢ σωματεῖα, ἢ ὑπὲρ ἐνὸς μεταξὺ πλειόνων ὠρισθέντων σωματείων ἢ ἰδρυμάτων.

4056. Ἀκυρος εἶναι ἡ διάταξις, ἢ ἐπιτρέπουσα εἰς τὸν κληρονόμον ἢ εἰς τρίτον, νὰ προσδιορίσῃ αὐτὸς κατ' ἀρέσκειαν τὸ ποσὸν τοῦ κληροδοτήματος, ἐκτὸς ἂν πρόκειται περὶ ἀμοιβῆς τῶν πρὸς τὸν διαθέτην κατὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ νόσον γενομένων ὑπηρεσιῶν.

4057. Ἄν ἐκ πλειόνων γεγραμμένων, τινὲς μὲν ἐγκατέστησαν κληρονόμοι εἰς ὠρισμένας μερίδας, ἕτερος δὲ ἀορίστως, ἐκ δὲ τῆς κληρονομικῆς περιουσίας οὐδὲν ὑπολείπεται ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐπάγεται αὐτῷ μερὶς ἴση τῇ ἐλαχίστῃ ἐκ τῶν ὑπὲρ τῶν ἄλλων κληρονόμων ὠρισμένων.

Πρὸς τοῦτο ἀφαιρεῖται συμμέτρως ἀφ' ἐκάστης τῶν ὠρισμένων τούτων μερίδων, ὅσον ἀπαιτεῖται, ὅπως καταρτισθῇ ἡ μερὶς τοῦ ἀορίστως ἐγκαταστάντος.

Κατὰ πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ διαθέτης περιέπεσεν εἰς προφανὲς λογιστικὸν λάθος περὶ τὸν προσδιορισμὸν τῶν μερίδων, γίνεται ἡ διόρθωσις κατὰ τρόπον συνάδοντα πρὸς τὴν βούλησιν αὐτοῦ, ἐμφαινομένην διὰ τῶν ῥητῶν περὶ τοῦ ὕλου διατάξεων.

4058. Ἀλλοτρίου πράγματος κληροδοσία εἶναι ἄκυρος, ἂν αἱ ἐκφράσεις τῆς διαθήκης δὲν ἐμφαίνουσι τὴν γνῶσιν τοῦ διαθέτου, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἦτον ἀλλότριον ὑπαρχούσης τοιαύτης δηλώσεως, δύναται ὁ κληρονόμος κατ' ἐκλογὴν, ἢ ν' ἀγοράσῃ καὶ παραδώσῃ τῷ κληροδόχῳ τὸ πρᾶγμα, ἢ ν' ἀποτίσῃ τὴν ἀληθῆ αὐτοῦ ἀξίαν.

Ἄν ἔμως τὸ πρᾶγμα, ἀλλότριον ὃν καθ' ὃν χρόνον συνετάσσετο ἡ διαθήκη, περιῆλθε πρὸ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ διαθέτου εἰς τὴν κυριότητα αὐτοῦ, ἰσχύει ἡ κληροδοσία.

4059. Ἰσχύει ἡ κληροδοσία πράγματος ἀνήκοντος, εἴτε εἰς τὸν κληρονόμον, εἴτε εἰς τὸν κληροδόχον, τὸν ἐπιτετραμμένον νὰ παραδώσῃ αὐτὸ εἰς τρίτον.

4060. Κληροδοσία πράγματος ἀνήκοντος ἐν μέρει μόνον εἰς τὸν διαθέτην, τὸν κληρονόμον, ἢ τὸν κληροδόχον, ἢ ἐφ' οὗ οὗτοι ἔχουσιν ὠρισμένον τι δικαίωμα, ἰσχύει μόνον ὡς πρὸς τὸ μέρος ἢ τὸ δικαίωμα, τὸ ἀνήκον εἰς τινὰ ἐξ αὐτῶν, ἐκτὸς ἂν κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 4058 εἰρημένα, δηλοῦται ἐν τῇ διαθήκῃ ἡ τοῦ διαθέτου πρόθεσις, νὰ κληροδοτήσῃ τὸ πρᾶγμα ὁλόκληρον, εἰ καὶ κατὰ μέρος ἀλλότριον.

4061. Κληροδοσία κινητοῦ κατὰ γένος ὠρισμένου πράγματος ἰσχύει, εἰ καὶ μεταξὺ τῶν ὑπαρχόντων τοῦ διαθέτου οὐδὲν τοῦ αὐτοῦ γένους ὑπῆρχεν ἐν καιρῷ τῆς συντάξεως τῆς διαθήκης, ἢ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ διαθέτου.

4062. Ἐὰν ὁ διαθέτης κληροδοτήσῃ πρᾶγμα ὡς ἴδιον αὐτοῦ, ἢ καὶ κατὰ γένος ὠρισμένον, δὲν ἰσχύει ἡ κληροδοσία,

ἂν τὸ πρᾶγμα δὲν εὑρίσκεται ἐν τῇ περιουσίᾳ τοῦ διαθέτου κατὰ τὴν ἀποβίωσιν αὐτοῦ.

1063. Εἶναι ἄκυρος ἡ κληροδοσία πράγματος, ὅπερ, καθ' ὃν χρόνον συνετάσσετο ἡ διαθήκη, ἀνῆκεν εἰς τὸν κληροδόχον.

Ἄν οὗτος ἐκτίσαστο τὸ πρᾶγμα μετὰ τὴν σύνταξιν τῆς διαθήκης παρὰ τοῦ διαθέτου ἢ ἄλλου τινός, δικαιούται νὰ λάβῃ τὴν ἀγοραίαν αὐτοῦ ἀξίαν κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἄρθρου 1058.

Ἄν ὅμως ἔλαβε τὸ πρᾶγμα δωρεάν παρὰ τοῦ διαθέτου, ἡ κληροδοσία λογίζεται μὴ γενομένη.

1064. Ἡ κληροδοσία ἀπαιτήσεως, ἡ ἀφέσεως χρέους, ἰσχύει μόνον διὰ τὸ ὀφειλόμενον κατὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ διαθέτου.

Ὁ κληρονόμος ὑποχρεοῦται μόνον νὰ παραδώσῃ εἰς τὸν κληροδόχον τὰ ἀφορῶντα τὴν ἀπαίτησιν δικαιογράφα, ὅσα παρὰ τῷ διαθέτῃ εὑρέθησαν.

1065. Ἄν ὁ διαθέτης, ἀποσιωπῶν τὴν ὀφειλὴν, κληροδοτῇ ποσὸν τι εἰς τὸν δανειστὴν αὐτοῦ, τὸ κληροδότημα δὲν λογίζεται καταλειφθὲν πρὸς ἐξόφλησιν τῆς ὀφειλῆς.

1066. Ἐὰν ὁ διαθέτης μετὰ τὴν κληροδότησιν ἀκινήτου προσεκτίσαστο ἕτερον μετ' αὐτοῦ συνεχόμενον, τοῦτο δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὸ κληροδότημα.

Περιλαμβάνονται ὅμως οἱ καλλωπισμοί, αἱ βελτιώσεις, αἱ οἰκοδομαὶ καὶ ἡ ἐπέκτασις τῆς περιφερείας τοῦ περιφράκτου κτήματος.

1067. Ἡ κληροδοσία διατροφῆς περιλαμβάνει τὴν τροφήν, τὸν ἱματισμὸν, τὴν οἶκησιν καὶ τὰ ἄλλα τῷ κληροδόχῳ ἰσοβίως ἀναγκαῖα κατὰ τὰς περιστάσεις δὲ, καὶ τὰ πρὸς ἐκπαίδευσιν κατὰ τὴν κοινωνικὴν τάξιν τοῦ κληροδόχου ἀπαιτούμενα ἔξοδα.

Αὐτὰ δὲ ταῦτα περιλαμβάνει καὶ ἡ διὰ τὴν ἀνατροφήν καταλειφθεῖσα κληροδοσία, ἥτις παύει ἐνηλικιωθέντος τοῦ κληροδόχου.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ τῶν ὑπὸ αἵρεσιν ἢ τροθεσίαν καταλειπομένων.

1068. Αἱ διατάξεις τελευταίας βουλήσεως δύνανται νὰ γίνωσι καὶ ὑπὸ αἵρεσιν.

Ἀκατάληπτοι αἵρέσεις λογίζονται μὴ γεγραμμένοι.

4069. Ὡσαύτως λογίζονται μὴ γεγραμμένοι αἱ φυσικῶς ἀδύνατοι, ἢ εἰς τοὺς κειμένους νόμους ἢ τὰ χρηστά ἦθη ἀντιβαίνουσαι αἵρέσεις.

4070. Ἀντιβαίνουσα εἰς τὸν νόμον λογίζεται ἡ κωλύουσα τὸν γάμον αἵρεσις.

Ἄν ὅμως ἐπικαρπία, χρῆσις, οἰκησις, διατροφή ἢ ἄλλη ἐτησία παροχὴ κληροδοτῇται, ἐφ' ὅσον διατελεῖ ὁ κληροδόχος ἄγαμος ἢ ἐν χρεΐᾳ, οὗτος ἀπολαύει τὸ κληροδότημα κατὰ μόνην τὴν διάρκειαν τῆς ἀγαμίας ἢ τῆς χρεΐας.

Ἰσχύει ἡ τῆς χρεΐας αἵρεσις προστιθεμένη εἰς πᾶσαν διάταξιν, δι' ἧς ὁ εἰς τῶν συζύγων καταλείπεται εἰς τὸν ἕτερον.

1074. Ἐπὶ κληρονομικῆς ἐγκαταστάσεως λογίζεται μὴ γεγραμμένη ἡ ἡμέρα, ἀφ' ἧς μέλλει νὰ λάβῃ ἀρχὴν, ἢ καθ' ἣν θέλει λάβῃ πέρας ἡ ἰδιότης τοῦ κληρονόμου.

4072. Ἀκυρος εἶναι ἡ κληρονομικὴ ἐγκατάστασις ἢ κληροδοσία, ὑπὸ τὴν αἵρεσιν ἀμοιβαίας ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ κληρονόμου ἢ τοῦ κληροδόχου ἐλευθεριότητος.

4073. Πᾶσα ἐν διαθήκῃ διάταξις ὑπὸ ἀναβλητικὴν αἵρεσιν οὐδὲν παράγει ἀποτέλεσμα, ἂν τὸ ὑπὲρ οὗ ἡ διάταξις πρόσωπον ἀποθάνῃ πρὸ τῆς ἐξόδου τῆς αἵρέσεως.

4074. Ἢ αἵρεσις, ἥτις κατὰ τὴν τοῦ διαθέτου πρόθεσιν ἀναστέλλει μόνον τὴν ἐκτέλεσιν τῆς διατάξεως, δὲν ἐμποδίζει καὶ πρὸ τῆς ἐξόδου τῆς αἵρέσεως τὴν κτῆσιν τοῦ καταλειπομένου δικαιώματος, καὶ τὴν εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ δικαιούχου μεταβίβασιν αὐτοῦ.

1075. Καταλειπομένης κληρονομίας ἢ κληροδοσίας, ὑπὸ αἵρεσιν τοῦ μὴ ποιῆσαι ἢ τοῦ μὴ δοῦναί τι, ὁ κληρονόμος ἢ ὁ κληροδόχος ὑπὲρ τῆς τηρήσεως τῆς τοιαύτης τοῦ διαθέτου βουλήσεως ὀφείλει ἐγγύησιν ἢ ἄλλην ἀσφάλειαν, πρὸς οὗς προωρίζεται νὰ περιέλθῃ ἡ κληρονομία ἢ τὸ κληροδότημα ἐν περιπτώσει ἀθετήσεως.

1076. Καταλειφθείσης κληροδοσίας ὑπὸ αἵρεσιν ἢ μετὰ παρέλευσιν χρόνου ὠρισμένου, ὁ βεβαρημένος τῇ κληροδοσίᾳ δύναται νὰ ὑποχρεωθῇ εἰς ἐγγύησιν ἢ ἄλλην ἀσφάλειαν ὑπὲρ τοῦ κληροδόχου.

1077. Ἐγκατασταθέντος τοῦ κληρονόμου ὑπὸ ἀναβλητικὴν αἵρεσιν, διορίζεται ἐπιμελητὴς τῆς κληρονομίας, μεχρι-

σεῦ πληρωθῇ ἡ αἵρεσις, ἢ κατασταθῇ βεβαία ἡ ματαίωσις αὐτῆς.

Τὸ αὐτὸ πράττεται καὶ ἂν ὁ κληρονόμος ἢ ὁ κληροδόχος δὲν παράσχη κατὰ τὰ δύο προηγούμενα ἄρθρα τὴν προσήκουσαν ἀσφάλειαν.

1078. Ἡ διαχείρισις ἀνατίθεται εἰς τοὺς ἄνευ αἱρέσεως συγκληρονόμους, ὅταν μεταξὺ τούτων καὶ τοῦ ὑπὸ αἵρεσιν κληρονόμου δύναται νὰ χωρήσῃ τὸ τῆς προσαυξήσεως δικαίωμα.

Ἄλλ' ὅταν δὲν ὑπάρχωσι συγκληρονόμοι τοῦ ὑπὸ αἵρεσιν κληρονόμου, ἢ ὅταν μεταξὺ τούτων καὶ ἐκείνου δὲν δύναται νὰ χωρήσῃ τὸ τῆς προσαυξήσεως δικαίωμα, ἡ διαχείρισις ἀνατίθεται εἰς τὸν ἐπίδοξον ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμον τοῦ ἀποβιώσαντος, ἐκτὸς ἂν τὸ δικαστήριον κρίνῃ προσφορώτερον νὰ προνοήσῃ ἄλλως περὶ τούτου.

1079. Τῶν δύο προηγούμενων ἄρθρων αἱ διατάξεις ἐφαρμόζονται καὶ καθ' ἣν περίπτωσιν καλεῖται εἰς τὴν κληρονομίαν κατὰ τὸ ἄρθρον 1000, τὸ μήπω συλληφθὲν τέκνον προσώπου ζῶντος καὶ ὠρισμένου.

Ἄν δὲ εἰς τὴν κληρονομίαν καλεῖται τέκνον ἤδη συνελθμένον, ἡ διαχείρισις ἀνήκει εἰς τὸν πατέρα, ἢ ἐν ἐλλείψει τούτου εἰς τὴν μητέρα αὐτοῦ.

1080. Τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ ἐπιμελητοῦ ἀπροσελεύστου κληρονομίας εἰσὶ κοινὰ καὶ εἰς τοὺς ἐν τοῖς προηγούμενοις ἄρθροις ἀναφερομένους διαχειριστάς.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν κληροδοσιῶν καὶ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν.

1081. Πᾶσα ἄνευ ὅρου κληροδοσία παρέχει εἰς τὸν κληροδόχον, ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ διαθέτου, δικαίωμα μεταβιβάσιμον καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ πρὸς ἀπαίτησιν τοῦ κληροδοτήματος.

1082. Ὁ κληροδόχος ὀφείλει ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ κληρονόμου τὴν παράδοσιν τοῦ κληροδοτήματος. Ὁ κληροδόχος δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὸ διαφέρον ἀπὸ τῆς δικαστικῆς αἰτή-

σεως, ἢ ἀφ' ἧς ἐγένετο εἰς αὐτὸν ὑπόσχεσις περὶ παραδόσεως τοῦ κληροδοτήματος.

1083. Ὁφείλονται ἀπὸ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ διαθέτου οἱ τόκοι καὶ οἱ καρποὶ τοῦ κληροδοτήματος.

α.) Ἄν ὁ διαθέτης ἐξέφρασε ῥητῶς τὴν περὶ τούτου βούλησιν.

β.) Ἄν τὸ κληροδοτούμενον εἶναι ἀκίνητον, κεφάλαιον, ἢ ἄλλον καρποφόρον κτῆμα.

1084. Ἄν ἐκληροδοτήθῃ ἰσόβιος πρόσοδος ἢ σύνταξις, ἢ ὑποχρέωσις τῆς παροχῆς ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ διαθέτου.

1085. Κληροδοτηθείσης ποσότητος χορηγητέας καθ' ὠρισμένας περιόδους, οἷον κατ' ἔτος, κατὰ μῆνα, ἢ παραπλησίως, ἡ πρώτη περίοδος ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ διαθέτου, ὁ δὲ κληροδόχος κτᾶται δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ὅλου ποσοῦ, τοῦ ὀφειλομένου διὰ τὴν ἀρξαμένην περίοδον, καὶ ἂν δὲν ἐπιζήσῃ μέχρι τῆς λήξεως αὐτῆς.

Τὸ κληροδοτήμα δὲν εἶναι ἀπαιτητὴν πρὸ τῆς λήξεως τῆς περιόδου, πλὴν ἐπὶ κληροδοτήματος διατροφῆς τοῦ κληροδόχου, καθ' ἣν περίπτωσιν δύναται οὗτος ν' ἀπαιτήσῃ τὴν προκαταβολήν, ἅμα ἀρξαμένης τῆς περιόδου.

1186. Ἐκαστος τῶν κληρονόμων ἐνέχεται κατὰ λόγον τῆς κληρονομικῆς αὐτοῦ μοίρας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ κληροδοτήματος, ἂν ὁ διαθέτης δὲν ἐπέβαλε τὸ καθῆκον τοῦτο εἰς τινὰ ἐξ αὐτῶν ἰδίως.

1087. Ἄν ἐκληροδοτήθῃ πράγμα ἀνῆκον εἰς τινὰ τῶν συγκληρονόμων, οἱ λοιποὶ ὀφείλουσι, μὴ ἀποδεικνυομένης ἐναντίας βουλήσεως τοῦ διαθέτου, ν' ἀποζημιώσωσιν αὐτὸν διὰ τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος, συνεισφέροντες πρὸς τοῦτο ἢ μετρητὰ ἢ κληρονομικὰ ἀκίνητα, κατὰ λόγον τῆς μερίδος ἐκάστου αὐτῶν.

1088. Κληροδοτηθέντος πράγματος κατὰ γένος ὠρισμένου, ἡ ἐκλογὴ ἀπόκειται εἰς τὸν κληρονόμον, ὅστις δὲν ὑποχρεοῦται νὰ παράσχῃ τὸ ἄριστον, δὲν δύναται δὲ νὰ προσφέρῃ καὶ τὸ χεῖριστον.

Ὁ κανὼν οὗτος ἐφαρμόζεται καὶ ὅταν ἡ ἐκλογὴ ἀνατίθεται εἰς τὸν τρίτον.

1089. Ἐὰν ὁ τὴν ἐπιλογὴν ἐπιτετραμμένος τρίτος ἀπο-

ποιῆται, ἢ δὲν δύναται ἕνεκα θανάτου ἢ κωλύματός τινος νὰ ἐκτελέσῃ αὐτήν, ἀναπληροῦται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου, τηροῦντος τὸν αὐτὸν κανόνα.

4090 Ἀνατιθεμένης τῆς ἐπιλογῆς εἰς τὸν κληροδόχον, οὗτος, μεταξὺ τῶν ἐν τῇ κληρονομικῇ περιουσίᾳ ὑπαρχόντων πραγμάτων τοῦ αὐτοῦ εἶδους, δύναται νὰ ἐκλέξῃ τὸ ἄριστον· ἂν δὲ τοιοῦτου εἶδους πράγματα δὲν ὑπάρχωσιν ἐν τῇ κληρονομίᾳ, ἐφαρμόζεται ὁ κανὼν τοῦ ἄρθρου 4088.

4091. Ἐπὶ κληροδοσίας ἐξ ὑπαμοιβῆς ἢ ἐπιλογῇ ὑποτίθεται ἀνατεθεῖσα εἰς τὸν κληρονόμον.

4092 Ἄν ὁ κληρονόμος ἢ ὁ κληροδόχος, εἰς ὃν ἀνήκει ἡ ἐπιλογῇ, δὲν ἐξέτελεσεν αὐτήν, τὸ δικαίωμα τοῦτο περιέρχεται εἰς τὸν κληρονόμον αὐτοῦ

Ἐπιλογῇ ἅπαξ γενομένη εἶναι ἀμετάκλητος.

Ἄν ἐκ τῶν πραγμάτων τοῦ γένους, εἰς ὃ ἀνάγεται τὸ κληροδοτηθὲν, ἐν μόνον σώζεται ἐν τῇ περιουσίᾳ τοῦ διαθέτου, δὲν δύναται ὁ κληροδόχος ν' ἀπαιτήσῃ ἄλλο, μὴ ἀνῆκον εἰς τὴν κληρονομίαν, πλὴν ἂν ὁ διαθέτης διέταξέ τι περὶ τούτου.

4093. Τὸ κληροδοτήμα παραδίδεται μετὰ τῶν παρικολουθημάτων αὐτοῦ, εἰς ἣν κατὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ διαθέτου εὐρίσκεται κατὰστασιν.

4094. Τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ κληροδοτήματος ἐξοδα βαρύνουσι τὴν κληρονομίαν, ἀλλὰ κατ' οὐδὲν ἐλαττοῦσι τὴν νόμιμον μοῖραν.

4095. Ἄν τὸ κληροδοτηθὲν ὑπόκειται εἰς παροχὴν, δουλείαν, κανόνα, ἢ ἄλλο ἐγγεῖον βάρος, ταῦτα πάντα βαρύνουσι τὸν κληροδόχον.

Ἄν δὲ τὸ κληροδοτηθὲν διατελῇ ὑπέγγυον εἰς τὴν πληρωμὴν χρέους βαρύνοντος ἢ τὴν κληρονομίαν ἢ τρίτον τινά, ἐνέχεται ὁ κληρονόμος εἰς τὴν ἀπότισιν τοῦ κεφαλαίου καὶ τῶν τόκων κατὰ τὴν φύσιν τῆς ὀφειλῆς, ἐκτὸς ἂν ἄλλως ἔδοξε τῷ διαθέτῃ

ΤΜΗΜΑ Δ.

Περὶ δικαιώματος προσαυξήσεως μεταξὺ τῶν ἐκ διαθήκης συγκληρονόμων καὶ συγκληροδόχων.

4096. Ἄν τις τῶν γεγραμμένων κληρονόμων ἀποβιώσῃ

πρὸ τοῦ διαθέτου, ἢ παραιτηθῇ τῆς κληρονομίας, ἢ ἦναι πρὸς τὸ κληρονομεῖν ἀνίκανος, ἢ ἂν ματαιωθῇ ἡ αἵρεσις τῆς ἐγκταστάσεως, ἢ κληρονομικὴ αὐτοῦ μερίς, ὅσάκις χωρεῖ τὸ τῆς προσυζήσεως δικαίωμα, ἐπάγεται εἰς τοὺς συγκληρονόμους, τηρουμένης τῆς ἐν ἄρθρῳ 1106 ὀρισμένης ἐξαιρέσεως.

1097. Τὸ τῆς προσυζήσεως δικαίωμα χωρεῖ μετὰξὺ συγκληρονόμων, ὅταν οὗτοι ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ διαθήκῃ καλῶνται εἰς τὴν κληρονομίαν συνημμένως, μὴ ἀπονεμηθείσης ἐκάστω αὐτῶν ὀρισμένης μερίδος.

1098. Ἀπονομὴ ὀρισμένων μερίδων ὑπάρχει ἐν τῇ διαθήκῃ, ὅτε ὁ διαθέτης ῥητῶς ἔταξε τὴν ἐπιβάλλουσαν ἐκάστω μερίδα.

Αἱ ἐκφράσεις « κατ' ἰσομοιρίαν, ἐξ ἴσου, ἢ κατ' ἴσας μερίδας », δὲν ἀποκλείουσι τὸ τῆς προσυζήσεως δικαίωμα.

1099. Οἱ δυνάμει τοῦ τῆς προσυζήσεως δικαιώματος προσκτώμενοι τὴν μερίδα τοῦ ἐκλιπόντος συγκληρονόμου ὑπαιστέρονται εἰς τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τὰ βάρη, ἅπερ ἤθελαν ὑποστῇ ἐκεῖνος.

1100. Ὅσάκις δὲν χωρεῖ τὸ τῆς προσυζήσεως δικαίωμα, ἢ μερίς τοῦ ἐκλιπόντος κληρονόμου ἐπάγεται εἰς τοὺς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμους τοῦ ἀποβιώσαντος, ὑπαιστέροντους εἰς τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τὰ βάρη, ὅσα ἤθελαν ὑποστῇ ὁ ἐκλιπὼν ἐγγεγραμμένος κληρονόμος.

1101. Ἐάν τις τῶν κληροδόχων προαποβιώσῃ τοῦ διαθέτου, ἢ παραιτηθῇ τοῦ κληροδοτήματος, ἢ ἦναι ἀνίκανος τοῦ κτᾶσθαι τὸ καταλειφθὲν, ἢ ἐὰν ματαιωθῇ ἡ αἵρεσις, ὅφ' ἦν κατελείφθη τὸ κληροδόχημα, χωρεῖ καὶ μετὰξὺ αὐτῶν, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 1097 καὶ 1098 ὀρισμένα, τὸ τῆς προσυζήσεως δικαίωμα.

1102. Ἄν εἰς πλείονα πρόσωπα ἐκληροδοτήθῃ ἐπικαρπία οὕτως, ὥστε κατὰ τὰ ἀνωτέρω ὀρισμένα χωρεῖ τὸ τῆς προσυζήσεως δικαίωμα, ἢ μερίς τοῦ ἐκλιπόντος περιέρχεται πάντοτε εἰς τοὺς ἐπιβιούντας, εἰ καὶ ὁ συγκληροδόχος ἐξέλιπε μετὰ τὴν ἀποδοχὴν τῆς κληροδοσίας.

Ἐάν δὲ τὸ τῆς προσυζήσεως δικαίωμα δὲν χωρῇ, ἢ μερίς τοῦ ἐκλιπόντος συγχωνεύεται μετὰ τῆς κυριότητος, ἐπιστρέφουσα εἰς τὸν κληρονόμον.

1103. Ἄν μετὰξὺ κληροδόχων δὲν χωρῇ τὸ τῆς προσυ-

ξήσεως δικαίωμα, ἡ μερίς τοῦ ἐκλιπόντος μένει πρὸς ὄφελος τοῦ κληρονόμου, ἢ τοῦ κληροδόχου τοῦ ἰδίως βεβαρημένου τῷ κληροδοτήματι, ἢ πρὸς ὄφελος ἀπάντων τῶν κληρονόμων, καὶ κατὰ λόγον τῆς κληρονομικῆς μοίρας ἐκάστου, ὅσας τὸ κληροδοτήμα ἐπεβλήθη ἐν γένει εἰς τοὺς κληρονόμους.

Οἱ προσκτώμενοι τὴν μερίδα τοῦ ἐκλιπόντος κληροδόχου ὑπαισέρχονται εἰς τὰς ὑποχρεώσεις, εἰς αἷς οὗτος ἤθελεν ἐνέχεται, κατὰ τὰ ἐν ἄρθρῳ 1099 ὠρισμένα.

ΤΜΗΜΑ Ε΄.

Περὶ τῆς σιωπηρᾶς ἀνακλήσεως καὶ ματαιώσεως τῶν διατάξεων τελευταίας βουλήσεως.

1104. Αἱ διατάξεις τελευταίας βουλήσεως, εἴτε καθολικαὶ, εἴτε μερικαὶ, γινόμεναι καθ' ὃν χρόνον ὁ διαθέτης ἐστερεῖτο τέκνων ἢ κατιόντων, ἢ ἡγνῶσι τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν, λογίζονται αὐτοδικαίως ἀνακεκλημέναι, ἂν εἶχεν, ἢ μετὰ τὴν διαθήκην ἀπέκτησε γνήσιον τέκνον ἢ κατιόντα, εἰ καὶ ὀπίγονον ἢ νενομιποιημένον ἢ θετόν.

Λογίζονται ὡσαύτως ἀνακεκλημέναι αἱ διατάξεις, καὶ ἂν τὸ τέκνον, καθ' ὃν χρόνον συνετάσσετο ἡ διαθήκη, ἦτο συνειλημμένον, ἢ ἐπὶ νομιμοποιηθέντος τέκνου, ἂν τοῦτο, εἰ καὶ πρὸ τῆς διαθήκης ἀναγνωρισθὲν, ἐνομιμοποιήθη ὕστερον ὑπὸ τοῦ διαθέτου.

Ἰσχύει ὁμοῦς ἡ τελευταία βούλησις, ἂν ὁ διαθέτης προσένησε ῥητῶς τὴν περίπτωσιν τῆς ὑπάρξεως, ἢ τῆς ἐπελεύσεως τέκνων καὶ κατιόντων.

1105. Ἰσχύουσιν ὡσαύτως αἱ διατάξεις τελευταίας βουλήσεως, ἐὰν τὰ ἐπελθόντα τέκνα καὶ οἱ κατιόντες προαπεβίωσαν τοῦ διαθέτου.

1106. Ἀνίσχυρος καθίσταται ἡ διάταξις, ἂν ὁ γεγραμμένος δὲν ζῇ κατὰ τὸν θάνατον τοῦ διαθέτου, ἢ εἶναι ἀνίκανος τοῦ κτᾶσθαι τὸ καταλειφθὲν.

Οἱ κατιόντες ὁμοῦς τοῦ προαποβιώσαντος ἢ ἀνικάνου κληρονόμου ἢ κληροδόχου ὑπαισέρχονται εἰς τὴν θέσιν, τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ, ἂν οὗτος ἦτο κατιὼν ἢ ἀδελφὸς τοῦ διαθέτου, διανεμόμενοι τὸ καταλειφθὲν κατὰ ρίζας ἢ κατὰ κεφαλὰς κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 973 καὶ 977

ὠρισμένα· ἀλλ' οὐδὲ τότε χωρεῖ ἡ ὑπαισέλευσις αὕτη, ἂν ἄλλως διέταξεν ὁ διαθέτης, ἢ ἂν τὸ κληροδότημα συνίσταται εἰς ἐπικαρπίαν, ἢ εἰς ἄλλο ὅλως προσωπικῆς φύσεως δικαίωμα.

1107. Ἀνίσχυρος καθίσταται ἡ διάταξις τελευταίας βουλήσεως ὡς πρὸς τὸν παραιτούμενον τοῦ καταλειφθέντος αὐτῷ.

1108. Οἰαδήποτε ἐκποίησις τοῦ κληροδοτηθέντος πράγματος καθόλου ἢ ἐν μέρει, καὶ αὐτὴ ἢ ἐφ' ὅρῳ ἐξωνήσεως πώλησις, ἐπάγεται τὴν τοῦ κληροδοτήματος ἀνάκλησιν ὡς πρὸς τὸ ἐκποιηθὲν μέρος, εἴτε ἄκυρος εἶναι ἢ ἐκποίησις, εἴτε ἐπὶ πᾶσι τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ διαθέτου.

Ἐπάρχει ἀνάκλησις καὶ ὅτε ὁ διαθέτης μετεποίησεν οὕτως τὸ πρᾶγμα, ὥστε τοῦτο ἀπέβαλε τὴν προτέραν μορφήν καὶ τὴν ὀνομασίαν.

1109. Ἀνίσχυρος ἀποβαίνει ἡ κληροδοσία τοῦ πράγματος, ὅπερ ζῶντος τοῦ διαθέτου ἐντελῶς κατεστράφη, ἢ καὶ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἄνευ συνεργείας ἢ πταίσματος τοῦ κληρονόμου, καὶ τοι καταστάντος τούτου ὑπερήμερου περὶ τὴν παράδοσιν, ἂν ἄλλως ἀποδεικνύεται, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἤθελε καταστραφῇ καὶ παρὰ τῷ κληροδότῳ.

1110. Ἐκ πλείονων πραγμάτων κατ' ἐπιλογὴν κληροδοτηθέντων, καὶ ἐν μόνον ἂν σώζεται, ἰσχύει ἡ κληροδοσία.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Περὶ ὑποκαταστάσεων.

1111. Εἰς τὸν γεγραμμένον κληρονόμον ἢ εἰς τὸν κληροδότην δύναται νὰ ὑποκατασταθῇ ἄλλος, ἂν τις αὐτῶν δὲν δυνήθῃ ἢ δὲν θελήσῃ, ν' ἀποδεχθῇ τὴν κληρονομίαν ἢ τὸ κληροδότημα.

Δύνανται πλείονες νὰ ὑποκατασταθῶσιν εἰς ἓνα, καὶ εἰς εἰς πλείονας.

1112. Ἐάν ἐν τῇ ὑποκαταστάσει ἡ ἑτέρα μόνον τῶν περιπτώσεων ἐκφράζεται, καθ' ἣν δηλαδὴ ὁ πρῶτος κεκλημένος δὲν δυνήθῃ, ἀποσιωπᾶται δὲ ἡ ἄλλη, καθ' ἣν δὲν θελήσῃ ν' ἀποδεχθῇ τὴν κληρονομίαν ἢ τὸ κληροδότημα, ἢ τὸ ἀνάπαλιν, ἡ ἑτέρα περίπτωσις λογίζεται ὡς σιωπηρῶς συμπεριληφθεῖσα, ἐκτὸς ἂν προκύπτῃ ἐναντία τοῦ διαθέτου βούλησις.

1113. Οἱ ὑποκατάστατοι ὀφείλουσι νὰ ἐκπληρώσωσιν

ἀπάσας τὰς εἰς τοὺς κατὰ πρῶτον κεκλημένους ἐπιβεβλημένας ὑποχρεώσεις, ἐκτὸς ἐὰν συνάγεται ἡ βούλησις τοῦ διαθέτου, νὰ ἐπιβληθῶσι τὰ βάρη ἐκεῖνα εἰς μόνον τὸν κατὰ πρῶτον κεκλημένον.

Αἰρέσεις, ἀποβλέπουσαι ἰδίως τὸ πρόσωπον τοῦ ἐγκαταστάτου ἢ τοῦ κληροδόχου, δὲν λογίζονται ἐπανελημμένα καὶ ὡς πρὸς τὸν ὑποκατάστατον, ἂν τοῦτο δὲν διαταχθῇ ῥητῶς.

4144. Διαταχθείσης ἀμοιβαίας ὑποκαταστάσεως μεταξὺ πλείονων κληρονόμων ἢ κληροδόχων, κατ' ἀνίσους μερίδας κεκλημένων, ἡ ἐν τῇ πρώτῃ διατάξει ὠρισμένη ἀναλογία τῶν μερίδων λογίζεται ἐπανελημμένη καὶ ἐν τῇ ὑποκαταστάσει.

Ἐὰν ἐν τῇ ὑποκαταστάσει, ἐκτὸς τῶν πρώτων κεκλημένων, καλῆται καὶ ἕτερον πρόσωπον, ἡ χηρεύουσα μερίς ἀνήκει κατ' ἰσομοίραν εἰς ἅπαντας τοὺς ὑποκαταστάτους.

4145. Πᾶσα διάταξις, σκοποῦσα δι' οἵαςδήποτε ἐκφράσεως νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν κληρονόμον ἢ τὸν κληροδόχον, νὰ διατηρήσῃ τὸ καταλειφθὲν καὶ ν' ἀποδώσῃ αὐτὸ εἰς τρίτον, ἀποτελεῖ καταπιστευτικὴν ὑποκατάστασιν.

Πᾶσα τοιαύτη ὑποκατάστασις ἀπαγορεύεται.

4146. Τὸ ἄκυρον πάσης καταπιστευτικῆς ὑποκαταστάσεως δὲν ἀναιρεῖ τὴν κυρίαν ὑπὲρ τοῦ κληρονόμου ἢ τοῦ κληροδόχου διάταξιν, εἰς ἣν ἡ ὑποκατάστασις προσετέθη.

4147. Διάταξις, δι' ἧς ἐπικαρπία ἢ ἄλλη πρόσσδος κληροδοτεῖται εἰς πλείονας ἀλληλοδιαδόχους, ἰσχύει μόνον ὑπὲρ τῶν κολουμένων εἰς αὐτὴν κατὰ πρῶτον καὶ ἀμέσως μετὰ τὸν θάνατον τοῦ διαθέτου.

4148. Ἡ ἐν διαθήκῃ σύστασις διηνεκοῦς ἢ ἐτησίας προσόδου, πρὸς περίθλαψιν ἐνδεῶν, ἢ ἄλλους κοινωνηλεῖς σκοποὺς, δὲν ἀπαγορεύεται, εἰ καὶ ἐν τῇ διατάξει καλοῦνται πρόσωπα ὠρισμένης ιδιότητος ἢ ὠρισμένων οἰκογενειῶν.

ΤΜΗΜΑ Ζ.

Περὶ ἐκτελεστῶν τῆς διαθήκης.

4149. Ὁ διαθέτης δύναται νὰ διορίσῃ ἓνα ἢ πλείονας ἐκτελεστάς τῆς διαθήκης αὐτοῦ.

4120. Ὁ μὴ ἔχων ἱκανότητα ν' ἀναλάβῃ ὑποχρεώσεις,

οὔτε ἐκτελεστής διαθήκης δύναται νὰ γίνη. Ὁ δὲ ἀνήλικος δὲν γίνεται ἐκτελεστής, καὶ τοι συναινούντος τοῦ πατρὸς, τοῦ ἐπιτρόπου, ἢ τοῦ κηδεμόνος αὐτοῦ.

1121. Ὁ διαθέτης δύναται νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἐκτελεστήν τὴν ἄμεσον διακκατοχὴν ἀπάντων, ἢ καὶ μέρους μόνον τῶν κινητῶν αὐτοῦ· ἀλλὰ τοιαύτη διακκατοχὴ δὲν δύναται νὰ παραταθῇ ὑπὲρ τὸ ἔτος ἀπὸ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ διαθέτου, καὶ τοι διατάξαντος τὸ ἐναντίον.

1122. Ὁ κληρονόμος δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν παῦσιν τῆς διακκατοχῆς, προσφέρων εἰς τὸν ἐκτελεστήν χρηματικὴν ποσότητα ἐπικροῦσαν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν εἰς κινητὰ συνισταμένων κληροδοσιῶν, ἢ ἀποδεικνύων τούτων τὴν ἐξόφλησιν, ἢ ἐξασφαλίζων αὐτὴν κατὰ τὸν παρὰ τοῦ διαθέτου τεταγμένον χρόνον καὶ τρόπον.

1123. Οἱ ἐκτελεσταὶ διαθήκης ἐπισπεύδουσι τὴν ἐπίθεσιν τῶν σφραγίδων, ἂν μετὰ τῶν κληρονόμων ὑπάρχῃ ἀνήλικος, ἢ ἀπηγορευμένος, ἢ ἁπὼν, ἢ νομικὸν πρόσωπον.

Φροντίζουνσι περὶ συντάξεως ἀπογραφῆς τῆς κληρονομίας μετὰ προηγουμένην πρόσκλησιν τοῦ ἐπιδόξου κληρονόμου.

Ἐν ἐλλείψει ἱκανοῦ χρηματικοῦ πρὸς ἐξόφλησιν τῶν κληροδοτημάτων, αἰτοῦσι παρὰ τοῦ δικαστηρίου ἄδειαν πρὸς πώλησιν τῶν κινητῶν.

Ἐπαγρυπνοῦσιν ὅπως ἡ διαθήκη ἐκτελεσθῇ προσηκόντως, ἐν περιπτώσει δὲ δικαστικῆς διενέξεως δύνανται νὰ παρεμβῶσιν εἰς τὴν δίκην πρὸς ὑποστήριξιν τῶν διατάξεων τοῦ διαθέτου.

Παρελθόντος τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ διαθέτου, δίδουσι λόγον τῆς διαχειρίσεως αὐτῶν.

1124. Δὲν μεταβαίνουνσιν εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ τὰ καθήκοντα καὶ δικαιώματα τοῦ ἐκτελεστοῦ.

1125. Ἐκ πλειόνων ἐκτελεστῶν, ἀποδεχθέντων τὸν διορισμὸν αὐτῶν, δύναται εἷς μόνος νὰ ἐνεργῇ ἐν ἐλλείψει τῶν ἄλλων· ἀλλὰ πάντες ἐνέχονται ἀλληλεγγύως εἰς λογοδοσίαν ἕνεκα τῶν εἰς αὐτοὺς διαπιστευθέντων κινητῶν, ἐκτὸς ἂν ὁ διαθέτης ἐχώρισε τὰς ἐργασίας ἐκάστου, ἕκαστος δὲ περιωρίσθῃ εἰς τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ εἰδικὴν ἐντολήν.

1126. Τὰ παρὰ τοῦ ἐκτελεστοῦ γεγόμενα ἔξοδα διὰ τὴν ἀπογραφὴν, διὰ τὴν λογοδοσίαν καὶ διὰ πᾶν τὸ ἀφ' ὧν

τὴν εκπλήρωσιν τῆς ἐντολῆς αὐτοῦ, βαρύνουσι τὴν κληρονομίαν.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ τῆς ἀνακλήσεως τῶν διαθηκῶν.

1127. Δὲν δύναται τις νὰ παρκιτηθῇ τῆς ἐλευθερίας, ν' ἀνακαλέσῃ ἢ μεταβάλλῃ τὰς διατάξεις τελευταίας βουλήσεως· πᾶσα εἰς τὴν ἐλευθερίαν ταύτην ἀντιβαίνουσα ῥήτρα, ἢ αἴρεσις, εἶναι ἀνίσχυρος.

1128. Αἱ διαθήκαι ἀνακαλοῦνται ἢ καθόλου ἢ ἐν μέρει διὰ μεταγενεστέρας διαθήκης, ἢ διὰ συμβολαιογραφικῆς πράξεως, δι' ἧς ὁ διαθέτης δηλοῖ αὐτοπροσώπως, ὅτι ἀνακαλεῖ καθόλου ἢ ἐν μέρει τὰ ἐν προγενεστέρα αὐτοῦ διαθήκῃ διαταχθέντα.

1129. Διαθήκη ἄκυρος δὲν ἔχει ἰσχὺν συμβολαιογραφικῆς πράξεως πρὸς ἀνάκλησιν προγενεστέρας διαθήκης.

1130. Διατάξεις τελευταίας βουλήσεως, ἀνακληθεῖσαι κατὰ τὰ ἐν ἀρθρῷ 1128 ὠρισμένα, δὲν ἀναλαμβάνουσιν ἰσχὺν, εἰμὴ διὰ νέας διαθήκης.

1131. Ἡ μεταγενεστέρα διαθήκη, δι' ἧς ῥητῶς ἀνακαλοῦνται αἱ προηγούμεναι, ἄκυροὶ μόνους τοὺς πρὸς τὰς νέας διατάξεις ἐναντίους, ἢ ἀσυμβιβάστους ὁρισμοὺς αὐτῶν.

1132. Ἀνάκλησις γενομένη διὰ μεταγενεστέρας διαθήκης ἰσχύει καὶ ὅταν ἡ νέα αὕτη διαθήκη ματαιωθῇ, εἴτε διότι ὁ ἐγκατάστατος κληρονόμος ἢ κληροδόχος προαπεθίωσεν, εἴτε διότι εἶναι ἀνίκανος, ἢ παραιτεῖται τῆς κληρονομίας ἢ τοῦ κληροδοτήματος.

1133. Τὴν μυστικὴν διαθήκην, καὶ τὴν τυχὸν παραδοθεῖσαν πρὸς φύλαξιν ἰδιόγραφον, δύναται ἐν παντὶ χρόνῳ ν' ἀναλάβῃ ὁ διαθέτης ἐκ τοῦ συμβολαιογραφείου, ἐνθα κατατεθήσαν.

Περὶ τῆς παρὰδόσεως ταύτης συντάσσεται συμβολαιογραφικὴ πράξις.

Ἐπὶ διαθηκῶν κατατεθειμένων κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους νόμους ἐν δημοσίῳ τινὶ ἀρχεῖῳ, ἢ πράξις τῆς ἀποδόσεως συντάσσεται παρὰ τοῦ προῖσταμένου τοῦ ἀρχείου, παρόντων δύο μαρτύρων.

Ἐν περιθωρείῳ τῆς πράξεως τῆς παρὰδόσεως ἢ τῆς κατα-

θέσεως σημειοῦται πάντοτε ἡ γενομένη ἀπόδοσις τῆς διαθήκης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄

Κοινὰ διατάξεις περί τε τῆς ἐξ ἀδιαθέτου καὶ τῆς ἐκ διαθήκης κληρονομίας.

ΤΜΗΜΑ Α΄

Περὶ ἐνάρξεως τῆς κληρονομικῆς διαδοχῆς καὶ τῆς ἐξαιρέσεως τῆς διακατοχῆς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ κληρονόμου.

4134. Ἡ κληρονομικὴ διαδοχὴ ἄρχεται ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ κληρονομουμένου ἐν τῷ τόπῳ τῆς τελευταίας αὐτοῦ κατοικίας.

4135. Ἡ κατοχὴ τῆς περιουσίας τοῦ ἀποθανόντος περιέρχεται αὐτοδικαίως εἰς τὸν κληρονόμον, καὶ πρὶν ἢ οὗτος καταλάβῃ τ' ἀποτελοῦντα αὐτὴν ἀντικείμενα.

4136. Ἄν ἄλλος τις ἀξίων δικαίωμα ἐπὶ τῶν κληρονομικῶν κτημάτων ἐπιληφθῇ τῆς κατοχῆς αὐτῶν, οἱ κληρονόμοι λογίζονται ἀποβληθέντες, δικαιοῦμενοι νὰ ἐνασκήσωσι τὴν ἐπὶ ἀνακτῆσει τῆς νομῆς ἀγωγὴν.

4137. Τὰ φυσικὰ τέκνα, τὰ δικαιούμενα εἰς κληρονομικὴν μοῖραν, συγκληρονομοῦντα μετὰ τῶν γνησίων, ὀφείλουσι νὰ ζητήσωσι τὴν κατοχὴν παρὰ τούτων.

4138. Περὶ ἐπιθέσεως καὶ ἀφαιρέσεως σφραγίδων κληρονομικῶν ἰσχύουσι τὰ ἐν τῇ πολ. δικονομίᾳ ὥρισμένα.

ΤΜΗΜΑ Β΄

Περὶ ἀποδοχῆς καὶ παραιτήσεως τῆς κληρονομίας.

Α΄

Περὶ ἀποδοχῆς.

4139. Ἡ ἀποδοχὴ τῆς κληρονομίας δύναται νὰ γίνῃ ἢ ἀπλῶς, ἢ ἐπ' ὠφελείᾳ ἀπογραφῆς.

4140. Ἡ ἀποδοχὴ τῶν εἰς ἀνηλίκους ἢ εἰς ἀπηγορευμένους ἐπαγομένων κληρονομικῶν δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἐγκύρως, εἰμὴ ἐπ' ὠφελείᾳ ἀπογραφῆς κατὰ τοὺς περὶ τούτου εἰδικωτέρους ὁρισμοὺς τοῦ παρόντος νόμου.

4141. Οἱ ὑπὸ ἀντιλήπτορα διατελοῦντες ἐνήλικοι δὲν δύ-

ναι ν' ἀποδεχθῶσι κληρονομίαν ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ἀντιλήπτορος καὶ ἄνευ τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπογραφῆς.

1142 Αἱ εἰς νομικὰ πρόσωπα ἢ σωματεῖα ἐπαγόμεναι κληρονομίαι δὲν γίνονται δεκταὶ ἄνευ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως καὶ ἄνευ τοῦ εὐεργετήματος ἀπογραφῆς.

1143. Τὸ τῆς ἀποδοχῆς ἀποτέλεσμα ἀνατρέχει εἰς τὴν ἡμέραν, ἀφ' ἧς ἤρξατο ἡ κληρονομία· πλὴν τηροῦνται πάντοτε ἐν ἰσχύϊ τὰ παρὰ τρίτων ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ ἀποκτηθέντα δικαιώματα συνεπεία ἀνταλλακτικῶν συναλλαγμάτων καλῇ τῇ πίστει μετὰ τοῦ νομιζομένου κληρονόμου συνομολογηθέντων· ἂν ἐξεποίησεν οὗτος καλῇ τῇ πίστει κληρονομικὸν πρᾶγμα, ἐνέχεται μόνον εἰς τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ληφθέντος πράγματος, ἢ, ἂν εἰσέτι δὲν ἔλαβε τοῦτο, εἰς τὴν κατὰ τοῦ ἀποκτήσαντος τὸ πρᾶγμα ἐκχώρησιν τῆς ἀπαιτήσεως αὐτοῦ. Ὡς πρὸς τοὺς καρποὺς, ὁ νομιζόμενος καλῇ τῇ πίστει κληρονόμος ὀφείλει τὴν ἀπόδοσιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς δικαστικῆς ἀπαιτήσεως.

1144. Ἡ ἀποδοχὴ εἶναι ῥητὴ ἢ σιωπηρά.

Ῥητὴ μὲν εἶναι, ὅταν τις ἐν δημοσίῳ ἢ ἰδιωτικῷ ἐγγράφῳ λαμβάνῃ τὸ ὄνομα ἢ τὴν ιδιότητα κληρονόμου· σιωπηρὰ δὲ, ὅταν ὁ κληρονόμος ἐπιχειρῇ πράξιν, ἣν δὲν δικαιούται νὰ πράξῃ, εἰμὴ ἐν τῇ ιδιότητι τοῦ κληρονόμου καὶ ἐξ ἧς συνάγεται ἀναγκαίως ἡ πρὸς ἀποδοχὴν τῆς κληρονομίας πρόθεσις αὐτοῦ.

1145. Αἱ ἀπλῶς συντηρητικαὶ πράξεις καὶ αἱ τῆς ἐπιτηρήσεως ἢ τῆς προσωρινῆς διαχειρίσεως δὲν ἀποτελοῦσιν ἀποδοχὴν τῆς κληρονομίας, ἂν ὁ ἐπιχειρῶν αὐτάς δὲν προσλάβῃ καὶ τὸ ὄνομα, ἢ τὴν ιδιότητα κληρονόμου.

1146. Ἡ παρὰ τινος τῶν συγκληρονόμων συνομολογηθεῖσα δωρεὰ, πώλησις, ἢ παραχώρησις τῶν κληρονομικῶν αὐτοῦ δικαιωμάτων ὑπὲρ τρίτου, ἢ ὑπὲρ ἀπάντων τῶν συγκληρονόμων, ἢ τινὸς ἐξ αὐτῶν, ἐμφαίνουσιν ἀποδοχὴν τῆς κληρονομίας.

1147. Τὸ αὐτὸ λογίζεται ἐπὶ παραιτήσεως γενομένης ὑπὸ τοῦ συγκληρονόμου, εἴτε δωρεὰν ὑπὲρ ἑνὸς ἢ καὶ πλειόνων συγκληρονόμων, εἴτε ἐπὶ ἀνταλλάγματι ὑπὲρ ἀπάντων ἀδιακρίτως.

Δὲν συνεπάγεται ὅμως ἀποδοχὴν ἡ τῆς κληρονομίας παραιτήσις, ὅταν γίνεται δωρεὰν ὑπὲρ ἀπάντων τῶν νομίμων

ἢ ἐκ διαθήκης συγκληρονόμων, οἵτινες ἐν ἐλλείψει τοῦ παραιτουμένου ἤθελον ἀποκτήσει τὴν μερίδα αὐτοῦ.

4148. Οἱ ἀποδεχθέντες τὴν ἰδίαν τοῦ ἀποθανόντος κληρονομίαν δύνανται ν' ἀποβάλωσι κληρονομίαν αὐτῷ μὲν ἐπαχθεῖσαν, μήπω δὲ παρ' αὐτοῦ ἀποδεδεγμένην. Ἀπ' ἐναντίας δὲ ἡ ἀποβολὴ τῆς ἰδίας τοῦ ἀποθανόντος κληρονομίας συνεπάγεται καὶ τὴν ἀποβολὴν τῆς τυχὸν εἰς αὐτὸν ἐπαχθείσης.

4149. Δὲν δύνανται νὰ προσβληθῇ ἡ ἀποδοχὴ, εἰμὴ μόνον ἂν ᾖ ἡ ἀποτελέσμα βίας ἢ δόλου.

Ἐνεκα βλάβης δὲν ἐπιτρέπεται ἡ τῆς ἀποδοχῆς προσβολή.

Ἐὰν ἀνακαλυφθῇ διαθήκη ἄγνωστος ἐν τῷ χρόνῳ τῆς ἀποδοχῆς, ὁ κληρονόμος δὲν εἶναι μὲν ὑπόχρεως νὰ ἐκτελέσῃ τὰ ἐν τῇ διαθήκῃ ταύτῃ ὀριζόμενα κληροδοτήματα ἐπέκεινα τῆς ἀξίας τῆς κληρονομίας, τηρεῖ δὲ σώαν τὴν εἰς αὐτὸν ὀφειλομένην τυχὸν νόμιμον μερίδα.

4150. Τὸ δικαίωμα τοῦ ἀποδέχεσθαι κληρονομίαν παραγράφεται μόνον μετὰ παρέλευσιν τριακονταετίας.

B'.

Περὶ παραιτήσεως.

4151. Ὁ νόμος δὲν τεκμαίρεται τὴν παραιτίησιν τῆς κληρονομίας.

Ἡ παραιτίησις γίνεται διὰ δηλώσεως καταχωριζομένης εἰς βιβλίον ἐπὶ τούτῳ κρατούμενον ἐν τῷ γραφείῳ τῶν πρωτοδικῶν τοῦ τόπου, ἔνθα ἡ κληρονομία ἤρξατο.

4152. Ὁ παραιτηθεὶς κληρονομίας λογίζεται οὐδέποτε κληθεὶς εἰς αὐτήν.

Ἡ παραιτίησις ὅμως δὲν κωλύει τὸν παραιτηθέντα ν' ἀπαίτησῃ τὰ ὑπὲρ αὐτοῦ καταλειφθέντα κληροδοτήματα.

4153. Ἐπὶ ἐξ ἀδιαθέτου κληρονομιῶν ἡ τοῦ παραιτηθέντος μερὶς προσαυξάνει τὴν τῶν συγκληρονόμων ἂν ἑκάλεῖτο μόνος εἰς τὴν κληρονομίαν, ἐπάγεται αὕτη εἰς τοὺς μετ' αὐτὸν καλουμένους.

4154. Οὐδεὶς κληρονομεῖ ὑπείσερχόμενος εἰς τὰ δικαιώματα παραιτηθέντος κληρονόμου ἂν ὁ παραιτηθεὶς καλεῖται μόνος εἰς τὴν κληρονομίαν, ἢ ἂν πάντες οἱ συγκληρονόμοι παρητήθησαν, τὰ τέκνα αὐτῶν καλοῦνται ἰδίῳ δικαίωματι καὶ κληρονομοῦσι κατὰ κεφαλάς.

4155. Ἐπὶ τῶν ἐκ διαθήκης κληρονομιῶν, ἡ μερὶς τοῦ παραιτηθέντος ἐπάγεται εἰς τοὺς ἐγκαταστάτους συγκληρονόμους, ἢ εἰς τοὺς ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμους, κατὰ τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 1097 καὶ 1100 ὥρισμένα.

4156. Οἱ πιστωταὶ τοῦ παραιτηθέντος κληρονομίας πρὸς βλάβην αὐτῶν δύνανται δικαστικῇ ἀδείᾳ ν' ἀποδεχθῶσι τὴν κληρονομίαν ἀντὶ τοῦ ὀφειλέτου καὶ ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ παραίτησις ἀποβαίνει ἀνίσχυρος ὑπὲρ τοῦ παραιτηθέντος, ἀλλὰ μόνον ὑπὲρ τῶν δανειστών αὐτοῦ καὶ μέχρι συμπληρώσεως τῶν εἰς ἕκαστον ὀφειλομένων.

4157. Μέχρις οὗ δὲν συμπληρωθῇ ἡ παραγραφὴ τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποδοχῆς, οἱ παραιτηθέντες δύνανται πάντοτε ν' ἀποδεχθῶσι τὴν κληρονομίαν, ἂν δὲν ἀπεδέχθησαν αὐτὴν ἄλλοι κληρονόμοι· ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν παραβλάπτονται τὰ δικαιώματα, τὰ ἐπὶ τῆς κληρονομικῆς περιουσίας ὑπὸ τρίτων κεκτημένα, δυνάμει παραγραφῆς ἢ συμβάσεων, ἐγκύρως συναφθεισῶν μετὰ τοῦ κηδεμόνος τῆς σχολαζούσης κληρονομίας.

4158. Ἄν ἐκ διαθήκης ἢ ἐξ ἀδιαθέτου κληρονόμος κλητευθῇ ἐνώπιον δικαστηρίου παρὰ τινος ἐνδιαφερομένου, ὅπως ἀναγκασθῇ νὰ δηλώσῃ ἂν ἀποδέχεται, ἢ παραιτῆται αὐτῆς, τὸ δικαστήριον τάσσει προθεσμίαν διὰ τὴν δηλώσιν· ταύτης δὲ παρελθούσης ἀπράκτου, λογίζεται παραιτηθεὶς τῆς κληρονομίας ὁ κλητευθεὶς.

4159. Ὁ ἔχων ὅμως ἐν τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ κτήματα κληρονομίας, εἰς ἣν εἶναι κεκλημένος, δὲν δύναται πλέον νὰ παραιτηθῇ αὐτῆς, ἂν μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς κληρονομίας, ἢ ἀφ' ἧς ἔμαθεν, ὅτι ἐπήχθη αὕτη εἰς αὐτόν, δὲν συνεμορφώθη πρὸς τὰ περὶ τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπογραφῆς διατεταγμένα. Θεωρεῖται δὲ ἅπλοῦς κληρονόμος καὶ καθ' ἣν περίπτωσιν ἡδύνατο νὰ προτείνῃ, ὅτι κατεῖχε τὰ κτήματα ἐπὶ ἄλλῳ τίτλῳ.

4160. Οἱ ὑπεξαίρεσαντες ἢ ὑποκρύψαντες κληρονομικὰ πράγματα κληρονόμοι ἐκπίπτουσι τοῦ δικαιώματος τῆς παραιτήσεως τῆς κληρονομίας, μένοντες ἅπλοῖ κληρονόμοι, καὶ ἂν ἤδη παρητήθησαν αὐτῆς.

4161. Δι' οὐδενὸς συμφώνου οὔτε διὰ γαμικοῦ ἐπιτρέ-

πᾶται ἡ παραίτησις τῆς κληρονομίας προσώπου ζῶντος, ἢ ἡ ἐκποίησης τῶν ἐκ τοιαύτης κληρονομίας τυχαίων δικαιωμάτων.

Γ'.

Περὶ τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπογραφῆς.

4462. Ἡ δήλωσις τοῦ ἀποδεχομένου τὴν ιδιότητα κληρονόμου ἐπ' ὠφελείᾳ ἀπογραφῆς γίνεται εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ πρωτοδικείου τῆς χώρας, ἔνθα ἄρχεται ἡ κληρονομία καὶ καταγράφεται εἰς τὸ διὰ τὰς παραιτήσεις κρατούμενον βιβλίον.

4463. Ὁ κληρονόμος δύναται ν' ἀποδεχθῇ τὴν κληρονομίαν ἐπ' ὠφελείᾳ ἀπογραφῆς, καὶ ἂν ὁ διαθέτης ἀπηγόρευ-
σεν αὐτήν.

4464. Ἡ εἰρημένη δήλωσις δὲν φέρει ἀποτέλεσμα, ἂν πρὸ αὐτῆς ἢ μετ' αὐτὴν δὲν συνταχθῇ ἀκριβοῦς ἀπογραφὴ τῶν κληρονομικῶν κτημάτων, κατὰ τοὺς ἐν τῇ πολιτικῇ δικονομίᾳ διαγεγραμμένους τύπους, καὶ ἐντὸς τῶν ἐφεξῆς ὀριζομένων προθεσμιῶν.

4465. Ἄν τις ἐκ πλειόνων συγκληρονόμων θέλει τὴν ἐξ ἀπογραφῆς ὠφέλειαν, οἱ δὲ λοιποὶ δὲν θέλουσιν αὐτήν, ἡ κληρονομία γίνεται δεκτὴ ἐπ' ὠφελείᾳ ἀπογραφῆς.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀρκεῖ ἡ περὶ τούτου δήλωσις νὰ γίνῃ παρ' ἐνὸς μόνον.

4466. Ὁ ἔχων ἐν τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ τὴν κληρονομικὴν περιουσίαν ὀφείλει νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς ἐντὸς τριμηνίας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς κληρονομικῆς διαδο-
χῆς, ἢ ἀφ' ἧς ἔμαθεν, ὅτι ἐπήχθη εἰς αὐτὸν ἡ κληρονομία.

Ἄν ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης ἤρξατο μὲν, ἀλλὰ δὲν ἐπερατώθῃ ἡ ἀπογραφὴ, δύναται ὁ κληρονόμος νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ δικαστηρίου τοῦ τόπου, ἔνθα ἤρξατο ἡ κληρονομία, παράτασιν προθεσμίας ἐπὶ ἐτέραν τριμηνίαν, ἢ καὶ μείζονα, ἂν ἔνεκεν εἰδικῶν περιστάσεων σπουδαίων ἢ τρίμηνος παρά-
τασις θεωρηθῇ ἀνεπαρκής.

4467. Μὴ συνταχθεῖς τῆς ἀπογραφῆς ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τεταγμένης, ἢ ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ παραπεμπθεῖς προθεσμίας, ὁ κληρονόμος λογίζεται ἀποδεχθεὶς τὴν κληρονομίαν ἄνευ τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπογραφῆς.

4468. Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς ἀπογραφῆς, ὁ μὴ

ποιήσας τὴν ἐν ἄρθρῳ 1162 ἀναφερομένην δῆλωσιν ἔχει τεσσαρακονθήμερον ἔτι προθεσμίαν πρὸς διάσκεψιν, ἂν θέλῃ ν' ἀποδεχθῇ ἢ ν' ἀποβάλλῃ τὴν κληρονομίαν. Παρελθούσης ἀπράκτου καὶ τῆς προθεσμίας ταύτης, λογίζεται κληρονόμος ἄνευ τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπογραφῆς.

1169. Ἄν ὁ κληρονόμος δὲν ἔχῃ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ αὐτοῦ τὴν κληρονομίαν, οὐδὲ ἀνέμιχθῃ εἰς αὐτήν, ἐγείρονται δὲ κατ' αὐτοῦ ἀγωγαί, αἱ πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς καὶ πρὸς διάσκεψιν προθεσμίαι ἄρχονται ἀπὸ τῆς ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῦ δικαστηρίου ὁρισθησομένης ἡμέρας.

Ἄν δὲ οὐδεμία ἐγερθῇ κατ' αὐτοῦ ἀγωγή, διατηρεῖ πάντοτε τὸ πρὸς ἀπογραφὴν δικαίωμα, μέχρι τῆς παραγραφῆς τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποδοχῆς.

1170. Οἱ ἀνήλικοι, οἱ ἀπηγορευμένοι, καὶ οἱ ὑπὸ ἀντιλήπτορα διατελοῦντες, ἐκπίπτουσι τῆς ἐξ ἀπογραφῆς ὠφελείας, μόνον ἂν δὲν συμμορφωθῶσι πρὸς τὰς ἀνωτέρω διατάξεις ἐντὸς τοῦ ἔτους ἀπὸ τῆς ἐνηλικιότητος, τῆς ἄρσεως τῆς ἀπαγορεύσεως, ἢ τῆς ἀντιλήψεως.

1171. Ἐντὸς τῶν πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς καὶ πρὸς διάσκεψιν προθεσμιῶν, ὁ εἰς τὴν κληρονομίαν κεκλημένος δὲν ὑποχρεοῦται ν' ἀναδεχθῇ τὴν ιδιότητα τοῦ κληρονόμου. Θεωρεῖται μόνον ὡς νόμιμος τῆς κληρονομίας διαχειριστής, καὶ ὡς τοιοῦτος δύναται νὰ κλητευθῇ ἐπὶ δικαστηρίου, ὅπως ἐκπροσωπεύσῃ αὐτήν καὶ ἀπαντήσῃ εἰς τὰς κατ' αὐτῆς ἀξιώσεις. Ἐὰν οὗτος δὲν ἐμφανισθῇ, τὸ δικαστήριον διορίζει εἰδικὸν διαχειριστήν, ὅπως ἀντιπροσωπεύσῃ ἐν τῇ δίκῃ ἐκείνη τὴν κληρονομίαν.

1172. Ἄν ἐντὶ κληρονομικῇ περιουσίᾳ εὐρίσκωνται πράγματα ὑποκείμενα εἰς φθοράν, ἢ ὧν ἡ διατήρησις εἶναι πολυδάπανος, δύναται ὁ κεκλημένος κληρονόμος ἐντὸς τῶν εἰρημένων προθεσμιῶν, ἀδείᾳ τοῦ δικαστηρίου, νὰ πωλήσῃ αὐτά, καθ' ὃν τρόπον τὸ δικαστήριον κρίνει συμφερότερον· ἐκ τούτου δὲ δὲν λογίζεται ὁ κεκλημένος ἀποδεχθεὶς τὴν κληρονομίαν.

1173. Ἄν ἐντὸς τῶν ἄνωθι ἀναφερομένων προθεσμιῶν ὁ κληρονόμος ἀποποιηθῇ τὴν κληρονομίαν, τὰ νομίμως παρ' αὐτοῦ μέχρι τῆς δηλωθείσης ἀποποιήσεως καταβληθέντα ἔξοδα βαρύνουσι τὴν κληρονομίαν.

1174. Ὁ κακῇ τῇ πίστει παραλείψας νὰ καταγράψῃ ἐν τῇ ἀπογραφῇ πράγμα τι ἀνῆκον εἰς τὴν κληρονομίαν ἐκπίπτει τοῦ ἐξ ἀπογραφῆς εὐεργετήματος.

1175. Τὸ εὐεργετήμα τῆς ἀπογραφῆς παρέχει εἰς τὸν κληρονόμον τὰ ἐξῆς πλεονεκτήματα·

α.) Δὲν ὑπόκειται εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν κληρονομικῶν χρεῶν καὶ τῶν κληροδοτημάτων, εἰμὴ μέχρι τῆς ἀξίας τῶν εἰς αὐτὸν περιελθόντων κτημάτων. Ἀπαλλάττεται δὲ πάσης κληρονομικῆς ὑποχρέωσης, παραχωρῶν εἰς τοὺς πιστωτὰς καὶ κληροδοχοὺς ἅπαντα τὰ κληρονομικὰ κτήματα.

β.) Ἡ περιουσία αὐτοῦ δὲν συγχέεται μετὰ τῆς κληρονομικῆς, ἀλλὰ διατηρεῖ κατὰ τῆς κληρονομίας τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ τὰ εἰς αὐτὸν ὀφειλόμενα.

1176. Ὁ ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμος διοικεῖ τὴν κληρονομικὴν περιουσίαν καὶ δίδει εἰς τοὺς πιστωτὰς καὶ κληροδόχους λόγον τῆς διαχειρίσεως.

Δὲν ὑποχρεοῦται εἰς πληρωμὰς ἐξ ἰδίων, εἰμὴ ἀφ' οὗ, κληθεὶς εἰς λογοδοσίαν, δὲν ἐκπληρώσῃ ἐν δέοντι τὴν ὑποχρέωσιν ταύτην.

Μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν τοῦ λογαριασμοῦ δὲν δύναται ν' ἀναγκασθῇ νὰ πληρώσῃ ἐξ ἰδίων, εἰμὴ μέχρι τοῦ ὀφειλομένου παρ' αὐτοῦ καταλοίπου.

1177. Ὁ ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμος ἐνέχεται μόνον ἕνεκα μεγάλης ῥαθυμίας κατὰ τὴν διαχείρισιν αὐτοῦ.

1178. Οἱ πιστωταὶ καὶ οἱ κληροδόχοι δύνανται νὰ αἰτήσωσιν, ὥστε νὰ ταχθῇ παρὰ τοῦ δικαστηρίου προθεσμία ἐπὶ προσαγωγῇ τῆς λογοδοσίας.

1179. Ὁ δικαιούμενος εἰς νόμιμον μερίδα κληρονόμος, καὶ μὴ ἀποδεχθεὶς τὴν κληρονομίαν ἐπ' ὠφελείᾳ ἀπογραφῆς, δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐλάττωσιν τῶν ὑπὲρ τῶν συγκληρονόμων αὐτοῦ γενομένων δωρεῶν ἢ κληροδοτημάτων.

1180. Ἐκπίπτει τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀπογραφῆς ὁ κληρονόμος, ὅστις πωλεῖ τὰ τῆς κληρονομίας ἀκίνητα ἄνευ δικαστικῆς ἀδείας, ἢ τῶν παρὰ τῆς πολιτικῆς δικονομίας ἀπαιτουμένων διατυπώσεων.

1181. Ἐκπίπτει ὡσαύτως τοῦ ἐξ ἀπογραφῆς εὐεργετήματος ὁ κληρονόμος, ὅστις ἄνευ δικαστικῆς ἀδείας, ἢ τῶν παρὰ τῆς πολ. δικονομίας ἀπαιτουμένων διατυπώσεων, πω-

λεῖ τὰ κινητὰ τῆς κληρονομίας, πρὶν ἢ παρέλθῃ πενταετία, ἀφ' ἧς ἐδέχθη ἐπ' ὀφελείᾳ ἀπογραφῆς τὴν κληρονομίαν. Μετὰ παρέλευσιν τῆς προθεσμίας ταύτης δύναται νὰ πωλήσῃ τὰ κινητὰ ἄνευ τινὸς διατυπώσεως.

4182. Τῇ αἰτήσῃ τῶν ἐχόντων συμφέρον, ὁ κληρονόμος ὀφείλει νὰ παράσχῃ ἀξιοχρεων ἀσφάλειαν διὰ τὴν ἀξίαν τῶν κινητῶν, τὰ ὑπὸ τῶν ὀφειλετῶν τῆς κληρονομίας καταβαλλόμενα χρήματα, τοὺς καρποὺς τῶν ἀκινήτων, καὶ τὸ περίσσευμα τοῦ τιμήματος τῶν ἐκποιουμένων ἀκινήτων μετὰ τὴν πληρωμὴν τῶν ἐνυποθήκων δανειστῶν. Ἐν ἐλλείψει τῆς ἀνωτέρω ἀσφαλείας ὀρίζει τὸ δικαστήριον τὰ δέοντα πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἐνδιαφερομένων.

4183. Γενομένης ἀντιρρήσεως παρὰ τινος τῶν ἐνδιαφερομένων, ὁ κληρονόμος δὲν δύναται νὰ ἐπιχειρήσῃ πληρωμὰς, εἰμὴ καθ' ὅν τρόπον καὶ καθ' ἣν τάξιν ὀρίσει τὸ δικαστήριον.

Ἐν ἐλλείψει ἀντιρρήσεων ὁ κληρονόμος μετὰ παρέλευσιν μηνὸς ἀπὸ τῆς περατώσεως τῆς ἀπογραφῆς πληρῶνει τοὺς τε πιστωτάς καὶ τοὺς κληροδόχους, καθόσον ἐμφανίζονται, μὴ παραβλαπτομένων ὅμως τῶν ἐπικρατεστέρων δικαιωμάτων.

4184. Οἱ μὴ ἐναντιωθέντες δανεισταὶ, ἐμφανιζόμενοι ὅταν διὰ τῆς πληρωμῆς τῶν ἄλλων πιστωτῶν καὶ τῶν κληροδόχων ἐξαντληθῇ ἡ κληρονομικὴ περιουσία, ἔχουσιν ἀναγωγὴν μόνον κατὰ τῶν κληροδόχων.

Ἡ ἀναγωγὴ αὕτη παραγράφεται μετὰ τριετίαν, ἀφ' ἧς ἐγένετο ἡ τελευταία πληρωμή.

4185. Τὰ πρὸς ἐπίθεσιν τῶν σφραγίδων, πρὸς σύνταξιν τῆς ἀπογραφῆς καὶ τὰ τῆς λογοδοσίας ἑξοδα βαρύνουσι τὴν κληρονομίαν..

4186. Ὁ ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου ἐπιχειρήσας δίκην κληρονόμος, εἴτε ὡς ἐνάγων, εἴτε ὡς ἐναγόμενος, πληρῶνει τὰ δικαστικὰ ἑξοδα ἐξ ἰδίων.

Δ'.

Περὶ ἀπροσελεύστου κληρονομίας.

4187. Ἀπροσέλευστος λογίζεται ἡ κληρονομία, ὅταν ὁ κληρονόμος εἶναι ἄγνωστος, ἢ ὅταν οἱ κληρονόμοι, οἱ ἐκ διαθήκης ἢ ἐξ ἀδιαθέτου, ἀποποιηθῶσιν αὐτήν.

4188. Περὶ τῆς διοικήσεως καὶ τῆς διατηρήσεως τῶν εἰς

τὴν ἀπροσέλευστον κληρονομίαν ἀνηκόντων κτημάτων προνοεῖ τὸ δικαστήριον τοῦ τόπου, ἐνθα ἤρξατο ἡ κληρονομία, διορίζον διαχειριστὴν τῇ αἰτήσῃ παντὸς ἐνδιαφερομένου ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως.

Περίληψις τῆς περιεχούσης τὸν διορισμὸν τοῦ διαχειριστοῦ ἀποφάσεως δημοσιεύεται ἐπιμελείᾳ τοῦ γραμματέως τοῦ δικαστηρίου ἐν τινὶ ἐφημερίδι τῆς ἐπαρχίας.

4189. Ὁ διαχειριστὴς ὀφείλει νὰ προνοήσῃ περὶ τῆς συντάξεως ἀπογραφῆς τῆς κληρονομίας, νὰ ἐνασκή τὰς ἀπαιτήσεις αὐτῆς, νὰ ἀπαντᾷ εἰς τὰς κατ' αὐτῆς ἀξιώσεις, νὰ διαχειρίζεται αὐτήν, νὰ καταθέτῃ ἐν δημοσίῳ ταμείῳ ἢ ἀσφαλεῖ καταστήματι τὰ χρήματα τὰ ὑπάρχοντα, ἢ τὰ προσερχόμενα ἐκ τῆς εἰσπράξεως προσόδων ἢ δανείων, καὶ ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν κινητῶν ἢ ἀκινήτων, καὶ νὰ δίδῃ λόγον τῆς διαχειρίσεως αὐτοῦ.

4190. Πάντα τὰ ἄνω διατεταγμένα περὶ τῆς ἀπογραφῆς, τοῦ τρόπου τῆς διαχειρίσεως καὶ τῆς λογοδοσίας τοῦ ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμου, ἰσχύουσι καὶ ὡς πρὸς τοὺς διαχειριστὰς ἀπροσελεύστου κληρονομίας.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Περὶ διανομῆς.

4191. Δύνανταί τις πάντοτε νὰ ζητήσῃ τὴν διανομὴν τῆς κληρονομίας, καὶ ἂν ἀπηγόρευσε τοῦτο ὁ διαθέτης.

4192. Ἡ διανομὴ δύναται νὰ ζητηθῇ, εἰ καὶ τις τῶν κληρονόμων ἐνεμήθη κατ' ἰδίαν τινὰ τῶν κληρονομικῶν κτημάτων, ἐκτὸς ἐὰν ἡ κατ' ἰδίαν νομὴ διαρκέσῃ ἐπὶ χρόνον συμπληροῦντα τὴν παραγραφὴν τῆς ἀγωγῆς.

4193. Ἄν οἱ συγκληρονόμοι δὲν θέλωσιν, ἢ δὲν δύνανται νὰ συμφωνήσωσι περὶ τῆς διανομῆς, ἐφαρμόζονται οἱ ἐξῆς κανόνες.

4194. Ἐκαστος τῶν συγκληρονόμων δύναται ν' ἀπαιτήσῃ αὐτοῦσιον τὴν ἐκ τῶν κινητῶν καὶ ἀκινήτων κτημάτων μερίδα αὐτοῦ. Ὅταν ὅμως ὑπάρχωσι πιστωταὶ ἢ κατασχόντες τὰ κινητὰ ἢ ἐναντιούμενοι εἰς τὴν διανομὴν αὐτῶν, ἢ ὅταν ἡ πλειονότης τῶν συγκληρονόμων κρίνῃ ἀναγκαίαν, πρὸς πληρωμὴν τῶν χρεῶν καὶ ἄλλων κληρονομικῶν ὑπο-

χρεώσεων, τὴν πώλησιν αὐτῶν, γίνεται αὕτη πάραυτα διὰ δημοσίου πλειστηριασμοῦ.

4195. Ἐὰν τὰ ἀκίνητα δὲν δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εὐ·
κόλως καὶ ἀβλαβῶς, πωλοῦνται καὶ ταῦτα κατὰ τοὺς τύπους
τῶν δικαστικῶν ἐκποιήσεων.

Ὁ πλειστηριασμὸς ὅμως, ἂν οἱ ἐνδιαφερόμενοι, ἐνήλικοι
ὄντες, συναινῶσιν εἰς τοῦτο, δύναται νὰ διεξαχθῇ ἐνώπιον
συμβολαιογράφου ὑπ' αὐτῶν ἐκλεχθέντος, ἢ καὶ μεταξὺ μό·
νων τῶν συγκληρονόμων.

4196. Ἐὰν οἱ ἐνδιαφερόμενοι δὲν συμφωνῶσι περὶ τῶν
ὅρων τῆς πωλήσεως, ρυθμίζει αὐτοὺς τὸ δικαστήριον τῶν
πρωτοδικῶν.

4197. Μετὰ τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν τυχὸν γενομένην πώ·
λησιν τῶν κινητῶν καὶ τῶν ἀκινήτων, τὸ δικαστήριον διο·
ρίζει συμβολαιογράφον πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς διανομῆς, ἂν οἱ
ἐνδιαφερόμενοι δὲν συμφωνήσωσι περὶ τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ.
Ἐνώπιον τοῦ συμβολαιογράφου τούτου οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐκ·
καθαρίζουσι τοὺς ἀμοιβαίους λογαριασμοὺς, σχηματίζουνσι
τὸ παθητικὸν καὶ τὸ ἐνεργητικὸν τῆς κληρονομίας καὶ προσ·
διορίζουσι τὰς μερίδας καὶ τὰς πρὸς συμπλήρωσιν ὀφειλο·
μένας τυχὸν ἀποδόσεις.

4198. Ἐκαστος τῶν συγκληρονόμων συνεισφέρει κατὰ τὰ
κατωτέρω ὀρισμένα, ὅ,τι ἔλαβε δωρεὰν καὶ ὅ,τι ὀφείλει εἰς
τὴν κληρονομίαν.

4199. Ἐὰν ἡ συνεισφορὰ δὲν γίνεται αὐτούσις, οἱ κλη·
ρονόμοι, εἰς οὓς αὕτη ὀφείλεται, προαφαιροῦσιν ἀπὸ τῆς
κληρονομίας μερίδα ἀνάλογον.

Αἱ προαφαιρέσεις αὗται γίνονται ἐκ κτημάτων ὅσον οἷόν τε
τῆς αὐτῆς φύσεως καὶ ποιότητος τῶν μὴ αὐτουσίως συνεισφε·
ρομένων.

4200. Μετὰ τὰς προαφαιρέσεις γίνονται ἐκ τῶν ὑπο·
λειπομένων κληρονομικῶν πραγμάτων τόσαι ἴσαι μερίδες,
ὅσοι οἱ κληρονόμοι, ἢ αἱ ρίζαι, αἱ συμμετέχουσιν τῆς δια·
νομῆς.

4201. Κατὰ τὸν σχηματισμὸν τῶν μερίδων δεόν ν' ἀπο·
φεύγηται ὅσον ἔνεστιν ὁ διαμελισμὸς τῶν κτημάτων, καὶ νὰ
μὴ προσγίνεται βλάβη εἰς τὴν καλλιέργειαν αὐτῶν. Ἐκάστη
δὲ μερίς ρυθμίζεται, εἰ δυνατόν, οὕτως, ὥστε νὰ περιέχῃ ἴσην

τοῦ αὐτοῦ εἶδους καὶ τῆς αὐτῆς ἀξίας ποσότητα κινητῶν, ἀκινήτων, δικαιωμάτων καὶ πιστώσεων.

1202. Τὸ ἄνισον τῶν μερίδων κατὰ τὰ κτήματα ἀναπληροῦται διὰ προσόδων ἢ χρημάτων.

1203. Αἱ μερίδες σχηματίζονται παρὰ τοῦ προσώπου, εἰς ὃ πάντες οἱ κληρονόμοι ἀναθέτουσι τὸ ἔργον τοῦτο, ἄλλως σχηματίζονται παρ' ἑνὸςπραγματογνώμονος διοριζομένου παρὰ τοῦ δικαστηρίου.

Μετὰ ταῦτα γίνεται ἡ κλήρωσις τῶν μερίδων· ἂν ὁμοως οἱ κληρονόμοι δὲν καλοῦνται κατ' ἰσομορίαν, τὸ δικαστήριον ἀποφαίνεται, ἂν διὰ κληρώσεως, ἢ δι' ἐπιδικάσεως, καθόλου ἢ ἐν μέρει, θέλουσι δοθῇ αἱ μερίδες εἰς τοὺς δικαιούχους.

1204. Πρὸ τῆς κληρώσεως τῶν μερίδων δύναται ἕκαστος τῶν ἐνεχομένων νὰ προτείνῃ ἀντιρρήσεις κατὰ τοῦ σχηματισμοῦ αὐτῶν.

1205. Τὰ περὶ τῆς διανομῆς ἀνωτέρω ὠρισμένα τηροῦνται καὶ ἐπὶ τῆς μεταξὺ τῶν ἀποτελούντων τὴν αὐτὴν ρίζαν προσώπων ὑποδιαιρέσεως.

1206. Μετὰ τὴν διανομὴν παραδίδονται εἰς ἕκαστον τῶν μεριδοῦχων τὰ δικαιόγραφα, τὰ ἀναγόμενα εἰς τὰ ἀπαρτίζοντα τὴν μερίδα αὐτοῦ κτήματα καὶ δικαιώματα.

Τὰ ἀναγόμενα ὁμοως εἰς κτῆμα διαιρεθὲν δικαιόγραφα μένουσιν εἰς χεῖρας τοῦ λαβόντος τὸ μείζον αὐτοῦ μέρος, ὑποχρεουμένου εἰς τὴν πρὸς τοὺς λοιποὺς ἀνακοίνωσιν αὐτῶν, ὡςάκις αὕτη ζητηθῇ.

Τὰ εἰς ἅπασαν τὴν κληρονομίαν κοινὰ ἔγγραφα παραδίδονται εἰς τὸ παρὰ τῶν κληρονόμων πρὸς τοῦτο ἐκλεγόμενον πρόσωπον, ὀφείλον ν' ἀνακοινώσῃ αὐτὰ εἰς τοὺς μεριδοῦχους κατ' αἵτησιν αὐτῶν. Ἐπὶ διαφωνίας περὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ προσώπου τούτου, ἀποφασίζει τὸ δικαστήριον.

1207. Κατὰ τὰ λοιπὰ ἐφαρμόζονται τὰ ἐν τῷ περὶ κοινωνίας τίτλῳ ὠρισμένα.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Περὶ συνεισφορᾶς καὶ καταλογισμοῦ.

1208. Τὸ τέκνον, ἢ πᾶς ἄλλος κατιὼν, κληρονομῶν, καίτοι ἐπ' ὠφελείᾳ ἀπογραφῆς, μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ ἑκατέρου φύλου, ἢ κατιόντων τούτων, ὀφείλει νὰ συνεισφέρῃ εἰς

τοὺς συγκληρονόμους αὐτοῦ πᾶν ὅ,τι ἔλαβεν ἐκ δωρεᾶς τοῦ κληρονομουμένου, ἐκτός ἂν ἄλλως διέταξε περὶ τούτου ὁ δωρητής.

1209. Καὶ ἂν τὸ τέκνον ἢ ἄλλος κατιῶν ἀπηλλάγη ῥη-
τῶς τῆς ὑποχρεώσεως τῆς συνεισφορᾶς, δὲν δύναται νὰ κρα-
τήσῃ τὰ δωρηθέντα εἰμὴ μέχρι συμπληρώσεως τῆς διαθεσί-
μου μοίρας· τὸ ὑπερβάλλον συνεισφέρεται.

1210. Ὁ ἀποποιούμενος τὴν κληρονομίαν δύναται νὰ
κρατήσῃ τὰ εἰς αὐτὸν δωρηθέντα, ἢ ν' ἀπαιτήσῃ τὰ εἰς
αὐτὸν κληροδοτηθέντα, μέχρι συμπληρώσεως τῆς διαθεσίμου
μοίρας· ἀλλὰ λόγῳ νομίμου μερίδος οὐδὲν δύναται νὰ κρα-
τήσῃ, ἢ ν' ἀπαιτήσῃ.

1211. Ἡ εἰς τὸν κατιόντα τοῦ κληρονόμου δωρεὰ λογι-
ζεται γενομένη ἄνευ ὑποχρεώσεως συνεισφορᾶς. Ὅθεν κληρο-
νομῶν τὸν δωρεοδότην ὁ ἀνιὼν, δὲν ἐνέχεται εἰς τὴν συνεισ-
φορὰν αὐτῆς. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται εἰς τὰς πρὸ
τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου δοθείσας ὑπὸ τοῦ πάπ-
που προῖκας εἰς τοὺς ἐγγόνους, οἵτινες κατὰ τὸν ἐπὶ τῆς
προικίσεως αὐτῶν ἰσχύοντα νόμον δὲν συνεκληρονόμουν μετὰ
τῶν ἀρρένων ἀδελφῶν τὸν πατέρα. Αἱ τοιαῦται προῖκες συν-
εισφέρονται ὑπὸ τε τοῦ πατρὸς τῆς προικισθείσης, κληρονο-
μοῦντος τὸν πάππον αὐτῆς, καὶ ὑπὸ τῆς ἐγγόνης, κληρονο-
μούσης τὸν ἴδιον πατέρα.

1212. Ὡσαύτως ὁ κατιῶν, ὅστις κληρονομεῖ τὸν δωρητὴν,
μὴ ὑπαισερχόμενος εἰς τὴν θέσιν τοῦ προαποβιώσαντος ἰδίου
ανιόντος, δὲν ὀφείλει νὰ συνεισφέρει τὰ εἰς τὸν ἀνιόντα τοῦτον
δωρηθέντα, καὶ τοι ἀποδεξάμενος τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἂν ὑπαισέρχεται εἰς τὴν θέσιν τοῦ προαποβιώσαντος
ἰδίου ἀνιόντος, συνεισφέρει τὰ εἰς τὸν ἀνιόντα τοῦτον δωρη-
θέντα, καὶ τοι ἀποποιηθεὶς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ.

1213. Τὰ πρὸς τὸν σύζυγον κατιόντος δωρηθέντα δὲν συν-
εισφέρει ὁ κατιῶν· ἂν ὅμως ἡ δωρεὰ ἐγένετο συνημμένως εἰς
τοὺς συζύγους, ὧν ὁ ἕτερος μόνος εἶναι κατιῶν τοῦ δωρητοῦ,
τὸ εἰς τοῦτον ἀνήκον μέρος ὑπόκειται εἰς συνεισφορὰν.

1214. Συνεισφέρεται ὡσαύτως πᾶν ὅ,τι ὁ κληρονομούμε-
νος ἐδαπάνησε πρὸς προικοδοτήσιν καὶ διὰ τὸν γαμικὸν ἱμα-
τισμὸν τῶν κατιουσῶν, ἢ πρὸς ἄλλην ἀποκατάστασιν κατιόν-
τος, ἢ πρὸς πληρωμὴν τῶν χρεῶν αὐτοῦ.

Ἄν ὁ προικοδοτῶν ἐπλήρωσεν εἰς τὸν σύζυγον τὴν προῖκα, παραλείψας τὰ πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῆς, ἢ προικοδοτηθεῖσα θυγάτηρ συνεισφέρει μόνον τὴν κατὰ τῆς περιουσίας τοῦ συζύγου προικῶν ἀγωγὴν.

1215. Τὰ διὰ τῆς διαθήκης ὑπὲρ τινος τῶν συγκληρονόμων καταλειπόμενα δὲν ὑπόκεινται εἰς συνεισφορὰν, ἐκτὸς ἂν ἄλλως διέταξεν ὁ διαθέτης, ἢ ἂν ὑπάρχῃ περίπτωσις τῆς ἐν ἄρθρῳ 1233 ἐξαίρεσεως.

1216. Δὲν συνεισφέρονται τὰ πρὸς διατροφὴν, ἀνατροφὴν καὶ ἐκπαίδευσιν ἔξοδα, τὰ συνήθη πρὸς ἱματισμὸν καὶ πρὸς τέλεσιν γάμου, καὶ τὰ εἰθισμένα τοῦ γάμου χαρίσματα.

1217. Ὡσαύτως δὲν συνεισφέρονται τὰ κέρδη, ὅσα ὁ κληρονόμος ἀπέκτησεν ἐκ συμβάσεων συνομολογηθεῖσιν μετὰ τοῦ κληρονομουμένου, ἐκτὸς ἂν αὐταὶ ἐκάλυπτον ἐλευθεριότητα.

1218. Οὐδεμίᾳ ὥσαύτως ὀφείλεται συνεισφορὰ, ἔνεκεν ἑταιρίας συστηθείσης ἀδόλως μετὰ τοῦ κληρονομουμένου καὶ τινος τῶν κληρονομούντων, ἂν δι' ἐγγράφου φέροντος βεβαίαν χρονολογίαν ἐκανονίσθησαν αἱ ἑταιρικαὶ σχέσεις.

1219. Τὸ ἄνευ πταίσματος τοῦ δωρεοδόχου καταστραφὲν ἀκίνητον δὲν ὑπόκειται εἰς συνεισφορὰν.

1220. Οἱ καρποὶ καὶ οἱ τόκοι τῶν εἰς συνεισφορὰν ὑποκειμένων πραγμάτων ὀφείλονται μόνον ἀφ' ἧς ἡμέρας ἤρξατο ἡ κληρονομία.

1221. Ἡ συνεισφορὰ ὀφείλεται μόνον παρὰ τοῦ συγκληρονομοῦντος κατιόντος εἰς τὸν κατὰ τὸ ἄρθρον 1208 συγκληρονόμον αὐτοῦ, οὐχὶ δὲ εἰς ἄλλους κληρονόμους, ἢ κληροδόχους, ἢ πιστωτὰς τῆς κληρονομίας, ἐκτὸς ἂν ἄλλως διέταξεν ὁ κληρονομούμενος διαθέτης ἢ δωρεοδότης, τηρουμένης τῆς ἐν τῷ ἄρθρῳ 1233 ἐξαίρεσεως.

Ὅθεν ὁ δωρεοδόχος καὶ ὁ κληροδόχος τῆς διαθεσίμου μοίρας, δικαιούμενος εἰς νόμιμον μερίδα, δύναται μὲν ν' ἀπαίτησιν τὴν συνεισφορὰν πρὸς ῥύθμισιν τῆς νομίμου αὐτοῦ μοίρας, οὐδέποτε δὲ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ καταλειφθέντος ἐκ τῆς διαθεσίμου μοίρας.

1222. Ἡ συνεισφορὰ ἐκτελεῖται, ἢ καταλογιζομένου αὐτοῦ τούτου τοῦ πράγματος, ἢ καταλογιζομένης τῆς ἀξίας αὐτοῦ, εἰς τὴν κληρονομικὴν μερίδα τοῦ συνεισφέροντος, κατ' ἐκλογὴν τούτου.

1223. Ἄν τὸ δωρηθὲν ἀκίνητον ἀπηλλοτριώθῃ ἢ ὑποθη-
κεύθῃ ὑπὸ τοῦ δωρεοδόχου, ἢ συνεισφορὰ ἐκτελεῖται διὰ τοῦ
καταλογισμοῦ τῆς ἀξίας αὐτοῦ.

1224. Ἐν τῇ διὰ καταλογισμοῦ συνεισφορᾷ ὑπολογίζε-
ται ἡ κατὰ τὴν ἑναρξίν τῆς κληρονομίας ἀξία τοῦ ἀκινήτου.

1225. Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ἐκπίπτονται ὑπὲρ τοῦ
δωρεοδόχου τὰ πρὸς βελτίωσιν τοῦ κτήματος ἔξοδα, καθό-
σον δι' αὐτῶν ἐν τῷ καιρῷ τῆς διανομῆς ηὔξησεν ἡ ἀξία.

1226. Ἐκπίπτονται ὡσαύτως ὑπὲρ τοῦ δωρεοδόχου τὰ
καταβληθέντα πρὸς διατήρησιν τοῦ πράγματος ἀναγκαῖα
ἔξοδα, εἰ καὶ οὐδεμία προῆλθεν ἐκ τούτων βελτιώσεις.

1227. Καταλογίζεται εἰς χρέος τοῦ δωρεοδόχου πᾶσα
φορὰ ἢ χειροτέρευσις ἐκ πταίσματος αὐτοῦ προσελθοῦσα καὶ
ἐπαγαγοῦσα τὴν ἐλάττωσιν τῆς ἀξίας τοῦ ἀκινήτου.

1228. Ἄν τὸ ἀκίνητον ἐξεποιήθῃ ὑπὸ τοῦ δωρεοδόχου,
αἱ βελτιώσεις, ἢ αἱ χειροτερεύσεις, ἃς ἐπῆνεγκεν ὁ ἀποκτή-
σας αὐτὸ, ὑπολογίζονται κατὰ τὰς διατάξεις τῶν τριῶν
προηγούμενων ἄρθρων.

1229. Ἐὰν δωρεὰ, γενομένη ὑπὸ ὅρον ἀπαλλαγῆς τῆς
συνεισφορᾶς πρὸς κατὰ κληρονομίαν, συνίσταται εἰς ἓν μό-
νον ἀκίνητον καὶ ὑπερβαίνει τὴν διαθεσίμον μερίδα, ἢ συνεισ-
φορὰ τοῦ ὑπερβάλλοντος γίνεται αὐτοουσίως, ἂν τὸ κτῆμα
δύναται νὰ διαιρεθῇ ἀβλαβῶς. Ἀλλ' ἐὰν τὸ ὑπερβάλλον εἴ-
ναι ἀνώτερον τοῦ ἡμίσεως τῆς ἀξίας τοῦ κτήματος, ὁ δω-
ρεοδόχος συνεισφέρει τοῦτο ὁλόκληρον, λαμβάνων ἐκ τῆς
μερίδος τῆς περιουσίας τὴν ἀξίαν τῆς διαθεσίμου μοίρας.
Ἐὰν δὲ ἡ διαθεσίμος μερίς ὑπερβαίνει τὸ ἡμισυ τῆς ἀξίας
τοῦ ἀκινήτου, ὁ δωρεοδόχος δύναται νὰ παρακρατήσῃ αὐτὸ
ὁλόκληρον, ἀποζημιῶν τοὺς συγκληρονόμους αὐτοῦ τοῖς με-
τρητοῖς ἢ ἄλλως.

1230. Ὁ συνεισφέρων ἀκίνητον αὐτοῦσιον δικαιούται εἰς
παρακατάσχισιν αὐτοῦ διὰ τὰ ὀφειλόμενα ἔξοδα καὶ τὰς
βελτιώσεις.

1231. Τῶν κινητῶν ἡ συνεισφορὰ γίνεται διὰ καταλο-
γισμοῦ, κατὰ τὴν ἐν καιρῷ τῆς δωρεᾶς ἀξίαν αὐτῶν, ὀριζο-
μένην ὑπὸ πραγματογνομόνων, ἐὰν ἐν τῇ πράξει τῆς δωρεᾶς
δὲν διειρηθήσαν τὰ δωρηθέντα.

1232. Ἐπὶ δωρηθέντων μετρητῶν ἡ συνεισφορὰ γίνεται

ελαττουμένης τῆς μερίδος, ἥτις ἀνήκει εἰς τὸν συνεισφέροντα ἐκ τῶν ἐν τῇ κληρονομίᾳ χρημάτων.

Ἄν δὲ τὰ χρήματα ταῦτα δὲν ἐπαρκῶσιν, ὁ δωρεοδόχος δύναται ν' ἀπαλλαγῇ τῆς καταβολῆς μετρητῶν, ἐκχωρῶν τὸ ἀντάξιον εἰς κινήτᾶ, καὶ ἐν ἐλλείψει τούτων εἰς ἀκίνητα τῆς κληρονομίας.

1233. Κατ' ἐξάίρεσιν τῶν ἐν τοῖς ἄρθροις 1215 καὶ 1221 διατεταγμένων, ἂν ὁ δωρεοδόχος ἢ ὁ κληροδόχος, ὁ δικαιούμενος εἰς νόμιμον μερίδα, ἀπαιτῇ τὴν ἐλάττωσιν τῶν ὑπὲρ συγκληρονόμου ἢ κληροδόχου καὶ τοι μὴ ἀδελφοῦ ἢ κατιόντος ἐκ τούτου, γενομένων δωρεῶν ἢ κληροδοσιῶν, ὡς ὑπερβαινουσῶν τὴν διαθέσιμον μερίδα, ὀφείλει νὰ καταλογίσῃ εἰς τὴν νόμιμον αὐτοῦ μοῖραν πάντα τὰ εἰς αὐτὴν δωρηθέντα ἢ κληροδοτηθέντα, ἐκτὸς ἂν ῥητῶς ἀπηλλάγη τῆς ὑποχρέωσης ταύτης.

Ἡ ἀπαλλαγὴ ὅμως αὕτη δὲν ἰσχύει πρὸς βλάβην προγενεστέρων δωρεοδόχων.

ΤΜΗΜΑ Ε΄

Περὶ πληρωμῆς τῶν χρεῶν.

1234. Οἱ συγκληρονόμοι συνεισφέρουσιν εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν καὶ βαρῶν τῆς κληρονομίας, κατὰ λόγον τῆς κληρονομικῆς αὐτῶν μερίδος, ἂν δὲν ὥρισεν ἄλλως ὁ διαθέτης.

1235. Ἐὰν ἐν τῇ κληρονομίᾳ ὑπάρχωσιν ἀκίνητα βεβαρημένα δι' ὑποθήκης, πρὸς ἐξασφάλισιν προσόδου ἐξωνησίμου, ἕκαστος τῶν συγκληρονόμων δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν διὰ τῆς ἐξαγορᾶς τῆς προσόδου ἀπαλλαγὴν τοῦ ἀκινήτου ἀπὸ τῆς υποθήκης, πρὶν ἢ σχηματισθῶσιν αἱ κληρονομικαὶ μερίδες· ἀλλ' ἐὰν οἱ συγκληρονόμοι διανέμωσιν τὰ κληρονομικὰ κτήματα ὡς εὐρίσκονται, τὸ βεβαρημένον ἀκίνητον διατιμᾶται, ὡς τρόπον καὶ τὰ λοιπὰ, προαφαιρουμένου ἐκ τῆς ἀξίας τοῦ κτήματος τοῦ εἰς τὴν πρόσδοτον ἀντιστοιχοῦντος κεφαλαίου.

Ὁ κληρονόμος, εἰς οὗ τὴν μερίδα περιελήφθη τὸ κτῆμα, ἐνέχεται μόνος εἰς τὴν παροχὴν τῆς προσόδου· εὐθύνεται δὲ πρὸς τοὺς συγκληρονόμους, ἐὰν οὗτοι πληρώσωσιν.

1236. Οἱ κληρονόμοι ὑπόκεινται εἰς τὰ κληρονομικὰ χρεῆ καὶ βάρη προσωπικῶς κατὰ λόγον τῆς κληρονομικῆς αὐτῶν

μερίδος· τὰ ἐνυπόθηκα ὅμως χρέη πληρόνονται ὁλοσχερῶς ἐκ τῆς ἀξίας τοῦ ἐνυποθήκου κτήματος.

1237. Ὁ ἔνεκεν ὑποθήκης ἀποτίσας κοινόν τι χρέος ὑπὲρ τὴν κληρονομικὴν αὐτοῦ μερίδα, ἔχει κατὰ τῶν συγκληρονόμων ἀναγωγὴν, μόνον δι' ὅσον μέρος ἕκαστος ὀφείλει νὰ συνεισφέρῃ προσωπικῶς, καὶ τοι ὑπείσειθὼν δι' ἐκχωρήσεως εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ δανειστοῦ.

Ὁ συγκληρονόμος διατηρεῖ τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήσῃ ὡς καὶ πᾶς ἄλλος πιστωτὴς τὴν πληρωμὴν τῶν εἰς αὐτὸν προσωπικῶς ὀφειλομένων, ἀφαιρουμένου τοῦ εἰς αὐτὸν ἐπιβάλλοντος μέρους τῆς ὀφειλῆς.

1238. Ἀφερεγγύου καταστάντος τινὸς τῶν συγκληρονόμων, ἡ τοῦ ἐνυποθήκου χρέους μερὶς αὐτοῦ διαιρεῖται συμμέτρως μεταξὺ τῶν λοιπῶν.

1239. Οἱ πιστωταὶ τῆς κληρονομίας, καὶ οἱ κληροδόχοι, καὶ ἂν ἔχωσιν ὑποθήκας ἢ ἄλλας ἀσφαλείας, δύνανται ν' ἀπαιτήσωσι τὸν χωρισμὸν τῆς περιουσίας τοῦ κληρονομουμένου ἀπὸ τῆς τοῦ κληρονόμου κατὰ τὰ ἄρθρα 1257—1263.

1240. Ὁ κληροδόχος δὲν ἐνέχεται εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν κληρονομικῶν χρεῶν· ἀλλὰ τὰ ἐνυπόθηκα χρέη, τὰ βαρύνοντα τὸ κληροδοτηθὲν ἀκίνητον, πληρόνονται ἐξ αὐτοῦ. Ὁ δὲ τοιοῦτον χρέος ἐξοφλήσας κληροδόχος ὑπείσέρχεται αὐτοδικαίως εἰς τὰ κατὰ τῶν κληρονόμων δικαιώματα τοῦ δανειστοῦ.

ΤΜΗΜΑ Γ'

Περὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς διανομῆς καὶ περὶ ἐγγυήσεως ἐν περιστάσει ἐκνικήσεως τῶν μερίδων.

1241. Πᾶς συγκληρονόμος γίνεται διὰ τῆς διανομῆς μόνος διάδοχος εἰς τὴν κυριότητα καὶ κατοχὴν τῶν τε ἀπαρτιζόντων τὴν μερίδα αὐτοῦ κτημάτων καὶ τῶν περιελθόντων εἰς αὐτὸν συνεπείᾳ πλειστηριασμοῦ μεταξὺ συγκληρονόμων, τηρουμένων ὡς πρὸς τὰ ἀκίνητα τῶν περὶ μεταγραφῆς διατάξεων.

1242. Οἱ συγκληρονόμοι ἐνέχονται πρὸς ἀλλήλους μόνον ἔνεκα τῶν διαταράξεων καὶ ἐκνικήσεων, ὅσαι προέρχονται ἐξ αἰτίας προγενεστέρας τῆς διανομῆς.

Δὲν ὑπάρχει ἐνοχὴ εἰς ἀποζημιώσιν, ἂν τὸ εἶδος τῆς συμ-

βάσης ἐκνικήσεως ἐξήρεθη ῥητῶς ἐν τῷ συμβολαίῳ τῆς διανομῆς, ἢ ἂν ὁ συγκληρονόμος ἐξ ιδίου πταίσματος ὑπέστη τὴν ἐκνίκησιν.

1243. Ἐκαστος συγκληρονόμος ἐνέχεται προσωπικῶς, κατὰ λόγον τῆς κληρονομικῆς αὐτοῦ μερίδος, διὰ τὴν ἐκ τῆς ἐκνικήσεως προξενηθεῖσαν εἰς τὸν συγκληρονόμον ζημίαν.

Ἄν τις τῶν συγκληρονόμων κατέστη ἐν τῷ μεταξὺ ἀφερέγγυος, τὸ ὑπ' αὐτοῦ ὀφειλόμενον μέρος τῆς ἀποζημιώσεως διανέμεται ἐξίσου, μεταξὺ τῶν τε ἀξιοχρέων συγκληρονόμων καὶ τοῦ ἐκνικηθέντος.

1244. Ἡ εὐθύνη διὰ τὸ ἀναξιοχρεῶν τοῦ ὀφείλοντος πρόσδοτον διαρκεῖ μόνον δέκα ἔτη ἀπὸ τῆς διανομῆς· ἡ εὐθύνη αὕτη δὲν ὑπάρχει, ἂν τὸ ἀφερέγγυον τοῦ ὀφείλοντος τὴν πρόσδοτον ἐπῆλθε μετὰ τὴν διανομὴν.

Τὰ αὐτὰ ἰσχύουσι καὶ διὰ τὸ ἀναξιοχρεῶν ὀφειλέτου πιστώσεως, πλὴν ὅτι ἡ παραγραφὴ εἶναι πενταετὴς ἀρχομένη ἀπὸ τῆς διανομῆς, ἂν κατ' αὐτὴν ἡ πίστωσις ᾖ ἀπαιτητὴ, ἄλλως ἀφ' ἧς ἡμέρας κατέστη ἀπαιτητὴ.

ΤΜΗΜΑ Ζ'.

Περὶ ἀκυρώσεως καὶ διαρρήξεως τῆς διανομῆς.

1245. Ἡ διανομὴ ἀκυροῦται ἕνεκα βίας ἢ δόλου.

Ἐπιτρέπεται προσέτι ἡ διάρρηξις, ὅταν τις τῶν συγκληρονόμων ἀποδείξῃ, ὅτι ἐκ τῆς διανομῆς ἐζημιώθη ὑπὲρ τὸ τέταρτον· ἡ κατὰ τὴν διανομὴν παράλειψις κληρονομικοῦ πράγματος δὲν εἶναι λόγος διαρρήξεως, ἀλλὰ μόνον συμπληρωτικῆς διανομῆς.

1246. Ἡ πρὸς διάρρηξιν ἀγωγὴ συγχωρεῖται κατὰ πάσης πράξεως ἀναιρούσης τὴν τῶν συγκληρονόμων κοινωνίαν, καὶ ἂν ἡ πράξις αὕτη ἐχαρακτηρίσθῃ ὡς πώλησις, ἀνταλλαγὴ, συμβιβασμὸς ἢ ὁποσδήποτε ἄλλως.

Μετὰ τὴν διανομὴν ἢ τὴν ἀναιρούσαν τὴν κοινωνίαν πράξιν, ἡ τῆς διαρρήξεως ἀγωγὴ δὲν εἶναι δεκτὴ, ἂν ἐγένετο συμβιβασμὸς περὶ ἀπροσποιήτων διενέξεων εἰ καὶ ἐξωδίκων, αἵτινες παρήχθησαν ἐκ τῆς πρώτης ἐκείνης πράξεως.

1247. Δὲν εἶναι δεκτὴ ἡ εἰρημένη ἀγωγὴ κατὰ πωλήσεως τῶν κληρονομικῶν δικαιωμάτων, γενομένης ἄνευ δόλου πρὸς τινὰ τῶν συγκληρονόμων καὶ ἐπὶ ἰδίῳ αὐτοῦ κινδύνῳ.

1248. Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς βλάβης διατιμῶνται τὰ κτήματα κατὰ τὴν ἐν τῷ χρόνῳ τῆς διανομῆς κατάστασιν αὐτῶν καὶ τὴν ἀξίαν.

1249. Ὁ ἐναγόμενος ἐπὶ διαρρήξει δύναται νὰ καταργήσῃ τὴν δίκην καὶ νὰ προλάβῃ νέαν διανομὴν, προσφέρων τῷ ἐνάγοντι, ἢ τοῖς μετρητοῖς, ἢ αὐτουσίως, τὸ συμπλήρωμα τῆς κληρονομικῆς αὐτοῦ μερίδος.

1250. Ὁ ἐν μέρει ἢ καθ' ὅλοκληρίαν ἀπαλλοτριώσας τὴν μερίδα αὐτοῦ συγκληρονόμος δὲν δύναται νὰ κινήσῃ τὴν ἔνεκα βίας ἢ δόλου πρὸς διαρρῆξιν ἀγωγὴν, ἂν ἡ ἀπαλλοτριώσις ἐγένετο, ἀφ' οὗ ἔλαβε γνῶσιν τοῦ δόλου, ἢ ἔπαυσεν ἡ βία.

1251. Ἡ πρὸς διαρρῆξιν διανομῆς ἀγωγὴ ἔνεκα βλάβης παραγράφεται μετὰ πενταετίαν, ἀφ' ἧς ἐτελέσθη ἡ διανομὴ, ἡ δὲ περὶ συμπληρώσεως ἔνεκα παραλείψεως ἀγωγὴ ὑπόκειται εἰς τὴν συνήθη παραγραφὴν.

ΤΜΗΜΑ Η'.

Περὶ διανομῆς παρ' ἀνιόντων γενομένης.

1252. Ὁ πατὴρ, ἡ μήτηρ καὶ οἱ λοιποὶ ἀνιόντες δύναται νὰ διαίρῳσι καὶ νὰ διανείμωσι μεταξὺ τῶν τέκνων καὶ κατιόντων τὴν περιουσίαν αὐτῶν, περιλαμβάνοντες ἐν τῇ διανομῇ καὶ τὴν μὴ διαθέσιμον μοῖραν.

1253. Αἱ τοιαῦται διανομαὶ δύναται νὰ γενῶσι διὰ συμβολαίου ἢ διαθήκης, κατὰ τὰ περὶ δωρεῶν καὶ διαθηκῶν ὀρισμένα.

Ἡ διὰ συμβολαίου διανομὴ δύναται νὰ περιλάβῃ μόνον τὰ παρόντα κτήματα.

1254. Ἐὰν ἐν τῇ διανομῇ δὲν περιελήφθησαν ἅπαντα τὰ παρὰ τοῦ ἀνιόντος κατὰ τὴν ἀποβίωσιν αὐτοῦ κατεχόμενα κτήματα, τὰ λοιπὰ διανέμονται κατὰ τὸν νόμον.

1255. Εἶναι ἄκυρος ἡ διανομὴ, ἐν ἣ δὲν ὠρίσθη μερὶς ὑπὲρ ἀπάντων τῶν εἰς τὴν κληρονομίαν κατὰ νόμον καλουμένων τέκνων.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, οἱ τε παραλειφθέντες καὶ οἱ τυχόντες μερίδος δύναται νὰ προκαλέσωσι νέαν διανομὴν.

1256. Ἡ παρ' ἀνιόντος γενομένη διανομὴ δύναται ν' ἄκυ-

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Μ. ΦΑΛΤΑΤΣΕ

ρωθῇ, ἂν ἐξ αὐτῆς ἢ καὶ ἄλλων τοῦ αὐτοῦ ἀνιόντος διατά-
ξεων τίς τῶν κατιόντων, ὑπὲρ ὧν διενεμήθησαν τὰ κτήματα,
ὑπέστη ἐλάττωσιν τῆς νομίμου αὐτοῦ μερίδος. Ἡ δὲ διὰ
συμβολαίου διανομὴ δύναται νὰ διαῤῃχθῇ ἐπίσης ἕνεκα βλά-
βης, κατὰ τὸ ἄρθρον 1245, ἐὰν ἡ μερίς τινὸς τέκνου ᾖ κατὰ
τὸν τέταρτον ἐλάσσων τῆς μοίρας, ἥτις ἐπὶ κατ' ἴσο-
μοιρίαν διανομῆς ἤθελε λάχει εἰς αὐτό.

ΤΜΗΜΑ Θ'.

Περὶ χωρισμοῦ τῆς περιουσίας τοῦ κληρονομουμένου
ἀπὸ τῆς τοῦ κληρονομοῦντος.

1257. Διὰ τοῦ χωρισμοῦ τῆς περιουσίας τοῦ κληρονομου-
μένου ἀπὸ τῆς τοῦ κληρονομοῦντος τὰ κτήματα τοῦ κληρο-
νομουμένου ὑπόκεινται κατὰ προτίμησιν εἰς τὴν πληρωμὴν
τῶν κληρονομικῶν χρεῶν καὶ κληροδοτημάτων. Μέχρι δὲ
τῆς ἐντελοῦς αὐτῶν ἐξοφλήσεως ἀποκλείονται οἱ δανεισταὶ
τοῦ κληρονόμου.

1258. Δὲν δύνανται νὰ ζητήσωσι τὸν χωρισμὸν, ὅσοι τῶν
πιστωτῶν ἢ τῶν κληροδόχων δι' ἀνανεώσεως ἐδέχθησαν τὸν
κληρονόμον ὡς ὀφειλέτην.

1259. Ὁ τῶν περιουσιῶν χωρισμὸς ὠφελεῖ μόνον τοὺς
ἐπιδιώξαντας αὐτὸν, δὲν μεταβάλλει δὲ τὴν τάξιν, καθ' ἣν
οὗτοι ὡς ἐκ τῆς ιδιότητος τοῦ τίτλου αὐτῶν δικαιοῦνται νὰ
πληρωθῶσιν ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ ἀποβιώσαντος.

1260. Τὸ τοῦ χωρισμοῦ δικαίωμα ἐνασκειῖται ἐντὸς τρι-
μήνου ἀνατρεπτικῆς προθεσμίας ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς κλη-
ρονομίας· καὶ ὡς πρὸς μὲν τὰ κινητὰ ὁ χωρισμὸς ἐπιδιώκε-
ται δικαστικῶς κατὰ τὴν ἐπ' ἀναφορᾷ διαδικασίαν, ὡς πρὸς
δὲ τὰ ἀκίνητα, δι' ἐγγραφῆς τοῦ δανείου ἢ τοῦ κληροδοτή-
ματος ἐπὶ ἐκάστου τῶν κληρονομικῶν ἀκινήτων, ἐκτελουμέ-
νης ἐν τῷ βιβλίῳ τῶν ὑποθηκῶν τοῦ τόπου, ἐνθα ταῦτα
κεῖνται· ἡ ἐγγραφὴ περιέχει ῥητὴν δήλωσιν τοῦ ζητουμένου
χωρισμοῦ τῶν περιουσιῶν.

Ἡ ἐπίδειξις τοῦ τίτλου τοῦ ἐγγράφοντος δὲν εἶναι ἀνα-
γκαία.

1261. Ἄν ἤδη τὰ κινητὰ ἀπηλλοτριώθησαν, ὁ χωρισμὸς
παρέχει δικαίωμα ἐπὶ τοῦ μὴ εἰσέτι καταβληθέντος τιμή-
ματος.

Ὡς πρὸς τ' ἀκίνητα, αἱ ἐπὶ τούτων ἐγγεγραμμένοι ὑπο-
θῆκαι τῶν πιστωτῶν τοῦ κληρονόμου, καὶ αὐταὶ αἱ ἤδη
μεταγεγραμμένοι ἀπαλλοτριώσεις, δὲν παραβιάπτουσι τὰ
δικαιώματα τῶν πιστωτῶν τε καὶ κληροδόχων, οἵτινες ἐντὸς
τῆς ὁρισμένης τριμηνίας ἐνέγραψαν τὴν τοῦ χωρισμοῦ δῆ-
λωσιν.

1262. Ἡ ἐπ' ὠφελείᾳ ἀπογραφῆς ἀποδοχὴ τῆς κληρονο-
μίας δὲν καθιστᾷ περιττὴν τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐν τοῖς προη-
γουμένοις ἄρθροις διαλαμβανομένων ὅρων διὰ τοὺς πιστωτὰς
καὶ τοὺς κληροδόχους, οἵτινες ἐπιδιώκουσι τὰ πλεονεκτήματα
τοῦ χωρισμοῦ.

1263. Ὁ κληρονόμος δύναται ν' ἀποτρέψῃ, ἢ νὰ καταρ-
γῇ τὸν χωρισμὸν, πληρόνων τοὺς τε πιστωτὰς καὶ τοὺς
κληροδόχους, ἢ παρέχων ἐγγύησιν τῆς πληρωμῆς τῶν ἀμφι-
σβητουμένων, ἢ ὑπὸ αἵρεσιν ἢ προθεσμίαν πιστώσεων.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΕΝΟΧΩΝ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Γενικαὶ ἀρχαὶ τῶν ἐνοχῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Ὅρισμός.

4264. Ἐνοχὴ ἐστὶν ἡ σχέσις, δι' ἧς ὑποχρεοῦται τις πρὸς ἕτερον εἰς δύοσιν, πρᾶξιν, ἢ παράλειψιν, ἀξίαν χρηματικὴν ἔχουσαν, καὶ δι' ἀγωγῆς ἐξαναγκαζομένην.

4265. Ἡ ἐνοχὴ πηγάζει, ἢ ἐκ συμβάσεως, ἢ ἐκ τοῦ νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ὑποκείμενα τῶν ἐνοχῶν.

4266. Ἐπὶ πάσης ἐνοχῆς ἀπαιτοῦνται τοῦλάχιστον δύο πρόσωπα, πιστωτῆς καὶ ὀφειλέτης.

4267. Ἐπὶ πλειόνων πιστωτῶν ἢ ὀφειλετῶν ἡ ἐνοχὴ διαιρεῖται ἐξίσου μεταξὺ αὐτῶν, εἰμὴ νόμος, τελευταία βούλησις, ἢ ῥητὴ τῶν μερῶν συμφωνία ὀρίσῃ ἄλλως.

4268. Ἐνοχὴ εἰς ὁλόκληρον πλειόνων πιστωτῶν παρέχει δικαίωμα εἰς ἕκαστον αὐτῶν, ν' ἀπαιτήσῃ τὴν καταβολὴν ὁλοκλήρου τοῦ χρέους· ἡ δὲ εἰς τινὰ αὐτῶν γενομένη καταβολὴ ἀπαλλάσσει τὸν ὀφειλέτην ἀπέναντι πάντων.

4269. Παρὰ τῷ ὀφειλέτῃ κεῖται νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐνοχὴν εἰς ὃν τινὰ τῶν εἰς ὁλόκληρον πιστωτῶν θελήσῃ, ἐνὸσω τις ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπιδιώξῃ δικαστικῶς τὴν ἐκπλήρωσιν αὐτῆς.

4270. Ἡ πρὸς ἓνα τῶν εἰς ὁλόκληρον πιστωτῶν ἀπολύουσα τὸν ὀφειλέτην ἀπόφασις ἀπαλλάσσει αὐτὸν καὶ πρὸς τοὺς λοιπούς.

4271. Οἱ εἰς ὁλόκληρον πιστωταὶ λογίζονται κοινωνοὶ

πρὸς ἀλλήλους. Τὸ ἐκ τῆς ἐκπληρώσεως τῆς ἐνοχῆς περιελθὼν εἰς τινὰ αὐτῶν ἀνήκει ἐξ ἴσου εἰς πάντας.

1272. Ἐνοχὴ εἰς δλόκληρον πλειόνων ὀφειλετῶν ὑποχρεοῖ ἕκαστον αὐτῶν εἰς τὴν καταβολὴν ὀλοκλήρου τοῦ χρέους· ἡ δὲ παρὰ τινος αὐτῶν καταβολὴ ἀπαλλάσσει τῆς ἐνοχῆς καὶ τοὺς λοιπούς.

1273. Ἡ ἐνοχὴ δύναται νὰ ᾔναι εἰς δλόκληρον καὶ τοὶ κατὰ διάφορον τρόπον ἐνεχομένου τινὸς ὀφειλέτου πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐνοχῆς, ὡς ἂν ὁ μὲν χρεωστῇ ὑπὸ αἵρεσιν, ὁ δὲ ἀπλῶς, ἢ ὁ μὲν ὑπὸ προθεσμίαν, ὁ δὲ οὐχί.

1274. Ὁ πιστωτὴς δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν καταβολὴν τοῦ χρέους παρ' οὗτινος τῶν εἰς δλόκληρον ὀφειλετῶν θελήσῃ, χωρὶς νὰ δύναται οὗτος ν' ἀντιτάξῃ αὐτῷ τὴν διαίρεσιν τοῦ χρέους.

1275. Ἡ δικαστικὴ καταδίωξις, κατὰ τινος τῶν πλειόνων ὀφειλετῶν γενομένη, δὲν ἐμποδίζει τὸν πιστωτὴν νὰ καταδιώξῃ καὶ τοὺς λοιπούς.

1276. Ἐάν τὸ ὀφειλόμενον ἀπολεσθῇ ἐκ πταίσματος ἢ ἐν ὑπερμερίᾳ τινὸς τῶν συνοφειλετῶν, οἱ λοιποὶ ἐνέχονται μὲν εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἀξίας αὐτοῦ, οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς τὸ διαφέρειν.

Τὸ διαφέρειν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ ὁ πιστωτὴς παρὰ τοῦ πταίσαντος ἢ τοῦ ὑπερμερέου.

1277. Ἡ δικαστικὴ ἐπιδίωξις τῆς ὀφειλῆς κατὰ τινος τῶν ὀφειλετῶν καθίστησιν αὐτὴν ἔντοκον καὶ ὡς πρὸς τοὺς λοιπούς ὀφειλέτας.

1278. Ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ προτείνῃ πάσας τὰς ἐνστάσεις, τὰς ἐκ τῆς ὑποχρεώσεως πηγαζούσας καὶ τὰς προσωπικῶς αὐτὸν ἀφορώσας, οὐχὶ δὲ καὶ τὰς προσωπικὰς ἐνστάσεις τῶν λοιπῶν συνοφειλετῶν.

1279. Ὁ πιστωτὴς συναινέσας εἰς τὴν ὑπὲρ τινος τῶν συνοφειλετῶν διαίρεσιν τοῦ χρέους, διατηρεῖ πλήρη τὰ δικαιώματα αὐτοῦ κατὰ τῶν λοιπῶν.

1280. Ὁ πιστωτὴς, λαβὼν παρὰ τινος τῶν συνοφειλετῶν τὸ ἐπιβάλλον αὐτῷ μέρος, καὶ μὴ ἐπιφυλαχθεὶς ἐν τῷ ἐξοφλητικῷ τὰ ἐκ τῆς εἰς δλόκληρον ἐνοχῆς δικαιώματα αὐτοῦ, ἀπόλλυσιν αὐτὰ ὡς πρὸς τὸν ὀφειλέτην τοῦτον, ἂν ὑπάρχῃ ἐν τῷ ἐξοφλητικῷ ῥητῶς ἐκπεφρασμένον, ὅτι ἔλαβε τὸ μέρος αὐτοῦ.

Τὸ αὐτὸ κρατεῖ καὶ ὅταν ὁ πιστωτὴς κινήσῃ ἀγωγὴν καθ' ἑνὸς τῶν συνοφειλετῶν, καὶ ῥητῶς ἐν αὐτῇ ἀναφέρῃ, ὅτι τὸν ἐνάγει διὰ τὸ μέρος αὐτοῦ, οὗτος δὲ ὁμολογήσῃ τὴν ἀγωγὴν, ἢ καταδικασθῇ δυνάμει αὐτῆς.

1281. Ὁ πιστωτὴς, λαβὼν παρὰ τινος τῶν ὀφειλετῶν κατ' ἰδίαν καὶ ἄνευ ἐπιφυλάξεως τὸ μέρος αὐτοῦ ἐκ τῶν εἰσοδημάτων ἢ τῶν τόκων τοῦ κοινοῦ χρέους, ἀπόλλυσι τὰ ἐκ τῆς εἰς ὀλόκληρον ἐνοχῆς δικαιώματα κατὰ τοῦ ὀφειλέτου τούτου διὰ τὰ καθυστεροῦντα εἰσοδήματα καὶ τοὺς τόκους, οὐχὶ δὲ καὶ διὰ τὰ μέλλοντα καὶ τὸ κεφάλαιον, ἐκτὸς ἂν ἢ τοιαύτη καταβολὴ ἐπαναληφθῇ ἐπὶ 40 συναπτὰ ἔτη.

1282. Ἡ πρὸς τὸν πιστωτὴν εἰς ὀλόκληρον ὑποχρέωσις διαίρεται αὐτοδικαίως μεταξὺ τῶν συνοφειλετῶν, ὥστε οὗτοι ἐνέχονται πρὸς ἀλλήλους μόνον διὰ τὸ μερίδιον αὐτοῦ ἕκαστος.

Ὁ καταβαλὼν τὸ ὅλον χρέος συνοφειλέτης δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τῶν λοιπῶν συνοφειλετῶν μόνον τὸ μέρος ἑκάστου.

1283. Ἐάν τις τῶν συνοφειλετῶν ἦναι ἄπορος, ἢ ἐντεῦθεν ζημίᾳ διανέμεται ἐξίσου εἰς πάντας τοὺς εὐπόρους συνοφειλέτας, μηδὲ τοῦ καταβαλόντος ἐξαίρουμένου.

1284. Ἐάν ὁ πιστωτὴς διαίρῃ τὸ χρέος ὑπὲρ τινος τῶν εἰς ὀλόκληρον ὀφειλετῶν, καταστῇ δὲ τις τῶν λοιπῶν ἄπορος, τὴν μερίδα τούτου διανέμονται μὲν συμμετρῶς πάντες οἱ συνοφειλέται, ἀλλὰ τὸ ἐπιβάλλον εἰς τὸν ὀφειλέτην, ὑπὲρ οὗ ἐγένετο ἡ διαίρεσις, ἀπόλλυται τῷ πιστωτῇ.

1285. Ἐάν ἡ εἰς ὀλόκληρον ἐνοχὴ συνήφθῃ πρὸς τὸ συμφέρον ἑνὸς μόνου τῶν συνοφειλετῶν, οὗτος φέρει ὀλόκληρον τὸ χρέος ἀπέναντι τῶν λοιπῶν, οὗτοι δὲ λογίζονται ἐγγυηταὶ αὐτοῦ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Ἀντικείμενον τῶν ἐνοχῶν.

1286. Ἀντικείμενον τῶν ἐνοχῶν εἶναι δόσις, πράξις, ἢ παράλειψις.

1287. Ἡ παροχὴ πρέπει νὰ ἦναι φυσικῶς καὶ νομικῶς δυνατὴ. Ἀδύνατος λογίζεται καὶ ἡ ἀντικειμένη εἰς τὰ χρηστά ἤθη καὶ τὴν δημοσίαν τάξιν παροχὴ. Πρᾶγμα μέλλον δύναται νὰ γίνῃ ἐνοχῆς ἀντικείμενον.

1288. Ἡ παροχὴ πρέπει νὰ ἦναι ὠρισμένη τοῦλάχιστον

κατὰ γένος. Ἀόριστος κατὰ ποσὸν παροχὴ γίνεται ἐνοχῆς ἀντικείμενον, ἐὰν ἦναι δεκτικὴ προσδιορισμοῦ.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Περὶ τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ δοῦναι.

1289. Ἡ πρὸς δόσιν ἐνοχὴ ὑποχρεοῖ τὸν ὀφειλέτην νὰ παραδώσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ φυλάττῃ αὐτὸ μέχρι τῆς παραδόσεως, καταβάλλων πρὸς τοῦτο τὴν ἐπιμέλειαν ἐπιμελοῦς.

1290. Ὁ ὑπόχρεως εἰς παράδοσιν εἰδικῶς ὠρισμένου πράγματος δὲν φέρει τὸν κίνδυνον τῆς τυχηρᾶς ἀπωλείας ἢ βλάβης αὐτοῦ· ὁ κίνδυνος οὗτος ὅρᾳ τὸν πιστωτὴν, ἐκτὸς ἐὰν ὁ ὀφειλέτης καταστῇ ὑπερήμερος περὶ τὴν παράδοσιν, ὅτε ἐνέχεται καὶ διὰ τὴν τυχηρὰν ἀπώλειαν ἢ βλάβην τοῦ πράγματος.

1291. Ὁ εἰς παράδοσιν εἰδικῶς ὠρισμένου πράγματος ὑπόχρεως δὲν ἔχει δικαίωμα παρκατασχέσεως λόγῳ δαπανῶν, εἰμὴ ὡσάκεις ἐπιτρέπει τοῦτο ῥητῶς ὁ νόμος.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ ποιῆσαι ἢ παραλεῖψαι.

1292. Ἐνοχὴ τοῦ ποιῆσαι ἢ παραλεῖψαι, μὴ ἐκτελουμένη, μετατρέπεται εἰς ὑποχρέωσιν πρὸς ἀποζημιώσιν.

1293. Ὁ πιστωτὴς δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν καταστροφὴν τοῦ κατὰ παράβασιν τῆς ὑποχρεώσεως γενομένου, καὶ νὰ ζητήσῃ νὰ ἐπιτραπῇ αὐτῷ ἢ δαπάναις τοῦ ὀφειλέτου καταστροφὴ, ἐπιφυλαττομένου καὶ τοῦ περὶ ἀποζημιώσεως δικαίωματος.

1294. Ἐπὶ ἐνοχῆς τοῦ παραλεῖψαι, μόνη ἡ ἐπιχείρησις τῆς παρκαλειπτέας πράξεως συνεπάγεται τὴν πρὸς ἀποζημιώσιν ὑποχρέωσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Εἶδη τῶν ἐνοχῶν.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Περὶ διαίρετῶν καὶ ἀδιαίρετων ἐνοχῶν.

1295. Ἀδιαίρετοι ἐνοχαὶ εἰσὶν αἱ ἀντικείμενον ἔχουσαι πρᾶγμα ἢ πρᾶξιν ἀνσπίδεκτον μερισμοῦ.

1296. Αἱ ἐνοχαὶ εἰσὶ προσέτι ἀδιαίρετοι, καὶ ὅταν, ἀντικείμενον ἔχουσαι πρᾶγμα ἢ πρᾶξιν ἐπιδεκτικὰ μερισμοῦ, καταστῶσιν ὅμως, ὥς ἐκ τοῦ σκοποῦ τῶν συμβαλλομένων, ἀνεπίδεκτοι διαιρέσεως.

1297. Αἱ εἰς ὁλοκλήρον ἐνοχαὶ δὲν εἶναι διὰ τοῦτο καὶ μόνον ἀδιαίρετοι.

1298. Αἱ διαιρεταὶ ἐνοχαὶ ἐκτελοῦνται μεταξὺ πιστωτοῦ καὶ ὀφειλέτου ὥς ἀδιαίρετοι. Τὸ διαιρετὸν αὐτῶν ἐφαρμόζεται εἰς τοὺς κληρονόμους, εἰς οὓς μεταβαίνουνσι διηρημένα.

1299. Ἐξαιρέσεις τῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ ἄρθρῳ ὠρισμένων ὑπάρχει ὥς πρὸς τοὺς κληρονόμους τοῦ ὀφειλέτου,

1) Ἐπὶ ἐνοχῆς κατ' εἶδος ὠρισμένου πράγματος,

2) Ὅταν ἡ ἐκτέλεσις ὁλοκλήρου τῆς ἐνοχῆς ἐπιβληθῇ διὰ τῆς περὶ αὐτῆς συμβάσεως εἰς ἓνα μόνον τῶν κληρονόμων.

Εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν ἐνάγεται διὰ τὸ ὅλον ὁ διακατέχων τὸ πρᾶγμα, εἰς δὲ τὴν δευτέραν ὁ εἰς ἃν ἐπεβλήθη ἡ ἐκτέλεσις κληρονόμος, ἐπιφυλαττομένης πάντοτε τῆς ἀναγωγῆς κατὰ τῶν συγκληρονόμων.

1300. Ἐκαστος τῶν συνομολογησάντων τὴν αὐτὴν ἀδιαίρετον ἐνοχὴν ἐνάγει ἢ ἐνάγεται διὰ τὸ ὅλον.

1301. Τὸ αὐτὸ ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ἀδιαίρετον ἐνοχὴν συνομολογήσαντος ὀφειλέτου.

1302. Ἐκαστος κληρονόμος τοῦ πιστωτοῦ δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν ὁλοκλήρου τῆς ἀδιαίρετου ἐνοχῆς, ὑποχρεούμενος εἰς ἀσφάλειαν ὑπὲρ τῶν συγκληρονόμων.

Ἀλλὰ δὲν δύναται ν' ἀπαλλάξῃ μόνος τὸν ὀφειλέτην τοῦ ὅλου χρέους, οὐδὲ νὰ λάβῃ ἀντὶ τοῦ πράγματος τὴν ὅλην ἀξίαν αὐτοῦ. Ἐὰν ὅμως πράξῃ τοιοῦτόν τι, ὁ ἕτερος συγκληρονόμος, ἀπαιτῶν τὸ ἀδιαίρετον πρᾶγμα, ὀφείλει ν' ἀφαιρέσῃ τὴν μερίδα τοῦ συγχωρήσαντος τὸ χρέος, ἢ λαβόντος τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος.

1303. Ὁ περὶ τοῦ ὅλου ἀδιαίρετου χρέους ἐναχθεὶς κληρονόμος τοῦ ὀφειλέτου δύναται νὰ προσεπικαλέσῃ εἰς τὴν δίκην τοὺς συγκληρονόμους, ἵνα καταδικασθῶσι πάντες συμμέτρως. Τοιοῦτον δὲ δικαίωμα δὲν ἔχει, ἀλλ' ἀπλῆν ἀναγωγὴν κατὰ τῶν συγκληρονόμων, ὅταν τὸ χρέος παρ' αὐτοῦ μόνου δύναται νὰ ἐξοφληθῇ.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ αἱρέσεων.

1304. Ἐνοχαὶ ὑπὸ αἵρεσιν λέγονται ἐκεῖναι, ὧν ἡ σύστασις ἢ ἡ λύσις ἤρτηται ἐκ μέλλοντος καὶ ἀβεδαίου γεγονότος.

1305. *Τυχηραὶ* αἱρέσεις εἰσὶν, ὧν ἡ πλήρωσις ἤρτηται ἐκ τῆς τύχης ἢ τῆς βουλήσεως τρίτου, καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς τοῦ πισωτοῦ ἢ ὀφειλέτου, *δυνητικαί*, ὧν ἡ πλήρωσις κεῖται ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τινὸς τῶν ἐνεχομένων, καὶ *μικταί*, αἱ ἀμφοτέρων μετέχουσαι.

1306. Πᾶσα αἵρεσις περὶ πράγματος φυσικῶς ἢ νομικῶς ἀδυνάτου, ἢ ἀντικειμένου εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη, ἢ ἀπαγορευμένου ὑπὸ τῶν νόμων, καθίστησιν ἄκυρον τὴν ἐξ αὐτῆς ἡρητημένην ἐνοχὴν.

Ἀλλ' ἡ ὑπὸ τὴν αἵρεσιν τοῦ μὴ ποιῆσαι τι ἀδύνατον, κακώθης, ἢ παράνομον, συστᾶσα ἐνοχὴ δὲν εἶναι ἄκυρος.

Ἐπίσης δὲν εἶναι ἄκυρος ἡ ἐνοχὴ, ἡ συναφθεῖσα ὑπὸ διαλυτικὴν αἵρεσιν περὶ πράγματος φυσικῶς ἀδυνάτου.

Ἄκυρος ἐστὶν ἡ ἐνοχὴ, ἡ συστᾶσα ὑπὸ τὴν αἵρεσιν, ἐὰν θέλῃ νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ἐνοχὴν ὁ ὀφειλέτης.

1307. Πᾶσα αἵρεσις πρέπει νὰ πληροῦται καθ' ὃν τρόπον ἐσκόπουν πιθανῶς οἱ συμβαλλόμενοι.

1308. Ἐὰν ἡ ἐνοχὴ συναφθῇ ὑπὸ αἵρεσιν ἐντὸς τεταγμένου χρόνου πληρωθησομένην, ἡ αἵρεσις ἀτονεῖ, ἅμα τὸ ἀπαρτίζον αὐτὴν γεγονὸς δὲν συμβῇ ἐντὸς τοῦ εἰρημένου χρόνου· χρόνου δὲ μὴ ὁρισθέντος, ἡ αἵρεσις δύναται πάντοτε νὰ πληρωθῇ, ἀτονοῦσα μόνον, ὅταν καταστῇ βέβαιον, ὅτι τὸ γεγονὸς δὲν ἐπέρχεται.

1309. Ἐπὶ ἐνοχῆς ὑπὸ τὴν αἵρεσιν, ἐὰν ἐντὸς ὁρισμένου χρόνου γεγονὸς τι δὲν συμβῇ, ἡ αἵρεσις πληροῦται, ἅμα ὁ χρόνος παρέλθῃ, πρὶν ἢ τὸ γεγονὸς συμβῇ, ἢ καὶ πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ χρόνου καταστῇ βέβαιον, ὅτι δὲν θέλει συμβῇ. Μὴ ὁρισθέντος δὲ χρόνου, ἡ αἵρεσις λογίζεται πληρωθεῖσα, ἅμα καταστῇ βέβαιον, ὅτι τὸ γεγονὸς δὲν θέλει συμβῇ.

1310. Ἡ αἵρεσις λογίζεται πεπληρωμένη, ἐὰν ὁ ὑπὸ ταύτην ὑποχρεωθείς ὀφειλέτης ἐμποδίσῃ τὴν πλήρωσιν αὐτῆς.

1311. Ἡ αἵρεσις πληρωθεῖσα ἀνατρέχει μέχρι τοῦ χρόνου τῆς συστάσεως τῆς ἐνοχῆς· ἐὰν ὁ πιστωτὴς ἀποθάνῃ πρὸ τῆς πληρώσεως, ἡ ἐνοχὴ μεταβαίνει εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ.

1312. Καὶ πρὸ τῆς πληρώσεως τῆς αἰρέσεως δύναται ὁ πιστωτὴς νὰ λάβῃ πᾶν συντηρητικὸν μέτρον μὴ εἰσαγωγικὸν ἀγωγῆς.

1313. Ἐν ὧσιν ἤρτηται ἡ ἀναβλητικὴ αἵρεσις, εἰ μὲν τὸ πρᾶγμα ἀπολεσθῇ ὀλέκκληρον ἄνευ πταίσματος τοῦ ὀφειλέτου, ἡ ἐνοχὴ λογίζεται μὴ συστᾶσα, εἰ δὲ ἀπολεσθῇ ἐκ πταίσματος αὐτοῦ, οὗτος, πληρωθείσης τῆς αἰρέσεως, ὑπόκειται εἰς ἀποζημιώσιν πρὸς τὸν πιστωτὴν.

Ἐὰν τὸ πρᾶγμα καταστραφῇ ἐν μέρει ἢ χειροτερεύσῃ ἄνευ πταίσματος τοῦ ὀφειλέτου, ὁ πιστωτὴς, πληρωθείσης τῆς αἰρέσεως, ὀφείλει νὰ λάβῃ αὐτὸ ὡς ἔχει, ἄνευ ἐλαττώσεως τοῦ τιμήματος.

Ἐὰν τὸ πρᾶγμα καταστραφῇ ἐν μέρει, ἢ χειροτερεύσῃ ἐκ πταίσματος τοῦ ὀφειλέτου, ὁ πιστωτὴς, πληρωθείσης τῆς αἰρέσεως, δικαιούται, ἢ νὰ λύσῃ τὴν ἐνοχὴν, ἢ ν' ἀπαιτήσῃ τό τε πρᾶγμα, ὡς ἔχει, καὶ ἀποζημιώσιν.

1314. Ἡρτημένης τῆς διαλυτικῆς αἰρέσεως ὁ πιστωτὴς ἔχει πάντα τὰ ἐκ τῆς ἐνοχῆς δικαιώματα.

Πληρωθείσης τῆς αἰρέσεως ταύτης, ἡ ἐνοχὴ λογίζεται μηδέποτε ὑπάρξασα, καὶ ὁ πιστωτὴς ἀποδίδει πᾶν ὅ,τι ἔλαβε μετὰ τῶν παρακολουθημάτων.

Ἐὰν ἡ αἵρεσις αὕτη ἀτονήσῃ, ἡ ἐνοχὴ λογίζεται συστᾶσα ἀπ' ἀρχῆς ἄνευ αἰρέσεως.

1315. Ἐπὶ ἀμφοτεροβαρῶν συναλλαγμάτων, ἡ ἀθέτησις αὐτῶν λογίζεται διαλυτικὴ αἵρεσις ὑπὲρ τοῦ ἐκπληρώσαντος τὰς ἑαυτοῦ ὑποχρεώσεις.

Ἡ ἐνοχὴ ὅμως δὲν λύεται αὐτοδικαίως, ἀλλ' ὁ ἐκπληρώσας τὰς ἑαυτοῦ ὑποχρεώσεις δύναται ν' ἀπαιτήσῃ, ἢ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐνοχῆς, ἐὰν τοῦτο ᾖ δυνατόν, ἢ τὴν λύσιν αὐτῆς καὶ ἀποζημιώσεις.

Ἡ λύσις ζητεῖται δικαστικῶς, τὸ δὲ δικαστήριον κατὰ τὰς περιστάσεις δύναται νὰ χορηγήσῃ τῷ ἐναγομένῳ προθεσμίαν πρὸς ἐκτέλεσιν.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Περὶ προθεσμιῶν.

1316. Ἡ προθεσμία ἀναστέλλει μόνον τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐνοχῶν.

Τὸ ὑπὸ προθεσμίαν ὀφειλόμενον δὲν δύναται ν' ἀπαιτηθῇ πρὸ τῆς παρελεύσεως αὐτῆς, καταβληθὲν ὅμως, εἰ καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς προθεσμίας, δὲν ἀναλαμβάνεται.

1317. Ἡ προθεσμία εἰκάζεται πάντοτε δεδομένη ὑπὲρ τοῦ ὀφειλέτου, ἐκτὸς ἐὰν ἐκ τῆς συμβάσεως ἢ τῶν περιστάσεων συνάγεται συνομολογηθεῖσα ὑπὲρ τοῦ πιστωτοῦ.

1318. Ἡ προθεσμία δὲν ἀναστέλλει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐνοχῆς, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης πτωχεύσῃ, ἢ παραχωρήσῃ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ, ἢ μειώσῃ τὰς δοθείσας τῷ πιστωτῇ ἀσφαλείας.

1319. Αἱ ἄνευ προθεσμίας ἐνοχαὶ πρέπει νὰ ἐκτελῶνται παραχρῆμα. Ἀλλ' ἐὰν τὸ εἶδος τῆς ὑποχρεώσεως, ὁ τρόπος, ἢ ὁ τόπος τῆς ἐκτελέσεως, συνεπάγωνται τὴν ἀνάγκην προθεσμίας, αὕτη προσδιορίζεται ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου.

Ἐὰν ὁ χρόνος τῆς ἐκτελέσεως ἀνατεθῇ εἰς τὴν προαίρεσιν τοῦ ὀφειλέτου, ἡ ἐκτέλεσις δύναται νὰ ἐκβιασθῇ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Περὶ διαζευκτικῶν ἐνοχῶν.

1320. Ὁ διαζευκτικῶς ὀφείλων ἐλευθεροῦται, καταβάλλων τὸ ἕτερον τῶν ὀφειλομένων. Ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν πιστωτὴν, νὰ δεχθῇ μέρος τοῦ ἐνὸς καὶ μέρος τοῦ ἐτέρου πράγματος. Τὸ πρὸς ἐπιλογὴν δικαίωμα ἔχει ὁ ὀφειλέτης ἐν ἐλλείψει ἐναντίας ρήτραις· ἐκλέξας δὲ τὸ καταβληθὲν δὲν δύναται νὰ μεταβάλλῃ γνώμην.

1321. Ἡ ἐνοχὴ ἐστὶν ἀπλῆ, καὶ τοι διαζευκτικῶς συναφθεῖσα, ἂν τὸ ἕτερον τῶν πραγμάτων δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ ἀντικείμενον ἐνοχῆς.

1322. Ἐὰν ἀπολεσθῇ τὸ ἕτερον τῶν ὀφειλομένων, ὁ ὀφειλέτης καταβάλλει τὸ μὴ ἀπολεσθὲν, καὶ ἂν ἡ ἀπώλεια ἐπῆλθεν ἐκ πταίσματος αὐτοῦ.

1323. Ἐὰν ἀπολεσθῶσιν ἀμφοτέρω, ὁ δὲ ὀφειλέτης εἶναι ὑπαίτιος τῆς ἀπωλείας, ἢ ἀμφοτέρων ἢ τοῦ ἐτέρου αὐτῶν, ὀφείλει τὴν ἀξίαν τοῦ τελευταίου ἀπολεσθέντος.

1324. Ἐὰν ἀπολεσθῇ τὸ ἕτερον τῶν ὀφειλομένων ἐκ πταίσματος τοῦ πιστωτοῦ, ὁ ὀφειλέτης δύναται, ἢ νὰ προτείνῃ εἰς συμψηφισμόν τὴν ἀξίαν τοῦ ἀπολεσθέντος, ἢ νὰ καταβάλλῃ τὸ μὴ ἀπολεσθὲν, ζητῶν ἀποζημιώσεις διὰ τὸ ἀπολεσθὲν.

1325. Ἐὰν ἀπολεσθῶσιν ἀμφοτέρα τὰ πράγματα ἐκ πταίσματος τοῦ πιστωτοῦ, ἐλευθεροῦται ὁ ὀφειλέτης, δυνάμενος προσέτι ν' ἀπαιτήσῃ ἀποζημιῶσιν, ὑπολογιζομένην κατὰ τὸ τὴν μείζονα ἀξίαν ἔχον πρᾶγμα· ἐὰν δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐκ πταίσματος τοῦ πιστωτοῦ, τὸ δὲ δεύτερον ἐκ τύχης, ἐλευθεροῦται ὁ ὀφειλέτης, δυνάμενος νὰ ζητήσῃ ἀποζημιῶσιν διὰ τὸ ἐκ πταίσματος ἀπολεσθέν. Ἐὰν τὸ μὲν πρῶτον ἀπολεσθῇ ἐκ τύχης, ἐκ πταίσματος δὲ τοῦ πιστωτοῦ τὸ δεύτερον, ὁ ὀφειλέτης ἐλευθεροῦται.

1326. Ἐὰν ἔχῃ ὁ πιστωτὴς τὴν ἐπιλογὴν, καὶ ἀπολεσθῇ τὸ ἕτερον μόνον τῶν ὀφειλομένων, εἰ μὲν ἐκ τύχης, ὀφείλεται τὸ σωζόμενον, εἰ δὲ ἐκ πταίσματος τοῦ ὀφειλέτου, δικαιοῦται ὁ πιστωτὴς ν' ἀπαιτήσῃ ἢ τὸ σωζόμενον, ἢ τὴν ἀξίαν τοῦ ἀπολεσθέντος, εἰ δὲ ἐκ πταίσματος τοῦ πιστωτοῦ, δύναται οὗτος ν' ἀπαιτήσῃ τὸ σωζόμενον, ἀποζημιῶν τὸν ὀφειλέτην διὰ τὸ ἀπολεσθέν.

Ἐὰν ἀμφοτέρα ἀπολεσθῶσιν ἐκ πταίσματος τοῦ ὀφειλέτου, ὁ πιστωτὴς δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀξίαν τοῦ τιμιωτέρου πράγματος. Ἐὰν δὲ ὁ ὀφειλέτης εἶναι ὑπαίτιος τῆς ἀπωλείας τοῦ ἑτέρου τῶν ἀπολεσθέντων, τούτου μόνον τὴν ἀξίαν ἀπαιτεῖ ὁ πιστωτής.

1327. Ἐὰν ἀπολεσθῶσιν ἀμφοτέρα ἐκ πταίσματος τοῦ πιστωτοῦ, ἢ τὸ μὲν ἐκ πταίσματος αὐτοῦ, τὸ δὲ ἕτερον ἐκ τύχης, ἀποσθέννυται ἡ ἐνοχή. Χρεωστεῖ ὅμως ὁ πιστωτὴς, ἐὰν ἐγένετο παραίτιος τῆς ἀπωλείας ἀμφοτέρων, τὴν ἀξίαν τοῦ τελευταίου ἀπολεσθέντος.

1328. Ἐὰν ἀμφοτέρα ἀπολεσθῶσιν ἐκ τύχης, πρὶν ἢ καταστῇ ὑπερήμερος ὁ ὀφειλέτης, ἡ ἐνοχὴ ἀποσθέννυται.

1329. Αἱ αὐταὶ ἀρχαὶ ἰσχύουσι καὶ ὅταν πλείονα τῶν δύο πραγμάτων περιέχῃ ἡ διαζευκτικὴ ἐνοχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄

Περὶ τῆς λύσεως τῶς ἐνοχῶν.

1330. Αἱ ἐνοχαὶ λύονται α) διὰ καταβολῆς, β) δι' ἀνανεώσεως, γ) δι' ἀφέσεως, δ) διὰ συμφηρισμοῦ, ε) διὰ συγχύσεως, ς') Ἐὰν καταστῇ ἀδύνατος ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐνοχῆς,

ζ') δι' ἀκυρώσεως ἢ διαρρήξεως τῆς παραγαγούσης τὴν ἐνοχὴν συμβάσεως, ή) διὰ παραγραφῆς, θ') διὰ συμβιβασμοῦ.

ΤΜΗΜΑ Α΄

Περὶ καταβολῆς.

Α΄.

Ἐν γένει.

1331. Πᾶσα καταβολὴ προϋποτίθεται χρέος· τὸ ἀχρεωστικῶς καταβληθὲν ἀναλαμβάνεται.

1332. Ἡ καταβολὴ δύναται νὰ γίνῃ παρὰ παντὸς ἐνδιαφερομένου, οἷον συνοφειλέτου, ἢ ἐγγυητοῦ.

Τὴν καταβολὴν δύναται καὶ τρίτος νὰ ἐπιχειρήσῃ, ἐὰν πράξῃ τοῦτο πρὸς ἀπαλλαγὴν τοῦ ὀφειλέτου, καὶ οὐχὶ ἵνα ἀντικαταστήσῃ ἑαυτὸν εἰς τὸ δικαίωμα τοῦ πιστωτοῦ.

1333. Ἡ τοῦ ποιῆσαι ἐνοχὴ δὲν δύναται νὰ ἐκτελεσθῇ παρὰ τρίτου, ἄκοντος τοῦ πιστωτοῦ, ἐὰν οὕτως ἔχῃ συμφέρον εἰς τὴν παρὰ τοῦ ὀφειλέτου ἐκτέλεσιν.

1334. Ἐπὶ ἐνοχῶν, αἵτινες σκοποῦσι μεταβίβασιν κυριότητος, ἡ καταβολὴ εἶναι ἰσχυρά, ἐὰν ὁ καταβάλλων ἔχῃ τὴν κυριότητα τοῦ διδομένου πράγματος, καὶ τὴν ἱκανότητα τοῦ ἐκποιεῖν αὐτό.

Χρήματα καταβληθέντα, ἢ πράγμα διὰ τῆς χρήσεως ἀναλισκόμενον, δοθὲν εἰς πληρωμὴν, καὶ παρὰ τοῦ πιστωτοῦ καλῇ τῇ πίστει ἀναλωθὲν, οὐδέποτε ἀναζητοῦνται.

1335. Ἡ καταβολὴ πρέπει νὰ γίνῃ εἰς τὸν πιστωτὴν αὐτὸν, ἢ τὸν ἐπὶ τούτῳ ἐπιτετραμμένον παρὰ τοῦ πιστωτοῦ, παρὰ τοῦ νόμου, ἢ παρὰ τοῦ δικαστηρίου.

Ἡ πρὸς ἄλλον, ἢ τὸν ἔχοντα κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐντολήν, γενομένη καταβολὴ, ἰσχύει, ἐὰν ὁ πιστωτὴς ἐγκρίνῃ αὐτήν, ἢ ὠφελῇθῃ ἀπ' αὐτῆς.

1336. Ἡ καλῇ τῇ πίστει πρὸς τὸν φαινόμενον δικαιούχον τῆς ἀπαιτήσεως γενομένη καταβολὴ εἶναι ἰσχυρά καὶ ἂν οὗτος ἐκνικηθῇ ἀκολούθως.

1337. Ἡ πρὸς πιστωτὴν ἀνίκανον τοῦ λαμβάνειν γενομένη καταβολὴ ἰσχύει μόνον, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης ἀποδείξῃ, ὅτι τὸ καταβληθὲν ἐστράφη πρὸς ὕψελος τοῦ πιστωτοῦ.

1338. Ἡ μετὰ τὴν κατάσχασιν γενομένη παρὰ τοῦ ὀφει-

λέτου καταβολή εἰς τὸν πιστωτὴν δὲν ἰσχύει ἀπέναντι τῶν κατασχόντων, οἵτινες δύνανται ν' ἀναγκάσωσιν αὐτὸν νὰ πληρώσῃ πάλιν, ἐπιφυλαττομένης ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ πιστωτοῦ.

1339. Ὁ πιστωτὴς δὲν εἶναι ὑπόχρεως νὰ δεχθῇ ἄλλο, ἢ τὸ ὀφειλόμενον, καὶ ἂν τὸ προσφερόμενον ἔχη ἴσην, ἢ καὶ ἀνωτέραν ἀξίαν.

1340. Ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται ν' ἀναγκάσῃ τὸν πιστωτὴν νὰ δεχθῇ μέρος μόνον τοῦ χρέους, καί τοι διαιρετοῦ ὄντος.

1341. Ὁ ὀφειλέτης πράγματος εἰδικῶς ὠρισμένου ἐλευθεροῦται παραδίδων αὐτὸ ὅποτον ὑπάρχει, μὴ ἐνεχόμενος διὰ τὴν μετὰ τὴν σύμβασιν χειροτέρευσιν, ἐὰν αὕτη δὲν προῆλθεν ἐκ πράξεως, ἢ ἐλλείψεως αὐτοῦ, ἢ τῶν προσώπων, περὶ ὧν εἶναι ὑπεύθυνος, ἢ ἂν δὲν κατέστη πρὸ τῆς χειροτερεύσεως ὑπερήμερος.

1342. Ὁ ὀφειλέτης πράγματος κατὰ γένος μόνον ὠρισμένου δὲν χρεωστεῖ νὰ δώσῃ ἐκ τῶν ἀρίστων πραγμάτων τοῦ γένους τούτου, οὐδὲ δικαιούται νὰ δώσῃ ἐκ τῶν χειρίστων.

1343. Ἡ καταβολὴ γίνεται ἐν τῷ διὰ τῆς συμβάσεως ὠρισμένῳ τόπῳ, ἄλλως ἐπὶ εἰδικῶς ὠρισμένου πράγματος, ἐν ᾧ τόπῳ κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως εὐρίσκετο.

Εἰς πᾶσιν ἄλλην περίπτωσιν ἡ καταβολὴ γίνεται ἐν τῇ κατοικίᾳ τοῦ ὀφειλέτου.

1344. Τὰ ἐξόδα τῆς καταβολῆς εἶναι εἰς βάρος τοῦ ὀφειλέτου.

Β'.

Περὶ ἀντικαταστάσεως.

1345. Τρίτος, καταβάλλων τὸ χρέος, ἀντικαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ πιστωτοῦ, ἢ ἐκ συμβάσεως, ἢ ἐκ τοῦ νόμου.

1346. Ἐκ συμβάσεως ἀντικατάστασις ὑπάρχει,

1) Ὅταν ὁ πιστωτὴς, λαμβάνων παρὰ τρίτου τὸ ὀφειλόμενον, ἀντικαθίστησιν αὐτὸν εἰς τὰ δικαιώματα, τὰς ἀγωγὰς, τὰ προνόμια, ἢ τὰς ὑποθήκας αὐτοῦ, ῥητῶς καὶ ἅμα τῇ ἐξοφλήσει.

2) Ὅταν ὁ ὀφειλέτης, δανειζόμενος χρήματα, ἢ ἄλλα ἀντικαταστατὰ πράγματα πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους αὐτοῦ, ἀντικαταστήσῃ τὸν δανείζοντα εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ πιστωτοῦ. Διὰ νὰ ἴκῃ ἡ δευτέρα αὕτη ἀντικατάστασις ἰσχυρά,

πρέπει νά γίνη τό τε δάνειον καί τὸ ἐξοφλητικὸν δι' ἐγγράφου φέροντος βεβαίαν χρονολογίαν, νά δηλωθῇ δὲ ἐν μὲν τῷ δανειακῷ ἐγγράφῳ, ὅτι τὸ δάνειον ἐλήφθη πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους, ἐν δὲ τῷ ἐξοφλητικῷ, ὅτι ἐγένετο ἐκ τοῦ δανείου αὐτοῦ.

Εἰς τὴν ἀντικατάστασιν ταύτην δὲν ἀπαιτεῖται ἡ συναίνεσις τοῦ πιστωτοῦ.

1347. Ἀντικατάστασις ἐκ τοῦ νόμου ὑπάρχει,

1) Ὑπὲρ πιστωτοῦ, ὅστις ἐξοφλεῖ ἕτερον πιστωτὴν, προτιμώμενον ἔνεκα προνομίου ἢ ὑποθήκης.

2) Ὑπὲρ τοῦ ἀποκτῶντος ἀκίνητον καὶ καταβάλλοντος τὸ τίμημα πρὸς τοὺς ἐνυποθήκους δανειστάς τοῦ κτήματος. Ἡ ἀντικατάστασις αὕτη γίνεται μέχρι τοῦ ποσοῦ τοῦ καταβληθέντος τιμήματος.

3) Ὑπὲρ τοῦ ὀφειλέτου, ὅστις ὑποχρεούμενος μετ' ἄλλων, ἢ δι' ἄλλους εἰς καταβολὴν τοῦ χρέους, εἶχε συμφέρον εἰς τὴν ἐξόφλησιν.

4) Ὑπὲρ τοῦ ἐξ ἀπογραφῆς κληρονόμου, τοῦ ἐξ ἰδίων καταβάλλοντος κληρονομικὰ χρέη.

1348. Ἡ ἀντικατάστασις, ἥ τε ἐκ συμβάσεως, καὶ ἡ ἐκ τοῦ νόμου, ἔχει ἀποτελέσματα κατὰ τε τοῦ ὀφειλέτου καὶ τῶν ἐγγυητῶν αὐτοῦ· δὲν βλάπτει ὅμως τὸν πιστωτὴν, τὸν μέρος μόνον τοῦ χρέους λαβόντα, ὅστις πρὸς ἀπόληψιν τοῦ ἐλλείποντος συντρέχει μετὰ τοῦ ἀντικατασταθέντος.

Γ'.

Περὶ τοῦ καταλογισμοῦ τῆς καταβολῆς.

1349. Ὁ πλειόνων χρεῶν ὀφειλέτης, καταβάλλων, διακαιοῦται νά ὀρίσῃ, ποῖον χρέος θέλει νά ἐξοφληθῇ.

1350. Ὁ ὀφειλέτης χρέους, φέροντος τόκους ἢ ἄλλην πρόσδοον, δὲν δύναται ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ πιστωτοῦ, νά καταλογίσῃ τὸ πληρωνόμενον εἰς τὸ κεφάλαιον μᾶλλον ἢ εἰς τοὺς τόκους ἢ τὴν πρόσδοον. Τὸ δὲ διὰ τὸ κεφάλαιον καὶ τοὺς τόκους καταβλλόμενον, ἀλλὰ μὴ ἐξαρκοῦν πρὸς ἀποτίσιν ἀμφοτέρων, καταλογίζεται ἐν πρώτοις εἰς τοὺς τόκους.

1351. Ὁ παρὰ τοῦ πιστωτοῦ, ῥητῇ ἢ σιωπηρᾷ συναίνεσει τοῦ ὀφειλέτου, γενόμενος καταλογισμὸς πληρωμῆς τινος

εἷς τι τῶν πλειόνων χρεῶν δὲν δύναται νὰ μεταβληθῇ ὑπὸ τοῦ ὀφειλέτου, εἰμὴ διὰ δόλον τοῦ πιστωτοῦ.

1352. Ἐὰν δὲν ὀρισθῇ τὸ χρέος, δι' ὃ ἡ καταβολὴ γίνεται, καταλογίζεται αὕτη ἐπὶ πλειόνων ληξιπροθέσμων χρεῶν, εἰς τὸ χρέος, ὅπερ ὁ ὀφειλέτης ἔχει μεγαλειότερον συμφέρον νὰ ἐξοφληθῇ ἄλλως εἰς τὸ ληξιπρόθεσμον, καίτοι ἦττον βαρὺ τῶν μὴ ληξιπροθέσμων.

Ἐὰν τὰ χρεὴ ὧσι τῆς αὐτῆς φύσεως, ὁ καταλογισμὸς γίνεται εἰς τὸ ἀρχαιότερον, ἐὰν δὲ ὧσι καὶ σύγχρονα, συμμέτρως.

Ἐὰν ἐκ τῶν πολλῶν χρεῶν μὴδὲν εἶναι ληξιπρόθεσμον, ἡ γενομένη καταβολὴ καταλογίζεται, ὅπως καὶ ἐπὶ ληξιπροθέσμων, κατὰ τὰς ἀνωτέρω διακρίσεις.

Δ'.

Περὶ προσφορῆς καὶ καταθέσεως.

1353. Ἐὰν ὁ πιστωτὴς ἀρνήται τὴν παραλαβὴν τοῦ χρέους, ὁ ὀφειλέτης δύναται νὰ προσφέρῃ ἐμπράκτως τὸ ὀφειλόμενον, καὶ ἀποποιούμενου τοῦ πιστωτοῦ νὰ δεχθῇ αὐτὸ, νὰ καταθέσῃ τὸ προσενεχθέν.

Ἡ μετὰ τὴν ἐμπρακτον προσφορὰν κατάθεσις ἐλευθεροῖ τὸν ὀφειλέτην.

1354. Ἡ ἐμπρακτος προσφορὰ εἶναι ἰσχυρά.

α.) Γενομένη παρὰ προσώπου ἱκανοῦ νὰ καταβάλῃ, πρὸς πρόσωπον ἱκανὸν νὰ δεχθῇ τὸ χρέος.

β.) Μετὰ τὴν λήξιν τῆς ὑπὲρ τοῦ πιστωτοῦ τεθειμένης προθεσμίας καὶ τὴν πλήρωσιν τῆς αἰρέσεως, ὅφ' ἣν ἡ σύμβασις εἶχε συνολογηθῇ.

γ.) Περιλαμβάνουσα ὁλόκληρον τὸ χρέος μετὰ τῶν καρπῶν καὶ τόκων, τῶν ἐκκαθαρισμένων δαπανῶν, καὶ ποσοῦ τινὸς διὰ τὰς ἀνεκκαθαρίστους, συμπληρωτέου κατόπιν.

δ.) Γενομένη ἐν τῷ διὰ τὴν καταβολὴν ὀρισμένῳ τόπῳ, ἢ, μὴ ὀρισθέντος τόπου καταβολῆς, εἰς τὸν πιστωτὴν αὐτὸν, ἢ τὴν κατοικίαν του.

ε.) Συντασσομένου περὶ αὐτῆς ἐγγράφου, ὅπερ ἐπιδίδεται διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος.

1355. Πρὸς ἔγκυρον κατάθεσιν δὲν ἀπαιτεῖται δικαστικὴ ἄδεια, ἀλλ' ἀρκεῖ.

α.) νά εἰδοποιηθῇ ὁ πιστωτής περὶ τῆς ἡμέρας, τῆς ὥρας καὶ τοῦ τόπου τῆς καταθέσεως·

β.) νά γείνη τῶντι ἡ κατάθεσις παρὰ τῇ ἐπὶ τούτῳ ὠρισμένη ἀρχῇ, μετὰ τῶν μέχρι τῆς καταθέσεως τόκων ἢ καρπῶν·

γ.) νά συνταχθῇ ἔκθεσις παρὰ τῆς ἀρχῆς περὶ τῆς γενομένης παρ' αὐτῇ καταθέσεως.

Ἡ ἔκθεσις αὕτη πρέπει νά ὑπογράφηται παρὰ τοῦ καταθέτου, τοῦ πιστωτοῦ, ἐὰν ᾖ παρὼν, καὶ τῆς παραλαμβανούσης ἀρχῆς, ἥτις, αἰτοῦντος τοῦ πιστωτοῦ, ὀφείλει νά παρδώσῃ αὐτῷ τὰ κατατεθέντα.

1356. Ἐὰν ὁ πιστωτής ᾖ ἀγνώστος, ἀπὼν, ἢ ἀνίκανος νά δεχθῇ τὴν καταβολήν, καὶ δὲν ἀντιπροσωπεύηται νομίμως, ἢ ἂν ἡ νομιμοποίησις τοῦ πιστωτοῦ εὐλόγως ἀμφοσθητῇται, ἢ ἂν ἐνηργήθῃ κατὰσχεσις τοῦ χρέους, ἡ κατάθεσις γίνεται ἐν τῷ διὰ τὴν πληρωμὴν ὠρισμένῳ τόπῳ, παρὰ τῇ ἀρμοδίᾳ ἀρχῇ καὶ ἄνευ προηγουμένης προσφορᾶς· ἀντίγραφον τῆς ἔκθεσεως περὶ τῆς γενομένης καταθέσεως ἐπιδίδεται εἰς τὸν αὐτόθι εἰσαγγελέα τῶν πρωτοδικῶν, ἐπὶ δὲ τῆς κατασκέσεως εἰς τε τὸν κατὰσχοντα καὶ τὸν πιστωτὴν.

1357. Ἡ δαπάνη τῆς ἐγκύρου προσφορᾶς καὶ καταθέσεως βαρύνει τὸν πιστωτὴν.

1358. Πρὶν ἢ ὁ πιστωτής ἀποδεχθῇ τὴν γενομένην κατάθεσιν, δύναται ν' ἀποσύρῃ αὐτὴν ὁ ὀφειλέτης, ὅτε οἱ συνοφείλεται αὐτοῦ καὶ ἐγγυηταὶ δὲν ἐλευθεροῦνται.

1359. Μετὰ τὴν ἐκδοσιν ἀποφάσεως τελεσιδίκου, ἀποφαίνουμένης καλῶς ἔχουσιν τὴν προσφορὰν καὶ κατάθεσιν, δὲν δύναται πλέον ὁ ὀφειλέτης, καὶ συναινοῦντος τοῦ πιστωτοῦ, ν' ἀποσύρῃ τὰ κατατεθέντα πρὸς βλάβην τῶν συνοφειλετῶν ἢ ἐγγυητῶν.

1360. Ὁ πιστωτής, ὁ συναινέσας ν' ἀποσύρῃ ὁ ὀφειλέτης τὴν διὰ τελεσιδίκου ἀποφάσεως ἐγκριθεῖσαν κατάθεσιν, ἀπόλλυσιν αἰ εἶχε προνόμιον καὶ ὑποθήκας.

1361. Ἐὰν τὸ ὀφειλόμενον ᾖ εἰδικῶς ὠρισμένον κινήτῳ, ὅπερ πρέπει νά παραδοθῇ ἐν τῷ τόπῳ εὐρίσκεται, ὁ ὀφειλέτης χρεωστεῖ νά προσκαλέσῃ τὸν πιστωτὴν νά παρλάβῃ αὐτό· ἢ πρόσκλησις κοινοποιεῖται αὐτῷ διὰ δικαστικοῦ κλητῆρος. Ἐὰν μετὰ τὴν γενομένην πρόσκλησιν δὲν λάβῃ τὸ πρᾶγμα ὁ πιστωτής, ὁ ὀφειλέτης δύναται, ἀδεία τοῦ προέδρου τῶν πρωτοδικῶν ἢ τοῦ εἰρηνοδίκου, ν' ἀποθέσῃ αὐτὸ ἄλλαχοῦ.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ ἀνανεώσεως.

1362. Ἡ ἀνανέωσις γίνεται τριχῶς.

α) ὅταν ὁ ὀφειλέτης συνομολογήσῃ μετὰ τοῦ πιστωτοῦ νέον χρέος πρὸς ἀντικατάστασιν καὶ ἀπόσβεσιν τοῦ παλαιοῦ.

β) ὅταν ὁ πιστωτής, δεχόμενος νέον ὀφειλέτην ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ, ἀπαλλάττῃ αὐτόν.

γ) ὅταν διὰ νέας συμβάσεως ἀντικαθίσταται νέος πιστωτής ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ, ἀφ' οὗ ὁ ὀφειλέτης ἀπαλλάττεται.

1363. Ἡ ἀνανέωσις δὲν εἰκάζεται, ἀλλὰ πρέπει νὰ συνάγῃται σαφῶς ὁ σκοπὸς τῆς ἀνανεώσεως.

1364. Ἡ μεταξὺ προσώπων πρὸς τὸ συναλλάττεσθαι ἀνικάνων ἀνανέωσις δὲν ἀναιρεῖ τὴν πρώτην ἐνοχλήν.

1365. Ἡ δι' ἀντικαταστάσεως νέου ὀφειλέτου γινομένη ἀνανέωσις χωρεῖ, καὶ ἄνευ τῆς συναίνεσεως τοῦ πρώτου ὀφειλέτου.

1366. Ἐὰν ὁ πιστωτής, δεχόμενος τὸν παρὰ τοῦ ὀφειλέτου προσφερόμενον ἄλλον ὀφειλέτην, δὲν ἐκφράσῃ ρητῶς, ὅτι ἀπαλλάττει αὐτόν, ἀνανέωσις δὲν γίνεται.

1367. Διὰ τὸ ἀφερέγγυον τοῦ ἀντικατασταθέντος ὀφειλέτου δὲν ἐνέχεται ὁ ἀντικαταστήσας, εἰμὴ ἂν ἐγείνῃ ἐπιφύλαξις περὶ τούτου, ἢ ἂν ὁ πιστωτής ἡγνῷσι, ὅτι ὁ ἀντικατασταθεὶς ἦτον ἐν φανερᾷ πτωχεύσει, ἢ ἐν ἐλαττώσει περιουσίας κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀνανεώσεως.

1368. Τὰ προνόμια καὶ αἱ ὑποθήκαι τῆς πρώτης ἐνοχλῆς δὲν μεταβαίνουνσιν εἰς τὴν νέαν, ἂν τοῦτο δὲν ὀρισθῇ ρητῶς.

1369. Ἐπὶ ἀνανεώσεως δι' ἀντικαταστάσεως ὀφειλέτου τὰ προνόμια καὶ αἱ ὑποθήκαι τῆς πρώτης ἀπαιτήσεως δὲν ἰσχύουσιν ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ νέου ὀφειλέτου.

1370. Ἐὰν ἡ ἀνανέωσις συνομολογηθῇ μεταξὺ τοῦ πιστωτοῦ καὶ τινος τῶν εἰς ὁλόκληρον ὀφειλετῶν, τὰ προνόμια καὶ αἱ ὑποθήκαι τῆς πρώτης ἀπαιτήσεως μόνον ἐπὶ τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου τούτου δύνανται νὰ ἐπιφυλαχθῶσιν.

1371. Γενομένης ἀνανεώσεως μεταξὺ τοῦ πιστωτοῦ καὶ τινος τῶν εἰς ὁλόκληρον ὀφειλετῶν, οἱ λοιποὶ συνοφειλέται ἀπαλλάττονται.

Ἡ πρὸς τὸν ὀφειλέτην ἀναφερομένη ἀνανέωσις ἐλευθεροῖ τὸν ἐγγυητήν.

Ἄλλ' ἐὰν ὁ πιστωτὴς ἀπαιτήσῃ, ἐν τῇ πρώτῃ μὲν περι-
πτώσει νὰ μετᾶσχωσι τῆς νέας ἐνοχῆς καὶ οἱ συνοφειλέται,
ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ καὶ ὁ ἐγγυητής, ἡ πρώτη ἐνοχὴ διαμένει,
ἐὰν οἱ συνοφειλέται, ἢ ὁ ἐγγυητής, ἀρνηθῶσι νὰ προστεθῶσιν
εἰς τὴν νέαν σύμβασιν.

1372. Ἡ ἀνανέωσις μεταξὺ τοῦ ὀφειλέτου καὶ ἐνὸς τῶν
εἰς ὁλόκληρον πιστωτῶν ἀπαλλάσσει πρὸς τοὺς λοιποὺς τὸν
ὀφειλέτην.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Περὶ ἀφέσεως τοῦ χρέους.

1373. Ἡ παρὰ τοῦ πιστωτοῦ γενομένη εἰς τὸν ὀφειλέτην
ἐκουσία ἀπόδοσις τοῦ ἀποδεικνύοντος τὸ χρέος ἰδιωτικοῦ ἐγ-
γράφου ἀποτελεῖ ἄφεσιν ὥς πρὸς αὐτὸν καὶ τοὺς εἰς ὁλόκλη-
ρον συνοφειλέτας.

1374. Ἄφεσις τοῦ χρέους, παρ' ἐνὸς τῶν εἰς ὁλόκληρον
πιστωτῶν γενομένη, ἀπαλλάττει τὸν ὀφειλέτην μόνον κατὰ
τὸ ἐπιβάλλον εἰς τὸν πιστωτὴν τοῦτον μέρος.

1375. Ἄφεσις τοῦ χρέους, γενομένη ὑπὲρ τινος τῶν εἰς
ὁλόκληρον ὀφειλετῶν, ἀπαλλάσσει πάντας, ἐκτὸς ἂν ὁ πιστω-
τὴς ἐπεφυλάξατο τὴν κατὰ τῶν λοιπῶν ἀπαίτησιν αὐτοῦ.
Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ πιστωτὴς δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ
τὸ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ μεριδίου τοῦ ἐλευθερωθέντος ὀφει-
λέτου ὑπολειπόμενον.

1376. Ἡ ῥητὴ ἄφεσις τοῦ ὀφειλέτου ἐλευθεροῖ τὸν ἐγ-
γυητὴν, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ τοῦ ἐγγυητοῦ τὸν ὀφειλέτην.

Ἡ ἄφεσις ἐγγυητοῦ ἄνευ τῆς συναινέσεως τῶν συνεγγυητῶν
ἐλευθεροῖ τούτους κατὰ τὸ ἐπιβάλλον εἰς τὸν ἀπαλλαγέντα
ἐγγυητὴν.

Πᾶν ὅ,τι πρὸς ἀπαλλαγὴν αὐτοῦ δώσῃ ὁ ἀφεθεὶς ἐγγυη-
τὴς, καταλογίζεται εἰς τὸ χρέος ὑπὲρ τοῦ ὀφειλέτου καὶ τῶν
λοιπῶν ἐγγυητῶν.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Περὶ συμψηφισμοῦ.

1377. Τὰ ἀμοιβαῖα χρεὴ δύο προσώπων ἀποσβέννυνται διὰ
συμψηφισμοῦ, κατὰ τοὺς ἐπομένους ὁρισμούς.

1378. Ὁ συμψηφισμὸς γίνεται μόνον μεταξὺ χρεῶν ἀντι-

κείμενον ἐχόντων χρήματα ἢ ἕτερα ἀντικαταστατὰ τοῦ αὐτοῦ εἶδους καὶ τῆς αὐτῆς ποιότητος πράγματα· ἀλλὰ δημητριακοὶ καρποὶ ἢ ἄλλα ἐδώδιμα, ὧν αἱ τιμαὶ ὀρίζονται ὑπὸ τῶν τιμολογίων, δύνανται νὰ συμψηφισθῶσι πρὸς χρηματικὰς ὀφειλάς.

Ἀπαιτήσεις ὑπὸ αἵρεσιν, ἢ προθεσμίαν, δὲν δύνανται νὰ προταθῇ εἰς συμψηφισμόν. Ἀλλ' ἡ ὑπὲρ τοῦ ὀφειλέτου παράτασις τῆς προθεσμίας δὲν κωλύει αὐτόν.

1379. Ὁ συμψηφισμὸς χωρεῖ μόνον, ἐὰν τὰ μέρη ἐπικαλεσθῶσιν αὐτόν· ἀναιροῦνται δὲ τότε αἱ ἀμοιβαῖαι ἀπαιτήσεις, ἀφ' ἧς συνυπῆρξαν, καὶ κατὰ λόγον τοῦ μεγέθους ἐκάστης αὐτῶν.

1380. Ὁ συμψηφισμὸς εἶναι ἀπαράδεκτος,

α') ἐναντίον ἀπαιτήσεως ἐπὶ ἀποδόσει παρακαταθήκης, ἢ χρησιδανείου,

β') ἐναντίον ἀπαιτήσεως πράγματος παρανόμως ἀπὸ τοῦ κυρίου αὐτοῦ ἀφαιρεθέντος,

γ') ἐναντίον ἀπαιτήσεως μὴ ὑποκειμένης κατὰ νόμον εἰς κατὰσχέσιν,

δ) ἂν ὁ ὀφειλέτης παρητήθη ἐκ τῶν προτέρων τῆς ἐνστάσεως τοῦ συμψηφισμοῦ.

1381. Ὁ ἐγγυητὴς δύνανται ν' ἀντιτάξῃ πρὸς συμψηφισμόν τὴν ἀπαιτήσιν τοῦ πρωτοφειλέτου, οὗτος ὅμως δὲν δύναται ν' ἀντιτάξῃ τὴν τοῦ ἐγγυητοῦ.

Ὁ εἰς ὁλόκληρον ὀφειλέτης δύνανται ν' ἀντιτάξῃ εἰς συμψηφισμόν τὴν ἀπαιτήσιν τοῦ συνοφειλέτου μόνον ὡς πρὸς τὸ ἀναλογοῦν εἰς τοῦτον μέρος τοῦ χρέους. Ὁ καθ' ἐνὸς τῶν εἰς ὁλόκληρον πιστωτῶν συμψηφισμὸς ἀπαλλάττει πρὸς τοὺς λοιποὺς τὸν ὀφειλέτην.

1382. Μετὰ τὴν εἰς τὸν ὀφειλέτην κοινοποίησιν τῆς ἐκχωρήσεως δὲν δύνανται οὗτος νὰ προτείνῃ εἰς συμψηφισμόν τὰς μεταγενεστέρας τῆς κοινοποιήσεως ἀπαιτήσεις αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ.

1383. Ἐὰν αἱ ἀμοιβαῖαι ὀφειλαὶ ἔχωσι διάφορον τόπον καταβολῆς, κατὰ τὸν συμψηφισμόν ὑπολογίζεται ἡ εἰς τὸν τόπον τῆς καταβολῆς δαπάνη τῆς ἀποστολῆς.

Ἵπαρχόντων πολλῶν χρεῶν, ὁ συμψηφισμὸς γίνεται κατὰ τοὺς περὶ καταλογισμοῦ ἐκτεθειμένους ἐν ἄρθρ. 1352 κανόνας.

1384. Ὁ συμψηφισμὸς δὲν δύναται νὰ προσβάλλῃ κεκτημένα δικαιώματα τρίτων. Διὰ τοῦτο ὁ μετὰ τὴν γνωστοποίησιν τῆς παρὰ τρίτου εἰς χεῖρας αὐτοῦ γενομένης κατασχέσεως ἀποκτήσας ἀπαίτησιν κατὰ τοῦ ἰδίου πιστωτοῦ δὲν δύναται νὰ προτείνῃ ταύτην εἰς συμψηφισμὸν πρὸς βλάβην τοῦ κατασχόντος.

1385. Ὅστις ἐξοφλήσῃ χρέος, γινώσκων ὅτι ἡδύνατο νὰ συμψηφίσῃ αὐτὸ πρὸς ἰδίαν αὐτοῦ ἀπαίτησιν, ἀπόλλυσι τὰ κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ τῆς ἀπαιτήσεως ταύτης δικαιώματα.

ΤΜΗΜΑ Ε'.

Περὶ συγχύσεως.

1386. Διὰ συγχύσεως ἀναιρεῖται ἡ ἐνοχὴ, ἐὰν ἡ ιδιότης πιστωτοῦ καὶ ὀφειλέτου ἐνωθῶσιν εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον.

1387. Ἡ ἐνωσις αὕτη, ἐν τῷ προσώπῳ μὲν τοῦ ὀφειλέτου συμβαίνουσα, ὠφελεῖ τὸν ἐγγυητὴν, ἐν τῷ προσώπῳ δὲ τοῦ ἐγγυητοῦ, δὲν καταργεῖ τὴν κυρίαν ὀφειλὴν, ἀλλὰ μόνον τὴν ἐγγύησιν, ἐν τῷ προσώπῳ δὲ τινος εἰς ὁλόκληρον ὀφειλέτου, ὠφελεῖ τοὺς λοιποὺς κατὰ τὸ εἰς αὐτὸν ἀναλογοῦν μέρος τοῦ χρέους.

1388. Ἐὰν τὸ δικαίωμα τινὸς εἰς ὁλόκληρον πιστωτοῦ περιέλθῃ εἰς τὸν ὀφειλέτην, οὗτος πρὸς τοὺς λοιποὺς πιστωτὰς λογίζεται πιστωτής, εἰς ὃν ἐπληρώθη τὸ χρέος.

ΤΜΗΜΑ Σ'.

Περὶ τοῦ ἀδυνάτου τῆς ἐκτελέσεως.

1389. Ἡ ἐνοχὴ ἀποσβέννεται, ἐὰν ἄνευ αἰτίας τοῦ ὀφειλέτου, καὶ πρὸ τῆς ὑπερμερίας αὐτοῦ, καταστῇ φυσικῶς ἢ νομικῶς ἀδύνατος ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐνοχῆς.

1390. Ἡ ἐνοχὴ κατ' εἶδος ὠρισμένου πράγματος ἀποσβέννεται, ἐὰν ἄνευ αἰτίας τοῦ ὀφειλέτου, καὶ πρὸ τῆς ὑπερμερίας αὐτοῦ, τὸ πρᾶγμα καταστραφῇ, τεθῇ ἐκτὸς συναλλαγῆς, ἢ ἐκλείψῃ οὕτως, ὥστε ν' ἀγνοῇται ἐντελῶς ἡ ὑπαρξίς αὐτοῦ.

1391. Εἰς τὰς περιπτώσεις τῶν δύο προηγουμένων ἄρθρων ἔχει ὁ πιστωτής πᾶσαν κατὰ τρίτου ἀγωγὴν περὶ ἀποζημιώσεως.

1392. Ὁ ὀφειλέτης, μὴ ἀναλαβὼν τὰ τυχερά, δὲν ἐνέ-

χεται, καίτοι υπερήμερος ὢν, ἐὰν ἀποδείξῃ ὅτι τὸ πρᾶγμα ἤθελεν ἀπολεσθῆ ἢ χειροτερεύσει καὶ παρὰ τῷ πιστωτῇ.

Ἡ ἀπώλεια τοῦ κλαπέντος πράγματος, ὅπωςδήποτε καὶ ἂν συμβῇ, δὲν ἀπαλλάττει τὸν κλέπτην τῆς πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ τιμήματος ὑποχρεώσεως.

1393. Ἡ ἀπόδειξις τῶν τυχηρῶν ἐπίκειται εἰς τὸν ἐπι-καλούμενον αὐτὰ ὀφειλέτην.

ΤΜΗΜΑ Ζ'.

Περὶ ἀκυρώσεως καὶ διαρρήξεως.

1394. Οἱ λόγοι ἀκυρώσεως ἐκτεθῇσονται ἐν τῷ περὶ συμ-βάσεων κεφαλαίῳ. Ἡ διαρρήξις ἐπιτρέπεται μόνον, ὅσάκις ῥητῶς ἀπαγγέλλει αὐτὴν ὁ νόμος.

ΤΜΗΜΑ Η'.

Περὶ παραγραφῆς

Α'.

Γενικαὶ διατάξεις

1395. Ἡ ἐνοχὴ ἀποσβέννυται διὰ παραγραφῆς, παρελθόν-τος τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου ὁρισμένου χρόνου.

1396. Δὲν ἐπιτρέπεται παραίτησις ἀπὸ τῆς παραγραφῆς, πρὶν ἢ συμπληρωθῇ αὕτη.

1397. Ὁ μὴ ἔχων τὴν ἐλευθέραν διάθεσιν τῆς περιουσίας αὐτοῦ δὲν δύναται νὰ παραιτηθῇ τῆς παραγραφῆς.

1398. Ὁ δικαστὴς δὲν δύναται ἐξ ἐπαγγέλματος ν' ἀνα-πληρώσῃ τὴν μὴ προταθεῖσαν παραγραφὴν.

1399. Ἡ παραίτησις ἀπὸ τῆς παραγραφῆς δύναται νὰ γίνῃ ῥητῶς ἢ σιωπηρῶς. Τὸ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς παραγραφῆς κα-ταβληθὲν δὲν ἀναλαμβάνεται.

1400. Οἱ πιστωταὶ δύνανται νὰ προτείνωσι τὴν παρα-γραφὴν, καὶ τοὶ παραιτηθέντος αὐτῆς τοῦ ὀφειλέτου.

Β'.

Περὶ ἀναστολῆς καὶ διακοπῆς τῆς παραγραφῆς.

1401. Δὲν χωρεῖ ἡ παραγραφὴ,

α) Μεταξὺ συζύγων,

β) Μεταξὺ πατρὸς καὶ ὑπεζουσίου τέκνου.

γ') Μεταξὺ ἀνηλίκου, ἢ ἀπηγορευμένου καὶ τοῦ ἐπιτρόπου αὐτοῦ, πρὶν ἢ ἐγκριθῇ ἡ ὀριστικὴ αὐτοῦ λογοδοσία.

δ') Μεταξὺ τοῦ χειραφέτου ἀνηλίκου καὶ τοῦ κηδεμόνος, καὶ μεταξὺ τοῦ ὑπὸ ἀντιλήπτορα διατελοῦντος καὶ τοῦ ἀντιλήπτορος.

ε') Μεταξὺ κληρονόμου καὶ κληρονομίας, γενομένης δεκτῆς ἐπ' ὠφελείᾳ ἀπογραφῆς.

ς') Μεταξὺ προσώπων, ὧν ἡ περιουσία διοικεῖται ὑπὸ ἄλλων, καὶ τῶν ἐπιτετραμμένων τὴν διοίκησιν ταύτην.

1402. Ἀναστέλλεται ὡσαύτως ἡ παραγραφῇ,

Κατ' ἀχειραφῆτων ἀνηλίκων, ἀπηγορευμένων ἐνηλίκων, καὶ στρατιωτικῶν ἐν ἐνεργητικῇ ὑπηρεσίᾳ ἐν καιρῷ πολέμου, καίτοι μὴ ἐξελθόντων τοῦ κράτους.

Δικαιωμάτων ὑπὸ αἴρεσιν, μέχρι πληρώσεως τῆς αἵρέσεως.

Ἀγωγῶν ἐπὶ ἀποζημιώσει ἔνεκεν ἐκνικήσεως, μέχρι τῆς ἐκνικήσεως.

Ἀγωγῶν ὑπὸ προθεσμίαν, μεχριστοῦ ἢ προθεσμία παρέλθῃ.

1403. Ἡ ἀναστολὴ τῆς παραγραφῆς ὑπὲρ τίνος τῶν εἰς ὁλόκληρον πιστωτῶν δὲν ὠφελεῖ τοὺς λοιπούς.

1404. Ἡ παραγραφὴ διακόπτεται,

α.) Διὰ τῆς ἐνώπιον καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀναρμοδίου δικαστηρίου ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς, κατὰ τὰ ἄρθρα 156 καὶ 157 τῆς πολ. δικονομίας, ἐὰν ὁ ἐνάγων δὲν παραιτηθῇ αὐτῆς, ἢ ἀγωγὴ δὲν ἀνατραπῇ, ἢ δὲν ἀπορρίψῃ ὡς ἄκυρος, ἢ ὡς ἀνυποστήρικτος.

β.) Διὰ τῆς νομίμου κοινοποιήσεως ἐπιταγῆς ἐκτελεστοῦ δικογράφου, ἢ διὰ κατασχέσεως, ἢ προσωπικῆς κρατήσεως.

γ.) Διὰ τῆς προσκλήσεως, δι' ἧς καθίσταται ὁ ὀφειλέτης ὑπερήμερος.

δ.) Διὰ τῆς κλήσεως πρὸς ἀπόπειραν συμβιβασμοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 527 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἢ διὰ τῆς ἐπιδόσεως τῆς αἰτήσεως θεραπείας κατὰ τὸ ἄρθρον 2, ἐὰν ἡ ἀγωγὴ ἐπιδοθῇ ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἀποφατικῆς ἀπαντήσεως, ἢ τῆς παρελεύσεως τῆς πρὸς ἀπάντησιν προθεσμίας.

1405. Ἡ παραγραφὴ διακόπτεται, ἐὰν ὁ ὀφειλέτης ἀναγνώρῃ τὸ δικαίωμα τοῦ πιστωτοῦ.

1406. Αἱ ἐν τῷ ἄρθρῳ 1404 μνημονευθεῖσαι πράξεις, κοινοποιηθεῖσαι πρὸς ἓνα τῶν εἰς ὁλόκληρον ὀφειλετῶν, ἢ ἡ

παρ' ἐνὸς αὐτῶν ἀναγνώρισις τοῦ δικαιώματος, διακόπτουσι τὴν παραγραφὴν κατὰ τῶν λοιπῶν καὶ τῶν κληρονόμων αὐτῶν.

Αἱ αὐταὶ πράξεις, κοινοποιηθεῖσαι πρὸς ἕνα τῶν κληρονόμων τοῦ εἰς ὁλόκληρον ὀφειλέτου, ἢ ἡ παρ' ἐνὸς τῶν κληρονόμων αὐτοῦ ἀναγνώρισις τοῦ δικαιώματος, δὲν διακόπτουσι τὴν παραγραφὴν πρὸς τοὺς λοιποὺς συγκληρονόμους, καὶ ἂν τὸ χρέος ἦναι ἐνυπόθηκον, ὅταν δὲν ἦναι ἀδιαίρετον.

Τοιαῦται πράξεις, ἢ ἀναγνωρίσεις, δὲν διακόπτουσι τὴν παραγραφὴν ὡς πρὸς τοὺς λοιποὺς εἰς ὁλόκληρον ὀφειλέτας, εἰμὴ κατὰ τὸ ἐπιβάλλον εἰς τὸν κληρονόμον αὐτὸν μέρος τοῦ χρέους.

Διὰ τὰ γίνῃ πλήρης διακοπὴ τῆς παραγραφῆς πρὸς ὅλους τοὺς εἰς ὁλόκληρον ὀφειλέτας, ἀπαιτεῖται κοινοποίησις τῶν μνησθεῖσων πράξεων πρὸς πάντας τοὺς κληρονόμους τοῦ ἀποβιώσαντος ὀφειλέτου, ἢ ἡ παρὰ πάντων ἀναγνώρισις.

1407. Πᾶσα πράξις, διακόπτουσα τὴν παραγραφὴν ὑπὲρ πιστωτοῦ εἰς ὁλόκληρον, ὠφελεῖ ἅπαντας τοὺς λοιποὺς πιστωτάς. Πρᾶξις δὲ διακόπτουσα τὴν παραγραφὴν κατὰ τινος τῶν συνοφειλετῶν, διακόπτει αὐτὴν κατὰ πάντων.

1408. Ἡ κοινοποίησις πράξεως διακοπῆς πρὸς τὸν κύριον ὀφειλέτην, ἢ ἡ παρ' αὐτοῦ ἀναγνώρισις τοῦ δικαιώματος, διακόπτει τὴν παραγραφὴν κατὰ τοῦ ἐγγυητοῦ.

Γ'.

Περὶ τοῦ ἀναγκαίου πρὸς παραγραφὴν χρόνου.

1409. Ὁ πρὸς παραγραφὴν χρόνος μετρεῖται, ὅπως ὥρισται ἐν ἄρθρῳ 643. Ὁ μὲν ἐν ταῖς βραχυτέραις τοῦ ἔτους παραγραφαῖς σύγκειται ἐκ 30 ἡμερῶν.

1410. Ὅσακις δὲν ὀρίζει ὁ νόμος βραχυτέραν παραγραφὴν, πᾶσα ἐνοχὴ ἀποσβέννυται μετὰ τριακονταετίαν.

1411. Μετὰ παρέλευσιν ἑξ μηνῶν παραγράφονται ἀγωγαὶ ξενოდόχων διὰ τὴν χορηγηθεῖσαν οἰκισιν καὶ τροφῇ.

1412. Μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἔτους παραγράφονται ἀγωγαὶ, Καθηγητῶν, διδασκάλων ἢ προγυμναστῶν ἐπιστημῶν, γραμμάτων ἢ τεχνῶν διὰ τὰ καθ' ἡμέραν ἢ κατὰ μῆνα μαθήματα.

Κλητῆρων δι' ἑξοδα ἐπιδόσεων ἢ ἐκτελέσεως.

Ἐμπόρων διὰ τὸ τίμημα ἐμπορευμάτων, πωληθέντων εἰς πρόσωπον μὴ ἐμπορευόμενον αὐτά.

Διευθυντῶν ἐκπαιδευτηρίων παντὸς εἶδους, διὰ τὴν ἀμοιβὴν διατροφῆς καὶ ἐκπαιδεύσεως τῶν οἰκοτρόφων ἢ ἑξωθεν φοιτῶντων.

Ὑπηρετῶν, ἐργατῶν ἢ ἡμερομισθίων, διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν μισθῶν αὐτῶν.

1413. Μετὰ παρέλευσιν τριῶν ἐτῶν παραγράφονται ἀγωγαί,

Καθηγητῶν, διδασκάλων ἢ προγυμναστῶν ἐπιστημῶν, γραμμάτων ἢ τεχνῶν, ἐπὶ συμφωνίᾳ ὑπὲρ τὸν μῆνα.

Ἰατρῶν, χειρουργῶν καὶ φαρμακοποιῶν, δι' ἐπισκέψεις, ἐγχειρίσεις καὶ φάρμακα.

Δικηγόρων, ἢ ἄλλων δικαστικῶν πληρεξουσίων, διὰ τὰ παρ' αὐτῶν δαπανηθέντα καὶ τὰς ἀμοιβάς. Ἡ τριετία ἄρχεται ἀπὸ τῆς ὀριστικῆς περατώσεως τῆς δίκης, ἢ ἀπὸ τῆς ἀνακλήσεως τῆς ἐντολῆς. Ἐπὶ μὴ περατωθεῖσων δίκων δὲν δύνανται οὗτοι ν' ἀπαιτήσωσι δαπάνας καὶ ἀμοιβὴν διὰ πράξεις προγενεστεράς τῆς πενταετίας.

Συμβολαιογράφων δι' ἑξοδα καὶ ἀμοιβήν. Ἡ τριετία ἄρχεται ἀπὸ τῶν συνταχθεῖσων παρ' αὐτῶν πράξεων.

Μηχανικῶν, ἀρχιτεκτόνων, γεωμετρῶν καὶ λογιστῶν διὰ τὰς ἀμοιβάς αὐτῶν. Ἡ τριετία ἄρχεται ἀπὸ τῆς περατώσεως τοῦ ἔργου.

1414. Ἐν ταῖς περιπτώσεσι τῶν ἄρθρων 1411—1413 ἡ παραγραφή χωρεῖ καὶ ὅταν κατ' ἐξακολούθησιν γίνωνται χορηγίαι, ὑπηρεσίαι ἢ ἔργα.

Διακοπὴ ὑπάρχει μόνον, ἂν ἐγένετο ἀναγνώρισις τοῦ χρέους ἐγγράφως, ἢ δικαστικὴ ἀπαίτησις μὴ ἀνατραπεῖσα.

1415. Ὁ καθ' οὗ προτείνεται ἡ ἐν ἄρθρῳ 1411—1413 σύντομος παραγραφή δύναται νὰ ἐπαγάγῃ ὄρκον κατὰ τοῦ προτεινόντος αὐτήν, περὶ τῆς ἀληθοῦς ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους, τηρουμένης τῆς ἐν ἄρθρῳ 372 τῆς πολιτ. δίκων. διατάξεως.

1416. Γραμματεῖς δικαστηρίων, δικηγόροι καὶ ἄλλοι δικαστικοὶ πληρεξούσιοι ἀπαλλάσσονται τῆς εὐθύνης ἕνεκα τῶν εἰς αὐτοὺς παρκαδοθέντων δικαιογράφων μετὰ παρέλευσιν πέντε ἐτῶν ἀπὸ τῆς περατώσεως τῆς δίκης.

Κλητῆρες ἀπαλλάσσονται τῆς αὐτῆς εὐθύνης μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν, ἀφ' ἧς παρεδόθησιν εἰς αὐτοὺς ἐγγραφα.

Ἐπιτρέπεται ὁμῶς καὶ μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς παραγραφῆς ἡ ἐπαγωγή ὅρκου εἰς τὰ εἰρημένα πρόσωπα, ἂν κατέχωσιν, ἢ γνωρίζωσι ποῦ εὐρίσκονται τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος ἔγγραφα.

1417. Μετὰ πενταετίαν παραγράφονται.

Τὰ ἐτήσια διηνεκῶν ἢ ἰσοθίων χορηγημάτων.

Τὰ ἐτήσια τῶν πρὸς διατροφήν συντάξεων.

Τὸ μίσθωμα τῶν ἀστυκῶν καὶ ἀγροτικῶν κτημάτων,

Οἱ τόκοι τῶν ὀφειλομένων κεφαλαίων καὶ ἐν γένει πᾶν τὸ κατ' ἔτος, ἢ κατὰ βραχυτέρας περιόδους πληρωτέον.

1418. Μετὰ δεκαετίαν παραγράφονται αἱ χορηγίαι, ἐμφυτευτικοὶ κανόνες, ἐδαφονόμια ἢ γεώμορα κατὰ διετίαν ὀφειλόμενα.

1419. Τῆς παραγραφῆς τῶν ἄρθρων 1411—1418 δὲν ἐξαίρουσιν στρατιωτικοὶ ἐν ἐνεργητικῇ ὑπηρεσίᾳ ἐν καιρῷ πολέμου, οὔτε ἀχειράφετοι ἀνήλικοι ἢ ἀπηγορευμένοι, ἐπιφυλαττομένης τῆς ἀναγωγῆς κατὰ τῶν ἰδίων ἐπιτρόπων.

1420. Αἱ περὶ παραγραφῆς διατάξεις τοῦ παρόντος τμήματος ἐφαρμόζονται εἰς πᾶσαν ἀγωγὴν ἐμπράγματον, προσωπικὴν ἢ μικτήν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

*Περὶ πταίσματος, ὑπερμερίας καὶ ἀποζημιώσεως
δι' ἀθέτησιν τῆς ἐνοχῆς.*

1421. Ὁ ὀφειλέτης ἐνέχεται οὐ μόνον διὰ δόλον, ἀλλὰ καὶ διὰ ῥαθυμίαν. Ἡ ῥαθυμία εἶναι μικρά, ὡςάκισ δὲν καταβάλλεται ἡ τοῦ ἐπιμελοῦς ἐπιμέλεια, μεγάλη δὲ ὡςάκισ ἐλλείπει ἡ τοῦ κοινοῦ καὶ ἥττον ἐπιμελοῦς, ἢ ἡ ἐν τοῖς ἰδίοις συνήθεις ἐπιμέλεια.

1422. Ὁ ὑποχρεούμενος εἰς τὴν ἐπιμέλειαν, ἣν καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις συνήθεις καταβάλλει, δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς εὐθύνης ἐνεκα μεγάλης ῥαθυμίας, δικαιολογούμενος ὅτι οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἰδίοις φέρεται, πλὴν ἐπὶ παρακαταθήκης.

1423. Ὁ μὴ ἔχων ἐκ τῆς συμβάσεως ὠφέλειαν, ἀλλὰ μόνον βάρη, ἐνέχεται διὰ μεγάλην μόνον ῥαθυμίαν ἂν ὁμῶς αὐθορμήτως προσήνεγκεν ἑαυτὸν εἰς τὴν τοιαύτην σύμβασιν, ἢ ἂν διεχειρίσθῃ ἀλλοτρίαν ὑπόθεσιν, ἐνέχεται καὶ διὰ μικρὰν ῥαθυμίαν.

1424. Ὁ ὀφειλέτης γίνεται ὑπερήμερος προσκαλούμενος δικαστικῶς ἢ ἐξωδίκως εἰς καταβολήν, ἢ ἂν συμφωνηθῇ νὰ ἐπέλθῃ ὑπερήμερία διὰ μόνης τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας, καὶ αὕτη παρέλθῃ ὡσαύτως γίνεται ὑπερήμερος ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν ἐντὸς ῥητοῦ χρόνου δὲν δώσῃ, ἢ δὲν πράξῃ, ὅ,τι ἀναγκαιῶς ἔπρεπε νὰ δοθῇ, ἢ νὰ πραχθῇ ἐντὸς τοῦ χρόνου τούτου.

1425. Ὁ δι' ἀδικήματος καταλαβὼν πρᾶγμα καὶ ὀφείλων ν' ἀποδώσῃ αὐτὸ εἶναι ὑπερήμερος ἀπὸ τῆς καταλήψεως.

1426. Ἐπὶ ὀφειλῆς ἀντικαταστατῶν πραγμάτων δύναται ὁ πιστωτὴς ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ὑπερήμερου ὀφειλέτου ἢ τὸ πρᾶγμα, ἢ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ.

1427. Ὁ πιστωτὴς γίνεται ὑπερήμερος, ἐὰν ἀρνήται, ἄνυσ ἀποχρῶντος λόγου, νὰ δεχθῇ τὸ προσφερόμενον αὐτῷ χρέος.

1428. Ὁ πιστωτὴς, ὅστις εἶναι συνάμα καὶ ὀφειλέτης ἐκ τῆς αὐτῆς ἐνοχῆς, καθίσταται ὑπερήμερος, ἐὰν ἦναι μὲν πρόθυμος νὰ δεχθῇ τὸ προσφερόμενον αὐτῷ χρέος, ἀλλ' ἀρνῇται τὴν ἀντιπαροχὴν.

1429. Ὁ ὑπερήμερος πιστωτὴς φέρει τὸν κίνδυνον τῆς ἀπωλείας ἢ χειροτερεύσεως τοῦ ἐξ ὑπαρχῆς κατ' εἶδος ὠρισμένου ἢ ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς ἐκτελέσεως ἀποχωρισθέντος πράγματος, ὁ δὲ ὀφειλέτης εὐθύνεται μόνον διὰ δόλον καὶ μεγάλην ῥαθυμίαν· καὶ ἐπὶ μὲν χρημάτων, ἀπαλλάσσεται πάσης περαιτέρω πληρωμῆς τόκου, ἐπὶ δὲ καρποφόρων πραγμάτων, ἀποδίδει μόνον τοὺς ἐξυχθέντας καρπούς. Ὁ πιστωτὴς εἶναι ὑπόχρεως ν' ἀποδώσῃ αὐτῷ πᾶσαν ζημίαν ἢ δαπάνην, ἣν ἔνεκα τῆς ὑπερήμερίας ὑπέστη.

1430. Τ' ἀποτελέσματα τῆς ὑπερήμερίας τοῦ πιστωτοῦ παύουσιν ἐν τῷ μέλλοντι, ἅμα οὗτος δηλώσῃ, ὅτι εἶναι ἕτοιμος νὰ παραλάβῃ τὸ ὀφειλόμενον.

1431. Τ' ἀποτελέσματα τῆς ὑπερήμερίας τοῦ ὀφειλέτου παύουσιν ἐν τῷ μέλλοντι, ἅμα οὗτος προσφέρῃ τῷ πιστωτῇ τὸ ὀφειλόμενον.

1432. Διὰ τῆς ἐντελοῦς ἀποσβέσεως τοῦ χρέους συναποσβέννυνται καὶ τῆς ὑπερήμερίας τ' ἀποτελέσματα, ἐὰν δὲν γίνῃ ἐπιφύλαξις αὐτῶν.

1433. Τ' ἀποτελέσματα τῆς ὑπερήμερίας δύνανται ν' ἀρθῶσι διὰ συμβάσεως, ἀλλ' ἡ δόσις προθεσμίας εἰς τὸν ὑπε-

ρήμερον ὀφειλέτην δὲν ἐμφαίνει μόνη ἄφεςιν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ὑπερήμερίας.

1434. Εἰς ἀποζημίωσιν ἐνέχεται ὁ ὀφειλέτης, ἐὰν κατὰ τὴν ὑπερήμερος περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐνοχῆς.

1435. Ὁ ὀφειλέτης, μὴ ἐκτελέσας ἢ βραδέως ἐκτελέσας τὴν ὑποχρέωσιν αὐτοῦ, ἐνέχεται εἰς ἀνόρθωσιν τῆς ἐντεῦθεν προσγενομένης τῷ πιστωτῇ ζημίας, ἐκτὸς ἂν ἀποδείξῃ, ὅτι ἢ μὴ ἐκτέλεσις, ἢ ἡ βραδεῖα ἐκτέλεσις, προῆλθεν ἐξ αἰτίας μὴ καταλογιστέας αὐτῷ.

1436. Ὁ ὀφειλέτης δὲν εὐθύνεται, ἐὰν ἐξ ἀνωτέρας δυνάμεως ἢ ἐκ τύχης ἐμποδισθῇ νὰ δώσῃ, ἢ πράξῃ ὅ,τι ὤφειλεν, ἢ ἀναγκασθῇ νὰ πράξῃ ὅ,τι ὤφειλε νὰ παραλείψῃ.

1437. Ἡ ἀποζημίωσις περιλαμβάνει ἐν γένει τὸ διαφέρον, ἡγουν τὴν τε ἀπώλειαν, ἣν ὁ πιστωτῆς ὑπέστη, καὶ τὸ κέρδος, οὗ ἐστερήθη. Εἰς εὔρεσιν τῆς ἀποζημιώσεως ταύτης λαμβάνεται ὑπ' ὅψιν ὅτε χρόνος τῆς γενομένης ζημίας, καὶ ὁ τόπος ἐνθα ἔπρεπε νὰ ἐκτελεσθῇ ἡ ἐνοχή.

1438. Ὁ ὀφειλέτης, ὁ μὴ ἐκ δόλου τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐνοχῆς παραλείψας, ἐνέχεται μόνον διὰ τὴν ζημίαν τὴν κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως προνοηθεῖσιν, ἢ δυναμένην νὰ προνοηθῇ.

1439. Καὶ ὅταν ἡ μὴ ἐκτέλεσις τῆς ἐνοχῆς προέλθῃ ἐκ δόλου τοῦ ὀφειλέτου, ἡ ἀποζημίωσις διὰ τε τὴν ζημίαν καὶ τὸ διαφυγὸν κέρδος περιλαμβάνει πᾶν ὅ,τι εἶναι ἄμεσον καὶ βέβαιον ἀποτέλεσμα τῆς μὴ ἐκτελέσεως.

1440. Ὅταν ἐν τῇ συμβάσει ὀρισθῇ χρηματικὸν τι ποσὸν, ὅπερ ὀφείλει νὰ πληρώσῃ ὡς ἀποζημίωσιν ὁ τὴν σύμβασιν μὴ ἐκτελέσων, δὲν δύναται νὰ προσκυρωθῇ τῷ πιστωτῇ ἄλλο μείζον ἢ ἔλασσον ποσόν.

1441. Ἐπὶ ὀφειλῆς χρηματικοῦ ποσοῦ, ἡ ἀποζημίωσις διὰ τὴν μὴ ἔγκαιρον αὐτῆς ἐκτέλεσιν, συνίσταται εἰς τὸν νόμιμον τόκον, ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ ἐμπορικῷ νόμῳ καὶ ἐν τοῖς περὶ ἐγγυήσεως καὶ ἐταιρίας ὀρισμένων.

Ὁ τόκος οὗτος ὀφείλεται ἀπὸ τῆς ὑπερήμερίας τοῦ ὀφειλέτου, μὴ ὑποχρεουμένου τοῦ πιστωτοῦ ν' ἀποδείξῃ ζημίαν.

1442. Τῶν καθυστερούντων τόκων ἢ ἄλλων προσόδων, οἷον μισθωμάτων, εἰσοδημάτων, δικηνεκῶν ἢ προσκαίρων, ὀφείλεται τόκος, ἐὰν συμφωνηθῇ, ἢ κατὰ τὴν ὑπερήμερος ὁ ὀφει-

λέτης περὶ τὴν πληρωμὴν τόκων ἢ προσόδων τοῦλάχιστον ἐνὸς ἔτους.

1443. Ὁ ὀφειλόμενος τόκος, εἴτε δυνάμει διατάξεως τοῦ νόμου, εἴτε ἔνεκεν ὑπερημερίας, ὀρίζεται εἰς ἑννέα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν ἑτησίως.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ τῶν κατ' εἶδος ἐνοχῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Περὶ τῶν ἐκ συμβάσεων ἐνοχῶν.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Ἐν γένει.

1444. Σύμβασις καλεῖται ἡ συμφωνία δύο ἢ πλειόνων, δι' ἧς συνιστᾶται, μεταβάλλεται, ἢ καταργεῖται ἐνοχή.

1445. Ὁ ἐπικηρύττων ἀμοιβὴν εἰς ὃν τινα πράξει, ἢ παράσχη τι, ἐνέχεται πρὸς τὸν ἐκτελέσαντα τὸ ἐπικηρυχθέν.

1446. Ἡ σύμβασις ἐστὶν ἀμφοτεροβαρὴς, ἐὰν παράγῃ ὑποχρεώσεις ἀμοιβαίας, ἑτεροβαρὴς δὲ, ἐὰν ἐτέρωθεν μόνον.

1447. Σύμβασις εὐποιητικὴ λέγεται ἡ παρέχουσα ὠφέλειαν εἰς τὸν ἕτερον ἄνευ ἀνταλλάγματος.

1448. Ἡ σύμβασις εἶναι τυχηρά, ἐὰν ἡ ἐξ αὐτῆς ὠφέλεια, εἴτε ἀμφοτέρων, εἴτε τοῦ ἑτέρου τῶν συμβαλλομένων, ἤρτηται ἀπὸ τυχαίου γεγονότος.

1449. Πᾶσαι αἱ συμβάσεις, εἴτε φέρουσιν ἴδιον ὄνομα, εἴτε μὴ, διέπονται ὑπὸ τῶν ἐπομένων γενικῶν ἀρχῶν. Οἱ περὶ τινων ἐξ αὐτῶν ἰδιαιτέροι ὁρισμοὶ περιέχονται ἐν τῷ οἰκείῳ ἐκάστης τίτλῳ, καὶ οἱ περὶ ἐμπορικῶν συμβάσεων ἐν τῷ ἐμπορικῷ νόμῳ.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ τῶν οὐσιωδῶν ὅρων τῶν συμβάσεων.

1450. Ἵνα ἔχῃ κύρος ἡ σύμβασις, ἀπαιτοῦνται ἀπαραίτητως οἱ ἐξῆς τέσσαρες ὅροι.

Συναίνεσις τῶν συμβαλλομένων,
 Ἰκανότης τοῦ διὰ τῆς συμβάσεως ὑποχρεομένου,
 Ἀντικείμενον ὀρισμένον,
 Αἰτία θεμιτὴ τῆς συμβάσεως.

Α'.

Περὶ τῆς συναίνεσεως.

1451. Ἡ δῆλωσις τῆς συναίνεσεως πρέπει νὰ ᾔηται ὀρι-
 σμένη, σπουδαία καὶ ἐλευθέρα.

Ὅπου ὁ νόμος ὀρίζει ἴδιον τρόπον δηλώσεως τῆς συναίνε-
 σεως, συναίνεσις δὲν ὑπάρχει μὴ ἐκδηλωθεῖσα κατὰ τὸν τρό-
 πον τοῦτον.

Ἐπὶ προφορικῆς συμβάσεως, ἐὰν συμφωνηθῇ, ὅτι περὶ αὐ-
 τῆς θέλει συνταχθῇ ἔγγραφον, ἐν ἀμφιβολίᾳ εἰκάζεται, ὅτι
 πρὸ τῆς συντάξεως τοῦ ἐγγράφου ἡ σύμβασις δὲν κατηρτίσθη.

1452. Ἡ εἰκονικὴ σύμβασις εἶναι ἀνίσχυρος, μὴ παραβλα-
 πτομένων τῶν ἐξ αὐτῆς παραγομένων δικαιωμάτων τρίτων.

1453. Ἐὰν εἰκονικῶς συνομολογηθῇ ἄλλη ἀντὶ ἄλλης
 συμβάσεως, ἡ πρᾶξις κρίνεται κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοὺς διέ-
 ποντας τὴν ἀληθῶς συναφθεῖσαν σύμβασιν.

1454. Ὅστις πρὸς βλάβην ἄλλου συνάψει εἰκονικὴν σύμ-
 βασιν, ὀφείλει αὐτῷ ἀποζημιῶσιν.

1455. Συμβάσεις μεταξὺ ἀπόντων δὲν εἶναι κατηρτισμέ-
 ναι, πρὶν ἢ περιέλθῃ εἰς τὸν προτείνοντα ἡ περιέχουσα τὴν
 ἀποδοχὴν ἀπάντησις. Ἐὰν ὅμως ἡ πρότασις περιέχῃ παραγ-
 γελίαν πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ προτεινομένου, ἡ σύμβασις λογί-
 ζεται κατηρτισμένη, ἅμα τῇ ἐκτελέσει τῆς παραγγελίας.

1456. Ὁ ἐν ἰδίῳ ὀνόματι συμβαλλόμενος μόνον ἑαυτὸν
 δύναται νὰ καταστήσῃ πιστωτὴν ἢ ὀφειλέτην.

Δύναται ὅμως νὰ ὑποσχεθῇ παροχὴν τρίτου, ὅτε χρεωστεῖ
 ἀποζημιῶσιν, ἐὰν ὁ τρίτος ἀρνηθῇ τὴν ἔγκρισιν τῆς ὑποσχέ-
 σεως ἢ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παροχῆς.

Ἐπίσης δύναταί τις νὰ δεχθῇ ὑπόσχεσιν παροχῆς ὑπὲρ τρί-
 του, ἐὰν αὕτη ἀποτελῇ ὅρον ἰδίᾳς ἑαυτοῦ συμβάσεως, ἢ δω-
 ρεᾶς παρ' αὐτοῦ γενομένης. Ὁ πιστωτὴς δὲν δύναται ν' ἀνα-
 καλέσῃ τὸ ὑπὲρ τοῦ τρίτου συνομολογηθὲν, ἅμα οὗτος δη-
 λώσῃ, ὅτι θέλει νὰ ὠφελῇται ἐκ τῆς συμβάσεως.

1457. Αἱ συμβάσεις λογίζονται ἰσχύουσαι καὶ διὰ τοὺς

κληρονόμους ἢ ἄλλους δικαιοδόχους τῶν συμβαλλομένων, ἂν δὲν ὠρίσθη τὸ ἐναντίον, ἢ ἂν τοῦτο δὲν συναγεται ἐκ τῆς φύσεως τῆς συμβάσεως.

1458. Δὲν ὑπάρχει συναίνεσις, ἐὰν οἱ συμβαλλόμενοι πλανῶνται περὶ τὸ εἶδος τῆς συμβάσεως, ἢ τὴν ταυτότητα τοῦ ἀντικειμένου αὐτῆς.

1459. Ἐπὶ ἀμφοτεροβαρῶν συμβάσεων ἡ πλάνη ἐπάγεται ἀκύρωσιν, ἐὰν ὁρᾷ οὐσιώδη ιδιότητα τοῦ ἀντικειμένου τῆς συμβάσεως καὶ ἦναι κοινὴ τῶν συμβαλλομένων. Ἐπὶ δὲ μονομεροῦς πλάνης, ὁσάκις ζημιοῦται ὁ πλανώμενος.

Δὲν ἐπάγεται ἀκυρότητα ἡ περὶ τὸ πρόσωπον, μεθ' οὗ ἡ σύμβασις γίνεται, πλάνη, ἐκτὸς ἂν τὸ πρόσωπον αὐτὸ, ἢ οὐσιώδης αὐτοῦ ιδιότης ὑπῆρξεν ἡ κυρία αἰτία, δι' ἣν συνέστη ἡ σύμβασις.

1460. Ἡ τὴν συναίνεσιν ἐξαναγκάσασα βία, ἐὰν ἐπηνέχθη εἰς τινὰ τῶν συμβαλλομένων, εἴτε παρὰ τοῦ ἐτέρου, εἴτε παρὰ τρίτου, εἶναι λόγος ἀκυρώσεως τῆς συμβάσεως.

1461. Βία ἐστὶν ἡ δυναμένη νὰ ἐμποιήσῃ φόβον εἰς ἄνθρωπον ἔμφορον καὶ ἐκτιθεῖσα εἰς κίνδυνον σπουδαῖον καὶ παρόντα τὸ πρόσωπον, τὴν τιμὴν ἢ τὴν περιουσίαν αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῆς βίας ἐξετάζεται ἡ ἡλικία, τὸ φύλον καὶ ἡ κατάστασις τοῦ βιασθέντος.

1462. Καὶ ἡ κατὰ συζύγου, κατιόντων, ἢ ἀνιόντων τοῦ συμβαλλομένου βία ἐπάγεται ἀκύρωσιν.

1463. Ὁ ἐκ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς γονεῖς ἢ ἀπωτέρους ἀνιόντας φόβος, μὴ ἡνωμένος μὲ βίαν, δὲν εἶναι λόγος ἀκυρώσεως.

1464. Ὁ δόλος εἶναι λόγος ἀκυρώσεως, ἂν ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων μετεχειρίσθῃ κατὰ τοῦ ἐτέρου πανουργίας, ὧν ἄνευ οὗτος δὲν συνηλλάσσετο.

Β.

Περὶ τῆς ἱκανότητος τῶν συναλλαττομένων.

1465. Ἱκανότητα τοῦ συναλλάττεσθαι ἔχει πᾶς ὁ μὴ κηρυττόμενος ὑπὸ τοῦ νόμου ἀνίκανος.

Ἀνίκανοι εἰσὶν οἱ ἀνήλικοι, οἱ ἀπηγορευμένοι, οἱ ἀντιλήπτορα ἔχοντες, αἱ ἐγγαμοὶ γυναῖκες, καὶ οἱς ὁ νόμος ἀπαγορεύει τὴν συνομολόγησιν ὠρισμένων συμβάσεων.

1466. Ἡ ἀνικανότης τῶν ἀνηλίκων, τῶν ἀπηγορευμένων,

ἢ ἀντιλήπτορα ἐχόντων καὶ τῶν γυναικῶν εἶναι λόγος ἀκυρώσεως τῆς συμβάσεως μόνον ἐν τοῖς παρὰ τοῦ νόμου προβλεπομένοις θέμασιν.

Ὁ μετ' ἀνηλίκου, ἀπαγορευμένου ἢ ἀντιλήπτορα ἔχοντος, ἢ γυναικὸς συναλλαχθεὶς δὲν δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἀνικανότητα αὐτῶν.

Γ'.

Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τῶν συμβάσεων.

1467. Περὶ τοῦ ἀντικειμένου τῶν συμβάσεων ἰσχύουσι τὰ ἐν τοῖς ἄρθροις 1286—1288.

Ἄκυρος εἶναι ἡ σύμβασις περὶ κληρονομίας μήπω ἐπαχθείσης, εἴτε μετὰ τοῦ κληρονομηθησομένου, εἴτε μετὰ τρίτου, καὶ ἐὰν εἰς ταύτην συναινέσῃ ὁ κληρονομηθησόμενος. Ὡσαύτως ἄκυρος εἶναι καὶ ἡ περὶ παραιτήσεως τοιαύτης κληρονομίας σύμβασις.

Δ'.

Περὶ τῆς αἰτίας τῶν συμβάσεων.

1468. Πᾶσα σύμβασις ἀθέμιτον ἔχουσα αἰτίαν εἶναι ἀνίσχυρος. Ἀθέμιτος εἶναι ἡ αἰτία ἢ ἀπηγορευμένη ὑπὸ τοῦ νόμου, ἢ ἀντιβαίνουσα εἰς τὰ χρηστὰ ἥθη, ἢ τὴν δημοσίαν τάξιν.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῶν συμβάσεων.

1469. Σύμβασις νομίμως καταρτισθεῖσα ἀντὶ νόμου ἐστὶ μετὰξὺ τῶν συμβαλλομένων.

Μόνον κατ' ἀμοιβαίαν συναινέσιν, ἢ διὰ λόγον ὑπὸ τοῦ νόμου ὥρισμένον ἀνακαλεῖται.

1470. Ἡ σύμβασις ὑποχρεοῖ οὐ μόνον εἰς τὰ ἐν αὐτῇ ἐκπεφρασμένα, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ κατ' ἐπιείκειαν, συνήθειαν ἢ διάταξιν τοῦ νόμου συναγόμενα.

1471. Αἱ συμβάσεις δὲν βλάπτουσι τρίτους· ὠφελοῦσι δὲ αὐτοὺς μόνον ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 1456 § 3.

1472. Δύνανται ὅμως οἱ πιστωταὶ νὰ ἐνασκήσωσι τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ἀγωγὰς τῶν ἰδίων ὀφειλετῶν, πλὴν τῶν μὴ δυναμένων ν' ἀποχωρισθῶσι τοῦ προσώπου.

1473. Δύνανται ὡσαύτως νὰ προσβάλωσι τὰς πράξεις τῶν ἰδίων ὀφειλετῶν κατὰ τὰ ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ εἰδικώτερον ὥρισμένα.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Περὶ τῆς ἐρμηνείας τῶν συμβάσεων.

1474. Ἐπὶ τῆς ἐρμηνείας τῶν συμβάσεων ζητεῖται ἡ θέ-
λσις τῶν συμβαλλομένων καὶ προτιμᾶται τῆς γραμματικῆς
τῶν λέξεων σημασίας. Σαφοῦς οὔσης καὶ ἀναμφιβόλου τῆς
σημασίας τῶν λέξεων, δὲν πρέπει, ἄνευ προφανοῦς λόγου, νὰ
δίδηται εἰς αὐτὰς ἄλλη ἔννοια.

1475. Ἐὰν αἱ λέξεις ἐπιδέχωνται διττὴν σημασίαν, προ-
τιμᾶται ἡ μᾶλλον ἀρμόζουσα τῇ συμβάσει, ἢ φέρουσα εἰς ἀπο-
τέλεσμα.

1476. Τὰ ἀμφίβολα ἐρμηνεύονται κατὰ τὴν ἐν τῷ τόπῳ
τῆς καταρτίσεως τῆς συμβάσεως εἰθισμένην ἔννοιαν.

1477. Τὰ ἐκ συνηθείας ἐξυπακουόμενα ἀναπληροῦνται,
καὶ τοι μὴ ῥητῶς ἐκπεφρασμένα ἐν τῇ συμβάσει.

1478. Τὰ μέρη τῆς συμβάσεως ἐξηγοῦνται δι' ἀλλήλων
καὶ κατὰ τὴν ἐκ τοῦ συνόλου ἔννοιαν.

1479. Ἐν ἀμφιβολίᾳ ἡ σύμβασις ἐρμηνεύεται κατὰ τοῦ
πιστωτοῦ καὶ ὑπὲρ τοῦ ὀφειλέτου.

1480. Ὅσον γενικαὶ καὶ ἂν ᾦναι αἱ ἐκφράσεις τῆς συμ-
βάσεως, δὲν περιλαμβάνουσιν ἄλλο, εἰμὴ ὅ,τι ἐσκόπουν νὰ
συνομολογήσωσιν οἱ συμβαλλόμενοι.

1481. Ἐὰν πρὸς ἐξήγησιν ὅρου τῆς συμβάσεως ἀναφερθῇ
συγκεκριμένη τις περίπτωσις, δὲν ἔπεται ἐκ τούτου καὶ μό-
νου ὅτι ἐξηγήθησαν αἱ περιπτώσεις, εἰς ἃς ἐκτείνεται κατὰ
νόμον ἡ σύμβασις.

ΤΜΗΜΑ Ε'.

Περὶ τῆς ἐνισχύσεως τῶν συμβάσεων.

1482. Διὰ τῆς ποινικῆς ρήτηρας ὑποχρεοῦται ὁ ὀφειλὴτης
νὰ καταβάλῃ τι, ἐὰν δὲν ἐκτελέσῃ, ἢ ἐκτελέσῃ βραδέως τὴν
σύμβασιν.

1483. Ἡ ἀκυρότης τῆς κυρίας συμβάσεως ἐπάγεται καὶ
τὴν τῆς ποινικῆς ρήτηρας, οὐχὶ ὅμως καὶ τ' ἀνάπαλιν.

1484. Ὁ πιστωτὴς δύναται ἀντὶ τῆς ποινικῆς ρήτηρας
ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ ὑπερήμερου ὀφειλέτου τὴν ἐκτέλεσιν
τῆς κυρίας ἐνοχῆς.

1485. Ἡ ποινικὴ ρήτρα εἶναι τὸ ἀντάξιον τῆς ζημίας,

ἢν ὑποφέρει ὁ πιστωτὴς ἐκ τῆς μὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως ὥστε οὗτος δὲν δύναται νὰ αἰτήσῃ ἀμφοτέρω, εἰμὴ ἂν ἡ ποινὴ συνωμολογήθῃ διὰ μόνον τὴν βραδεῖαν ἐκτέλεσιν.

1486. Ἵνα καταπέσῃ ἡ ποινικὴ ρήτρα, ἀπαιτεῖται ὑπερμερία τοῦ ὀφειλέτου.

1487. Ἡ ποινὴ δύναται νὰ μετριασθῇ ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου ἐπὶ μερικῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως.

1488. Ἀδιαίρετος ὄντος τοῦ ἀντικειμένου τῆς συμβάσεως, ἡ ποινὴ καταπίπτει καὶ ἂν ὑφ' ἐνὸς μόνου ὀφειλέτου παραβιασθῇ ἡ σύμβασις, καὶ δύναται ν' ἀπαιτηθῇ ἢ ὀλόκληρος παρὰ τοῦ παραβάτου, ἢ κατ' ἀναλογίαν παρὰ τῶν ἄλλων συνοφειλετῶν, ἐκτὸς ἂν οὗτοι ἔδωκαν ὑποθήκην, ὅτε ἐκτελεῖται ἐπ' αὐτῆς ἡ ποινὴ διὰ τὸ ὅλον, ἐπιφυλαττομένης ἀναγωγῆς κατὰ τοῦ παραβάτου.

1489. Διαιρετοῦ ὄντος τοῦ ἀντικειμένου τῆς συμβάσεως, μόνος ὁ αἴτιος τῆς καταπτώσεως τῆς ποινῆς, καὶ μόνον διὰ τὸ ἐπιβάλλον αὐτῷ μέρος εὐθύνεται.

Ἐξαίρεσις ὑπάρχει, ἂν ἡ ποινικὴ ρήτρα ἐτέθῃ, ὅπως καταστῇ ἀδιαίρετος ἡ καταβολὴ τοῦ χρέους, εἰς δὲ τῶν συνοφειλετῶν ἐμποδίσῃ τὴν καθ' ὀλόκληρον ἐκτέλεσιν. Τότε κατ' αὐτοῦ μὲν ἀπαιτεῖται ὅλη ἡ ποινὴ, κατὰ τῶν ἄλλων δὲ ὀφειλετῶν τὸ ἀνάλογον, ἐπιφυλαττομένης αὐτοῖς ἀναγωγῆς.

1490. Ὁ ἐπὶ τῶν συμβάσεων ἀρράβων δὲν παρέχει εἰς τοὺς συμβαλλομένους δικαίωμα μεταμελείας ἄνευ ρητῆς περὶ τούτου συνωμολογήσεως.

1491. Ὁ ἀρράβων ἐπιστρέφεται, ἐὰν ἐκτελεσθῇ, ἢ ἀναιτίως καταργηθῇ ἡ σύμβασις.

1492. Ὁ αἴτιος τῆς μὴ ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως, εἰ μὲν ἔδωκε τὸν ἀρράβωνα, ζημιοῦται αὐτὸν, εἰ δὲ ἔλαβεν, ἀποδίδει αὐτὸν διπλάσιον, μὴ ἀπαλλασσόμενος ὡς ἐκ τούτου τῆς εἰς ἀποζημιώσιν ὑποχρεώσεως.

1493. Ἐὰν συμφωνηθῇ ἵνα ὁ ἀρράβων χρησιμεύσῃ ὡς ποινὴ μεταμελείας, ἕκαστος δύναται ν' ἀποχωρήσῃ τῆς συμβάσεως ζημιούμενος τὸν ἀρράβωνα.

Τὸ δικαίωμα τῆς μεταμελείας ἀπόλλυται, ἅμα γείνη ἔναρξις τῆς ἐκτελέσεως τῆς συμβάσεως παρὰ τινος τῶν συμβαλλομένων

1494. Ὁ ἐπὶ σκοπῷ συνωμολογήσεως συμβάσεως διδόμε-

μενος ἀρράβων ἐπιστρέφεται, ἅμα καταρτισθῇ ἡ σύμβασις.
Ὁ αἵτιος τῆς μὴ καταρτίσεως ζημιοῦται τὸν ἀρράβωνα.

ΤΜΗΜΑ Γ΄

Περὶ ἀκυρώσεως τῶν συμβάσεων.

4495. Ἡ ἀγωγή περὶ ἀκυρώσεως τῶν συμβάσεων παραγράφεται, ὅπου ὁ νόμος δὲν ὀρίζει συντομωτέραν παραγραφὴν, μετὰ πενταετίαν.

Ἡ παραγραφή ἄρχεται ἐπὶ βίας, πλάνης καὶ δόλου, ἀφ' ἧς ἐκλίπη ἡ βία, ἡ ἀνακαλυφθῇ ἡ πλάνη καὶ ὁ δόλος, ἐπὶ ἀνηλίκων καὶ ἀπηγορευμένων, ἀπὸ τῆς ἐνηλικιότητος ἢ ἄρσεως τῆς ἀπαγορεύσεως, καὶ ἐπὶ ἐγγάμων γυναικῶν ἀπὸ τῆς λύσεως τοῦ γάμου.

4496. Τὸ πρὸς ἀκύρωσιν τῆς συμβάσεως δικαίωμα ὑπόκειται εἰς τὴν αὐτὴν παραγραφὴν καὶ κατ' ἑνστάσιν προτείνομενον.

4497. Ἡ ἀκυρωτέα σύμβασις ἰσχυροποιεῖται δι' ἐγκρίσεως, ἢ ἐκουσίας ἐκτελέσεως.

Ἡ ἐγκρισις πρέπει ν' ἀναφέρῃ ῥητῶς τὸ ἐλάττωμα τῆς συμβάσεως, ὅπερ προτίθεται νὰ θεραπεύσῃ, ἢ δὲ ἐκουσία ἐκτέλεσις νὰ γίνηται ἐν γνώσει τοῦ ἐλαττώματος τούτου.

Ἡ δι' ἐγκρίσεως, ἢ ἐκουσίας ἐκτελέσεως ἰσχυροποιήσις, δὲν ἐπηρεάζει δικαιώματα τρίτων.

4498. Οὔτε ἡ ἐγκρισις, οὔτε ἡ ἐκουσία ἐκτέλεσις, δύναται νὰ ἰσχυροποιήσῃ σύμβασιν ἀπολύτως ἄκυρον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Περὶ τῶν κατ' εἶδος συμβάσεων.

ΤΜΗΜΑ Α΄.

Πώλησις καὶ ἀνταλλαγή.

Α΄.

Γενικαὶ διατάξεις.

4499. Ἡ πώλησις εἶναι σύμβασις, δι' ἧς ὁ μὲν τῶν συμβαλλομένων ὑποχρεοῦται νὰ παραδώσῃ εἰς τὸν ἕτερον πράγμα τι, οὗτος δὲ νὰ δώσῃ ἀντὶ τούτου τὸ συμπεφωνημένον τί-

μημα. Εἶναι δὲ κατηρτισμένη, ἅμα συμφωνήσωσιν οἱ συμβαλλόμενοι περὶ τε τοῦ πράγματος καὶ τοῦ τιμήματος.

1500. Ἐάν μεταξὺ πιστωτοῦ καὶ ὀφειλέτου χρηματικῆς ποσότητος συμφωνηθῇ, ἵνα εἰς ἐξόφλησιν τοῦ χρέους δοθῇ πράγμα τι, ἢ τοιαύτη σύμβασις κρίνεται κατὰ τοὺς κανόνας τῆς πώλησεως

1501. Ἡ πώλησις πράγματος μὴ ὑπάρχοντος, ἀλλὰ κατὰ τὴν κοινὴν πεῖραν μέλλοντος νὰ υπάρξῃ, ἤρτηται, ἐν ἐλλείψει ἐναντίας συμφωνίας, ἐκ τῆς ἀναβλητικῆς αἰρέσεως, ἐὰν τὸ πρᾶγμα λάβῃ ὑπαρξιν. Ὅταν ἡ ὑπαρξις τοῦ πράγματος εἶναι ὅλως τυχερά, ἢ πώλησις, ἐν ἐλλείψει ἐναντίας συμφωνίας, εἶναι ἰσχυρά καὶ ἂν τὸ πρᾶγμα δὲν ὑπάρχῃ.

1502. Ἄν τὸ πρᾶγμα δὲν ἐπωλήθῃ ἐν ὁμάδι ἀλλὰ κατὰ σταθμὸν, μέτρον ἢ ἀριθμὸν, ἢ κυριότης αὐτοῦ καὶ ὁ κίνδυνος τῆς ἀπωλείας καὶ τῆς χειροτερεύσεως μεταβαίνουνσιν εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἀπὸ τῆς σταθμῆσεως, μετρήσεως ἢ ἀριθμῆσεως. Δύναται ὅμως ὁ ἀγοραστής ν' ἀπαιτήσῃ τὴν παράδοσιν, ἢ, ἂν ὁ πωλητὴς ἀρνήται αὐτὴν, ἀποζημιώσιν.

Πώλησις ἐν ὁμάδι ὑπάρχει, ἂν τὸ πρᾶγμα ἐπωλήθῃ ἀθρόως ἐφ' ἐνὶ τιμήματι.

1503. Τὸ τίμημα πρέπει νὰ ᾔῃ ὠρισμένον καὶ νὰ συνίσταται εἰς χρήματα. Ἐάν ὁ ἀγοραστής ὑποσχεθῇ, ἐκτὸς τῶν χρημάτων, καὶ παροχὴν ἄλλου εἶδους, ἢ σύμβασις ἰσχύει ὡς πώλησις, ἐὰν τὸ χρηματικὸν τίμημα ᾔῃ τοῦλάχιστον ἴσον τῇ ἄλλῃ παροχῇ.

1504. Ἄν ὡς τίμημα τοῦ πράγματος ὠρίσθῃ ἡ ἀγοραία τιμὴ αὐτοῦ, τίμημα εἶναι ὁ μέσος ὅρος τῆς ἀγοραίας τιμῆς τοῦ τόπου καὶ τοῦ χρόνου τῆς πώλησεως, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιαύτης, ὁ τῆς ἀγοραίας τιμῆς τοῦ ἐγγυτέρου τόπου.

1505. Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ τιμήματος δύναται ν' ἀνατεθῇ εἰς τὴν κρίσιν τρίτου, παρὰ τῶν συμβαλλομένων ἐκλεγομένου· ἢ πώλησις ἰσχύει τότε, ἂν ὁ τρίτος ὀρίσῃ τὸ τίμημα.

1506. Δὲν δύνανται, ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος τῆς πώλησεως, ν' ἀγοράσωσι φανερά ἢ κεκαλυμμένως, οὐδ' ἐπὶ δημοσίου πλειστηριασμοῦ,

1) Οἱ γονεῖς, πράγματα τῶν ὑπεξουσίων τέκνων,

2) Οἱ ἐπίτροποι ἢ παρεπίτροποι, πράγματα τῶν παρ' αὐτῶν ἐπιτροπευομένων,

3) Οἱ ἐντολοδόχοι, πράγματα, ὧν ἡ πώλησις ἀνετέθη αὐτοῖς,

4) Οἱ διαχειρισταὶ δημοτικῆς ἢ δημοσίου περιουσίας, πράγματα ὑπαγόμενα εἰς τὴν διαχείρισιν αὐτῶν,

5) Οἱ δημόσιοι λειτουργοὶ, ἐθνικὰ κτήματα, ὧν ἡ πώλησις γίνεται δι' αὐτῶν.

4507. Πᾶν πρᾶγμα ἐν συναλλαγῇ καὶ ἀπαλλοτριωτὸν δύναται νὰ γενῇ ἀντικείμενον πωλήσεως.

4508. Εἶναι ἄκυρος ἡ ἐν γνώσει τῶν συμβαλλομένων πώλησις ἀλλοτριῶν πράγματος.

4509. Εἶναι ἄκυρος ἡ πώλησις πράγματος κατεστραμμένου κατὰ τὸν χρόνον τῆς πωλήσεως. Ἄν τὸ πρᾶγμα ᾗτον ἐν μέρει μόνον κατεστραμμένον, ὁ ἀγοραστὴς δύναται, ἢ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πώλησιν, ἢ νὰ αἰτήσῃ ἀνάλογον τοῦ τιμήματος μείωσιν.

4510. Αἱ ἀμοιβαῖαι ὑποχρεώσεις τοῦ ἀγοραστοῦ καὶ πωλητοῦ πρέπει νὰ ἐκτελῶνται συγχρόνως, ἐκτὸς ἂν ὠρίσθῃ, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ἑτέρου πρέπει νὰ προεκτελεσθῇ.

4511. Τὰ τῆς πωλήσεως καὶ τὰ παρεπόμενα αὐτῇ ἔξοδα φέρει ὁ πωλητής.

B.

Ὑποχρεώσεις τοῦ πωλητοῦ.

4512. Τὰ ἀμφίβολα τῆς πωλήσεως μέρη ἐρμηνεύονται κατὰ τοῦ πωλητοῦ.

4513. Ὁ πωλητὴς χρεωστεῖ νὰ παραδώσῃ τῷ ἀγοραστῇ τὴν νομὴν τοῦ πράγματος, ἐπὶ δὲ ἀκινήτων καὶ πάντα τὰ εἰς αὐτὸ ἀναφερόμενα δικαιόγραφα.

Ἡ παράδοσις ἐπὶ πωλήσεως ἀσωμάτου πράγματος γίνεται διὰ τῆς ἐγχειρίσεως τῶν τίτλων, ἢ τῇ συναινέσει τοῦ πωλητοῦ ἀσκήσεως τοῦ δικαίωματος.

4514. Ἡ παράδοσις, ἐν ἐλλείψει ἐναγνίας συμφωνίας, γίνεται ἐν ᾧ τόπῳ εὕρισκετο τὸ πρᾶγμα κατὰ τὴν πώλησιν.

4515. Ἡ δαπάνη τῆς παραδόσεως βαρύνει τὸν πωλητὴν, ἡ δὲ τῆς παραλαβῆς τὸν ἀγοραστὴν.

4516. Ἐὰν ὁ πωλητὴς καταστῇ ὑπερήμερος περὶ τὴν παράδοσιν τοῦ πράγματος, ὁ ἀγοραστὴς δικαιούται νὰ αἰτήσῃ, ἢ τὴν διάλυσιν τῆς πωλήσεως, ἢ τὴν παράδοσιν εἰς ἀμφοτέρας δὲ τὰς περιστάσεις καὶ ἀποζημιώσιν.

1517. Ὁ πωλητής δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν παράδοσιν, ἐὰν ὁ ἀγοραστής, καί τοι μὴ λαβὼν προθεσμίαν πρὸς καταβολὴν τοῦ τιμήματος, ἀρνήται νὰ πληρώσῃ αὐτὸ ἅμα τῇ παραδόσει.

1518. Ὁ πωλητής, καί τοι δοθείσης προθεσμίας πρὸς πληρωμὴν τοῦ τιμήματος, δύναται ν' ἀρνηθῇ τὴν παράδοσιν, ἐὰν ὁ ἀγοραστής πτωχέυσῃ ἐν τῷ μεταξύ, ἢ περιπέσῃ εἰς ἐλάττωσιν περιουσίας, καὶ δὲν ἐξασφαλίζῃ τὸν πωλητὴν διὰ τὸν ἐντεῦθεν ἐπικείμενον κίνδυνον ἀπωλείας τοῦ τιμήματος.

1519. Τὸ πρᾶγμα πρέπει νὰ παραδοθῇ εἰς ἡν κατάστασιν εὐρίσκετο κατὰ τὸν χρόνον τῆς πωλήσεως. Μέχρι τῆς παραδόσεως ὁ πωλητής ἐνέχεται διὰ πάσαν ῥαθυμίαν. Ἡ πρὸς παράδοσιν ὑποχρέωσις περιλαμβάνει καὶ πάντα τὰ παρακολουθήματα καὶ τὰς προσαυξήσεις τοῦ πράγματος.

Οἱ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πωλήσεως καρποὶ ἀνήκουσι τῷ ἀγοραστῇ.

1520. Ὁ πωλητής ἐνέχεται διὰ τὴν ἐν τῇ συμβάσει σημειουμένην ἔκτασιν τοῦ πράγματος κατὰ τοὺς ἐπομένους ὅρισμούς.

1521. Ἐὰν ἐπὶ πωλήσεως ἀκινήτου ὀρισθῇ ἡ ἔκτασις αὐτοῦ καὶ συνομολογηθῇ τὸ τίμημα κατὰ μέτρον, εὔρεθῇ δὲ τὸ πωληθὲν ἔχον μικροτέραν ἔκτασιν, ὁ ἀγοραστής δικαιούται νὰ αἰτήσῃ, ἢ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἐλλείποντος, ἢ ἀνάλογον τοῦ τιμήματος μείωσιν. Ἐὰν ὁ πωλητής ἀρνήται τὴν συμπλήρωσιν, ἢ αὕτη δὲν εἶναι δυνατὴ, ἔνεκα δὲ τῆς διαφορᾶς τῆς ἐκτάσεως τὸ πρᾶγμα δὲν χρησιμεύῃ πρὸς τὸν σκοπὸν, δι' ὃν ἡγοράσθη, ἐπιτρέπεται τότε τῷ ἀγοραστῇ ἡ διάλυσις τῆς πωλήσεως.

1522. Ἐὰν τὸ ἀκίνητον, πωληθὲν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, εὔρεθῇ πλεονάζον περὶ τὴν ἔκτασιν κατὰ ἓν εἰκοστὸν, ὁ ἀγοραστής ὀφείλει νὰ συμπληρώσῃ ἀναλόγως τὸ τίμημα. Ἐὰν ὅμως τὸ πλεόνασμα ὑπερβαίνει τὸ εἰκοστὸν τῆς δηλωθείσης ἐκτάσεως, ὁ ἀγοραστής δύναται νὰ διαλύσῃ τὴν πώλησιν.

1523. Μὴ προσδιορισθέντος τοῦ τιμήματος κατὰ μέτρον, ἢ ἐν τῇ πωλήσει δήλωσις τῆς ἐκτάσεως τοῦ πράγματος, εἴτε ἐν ἀκίνητον εἶναι τοῦτο, εἴτε πολλὰ καὶ δικεκριμένα, δὲν δίδει χώραν εἰς αὐξήσιν ἢ μείωσιν τοῦ τιμήματος, εἰμὴ ἂν ἡ διαφορὰ κατὰ πλεόν ἢ ἑλάττον τῆς ἀληθοῦς ἐκτάσεως

πρὸς τὴν δηλωθεῖσαν μεταβάλλῃ κατὰ ἓν εἰκοστὸν τοῦλάχιστον τὴν ἀξίαν τοῦ ὅλου πράγματος. Ἡ διάταξις αὕτη ἀργεῖ ὑπαρχούσης ἐναντίας συμφωνίας.

1524. Ὅταν κατὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ προηγουμένου ἄρθρου συγχωρῇται αὐξήσις τοῦ τιμήματος διὰ πλεονασμὸν τῶν μέτρων, ὁ ἀγοραστὴς δύναται ἢ ν' ἀποστῇ τῆς πωλήσεως, ἢ νὰ πληρώσῃ τὸ περιπλέον τίμημα μετὰ τῶν τόκων, ἀφ' ἧς παρέλαβε τὸ πρᾶγμα.

Ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς προκρίνῃ ν' ἀποστῇ τῆς συμβάσεως, πρέπει νὰ ἐπιστραφῶσιν αὐτῷ τὸ καταβληθὲν τίμημα καὶ τὰ ἔξοδα τῆς πωλήσεως.

1525. Ἐὰν πωληθῶσιν ὁμοῦ δύο ἢ πλείονα ἀκίνητα ἐφ' ἐνὶ τιμήματι, καὶ προσδιορισθῇ ἡ ἕκτασις αὐτῶν, εἴτε ὁμοῦ, εἴτε ἰδίᾳ ἐκάστου, ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν προηγουμένων ἄρθρων 1520—1524 θεωροῦνται πάντα τὰ ἀκίνητα ὡς ἓν μόνον.

1526. Ἡ ἀγωγή περὶ μειώσεως ἢ αὐξήσεως τοῦ τιμήματος, καὶ ἡ περὶ διαλύσεως τῆς πωλήσεως, περὶ ὧν διαλαμβάνουσι τὰ ἄρθρα 1521—1522 παραγράφονται μετὰ ἓν ἔτος ἀπὸ τῆς συμβάσεως.

1527. Ἐὰν τὸ πωληθὲν ἦναι κατ' εἶδος ὠρισμένον πρᾶγμα, οἱ κίνδυνοι τῆς ἀπωλείας ἢ χειροτερέυσεως αὐτοῦ μεταβαίνουν εἰς τὸν ἀγοραστὴν, ἅμα καταρτισθείσης τῆς πωλήσεως.

Γ.

Ἰποχρεώσεις τοῦ ἀγοραστοῦ.

1528. Ὁ ἀγοραστὴς χρεωστεῖ νὰ πληρώσῃ τὸ τίμημα κατὰ τὸν ὀρισθέντα ἐν τῇ τῆς πωλήσεως συμβάσει χρόνον καὶ τόπον· ἐν ἑλλείψει τοιούτου προσδιορισμοῦ, τὸ τίμημα καταβάλλεται ἐν ᾧ χρόνῳ καὶ τόπῳ πρέπει νὰ γενῇ ἡ παράδοσις τοῦ πράγματος. Μέχρι τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος ὁ πωλητὴς ἀκινήτου ἔχει νόμιμον τίτλον ἐγγραφῆς ὑποθήκης ἐπ' αὐτοῦ.

1529. Ὁ ἀγοραστὴς χρεωστεῖ τοὺς νομίμους τόκους τοῦ τιμήματος, 1) ἐὰν συμφωνηθῇ τοῦτο ἐν τῇ τῆς πωλήσεως συμβάσει, 2) ἐὰν τὸ πωληθὲν καὶ παραδοθὲν πρᾶγμα παράγῃ καρποὺς, ἢ ἄλλα εἰσοδήματα καὶ δὲν ἐδόθη προθεσμία τῷ ἀγοραστῇ, 3) ἐὰν ὁ ἀγοραστὴς κατέστη ὑπερήμερος.

4530. Ὁ ἀγοραστής, ἐὰν ἐκινήθῃ, ἢ εὐλόγως φοβῆται ὅτι θέλει κινηθῇ ἐναντίον αὐτοῦ ἀγωγὴ διεκδικήσεως ἢ ὑποθήκης, δύναται, ἐν ἐλλείψει ἐναντίας ῥήτρας, ν' ἀποποιηθῇ τὴν πληρωμὴν τοῦ τιμήματος, μέχρις οὗ ἀρθῇ τὸ ἐμπόδιον τοῦτο, ἢ δοθῇ ἀποχρῶσα ἀσφάλεια.

4531. Ἐὰν ὁ ἀγοραστής δὲν καταβάλῃ τὸ τίμημα, δύναται ὁ πωλητὴς νὰ αἰτήσῃ τὴν καταβολὴν αὐτοῦ, ἢ διάλυσιν τῆς πώλησεως.

4532. Ἡ πώλησις κινητοῦ διαλύεται αὐτοδικαίως πρὸς ὄφελος τοῦ πωλητοῦ καὶ ἄνευ προσκλήσεώς τινος, ἐὰν ἐντὸς τοῦ συμπεφωνημένου πρὸς παραλαβὴν τοῦ πράγματος χρόνου δὲν παρέστη ὁ ἀγοραστής πρὸς παραλαβὴν, ἢ παραστὰς δὲν προσέφερε συνάμα καὶ τὸ τίμημα, περὶ οὗ δὲν συνεφωνήθη μακροτέρα προθεσμία.

4533. Ὁ ἀγοραστής χρεωστεῖ ν' ἀποδώσῃ τὰς μετὰ τὴν πώλησιν γενομένας ἀναγκαίας δαπάνας, καὶ ν' ἀπαλλάξῃ τὸν πωλητὴν τῶν ὑποχρεώσεων, ὅσας ἀνεδέχθη διὰ τὸ πρᾶγμα κατ' ἀνάγκην.

Δ'.

Πώλησις ἐπὶ δοκιμῇ.

4534. Ἡ πώλησις ἐπὶ δοκιμῇ συνομολογηθεῖσα, ἢ κατὰ συνήθειαν ὑπονοουμένη, περιέχει, ἐν ἐλλείψει ἐναντίας ῥήτρας, τὴν ἀναβλητικὴν αἵρεσιν, ἐὰν τὸ πωληθὲν ἀρέσῃ τῷ ἀγοραστῇ. Ὁ πωλητὴς μέχρι τῆς δοκιμῆς φέρει τὸν κίνδυνον τῆς τυχερᾶς ἀπωλείας ἢ χειροτερεύσεως τοῦ πωληθέντος.

4535. Ἐντὸς τῆς συνομολογηθείσης προθεσμίας, ἢ ἐν ἐλλείψει τοιαύτης, ἐντὸς 45 ἡμερῶν, ὀφείλει ὁ ἀγοραστής ν' ἀποφανθῇ περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς δοκιμῆς, ἄλλως ἢ αἵρεσις λογίζεται ματαιωθεῖσα.

4536. Ἡ αἵρεσις λογίζεται πληρωθεῖσα, ἐὰν ὁ ἀγοραστής, παραλαβὼν τὸ πρᾶγμα ἐπὶ δοκιμῇ, σιωπήσῃ ἐντὸς τῆς συνομολογηθείσης ἢ τῆς νομίμου προθεσμίας, ἢ ἐὰν καταβάλῃ ὅλον ἢ μέρος τοῦ τιμήματος, ἢ μεταχειρίζεται τὸ πρᾶγμα ὡς ἴδιον· ματαιωθεῖσα δὲ, ἐὰν ἐπιστρέψῃ αὐτὸ ἄνευ τινὸς δηλώσεως.

Ε'.

Ἐξώνησις.

4537. Τὸ τῆς ἐξωνήσεως σύμφωνον παρέχει εἰς τὸν πω-

λητὴν τὸ δικαίωμα ν' ἀναλάβῃ τὸ πρᾶγμα ἀντὶ τοῦ τιμήματος, ὅπερ ἔλαβεν, ἢ συνεφωνήθη διὰ τὴν ἐξωνήσιν.

1538. Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ τῆς ἐξωνήσεως συμφώνου ὁ ἀγοραστής ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ τὸ πρᾶγμα μετὰ πάντων τῶν παρακολουθημάτων καὶ προσαυξήσεων, νὰ ἄρῃ ὅσα τυχόν ἐχορήγησεν εἰς τρίτους ἐμπράγματα δικαιώματα, ἢ ν' ἀποζημιώσῃ δι' αὐτὰ, καὶ ν' ἀνορθώσῃ πᾶσαν ζημίαν δόλῳ ἢ ῥαθυμίᾳ αὐτοῦ γενομένην. Ὁ δὲ πωλητὴς ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ τὸ τίμημα καὶ τὰς δαπάνας κατὰ τοὺς ὅρους τῆς περὶ κυριότητος ἀγωγῆς. Αἱ ἐκ τοῦ πράγματος ὠφέλειαι συμψηφίζονται πρὸς τοὺς τόκους τοῦ τιμήματος καὶ τὰ διὰ τὸν μέσον χρόνον βάρη τοῦ πράγματος. Πρὶν ἢ καταβληθῇ τὸ τίμημα μετὰ τῶν δαπανῶν, ὁ ἀγοραστής δὲν ὑποχρεοῦται ν' ἀποδώσῃ τὸ πρᾶγμα.

1539. Τὸ δικαίωμα τῆς ἐξωνήσεως δὲν δύναται νὰ συνολογηθῇ ἐπὶ χρόνον μακρότερον τῶν πέντε ἐτῶν. Μὴ ὀρισθέντος χρόνου, ἡ προθεσμία εἶναι δυνάμει τοῦ νόμου πενταετής ἐπὶ ἀκινήτων, καὶ ἐνιαύσιος ἐπὶ κινήτων.

1540. Ἡ ἀνωτέρω προθεσμία χωρεῖ κατὰ παντὸς προσώπου· παρελθούσης δὲ αὐτῆς, ὁ πωλητὴς ἀπόλλυσι τὸ τῆς ἐξωνήσεως δικαίωμα.

1541. Ἐὰν ὁ ἀγοραστής ἰδανικοῦ μέρους καταστῇ ὑπερθεματιστὴς τοῦ ὅλου πράγματος ἐπὶ δικαστικῆς διανομῆς, δύναται νὰ ὑποχρεώσῃ τὸν πωλητὴν, ἐνασκούντα τὸ τῆς ἐξωνήσεως δικαίωμα, νὰ λάβῃ τὸ ὅλον πρᾶγμα ἐπὶ τῷ τιμήματι τῆς κατακυρώσεως.

1542. Ἐὰν πρᾶγμα ἐπίκοινον πωληθῇ διὰ μιᾶς πωλήσεως, οἱ πωληταὶ ἔχουσι τὸ τῆς ἐξωνήσεως δικαίωμα κατὰ τὸ μέρος αὐτοῦ ἕκαστος. Ἀλλ' ὁ ἀγοραστής δικαιούται, ὅταν τινὲς μόνον ἐνάγωσιν ἐπὶ ἐξωνήσει, ἢ νὰ ὑποχρεώσῃ αὐτοὺς νὰ λάβωσιν ὁλόκληρον τὸ πρᾶγμα, ἢ νὰ προσεπικαλέσῃ εἰς τὴν δίκην καὶ τοὺς λοιποὺς, ὅπως καὶ αὐτοὶ ἐνασκήσωσι τὸ τῆς ἐξωνήσεως δικαίωμα. Ἐὰν οὗτοι δὲν θέλωσιν, ὑποχρεοῦνται οἱ ἐνάγοντες, κατ' αἵτησιν τοῦ ἐναγομένου, νὰ λάβωσιν ὁλόκληρον τὸ πρᾶγμα. Ὁ ἀγοραστής δὲν ἔχει τὸ ἀνωτέρω δικαίωμα, ἐὰν ἰδίᾳ ἐπώλησεν ἕκαστος τῶν κοινῶν τὸ πρᾶγμα.

1543. Αἱ διατάξεις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἐφαρμόζονται καὶ ὅταν ὁ πωλητὴς καταλίπη πλείονας κληρονόμους.

1544. Ἐὰν ὁ ἀγοραστής καταλίπη πλείονας κληρονόμους, τὸ τῆς ἐξωνήσεως δικαίωμα ἐνασκειῖται κατ' αὐτῶν κατὰ λόγον τῆς εἰς τὴν κληρονομίαν μετοχῆς ἐκάστου, ἐκτὸς ἂν, γενομένης διανομῆς, ἔλαχε τὸ πρᾶγμα εἰς ἓνα ἐξ αὐτῶν, ὅτε κατὰ τοῦτου μόνον χωρεῖ ἡ ἐξώνησις.

1545. Ἐὰν ἡ ἐξώνησις συνομολογηθῇ ρητῶς ὡς αἵρεσις διαλύουσα τὴν πώλησιν, τὸ τοιοῦτον σύμφωνον ἔχει ἀποτέλεσμα διαλυτικῆς αἵρέσεως· ἐπομένως ὁ ἐνασκῶν τὸ τῆς ἐξωνήσεως δικαίωμα ἀνακτᾷ τὸ πωληθὲν ἐλεύθερον παντὸς μετὰ τὴν πώλησιν ἐπιβληθέντος βάρους, τηρῶν τὰς μὴ πρὸς καταδολίευσιν αὐτοῦ γενομένας καὶ βραχυτέρας τῶν τριῶν ἐτῶν μισθώσεις· ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ λάβῃ τὴν νομὴν τοῦ πράγματος, πρὶν ἢ καταβάλλῃ τὸ τίμημα καὶ τὰς δαπάνας κατὰ τοὺς ὅρους τῆς περὶ κυριότητος ἀγωγῆς· κατὰ τὰ λοιπὰ ἰσχύουσιν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 1539—1544.

ς'.

Περὶ τῆς εὐθύνης τοῦ πωλητοῦ δι' ἐκνίκησιν, ἡ ἐλαττώματα τοῦ πράγματος

α.) Ἐκνίκησις.

1546. Ἐὰν τὸ πωληθὲν πρᾶγμα διαφιλονεικηθῇ καθόλου ἢ ἐν μέρει παρὰ τρίτου καὶ ἐκνικηθῇ δυνάμει νομικῆς τιнос αἰτίας προγενεστέρας τῆς πωλήσεως, ὁ πωλητὴς ἐνέχεται διὰ τὴν ἐκνίκησιν ταύτην.

1547. Ἐνέχεται ὡσαύτως ὁ πωλητὴς δι' ἐκνίκησιν, ἐὰν τὸ πρᾶγμα εὑρεθῇ βεβωρημένον ὑπὸ δουλείας ἢ ἄλλου πραγματικοῦ βάρους, μὴ δηλωθέντος κατὰ τὴν πώλησιν, ἢ εὑρεθῇ μὴ ἔχον δουλείαν, ἣν ὁ πωλητὴς ὑπεσχέθη, ὅτι ἔχει.

1548. Ἐνέχεται ἐπίσης ὁ πωλητὴς, ἐὰν τὸ διὰ τῆς πωλήσεως συσταθὲν ἐμπράγματον δικαίωμα ἐκνικηθῇ.

1549. Ἡ ἐκνίκησις εἶναι τετελεσμένη, ἀφ' ἧς ἐκδοθῇ ἀπόφασις ἀναγνωρίζουσα τὸ τοῦ τρίτου δίκαιον κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ, εἴτε ὡς ἐνάγοντος, εἴτε ὡς ἐναγομένου παρασταθέντος ἐν τῇ δίκῃ, καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη καταστῇ τελεσίδικος.

1550. Ἡ διὰ τὴν ἐκνίκησιν εὐθύνη τοῦ πωλητοῦ δύναται δι' ἰδιαιτέρας συμφωνίας νὰ ἐπιταθῇ, ἢ μειωθῇ, ἢ καὶ νὰ καταργηθῇ ἐντελῶς.

1551. Ἡ ρήτρα, ὅτι ὁ πωλητὴς δὲν ἐνέχεται διὰ τὴν ἐκ-

νίκησιν, δὲν ἀπαλλάσσει αὐτὸν τῆς ἐξ ἰδίας αὐτοῦ πράξεως προελθούσης ἐκνικήσεως· πᾶσα ἐναντία συμφωνία εἶναι ἄκυρος.

1552. Ὁ πωλητής, καὶ ἂν συμφωνήθῃ νὰ μὴ ἐνέχῃται διὰ τὴν ἐκνίκησιν, ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ τὸ τίμημα, ἐκτὸς ἂν ὁ ἀγοραστής ἡγόρασεν ἐπὶ ἰδίῳ κινδύνῳ, ἢ γινώσκων τὸν κίνδυνον τῆς ἐκνικήσεως.

1553. Ὁ πωλητής ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν ἀγοραστήν τὸ τίμημα τοῦ πράγματος καὶ τοὺς καρποὺς αὐτοῦ, ὅσους κατεδικάσθη νὰ δώσῃ τῷ ἐκνικήσαντι· ὡσαύτως τὰ δικαστικά δαπανήματα τῆς τε κυρίας καὶ τῆς ἐπὶ ἐγγυήτει δίκης, καὶ νὰ πληρώσῃ πᾶν τὸ διαφέρον.

1554. Ὁ πωλητής ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ ὁλόκληρον τὸ τίμημα, καὶ ἂν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκνικήσεως ἡ ἀξία τοῦ πράγματος εἶχε σπουδαίως ἐλαττωθῇ, εἴτε ἐξ ἀμελείας τοῦ ἀγοραστοῦ, εἴτε ἐκ τυχεροῦ συμβεβηκότος.

Ἐὰν ὅμως ὁ ἀγοραστής ὠφελήθῃ ἐκ τῶν παρ' αὐτοῦ γενομένων χειροτερεύσεων τοῦ πράγματος, ἀφαιρεῖται τοῦ τιμήματος ἡ ὠφέλεια αὕτη.

1555. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκνικήσεως ἔχῃ μείζονα ἀξίαν, χρεωστεῖ ὁ πωλητής ν' ἀποδώσῃ τὴν ἀξίαν ταύτην, εἰ καὶ μὴ προερχομένην ἐκ πράξεως τοῦ ἀγοραστοῦ.

1556. Ὁ πωλητής ὀφείλει αὐτὸς, ἢ διὰ τοῦ ἐκνικῶντος, ν' ἀποτίσῃ τῷ ἀγοραστῇ ὅσας οὕτως ἔκαμεν εἰς τὸ πρᾶγμα ἐπισκευὰς ἢ βελτιώσεις.

1557. Ὁ κακῆς πίστεως πωλητής ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ εἰς τὸν ἐκνικῶμενον ἀγοραστήν καὶ τὰς πρὸς τέρψιν γενομένας ἐν τῷ πράγματι δαπάνας.

1558. Ἐὰν ἐκνικηθῇ μέρος μόνον τοῦ πράγματος, ἢ ὁμάδος πραγμάτων, ἀλλὰ τοιοῦτον, οὗ ἄνευ ὁ ἀγοραστής δὲν ἤθελεν ἀγοράσει τὸ πρᾶγμα, ἢ τὴν ὁμάδα, δύναται οὗτος νὰ αἰτήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς πωλήσεως.

1559. Ἐὰν διὰ τὸ ἐκνικηθῆν μέρος τοῦ πράγματος, ἢ τῆς ὁμάδος, δὲν δύναται νὰ αἰτηθῇ, ἢ δὲν αἰτῆται διάλυσις τῆς πωλήσεως, ὁ ἀγοραστής λαμβάνει τὴν ἀξίαν, καθ' ἣν τὸ μέρος εἰς τὸν ἀγοραστήν πρᾶγμα ὑπετιμήθη ἕνεκα τῆς ἐκνικήσεως.

1560. Ἐὰν διὰ τῆς ἐκνικήσεως ἐπιβαρυνθῇ τὸ πρᾶγμα

μὲ δουλείαν τοιαύτην, ἢν ἂν ἐγίνωσκεν ὁ ἀγοραστής, πιθανῶς δὲν ἤθελεν ἀγοράσαι αὐτὸ, δύναται οὗτος, ἂν δὲν προτιμᾷ ἀποζημιώσειν, νὰ αἰτήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς πωλήσεως.

1561. Ἐὰν ὁ ἀγοραστής ἀπέφυγε τὴν ἐκνίκησιν διὰ χρηματικῆς τιнос καταβολῆς, ὁ πωλητὴς ἀπαλλάσσεται πάσης ἔνεκεν ἐκνικήσεως ὑποχρεώσεως, ἀποδίδων αὐτῷ τὰ καταβληθέντα, τοὺς τόκους καὶ τὰ ἔξοδα.

1562. Ἡ ἔνεκεν ἐκνικήσεως εὐθύνη παύει, ἂν ὁ ἀγοραστής δὲν ἀνεκοίνωσεν ἐγκαίρως τῷ πωλητῇ τὴν δίκην, οὗτος δὲ ἀποδείξει, ὅτι ὑπῆρχον λόγοι, δι' οὓς ἤθελεν ἀπορρίφθῃ ἡ ἀγωγή, ἂν ἐγίνετο προσήκουσα αὐτῶν χρῆσις.

1563. Ἀνακοίνωσις τῆς δίκης δὲν ἀπαιτεῖται, ἂν ὁ πωλητὴς παρητήθῃ τοῦ πρὸς ἀνακοίνωσιν δικαιώματος, ἢ παρέστη αὐθόρμητος εἰς τὴν δίκην.

1564. Ἐπὶ ἀναγκαστικῶν πλειστηριασμῶν, πωλητὴς τοῦ πλειστηριαζομένου πράγματος λογίζεται ὁ ὀφειλέτης, καθ' οὗ ἐνεργεῖται ἡ ἐκτέλεσις, καὶ κατ' αὐτοῦ ἀρμόζει ἡ περὶ ἀποζημιώσεως διὰ τὴν ἐκνίκησιν ἀγωγή.

Ὁ ἐνεργήσας τὸν πλειστηριασμὸν δανειστής ἐνέχεται μόνον, ἂν κατὰ τὸν χρόνον τοῦ πλειστηριασμοῦ ἐγίνωσκε τὸ δικαίωμα τοῦ τρίτου.

1565. Ἐπὶ πωλήσεως δλοκλήρου περιουσίας ἢ ἰδανικοῦ μέρους αὐτῆς, ὁ πωλητὴς ἐνέχεται διὰ τὴν ἐκνίκησιν τινῶν μόνων πραγμάτων, ἂν ἀνεδέχθῃ ῥητῶς τοιαύτην ὑποχρέωσιν.

6') Ἐλαττώματα τοῦ πράγματος.

1566. Ὁ πωλητὴς ἐνέχεται, ἂν τὸ πρᾶγμα ἔχῃ κεκρυμμένα ἐλαττώματα, ἢ δὲν ἔχῃ τὰς συνομολογηθείσας ιδιότητας.

1567. Ἡ ὑπαρξίς κεκρυμμένων ἐλαττωμάτων καὶ ἡ ἔλλειψις συνομολογηθεισῶν ιδιοτήτων ἐξετάζεται κατὰ τὸν χρόνον τῆς πωλήσεως, καὶ ἂν αὕτη συνέστη ὑπὸ ἀναβλητικῆν αἵρεσιν.

1568. Ὁ πωλητὴς εὐθύνεται, εἰ καὶ ἠγνόει τὴν ὑπαρξίν τοῦ κεκρυμμένου ἐλαττώματος, ἐκτὸς ἂν συνεφωνήθῃ νὰ μὴ ἐνέχεται δι' οἰκνδήποτε ἔλλειψιν.

1569. Ὁ πωλητὴς δὲν εὐθύνεται ἔνεκεν ἐλαττώματος, ὅπερ δὲν μειοῖ σπουδαίως τὴν χρησιμότητα, ἢ τὴν ἀξίαν τοῦ πράγματος.

1570. Ὁ πωλητής δὲν ἐνέχεται ἕνεκα φανερῶν ἐλαττωμάτων, δυναμένων νὰ παρκτηρηθῶσι διὰ τῆς συνήθους ἐμπειρίας τῶν ἀνθρώπων, εἰμὴ ἂν ἐν γνώσει ἀπεισιώπησεν αὐτά.

1571. Πωληθέντος συνάμα μεγάλου ἀριθμοῦ πραγμάτων, ὧν ἡ κατ' ἰδίαν ἐξέτασις δὲν εἶναι ἐφικτή, ἡ δὲν συνεπιζητεῖται, δὲν ἀπαλλάττεται ὁ πωλητής τῆς εὐθύνης, καὶ ἂν τὸ ἐλάττωμα πραγμάτων τινῶν ᾖναι φανερόν.

1572. Τὴν ἕνεκα συνομολογηθεῖσων ιδιοτήτων εὐθύνην δὲν παράγουσιν οἱ γενικοὶ ἔπαινοι τοῦ πράγματος, οὐδὲ ἡ διαβεβαίωσις ῥητῶν προτερημάτων σημαίνει τὴν ὑπαρξιν αὐτῶν εἰς τὸν ὕπατον βαθμόν.

1573. Ὁ πωλητής ἐνέχεται, καὶ τοι ἐν καλῇ πίστει διαβεβαιώσας, ὅτι τὸ πρᾶγμα ἔχει ιδιότητας μὴ ὑπαρχούσας, ἐκτὸς ἂν ὁ ἀγοραστής ἐγίνωσκε τὴν ἑλλειψιν αὐτῶν.

1574. Ὑπάρχοντος κεκρυμμένου ἐλαττώματος, ἡ ἑλλειπούσης τῆς συνομολογηθείσης ιδιότητος, ὁ ἀγοραστής δύναται νὰ αἰτήσῃ ἢ τὴν διάλυσιν τῆς πωλήσεως, ἢ τὴν μείωσιν τοῦ τιμήματος. Ὁ ἀγοραστής κινήσας τὴν ἑτέραν τῶν ἀγωγῶν τούτων, δὲν δύναται πλέον νὰ ἐγείρῃ τὴν ἄλλην.

1575. Ὑπαρχόντων πολλῶν ἀγοραστῶν, ἢ πολλῶν πωλητῶν, ἢ πολλῶν κληρονόμων τοῦ ἀγοραστοῦ ἢ πωλητοῦ, ἡ μὲν περὶ διαλύσεως ἀγωγή δύναται νὰ κινηθῇ μόνον παρὰ πάντων καὶ κατὰ πάντων, ἡ δὲ περὶ μειώσεως, καὶ παρ' ἑκάστου ἢ καθ' ἑκάστου συμμέτρως.

1576. Διαλυθείσης τῆς πωλήσεως χρεωστεῖ ὁ πωλητής, εἰ μὲν ἐγίνωσκε τὸ ἐλάττωμα, πρὸς τῇ ἐπιστροφῇ τοῦ τιμήματος καὶ ἀποζημίωσιν, εἰ δὲ ἠγνόει αὐτὸ, ἐπιστρέφει μόνον τὸ τίμημα καὶ τὴν τῆς πωλήσεως δαπάνην. Ὁ ἀγοραστής ὀφείλει, ἐὰν αἰτῇ τὴν διάλυσιν, νὰ προσφέρῃ τὸ πρᾶγμα ἐλεύθερον παντὸς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιτεθέντος βάρους, ν' ἀποδώσῃ τοὺς καρπούς, οὓς συνέλεξεν ἢ παρημέλησε, καὶ ν' ἀνορθώσῃ πᾶσαν ὑπαίτιον βλάβην τοῦ πράγματος.

1577. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα καταστραφῇ ἐξ ἰδίου ἐλαττώματος, ἔχει οὐχ' ἥττον ὁ ἀγοραστής τὰ ὑπὸ τῶν ἄρθρων 1574 καὶ 1576 χορηγούμενα αὐτῷ δικαιώματα.

1578. Ἐὰν πωληθῇ ὁμὰς πραγμάτων ἐφ' ἐνὶ τιμήματι, ἢ ἐπὶ τιμήματι καθ' ἑκάστον πρᾶγμα ὀρισμένῳ, ἔχωσι δὲ ἐλάττωμα τινὰ μόνον πρᾶγματα, δύναται νὰ αἰτηθῇ διάλυ-

σις τῆς ὅλης πωλήσεως, ἐὰν διὰ τῆς ἀποδόσεως τῶν τὸ ἐλάττωμα ἐχόντων πραγμάτων μεταβάλλεται οὐσιωδῶς ἡ ὁμιάς. Διάλυσις μόνον ὡς πρὸς τὰ ἔχοντα ἐλάττωμα πράγματα ἐπιτρέπεται, ἂν τὸ τίμημα ὠρίσθῃ καθ' ἕκαστον πρᾶγμα.

1579. Ἐὰν πωληθῶσι πολλὰ πράγματα ἐφ' ἐνὶ τιμήματι, τινὰ δ' ἐξ αὐτῶν ἔχωσιν ἐλάττωμα, ἡ διάλυσις τῆς ὅλης πωλήσεως δύναται νὰ αἰτηθῇ, ἐὰν διὰ τοῦ χωρισμοῦ τῶν πραγμάτων αὐτῶν ἐλαττοῦται ἡ ἀξία τῶν λοιπῶν.

1580. Μείωσις τοῦ τιμήματος δύναται νὰ αἰτηθῇ πολλὰ λάκις, ἐὰν ὑπάρχωσι πολλὰ ἐλαττώματα.

1581. Ἡ ἀγωγή περὶ διαλύσεως τῆς πωλήσεως ἢ μειώσεως τοῦ τιμήματος παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν δύο μηνῶν ἐπὶ κτηνῶν, ἔξ δὲ ἐπὶ τῶν λοιπῶν κινήτων, καὶ ἐνὸς ἔτους ἐπὶ ἀκινήτων. Ἡ παραγραφή αὕτη ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς παραδόσεως τοῦ πράγματος, εἶναι δὲ ἐνὸς ἔτους, ἐὰν ὁ πωλητὴς ἐγίνωσκε τὸ ἐλάττωμα, ἢ πρόκειται περὶ συνομολογηθείσης ἰδιότητος.

1582. Εὐθύνη δι' ἐλαττώματα τοῦ πράγματος δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τῶν δικαστικῶν πλειστηριασμῶν.

Z'.

Περὶ ὑπερόγκου βλάβης.

1583. Ὁ πωλητὴς δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν διάρρηξιν τῆς πωλήσεως ἀκινήτου ἔνεκεν ὑπερόγκου βλάβης, ἐὰν ἡ ἀξία τοῦ πράγματος ὑπερβαίνει τὸ διπλάσιον τοῦ τιμήματος. Εἶναι ἀνίσχυρος πᾶσα ἐναντία συμφωνία κατὰ τὴν σύναψιν τῆς πωλήσεως γενομένη.

1584. Πρὸς ἐφαρμογὴν τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ἐξετάζεται ἡ ἀξία τοῦ πράγματος κατὰ τὸν χρόνον τῆς πωλήσεως.

1585. Ἡ περὶ διάρρηξεως τῆς πωλήσεως ἀγωγή παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς πωλήσεως. Ἡ παραγραφή χωρεῖ κατὰ παντὸς προσώπου, ἰδίως κατὰ τῶν ἀπόντων, τῶν ἀπηγορευμένων καὶ ἀνηλίκων, τῶν διαδεχθέντων πωλητὴν ἐνήλικον, καὶ δὲν ἀναστέλλεται ὑπὸ τῆς προθεσμίας τῆς συνομολογηθείσης διὰ τοῦ τῆς ἐξωνήσεως συμφώνου.

1586. Ἡ ἀπόδειξις τῆς ἀξίας τοῦ πράγματος δύναται νὰ

προσαχθῇ καὶ διὰ πραγματογνωμόνων· ἀλλ' ἡ γνωμοδότησις αὐτῶν δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὸ δικαστήριον.

1587. Δεκτῆς γενομένης τῆς περὶ διαρρήξεως ἀγωγῆς ὁ ἐναγόμενος ὑποχρεοῦται, ἢ ν' ἀποδώσῃ τὸ πρᾶγμα λαμβάνων ὅπερ κατέβαλε τίμημα, ἢ νὰ συμπληρώσῃ τὴν παρά τοῦ δικαστηρίου ὁρισθεῖσαν ἀξίαν τοῦ πράγματος, ἀφαιρῶν ἐν δέκατον τῆς ὅλης ἀξίας.

1588. Ὁ ἀγοραστής, ἐὰν ἐκλέξῃ νὰ κρατήσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ νὰ καταβάλῃ τὸ διὰ τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ὁριζόμενον συμπλήρωμα, ὀφείλει τὸν τόκον τοῦ συμπληρώματος ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς περὶ διαρρήξεως ἀγωγῆς. Ἐὰν ἐκλέξῃ ν' ἀποδώσῃ τὸ πρᾶγμα, λαμβάνει τὸν τόκον τοῦ τιμήματος ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς καὶ ἀποδίδει τοὺς καρπούς τοῦ αὐτοῦ χρονικοῦ διαστήματος. Ἐὰν ὅμως δὲν εἰσέπραξῃ καρπούς, λαμβάνει τοὺς τόκους ἀπὸ τῆς καταβολῆς τοῦ τιμήματος.

1589. Ἀγωγή περὶ διαρρήξεως λόγῳ ὑπερόγκου βλάβης δὲν χωρεῖ ἐπὶ δημοσίων πλειστηριασμῶν.

1590. Ἐὰν οἱ πωληταὶ ᾔναι πλείονες, εἴτε ἐπώλησαν συνάμα, εἴτε χωριστὰ, ἢ ἐὰν ὁ πωλητὴς ἢ ὁ ἀγοραστής κατέλιπον πλείονας κληρονόμους, ἐφαρμόζονται εἰς τὴν ἐνάσκησιν τῆς προκειμένης ἀγωγῆς τὰ ἐν τῇ περὶ ἐξωνήσεως ὥρισμα.

Η'.

Ἀνταλλαγή.

1591. Ἡ ανταλλαγή εἶναι σύμβασις, δι' ἧς οἱ συμβαλλόμενοι ὑποχρεοῦνται νὰ παράσχωσιν ἀμοιβαίως πρᾶγμα ἀντὶ πράγματος.

1592. Ἐὰν ὁ λαβὼν τὸ εἰς ἀντάλλαγμα δοθὲν αὐτῷ πρᾶγμα ἀποδείξῃ, ὅτι δὲν ἦτο κύριος αὐτοῦ ὁ δοὺς, ὑποχρεοῦται μόνον νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ πρᾶγμα τοῦτο, τὸ δὲ ἴδιον κρατεῖ, ἢ ἀναλαμβάνει.

1593. Ἐκνικηθέντος παρὰ τρίτου τοῦ πρὸς ἀνταλλαγὴν δοθέντος, ὁ ἐκνικηθεὶς δύναται, κατ' ἐκλογὴν, ἢ ἀποζημιώσιν νὰ αἰτήσῃ, ἢ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ πράγματος, ὅπερ ἔδωκεν.

1594. Διαρρήξις τῆς συμβάσεως δι' ὑπέρογκον βλάβην δὲν συγχωρεῖται ἐπὶ ἀνταλλαγῆς.

4595. Αἱ λοιπαὶ περὶ πωλήσεως διατάξεις ἐφαρμόζονται κατ' ἀναλογίαν καὶ εἰς τὴν ἀνταλλαγὴν.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ ἐκχωρήσεως τῶν ἀπαιτήσεων.

4596. Αἱ ἀπαιτήσεις μεταβαίνουνσιν ἀπὸ τοῦ μέχρι τοῦδε πιστωτοῦ εἰς ἕτερον, ἅμα καταρτισθῇ μεταξὺ αὐτῶν ἡ περὶ τῆς μεταβιβάσεως ταύτης σύμβασις.

4597. Ἀπαγορεύεται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος ἡ εἰς δικαστὴν, πάρεδρον, εἰσαγγελέα, γραμματέα ἢ δικηγόρον ἐκχώρησις ἀπαιτήσεως ἐκκερεμοῦς παρὰ τῷ δικαστηρίῳ, εἰς ὃ ἀνήκουσιν. Ἐξαίρουνται τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης αἱ ἐπὶ διανομῆς κληρονομίας μεταξὺ συγκληρονόμων γεγόμεναι ἐκχωρήσεις.

4598. Ὁ ἐκδοχεὺς δὲν ἀποκτᾷ ἀπέναντι τρίτων δικαίωμα, πρὶν ἢ γνωστοποιήσῃ τῷ ὀφειλέτῃ τὴν ἐκχώρησιν, ἢ ἀποδεχθῇ οὗτος αὐτὴν διὰ δημοσίου ἐγγράφου, ἢ ἰδιωτικοῦ ἔχοντος βεβαίαν χρονολογίαν.

4599. Ὁ ὀφειλέτης, μεχριστοῦ γνωστοποιηθῇ αὐτῷ ἡ ἐκχώρησις, εἴτε παρὰ τοῦ ἐκδοχέως, εἴτε παρὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ, δύναται νὰ καταβάλῃ εἰς τοῦτον τὸ χρέος, ἢ νὰ συνάψῃ μετ' αὐτοῦ ἀπαλλακτικὴν σύμβασιν.

1600. Διὰ τῆς ἐκχωρήσεως μεταβαίνουνσιν εἰς τὸν ἐκδοχέα καὶ πάντα τὰ παρακολουθήματα τῆς ἀπαιτήσεως, οἷον ἐγγυήσεις, προνόμια καὶ ὑποθήκαι. Ἐξαίρουνται οἱ πρὸ τῆς ἐκχωρήσεως καθυστερούμενοι τόκοι καὶ πρόσοδοι.

1601. Ὁ ἐκχωρητὴς εὐθύνεται μόνον περὶ τῆς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐκχωρήσεως ὑπάρξεως τοῦ χρέους. Ἐὰν συμφωνηθῇ νὰ εὐθύνηται καὶ περὶ τῆς φερεγγυότητος τοῦ ὀφειλέτου, ἡ εὐθύνη αὕτη, ἐν ἑλλείψει ἐναντίας συμφωνίας, ἐκτείνεται μέχρι τοῦ ποσοῦ, ὕπερ ἔλαβε διὰ τὴν ἐκχώρησιν, καὶ διαρκεῖ ἐν ἔτος ἀπὸ τῆς ἐκχωρήσεως ληξιπροθέσμου ἀπαιτήσεως, ἢ ἀπὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας τοῦ χρέους· ἐπὶ δὲ ἐκχωρήσεως διηνεκοῦς προσόδου, διαρκεῖ δέκα ἔτη ἀπὸ τῆς ἐκχωρήσεως.

1602. Ὁ πωλήτας κληρονομίαν, ἥς δὲν προσδιωρίσθησαν ἐν τῇ πωλήσει τ' ἀντικείμενα, ἐνέχεται μόνον διὰ τὴν κληρονομικὴν αὐτοῦ ιδιότητα.

Ἐάν δ πωλητὴς εἶχεν εἰσπράξει ἤδη καρπούς ἢ ἀπαιτήσεις κληρονομικὰς, ἢ εἶχε πωλήσει πράγματα τῆς κληρονομίας, ὀφείλει, ἐν ἑλλείψει ἐναντίας συμφωνίας, ν' ἀποδώσῃ τὸ εἰσπραχθὲν εἰς τὸν ἀγοραστήν. Ἀφ' ἐτέρου δὲ δικαιούται νὰ λάβῃ ὅ,τι διὰ κληρονομικὰ χρεὴ καὶ βάρη κατέβαλεν, ὡς καὶ τὰς ἰδίας αὐτοῦ κατὰ τῆς κληρονομίας ἀπαιτήσεις.

1603. Ὁ ὀφειλέτης δύναται ν' ἀντιτάξῃ κατὰ τοῦ ἐκδοχέως πάσας τὰς ἐνστάσεις αὐτοῦ κατὰ τοῦ ἐκχωρητοῦ, τὰς προγενεστέρας τῆς γνωστοποιήσεως.

1604. Ἐκχωρηθείσης ἐπιδίκου ἀπαιτήσεως, ὁ ὀφειλέτης ἀπαλλάσσεται, ἐὰν καταβάλῃ τὸ ἀληθῶς πρὸς ἀπόκτησιν τῆς ἀπαιτήσεως δοθὲν μετὰ τῶν τόκων καὶ δαπανῶν.

Ἐπιδίκος εἶναι ἡ ἀπαίτησις, ἀφ' ἧς ἐπιδοθῇ ἡ ἀγωγή.

1605. Ἡ διάταξις τοῦ προηγουμένου ἄρθρου δὲν ἐφαρμόζεται, ἐὰν ἡ ἐπιδίκος ἀπαίτησις ἐκχωρηθῇ 1) εἰς συγκληρονόμον ἢ συνδιοκτῆτην αὐτῆς, 2) πρὸς ἐξόφλησιν χρέους τοῦ ἐκχωρητοῦ, ἢ 3) εἰς νομέα ἀκινήτου, ὑποκειμένου εἰς τὴν ἐκχωρηθεῖσαν ἀπαίτησιν.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Μίσθωσις πραγμάτων.

Α'.

Γενικαὶ διατάξεις.

1606. Ἡ μίσθωσις πραγμάτων εἶναι σύμβασις, δι' ἧς ὑποχρεοῦται ὁ εἰς τῶν συμβαλλομένων νὰ παραχωρήσῃ τῷ ἑτέρῳ τὴν ἐφ' ὠρισμένον χρόνον χρῆσιν πράγματος, οὗτος δὲ νὰ καταβάλῃ ὠρισμένον μίσθωμα.

1607. Ἀντικείμενον μισθώσεως δύναται νὰ ᾖ πᾶν πρᾶγμα, κινητὸν ἢ ἀκίνητον. Ὁ ἰδιοκτήτης δύναται νὰ λάβῃ εἰς μίσθωσιν τὸ ἴδιον πρᾶγμα, ἐὰν ἡ χρῆσις αὐτοῦ ἀνήκῃ τῷ ἐκμισθωτῇ.

1608. Τὸ μίσθωμα δύναται νὰ συνομολογηθῇ εἰς χρήματα ἢ εἰς καρπούς· ἀλλ' ἐπὶ πραγμάτων παραγόντων φυσικοὺς καρπούς, ἐὰν συμφωνηθῇ ὡς μίσθωμα μέρος τῶν καρπῶν, ὑπάρχει ἐπίμορτος μίσθωσις ἢ ἀγροληψία.

1609. Ἡ ἀγράφως συνομολογηθεῖσα μίσθωσις, πρὶν ἢ ἀρχίσῃ ἡ ἐκτέλεσις αὐτῆς, μόνον διὰ δικαστικῆς ὁμολογίας ἢ ὅρκου δύναται ν' ἀποδειχθῇ, ὅσον μικρὸν καὶ ἂν ᾖ τὸ

μίσθωμα. Ἡ μαρτυρικὴ ἀπόδειξις δὲν εἶναι δεκτὴ, καὶ τοὶ ὑπαρχοῦσες ἀρχῆς ἐγγράφου ἀποδείξεως.

1610. Ἐὰν μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἐκτελέσεως τῆς προφορικῶς συναφθείσης μισθώσεως γεννηθῇ ἀμφισβήτησις περὶ τοῦ μισθώματος, ἡ ἀπόδειξις τοῦτου ἐπικείται τῷ μισθωτῇ, ὅστις, ἐν ἐλλείψει ἐξοφλητηρίου ἐγγράφου τοῦ ἐκμισθωτοῦ, φέρει αὐτὴν διὰ πραγματογνωμόνων ἢ δι' ἐπαγωγῆς ὅρκου. Ἡ δαπάνη τῆς πραγματογνωμοσύνης εἶναι εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ, ἐὰν οἱ πραγματογνώμονες ὀρίσωσι μείζον μίσθωμα τοῦ παρ' αὐτοῦ προταθέντος.

1611. Ὁ μισθωτὴς δύναται νὰ μεταμισθώσῃ τὸ πρᾶγμα, ἢ νὰ ἐκχωρήσῃ τὰ ἐπὶ τοῦ πράγματος δικαιώματα αὐτοῦ, ἐκτὸς ἂν ἀπαγορευθῇ αὐτῷ τοῦτο.

Διὰ τῆς μεταμισθώσεως παράγεται ἔννομος σχέσις μόνον μεταξὺ τῶν συνομολογησάντων αὐτήν. Ἀλλὰ γενομένης κατασχέσεως παρὰ τοῦ πρώτου ἐκμισθωτοῦ εἰς χεῖρας τοῦ μεταμισθωτοῦ, οὗτος δὲν δύναται ν' ἀντιτάξῃ πληρωμὰς ἐκ προκαταβολῆς γενομένας. Δὲν λογίζονται ἐκ προκαταβολῆς πληρωμαὶ αἱ γενομέναι κατὰ τὸ ἐπιτόπιον ἔθος.

1612. Ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει 1) νὰ παραχωρήσῃ τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν μισθωτὴν, 2) νὰ διατηρῇ αὐτὸ εἰς κατάστασιν, ὥστε νὰ χρησιμεύῃ πρὸς τὸν σκοπὸν, δι' ὃν ἐξεμισθώθη, 3) νὰ παρέχῃ τῷ μισθωτῇ τὴν ἀνενόχλητον ἀπόλαυσιν τοῦ πράγματος.

1613. Ὁ ἐκμισθωτὴς ὀφείλει νὰ παραχωρήσῃ τὸ πρᾶγμα ἐν καλῇ καταστάσει καὶ μὴ δεόμενον ἐπισκευῆς, καὶ νὰ ἐπιχειρῇ πάσας τὰς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μισθώσεως ἀναγκαιὰς ἐπισκευὰς, τὰς μὴ ὑπαγομένας εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν μικρῶν, αἵτινες κατ' ἔθος βαρύνουσι τὸν μισθωτὴν.

1614. Ὁ ἐκμισθωτὴς ἐνέχεται διὰ τὰ ἐλαττώματα, ἢ τὰς ἐλλείψεις τοῦ πράγματος, τὰ κωλύοντα τὴν χρῆσιν αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὰς ἐξ αὐτῶν προξενηθείσας τῷ μισθωτῇ ζημίας, εἰμὴ ἂν ἐγίνωσκεν, ἢ ὥφειλε νὰ γινώσκῃ τὰ ἐλαττώματα ἢ τὰ ἐλλείψεις ταύτας κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς μισθώσεως.

1615. Ἡ τυχερὰ καταστροφὴ ἢ ἀχρηστία τοῦ πράγματος λύει αὐτοδικαίως τὴν μίσθωσιν. Ἐὰν ὅμως ἡ καταστροφὴ ἢ ἀχρηστία ᾖ μερικὴ, ὁ μισθωτὴς δύναται κατ' οἰκείαν

κρίσιν νὰ ζητήσῃ, ἢ τὴν μείωσιν τοῦ μισθώματος, ἢ τὴν διά-
λυσιν τῆς μισθώσεως, εἰς οὐδετέραν ὕμῳ τῶν περιπτώσεων
τούτων ἀποζημιώσιν.

1616. Ὁ μισθωτὴς δὲν δύναται νὰ μεταβάλλῃ τὴν κατὰ-
στασιν τοῦ μισθωθέντος πράγματος.

1617. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα χρήζῃ ἐπισκευῆς, μὴ δυναμένης
ν' ἀναβληθῇ μέχρι τέλους τῆς μισθώσεως, ὁ μισθωτὴς ὀφεί-
λει νὰ ὑπομείνῃ αὐτὴν, καί τοι ὀχληρὰν ἢ ἀφαιροῦσαν αὐτῷ,
ἐν ᾧ χρόνῳ ἐκτελεῖται, τὴν χρῆσιν μέρους τοῦ πράγματος.

Ἐὰν ἡ ἐπισκευὴ διαρκέσῃ πλέον τῶν 20 ἡμερῶν, τὸ μίσ-
θωμα μειοῦται κατὰ λόγον τῆς διαρκείας καὶ τοῦ μεγέθους
τῆς στερήσεως.

Ἐὰν διὰ τῆς ἐπισκευῆς ἀφαιρῇται τὸ πρὸς ἐνοίκησιν τοῦ
μισθωτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ ἀναγκαῖον μέρος, οὗτος
δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν διάλυσιν τῆς μισθώσεως.

1618. Ὁ ἐκμισθωτὴς δὲν ἐνέχεται διὰ διαταράξεις τῆς
χρήσεως ὑπὸ τρίτων γενομένας, μὴ ἀντιποιοιμένων δικαίωμα
ἐπὶ τοῦ πράγματος· κατὰ τῶν τοιούτων παρενοχλήσεων ἔχει
ἀγωγὴν ὁ μισθωτὴς ἐν ἰδίῳ ὀνόματι.

1619. Ἐὰν ὁ τρίτος ἀντιποιῇται τὴν κυριότητα τοῦ πράγ-
ματος καὶ παρενοχλῇ τὸν μισθωτὴν, ἐγείρων κατ' αὐτοῦ
ἀγωγὴν διεκδικήσεως, ἐνέχεται εἰς ἀποζημιώσιν ὁ ἐκμισθω-
τὴς, ἐὰν ἀνακοινωθῇ εἰς αὐτὸν ἐγκαίρως ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ
ἢ δίκῃ.

1620. Ἐὰν ὁ διαταράττων τὴν χρῆσιν ἀντιποιῇται ὁποιον-
δήποτε δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἐκμισθωθέντος, ἢ ἐὰν ὁ μισθωτὴς
ἐνάγεται ἐπὶ ἐγκαταλείψει τοῦ ὅλου ἢ μέρους τοῦ ἐκμισθω-
θέντος, ἢ ἕνεκα δουλείας ἐπ' αὐτοῦ, ὀφείλει νὰ προσκαλέσῃ
τὸν ἐκμισθωτὴν, ἵνα ὑποστηρίξῃ αὐτὸν πρὸς ἀπόκρουσιν τῆς
διαταράξεως, ἢ τῆς κατ' αὐτοῦ ἀγωγῆς.

1621. Ὁ μισθωτὴς ὀφείλει νὰ εἰδοποιῇ ἐγκαίρως τὸν ἐκ-
μισθωτὴν ἐπὶ ποινῇ ἀποδόσεως ὅλων τῶν ζημιῶν, περὶ τῶν
εἰς τὸ κτῆμα γενομένων νοσφισμῶν, ἢ ἄλλων ἀντιποιήσεων.

1622. Ὁ μισθωτὴς ὀφείλει νὰ μεταχειρίζεται τὸ πρᾶγμα
ὡς ἐπιμελὴς, καὶ εἰς τὴν χρῆσιν, ὡς ἐκ τῆς συμβάσεως ἢ ἄλ-
λοθεν συνάγεται, ὥρισαν τὰ μέρη· προσέτι ὀφείλει νὰ κατ-
εάλλῃ τὸ μίσθωμα κατὰ τὰς συμπεφωνημένας ἢ ἐξ ἑθους
ὥρισμένας προθεσμίας.

1623. Ἐὰν ὁ μισθωτὴς μεταχειρίζηται τὸ πρᾶγμα ἄλλως, ἢ ὅπως ὠρίσθη, ἢ πρὸς βλάβην τοῦ ἐκμισθωτοῦ, δύναται οὗτος κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ ζητήσῃ τὴν δι᾿ ἄλλους τῆς συμβάσεως.

1624. Παραδοθέντος τοῦ πράγματος ἐπὶ τῇ βάσει περιγραφῆς τῆς καταστάσεως αὐτοῦ, ὁ μισθωτὴς ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ αὐτὸ κατὰ τὴν περιγραφὴν, μὴ ἐνεχόμενος μόνον διὰ τὰς ἐκ παλαιότητος, ἢ ἀνωτέρας δυνάμεως προσελθούσας βλάβας.

1625. Ἐν ἑλλείψει περιγραφῆς τῆς καταστάσεως, ὑποτίθεται μέχρις ἐναντίας ἀποδείξεως, ὅτι τὸ πρᾶγμα παρεδόθη μὴ δεόμενον μικρῶν ἐπισκευῶν, καὶ πρέπει τοιοῦτον ν' ἀποδοθῇ.

Αἱ διαρκούσης τῆς μισθώσεως συμβᾶσαι βλάβαι τοῦ πράγματος εἶναι εἰς βάρος τοῦ μισθωτοῦ, μέχρις οὗ ἀποδείξῃ, ὅτι συνέβησαν ἄνευ ὑπαιτιότητος αὐτοῦ.

1626. Ὁ μισθωτὴς εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὸν ἐμπρησμόν τοῦ πράγματος· ἀπαλλάττεται δὲ τῆς εὐθύνης ταύτης, ἐὰν ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ πυρκαϊὰ συνέβη ἐκ τύχης, ἢ ἀνωτέρας δυνάμεως, ἢ τινὸς περὶ τὴν οἰκοδόμησιν ἐλαττώματος, ἢ ὅτι τὸ πῦρ μετεδόθη ἐκ γειτονικοῦ κτήματος, ἢ τέλος ὅτι ἡ πυρκαϊὰ συνέβη, καίτοι καταβληθείσης παρ' αὐτοῦ τῆς ἐπιμελείας ἐπιμελοῦς.

1627. Ἐὰν ὑπάρχωσι πλείονες μισθωταὶ τῆς αὐτῆς οἰκοδομῆς, ἐνέχονται πάντες μετ' αὐτοῦ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἐὰν συγκατοικῇ, ἕκαστος κατὰ λόγον τῆς ἀξίας τοῦ παρ' αὐτοῦ κατοικουμένου μέρους. Ἀπαλλάσσεται δὲ τῆς εὐθύνης, ὅστις ἐξ αὐτῶν ἀποδείξῃ, ὅτι ἡ πυρκαϊὰ ἤρχισεν ἀπὸ τῆς κατοικίας ἐτέρου, ἢ δὲν ἠδύνατο ν' ἀρχίσῃ ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ, ὅτε ἡ ἀποζημίωσις, ἧς οὗτος ἀπαλλάσσεται, βαρύνει τοὺς λοιποὺς κατὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον.

1628. Ὁ μισθωτὴς ἐνέχεται διὰ τὰς ζημίας, τὰς προγενηθείσας ὑπὸ τῶν παρ' αὐτῷ, ἢ τῶν μεταμισθωτῶν.

1629. Μίσθωσις ἀκινήτου δὲν ἐπιτρέπεται ἐπὶ χρόνον μακρότερον τῶν 30 ἐτῶν, ἢ δὲ ὑπὲρ τὸν χρόνον τοῦτον συνολογηθεῖσα περιορίζεται εἰς 30 ἔτη. Ἐπὶ γαιῶν χέρσων ἢ πρὸς ἐκχέρσωσιν καὶ καλλιέργειαν αὐτῶν ἀπλῇ ἢ ἐπίμορτος μίσθωσις δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ 30, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ 400 ἔτη. Ἡ διάταξις αὕτη ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰς προγενεστέρας τοῦ νόμου τούτου μισθώσεις.

1630. Ἡ διάρκεια τῆς μισθώσεως διεσκευασμένου οἰκήματος, δηλαδή μετὰ τῶν ἐπίπλων, ἐάν δὲν ὠρίσθῃ διὰ τῆς συμβάσεως, ὀρίζεται ἐκ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν προσδιωρίσθῃ τὸ μίσθωμα· ἤγουν δι' ἓν ἔτος, ἓνα μῆνα, ἢ μίαν ἡμέραν, ἂν συνεφωνήθῃ τὸ μίσθωμα κατ' ἔτος, κατὰ μῆνα, ἢ καθ' ἡμέραν.

1631. Ἐάν δὲν ὠρίσθῃ χρόνος τῆς μισθώσεως, αὕτη ἐπὶ κατοικιῶν ἢ ἄλλων οἰκοδομῶν διαρκεῖ, εἰ μὲν τὸ ἐτήσιον μίσθωμα εἶναι 500, ἢ πλεόν δραχμῶν, ἓν ἔτος, εἰ δὲ μικρότερον, ἕξ μῆνας.

1632. Αἱ μισθώσεις ἄλλων ἀκινήτων, ἐάν ἡ χρῆσις αὐτῶν εἶναι ἡ αὐτὴ πάντα τὰ ἔτη, διαρκοῦσιν ἓν ἔτος, αἱ δὲ τῶν κατὰ μακροτέραν τοῦ ἔτους περίοδον καλλιεργουμένων ἀγροτικῶν κτημάτων, ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον, ὅσος ἀπαιτεῖται, ὥπως ἀπαξ τοῦλάχιστον ὁ μισθωτὴς καρπωθῇ τὸ ὅλον κτῆμα.

1633. Αἱ μισθώσεις, αἱ ἔχουσαι προθεσμίαν, εἴτε κατὰ συμφωνίαν, εἴτε δυνάμει τῶν προηγουμένων τριῶν ἄρθρων, παύουσι διὰ τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας ταύτης, ἂνευ προηγουμένης μηνύσεως.

1634. Ἐάν μετὰ τὴν λήξιν τῆς μισθώσεως, κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον, ὁ ἐκμισθωτὴς ἀνέχεται τὴν ὑπὸ τοῦ μισθωτοῦ ἐξακολούθησιν τῆς χρήσεως τοῦ ἀκινήτου, ἡ μίσθωσις ἀνανεοῦται σιωπηρῶς, ἐφ' ὅσον χρόνον διήρκεσεν ἡ λήξασα μίσθωσις, οὐχὶ δὲ ὑπὲρ τὸ ἔτος· ἀλλ' ἐπὶ ἀγροτικῶν κτημάτων ἰσχύει διὰ τὴν ἀναμίσθωσιν ταύτην ὁ ὅρισμός τοῦ ἄρθρου 1632. Γενομένης μηνύσεως δὲν χωρεῖ σιωπηρὰ ἀναμίσθωσις.

Αἱ παρὰ τρίτων δεδομέναι διὰ τὴν μίσθωσιν ἀσφάλεια δὲν ἐκτείνονται εἰς τὴν ἀναμίσθωσιν.

1635. Μισθώσεις κινητῶν πραγμάτων διαρκοῦσιν ἐφ' ὅσον χρόνον φθάνει τὸ συμπεφωνημένον μίσθωμα, ἢ ἐφ' ὅσον ὁ σκοπὸς τῆς χρήσεως τοῦ πράγματος ἀπαιτεῖ. Ἄλλως διαρκεῖ ὑπάρχουσα ἡ μίσθωσις, μέχρις οὗ τὰ μέρη δηλώσωσιν ἐναντίαν θέλησιν διὰ μηνύσεως.

1636. Δύναται νὰ ζητηθῇ διάλυσις διὰ τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν οὐσιώδους ὑποχρεώσεως τοῦ ἐτέρου τῶν συμβαλλομένων.

1637. Ἡ μίσθωσις λύεται, ἐάν ὁ ἐκμισθωτὴς ἐκποιήσῃ εἰς τὸν μισθωτὴν τὴν κυριότητα, ἢ τὸ δικαίωμα τῆς χρήσεως τοῦ πράγματος.

1638. Ὁ θάνατος τοῦ ἐκμισθωτοῦ ἢ μισθωτοῦ δὲν ἐπάγεται τὴν λύσιν τῆς μισθώσεως.

1639. Ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς ἐκποιήσῃ εἰς τρίτον τὸ ἀκίνητον, ἢ παραχωρήσῃ ἄλλο ἐμπράγματον δικαίωμα, ἀποκλείον τὴν χρῆσιν τοῦ ἀκινήτου παρὰ τοῦ μισθωτοῦ, ὁ νέος κτήτωρ, ἐν ἐλλείψει ἐναντίας συμφωνίας ἐν τῇ τῆς μισθώσεως συμβάσει, ὀφείλει ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν μίσθωσιν, ἀποδεικνυομένην δι' ἐγγράφου ἔχοντος βεβαίαν χρονολογίαν. Αἱ ὑπὲρ τὸ ἔτος ἀπὸ τῆς ἐκποιήσεως προκαταβολαὶ τοῦ μισθώματος πρὸς τὸν ἐκποιήσαντα δὲν ὑποχρεοῦσι τὸν νέον κτήτορα.

1640. Ἐὰν συμφωνηθῇ ἐν τῇ τῆς μισθώσεως συμβάσει, ὅτι, ἐπὶ ἐκποιήσεως τοῦ ἀκινήτου ἢ παραχωρήσεως ἐμπράγματος δικαίωματος, ἀποκλείοντος τὴν χρῆσιν τοῦ ἀκινήτου, ὁ νέος κτήτωρ θέλει ἔχει τὸ δικαίωμα ν' ἀποπέμψῃ τὸν μισθωτὴν, δὲν ὠρίσθῃ δέ τι περὶ ἀποζημιώσεως αὐτοῦ, αὕτη ρυθμίζεται κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον.

1641. Ἐπὶ μισθώσεως ἀστυκοῦ κτήματος ἡ ἀποζημιώσις τοῦ μισθωτοῦ συνίσταται εἰς τὸ ἐνοίκιον τοῦ ἐν ἄρθρῳ 1643 ὠρισμένου πρὸς ἐκκένωσιν τοῦ κτήματος χρόνου. Ἄλλ' ἐπὶ ἐργοστασίων, ἢ ἄλλων βιομηχανικῶν καταστημάτων ἀπαιτούντων μεγάλας προκαταβολάς, ἡ ἀποζημιώσις προσδιορίζεται διὰπραγματογνωμόνων.

1642. Ἐπὶ μισθώσεως ἀγροτικοῦ κτήματος ἡ ἀποζημιώσις συνίσταται εἰς τὸ τρίτον τοῦ μισθώματος τοῦ ὑπολοίπου τῆς μισθώσεως χρόνου.

1643. Ὁ νέος κτήτωρ τοῦ μεμισθωμένου πράγματος, ὁ ἔχων κατὰ τὰ ἀνωτέρω δικαίωμα ν' ἀποπέμψῃ τὸν μισθωτὴν, ὀφείλει νὰ εἰδοποιήσῃ αὐτὸν πρότερον περὶ τούτου, ἐπὶ μὲν βραχυτέρας τῶν ἐξ μηνῶν μισθώσεως, πρὸ ἐνὸς μηνός, ἐπὶ δὲ μακροτέρας, πρὸ τριῶν μηνῶν, ἀλλ' ἐπὶ ἀγροτικῶν κτημάτων ἡ εἰδοποίησις πρέπει νὰ γείνη τοῦλάχιστον πρὸ ἐνὸς ἔτους.

1644. Ὁ μισθωτὴς δὲν δύναται ν' ἀποπεμφθῇ, πρὶν καταβληθῇ αὐτῷ ἡ ὀφειλομένη ἀποζημιώσις, εἴτε παρὰ τοῦ ἐκμισθωτοῦ, εἴτε παρὰ τοῦ νέου κτήτορος.

1645. Τὰ ἐν τοῖς ἀμέσως προηγουμένοις ἐξ ἄρθροις δὲν ἐφαρμόζονται ἐπὶ μισθώσεως, μὴ ἀποδεικνυομένης δι' ἐγγράφου ἔχοντος βεβαίαν χρονολογίαν, ἐπιφυλαττομένου τοῦ τῆς

ἀποζημιώσεως δικαιώματος τοῦ μισθωτοῦ κατὰ τοῦ ἐκμισθώσαντος.

1646. Ἡ μίσθωσις ἀκινήτου ἐπὶ χρόνον μακρότερον τῶν ἐννέα ἐτῶν δὲν ἰσχύει πρὸς τρίτους, ὑπὲρ τὸν χρόνον τοῦτον, ἐὰν δὲν μεταγραφῇ τὸ τῆς μισθώσεως δημόσιον ἔγγραφον.

1647. Ὁ ἐπὶ ἐξωνήσει ἀγοραστής δὲν δύναται νὰ κάμῃ χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τῆς ἀποπομπῆς τοῦ μισθωτοῦ, πρὶν ἢ γενῇ ὀριστικὸς κύριος.

1648. Ἐὰν ἡ κυριότης τοῦ ἐκμισθωτοῦ, πρόσκαιρος οὖσα, ἀποσβεσθῇ διαρκούσης τῆς μισθώσεως, ὁ δὲ νέος δικαιοῦχος δὲν ἀναγνωρίζῃ τὴν μίσθωσιν, ὁ μισθωτὴς ἔχει δικαίωμα ἀποζημιώσεως, ἂν κατὰ τὴν σύναψιν τῆς μισθώσεως ἡγνῶει τὸ πρόσκαιρον τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκμισθωτοῦ.

B.

Μίσθωσις οἰκιῶν.

1649. Ὁ μισθωτὴς οἰκίας ὀφείλει νὰ ἔχῃ ἐν αὐτῇ ἀρκούντα ἔπιπλα, ἢ ν' ἀσφαλίσῃ τὸν ἐκμισθωτὴν διὰ τὸ μίσθωμα, ἄλλως δύναται ν' ἀποβληθῇ.

1650. Αἱ μικραὶ ἐπισκευαὶ, αἵτινες ἐν ἐλλείψει ἐναντίας συμφωνίας ἐπιβαρύνουσι τὸν μισθωτὴν, εἰσὶν αἱ κατὰ συνήθειαν ὡς τοιαῦται θεωρούμεναι, ἰδίως.

1.) Αἱ περὶ τὴν ἐστίαν, ἥτοι τὴν ἐσχάραν, τὸν μυχόν, τὰς παραστάδας καὶ τὰς πλάκας αὐτῆς.

2.) Αἱ διὰ τὸ κονίαμα τοῦ κάτω μέρους τῶν τοίχων τῶν δωματίων ἢ ἄλλων κατοικουμένων τόπων, εἰς ὕψος ἐνὸς μέτρου.

3.) Αἱ περὶ τὰς πλάκας ἢ πλινθοκεράμους τοῦ πατώματος τῶν δωματίων, ἐὰν τινὲς μόνον ἐξ αὐτῶν θραυσθῶσι.

4.) Αἱ περὶ τὰς ὑέλους τῶν παραθύρων, τὰς μὴ θρασθεΐσας ὑπὸ χαλᾶζης, ἢ ἄλλου ἐκτάκτου καὶ ἀνωτέρας δυνάμεως συμβεβηκότος.

5.) Αἱ περὶ τὰς θύρας, τὰ παράθυρα, καταπακτὰς τῶν ἐργαστηρίων, τοὺς σρόφιγγας, τοὺς ἐπιβλήτας καὶ τὰ κλεῖθρα.

1651. Αἱ ἔνεκα παλαιότητος ἢ ἀνωτέρας βίας μικραὶ ἐπισκευαὶ δὲν βαρύνουσι τὸν μισθωτὴν.

1652. Ὁ καθαρισμὸς τῶν φρεάτων καὶ τῶν ἀφοδευτικῶν

βοθρῶν εἶναι εἰς βάρος τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ἐν ἐλλείψει ἐναντίας συμφωνίας.

1653. Ἄν συνεφωνήθῃ ἐν τῇ τῆς μισθώσεως συμβάσει, ὅτι δύναται ὁ ἐκμισθωτὴς νὰ διαλύσῃ τὴν μίσθωσιν ἐπὶ ἰδίᾳ χρήσει τῆς οἰκίας, ὀφείλει οὗτος νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν μισθωτὴν κατὰ τὰς προθεσμίας τοῦ ἄρθρου 1643.

1654. Λυθείσης τῆς μισθώσεως ἐξ αἰτίας τοῦ μισθωτοῦ, ὀφείλει οὗτος τὸ μίσθωμα μέχρι νέας μισθώσεως καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀποζημίωσιν.

Γ'.

Μίσθωσις ἀγροτικῶν κτημάτων.

1655. Ἐὰν ἡ ἔκτασις τοῦ κτήματος εἶναι μείζων ἢ ἐλάσσων τῆς ἐν τῇ μισθώσει σημειωθείσης, ἐφαρμόζονται ἀναλόγως αἱ περὶ πωλήσεως διατάξεις τῶν ἄρθρων 1522 καὶ ἐπ. ὡς πρὸς τὴν αὐξήσιν ἢ μείωσιν τοῦ μισθώματος.

1656. Ἐὰν ὁ μισθωτὴς δὲν εἰσάγῃ τὰ πρὸς καλλιέργειαν τοῦ κτήματος ἀναγκαῖα κτήνη καὶ ἐργαλεῖα, ἐὰν δὲν καλλιεργῇ ποσῶς, ἢ δὲν καλλιεργῇ προσηκόντως τὸ κτῆμα, ἐὰν δὲν μεταχειρίζεται αὐτὸ, εἰς τὴν χρήσιν προσδιωρίσθῃ, καὶ ἐν γένει ἐὰν δὲν ἐκτελῇ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως, ἐντεῦθεν δὲ προξενῆται ζημία τῷ ἐκμισθωτῇ, δύναται οὗτος νὰ αἰτήσῃ ἀποζημίωσιν καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις διάλυσιν τῆς μισθώσεως.

1657. Ὁ μισθωτὴς χρεωστεῖ ν' ἀποταμιεύῃ τοὺς καρποὺς εἰς τὸν διὰ τῆς συμβάσεως ὠρισμένον τόπον.

1658. Ἐὰν ἐπὶ διετοῦς ἢ μακροτέρας μισθώσεως τὸ ὕλον, ἢ καὶ τὸ ἥμισυ τῶν καρπῶν καταστραφῇ ἐκ τυχηρῶν περιστατικῶν, ὁ μισθωτὴς δύναται νὰ αἰτήσῃ ἀνάλογον τοῦ μισθώματος μείωσιν, ὅταν ἡ ἀφθονία τῶν λοιπῶν συγκομιδῶν δὲν ἀποζημιῶσιν αὐτόν.

Ἡ αἴτησις περὶ ἐλαττώσεως πρέπει νὰ γίνηται εἰς τὸ τέλος τῆς μισθώσεως. Δύναται ὅμως τὸ δικαστήριον νὰ ἐπιδικάσῃ προσωρινῶς τοιαύτην αἴτησιν καὶ πρότερον.

1659. Ἐπὶ μονοετοῦς μισθώσεως γίνεται ὡσαύτως ἀνάλογος τοῦ μισθώματος μείωσις, ἐὰν οἱ καρποὶ ἀπωλέσθῃσαν καθόλου, ἢ τοῦλάχιστον κατὰ τὸ ἥμισυ.

1660. Τὰ δύο προηγούμενα ἄρθρα δὲν ἐφαρμόζονται, 1)

ἂν ἡ αἰτία τῆς ζημίας ὑπῆρχεν ἐν τῷ καιρῷ τῆς μισθώσεως καὶ ἦτο γνωστὴ τῷ μισθωτῇ.

2.) Ἄν ἡ ἀπώλεια τῶν καρπῶν συνέβη μετὰ τὴν συλλογὴν αὐτῶν, ἐξηρημένων τῶν ἐπιμόρτων μισθώσεων, ἐν αἷς ὁ ἐκμισθωτὴς συμμετέχει καὶ τότε τοῦ δυστυχήματος, πλὴν ἂν τοῦτο συνέβη μετὰ τὴν πρὸς παράδοσιν τοῦ γεωμόρου ὑπερμερίαν τοῦ μισθωτοῦ.

3.) Ἄν ὁ μισθωτὴς ἀνέλαβε τὰς ἐκ τῶν τυχηρῶν περιστάσεων ζημίας. Τοιαύτη ῥήτρα, ἂν δὲν ἀναφέρῃ «*πάσαν τυχηρὰν περίστασιν*», περιλαμβάνει μόνον τὰ συνήθη τυχηρὰ δυστυχήματα, οἷον χάλαζαν, παγετὸν, πρηστῆρα, ρυάδα, οὐχὶ δὲ καὶ τὰ ἔκτακτα, οἷον καταστροφὰς πολέμου, ἢ πλημμύρας μὴ συνήθεις ἐν τῷ τόπῳ.

1661. Ὁ ἀπερχόμενος μισθωτὴς ὀφείλει νὰ παράσχη εἰς τὸν διάδοχον αὐτοῦ τὰ πρόσφορα οἰκήματα καὶ ἄλλας εὐκολίας διὰ τὰς ἐργασίας τοῦ ἐπομένου ἔτους· ὡσαύτως ὀφείλει οὗτος νὰ παράσχη εἰς τὸν ἀπερχόμενον καὶ μετὰ τὴν ἐξοδὸν τοῦ τὰ πρόσφορα οἰκήματα καὶ ἄλλας εὐκολίας διὰ τὴν ἀνάλωσιν τῆς φορβῆς καὶ διὰ τὰς ὑπολειπομένας συγκομιδὰς. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις πρέπει νὰ τηρῶνται τὰ ἐπιτόπια ἔθνη.

1662. Ὁ ἀπερχόμενος μισθωτὴς ὀφείλει προσέτι ν' ἀφήσῃ τὰ τοῦ ἔτους ἄχυρα καὶ λιπάσματα, ὧν τὴν ἀξίαν λαμβάνει παρὰ τοῦ κυρίου, ἂν ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὸ κτήμα δὲν παρέλαβε τοιαῦτα.

Δ'.

Ἐπίμορτος μίσθωσις ἢ ἀγροληψία.

1663. Αἱ γενικαὶ καὶ αἱ περὶ μισθώσεως ἀγροτικῶν κτημάτων διατάξεις τοῦ παρόντος τμήματος ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ ἀγροληψίας, καθόσον δὲν τροποποιεῦνται διὰ τῶν ἐπομένων ἄρθρων.

1664. Ἡ ἀγροληψία ἀποδεικνύεται μόνον διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, τηρουμένης τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 1646.

1665. Ἐὰν διὰ τῆς συμβάσεως παρχωρηθῇ τῷ ἀγρολήπτη καὶ μερὶς κυριότητος τοῦ κτήματος, αἱ μὲν ἐκ τῆς μισθώσεως προκύπτουσαι ἐνοχικαὶ τῶν συμβαλλομένων σχέσεις δὲν μεταβάλλονται, αἱ δὲ ἐκ τῆς συγκυριότητος

ῥυθμίζονται κατὰ τὰς περὶ ἑταιρίας καὶ κοινωνίας γενικάς ἀρχάς.

1666. Ὁ ἀγρολήπτης καταβάλλει τὸ εἰς σταφυλὰς, εἰς οἶνον, εἰς δημητριακοὺς ἢ ἄλλους καρποὺς ὀφειλόμενον γεώ-
μορον κατὰ τὰ ἐπιτόπια ἔθιμα.

1667. Ἡ ἐξακρίβωσις, ἡ ἐκκαθάρισις καὶ ἡ εἰσπραξις τοῦ
εἰς ἐλαιόκαρπον ἢ ἔλαιον συνισταμένου γεωμόρου ἐνεργεῖται
κατὰ τοὺς ἐπιτοπίως ἰσχύοντας εἰδικοὺς νόμους, ἢ τὰ ἔθιμα.

1668. Αἱ πρὸς καλλιέργειαν συνήθεις δαπάναι βαρύνουσι
τὸν ἀγρολήπτην. Αἱ δ' ἑκτακτοὶ καταβάλλονται κατὰ τὰ
ἐπιτόπια ἔθιμα.

Οἱ ἔγγειοι φόροι βαρύνουσι τὴν παραγωγὴν καὶ διανέμον-
ται κατὰ λόγον τῆς ἐπὶ ταύτης συμμετοχῆς ἑκατέρου τῶν
συμβαλλομένων, προκαταβαλλόμενοι ὑπὸ τοῦ ἀγρολήπτου.

1669. Ὁ ἀγρολήπτης ὀφείλει, πρὶν ἢ ἐπιχειρήσῃ τὴν συγ-
κομιδὴν τῶν καρπῶν, νὰ εἰδοποιήσῃ περὶ τούτου τὸν ἀγρο-
δεσπότην, κατὰ τὰ ἐπιτόπια ἔθιμα. Ἄλλως, πρὸς ἐξεύρεσιν
τοῦ ἀνήκοντος τῷ ἀγροδεσπότη γεωμόρου ἐκ τῶν παραχθέν-
των καρπῶν, ἐπιβάλλεται τούτῳ ἐκτιμητικὸς ὄρκος κατὰ
τὸ ἄρθρον 383 τῆς πολιτ. δικονομίας, τηρουμένης, ὡς πρὸς
τὴν συγκομιδὴν τοῦ ἐλαιοκάρπου, τῆς διατάξεως τοῦ ἁρθρου
1667.

1670. Ἀπαγορεύεται τῷ ἀγρολήπτη, νὰ μεταμισθώσῃ
τὸ κτῆμα, ἢ νὰ ἐκχωρήσῃ πρὸς ἄλλον τὴν ἀγροληψίαν, ἐκτὸς
ἂν τοῦτο ἐπετράπη αὐτῷ διὰ τῆς συμβάσεως.

Ἐπὶ παραβάσεως ὁ ἀγροδεσπότης δικαιούται ν' ἀναλάβῃ
τὸ κτῆμα, ὁ δὲ ἀγρολήπτης εὐθύνεται διὰ τὴν ἐκ τῆς ἀθε-
τήσεως τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως προσελθοῦσαν τῷ ἀγροδε-
σπότη ζημίαν.

1671. Ἡ ἀγροληψία παύει παρελθόντος τοῦ διὰ τῆς συμ-
βάσεως, ἢ ὑπὸ τοῦ νόμου ἐν ἁρθρῷ 1629 ὠρισμένου χρόνου.
Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ὁ ἀγρολήπτης δικαιούται ν' ἀπο-
ζημιωθῇ διὰ βελτιώσεις μὴ προβλεπομένας ἐν τῷ συμβο-
λαίῳ, ἐφ' ὅσον αὗται χρησιμεύουσιν εἰς τὴν καλλιέργειαν
καὶ ἠύξησε δι' αὐτῶν ἡ ἀξία τοῦ κτήματος.

1672. Ἐπὶ ἀγροληψίας δὲν χωρεῖ σιωπηρὰ ἀναμίσθωσις.

1673. Ἐὰν ὁ ἀγρολήπτης ἔχῃ μερίδα κυριότητος, αἱ
μετὰ τὴν λύσιν τῆς ἀγροληψίας περαιτέρω σχέσεις τῶν συγ-

κυρίων, ἂν δὲν ἐκανονίσθησαν διὰ τῆς συμβάσεως, ρυθμίζονται κατὰ τὰς περὶ κοινωνίας διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου.

1674. Ἐπὶ ἀγροληψίας μακροτέρας τῶν ἐννέα ἐτῶν, ὁ ἀγρολήπτης δύναται νὰ παραιτηθῇ τῆς ἀγροληψίας· ἀλλ' ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ οὐδεμία ὀφείλεται αὐτῷ ἀποζημίωσις λόγῳ βελτιώσεων, οὐδ' ἀπαλλάσσεται τῆς καταβολῆς τῶν καθυστερουμένων γεωμόρων.

1675. Ὁ ἀγρολήπτης, ὁ παραλαβὼν κτῆμα χέρσον, ἵνα καταστήσῃ αὐτὸ παραγωγόν, ἢ κτῆμα καλλιεργημένον ἵνα βελτιώσῃ τὴν κατάστασιν αὐτοῦ, καὶ μὴ ἐπιχειρήσας τὴν ἐκτέλεσιν τῶν συμπεφωνημένων κατὰ τὰ δύο ἐπακόλουθα τῆς συμβάσεως ἔτη, κηρύσσεται ἔκπτωτος παντὸς δικαιώματος καὶ ἀποβάλλεται τοῦ κτήματος κατ' αἵτησιν τοῦ ἀγροδεσπότου.

1676. Ἐπίσης δύναται νὰ κηρυχθῇ ἔκπτωτος παντὸς δικαιώματος καὶ ν' ἀποβληθῇ τοῦ κτήματος ὁ ἀγρολήπτης, ἐὰν παρμελῇ ἐντελῶς τὴν καλλιέργειαν αὐτοῦ, ἢ ὅπωςδήποτε χειροτερεύσῃ σπουδαίως τὴν κατάστασιν τοῦ κτήματος. Ἀλλὰ δύναται ν' ἀποφύγῃ τὴν ἔκπτωσιν, ἀποκαθιστῶν τὰ πράγματα, ἐντὸς συντόμου ὑπὸ τοῦ δικαστηρίου τασσομένης προθεσμίας, καὶ παρέχων ἀποχρῶσαν ἐγγύησιν διὰ τὸ μέλλον.

1677. Ἐὰν ὁ ἀγρολήπτης ἐπὶ τριετία συναπτῇ, ἢ ἐπὶ δύο συνεχεῖς συγκομιδὰς, ἐπὶ καρπῶν παραγομένων κατὰ διετίαν, καθυστερήσῃ τὴν καταβολὴν τοῦ γεωμόρου, κηρύσσεται ἔκπτωτος παντὸς δικαιώματος καὶ ἀποβάλλεται τοῦ κτήματος, κατ' αἵτησιν τοῦ ἀγροδεσπότου, ὑποχρεομένου ν' ἀποζημιώσῃ αὐτὸν διὰ τὰς ἐπενεχθείσας λόγῳ τῆς καλλιεργείας τοῦ κτήματος βελτιώσεις, τὰς μὴ προβλεπομένας ἐν τῷ συμβολαίῳ, καταβάλλων ἢ τὰς γενομένας δαπάνας, ἢ τὸ ποσόν, καθ' ὃ ἠὔξησεν ἡ ἀξία τοῦ κτήματος.

1678. Αἱ μεταξὺ ἀγροδεσπότου καὶ ἀγρολήπτου εἰδικώτεραι σχέσεις, αἱ μὴ προβλεπόμεναι ὑπὸ τοῦ παρόντος νόμου, κανονίζονται κατὰ τὰ ἐπιτόπια ἔθιμα.

1679. Αἱ περὶ διαλύσεως τῶν προγενεστέρων τοῦ παρόντος νόμου ἀγροληψιῶν εἰδικαὶ διατάξεις τῶν νόμων ΣΜΑ' καὶ ΣΕΗ'. τηροῦνται ἐν ἰσχύϊ.

ΤΜΗΜΑ Δ'.

Μίσθωσις ὑπηρεσίας.

Α'.

Γενικαὶ διατάξεις.

1680. Μίσθωσις ὑπηρεσίας εἶναι σύμβασις, δι' ἧς ὑποχρεοῦται τις νὰ πράξῃ τι ὑπὲρ ἄλλου ἀντὶ μισθοῦ.

1681. Ὁ μισθὸς συνίσταται συνήθως εἰς χρήματα· ὀφείλεται δὲ οὗτος καὶ ἂν δὲν ἐγένετο ῥητὴ περὶ αὐτοῦ συμφωνία, ὅταν ὥς ἐκ τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ ὑπηρετοῦντος, ἢ ἐκ τῶν περιστάσεων συνάγεται, ὅτι ἡ ὑπηρεσία δὲν ἐχορηγήθη δωρεάν.

1682. Ὁ τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ ἐκμισθὼν ὀφείλει νὰ παράσχω αὐτὴν αὐτοπροσώπως, ἐκτὸς ἂν ἄλλο τι ὠρίσθῃ, ἢ ἐκ τῶν περιστάσεων συνάγεται· ὁ θάνατος αὐτοῦ λύει τὴν μίσθωσιν.

1683. Ἡ διάρκεια τῆς ὑπηρεσίας, ἐν ἐλλείψει ῥητῆς συμφωνίας, ὀρίζεται ἐκ τοῦ εἵδους τῆς ὑπηρεσίας, ἢ τοῦ χρόνου, δι' ὃν προσδιωρίσθῃ ὁ μισθός. Ἐὰν μετὰ τὴν λήξιν τῆς μίσθώσεως ἐξακολουθῇ ἡ σχέσις αὕτη, ἡ μίσθωσις παρατείνεται, ἐφ' ὅσον οὐδέτερος τῶν συμβαλλομένων δηλώσῃ ἐναντίαν θέλησιν.

1684. Ἐὰν ὑποχρεωθῇ τις νὰ ὑπηρετῇ ἐφ' ὅρου ζωῆς, εἴτε ἐκυτοῦ, εἴτε ἄλλου, δύναται κατὰ πάντα χρόνον νὰ δηλώσῃ, ὅτι διαλύει τὴν σύμβασιν· ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ μίσθωσις παύει μετὰ παρέλευσιν ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς δηλώσεως.

1685. Ὁ μισθὸς πρέπει νὰ καταβάλληται κατὰ τὸ πέρας τῆς ὑπηρεσίας, εἰ μὴ ἄλλο τι ὠρίσθῃ, ἢ συνειθίζεται, ἢ ἐκ τῶν περιστάσεων συνάγεται.

Ἄν ὁ μισθὸς ὠρίσθῃ κατὰ χρονικὰ διαστήματα, καταβάλλεται ἐν τέλει ἐκάστου αὐτῶν.

1686. Ὁ μισθωτὴς χρεωστεῖ τὸν μισθὸν, καὶ τοι μὴ μεταχειρισθεὶς τὴν ὑπηρεσίαν, εἰς ἣν ὁ ὑπηρετῶν παρέσχεν ἐκὺτὸν πρόθυμον.

1687. Εἰς δίκας μεταξὺ τοῦ κυρίου καὶ τῶν ὑπηρετῶν, ἢ ἐργατῶν αὐτοῦ, δύναται τὸ δικαστήριον νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸν κύριον τὴν ἐμμέριτον ἀπόδειξιν περὶ τοῦ ποσοῦ τοῦ μισθοῦ καὶ τῶν γενομένων ἤδη πληρωμῶν αὐτοῦ.

1688. Οἱ ἐπὶ μισθῷ ἀναλαμβάνοντες τὴν κατὰ γῆν ἢ διὰ θαλάσσης μετακόμισιν πραγμάτων ὑπόκεινται ὡς πρὸς τὴν φύλαξιν καὶ διατήρησιν αὐτῶν εἰς τὰς αὐτάς ὑποχρεώσεις, ὡς καὶ οἱ ξενοδόχοι. Εἰσὶν ὑπεύθυνοι περὶ τῆς ἀπώλειας ἢ βλάβης τῶν πραγμάτων, ἐκτὸς ἂν ἀποδείξωσιν, ὅτι ἡ ἀπώλεια ἢ βλάβη προῆλθεν ἐκ τύχης.

1689. Ἡ εὐθύνη αὐτῶν ἄρχεται, ἀφ' ἧς φορτωθῶσι τὰ πράγματα, ἢ παραδοθῶσιν αὐτοῖς πρὸς φόρτωσιν.

B'.

Ἑργοδοσία.

1690. Ἡ σύμβασις, δι' ἧς ἀναδέχεται τις τὴν ἐκτέλεσιν ἔργου, οἰκοδομῆς, ἢ ἄλλου κατασκευάσματος, ἀντὶ μισθοῦ, διέπεται ἐν γένει ὑπὸ τῶν περὶ μισθώσεως ὑπηρεσίας ὁρισμῶν.

1691. Ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς χορηγῇ καὶ τὸ ἀναγκαῖον πρὸς τὸ ἔργον ὕλικόν, αὐτὸς φέρει τὸν κίνδυνον τοῦ πράγματος μέχρι τῆς παραδόσεως, ἐφόσον δὲν κατέστη ὑπερήμερος ὁ ὑπὲρ οὗ κατασκευάσθη τὸ ἔργον.

1692. Ἐὰν ὁ ἐκμισθωτὴς παρέχῃ μόνον τὴν ἐργασίαν, δὲν ἐνέχεται διὰ τὴν πρὸ τῆς παραδόσεως τυχηρὰν ἀπώλειαν τοῦ πράγματος· ἀλλὰ τότε δὲν λαμβάνει καὶ αὐτὸς μισθὸν, ἐκτὸς ἂν ἡ ἀπώλεια προῆλθεν ἐξ ἐλαττώματος τῆς ὕλης ἀγνώστου αὐτῷ, ἢ μετὰ τὴν ὑπερημερίαν τοῦ ἐργοδότη.

1693. Ὁ ἐργολάβος, ὁ καθ' ὅρισμένον σχέδιον καὶ κατ' ἀποκοπὴν ἀναδεχόμενος ἔργον τι, δὲν δύναται νὰ αἰτήσῃ αὐξήσιν τοῦ μισθώματος, λόγῳ αὐξήσεως τῶν ἡμερομισθίων ἢ τῆς τιμῆς τοῦ ὕλικου, οὐδὲ λόγῳ μεταβολῶν ἢ προσθηκῶν γενομένων εἰς τὸ σχέδιον, περὶ ὧν δὲν ὑπάρχει ἔγγραφος ἔγκρισις τοῦ κυρίου, καὶ συμφωνία περὶ τοῦ τιμήματος τῶν μεταβολῶν ἢ προσθηκῶν.

1694. Τὸ μίσθωμα πληρόνεται μετὰ τὴν περὰ τῶσιν τοῦ ἔργου· ἐκτὸς ἂν συμφωνήθῃ ἡ καταβολὴ νὰ γίνηται κατὰ λόγον τῆς προόδου τῆς ἐργασίας, ἥτοι κατὰ μέτρον, σταθμὸν, ἡμέρας ἢ ἄλλως.

1695. Ἐὰν τὸ ἔργον καταστραφῇ πρὸ τῆς περὰ τῶσιν ἢ μετ' αὐτὴν, ἢ δὲ καταστροφὴ προῆλθεν ἐξ ἐλαττώματος τῆς δοθείσης ὕλης, ἢ τοῦ διαγραφέντος αὐτῷ τρόπου τῆς ἐκτελέσεως, δύναται ὁ ἐργολάβος, ἐὰν ἠγνῶσι τὸ ἐλάττωμα, ἢ

γινώσκων αὐτὸ ἔκαμεν εἰς τὸν ἐργοδότην τὰς ἀνηκούσας παρατηρήσεις, νὰ αἰτήσῃ τὸν μισθὸν κατὰ λόγον τῆς γενομένης ἐργασίας, καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῶν μὴ περιλαμβανομένων εἰς τὸν μισθὸν δαπανῶν αὐτοῦ. Ἐὰν ὅμως τὸ ἔργον καταστραφῇ διὰ σφάλμα τοῦ ἐργολάβου ἢ δι' ἐλάττωμα τοῦ παρ' αὐτοῦ δοθέντος ὕλικου, ἐνέχεται οὗτος εἰς ἀποζημιώσεις.

1696. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης μετὰ τὴν περάτωσιν τοῦ ἔργου ἐγκρίνῃ αὐτὸ ῥητῶς ἢ σιωπηλῶς, δὲν δύναται πλέον νὰ ἔχῃ ἀξιώσεις κατὰ τοῦ ἐργολάβου, εἰμὴ μόνον δι' ἐλλείψεις κεκρυμμένας ἐν καιρῷ τῆς ἐγκρίσεως. Ἡ ἔνεκα τοιούτων ἐλλείψεων ἀγωγή παραγράφεται ἐντὸς δέκα ἐτῶν ἀπὸ τῆς ἐγκρίσεως.

1697. Ἐπὶ οἰκοδομῶν ἢ ἄλλων κτισμάτων ὁ ἐργολάβος ἐνέχεται καὶ μετὰ τὴν ἐγκρισιν, ἐὰν τὸ ἔργον προφανῶς κινδυνεύῃ νὰ κρημνισθῇ, ἢ ἐκρημνίσθῃ καθόλου ἢ ἐν μέρει ἐντὸς δέκα ἐτῶν ἀπὸ τῆς περατώσεως αὐτοῦ ἔνεκεν ἐλαττώματος τῆς κατασκευῆς ἢ τοῦ ἐδάφους. Ἡ ἔνεκα τῆς εὐθύνης ταύτης ἀγωγή παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν δύο ἐτῶν, ἀφ' ἧς ἐπῆλθεν ἡ καταστροφή, ἢ ὁ κίνδυνος αὐτῆς.

1698. Ὁ ἐργολάβος εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰς πράξεις ἐκείνων, οὓς μεταχειρίζεται.

1699. Ὁ ἐργοδότης δύναται κατὰ πάντα χρόνον ν' ἀποστῇ τῆς συμβάσεως, ἀποζημιῶν τὸν ἐργολάβον διὰ τὴν καταβληθεῖσαν ἤδη ἐργασίαν καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ γενόμενα ἐξοδα, ὡς καὶ διὰ τὸ διαφυγὸν κέρδος.

1700. Ἄν ἡ ἐργοδοσία συνήφθῃ ἐπὶ τῇ βάσει προϋπολογισμοῦ συνταχθέντος παρὰ τοῦ ἐργολάβου, χωρὶς ὅμως οὗτος νὰ ἐγγυηθῇ περὶ τῆς ἀκριβείας αὐτοῦ, δύναται ὁ ἐργοδότης ν' ἀποστῇ τῆς συμβάσεως, ἐὰν προϊόντος τοῦ ἔργου δειχθῇ, ὅτι ὁ προϋπολογισμὸς ἐγένετο ὑπὲρ τὸ δέον μικρός. Ἐν ταιαύτῃ περιπτώσει ἀποδίδει τῷ ἐργολάβῳ μόνον τὴν ἀξίαν τῶν ἐργασιῶν καὶ δαπανῶν αὐτοῦ.

1701. Ὁ θάνατος τοῦ ἐργολάβου διαλύει τὴν μίσθωσιν· οἱ διάδοχοι δὲ αὐτοῦ δύναται νὰ αἰτήσωσι παρὰ τοῦ ἐργοδότου τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἀξίας τῶν γενομένων ἤδη ἔργων ἢ τοῦ παρεσκευασμένου ὕλικου, ἐὰν τὰ ἔργα ταῦτα ἢ τὸ ὕλικὸν δύνανται νὰ τῷ χρησιμεύσωσιν.

1702. Οἱ ξυλουργοὶ, κτίσται καὶ λοιποὶ ἐργάται, οὓς ὁ

ἐργολάβος μεταχειρίζεται πρὸς κατασκευὴν οἰκοδομῆς ἢ ἄλλου ἔργου, ἔχουσιν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐργοδότου μέχρι τοῦ ποσοῦ, ὅπερ οὗτος ὀφείλει τῷ ἐργολάβῳ.

Γ'.

Κτηνοληψία.

1703. Ἡ σύμβασις, δι' ἧς λαμβάνει τις κτήνη, ἵνα φυλάττῃ αὐτὰ, τρέφῃ καὶ ἐπιμελῇται, μετέχων πῶν τε αὐξημάτων καὶ τῶν ἀπωλειῶν αὐτῶν, κρίνεται κατὰ τοὺς ὅρους τῆς συμβάσεως, ἢ τὰ ἐπιτόπια ἔθιμα, καὶ ἐν ἐλλείψει τούτων κατὰ τὰς ἐπομένους διατάξεις.

1704. Ἀντικείμενον τῆς κτηνοληψίας δύνανται νὰ γενῶσι παντὸς εἶδους κτήνη, δεκτικὰ πολλαπλασιασμοῦ, ἢ χρήσιμα εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον.

1705. Ἡ ἐν ἀρχῇ τῆς μισθώσεως γενομένη διατίμησις τῶν κτηνῶν δὲν μεταβιβάζει τὴν κυριότητα, ἀλλὰ χρησιμεύει μόνον εἰς προσδιορισμὸν τοῦ κέρδους ἢ τῶν ζημιῶν κατὰ τὴν λήξιν ἢ διάλυσιν τῆς μισθώσεως.

1706. Ἡ διάρκεια τῆς μισθώσεως, εἰς δὲν ὠρίσθη ἄλλως, εἶναι τριετής· ἀλλὰ δύναται ἢ μίσθωσις νὰ διαλυθῇ καὶ πρότερον, ἂν ὁ λήπτης δὲν εκπληροῖ τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ.

1707. Τὰ ἔρια καὶ ἡ γονὴ τῶν κτηνῶν ἀνήκουσιν ἐξ ἡμισείας εἰς τὸν λήπτην καὶ εἰς τὸν κτηνοδότην, ἀλλὰ τὸ γάλα, ἡ κόπρος καὶ ὁ κάματος τῶν ζώων ἀνήκουσιν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν λήπτην.

1708. Ὁ λήπτης ὀφείλει νὰ ἐπιμελῇται τὰ κτήνη ὡς ἐπιμελής.

1709. Ἡ ἐκ τυχεροῦ συμβεβηκότος ἀπώλεια πάντων τῶν ζώων, ἂν δὲν ἐδόθησαν σιδηροκέφαλα ἢ ἀύροφα, εἶναι εἰς βάρος τοῦ κτηνοδότου, ἢ δὲ ἀπώλεια μέρους μόνον αὐτῶν πέπει ν' ἀναπληροῦται ἐκ τῶν γεννήσεων τῶν ἀκολούθων ἐτῶν.

Τὸ τυχερὸν συμβεβηκὸς χρεωστεῖ ν' ἀποδείξῃ ὁ λήπτης, τὴν δὲ ὑπαίτιον ἀπώλειαν, ὁ κτηνοδότης.

1710. Ὁ λήπτης ὀφείλει λόγον τῶν δερμάτων τῶν τυχωρῶς ἀπολεσθέντων ζώων.

1711. Οὔτε ὁ κτηνοδότης, οὔτε ὁ λήπτης δύναται νὰ ἐκποιήσῃ τι, εἴτε ἐκ τοῦ κεφαλαίου, εἴτε ἐκ τοῦ αὐξήματος τῶν κτηνῶν, ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ἐτέρου· ἀλλὰ κατὰ

τοῦ καλῆ πίστει νομέως δὲν χωρεῖ διεκδίκησις, οὐδὲ δύναται οἱ πιστωταὶ τοῦ κτηνοδότου, ἢ οἱ παρ' αὐτοῦ ἀγοράσαντες ν' ἀνατρέψωσι τὴν μίσθωσιν, ἐὰν αὕτη ἀποδεικνύεται δι' ἐγγράφου ἔχοντος βεβαίαν χρονολογίαν.

1712. Ἡ μίσθωσις κτηνῶν, ἡ πρὸς τὸν μισθωτὴν ἀκινήτου κτήματος γινομένη, πρέπει νὰ κοινοποιῇται ἐγγράφως πρὸς τὸν ἐκμισθώσαντα τὸ κτῆμα, ἄλλως οὗτος δύναται νὰ κατὰσχῃ τὰ κτήνη διὰ τὸ ὀφειλόμενον μίσθωμα.

1713. Ὁ λήπτης εἶναι ὑπόχρεως νὰ προειδοποιῇ τὸν κύριον περὶ τοῦ χρόνου τῆς κουρᾶς τῶν κτηνῶν.

1714. Ἐν τέλει τῆς μισθώσεως, ἡ κατὰ τὴν διάλυσιν αὐτῆς, γίνεται νέα τῶν κτηνῶν διατίμησις καὶ λαμβάνει ὁ κτηνοδότης ἀφ' ἐκάστου εἵδους τὰ ἀνήκοντα αὐτῷ κατὰ τὴν πρώτην διατίμησιν, τὸ δὲ περίσσευμα διανέμεται.

1715. Ἐὰν δὲν ἐξαρκῶσι τὰ ὑπάρχοντα κτήνη πρὸς συμπλήρωσιν τῆς πρώτης διατιμήσεως, ὁ κτηνοδότης λαμβάνει αὐτὰ μόνον, μὴ ἐνεχομένου τοῦ λήπτου διὰ τὴν τυχηρὰν ζημίαν.

1716. Μισθωθέντος ἀγροτικοῦ κτήματος μετὰ τῶν ὑπηρετούντων ἐν αὐτῷ κτηνῶν, ὁ μισθωτὴς ὀφείλει, κατὰ τὴν λήξιν ἢ διάλυσιν τῆς μισθώσεως, νὰ ἐπιστρέψῃ ἴσης ἀξίας κτήνη κατὰ τὴν διατίμησιν αὐτῶν.

Ἡ διατίμησις δὲν μεταφέρει τὴν κυριότητα εἰς τὸν μισθωτὴν, ἀλλὰ μόνον τὴν τυχηρὰν ἀπώλειαν αὐτῶν. Ἐκ τοῦ προϊόντος τῶν κτηνῶν δὲν ἀπολαμβάνει ἄλλην ὠφέλειαν ὁ ἐκμισθωτὴς τοῦ κτήματος, εἰμὴ ὅτι ἡ κόπρος πρέπει νὰ δαπανᾷται εἰς αὐτό.

ΤΜΗΜΑ Ε'.

Ἑταιρίαι.

Α'.

Γενικαὶ διατάξεις.

1717. Ἡ ἑταιρία εἶναι σύμβασις, δι' ἧς δύο ἢ πλείονες ἐνοῦνται, ἵνα διὰ κοινῆς συνεισφορᾶς πορισθῶσι κοινὴν ὠφέλειαν.

1718. Πᾶσα ἑταιρία πρέπει νὰ ἔχῃ σκοπὸν θεμιτὸν, καὶ συνιστᾶται ἐπὶ κοινῇ τῶν ἑταίρων ὠφελείᾳ. Ἐκαστος ἑταῖρος πρέπει νὰ εἰσφέρῃ, ἢ χρήματα, ἢ ἄλλα πράγματα, ἢ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ.

1719. Τὰ ἐνταῦθα περὶ ἑταιριῶν ὀριζόμενα ἐφαρμόζονται

καὶ εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐταιρίας, καθ' ὅσον δὲν ἀντίκεινται εἰς τὸν ἐμπορικὸν νόμον καὶ τὰ ἐμπορικὰ ἔθιμα.

Β'.

Εἶδη τῶν ἐταιριῶν.

1720. Αἱ ἐταιρίαι εἰσὶ καθολικαί, ἢ μερικαί· αἱ καθολικαὶ ὑποδιαίρουνται εἰς ἐταιρίας ἀπάντων τῶν παρόντων ἀγαθῶν καὶ εἰς ἐταιρίας ἀπάντων τῶν κερδῶν.

1721. Ἐταιρία ἀπάντων τῶν παρόντων ἀγαθῶν ὑπάρχει, ὅταν οἱ ἐταῖροι καταθέτωσιν ἐν κοινῷ ἅπασαν τὴν ἐνεστώσαν περιουσίαν αὐτῶν, κινητὴν καὶ ἀκίνητον, καὶ ἀπάσας τὰς ἐξ αὐτῆς δυνατὰς ὠφελείας. Ἀλλὰ καὶ ὠφέλειαι ἄλλοθεν προσερχόμεναι δύναται νὰ συμφωνηθῇ νὰ γίνωνται ἐταιρικαί.

Ὅ,τι περιέλθῃ τυχὸν εἰς τινὰ ἐταῖρον ἐκ κληρονομίας, κληροδοσίας, ἢ δωρεᾶς, γίνεται κοινὸν μόνον κατ' ἐπικαρπίαν, ἀπαγορευομένης τῆς συμφωνίας νὰ καταστῇ κοινὴ καὶ ἡ κυριότης.

1722. Ἡ καθολικὴ ἐταιρία τῶν κερδῶν περιλαμβάνει παντὸς εἶδους κέρδος διὰ τῆς φιλοπονίας τῶν ἐταίρων προσποριζόμενον. Ὅσα κινητὰ εἶχον οἱ ἐταῖροι κατὰ τὴν συνομολόγησιν τῆς ἐταιρίας, γίνονται ὡσαύτως ἐταιρικά, τῶν δὲ ἀκινήτων μόνῃ ἡ ἐπικαρπία καθίσταται κοινή.

1723. Ἡ σύμβασις καθολικῆς ἐταιρίας, μὴ περιέχουσα ἄλλην τινὰ ἐξήγησιν, ἐμφαίνει ἐταιρίαν καθολικὴν κερδῶν.

1724. Ἐταιρία καθολικὴ, εἴτε τοῦ ἐνὸς εἴτε τοῦ ἐτέρου εἶδους, δύναται νὰ συστηθῇ μόνον μεταξὺ προσώπων ἱκανῶν νὰ ποιῶσιν ἑαυτοῖς ἀμοιβαίας δωρεάς, καὶ εἰς αὐτὰς δὲν ἀπαγορεύεται ἡ παροχὴ ἀμοιβαίων ὠφελειῶν πρὸς βλάβην ἄλλων.

1725. Μερικὴ ἐταιρία εἶναι ἡ δι' ἧς γίνονται κοινὰ ὠρισμένα μόνον πράγματα, ἢ κατὰ κυριότητα, ἢ κατὰ χρῆσιν, ἢ κατὰ κάρπωσιν.

1726. Μερικὴ ὡσαύτως ἐταιρία εἶναι ἡ ἔχουσα ἀντικείμενον ὠρισμένην τινὰ ἐπιχείρησιν, ἢ τὴν ἐξάσκησιν ἐπιτηδεύματος ἢ ἐπαγγέλματος τινος.

Γ'.

Σχέσεις τῶν ἐταίρων.

α.) Πρὸς ἀλλήλους.

1727. Ἡ ἐταιρία, ἐὰν μὴ ὠρισθῇ ἄλλο τι, ἄρχεται ἀπὸ

τῇ καταρτίσει τῆς συμβάσεως, καὶ διαρκεῖ ἐφ' ὅλον τὸν βίον τῶν ἐταίρων. Ἐὰν δὲ ἡ ἐταιρία ἔχῃ ἀντικείμενον ἐπιχειρήσιν τινα, ἡ διάρκεια αὐτῆς προσδιορίζεται ἐκ τῆς διαρκείας τῆς ἐπιχειρήσεως.

1728. Ὁ ἐταῖρος εἶναι πρὸς τὴν ἐταιρίαν ὀφειλέτης τῆς εἰσφορᾶς, ἣν ὑπεσχέθη, καὶ εὐθύνεται διὰ τὴν ἐκνίκησιν αὐτῆς, ἂν συνίστατο εἰς εἰδικῶς ὠρισμένον πρᾶγμα, ὡς πωλητῆς πρὸς ἀγοραστήν.

1729. Ὁ μὴ καταβαλὼν ἐγκαίρως τὴν εἰς χρήματα εἰσφορὰν αὐτοῦ ἐταῖρος ὀφείλει τῇ ἐταιρίᾳ, ἄνευ μηνύσεως, τὸν νόμιμον τόκον, ἀφ' ἧς ἔπρεπε νὰ καταβάλλῃ. Ὡσαύτως ἂν ἠνάλωσεν ἐταιρικά χρήματα εἰς ἰδίας χρείας, ἢ εἰσπράξας τοιαῦτα δὲν ἀπέδωκεν ἐγκαίρως, ὀφείλει τὸν τόκον, ἀφ' ἧς μετεχειρίσθη αὐτὰ, ἢ ἡμέλησε ν' ἀποδώσῃ. Δύναται δὲ κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ καταδικασθῇ καὶ εἰς μείζονα ἀποζημίωσιν.

1730. Ὁ ὀφείλων ὡς εἰσφορὰν τὴν ἑαυτοῦ φιλοπονίαν ἐταῖρος δίδει λόγον τῇ ἐταιρίᾳ τῶν ἐξ αὐτῆς ὀφειλειῶν.

1731. Ὁ ἐταῖρος ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς ἐταιρίας, οἷαν καὶ εἰς τὰς ἰδίας καταβάλλει ἐπιμέλειαν.

1732. Ὅ,τι ὁ ἐταῖρος λάβῃ παρὰ τοῦ κοινοῦ ἑαυτοῦ καὶ τῆς ἐταιρίας ὀφειλέτου, χρεωστεῖ, ἐὰν ἀμφοτέρω τὰ χρέη ἦναι ληξιπρόθεσμα, νὰ καταλογίσῃ ἢ ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν ἐταιρικὴν ἀπαίτησιν, ἢ συμμέτρως εἰς ἀμφοτέρω· πᾶσα ἐναντία δῆλωσις αὐτοῦ δὲν ἰσχύει.

1733. Ὁ ἐξ ἐταιρικῆς ἀπαιτήσεως εἰσπράξας τὸ ἀνῆκον αὐτῷ ἐταῖρος ὀφείλει, καταστάντος ἔπειτα τοῦ ὀφειλέτου ἀφερεγγίου, νὰ εἰσενέγκῃ εἰς τὴν ἐταιρίαν τὸ ληφθὲν, καὶ ἂν τυχὸν ἔδωκε ῥητῶς ἐξόφλησιν διὰ τὸ ἑαυτοῦ μέρος.

1734. Ὁ ἐταῖρος, ὅστις ἐξ ὑπαιτιότητος ἐπροξένησε ζημίαν τῇ ἐταιρίᾳ, ὀφείλει ἀποζημιῶσιν, καὶ δὲν δύναται νὰ συμψηφίσῃ, ἢν τυχὸν ἄλλοτε παρέσχεν αὐτῇ ὠφέλειαν.

1735. Πράγματα, μὴ ἀναλίσκόμενα διὰ τῆς χρήσεως καὶ κατ' ἐπικαρπίαν μόνον καταβληθέντα τῇ ἐταιρίᾳ, κινδυνεύουσι τῷ κυρίῳ αὐτῶν. Ἐὰν ὅμως τὰ πράγματα ταῦτα ἀναλίσκωνται διὰ τῆς χρήσεως, ἢ χειροτερεύουσι φυλαττόμενα, ἢ ὠρίσθησαν διὰ πώλησιν, ἢ κατεβλήθησαν διατετιμημένα, κιν-

δυνεύουσι τῇ εταιρίᾳ. Τοῦ διατετιμημένου πράγματος λαμβάνει ὁ ἐταῖρος τὴν διατίμησιν μόνον.

1736. Ὁ ἐταῖρος, ὁ δι' εταιρικὰς ὑποθέσεις καταβαλὼν δαπάνας, ἢ ἀναδεχθεὶς καλῇ τῇ πίστει ὑποχρεώσεις, δικαιούται νὰ αἰτήσῃ παρὰ τῶν συνεταίρων ἀνάλογον τῶν δαπανῶν καὶ τοῦ τόκου ἀπόδοσιν, καὶ ἀνάλογον ἀπὸ τῶν ὑποχρεώσεων ἀπαλλαγὴν.

Ὡσαύτως ἔχει ἀγωγὴν ἀποζημιώσεως διὰ τὴν μετὰ τῆς διαχειρίσεως αὐτοῦ συνεχομένην τυχηρὰν ζημίαν.

1737. Ἐὰν ἐταῖρος, ἔχων ἐξ αἰτίας εταιρικῆς ἀπαίτησιν καθ' ὅλων τῶν λοιπῶν ἐταίρων, δὲν δυνηθῇ, καίτοι ἐπιμεληθεὶς, νὰ εἰσπράξῃ τὸ εἰς τινὰ ἐταῖρον ἐπιβάλλον μέρος τῆς ἀπαιτήσεως διὰ τὸ ἀφερέγγυον αὐτοῦ, ἢ ἐντεῦθεν ζημία διανέμεται μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῶν εὐπόρων ἐταίρων κατὰ λόγον τῆς εἰς τὰς ζημίας μετοχῆς ἐκάστου.

Ἐπίσης ἐὰν ἐξ αἰτίας εταιρικῆς ἔχωσιν ἀπαίτησιν πλείονες ἐταῖροι κατὰ συνεταίρου, τινὲς δὲ μόνον ἔλαβον τὸ ἐπιβάλλον αὐτοῖς ἢ καὶ ὀλιγώτερον, οἱ δὲ ἄλλοι διὰ τὸ ἀφερέγγυον τοῦ ὀφειλέτου καὶ τοὶ ἐπιμεληθέντες δὲν ἔλαβον, τὸ ληφθὲν διανέμεται μεταξὺ πάντων κατὰ λόγον τῆς εἰς τὰ κέρδη μετοχῆς αὐτῶν.

1738. Ἐὰν τὸ εταιρικὸν συνάλλαγμα δὲν ὀρίξῃ τι περὶ τῆς μετοχῆς τῶν ἐταίρων εἰς τὰ κέρδη καὶ τὰς ζημίας, ἢ μετοχὴ αὕτη ὀρίζεται τότε ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐταίρων καὶ εἶναι ἀδιάφορος ἢ εἰσφορὰ ἐκάστου.

Ἐὰν τὸ εταιρικὸν συνάλλαγμα ὀρίξῃ τὴν μετοχὴν μόνον εἰς τὰ κέρδη ἢ μόνον εἰς τὰς ζημίας, ἐφαρμόζεται ἐν ἀμβολίᾳ εἰς ἀμφοτέρας ἢ αὐτὴ ἀναλογία.

1739. Ἐὰν ὁ προσδιορισμὸς τῆς μετοχῆς ἀνατεθῇ ἐκ συμφώνου εἰς τινὰ ἐταῖρον ἢ εἰς τρίτον, ἢ ἀπόφανσις αὐτοῦ προσβάλλεται μόνον, ἐὰν ἀντιβαίνει προφανῶς εἰς τὴν ἐπιείκειαν. Τὴν τοιαύτην ἀπόφανσιν δὲν δύναται νὰ προσβάλῃ ὡς ἄδικον μετὰ τρεῖς μῆνας, ἀφ' ἧς ἤρξατο νὰ ἐκτελῇ αὐτήν, ἢ ἐκκοινοποιήθῃ αὐτῷ.

1740. Ἀνίσχυρος εἶναι ἡ συμφωνία, δι' ἧς ἐταῖρός τις ἀπολαύει ὅλων τῶν ἐκ τῆς εταιρίας ὠφελειῶν, ἢ ἀπαλλάσσεται τῆς εἰς τὰς ζημίας μετοχῆς ἢ εἰσφορὰ ἐνὸς ἢ πλείονων συνεταίρων.

1741. Ὁ ἐπιτετραμμένος τὴν διαχείρισιν τῶν ἐταιρικῶν υποθέσεων ἑταῖρος δύναται, καὶ τοι ἀνθισταμένων τῶν λοιπῶν, νὰ ἐπιχειρῇ πάσας τὰς εἰς τὴν διαχείρισιν ἀναγομένας πράξεις, ἐὰν δὲν περιέχωσι δόλον. Ἡ ἐξουσία αὕτη δὲν δύναται ἄνευ νομίμου λόγου ν' ἀνακληθῇ, ἐνόσω διαρκεῖ ἡ ἐταιρία, ἐκτὸς ἂν ἐδόθη διὰ πράξεως μεταγενεστερᾶς τοῦ ἐταιρικοῦ συναλλάγματος, ὅτε ἀνακαλεῖται, ὡς πᾶσα ἐντολή.

1742. Ἐὰν ἡ διαχείρισις ἀνετέθη εἰς πολλοὺς ἑταίρους, δὲν ὀρισθῶσι δὲ τὰ ἔργα ἐκάστου, μῆτε ὅτι πάντες πρέπει νὰ ἐνεργῶσιν ἀπὸ κοινοῦ, δύναται ἕκαστος αὐτῶν νὰ ἐπιχειρῇ καὶ μόνος πᾶσιν πράξιν διαχειρίσεως.

1743. Ἐὰν ὀρισθῇ, ὅτι εἰς τῶν διαχειριστῶν δὲν δύναται νὰ ἐνεργῇ ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ ἄλλου, εἰς μόνος ἐξ αὐτῶν δὲν δύναται νὰ πράξῃ τι, καὶ ἂν τυχόν ὁ ἄλλος ἀδυνατῇ νὰ συμπράξῃ εἰς τὰ τῆς διαχειρίσεως, ἐκτὸς ἐὰν ἐπικηται κίνδυνος σπουδαίας ζημίας ἐκ τῆς ἀναβολῆς.

1744. Μὴ ὑπαρχόντων διαχειριστῶν ὑπὸ τῶν ἑταίρων διωρισμένων, ἐφαρμόζονται οἱ ἐξῆς κανόνες.

α'. Ὅ,τι ὁ ἑταῖρος ἐπιχειρήσῃ διὰ τὴν ἐταιρίαν, θεωρεῖται ὡς γενόμενον δυνάμει σιωπηρᾶς ἐντολῆς καὶ ὑποχρεοῖ πάντας τοὺς ἑταίρους, ἔχουσιν ὅμως οὗτοι τὸ δικαίωμα νὰ ἐναντιωθῶσιν εἰς τὴν πράξιν πρὸ τῆς καταρτίσεως αὐτῆς.

β'. Ἐκαστος ἑταῖρος δύναται νὰ μεταχειρισθῇ τὰ ἐταιρικά πράγματα, ἀλλὰ κατὰ τὸν προορισμὸν αὐτῶν, καὶ καθόσον δὲν βλάπτει διὰ τῆς χρήσεως τὰ συμφέροντα τῆς ἐταιρίας, μῆτε ἐμποδίζῃ τοὺς ἄλλους ἑταίρους νὰ μεταχειρισθῶσι καὶ αὐτοὶ ταῦτα κατὰ τὸ ἴδιον δικαίωμα.

γ'. Ἐκαστος ἑταῖρος ἔχει δικαίωμα νὰ ὑποχρεώσῃ τοὺς λοιποὺς συνεταίρους νὰ καταβάλωσι μετ' αὐτοῦ τὰς πρὸς συντήρησιν ἐταιρικῶν πραγμάτων ἀναγκαίας δαπάνας.

δ'. Ὁ ἑταῖρος δὲν δύναται ἄνευ τῆς συναινέσεως τῶν λοιπῶν, νὰ ἐπενέγκῃ μεταβολὰς ἐπὶ τῶν εἰς τὴν ἐταιρίαν ὑπαγομένων ἀκινήτων, καὶ ἂν ἤθελε κρίνῃ αὐτὰς ἐπωφελεῖς τῇ ἐταιρίᾳ.

1745. Ὁ ἑταῖρος, ὁ μὴ ὢν διαχειριστής, δὲν δύναται ν' ἀπαλλοτριώσῃ μῆτε νὰ ἐνεχυριάσῃ πράγματα τῆς ἐταιρίας, οὐδ' αὐτὰ τὰ κινήτά.

1746. Ὁ ἑταῖρος δύναται καὶ ἄνευ τῆς συναινέσεως τῶν

λοιπῶν συνεταίρων νὰ προσεταιρισθῇ ἑαυτῷ τρίτον πρόσωπον ἐπὶ τῆς εἰς τὴν ἑταιρίαν μετοχῆς αὐτοῦ. Ἄλλ' ὁ παρκοινωνὸς οὗτος διαμένει ὅλως ξένος τῇ ἑταιρίᾳ, καὶ ἂν ὁ παρπλαθὼν αὐτὸν ᾔναι διαχειριστής.

β'.) Πρὸς τρίτους.

1747. Ἐπὶ τῶν μὴ ἐμπορικῶν ἑταιριῶν οἱ ἑταῖροι δὲν ὑποχρεοῦνται εἰς ὁλόκληρον διὰ τὰ ἑταιρικά χρέη. Πράξεις γινόμεναι ἰδίῳ ὀνόματι παρὰ τινος ἑταίρου οὐδέποτε ὑποχρεοῦσι τοὺς λοιπούς.

1748. Οἱ ἑταῖροι ἐνέχονται πρὸς τοὺς τρίτους, μεθ' ὧν συνεβλήθησαν, ἐξίσου πάντες, ἐκτὸς ἂν ὠρίσθῃ ἐν τῇ συμβάσει, ὅτι ἐνέχονται κατὰ λόγον τῆς ἑταιρικῆς μετοχῆς.

1749. Ἡ παρὰ τίνος ἑταίρου συναφθεῖσα διὰ τὴν ἑταιρίαν ἐνοχὴ, ὑποχρεοῖ τοὺς λοιπούς ἑταίρους ἐν τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρθρου 1744 α', ἢ ἂν οὗτοι ἔδωκαν αὐτῷ τοιαύτην ἐξουσίαν, ἢ ἂν τὸ πρᾶγμα ἀπέβῃ εἰς ὄφελος τῆς ἑταιρίας· ἀλλὰ κατὰ τὴν τελευταίαν περίπτωσιν οἱ ἑταῖροι ἐνέχονται κατὰ λόγον τῆς ἑταιρικῆς αὐτῶν μετοχῆς.

Δ'.

Λύσις τῆς ἑταιρίας.

1750. Ἡ ἑταιρία παύει 1) ληξιάσης τῆς προθεσμίας, δι' ἣν συνωμολογήθη, 2) καταστραφέντος τοῦ πράγματος, ἢ περτωθείσης τῆς ἐπιχειρήσεως, 3) ἀποθανόντος, ἀπαγορευθέντος, περιπεσόντος εἰς ἐλάττωσιν περιουσίας, ἢ πτωχεύσαντός τινος ἑταίρου, 4) δηλώσαντός τινος ἑταίρου, ὅτι δὲν θέλει νὰ μένῃ τοῦ λοιποῦ ἐν ἑταιρίᾳ.

1751. Ἡ παράτασις τῆς ἑταιρίας πέραν τοῦ ἐν ἀρχῇ συνωμολογηθέντος χρόνου δὲν δύναται ν' ἀποδειχθῇ δι' ἄλλων μέσων, ἢ δι' ὧν ἀποδεικνύεται καὶ ἡ σύστασις αὐτῆς.

1752. Ἐὰν ἑταῖρος τις ὑπεσχέθῃ νὰ θέσῃ ἐν κοινῷ τὴν κυριότητα πράγματος, τὸ δὲ πρᾶγμα τοῦτο ἀπολεσθῇ πρὸ τῆς εἰς τὴν ἑταιρίαν εἰσφορᾶς αὐτοῦ, ἐπέρχεται ἐντεῦθεν διὰ τῆς εἰς τὴν ἑταιρίαν ὡς πρὸς πάντας τοὺς ἑταίρους. Ἡ ἀπώλεια ὅμως τοῦ πράγματος μετὰ τὴν εἰς τὴν ἑταιρίαν εἰσγῶγὴν αὐτοῦ οὐδεμίαν φέρει μεταβολήν.

Ἡ ἑταιρία λύεται ἐπίσης διὰ τῆς ἀπωλείας τοῦ πράγματος.

τος οποτεδήποτε συμβάσης, ἂν ἡ κάρπωσις μόνον αὐτοῦ ἐτέθη ἐν κοινῷ· ὡσαύτως λύεται, ἂν καταστή ἀδύνατον εἰς τὸν ἐταῖρον νὰ παράσχη, ἣν ὀφείλει προσωπικὴν ὑπηρεσίαν.

1753. Ἡ ἐταιρία παύει διὰ τοῦ θανάτου τινὸς τῶν ἐταίρων, ἀφ' ἧς οἱ λοιποὶ μάθωσι τὸν θάνατον αὐτοῦ. Ἐὰν συμφωνήθῃ ἵνα, θανόντος τινὸς ἐταίρου, ἡ ἐταιρία ἐξακολουθῇ μετὰ τοῦ κληρονόμου αὐτοῦ, ἢ μετὰ τῶν ἐπιζώντων ἐταίρων, ἡ τοιαύτη συμφωνία ἰσχύει. Ἀλλ' ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει οἱ κληρονόμοι δικαιοῦνται νὰ μετὰσχῳσι τῆς ἐταιρικῆς περιουσίας, ὅπως ὑπάρχει ἐν καιρῷ τοῦ θανάτου, μὴ μεταλαμβάνοντες τῶν περαιτέρω ὠφελειῶν, εἰμὴ καθ' ὅσον αὗται εἰσὶν ἀναγκαῖα συνέπεια προγενεστέρων τοῦ θανάτου ἐπιχειρήσεων.

1754. Μόνον ἐπὶ τῶν ἐπ' ἀόριστον χρόνον συσταινομένων ἐταιριῶν συγχωρεῖται διάλυσις διὰ παραιτήσεως ἐν παντὶ χρόνῳ· ἀλλὰ πρέπει αὕτη νὰ γενῇ ἐγκαίρως, καλῇ τῇ πίστει, καὶ νὰ κοινοποιηθῇ εἰς πάντας τοὺς ἐταίρους.

1755. Παράκαιρος εἶναι ἡ παραίτησις, ἡ γενομένη καθ' ὃν χρόνον αἱ ἀρξάμεναι ἐπιχειρήσεις τῆς ἐταιρίας δὲν ἐπερατώθησαν, καὶ τὸ συμφέρον αὐτῆς ἀπαιτεῖ τὴν ἀναβολὴν τῆς διαλύσεως· δὲν εἶναι δὲ καλῆς πίστεως ἡ γενομένη ἐπὶ σκοπῷ ν' ἀπολαύσῃ ὁ παραιτούμενος μόνος τὴν ὠφέλειαν, ἣν ἐμελλον νὰ κερδήσωσιν ἀπὸ κοινοῦ πάντες οἱ ἐταῖροι.

1756. Διάλυσις τῶν ἐφ' ὠρισμένον χρόνον συστηθεισῶν ἐταιριῶν δὲν δύναται νὰ αἰτηθῇ παρὰ τινος ἐταίρου πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς προθεσμίας ἄνευ εὐλόγου αἰτίας, οἷον ἐάν τις τῶν ἐταίρων δὲν ἐκπληροῖ, ἢ ἔνεκεν ἀσθενείας συχνῆς δὲν δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποσχέσεις αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ ἄλλων ὁμοίων περιπτώσεων, ὧν ἡ σπουδαιότης καὶ τὸ εὐλογον ἀφίεται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ δικαστοῦ· ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ἐταῖρος, ὁ ἔνεκεν συχνῆς ἀσθενείας μὴ δυνάμενος νὰ ἐκτελῇ, ὡς ὀφείλει τῇ ἐταιρίᾳ προσωπικὰς ἐργασίας, δύναται νὰ παραιτηθῇ αὐτῆς.

1757. Αἱ διατάξεις περὶ τῆς διανομῆς τῶν κληρονομιῶν, περὶ τῶν διατυπώσεων αὐτῆς καὶ περὶ τῶν ἐντεϋθεν ὑποχρεώσεων τῶν κληρονόμων ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τὴν διανομὴν τῆς ἐταιρικῆς περιουσίας, ἐξαιρέσει τῶν ἄρθρων 652 καὶ 654.

1758. Αἱ εἰσφοραὶ τῶν ἑταίρων, εἴτε κατὰ κυριότητα, εἴτε κατ' ἐπικαρπίαν ἐδόθησαν, προαφαιροῦνται καθ' ἣν ἀναλογίαν εἰσηνέχθησαν καὶ ἂν ἡ μετοχὴ εἰς τὰ κέρδη καὶ τὰς ζημίας ὠρίσθη κατ' ἄλλο μέτρον· λόγῳ τῶν καταβληθεισῶν προσωπικῶν ἐργασιῶν δὲν γίνεται προαφαίρεσις. Κέρδος ἐστὶ τὸ μετὰ τὰς ἀφαιρέσεις ταύτας κατάλοιπον.

1759. Ἐπὶ τῆς ἐταιρίας πάντων τῶν ὑπαρχόντων ἡ ἐταιρική περιουσία διανέμεται κατὰ κεφαλᾶς, ἐν ἑλλείψει ἐναντίας συμφωνίας.

ΤΜΗΜΑ Γ'.

Ἐντολὴ, Σύμβασις διαπραξέως.

Α'.

Ἐντολή.

α.) Γενικαὶ διατάξεις.

1760. Ἡ ἐντολὴ εἶναι σύμβασις, δι' ἧς ὁ ἕτερος τῶν συμβαλλομένων ἀναδέχεται τὴν διεξαγωγὴν ὑποθέσεως ἀνατεθείσης αὐτῷ παρὰ τοῦ ἑτέρου.

1761. Ἡ ἐντολὴ δύναται νὰ δοθῇ ρητῶς ἢ σιωπηρῶς· καὶ ἡ ἀποδοχὴ αὐτῆς δύναται νὰ γείνη σιωπηρῶς, καὶ νὰ συνάγεται ἐκ τῆς παρὰ τοῦ ἐντολοδόχου ἐκτελέσεως τῆς ἐντολῆς.

1762. Ἡ ἐντολὴ εἶναι ἄμισθος ἐν ἑλλείψει ἐναντίας συμφωνίας.

1763. Ἡ ἐντολὴ πρέπει νὰ ἔχῃ ἀντικείμενον ὑπόθεσιν τοῦ ἐντολοδότου ἢ τρίτου, ἢ καὶ κοινὴν τοῦ ἐντολέως καὶ ἐντολοδόχου.

1764. Ἡ ἐντολὴ εἶναι ἢ εἰδική, διὰ μίαν ἢ τινὰς ὑποθέσεις, ἢ γενικὴ, διὰ πάσας τὰς ὑποθέσεις τοῦ ἐντολοδότου.

1765. Ἡ διὰ γενικῶν ἐκφράσεων ἐντολὴ περιλαμβάνει μόνον τὰς πράξεις τῆς διαχειρίσεως. Δὲν δύναται ὁ ἐντολοδόχος ἄνευ ρητῆς ἐντολῆς, νὰ ἐκποιῇ ἢ ὑποθηκεύῃ τὴν περιουσίαν τοῦ ἐντολοδότου, νὰ καταργῇ ἐμπράγματα δίκαια, ἅπερ οὗτος ἔχει ἐπὶ ἀλλοτρίας περιουσίας, νὰ δέχεται καταβολὴν χρεῶν, νὰ ἐκχωρῇ ἀπαιτήσεις, νὰ συνομολογῇ συμβιβασμοὺς, συνυποσχέσεις, ἢ ἀφέσεις χρεῶν.

1766. Ἄν ὁ ἐντολοδόχος διεξήγαγεν ἰδίῳ ὀνόματι τὴν ὑπόθεσιν, ὁ ἐντολοδόχος δὲν ἔχει ἀγωγὴν κατὰ τῶν τρίτων,

μεθ' ὧν ὁ ἐντολοδόχος συνῆψε νομικὰς σχέσεις κατὰ τὴν διεξαγωγὴν, οὔτε οἱ τρίτοι ἐκ τῶν αὐτῶν σχέσεων κατὰ τοῦ ἐντολοδότου.

Ὁ ἐντολοδόχος ἐνέχεται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἀμέσως πρὸς τοὺς τρίτους, ὥσανεὶ ἡ ὑπόθεσις ἦν ἰδίᾳ ἐαυτοῦ.

1767. Οἱ χειράφεται ἀνήλικοι δύνανται ν' ἀναδεχθῶσιν ἐντολὴν, ἀλλ' αἱ ἐντεῦθεν ἐνοχαὶ κρίνονται κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας περὶ τῶν ἐνοχῶν τῶν ἀνηλίκων. Αἱ ἔγγαμοι γυναῖκες δὲν δύνανται ν' ἀναδεχθῶσιν ἐντολὴν ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ συζύγου αὐτῶν.

β'.) ὑποχρεώσεις τοῦ ἐντολοδόχου.

1768. Ὁ ἐντολοδόχος ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἐντολὴν, ὑποκείμενος εἰς ἀποζημίωσιν διὰ πᾶσαν παράλειψιν.

1769. Ὁ ἐντολοδόχος ἐνέχεται οὐ μόνον διὰ δόλον, ἀλλὰ καὶ διὰ πᾶσαν ῥαθυμίαν. Ἡ ῥαθυμία ὅμως ἐπὶ ἀμίσθου ἐντολῆς κρίνεται ἡπιώτερον.

1770. Ὁ ἐντολοδόχος δὲν δύναται νὰ παρεκβῇ τῶν ὁρίων τῆς ἐντολῆς, εἰμὴ ὅταν ἦναι πρόδηλον, ὅτι ὁ ἐντολεὺς ἤθελεν ἐπιτρέψει τοῦτο, ἂν ἐγίνωσκε τὰ προκαλέσαντα τὴν παρέκβασιν περιστατικά.

1771. Ὁ ἐντολοδόχος ὀφείλει νὰ δώσῃ λόγον τῶν πεπραγμένων καὶ ν' ἀποδώσῃ πᾶν ὅ,τι δυνάμει τῆς ἐντολῆς ἔλαβεν εἰ καὶ μὴ χρεωστούμενον τῷ ἐντολεῖ· προσέτι ὀφείλει νὰ ἐκχωρήσῃ αὐτῷ τὰς ἐναντίον τρίτων ἀγωγὰς, εἰς ἀνῆργησεν ἐν ἰδίῳ ὀνόματι.

1772. Ὁ ἐντολοδόχος ὀφείλει τόκον τῶν ἐκ τῆς ἐντολῆς περιελθόντων αὐτῷ χρημάτων, εἰ μὲν ἐδαπάνησεν αὐτὰ εἰς ἰδίας χρείας, ἀφ' ἧς ἐγένετο ἡ δαπάνη, εἰ δὲ δὲν ἀπέδωκεν αὐτὰ ἐγκαίρως, ἀφ' ἧς κατέστη ὑπερήμερος.

1773. Ὁ ἐντολοδόχος, δὲν δύναται νὰ ὑποκαταστήσῃ ἑαυτῷ ἕτερον πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς, πλὴν ἂν ἐδόθη αὐτῷ τοιοῦτον δικαίωμα, ἢ, τῆς ὑποθέσεως μὴ ἐπιδεχομένης ἀναβολῆς, ἐμποδίσθῃ νὰ ἐνεργήσῃ αὐτοπροσώπως, ἢ ἡ φύσις τῆς ἐντολῆς ἀπῆται ἀναγκαιῶς τὴν δι' ἄλλου ἐκτέλεσιν.

1774. Ὁ ἐντολοδόχος ὁ κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ὑποκαταστήσας ἑαυτῷ ἄλλον, ἐνέχεται μόνον εἰς τὸν ὁ ὑποκατασταθεὶς ἦτον ὁμολογουμένως ἀνίκανος ἢ ἀφε-

ρέγγυος· ἐπὶ δὲ ὑποκαταστάσεως, παρὰ τοὺς ὅρους τοῦ προηγούμενου ἄρθρου γενομένης, ἐνέχεται διὰ πᾶσαν ἐκ τῶν πράξεων τοῦ ὑποκαταστάτου προξενηθεῖσαν ζημίαν. Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν ὁ ἐντολεὺς ἔχει ἀπευθείας ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ὑποκαταστάτου.

1775. Ἐὰν ἐδόθῃ ἐντολὴ εἰς πλείονας, ἕκαστος αὐτῶν ἔχει ἐξουσίαν νὰ ἐκτελέσῃ αὐτήν, ἐκτὸς ἂν ὠρίσθῃ, ὅτι πρέπει νὰ ἐνεργῶσι πάντες ἀπὸ κοινοῦ· πλείονες ἐντολοδόχοι δὲν ἐνέχονται εἰς ὁλόκληρον, ἂν τοῦτο δὲν συνομολογήθῃ ῥητῶς.

1776. Ἐὰν ὁ ἐντολοδόχος καταστήσῃ γνωστὴν εἰς τὸ πρόσωπον, μεθ' οὗ συμβάλλεται, τὴν ἔκτασιν τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ, δὲν ἐνέχεται πρὸς αὐτὸ δι' ὑπερβάσιν τῆς ἐντολῆς, εἰμὴ ἂν ἀνεδέχθῃ εἰδικῶς τοιαύτην εὐθύνην.

γ.) Ὑποχρεώσεις τοῦ ἐντολέως.

1777. Ὁ ἐντολεὺς ὀφείλει, αἰτοῦντος τοῦ ἐντολοδόχου, νὰ δώσῃ τὰς ἀναγκαίας προκαταβολὰς καὶ ν' ἀποδώσῃ αὐτῷ ὅ,τι πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς προκατέβαλεν ἢ ἐδαπάνησεν.

Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ πταῖσμα καταλογιστέον εἰς τὸν ἐντολοδόχον, ὁ ἐντολεὺς δὲν ἀπαλλάσσεται τῆς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεως, ἐπὶ τῷ δικαιολογήματι ὅτι τὰ προκαταβληθέντα ἢ δαπανηθέντα εἰσὶ περιττὰ ἢ ὑπερμετρα, ἢ ὅτι δὲν ἐπέτυχεν ὁ σκοπὸς, δι' ὃν ἐγένοντο.

1778. Τῶν προκαταβολῶν καὶ δαπανῶν δύναται νὰ αἰτήσῃ ὁ ἐντολοδόχος καὶ τοὺς τόκους, ἀφ' ἧς ἐγένοντο.

1779. Ὁ ἐντολεὺς ὀφείλει ν' ἀνορθώσῃ πᾶσαν ζημίαν, ἣν ἄνευ πταίσματος ἔπαθεν ὁ ἐντολοδόχος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς.

1780. Ὁ ἐντολεὺς ὀφείλει ν' ἀπαλλάξῃ τὸν ἐντολοδόχον τῶν ὑποχρεώσεων, ἃς ἐν τῇ ἐκτέλεσει τῆς ἐντολῆς ἀνεδέχθῃ.

1781. Ἐὰν δώσωσι πλείονες ἐντολὴν περὶ κοινῆς ὑποθέσεως, ἐνέχονται πάντες εἰς ὁλόκληρον.

1782. Ὁ ἐντολεὺς εἶναι ὑπόχρεως νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ὑποχρεώσεις, ἃς ὁ ἐντολοδόχος συνωμολόγησεν ἐντὸς τῶν ὅρων τῆς ἐντολῆς· δὲν ὑποχρεοῦται δὲ ἐκ τῶν καθ' ὑπερβάσιν τῆς ἐντολῆς πράξεων τοῦ ἐντολοδόχου, εἰμὴ ἂν ἐνέκρινεν αὐτάς ῥητῶς ἢ σιωπηρῶς.

δ.) Τέλος τῆς ἐντολῆς.

1783. Ἡ ἐντολὴ παύει δι' ἀνακλήσεως, ἀφ' ἧς κοινοποιηθῇ αὕτη τῷ ἐντολοδόχῳ. Ἐάν ὅμως οὗτος, ὅτε ἔλαβε τὴν ἀνάκλησιν, εἶχεν ἤδη ἐπιχειρήσει πράξιν, ἥς ἡ ἐξακολούθησις δὲν ἐπιδέχεται ἀναβολὴν, ὀφείλει οὐχ ἥττον νὰ ἐνεργήσῃ πᾶν τὸ πρὸς ἀποτροπὴν βλάβης ἀπαιτούμενον.

1784. Ὡς ἀνάκλησις ἰσχύει ἡ παρὰ τοῦ ἐντολέως γινόμενη τῷ ἐντολοδόχῳ γνωστοποιήσις, ὅτι ἀνέθηκε τὴν ἐντολὴν εἰς ἕτερον, ἢ ὅτι ἀνέλαβεν αὐτὸς τὴν διεξαγωγὴν αὐτῆς.

1785. Ὁ ἐντολεὺς δύναται ν' ἀνακαλέσῃ τὴν ἐντολὴν κατὰ πάντα χρόνον· ἔχει δὲ τότε τὸ δικαίωμα ν' ἀπαιτήτῃ παρὰ τοῦ ἐντολοδόχου τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἀποδεικνυόντων τὴν ἐντολὴν ἐγγράφων.

1786. Ἡ ἐντολὴ παύει διὰ παραιτήσεως τοῦ ἐντολοδόχου κοινοποιητέας εἰς τὸν ἐντολέα· ἐάν ὅμως ἡ παραιτήσις γίνῃ καθ' ὃν χρόνον δὲν εἶναι δυνατὸν οὔτε ὁ ἐντολεὺς αὐτὸς νὰ λάβῃ τὴν τῆς ὑποθέσεως ἐπιμέλειαν, οὔτε εἰς ἄλλον ν' ἀναθέσῃ αὐτήν, ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν ὁ παραιτούμενος, ἐάν μὴ ἀποδείξῃ, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἐντολῆς ἄνευ ἰδίας σπουδαίας βλάβης.

1787. Ἡ ἐντολὴ παύει διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἐντολέως, ἀφ' ἧς λάβει γνῶσιν αὐτοῦ ὁ ἐντολοδόχος. Ἀλλ' ἂν ἡ διεξαγωγὴ τῆς ἐντολῆς, ἀρξαμένη ἤδη, δὲν ἐπιδέχεται ἀκινδύνως ἀναβολὴν, ὀφείλει ὁ ἐντολοδόχος, καὶ ἀφοῦ λάβῃ γνῶσιν τοῦ θανάτου τοῦ ἐντολέως, νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν ἐντολὴν.

1788. Ἡ ἐντολὴ παύει ἀποθανόντος τοῦ ἐντολοδόχου. Οἱ κληρονόμοι αὐτοῦ ὀφείλουσι νὰ γνωστοποιήσωσι τὸν θάνατον εἰς τὸν ἐντολέα καὶ νὰ ἐνεργήσωσι πᾶν τὸ πρὸς ἀποτροπὴν ἐπικειμένης ζημίας ἀπαιτούμενον.

1789. Αἱ πράξεις, αἷς ὁ ἐντολοδόχος συνωμολόγησε μετὰ τρίτου ἐν τῷ μεταξύ χρόνῳ ἀπὸ τῆς ἀνακλήσεως τῆς ἐντολῆς ἢ τοῦ θανάτου τοῦ ἐντολέως, μέχρι τῆς εἰς αὐτὸν ἀφίχθεις ἀγγελίας τῶν γεγονότων τούτων, δὲν ὑποχρεοῦσι τὸν ἐντολέα ἢ τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ, ἂν ὁ τρίτος ἐγίνωσκε τὴν ἀνάκλησιν ἢ τὸν θάνατον.

1790. Ἐπὶ ἀνακλήσεως ἢ παραιτήσεως τῆς ἐντολῆς ὁ ἐντολεὺς ἐνέχεται πρὸς τὸν καλῇ τῇ πίστει μετὰ τοῦ ἐντο-

λοδοχου συναλλαζόμενον τρίτον, μόνον εἰς τὰς ἐξῆς περιπτώσεις.

1). Ἐὰν τῆς ἐντολῆς δημοσίως γνωστοποιηθείσης, δὲν ἐγένετο δημοσίως καὶ ἡ ἀνάκλησις.

2). Ἐὰν δοθείσης τῆς ἐντολῆς διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου ἡ ἀνάκλησις αὐτῆς δὲν ἐγένετο παρὰ πόδας τοῦ πρωτοτύπου.

3). Ἐὰν ὁ ἐντολεὺς, καὶ τοι γνωστὴν ποιήσας τῷ τρίτῳ τὴν ἐντολὴν, ἢ, γινώσκων ὅτι μετ' αὐτοῦ ἔμελλεν ὁ ἐντολοδόχος νὰ ἔλθῃ εἰς διαπραγματεύσιν, ἢ διετέλει ἤδη διαπραγματευόμενος, δὲν εἰδοποίησεν ὅμως αὐτὸν περὶ τῆς παύσεως τῆς ἐντολῆς.

4). Ἐὰν ὁ ἐντολεὺς ἀφῆκεν εἰς χεῖρας τοῦ ἐντολοδόχου τὸ ἰδιωτικὸν τῆς ἐντολῆς ἔγγραφον.

1791. Ἡ ἐντολὴ παύει, ἐὰν ὁ ἐντολεὺς ἢ ὁ ἐντολοδόχος ἀπαγορευθῇ, ἢ περιπέσῃ εἰς ἐλάττωσιν περιουσίας ἢ πτώχευσιν.

Β'.

Σύμβασις διαπράσεως.

1792. Ὁ λαμβάνων πρᾶγμα κινητὸν, ἵνα πωλήσῃ αὐτὸ ἐπὶ ὠρισμένῳ τιμήματι, καὶ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν παραδόντα ἢ τὸ ὀρισθὲν τίμημα ἢ τὸ πρᾶγμα, ἔχει τὰς ἐξῆς ὑποχρεώσεις.

1793. Τὸ παραδοθὲν πρὸς πώλησιν πρᾶγμα κινδυνεύει τῷ παραδόντι.

1794. Ὅρισθέντος χρόνου διὰ τὴν διάπρασιν δὲν δύναται νὰ αἰτηθῇ πρότερον ἢ ἐπιστροφή τοῦ πράγματος, ἢ ἡ καταβολὴ τοῦ τιμήματος.

1795. Ὁ διαπράτης, μὴ κατορθώσας τὴν διάπρασιν, ἢ μὴ θέλων νὰ κρατήσῃ δι' ἑαυτὸν τὸ πρᾶγμα, ὀφείλει νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτὸ μετὰ πάντων τῶν παρακολουθημάτων, προσαυξήσεων καὶ καρπῶν.

1796. Ὁ διαπράτης ἔχει δικαίωμα νὰ κρατήσῃ τὸ τυχὸν ὑπερβάλλον τοῦ τιμήματος, δι' ὃ ἐπώλησε τὸ πρᾶγμα· προσέτι δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἀναγκαίων δαπανῶν, ὅσας κατέβαλε μέχρι τῆς διαπράσεως ἢ ἐπιστροφῆς τοῦ πράγματος, καὶ, συμφωνηθείσης τυχὸν ἀμοιβῆς, πρὸς τῇ ἐκ τοῦ τιμήματος ὠφελείᾳ, τὴν ἀμοιβὴν ταύτην.

ΤΜΗΜΑ Ζ'.

Περὶ δωρεῶν.

1797. Ἡ δωρεὰ εἶναι πρᾶξις αὐθορμήτου ἐλευθεριότητος, δι' ἧς ὁ δωρητὴς ἀποξενοῦται τοῦ δωρουμένου πράγματος ἀμετακλήτως ὑπὲρ τοῦ δωροδόχου, ἀποδεχομένου τὴν δωρεάν.

1798. Πᾶσα ἐλευθεριότης, γενομένη ἐξ εὐγνωμοσύνης ἢ πρὸς ἀνταπόδοσιν, εἶναι ἐπίσης δωρεὰ, καὶ ἂν δι' αὐτῆς ἐπιβállεται βάρος τι εἰς τὸν δωροδόχον.

Α'.

Περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ δωρεῖσθαι καὶ τοῦ λαμβάνειν ἐκ δωρεᾶς.

1799. Δὲν δύναται νὰ δωρήσῃ,

Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ συντάξῃ διαθήκην·

Ὁ ὑπὸ ἀντιλήπτορα διατελῶν, ἀφ' ἧς ὑπεβλήθη ἡ περὶ διορισμοῦ ἀντιλήπτορος αἵτησις·

Ὁ ἀνήλικος, καὶ τοι χειράφετος ὢν, τηρουμένων τῶν περὶ τοῦ γαμικοῦ συμβολαίου εἰδικῶς ὥρισμένων.

1800. Δὲν δύνανται οὔτε διὰ παρενθέτου προσώπου νὰ λάβωσιν ἐκ δωρεᾶς οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ λάβωσιν ἐκ διαθήκης.

1801. Συνεστῶτος τοῦ γάμου ἀπαγορεύονται αἱ μεταξὺ συζύγων δωρεαί· εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν ταύτην δὲν ὑπάγονται αἱ διὰ τελευταίας βουλήσεως ἐλευθεριότητες.

1802. Δωρεὰ ὑπὲρ ἀνικάνου εἶναι ἄκυρος, καὶ τοι γενομένη ὑπὸ τὸ σχῆμα ἀμφοτεροβαροῦς συμβάσεως.

Β'.

Περὶ τοῦ τύπου καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν δωρεῶν.

1803. Πᾶν ἔγγραφον δωρεᾶς πρέπει νὰ γίνεται ἐνώπιον συμβολαιογράφου, ἄλλως εἶναι ἄκυρον.

1804. Ἡ δωρεὰ ὑποχρεοῖ τὸν δωρητὴν καὶ παράγει ἀποτελέσματα ἀπὸ τῆς ἀποδοχῆς.

Ἡ ἀποδοχὴ δηλοῦται εἴτε ἐν τῷ τῆς δωρεᾶς συμβολαίῳ, εἴτε καὶ διὰ μεταγενεστέρου συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου, συντασσομένου πρὸ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ δωρητοῦ. Ἐν τῇ τελευταίᾳ τυχὴν περιπτώσει ἡ δωρεὰ δὲν φέρει ἀποτελέσματα, εἰμὴ ἀφ' ἧς κοινοποιηθῇ τῷ δωρητῇ ἡ πρᾶξις τῆς ἀποδοχῆς.

1805. Ἄν ὁ δωρεοδόχος εἶναι ἐνήλικος, ἡ ἀποδοχὴ γίνεται παρ' αὐτοῦ, ἢ διὰ πληρεξουσίου ἔχοντος διὰ δημοσίου συμβολαίου ἐντολὴν πρὸς ἀποδοχὴν τῆς προκειμένης δωρεᾶς, ἢ δωρεῶν ἐν γένει.

1806. Δωρεάν γενομένην πρὸς ἀχειράφετον ἀνήλικον, ἢ ὑπὲρ ἀπηγορευμένου, ἀποδέχεται ὁ πατήρ ἢ ὁ ἐπίτροπος κατὰ τὰ ἐν ἄρθροις 387, 474 καὶ 496 ἀκριβέστερον ὠρισμένα.

Ἀδεία τοῦ δικαστηρίου τῶν πρωτοδικῶν δύνανται ν' ἀποδεχθῶσιν αὐτὴν καὶ ἡ μήτηρ καὶ οἱ λοιποὶ ἀνιόντες, καὶ τοὶ μὴ ἐκπληροῦντες καθήκοντα ἐπιτρόπου.

Δωρεὰς εἰς γεννηθησόμενα τέκνα προσώπου ὠρισμένου καὶ ζῶντος ἀποδέχονται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὁ πατήρ, ἡ μήτηρ, ἢ καὶ πᾶς ἄλλος ἀνιὼν.

1807. Δωρεαὶ ὑπὲρ σωματείων ἢ νομικῶν προσώπων, συνεπαγόμεναι ὑποχρεώσεις, δὲν δύνανται νὰ γίνωσι δεκταὶ ἄνευ ἀδείας τῆς κυβερνήσεως.

1808. Μὴ γενομένης τῆς ἀποδοχῆς, ὡς ὠρίσται ἐν τοῖς προηγουμένοις ἄρθροις, ἡ ἀκυρότης τῆς δωρεᾶς προτείνεται καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ δωρητοῦ καὶ ὑπὸ τῶν κληρονόμων ἢ διακαιοδόχων αὐτοῦ.

1809. Δωρεαί, ἐπὶ σκοπῷ γάμου μέλλοντος καὶ ὠρισμένου γενόμεναι, παρὰ μὲν τῶν μελλονύμφων πρὸς ἀλλήλους, παρ' ἄλλων δὲ ὑπὲρ αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τῶν ἐκ τοῦ γάμου γεννηθησομένων τέκνων, δὲν δύνανται νὰ προσβληθῶσιν ἔνεκα ἐλλειπούσης ἀποδοχῆς.

1810. Οἱ ἀνήλικοι, οἱ ἀπηγορευμένοι καὶ πᾶς ἕτερος δωρεοδόχος δὲν ἀποκαθίστανται εἰς ἀκέραιον ἔνεκα τῆς παραλειφθείσης ἀποδοχῆς, ἐπιφυλάσσεται ὅμως εἰς ἕκαστον αὐτῶν ἀναγωγὴ κατὰ τοῦ προσώπου, εἰς ὃ ἀπέκειτο ν' ἀποδεχθῇ ἀντ' αὐτῶν τὴν δωρεάν.

1811. Ἡ δωρεὰ περιλαμβάνει μόνον τὰ παρόντα τοῦ δωρητοῦ κτήματα· ἂν δὲ περιλάβῃ καὶ τὰ μέλλοντα, ὡς πρὸς ταῦτα εἶναι ἄκυρος.

1812. Εἶναι ἄκυρος ἡ δωρεὰ, ἡ γενομένη ὑπὸ τὸν ὅρον ἐξοφλήσεως χρεῶν, μὴ ὑπαρχόντων ἐν τῷ χρόνῳ τῆς δωρεᾶς, ἢ μὴ περιγεγραμμένων εἰδικῶς ἐν αὐτῇ.

1813. Δωρεὰ, γενομένη ἐπὶ σκοπῷ μέλλοντος γάμου, μα-

ταιοῦται, ἂν ὁ γάμος δὲν συναφθῇ, ἢ ἂν ἀκυρωθῇ· ἀλλ' ἀκυρουμένου τοῦ γάμου, ἰσχύει ἡ δωρεὰ ὡς πρὸς τὰ τέκνα κατὰ τὰς περιπτώσεις τῶν ἄρθρων 199 καὶ 200, τὰ δ' ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ παρὰ τῶν τρίτων κεκτημένα δικαιώματα διατηροῦνται.

1814. Ἐὰν ὁ δωρητὴς, ἐπιφυλάξας εἰς ἑαυτὸν τὸ δικαίωμα διαθέσεως πράγματός τινος ἐκ τῶν δωρηθέντων, ἢ ποσὸν χρηματικὸν ληπτέον ἐξ αὐτῶν, ἀποθάνῃ μηδελὶν ποιήσας χρῆσιν τοῦ δικαιώματος τούτου, τὸ πρᾶγμα ἢ τὸ ποσόν, περὶ οὗ ὁ λόγος, μεταβαίνει εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ δωρητοῦ· οὐδεμίαν δὲ ἐναντία ρήτρα ἢ συμφωνία ἰσχύει.

1815. Δωρεὰ κινήτων εἶναι ἄκυρος, ἐὰν ἐν τῷ δωρητηρίῳ, ἢ ἐν ἄλλῃ χωριστῇ πράξει ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων καὶ τοῦ συμβολαιογράφου ὑπογεγραμμένη, δὲν περιγράφεται τὸ εἶδος καὶ ἡ ἀξία αὐτῶν· ἡ χωριστὴ αὕτη πράξις ἐπισυνάπτεται εἰς τὸ πρωτότυπον τοῦ δωρητηρίου.

1816. Ἐπιτρέπεται ἡ συμφωνία, καθ' ἣν ἐπανερχονται τὰ δωρηθέντα εἰς τὸν δωρητὴν ἐν περιπτώσει προαποβιώσεως, εἴτε τοῦ δωρεοδόχου μόνου, εἴτε αὐτοῦ τε καὶ τῶν κατιόντων αὐτοῦ, περιλαμβανομένων καὶ τῶν θετῶν.

Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἐπιτρέπεται πρὸς ὄφελος μόνου τοῦ δωρητοῦ.

1817. Τὸ τῆς ἐπιστροφῆς δικαίωμα συνεπάγεται τὴν λύσιν πάσης ἐκποιήσεως τῶν δωρηθέντων κτημάτων, ἐπανερχομένων τῷ δωρητῇ ἐλευθέρων παντὸς βάρους καὶ πάσης ὑποθήκης, ἐξαίρουμένης μόνης τῆς ἀφορώσης τὴν προῖκα, τὰ προικῶα κέρδη, ἢ ἄλλο γαμικὸν σύμφωνον. Ἡ ὑποθήκη αὕτη ἰσχύει, ἂν τὰ λοιπὰ κτήματα τοῦ δωρεοδόχου συζύγου δὲν ἐπαρκῶσι καὶ ἂν ἡ δωρεὰ ἐγένετο διὰ τοῦ αὐτοῦ γαμικοῦ συμφώνου, ἐξ οὗ πηγάζουσι τὰ τε εἰρημένα γαμικὰ δικαιώματα καὶ ἡ ἐξασφαλίζουσα αὐτὰ ὑποθήκη.

1818. Ἐν ταῖς δωρεαῖς δὲν ἐπιτρέπονται αἱ ὑποκαταστάσεις, εἰμὴ καθ' ἃς περιπτώσεις καὶ καθ' ὅν χρόνον ὥρισθῇ ἐπὶ τῶν διὰ τελευταίας βουλήσεως διατάξεων.

Τὸ ἄκυρον τῶν ὑποκαταστάσεων δὲν βλάπτει τὸ κύρος τῆς δωρεᾶς.

1819. Ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιφύλαξις τῆς χρήσεως ἢ τῆς ἐπικαρπίας τῶν τε κινήτων καὶ ἀκινήτων, εἴτε ὑπὲρ αὐτοῦ τοῦ

δωρητοῦ, ἢ καὶ ὑπὲρ ἐτέρου, ἢ ἐτέρων προσώπων, ἀλλ' οὐχὶ διαδοχικῶς.

1820. Ἐὰν δωρεὰ κινητῶν ἐγένετο τῇ ἐπιφυλάξει τῆς ἐπικαρπίας, ὁ δωρεοδόχος, ἅμα τῇ λήξει ταύτης, λαμβάνει τὰ δωρηθέντα ἐν ἣ καταστάσει εὐρίσκονται· ἔχει δὲ ἀγωγὴν κατὰ τοῦ δωρητοῦ ἢ τῶν κληρονόμων αὐτοῦ διὰ τὰ μὴ σωζόμενα, δικαιούμενος, ἂν δὲν ἠφανίσθησαν ἐκ τυχαίου συμβάντος, ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐν τῷ δωρητηρίῳ ὠρισμένην αὐτῶν ἀξίαν.

1821. Δὲν ἐνέχεται ὁ δωρητὴς πρὸς τὸν δωρεοδόχον ἕνεκεν ἐκνικήσεως τῶν δωρηθέντων, ἐξαίρεσει τῶν ἐξῆς περιπτώσεων.

α.) Ἄν ἡ δωρεὰ ἐγένετο λόγῳ προικός.

β.) Ἄν ῥητῶς ὑπεσχέθῃ τὴν ἐκ τῆς ἐκνικήσεως ἀναδοχὴν.

γ.) Ἄν ἡ ἐκνίκησις παρήχθῃ ἐκ τοῦ δόλου τοῦ δωρητοῦ ἢ ἐξ ἰδίας αὐτοῦ πράξεως.

δ.) Ἄν διὰ τῆς δωρεᾶς ἐπεβλήθησαν τῷ δωρεοδόχῳ βάρη· κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἡ εὐθύνη ἐκτείνεται μόνον μέχρι συμπληρώσεως τῆς ἀξίας τῶν βαρῶν ἐκείνων.

Γ'.

Περὶ ἀνακλήσεως τῶν δωρεῶν.

1822. Ἀνακαλεῖται ἡ δωρεὰ πληρωθείσης τῆς διαλυτικῆς αἰρέσεως, ἢ λόγῳ ἀχαριστίας, ἢ ἕνεκεν ἐπιγεννήσεως τέκνων.

1823. Πληρωθείσης τῆς διαλυτικῆς αἰρέσεως, τὰ δωρηθέντα κτήματα ἐπανέρχονται εἰς τὸν δωρητὴν ἐλεύθερα παντὸς ὑπὸ τοῦ δωρεοδόχου ἐπιβληθέντος βάρους ἢ ὑποθήκης, ὁ δὲ δωρητὴς ἐνασκει κατὰ παντὸς κατόχου τῶν δωρηθέντων ἀκινήτων τὰ αὐτὰ δικαιώματα, ἅπερ ἡδύνατο νὰ ἐνασκήσῃ καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ δωρεοδόχου.

1824. Λόγῳ ἀχαριστίας ἀνακαλεῖται ἡ δωρεὰ μόνον κατὰ τὰς ἐξῆς περιπτώσεις.

α.) Ἄν ὁ δωρεοδόχος ἀπεπειράθῃ νὰ θανατώσῃ τὸν δωρητὴν.

β.) Ἄν διέπραξῃ κατ' αὐτοῦ ἄλλο τι κακούργημα, ἢ κακώσεις, ἢ βαρέως ἐξύβρισεν αὐτόν.

γ.) Ἄν ἀρνήται διατροφὴν ὀφειλομένην τῷ δωρητῇ.

1825. Ἡ λόγῳ ἀχαριστίας περὶ ἀνακλήσεως ἀγωγή πρέ-

πει νὰ ἐγερθῇ ἐντὸς τοῦ ἔτους, ἀφ' ἧς ἐγένετο τῷ δωρητῇ γνωστὸν τὸ γεγονός, τὸ ἀποτελοῦν τὴν ἀχαριστίαν.

Ἡ ἀγωγή αὕτη δὲν δύναται νὰ ἐγερθῇ οὔτε παρὰ τοῦ δωρητοῦ κατὰ τῶν κληρονόμων τοῦ δωρεοδόχου, οὔτε παρὰ τῶν κληρονόμων τοῦ δωρητοῦ κατ' αὐτοῦ τοῦ δωρεοδόχου, ἐκτὸς ἂν ὁ δωρητὴς ἀποβιώσῃ ἐντὸς τοῦ ἔτους, ἀφ' ἧς συνέβη τὸ ἀποτελοῦν τὴν ἀχαριστίαν γεγονός.

1826. Δωρεαὶ, γενόμεναι καθ' ὃν χρόνον ὁ δωρητὴς δὲν εἶχε ζῶντα γνήσια τέκνα, ἢ ἄλλους κατιόντας, δύνανται ν' ἀνακληθῶσιν ἕνεκεν ἐπιγεννήσεως γνησίου τέκνου τοῦ δωρητοῦ, καὶ τοι συμβάσῃ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, ἢ ἕνεκα τῆς διὰ τοῦ γάμου νομιμοποιήσεως τέκνου φυσικοῦ, γεννηθέντος μετὰ τὴν δωρεάν.

Ἐπὶ ἀμοιβαίων δωρεῶν, ἡ ἀνάκλησις ἕνεκα τῆς τοιαύτης παρὰ τοῦ ἐνὸς τῶν δωρητῶν ἀποκτήσεως τέκνων συνεπάγεται τὴν ἀνάκλησιν καὶ τῆς παρὰ τοῦ ἐτέρου δωρητοῦ γενομένης δωρεᾶς.

1827. Εἶναι ἄκυρος πᾶσα ρήτρα ἢ συμφωνία, δι' ἧς ὁ δωρητὴς παραιτεῖται τοῦ δικαιώματος τῆς ἀνακλήσεως λόγῳ ἐπιγεννήσεως τέκνων.

1828. Ἡ ἀνάκλησις δύναται νὰ αἰτηθῇ καὶ ἂν κατὰ τὸν χρόνον τῆς δωρεᾶς ἦτον ἤδη συνειλημμένον τὸ τέκνον τοῦ δωρητοῦ.

1829. Ἄν μετὰ τὴν ἐπιγέννησιν τέκνου ὁ δωρητὴς ἀφῆκε τὸν δωρεοδόχον ἐν τῇ κατοχῇ τῶν δωρηθέντων, δύναται μὲν ν' ἀνακληθῇ ἡ δωρεά, ἀλλ' ὁ δωρεοδόχος δὲν ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν συλλεχθέντων καρπῶν, εἰμὴ ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς.

1830. Ἐξαίρουνται τῶν προηγουμένων διατάξεων καὶ μένουσιν ἀμετάκλητοι, εἴτε λόγῳ ἀχαριστίας, εἴτε λόγῳ ἐπιγεννήσεως τέκνων, αἱ ἀνταποδοτικαὶ, ἢ αἱ ἐπὶ σκοπῷ γάμου ὠρισμένου γενόμεναι δωρεαὶ, ἐπιφυλασσομένου τοῦ δικαιώματος τῶν τέκνων τοῦ δωρητοῦ πρὸς μείωσιν τῶν δωρεῶν, ἂν ὑπερβαίνωσι τὴν διαθέσιμον μοῖραν.

1831. Ἡ λόγῳ ἀχαριστίας ἢ ἐπιγεννήσεως τέκνων ἀνάκλησις τῆς δωρεᾶς δὲν παραβιάπτει τὰ παρὰ τρίτων ἀποκτηθέντα δικαιώματα ἐπὶ τῶν δωρηθέντων ἀκινήτων.

1832. Ἀνακληθείσης τῆς δωρεᾶς, ὁ δωρεοδόχος ὀφείλει

ν' ἀποδώσῃ τὴν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς ἀξίαν τῶν ἐκποιτηθέντων παρ' αὐτοῦ πραγμάτων, πρὸς δὲ καὶ τοὺς ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ χρόνου καρπούς.

1833. Ἡ λόγῳ ἐπιγεννήσεως τέκνων περὶ ἀνακλήσεως ἀγωγή παραγράφεται μετὰ πενταετίαν ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ τελευταίου τέκνου.

Ἄν δὲ ἀπεβίωσαν τὰ ἐπιγεννηθέντα τέκνα καὶ οἱ κατιόντες αὐτῶν, ὁ δωρητὴς δὲν δύναται πλέον νὰ κινήσῃ τοιαύτην ἀγωγήν.

Δ'.

Περὶ μείωσεως τῶν δωρεῶν.

1834. Αἱ δωρεαὶ, ἐφ' οἷσιν ὁποτε λόγῳ καὶ ὑπὲρ οἰουδήποτε προσώπου γενόμεναι, ὑπόκεινται εἰς μείωσιν, ἂν ἐν τῷ χρόνῳ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ δωρητοῦ ὑπερβαίνουσι τὴν κατὰ τοὺς ὅρους τοῦ Μέρους Γ'. κεφ. Δ'. τοῦ περὶ κληρονομιῶν βιβλίου διαθέσιμον μοῖραν τῆς κληρονομικῆς περιουσίας.

Οἱ ἐν ταῖς ἄρθροις 1036, 1044—1048 διαλαμβανόμενοι κανόνες περὶ μείωσεως τῶν διατάξεων τελευταίας βουλήσεως ἐφαρμόζονται καὶ ἐπὶ μείωσεως τῶν δωρεῶν.

1835. Τὴν μείωσιν τῶν δωρεῶν δύνανται νὰ αἰτήσωσι μόνον οἱ ἔχοντες δικαίωμα νομίμου μοίρας καὶ οἱ κληρονόμοι, ἢ δικαιοδόχοι αὐτῶν.

Ζῶντος τοῦ δωρητοῦ οὗτοι δὲν δύνανται, οὔτε διὰ ῥητῆς δηλώσεως, οὔτε διὰ τῆς συναινέσεως αὐτῶν εἰς τὴν δωρεάν, νὰ παραιτηθῶσι τῆς περὶ μείωσεως ἀγωγῆς.

Οἱ δωρεοδόχοι, οἱ κληροδόχοι καὶ οἱ δανεισταὶ τοῦ ἀποβιώσαντος οὔτε νὰ αἰτήσωσι τὴν μείωσιν δύνανται, οὔτε νὰ ὠφεληθῶσιν ἐξ αὐτῆς.

1836. Ἡ μείωσις τῶν δωρεῶν γίνεται μόνον, ἀφοῦ ἔξαντληθῇ ἡδὴ ἡ ἀξία τῶν διὰ διαθήκης διατεθέντων κινημάτων. Ἐὰν δὲ καὶ μετὰ τὴν ἀνάκλησιν τῶν διατάξεων τῆς διαθήκης δὲν συμπληροῦται ἡ νόμιμος μοῖρα, μειοῦται ἢ ἀνατρέπεται ἡ τελευταία δωρεὰ καὶ μετ' αὐτὴν ἡ ἀμέσως προηγουμένη καὶ οὕτως ἐφεξῆς μέχρι τῆς συμπληρώσεως τῆς νομίμου μοίρας.

1837. Ὁ δωρεοδόχος ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ τοὺς καρπούς τοῦ μέρους τῆς δωρεᾶς, ὑπὲρ ὑπερβαίνει τὴν νόμιμον μοῖραν,

ἀπὸ τῆς ἀποβιώσεως τοῦ δωρητοῦ, ἂν ἐντὸς τοῦ ἔτους ἐζητήθη δικαστικῶς ἢ μείωσις, ἢ ἄλλως ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀγωγῆς.

1838. Τὰ ὡς ἐκ τῆς μείωσεως ἀνακτώμενα ἀκίνητα ἐπανερχονται ἐλεύθερα παντὸς παρὰ τοῦ δωρεοδόχου ἐπιβληθέντος βάρους ἢ ὑποθήκης.

1839. Τὴν περὶ μείωσεως ἢ διεκδικήσεως ἀγωγὴν δύνανται νὰ κινήσωσιν οἱ κληρονόμοι κατὰ τῶν τρίτων κατόχων τῶν δωρηθέντων καὶ ἀπαλλοτριωθέντων ἀκινήτων, καθ' ὃν τρόπον ἠδύναντο καὶ κατ' αὐτῶν τῶν δωρεοδόχων, προηγουμένης ὅμως τῆς διζήσεως τῶν ἰδίων κτημάτων τοῦ ἀπαλλοτριώσαντος δωρεοδόχου. Ὁ ἐπιχειρῶν τὴν τοιαύτην ἀγωγὴν ὀφείλει νὰ τηρῇ τὴν χρονολογικὴν τάξιν τῶν ἐκποιήσεων, ἀρχόμενος ἀπὸ τῆς τελευταίας.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Δάνειον, χρησιδάνειον.

Α'.

Δάνειον.

α) Γενικαὶ διατάξεις.

1840. Τὸ δάνειον εἶναι σύμβασις, δι' ἧς ὁ μὲν τῶν συμβαλλομένων παραχωρεῖ τῷ ἑτέρῳ ποσότητά τινα ἀντικαταστατῶν πραγμάτων, οὗτος δὲ ὑποχρεοῦται ν' ἀποδώσῃ ἐκ τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἴσην ποσότητα καὶ ποιότητα.

1841. Ὁ δανειζόμενος γίνεται κύριος τῶν δανεισθέντων πραγμάτων, ἅτινα αὐτῷ κινδυνεύουσιν.

1842. Ὁ ἐκ δανείου ἢ ἄλλης τινος αἰτίας ὀφείλων χρήματα, εἶναι ὀφειλέτης μόνον τῆς ἀριθμητικῆς ποσότητος, τῆς τὸ χρέος αὐτοῦ αποτελούσης, καὶ δύναται ν' ἀποδώσῃ αὐτὸ διὰ παντὸς νομίσματος κυκλοφοροῦντος νομίμως κατὰ τὸν χρόνον καὶ τὸν τόπον τῆς ἀποδόσεως.

1843. Ἐὰν ἐπέλθῃ ἐν τῷ μεταξὺ αὐξήσις ἢ ἐλάττωσις τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος, πρὶν ἢ τὸ χρέος καταστή ἀπαιτητὸν, ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ δηλωθέντος ἀριθμητικοῦ ποσοῦ διὰ παντὸς νομίσματος κυκλοφοροῦντος νομίμως κατὰ τὸν τόπον καὶ τὸν χρόνον τῆς ἀποδόσεως.

1844. Ὁ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἄρθρῳ κανὼν δὲν ἐφαρμόζεται, ὅτε ἐδηλώθησαν νομίσματα χρυσᾶ ἢ ἀργυρᾶ ἐπὶ συμφωνίᾳ καταβολῆς τοῦ αὐτοῦ εἶδους καὶ τοῦ αὐτοῦ ποσοῦ νομισμάτων. Ἐὰν ὅμως μεταβληθῇ ἡ ἐσωτερικὴ τῶν νομισμάτων ἀξία, ἡ δὲν ὑφίστανται πλέον, ἢ τεθῶσιν ἐκτὸς κυκλοφορίας, χρεωστεῖται τότε τὸ ἰσότιμον τῆς ἐν καιρῷ τῆς συμβάσεως ἐσωτερικῆς τῶν νομισμάτων ἀξίας.

β'). Ὑποχρεώσεις ἐκ τοῦ δανείου.

1845. Ὁ δανειστής εἶναι ὑπεύθυνος, ἐὰν ἀποσιωπήσῃ τὰ γνωστὰ αὐτῷ ἐλαττώματα τοῦ πράγματος, ἐξ ὧν δύναται νὰ βλαφθῇ ὁ δανεισθεὶς.

1846. Ὁ ὀφειλέτης χρεωστεῖ ν' ἀποδώσῃ τὸ ληθὲν δάνειον κατὰ τὴν αὐτὴν ποσότητα καὶ ποιότητα. Ἐὰν ἡ ἀπόδοσις αὕτη εἶναι ἀδύνατος, ἀποδίδεται ἡ ἀξία τοῦ δανείου, ὀριζομένη ἐκ τοῦ τόπου καὶ τοῦ χρόνου τῆς ἀποδόσεως.

1847. Μὴ ταχθέντος χρόνου πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ δανείου, ὁ δανειστής δικαιοῦται νὰ αἰτήσῃ αὐτὸ ἀμέσως· δύναται ὅμως νὰ χορηγηθῇ τῷ ὀφειλέτῃ παρὰ τοῦ δικαστοῦ μετρία καὶ πρὸς τὰς περιστάσεις ἀνάλογος προθεσμία.

1848. Ἐὰν συμφωνηθῇ, ὅτι τὸ δάνειον θέλει ἀποδοθῇ, ὅταν ὁ ὀφειλέτης *δυνήθῃ* ἢ *εὐκολυνθῇ*, ὁ δικαστὴς ὀρίζει τὴν πρὸς πληρωμὴν προθεσμίαν κατὰ τὰς περιστάσεις.

1849. Ἐκ τοῦ δανείου ὀφείλονται τόκοι, ἐὰν συμφωνηθῶσι τοιοῦτοι, ἢ ὁ ὀφειλέτης καταστῇ ὑπερήμερος.

1850. Οἱ τόκοι, ὧν δὲν ὠρίσθη ὁ χρόνος τῆς καταβολῆς, πληρόνονται κατ' ἔτος καὶ εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ, ἐπὶ δὲ δανείων βραχυτέρας προθεσμίας, κατὰ τὴν ἀπότισιν τοῦ κεφαλαίου.

1851. Τόκοι ἀχρεώστητοι καταβληθέντες δὲν ἀναλαμβάνονται, οὔτε καταλογίζονται εἰς τὸ κεφάλαιον.

1852. Ἡ ἐγγράφως γινομένη ἐξόφλησις τοῦ κεφαλαίου, μὴ περιέχουσα ἐπιφύλαξιν τῶν τόκων, ἐπιφέρει καὶ τοῦτων τὴν ἐξόφλησιν.

1853. Ἐὰν συμφωνηθῇ, νὰ μὴ δύναται ὁ δανειστής ἐντὸς τοῦ δανείου ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν αὐτοῦ ἢ μηδέποτε, ἢ ἐπὶ ζωῆς ὠρισμένου προσώπου, ὑπάρχει σύστασις προσόδου, περὶ ἧς ἰσχύουσιν εἰδικοί ὁρισμοί.

Β'.

Χρησιδάνειον.

α.) Γενικαὶ διατάξεις.

1854. Χρησιδάνειον ὑπάρχει, ὅσakis παραχωρεῖται ἄνευ ἀνταλλάγματος πρᾶγμα, κινητὸν ἢ ἀκίνητον, ἵνα μεταχειρισθῇ αὐτὸ ὁ λαμβάνων καὶ ἀποδώσῃ μετὰ τὴν χρῆσιν.

1855. Ὁ χρήστης μένει κύριος τοῦ ἐπὶ χρήσει δανεισθέντος πράγματος.

1856. Ἡ ἐκ τοῦ χρησιδανείου παραγομένη σχέσις μεταβαίνει εἰς τοὺς κληρονόμους τῶν συμβαλλομένων, ἀλλ' ἂν τὸ δάνειον συνήθῃ χάριν μόνον τοῦ προσώπου τοῦ χρησαμένου, παύει τότε διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

β.) Ὑποχρεώσεις ἐκ τοῦ χρησιδανείου.

1857. Ὁ χρησάμενος δὲν δύναται νὰ μεταχειρισθῇ τὸ πρᾶγμα εἰς ἄλλην χρῆσιν, εἰμὴ τὴν ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ ἢ διὰ τῆς συμβάσεως ὀρισμένην, μηδὲ νὰ παραχωρήσῃ εἰς ἕτερον τὴν χρῆσιν. Ὅφειλει νὰ ἐπαγρυπνῇ περὶ τὴν φύλαξιν καὶ διατήρησιν αὐτοῦ ὡς ἐπιμελής, ἐκτὸς ἂν ἡ χρῆσις ὁρᾷ μόνον τὸ συμφέρον τοῦ χρήστου, ὅτε ὁ χρησάμενος ἐνέχεται μόνον ἕνεκα μεγάλης ῥαθυμίας. Ἐπὶ παραβιάσεως τῶν ὑποχρεώσεων τούτων ὑπόκειται εἰς ἀποζημίωσιν.

1858. Ἐὰν ὁ χρησάμενος μεταχειρισθῇ τὸ πρᾶγμα εἰς ἄλλην χρῆσιν ἢ μακρότερον τοῦ δέοντος χρόνον, ἐνέχεται διὰ τὴν ἐντεῦθεν ζημίαν ἢ ἀπώλειαν, εἰ καὶ ἐκ τύχης προελθοῦσαν.

1859. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα ἀπολεσθῇ ἐκ τυχεροῦ συμβάντος, ἐνῷ ὁ χρησάμενος ἠδύνατο νὰ σώσῃ αὐτὸ, μεταχειριζόμενος ἢ θυσιάζων ἴδιον πρᾶγμα, ἐνέχεται διὰ τὴν τοιαύτην ἀπώλειαν.

1860. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα διατιμηθῇ κατὰ τὴν παραχώρησιν, ἢ τυχηρὰ ἀπώλεια αὐτοῦ εἶναι εἰς βάρος τοῦ ὀφειλέτου, ἐν ἑλλείψει ἐναντίας συμφωνίας.

1861. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα χειροτερεύσῃ ἐκ μόνης τῆς χρήσεως, πρὸς ἣν ἐδόθη, καὶ ἄνευ πταίσματος τοῦ χρησαμένου, οὗτος δὲν ἐνέχεται διὰ τὴν τοιαύτην χειροτέρευσιν.

1862. Ὁ χρησάμενος δὲν ἔχει δικαίωμα παρακατασχέσεως ἐπὶ τοῦ δανεισθέντος πράγματος, ἐκτὸς ἕνεκεν ἀποδοτέων αὐτῷ δαπανῶν.

1863. Τὰς πρὸς συντήρησιν ἢ χρῆσιν τοῦ πράγματος συνήθεις δαπάνας φέρει ὁ χρησάμενος.

1864. Ἐὰν πρὸς συντήρησιν τοῦ πράγματος παρασταθῇ ἀνάγκη ἐκτάκτου δαπάνης, ἥς τὸ κατεπεῖγον ἐμπόδισε τὸν χρησάμενον νὰ εἰδοποιήσῃ πρότερον τὸν κύριον, οὗτος ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ καὶ ταύτην τὴν δαπάνην.

1865. Ἐὰν ἐδανείσθων πλείονες ἀπὸ κοινοῦ τὸ αὐτὸ πρᾶγμα, ἐνέχονται πάντες εἰς ὁλόκληρον. Εἰς ὁλόκληρον ἐνέχονται καὶ οἱ κληρονόμοι τοῦ χρησαμένου, ἐὰν τὸ πρᾶγμα ᾖ ἀδιαίρετον.

1866. Ἡ κατὰ τὸ ἄρθρον 1845 εὐθύνη τοῦ δανειστοῦ ἰσχύει καὶ ἐπὶ τοῦ χρησιδανείου.

1867. Πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ συμφωνηθέντος χρόνου ἢ πρὸ τῆς χρήσεως, δι' ἣν ἐδόθη τὸ πρᾶγμα, δὲν δύναται νὰ αἰτηθῇ ἡ ἐπιστροφή αὐτοῦ, ἐκτὸς ἂν ὁ χρησάμενος μεταχειρίζεται αὐτὸ ἐναντίον τῶν ὅρων τῆς συμβάσεως, ἢ ὁ χρήστης ἐπεφύλαξεν ἑαυτῷ τὸ δικαίωμα τῆς κατὰ τὸ δοκῶν αὐτῷ ἀναζητήσεως. Ὡσαύτως δύναται ὁ δικαστὴς κατὰ τὰς περιστάσεις νὰ διατάξῃ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ πράγματος πρὸ τοῦ συμπεφωνημένου χρόνου ἢ πρὸ τῆς χρήσεως, ἐὰν ὁ χρήστης ἔχῃ χρεῖαν αὐτοῦ ἀπρόοπτον καὶ ἀναπόφευκτον.

ΤΜΗΜΑ Θ'.

Παρακαταθήκη.

Α'.

Κοινὴ παρακαταθήκη.

α.) Γενικαὶ διατάξεις.

1868. Παρακαταθήκη εἶναι σύμβαισις, δι' ἣς παραλαμβάνει τις παρ' ἄλλου κινητὸν πρᾶγμα, ἵνα φυλάττῃ αὐτὸ ἄνευ ἀμοιβῆς. Παρακαταθήκη ὑπάρχει καὶ ὅταν ὁ κατέχων ἤδη πρᾶγμα τι συμφωνήσῃ μετ' ἄλλου νὰ κρατῇ αὐτὸ, ὡς παρὰ τούτου κατατεθειμένον.

1869. Ὁ παρ' ἀνικάνου προσώπου λαβὼν παρακαταθήκην ὑποβάλλεται εἰς πάσας τὰς ὑποχρεώσεις ἀληθοῦς θεματοφύλακος. Κατὰ τοῦ ἀνικάνου ὅμως θεματοφύλακος κινεῖται μόνον διεκδικητικὴ ἀγωγή, καθ' ὅσον ὑπάρχει ἔτι εἰς χεῖρας αὐτοῦ τὸ κατατεθὲν, ἢ ἀγωγή εἰς ἀπόδοσιν τῆς περιελθούσης εἰς αὐτὸν ὠφελείας.

Ε.) Ἰποχρεώσεις ἐκ τῆς παρακαταθήκης.

1870. Ὁ θεματοφύλαξ ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ περὶ τὴν φύλαξιν τοῦ πράγματος, οἷαν καὶ περὶ τὰ ἴδια καταβάλλει ἐπιμέλειαν.

1871. Ὁ θεματοφύλαξ ἐνέχεται καὶ διὰ μικρὰν ῥαθυμίαν, 1) ἂν αὐθορμητῶς προσήνεγκεν ἑαυτὸν, ἵνα λάβῃ τὴν παρακαταθήκην, 2) ἂν συνωμολογήθῃ ἀμοιβὴ διὰ τὴν φύλαξιν, 3) ἂν ὁ θεματοφύλαξ ὑπεσχέθῃ ῥητῶς, ὅτι θέλει ἐνέχεσθαι διὰ πᾶν πταῖσμα, καὶ 4) ἂν ἡ παρακαταθήκη ἐγένετο πρὸς μόνον τὸ συμφέρον τοῦ θεματοφύλακος.

1872. Ὁ θεματοφύλαξ δὲν ἐνέχεται διὰ τὴν τυχηρὰν ἀπώλειαν τῆς παρακαταθήκης, ἐκτὸς ἂν ἐγένετο ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς.

1873. Ἐὰν ὁ θεματοφύλαξ ἐπὶ κοινοῦ κινδύνου τῶν τε ἰδίων πραγμάτων καὶ τῆς παρακαταθήκης, ἐκεῖνα μὲν ἔσωσεν, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν παρακαταθήκην, ἐνέχεται διὰ τὴν τυχηρὰν ἀπώλειαν, ἂν ἡδύνατο νὰ σώσῃ ἀμφοτέρω.

1874. Ὁ θεματοφύλαξ δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ μεταχειρίζεται τὴν παρακαταθήκην ἄνευ ἀδείας τοῦ παρακαταθέτου, οὐδὲ ν' ἀνοίξῃ αὐτὴν κεκλεισμένην ἢ ἐνσφράγιστον διαπιστευθεῖσιν αὐτῷ.

1875. Ὁ θεματοφύλαξ, καὶ ἂν ὠρίσθῃ προθεσμία διὰ τὴν φύλαξιν, ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ τὸ πρᾶγμα ἅμα ζητηθῇ, ἐκτὸς ἂν ἐπεβλήθῃ κατάσχες εἰς χεῖρας αὐτοῦ.

1876. Ὁ θεματοφύλαξ δὲν δύναται νὰ ἐπιστρέψῃ τὴν παρακαταθήκην πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ ταχθέντος χρόνου, ἐκτὸς ἂν ἀπρόβλεπτα περιστατικὰ καθιστῶσιν αὐτῷ ἀδύνατον νὰ φυλάττῃ ἐπὶ πλέον ἀσφαλῶς καὶ ἄνευ ἰδίας ζημίας τὸ πρᾶγμα.

1877. Ὁ θεματοφύλαξ ὀφείλει νὰ ἐπιστρέψῃ αὐτὸ τοῦτο τὸ παρακατατεθέν. Ἢ τυχηρὰ χειροτέρευσις τοῦ πράγματος βαρύνει τὸν κύριον.

1878. Ἐὰν ὁ θεματοφύλαξ, ἀφαιρεθέντος αὐτῷ τοῦ πράγματος ἐξ ἀνωτέρας δυνάμεως, ἔλαβε τὴν ἀξίαν αὐτοῦ ἢ ἄλλο πρᾶγμα, ὀφείλει νὰ δώσῃ τὸ ληφθέν.

1879. Ὁ κληρονόμος τοῦ θεματοφύλακος, ὁ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς παρακαταθήκης πωλήσας καλῇ τῇ πίστει τὸ πρᾶγμα,

ἀπαλλάσσεται πάσης ὑποχρέωσης καταβάλλον τὸ ληφθέν τίμημα, ἢ, ἂν δὲν ἔλαβεν εἰσέτι τὸ τίμημα, ἐκχωρῶν τὰς κατὰ τοῦ ἀγοραστοῦ ἀγωγάς.

1880. Ὁ θεματοφύλαξ ὀφείλει προσέτι ν' ἀποδώσῃ καὶ οὓς τυχὸν συνέλεξε καρπούς· τῶν κατατεθέντων δὲ αὐτῷ χρημάτων ὀφείλει τὸν τόκον, ἂν μετεχειρίσθῃ αὐτὰ, ἢ ἐγένετο ὑπερήμερος περὶ τὴν ἀπόδοσιν.

1881. Ὁ θεματοφύλαξ ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ τὸ παρακατατεθὲν εἰς τὸν παρακαταθέτην, ἢ τὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁποίου ἐγένετο ἡ παρακαταθήκη, ἢ τὸν ὀρισθέντα ὅπως παραλάβῃ αὐτήν.

1882. Πλείονες θεματοφύλακες τοῦ αὐτοῦ πράγματος δὲν ἐνέχονται εἰς ὁλόκληρον ἐκ τῆς συμβάσεως, ἂν τοῦτο ῥητῶς δὲν συνομολογήθῃ. Οἱ κληρονόμοι τοῦ παρακαταθέτου ἀπαιτοῦσι τὴν ἀπόδοσιν τῆς παρακαταθήκης κατὰ τὸ ἐπιβάλλον μέρος ἑκάστος. Ἐὰν ὅμως τὸ πρᾶγμα ᾗναι ἀδιαίρετον, πρέπει νὰ ἐναγάγῃσι πάντες ἀπὸ κοινοῦ, ἄλλως ἐφαρμόζεται τὸ ἄρθρον 71 τῆς πολ. δικονομίας.

1883. Ὁ θεματοφύλαξ δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ παρακαταθέτου τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι εἶναι κύριος τοῦ κατατεθέντος. Ἐὰν ὅμως ὁ θεματοφύλαξ μάθῃ, ὅτι τὸ κατατεθὲν εἶναι κλοπιμαῖον καὶ τίς ὁ κύριος αὐτοῦ, ὀφείλει νὰ προσκαλέσῃ τοῦτον νὰ ἐπιδιώξῃ τὸ δικαίωμα αὐτοῦ ἐντὸς ὥρισμένης καὶ ἀποχρώσεως προθεσμίας. Ἐὰν οὗτος παραμελήσῃ τὴν προθεσμίαν ταύτην, ἡ παρακαταθήκη καλῶς ἀποδίδεται εἰς τὸν παρακαταθέτην.

1884. Ἡ παρακαταθήκη πρέπει ν' ἀποδοθῇ, ἐν ᾧ τόπῳ συνωμολογήθῃ ἡ περὶ αὐτῆς σύμβασις. Ἐὰν δὲ ὠρίσθῃ ἄλλος τόπος, ὀφείλει ὁ θεματοφύλαξ νὰ μεταφέρῃ αὐτόθι αὐτὴν δαπάναις τοῦ παρακαταθέτου.

1885. Ὁ ἄπιστος θεματοφύλαξ δὲν ἀπολαύει τοῦ τῆς παραχωρήσεως τῶν ὑπαρχόντων εὐεργετήματος.

1886. Ὁ καταθέτης χρεωστεῖ ν' ἀποδώσῃ τῷ θεματοφύλακι, ὅσα οὗτος πρὸς συντήρησιν τοῦ πράγματος ἐδαπάνησεν, ἢ ἐκ τῆς παρακαταθήκης ἐζημιώθῃ. Ὁ θεματοφύλαξ ἔχει πρὸς τοῦτο δικαίωμα παρακατασχέσεως.

1887. Πᾶσα ὑποχρέωσις τοῦ θεματοφύλακος παύει, ἐὰν ἀποδείξῃ, ὅτι εἶναι κύριος τοῦ κατατεθέντος.

Β'.

Παρακαταθήκη ανώμαλος.

1888. Ἐὰν κατατεθῶσι πράγματα αντικαταστατὰ, καὶ παραδοθῶσιν ἀσφράγιστα ἢ ἀκλείδωτα, ἔχει ἐν ἀμφιβολίᾳ ὁ θεματοφύλαξ ἐξουσίαν νὰ καταναλώσῃ αὐτὰ, ἀπὸ δὲ τῆς καταναλώσεως, ἢ τῆς μετὰ τῶν ιδίων ἀναμίξεως, ἡ παρακαταθήκη μετατρέπεται εἰς δάνειον. Ἰσχύουσιν ὅμως καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ τὰ ἐν ἄρθρῳ 1875 καὶ 1876.

1889. Ἐὰν κατατεθῶσι πράγματα αντικαταστατὰ, συμφωνηθῇ δὲ, ἵνα μετὰ παρέλευσιν χρόνου τινος ἔχῃ αὐτὰ ὁ θεματοφύλαξ ὡς δάνειον, ἡ παρακαταθήκη τρέπεται εἰς δάνειον μόνον ἀπὸ τοῦ χρόνου ἐκείνου, ὁ θεματοφύλαξ ὅμως φέρει τὸν κίνδυνον τοῦ πράγματος ἀπ' ἀρχῆς τῆς καταθέσεως.

Γ'.

Κατ' ἀνάγκην παρακαταθήκη.

1890. Κατ' ἀνάγκην παρακαταθήκη εἶναι ἡ ἐν περιπτώσει πυρκαϊᾶς, πλημμύρας, ναυαγίου, διαρπαγῆς, καταστροφῆς, ἢ ἄλλου ἀπροόπτου συμβεβηκότος γενομένη.

1891. Ἐπὶ τῶν παρακαταθηκῶν τούτων ἐπιτρέπεται πάντοτε ἡ ἐμμάρτυρος ἀπόδειξις· κατὰ δὲ τὰ λοιπὰ ὑπάρχονται καὶ αὐταὶ εἰς τὰς περὶ τῶν κοινῶν παρακαταθηκῶν διατάξεις.

1892. Τὰ εἰς ξενοδοχεῖον παρὰ τῶν καταλυόντων ἐν αὐτῷ ξένων εἰσκομισθέντα πράγματα θεωροῦνται ὡς κατ' ἀνάγκην παρακαταθήκη. Ὁ ξενοδόχος ἐνέχεται δι' αὐτὰ ὡς θεματοφύλαξ.

1893. Ὁ ξενοδόχος ἐνέχεται διὰ πᾶν εἶδος κλοπῆς ἢ βλάβης τῶν ὑπὸ τοῦ ξένου εἰσκομισθέντων πραγμάτων, καὶ ἂν ἡ κλοπὴ ἢ βλάβη ἐγένετο παρὰ τῶν ὑπηρετῶν ἢ ἄλλων ὑπαλλήλων τοῦ ξενοδοχείου, ἢ καὶ παρὰ τῶν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον εἰσερχομένων ἢ ἐξερχομένων.

Δὲν ἐνέχεται διὰ βλάβην ἢ κλοπὴν ἐξ ἀνωτέρας δυνάμεως προελθοῦσαν.

Δ'.

Μεσεγγύησις.

1894. Μεσεγγύησις εἶναι ἡ κατ' ἀμοιβαίαν συναίνεσιν ἡ

δυνάμει δικαστικῆς διαταγῆς γενομένη πρὸς τρίτον παράδο-
σις πράγματος κινητοῦ ἢ ἀκινήτου.

1895. Ἡ κατὰ σύμβασιν μεσεγγύησις γίνεται ὁσάκις ὑπάρχει ἕρις δικαστικὴ μεταξὺ τῶν καταθετῶν περὶ τοῦ μεσεγγυωμένου πράγματος.

1896. Ἡ μεσεγγύησις αὕτη, μὴ συμφωνηθείσης ἀμοιβῆς ὑπὲρ τοῦ μεσεγγυούχου, ὑπάγεται ἐν γένει εἰς τοὺς κανόνας τῆς κοινῆς παρακαταθήκης.

1897. Ὁ μεσεγγυούχος λαμβάνει τὴν νομὴν τοῦ πράγματος· ὀφείλει δὲ νὰ φυλάττῃ αὐτὸ καὶ ἀποδώσῃ εἰς τὸν νικήσοντα διάδικον. Δὲν δύναται ν' ἀπαλλαγῇ τῆς υποχρεώσεως πρὸ τοῦ τέλους τῆς δίκης, εἰμὴ συναινέσῃ τῶν καταθετῶν ἢ δι' εὐλογον αἰτίαν.

1898. Δικαστικὴ μεσεγγύησις ὑπάρχει, ὅπου ἡ πολιτικὴ δικονομία ἢ ἄλλοι νόμοι ὀρίζουσιν αὐτήν· προσέτι τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ μεσεγγύησιν τοῦ πράγματος, ὅπερ προσφέρει ὁ ὀφειλέτης εἰς πληρωμὴν, ἢ ὁσάκις, ὑπαρχούσης δίκης περὶ κυριότητος ἢ νομῆς κινητοῦ ἢ ἀκινήτου, κρίνει κατάλληλον τὸ μέτρον τοῦτο.

1899. Τὰ καθήκοντα καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ κατὰ τὴν πολ. δικονομίαν διοριζομένου μεσεγγυούχου ὀρίζονται ὑπ' αὐτῆς. Ὁ δὲ κατὰ τὸ προηγουμένον ἄρθρον διοριζόμενος παρὰ τοῦ δικαστηρίου ὑπόκειται εἰς τὰς αὐτάς ὑποχρεώσεις τοῦ ἐκ συμβάσεως μεσεγγυούχου.

1900. Οἱ δικαστικοὶ μεσεγγυοῦχοι δύνανται νὰ αἰτήσωσι τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζομένην ἀντιμισθίαν.

ΤΜΗΜΑ I'.

Παίγνιον, περίδοσις, σύστασις προσόδου.

A'.

Παίγνιον, περίδοσις.

1901. Τὸ ἐκ παιγνίου ἢ περιδόσεως ὀφειλόμενον δὲν δύναται νὰ αἰτηθῇ δι' ἀγωγῆς.

1902. Ἐξαιροῦνται τῆς ἀπαγορεύσεως ταύτης τὰ πρὸς ἄσκησιν καὶ εὐκαμφίαν τοῦ σώματος συντείνοντα παίγνια, οἷα τὸ πῆδημα, ὁ δρόμος, ἡ ἵππασία, ὁ δίσκος καὶ τὰ παρόμοια, ἀλλὰ τὸ δικαστήριον δύναται νὰ μετριάσῃ τὴν ἀγω-

γὴν καὶ τοὶ ἐκ τοιοῦτου παιγνίου πηγάζουσιν, ἂν κρίνῃ ὑπερβολικὴν τὴν αἰτουμένην ποσότητα.

1903. Τὰ ἐκ παιγνίων χρέη, καταβληθέντα ἔκουσίως καὶ ἄνευ μεσολαβήσεως δόλου ἢ ἄλλου τεχνάσματος τοῦ πιστωτοῦ, δὲν ἀναλαμβάνονται.

Β'.

Σύστασις προσόδου.

1904. Ἡ σύμβασις, δι' ἧς ὑποχρεοῦται τις, ἀνθ' οὗ λαμβάνει ἀνταλλάγματος ἢ καὶ ἄνευ ἀνταλλάγματος, νὰ χορηγῇ κατὰ περιοδικὰς δόσεις ποσὸν τι ἀντικαταστῶν πραγμάτων διὰ παντὸς ἢ ἰσοβίως, διέπεται ὑπὸ τῶν ἐξῆς κανόνων.

1905. Ὁ διηνεκὴ πρόσοδον ὀφείλων δύναται πάντοτε, ἀποδίδων τὸ ἀντάλλαγμα, ν' ἀπαλλαγῇ αὐτῆς. Ἐπιτρέπεται ὅμως συμφωνία ἀπαγορεύουσα τὴν ἐξώνησιν πρὸ τῆς παρελεύσεως 10 ἐτῶν, ἢ δι' ἧς ὀρίζεται, ὅτι πρέπει νὰ εἰδοποιῇται πρότερον ὁ δικαιοῦχος καθ' ὠρισμένην προθεσμίαν.

1906. Ὁ ὀφειλέτης διηνεκοῦς προσόδου ἀναγκάζεται εἰς ἐξώνησιν, 1) ἂν ἐπὶ δύο συνεχῇ ἔτη δὲν ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσιν αὐτοῦ, 2) ἂν δὲν παράσχῃ τῷ δικαιοῦχῳ, ὅς ὑπεσχέθη ἀσφαλείας, ἢ ἀρνήτῃ ν' ἀντικαταστήσῃ αὐτὰς ματαιωθείσας, 3) ἂν πτωχεύσῃ, ἢ περιπέσῃ εἰς ἐλάττωσιν περιουσίας.

1907. Ἡ ἰσόβιος πρόσοδος, ἧς τὸ μέγεθος ὀρίζουσι κατ' ἄρέσκειαν οἱ συμβαλλόμενοι, δύναται νὰ συστηθῇ ὑπὲρ τινος τῶν συμβαλλομένων ἢ καὶ ὑπὲρ τρίτου. Ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει δὲν εἶναι ἀναγκαστικὸν νὰ τηρηθῇ ὁ περὶ τῶν δωρεῶν διαγεγραμμένος τύπος.

1908. Ἡ διάρκεια τῆς ἰσοβίου προσόδου δύναται νὰ ὀρισθῇ εἴτε ἐκ τῆς ζωῆς τινος τῶν συμβαλλομένων ἢ τρίτου, μὴ μετέχοντος τῆς προσόδου, εἴτε ἐκ τῆς ζωῆς πολλῶν προσώπων.

1909. Ἡ σύμβασις, δι' ἧς συνιστᾶται ἰσόβιος πρόσοδος, εἶναι ἄκυρος, ἂν τὸ πρόσωπον, ἐκ τῆς ζωῆς τοῦ ὁποίου ὠρίσθῃ, δὲν ἔζη κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως.

1910. Ἡ αὐτὴ ἀκυρότης ὑπάρχει, καὶ ἂν τὸ πρόσωπον αὐτὸ, ἀσθενοῦν κατὰ τὴν σύναψιν τῆς συμβάσεως, ἀπέθανεν ὑπὸ τῆς αὐτῆς νόσου ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῆς συμβάσεως.

1911. Τῆς ἐπὶ ἀνταλλάγματι συστηθείσης ἰσοβίου προσό-

δου δύναται νά αἰτηθῇ ἡ διάλυσις, ἂν ὁ ὀφείλων αὐτήν δὲν παράσχη, ἃς συνωμολόγησε πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως ἀσφαλείας, ἢ ἂν αὐται, ἐλαττωθεῖσαι ἢ ἐκλιποῦσαι, δὲν ἀντικατασταθῶσιν.

1912. Ἡ πρόσδοσις ὀφείλεται κατὰ λόγον τῶν ἡμερῶν, ἃς ἔζησεν ὁ δικαιοῦχος. Ἄν ὅμως συνεφωνήθῃ, νά προκαταβάλλωνται αἱ δόσεις, ἐκάστη αὐτῶν ὀφείλεται πλήρης, ἅμα ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τῆς πληρωμῆς αὐτῆς.

1913. Ἐὰν ἡ πληρωμὴ τῆς προσόδου καθυστερήσῃ ἐπὶ ἓν ἔτος, ὁ δικαιοῦχος δύναται νά κατάσχη καὶ πωλήσῃ μέρος τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου, ἵνα ἐκ τοῦ τιμήματος κατατεθῇ εἰς κατάλληλον πρόσωπον τὸ ἀνάλογον πρὸς τακτικὴν πληρωμὴν τῆς προσόδου ποσόν. Ἐὰν οἱ διαφερόμενοι δὲν συμφωνῶσι περὶ τοῦ προσώπου, ἀποφασίζει τὸ δικαστήριον.

1914. Ὁ ὀφειλέτης τῆς προσόδου δὲν δύναται ν' ἀπαλλάγῃ αὐτῆς, προσφερόμενος νά καταβάλλῃ τὸ κεφάλαιον καὶ παραιτούμενος τῶν καταβληθεισῶν δόσεων, ἀλλ' ὀφείλει νά χορηγῇ τὴν πρόσδοτον καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν αὐτῆς, ὅσον βαρεῖα καὶ ἂν ᾖ.

1915. Ἡ πρόσδοσις παύει, ἅμα ἀποθάνῃ τὸ πρόσωπον, ἐκ τῆς ζωῆς τοῦ ὁποίου ὠρίσθῃ ἡ διάρκεια αὐτῆς. Ἄν ὅμως τὸν θάνατον τοῦ προσώπου τούτου ἐπὶνεγκεν ὁ ὀφειλέτης αὐτὸς ἐπίτηδες, χρεωστεῖ οὗτος ν' ἀποδώσῃ τὸ τῆς προσόδου κεφάλαιον.

1916. Μόνον τῆς διὰ δωρεᾶς ἢ διὰ διαθήκης συσταίνουμένης προσόδου δύναται νά ὀρισθῇ τὸ ἀκατάσχετον.

1917. Ἐπὶ τῶν διὰ δωρεᾶς ἢ διαθήκης συνισταμένων προσόδων ἐφαρμόζονται πρὸς τοὺς ἀνωτέρω καὶ οἱ περὶ δωρεῶν καὶ διαθηκῶν ὁρισμοί.

ΤΜΗΜΑ ΙΑ.

Περὶ συμβιβασμοῦ.

1918. Ὁ συμβιβασμὸς εἶναι σύμβασις, δι' ἧς οἱ συμβαλλόμενοι διαλύουσι δι' ἀμοιβαίας ὑποχωρήσεως τὴν μεταξὺ αὐτῶν διαφορὰν, εἴτε ἐπίδικον οὖσαν, εἴτε δυναμένην νά καταστῇ τοιαύτη. Ὁ συμβιβασμὸς ἀπαιτεῖται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητος νά καταρτισθῇ ἐγγράφως, ἐπὶ δὲ ἐκκρεμοῦς δίκης τὸ ἐγγράφον πρέπει νά ᾖ καὶ δημόσιον.

1919. Οἱ συμβιβαζόμενοι πρέπει νὰ ἔχωσι τὴν ἱκανότητα τοῦ διατιθέσθαι τὸ ἀντικείμενον τοῦ συμβιβασμοῦ.

1920. Δύναται νὰ γενῇ συμβιβασμὸς περὶ τῶν ἰδιωτικῶν ἀπαιτήσεων τῶν ἐκ κολασίμου πράξεως πηγαζουσῶν· ἀλλ' ὁ συμβιβασμὸς οὗτος δὲν ἐμποδίζει κατὰ γενικὸν κανόνα τὴν ποινικὴν καταδίωξιν.

1921. Δύναται νὰ συνομολογηθῇ ποινὴ κατ' ἐκείνου, ὅστις δὲν ἐκτελέσει τὸν συμβιβασμόν.

1922. Ὁ συμβιβασμὸς περιορίζεται εἰς τὴν δι' αὐτοῦ κα-
νονιζομένην ἔννομον σχέσιν· ἐὰν ἐν τῷ συμβιβασμῷ γίνεται
παραίτησις πάντων τῶν δικαιωμάτων, ἀγωγῶν καὶ ἀξιώ-
σεων, ἡ ἔκφρασις αὕτη ἀναφέρεται μόνον εἰς τὰ σχέσιν ἔχοντα
πρὸς τὴν διαφορὰν, περὶ ἧς ὁ συμβιβασμὸς.

1923. Ὁ συμβιβασμὸς περιλαμβάνει μόνον τὰς νομικὰς
σχέσεις, αἵτινες ἐν αὐτῷ εἰδικῶς ἢ γενικῶς ἀναφέρονται, ἢ
εἶναι ἀναγκαίαι συνέπειαι τῶν ἐν τῷ συμβιβασμῷ ἐκπεφρα-
σμένων.

1924. Ὁ συμβιβασθεὶς περὶ δικαιώματος ἰδίου, ἐὰν τοιοῦ-
τον δικαίωμα ἀποκτήσῃ ἔπειτα παρ' ἄλλου, δὲν δεσμεύεται
ὑπὸ τοῦ συμβιβασμοῦ ὡς πρὸς τὸ νέον τοῦτο δικαίωμα.

1925. Ὁ συμβιβασμὸς τινὸς ἐκ πολλῶν τοῦ αὐτοῦ δι-
καιώματος μετόχων δὲν δεσμεύει τοὺς λοιποὺς καὶ δὲν δύ-
νεται ν' ἀντιταχθῇ αὐτοῖς.

1926. Ὁ συμβιβασμὸς ἔχει ἰσχὺν τελεσιδίκου ἀποφάσεως
μεταξὺ τῶν συμβιβασθέντων.

1927. Ὁ συμβιβασμὸς δὲν δύναται νὰ προσβληθῇ διὰ πλά-
νην περὶ τὸ δίκαιον ἢ διὰ βλάβην, δύναται ὅμως ν' ἀκυρωθῇ
διὰ πλάνην περὶ τὸ πρόσωπον ἢ τὸ ἀντικείμενον τῆς διαφο-
ρᾶς, ἢ διὰ δόλον, ἢ βίαν.

1928. Ὑπόκειται ὡσαύτως εἰς ἀκύρωσιν συμβιβασμὸς γε-
νόμενος πρὸς ἐκτέλεσιν ἀκύρου τίτλου, ἐκτὸς ἂν ἐλήφθῃ εἰ-
δικῶς ὑπ' ὅψιν ἡ ἀκυρότης.

1929. Ἄκυρος εἶναι προσέτι συμβιβασμὸς γενόμενος ἐπὶ
τῇ βάσει ἐγγράφων, κηρυχθέντων κατόπιν πλυστῶν.

1930. Εἶναι ἄκυρος ὁ συμβιβασμὸς περὶ διαφορᾶς, ἣν
ἡγνούν οἱ διάδικοι, ἢ καὶ ὁ ἕτερος αὐτῶν, ὅτι ἦτον ἤδη τε-
λεσιδίκως δεδικασμένη.

1931. Συμβιβασμὸς, γενόμενος περὶ πασῶν ἐν γένει τῶν

νομικῶν σχέσεων, ὅσαι τυχὸν ὑφίστανται μεταξύ τῶν συμβιβαζομένων, ἀκυροῦται μόνον, ἂν ὁ προσβάλλων αὐτὸν ἀποδείξῃ, ὅτι ἀνεκάλυψε κατόπιν τίτλους, ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου αὐτοῦ κατὰ τὸν χρόνον τοῦ συμβιβασμοῦ ἀποκρυπτομένου. Εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀποκρύψεως εἰσὶ δεκτὰ μόνον ἔγγραφα, ὅρκοι καὶ δικαστικὴ ὁμολογία. Συμβιβασμὸς περὶ τινος ἀντικειμένου ἀκυροῦται τότε μόνον, ἐὰν ἐξ ἐγγράφων νεωστὶ ἀνακαλυφθέντων ἀποδειχθῇ, ὅτι ὁ ἕτερος τῶν συμβιβασθέντων οὐδὲν εἶχε δικαίωμα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου, εἰς ὃ ἀναφέρεται ὁ συμβιβασμὸς.

1932. Τὰ ἐν τῷ συμβιβασμῷ λογιστικὰ λάθη διορθοῦνται.

ΤΜΗΜΑ ΙΒ'.

Ἐγγύησις, ἐνέχυρον, ἀντίχρησις.

Α'.

Ἐγγύησις.

α.) Περὶ τῆς φύσεως καὶ ἐκτάσεως αὐτῆς.

1933. Ἡ ἐγγύησις εἶναι σύμβασις, δι' ἧς ἀναδέχεται τις πρὸς τὸν πιστωτὴν τὸ πρὸς αὐτὸν χρέος ἄλλου, ὑποχρεούμενος νὰ καταβάλλῃ αὐτὸ, ἐὰν δὲν πράξῃ τοῦτο ὁ πρωτοφειλέτης.

1934. Δύναται τις νὰ ἐγγυηθῇ ἄνευ ἐντολῆς, ἥ καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ πρωτοφειλέτου, ἥ δὲ ἐγγύησις δύναται νὰ δοθῇ ἡ ὑπὲρ τοῦ πρωτοφειλέτου, ἥ ὑπὲρ τοῦ ἐγγυητοῦ. Ἀλλὰ καὶ ὁ ἐγγυητὴς δύναται νὰ λάβῃ ἐγγυητὴν, δι' ἣν δίδει ἐγγύησιν.

1935. Ἡ περὶ ἐνοχῆς ἀκύρου δοθεῖσα ἐγγύησις εἶναι ἀνίσχυρος, ἐκτὸς ἂν ἡ ἀκυρότης πηγάζῃ ἐκ λόγου ὅπως προσωπικοῦ τοῦ ὀφειλέτου, οἷον ἀνηλικιότητος.

1936. Ἐγγύησις δὲν δύναται νὰ δοθῇ διὰ χρέος μειζον τοῦ τῆς κυρίας ἐνοχῆς, μήτε νὰ συνομολογηθῇ ὑπὸ βαρυτέρους ὅρους. Τοιαύτη ἐγγύησις δὲν εἶναι ἀνίσχυρος, ἀλλὰ τροποποιεῖται κατὰ τὸ μέτρον τῆς κυρίας ἐνοχῆς.

Δύναται ὅμως νὰ δοθῇ ἐγγύησις διὰ μέρος τοῦ χρέους, ἡ ὑπὸ ὅρους μετριωτέρους.

1937. Ἡ περὶ τὸ πρόσωπον τοῦ ὀφειλέτου πλάνη τοῦ ἐγγυητοῦ καθίστησιν ἄκυρον τὴν ἐγγύησιν, οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ περὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πιστωτοῦ, ἐκτὸς ἂν ἡ ἐγγύησις ἐδόθη χάριν μόνον τοῦ πιστωτοῦ τούτου.

1938. Ἡ ἐγγύησις δὲν εἰκάζεται, ἀλλὰ πρέπει νὰ ᾖ ναι ῥητὴ καὶ δὲν ἐκτείνεται πέραν τῶν ὅρων, καθ' οὓς συνωμολογήθη.

1939. Ἡ ἄνευ περιορισμοῦ τινος δοθεῖσα ἐγγύησις ὑποβάλλει τὸν ἐγγυητὴν εἰς τὰς τοῦ πρωτοφειλέτου ὑποχρεώσεις, ἐκτεινομένη εἰς πάντα τὰ τῇ κυρίᾳ ἐνοχῇ παρεπόμενα, οἷον ζημίας, τόκους, δικαστικὰ ἔξοδα καὶ ἄλλα παρακολουθήματα, καὶ ἂν ταῦτα προῆλθον ἐξ ὑπαιτιότητος, ἢ ὑπερμερείας τοῦ πρωτοφειλέτου.

1940. Αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ ἐγγυητοῦ μεταβαίνουν εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ, ἐκτὸς τῆς προσωπικῆς κρατήσεως.

1941. Ὁ ἐξ οἵασδήποτε αἰτίας ὑποχρεούμενος εἰς ἐγγύησιν ὀφείλει νὰ παράσχη πρόσωπον ἀξιοχρεὸν καὶ κατοικοῦν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ ἐφετείου, ἐνθα ἡ ἐγγύησις πρέπει νὰ δοθῇ.

1942. Ἀξιοχρεὸς εἶναι ὁ ἐγγυητὴς ὁ ἔχων ἀρκοῦσαν πρὸς τὴν ἐγγύησιν ἀκίνητον περιουσίαν, ἣτις οὔτε ἐπίδικος εἶναι, οὔτε μακρὰν ὑπὲρ τὸ δέον κεῖται. Ἐπὶ ἐμπορικῶν καὶ μικρῶν χρεῶν δύναται νὰ κριθῇ ἀξιοχρεὸς ἐγγυητὴς καὶ ὁ μὴ ἔχων κτῆσιν ἀκίνητον. Προσέτι ἐπὶ δικαστικῶν ἐγγυήσεων ὁ ἐγγυητὴς πρέπει νὰ ᾖ ἐκ τῶν δυναμένων νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς προσωπικὴν κράτησιν.

1943. Καταστάντος ἀφερεγγύου τοῦ ἐκουσίως, ἢ δικαστικῶς δοθέντος ἐγγυητοῦ, ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται νὰ δώσῃ ἄλλον, ἐκτὸς ἂν αὐτὸς ὁ πιστωτὴς ἐζήτησε καὶ ἔλαβε τὸν ἐγγυητὴν τοῦτον.

1944. Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ παράσχη, ὃν ὀφείλει ἐγγυητὴν, δεκτὸς ἔστιν εἰς δόσιν ἐνεχύρου ἢ ὑποθήκης.

β'). Ἀποτελέσματα τῆς ἐγγυήσεως.

1945. Ὁ ἐγγυητὴς, ἐναγόμενος εἰς πληρωμὴν τοῦ χρέους, δύναται νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸ εὐεργέτημα τῆς διζήσεως τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου. Τοῦ εὐεργετήματος τούτου στερεῖται, ἂν παρητήθη αὐτοῦ, ἢ ἡγγυήθη νὰ καταβάλῃ τὸ χρέος ὡς πρωτοφειλέτης ἢ αὐτοφειλέτης.

Ὡσαύτως δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς διζήσεως ὁ δικαστικὸς ἐγγυητὴς, οὔτε ὁ ἐγγυητὴς αὐτοῦ.

1946. Ἡ ἐνστάσις τῆς διζήσεως πρέπει νὰ προταθῇ παρὰ τοῦ ἐγγυητοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 160 τῆς πολιτ. δικονομίας, ἐπιφέρει δὲ τὴν ἀναβολὴν τῆς ἐκδικάσεως τῆς ἀγωγῆς.

1947. Ὁ προτείνων τὴν ἔνστασιν ταύτην ἐγγυητὴς πρέπει νὰ ὑποδείξῃ περιουσίαν τοῦ ὀφειλέτου καὶ νὰ προκαταβάλῃ τὰ πρὸς τὴν δίζῃσιν ἀναγκαῖα δαπανήματα.

Δὲν δύναται νὰ ὑποδειχθῇ κτῆμα ἐπίδικον ἢ κείμενον ἐκτὸς τῆς περιφερείας τοῦ ἐφετείου, ἐνθα μέλλει νὰ γενῇ ἡ καταβολή, μῆτε κτῆμα ἐνυπόθηκον μὲν εἰς τὸ χρέος, μὴ διακατεχόμενον ὅμως πλέον παρὰ τοῦ ὀφειλέτου.

1948. Ἐὰν μετὰ τὴν παρὰ τοῦ ἐγγυητοῦ ἐκπλήρωσιν τῶν ὅρων τοῦ προηγουμένου ἄρθρου ὁ πιστωτὴς δὲν καταδιώξῃ ἐγκαίρως τὸν ὀφειλέτην καὶ κατασταθῇ οὗτος ἀναξιόχρεως, μειοῦται τὸ τοῦ ἐγγυητοῦ χρέος κατὰ λόγον τῆς ἀξίας τῶν ὑποδειχθέντων πραγμάτων.

1949. Πάντες οἱ περὶ τοῦ αὐτοῦ χρέους ἐγγυηθέντες ἐνέχονται εἰς ὁλόκληρον. Δύναται ὅμως ἕκαστος αὐτῶν, ἐναγόμενος εἰς καταβολὴν τοῦ ὅλου χρέους, νὰ προτείνῃ τὴν ἔνστασιν τῆς διαιρέσεως, ἂν δὲν παρητήθῃ ἤδη αὐτῆς, καὶ ν' ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ πιστωτοῦ τὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος διαίρεσιν τοῦ χρέους μεταξὺ πάντων τῶν ἐγγυητῶν.

1950. Ἀπαγγελθείσης παρὰ τοῦ δικαστηρίου τῆς διαιρέσεως τοῦ χρέους, ὁ ἐγγυητὴς, ὑπὲρ οὗ αὕτη ἀπεφασίσθη, δὲν εὐθύνεται, ἂν τις τῶν ἐγγυητῶν καταστῇ μετὰ ταῦτα ἀφερέγγυος· ἀλλὰ τῶν πρότερον ἀφερεγγύων ἡ μερὶς διανέμεται συμμέτρως μεταξὺ τῶν λοιπῶν.

1951. Ἐὰν ὁ πιστωτὴς διαιρέσῃ οἰκοθεν τὴν ἀπαιτήσιν καὶ διὰ τῆς ἀγωγῆς αὐτοῦ αἰτήσῃ παρὰ τοῦ ἐγγυητοῦ μόνον τὸ ἐπιβάλλον αὐτῷ, δὲν δύναται πλέον ν' ἀνακαλέσῃ τὸ γενόμενον, εἰ καὶ πρὸ τῆς οὕτω ἐκφρασθείσης διαιρέσεως ὑπῆρχον ἐγγυηταὶ ἀφερέγγυοι.

1952. Ὁ καταβάλων τὸ χρέος ἐγγυητὴς, καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ ὀφειλέτου ἂν ἡγγυήθῃ, ἔχει ἀναγωγὴν κατ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἀποδόσεως τοῦ καταβληθέντος μετὰ τῶν τόκων καὶ πάσης ἄλλης ζημίας. Τῆς δικαστικῆς δὲ δαπάνης τὴν ἀπόδοσιν δύναται νὰ αἰτήσῃ μόνον, καθ' ὅσον ἐγένετο μετὰ τὴν εἰς τὸν ὀφειλέτην ἀνακοίνωσιν τῆς δίκης.

1953. Ὁ ἐγγυητὴς διὰ τῆς καταβολῆς τοῦ χρέους ὑποκαθίσταται εἰς τὰ δικαιώματα τοῦ πιστωτοῦ κατὰ τοῦ ὀφειλέτου.

1954. Ὑπαρχόντων πλειόνων ὀφειλετῶν εἰς ὁλόκληρον, ὁ

ἐγγυηθεὶς διὰ πάντας τούτους ἔχει ἀναγωγὴν ἐναντίον ἐκά-
στου διὰ τὸ ὅλον τοῦ παρ' αὐτοῦ καταβληθέντος ποσοῦ.

1955. Ὁ ἐγγυητής, ὁ μὴ γνωστοποιήσας τῷ ὀφειλέτῃ,
ὅτι κατέβαλε τὸ χρέος, δὲν ἔχει ἀναγωγὴν κατ' αὐτοῦ, ἂν
καὶ οὗτος κατέβαλεν αὐτὸ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς γενομένης ἡδὴ κα-
ταβολῆς. Ὁ ἐγγυητής δύναται μόνον νὰ αἰτήσῃ παρὰ τοῦ
πιστωτοῦ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ καταβληθέντος.

1956. Ὁ ἐγγυητής, ὁ καταβαλὼν τὸ χρέος χωρὶς νὰ κα-
ταδιωχθῇ δικαστικῶς, ἐὰν δὲν εἰδοποιήσῃ πρότερον τὸν ὀφει-
λέτην, δὲν ἔχει ἀναγωγὴν κατ' αὐτοῦ, ἐὰν οὗτος ἀποδείξῃ,
ὅτι κατὰ τὸν χρόνον τῆς πληρωμῆς εἶχε νομίμους λόγους,
ἀποκρούοντας τὴν ἀπαίτησιν. Ἐχει δὲ μόνον ἀγωγὴν κατὰ
τοῦ πιστωτοῦ περὶ ἀποδόσεως τοῦ καταβληθέντος.

1957. Ὁ ἐγγυητής δύναται καὶ πρὶν καταβάλλῃ τὸ χρέος
νὰ ἐναγάγῃ τὸν ὀφειλέτην πρὸς ἀποζημίωσιν, 1.) ἐὰν ἐναχθῇ
δικαστικῶς πρὸς πληρωμὴν, 2.) ἐὰν ὁ ὀφειλέτης πτωχεύσῃ,
ἢ περιπέσῃ εἰς ἐλάττωσιν περιουσίας, 3.) ἂν ὁ ὀφειλέτης ὑπε-
χρέωθῃ ν' ἀπαλλάξῃ αὐτὸν τῆς ἐγγυήσεως ἐντὸς ῥητοῦ χρό-
νου, 4.) ἂν ἔληξεν ἡ προθεσμία, ὅφ' ἣν συνωμολογήθη τὸ
χρέος, 5.) μετὰ παρέλυσιν 10 ἐτῶν ἐπὶ χρεῶν ἀπροθέσμων·
ἐξαιροῦνται αἱ ἐνοχαὶ, αἵτινες, ὡς ἡ τῆς ἐπιτροπείας, εἰσὶν ἐκ
φύσεως τοιαῦται, ὥστε δὲν δύνανται ν' ἀποσβεσθῶσι πρὸ τῆς
παρελεύσεως ὠρισμένου χρόνου.

1958. Ἐὰν ὑπάρχωσι πλείονες ἐγγυηταὶ τοῦ αὐτοῦ χρέους,
ὅστις ἐξ αὐτῶν καταβάλλῃ, ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τῶν λοιπῶν
συμμέτρως, ἂν τὴν καταβολὴν ἐνῆργησεν ἐπὶ τινος τῶν θε-
μάτων τοῦ προηγουμένου ἄρθρου.

γ.) Παῦσις τῆς ἐγγυήσεως.

1959. Ἡ ἐκ τῆς ἐγγυήσεως ἐνοχὴ λύεται δι' οὗς καὶ αἱ
λοιπαὶ ἐνοχαὶ λόγους.

1960. Ἐὰν ὁ ὀφειλέτης κληρονομήσῃ τὸν ἐγγυητὴν, ἢ
τἀνάπαλιν, ἢ ἐντεῦθεν προερχομένη σύγχυσις δὲν βλάπτει τὰ
δικαιώματα τοῦ πιστωτοῦ κατὰ τοῦ ὑπεγγυητοῦ.

1961. Ὁ ἐγγυητής δύναται νὰ προτείνῃ πάσας τοῦ πρω-
τοφειλέτου τὰς ἐνστάσεις, τὰς συνεχομένους τῷ χρεῖ, οὐχὶ
δὲ καὶ τὰς ὅλως προσωπικὰς αὐτοῦ.

1962. Ὁ ἐγγυητής, καὶ τοι στερούμενος τοῦ εὐεργετήμα-

τος τῆς διζήσεως ἀπαλλάττεται τῆς ὑποχρεώσεως αὐτοῦ, ἐὰν ἐκ πταίσματος τοῦ πιστωτοῦ δὲν δύναται νὰ ὑποκατασταθῇ εἰς τὰ δικαιώματα, τὰ προνόμια καὶ τὰς υποθήκας αὐτοῦ.

1963. Ἡ ἐκουσία παραδοχὴ παρὰ τοῦ πιστωτοῦ πράγματος ἀντὶ πληρωμῆς ἀπαλλάττει τὸν ἐγγυητὴν, καὶ ἂν τυχὸν ἔπειτα ἐκνικηθῇ τὸ ἀντὶ πληρωμῆς δοθέν.

1964. Ἡ παράτασις ἀπλῶς τῆς προθεσμίας, ἡ παρὰ τοῦ πιστωτοῦ χορηγηθεῖσα τῷ ὀφειλέτῃ, δὲν ἀπαλλάττει τὸν ἐγγυητὴν, ὅστις δύναται μόνον νὰ ἐναγάγῃ τὸν ὀφειλέτην ἐπὶ ἀπαλλαγῇ ἢ ἐξοφλήσει τοῦ χρέους.

B.

Ἐνέχυρον.

1965. Τὸ ἐνέχυρον συνιστᾶται διὰ συμβάσεως, δι' ἧς ὁ ὀφειλέτης ἢ τρίτος παρέχει τῷ πιστωτῇ πρᾶγμα κινήτὸν πρὸς ἀσφάλειαν ἀπαιτήσεως, ἀποδοτέον αὐτουσίως μετὰ τὴν ἀπόσβεσιν αὐτῆς.

1966. Ἐκ τοῦ ἐνεχύρου πηγάζει ὑπὲρ τοῦ πιστωτοῦ δικαίωμα, νὰ πληρωθῇ ἐκ τοῦ πράγματος, προτιμώμενος τῶν λοιπῶν δανειστῶν κατὰ τὰς διατάξεις τῆς πολ. δικονομίας.

1967. Τὸ προνόμιον τοῦτο δὲν ὑφίσταται, ἐὰν δὲν συνταχθῇ περὶ τῆς ἐνεχυριάσεως δημόσιον ἔγγραφον, ἢ ἰδιωτικὸν φέρον βεβαίαν χρονολογίαν, καὶ διαλαμβάνον τὴν ὀφειλομένην ποσότητα καὶ τὴν περιγραφὴν τῶν ἐνεχυριασθέντων πραγμάτων, ἅμα ἡ ἀπαίτησις ὑπερβαίνει τὰς 50 δραχμάς.

1968. Ἐπὶ ἐνεχυριάσεως ἀπαιτήσεων πρέπει νὰ συντάσσεται ἐπὶ παντὸς ποσοῦ δημόσιον ἔγγραφον, ἢ ἰδιωτικὸν φέρον βεβαίαν χρονολογίαν, κοινοποιούμενον εἰς τὸν ὀφειλέτην τῆς εἰς ἐνέχυρον δοθείσης ἀπαιτήσεως.

1969. Κατὰ πᾶσαν περίπτωσιν προνόμιον δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τοῦ ἐνεχύρου, ἂν τοῦτο δὲν παραδοθῇ καὶ δὲν διατελῇ ὑπάρχον ἐν τῇ κατοχῇ τοῦ πιστωτοῦ, ἢ τρίτου τινὸς, κοινῇ γνῶμη τῶν συμβαλλομένων ἐκλεγομένων.

1970. Ὁ δανειστὴς δὲν δύναται, ἐν ἐλλείψει πληρωμῆς, νὰ διαθέσῃ τὸ ἐνέχυρον, ἔχει ὅμως τὸ δικαίωμα νὰ προκαλέσῃ δικαστικὴν ἀπόφασιν ἐπ' ἀναφορᾷ ἐπιτρέπουσαν νὰ μείνῃ παρ' αὐτῷ τὸ ἐνέχυρον ἀντὶ πληρωμῆς μέχρι τῆς ὀφειλομένης αὐτῷ ποσότητος, κατ' ἐκτίμησινπραγματογνωμόνων, ἂν

δὲν προτιμᾷ νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ δικαστηρίου τὴν διὰ δημοπρασίας ἐκποίησιν. Ἡ ἄδεια αὕτη εἶναι περιττή, ἐὰν ὁ πιστωτής ἔχῃ τίτλον ἐκτελεστόν. Πᾶσα συμφωνία, ἐπιτρέπουσα εἰς τὸν πιστωτὴν νὰ ἰδιοποιηθῇ τὸ ἐνέχυρον, ἢ νὰ διαθέσῃ αὐτὸ ἄνευ τῶν ἀνωτέρω διατυπώσεων, εἶναι ἄκυρος.

1971. Ὁ πιστωτής εἶναι ὑπεύθυνος ἕνεκεν ἀπωλείας, ἢ βλάβης τοῦ ἐνεχύρου, ἐνεχόμενος διὰ πάσαν ῥαθυμίαν.

Ἡ πρὸς διατήρησιν τοῦ ἐνεχύρου δαπάνη ἀποδίδεται παρὰ τοῦ ὀφειλέτου τῷ πιστωτῇ.

1972. Ἐὰν δοθῇ εἰς ἐνέχυρον ἀπαίτησις τοκοφόρος, ὁ πιστωτής ὀφείλει νὰ καταλογίσῃ τοὺς τόκους αὐτῆς εἰς τοὺς πρὸς ἑαυτὸν ὀφειλομένους.

Ἐὰν ὅμως τὸ χρέος, δι' ὃ ἐνεχυριάσθῃ ἀπαίτησις, δὲν φέρῃ τόκους, ὁ καταλογισμὸς γίνεται ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τοῦ χρέους.

1973. Ἄνευ τῆς συγκαταθέσεως τοῦ δόντος τὸ ἐνέχυρον δὲν ἐπιτρέπεται τῷ πιστωτῇ ἢ χρῆσις αὐτοῦ. Ὁ παραβάτης ὑπόκειται καὶ εἰς τὴν συμβᾶσαν κατὰ τὴν χρῆσιν ταύτην τυχηρὰν ἀπώλειαν, ἢ βλάβην, ὁ δὲ δοὺς τὸ ἐνέχυρον δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν μεσεγγύησιν αὐτοῦ, εἴτε διότι γίνεται χρῆσις αὐτογνομόνως, εἴτε διὰ κακὴν χρῆσιν.

1974. Ὁ δοὺς τὸ ἐνέχυρον δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ, πρὶν ἐξοφληθῇ κατὰ τε τὸ κεφάλαιον, τοὺς τόκους, καὶ τὰς δαπάνας ἢ ἀπαίτησις, δι' ἣν ἐδόθη τὸ ἐνέχυρον.

Ἄν ὅμως ὁ αὐτὸς ὀφειλέτης συνωμολόγησεν ἄλλο χρέος πρὸς τὸν αὐτὸν πιστωτὴν μετὰ τὴν παράδοσιν τοῦ ἐνεχύρου, τὸ δὲ χρέος τοῦτο κατέστη ἀπαιτητὸν πρὸ τῆς πληρωμῆς τοῦ πρώτου, ὁ πιστωτής δικαιούται νὰ παρακατάσχη τὸ ἐνέχυρον, μεχρὶς τοῦ ἱκανοποιηθῇ ὁλοσχερῶς δι' ἀμφοτέρω τὰ χρέη.

1975. Τὸ ἐνέχυρον εἶναι ἀδιαίρετον, εἰ καὶ διαίρετοῦ ὄντος τοῦ χρέους μετὰ τῶν κληρονόμων τοῦ ὀφειλέτου, ἢ τοῦ πιστωτοῦ.

Ὁ τοῦ ὀφειλέτου κληρονόμος, ὁ πληρώσας τὸ ἐπιβάλλον τοῦ χρέους, δὲν δύναται ν' ἀπαιτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἐπιβάλλοντος ἐκ τοῦ ἐνεχύρου, ἐνόσω τὸ χρέος δὲν ἐξοφληθῇ ὁλοσχερῶς. Καὶ πάλιν ὁ τοῦ πιστωτοῦ κληρονόμος, ὁ τὸ ἐπιβάλλον τοῦ χρέους λαβὼν, δὲν δύναται νὰ παραδώσῃ τὸ ἐνέχυρον πρὸς βλάβην τῶν μὴ πληρωθέντων συγκληρονόμων.

1976. Τῶν ἀνωτέρω διατάξεων ἐπικρατέστεροι εἶναι αἱ περὶ ἐνεχύρου ἐξαιρετικαὶ διατάξεις τοῦ ἐμπορικοῦ νόμου καὶ οἱ εἰδικοί νόμοι καὶ οἱ παρὰ τῆς ἀρμοδίου ἀρχῆς ἐγκριθέντες κανονισμοὶ τῶν ἐπὶ ἐνεχύρῳ δανειστηρίων καὶ τραπεζῶν, ἀδεία τῆς ἀρχῆς ἰδρυμένων.

Γ'.

Ἀντίχρησις.

1977. Ἡ σύμβασις, δι' ἧς ὁ ὀφειλέτης ἢ τρίτος παραχωρεῖ τῷ πιστωτῇ ἀκίνητον πρᾶγμα εἰς ἀντίχρησιν, παρέχει εἰς τοῦτον τὸ προσωπικὸν δικαίωμα, νὰ λαμβάνῃ τοὺς καρποὺς τοῦ κτήματος, νὰ καταλογίζῃ αὐτοὺς εἰς τοὺς τόκους, ἐὰν ὀφείλωνται, καὶ τὸ περιπλέον εἰς τὸ κεφάλαιον.

1978. Ἐν ἐλλείψει ἐναντίας συμφωνίας ὁ πιστωτὴς ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ τοὺς φόρους καὶ τὰ λοιπὰ ἐτήσια βάρη τοῦ πράγματος, νὰ δαπανᾷ πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ καὶ πρὸς ἐπιχείρησιν τῶν ἐπωφελῶν καὶ ἀναγκαίων ἐπισκευῶν· πᾶσαι δὲ αἱ δαπάναι αὗται προαφαιροῦνται ἐκ τῶν καρπῶν. Ὁ πιστωτὴς ἐνέχεται διὰ πᾶσαν ῥαθυμίαν.

1979. Ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται πρὸ τῆς τελείας ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους νὰ αἰτήσῃ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ εἰς ἀντίχρησιν δοθέντος.

Ὁ πιστωτὴς ὅμως, ὁ θέλων ν' ἀπαλλαχθῇ τῶν βαρῶν τοῦ προηγουμένου ἄρθρου, δύναται ν' ἀναγκάσῃ τὸν ὀφειλέτην ν' ἀναλάβῃ τὸ ἀκίνητον, ἂν δὲν παρητήθῃ τοῦ δικαιώματος τούτου.

1980. Ἡ συμφωνία, τοῦ νὰ γενῇ ὁ πιστωτὴς κύριος τοῦ εἰς ἀντίχρησιν δοθέντος, ἐὰν μὴ καταβληθῇ τὸ χρέος κατὰ τὴν ὥρισμένην προθεσμίαν, εἶναι ἄκυρος.

1981. Εἶναι ἰσχυρὰ ἡ συμφωνία, τοῦ νὰ συμψηφίζονται οἱ καρποὶ πρὸς τοὺς τόκους καθόλου ἢ ἐν μέρει.

1982. Ἡ ἀντίχρησις, ὡς ἐνοχικὴ σχέσις, ἀποτέλεσμα ἔχει μόνον μεταξὺ τῶν συνωμολογησάντων αὐτὴν καὶ τῶν κληρονόμων αὐτῶν, οὐδὲν προνόμιον παρέχουσα εἰς τὸν ἐπὶ ἀντιχρήσει πιστωτὴν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν ἐκ τοῦ νόμου ἐνοχῶν.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Περὶ τῶν οἰονεὶ συμβάσεων.

1983. Οἰονεὶ σύμβασις εἶναι ἡ θεμιτὴ καὶ ὅλως ἑκουσίᾳ

πραΐεις τινός, ἢ παράγουσα ὑποχρέωσιν αὐτοῦ πρὸς ἄλλον, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀμοιβαίαν ἀμφοτέρων.

1984. Ὁ αὐθορμήτως ἀναλαβὼν τὴν διεξαγωγὴν ἄλλοτρίας ὑποθέσεως, ἀγνοοῦντος, ἢ καὶ γινώσκοντος τοῦ κυρίου αὐτῆς, ὑποχρεοῦται νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ περατώσῃ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην καὶ πάντα τὰ παρεπόμενα αὐτῇ, μέχρις οὗ δυνήθῃ ὁ κύριος νὰ φροντίσῃ περὶ αὐτῆς.

1985. Ὁ διαχειριστὴς ὑποβάλλει ἑαυτὸν εἰς ἀπάσας τὰς ὑποχρεώσεις, ὥσαντι ἐδίδοτο αὐτῷ ῥητὴ ἐντολὴ παρὰ τοῦ κυρίου. Ἰδίως ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ πᾶν ὅ,τι ἐκ τῆς διαχειρίσεως ἔλαβε καὶ τοὺς τόκους τῶν χρημάτων, ἅπερ εἰς ἰδίας χρείας ἐδαπάνησεν.

1986. Ἐὰν πρὸ τῆς περατώσεως ἀποθάνῃ ὁ κύριος, χρεωστῇ ὁ διαχειριστὴς νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν διαχείρισιν, μέχρις οὗ ὁ κληρονόμος δυνήθῃ ν' ἀναλάβῃ αὐτὸς τὴν διεύθυνσιν.

1987. Ὁ διαχειριστὴς ὀφείλει νὰ καταβάλλῃ περὶ τὴν διεξαγωγὴν τῆς ὑποθέσεως τὴν ἐπιμέλειαν ἐπιμελοῦς.

Αἱ περιστάσεις, ἐξ ὧν παρωρμήθῃ ν' ἀναμιχθῇ εἰς τὴν ἀλλοτρίαν ὑπόθεσιν, δύνανται νὰ δικαιολογήσωσι μετριασμόν τῆς ἐξ αὐτοῦ προξενηθείσης ζημίας. Φέρει ὅμως τὰς τυχηρὰς ζημίας, ἂν ἐνήργησεν ἐναντίον τῆς ἀπαγορεύσεως τοῦ κυρίου.

1988. Ὁ κύριος τῆς προσηκόντως διεξαχθείσης ὑποθέσεως ὀφείλει νὰ ἐκτελέσῃ τὰς ὑποχρεώσεις, ἃς ἐν ὀνόματι αὐτοῦ συνωμολόγησεν ὁ διαχειριστὴς, ν' ἀπαλλάξῃ αὐτὸν τῶν ὑποχρεώσεων, ἃς ἀνεδέχθη, καὶ νὰ τῷ ἀποδώσῃ τὰς ἀναγκαίας καὶ ὠφελίμους δαπάνας μετὰ τῶν τόκων, ἀφ' ἧς ἐγένοντο.

1989. Πλείονες διαχειρισταί, ἀπὸ κοινοῦ τὴν ἀλλοτρίαν ὑπόθεσιν διεξαγαγόντες, ἐνέχονται εἰς ὁλόκληρον.

1990. Θεωρεῖται ἐν ἀμφιβολίᾳ ὡς δωρεὰ ἢ χορήγησις διατροφῆς εἰς ἀνιόντας ἢ κατιόντας συγγενεῖς καὶ εἰς ἀδελφούς.

1991. Τὸ ἀχρεωσθήτως καταβληθὲν ἀναλαμβάνεται, καὶ ἂν ἐκ νομικῆς πλάνης προήλθεν ἡ καταβολή.

1992. Τὸ ὑπὸ αἵρεσιν ὀφειλόμενον καὶ ἡρτημένης τῆς αἰρέσεως καταβληθὲν ἀναλαμβάνεται, οὐχὶ δὲ καὶ τὸ πρὸ τῆς προθεσμίας καταβληθὲν χρέος.

1993. Ὁ λαβὼν τὸ ἀληθῶς ὀφειλόμενον αὐτῷ παρὰ τοῦ κατὰ πλάνην νομίζοντος ἐκυτὸν ὀφειλέτην, δὲν ὑποχρεοῦται

εἰς ἀπόδοσιν τοῦ καταβληθέντος, ἂν ἕνεκα τῆς καταβολῆς ἐξηράνισε τὸ ἔγγραφον τῆς ἀπαιτήσεώς του, τότε δὲ ὁ καταβλὼν ἔχει ἀγωγὴν μόνον κατὰ τοῦ πραγματικοῦ ὀφειλέτου.

1994. Ὁ κακῇ τῇ πίστει λαβὼν τὸ ἀχρεώστητον πρέπει ν' ἀποδώσῃ οὐ μόνον τὸ κεφάλαιον, ἀλλὰ καὶ τοὺς τόκους ἢ καρποὺς αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς λήψεως.

1995. Τὸ καταβληθὲν ἀχρεωστήτως ἐνσώματον πρᾶγμα ἀποδίδεται αὐτοῖσιον, ἢ, ἂν κατεστράφη ἢ ἐχειροτέρευεν ἐξ ὑπαιτιότητος τοῦ λαβόντος, ἢ ἄξία αὐτοῦ. Ἄν ὁ λαβὼν ἦτο κακῆς πίστεως, ἐνέχεται καὶ διὰ τὴν τυχερὰν ἀπώλειαν τοῦ πράγματος, ἂν δὲ ἦτο καλῆς πίστεως, ἀποδίδει μόνον τὴν εἰς αὐτὸν περιελθοῦσαν ὠφέλειαν.

1996. Ἐὰν ὁ λαβὼν καλῇ τῇ πίστει τὸ πρᾶγμα ἐπώλησεν αὐτὸ, ὀφείλει ν' ἀποδώσῃ μόνον τὸ τίμημα, ἢ νὰ ἐκχωρήσῃ τὴν πρὸς ἀπόληψιν αὐτοῦ ἀγωγὴν.

1997. Ὁ ἀποδίδων τὸ ἀχρεωστήτως ληφθὲν, καὶ κακῆς πίστεως νομεὺς ἂν ἦτο, δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ τὰς πρὸς συντήρησιν τοῦ πράγματος γενομένας δαπάνας, κατὰ τὰ ἀκριβέστερον ἐν ἄρθρῳ 580 ὁρισμένα.

1998. Ἐὰν ὁ ἐναγόμενος πρὸς ἀπόδοσιν τοῦ ἀχρεωστήτου ἀρνήται τὴν λῆψιν, ὑποχρεοῦται ὁ ἐνάγων μόνον αὐτὴν ν' ἀποδείξῃ, ἐπικειμένης εἰς τὸν ἐναγόμενον τῆς ἀποδείξεως, ὅτι τὸ ληφθὲν ὠφείλετο· εἰ δὲ ὁ ἐναγόμενος ὁμολογεῖ τὴν λῆψιν, ὀφείλει ὁ ἐνάγων ν' ἀποδείξῃ, ὅτι ἀχρεώστητον κατέβαλεν ἢ ἄγνοια αὐτοῦ εἰκάζεται μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου.

ΤΜΗΜΑ Β'.

Περὶ τῶν ἀδικημάτων καὶ οἰονεὶ ἀδικημάτων.

Α'.

Γενικαὶ διατάξεις.

1999. Ὁ ἐκ προθέσεως ἢ ἀμελείας προξενήσας βλάβην εἰς ἄλλον ὀφείλει ἀποζημιώσιν.

2000. Ὁ ὑποστὰς σωματικὴν βλάβην δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ τὰ τῆς θεραπείας ἀναλώματα καὶ τὰς ὠφελείας, ὧν ἐστερήθη ἢ μέλλει νὰ στερηθῇ, κατὰ δὲ τὰς περιστάσεις καὶ ἀνάλογον ἱκανοποιήσιν.

2001. Ὁ ἐκ προθέσεως ἢ ἀμελείας θανατώσας τινὰ ὀφεί-

λει ν' ἀποδώσῃ τὰ πρὸς θεραπείαν καὶ ἐνταφιασμὸν αὐτοῦ
δαπανηθέντα, προσέτι ἀνάλογον ἀποζημίωσιν εἰς τὰ πρόσωπα,
ἅπερ ὁ ἀποθανὼν ὤφειλε νὰ διατρέφῃ.

2002. Ἄν ἡ ἐπιζήμιος πράξις ἐξετελέσθῃ ὑπὸ πλειόνων,
ἐνέχονται πάντες εἰς ὁλόκληρον.

Ἐὰν πλειόνων συγχρόνως ἢ διαδοχικῶς ἐνεργησάντων μένῃ
ἀμφίβολον, τίνος πράξις ἐπήνεγκε τὴν ζημίαν, ἐνέχονται
πάντες εἰς ὁλόκληρον.

Ἐπὶ τῶν εἰς ὁλόκληρον ὑποχρεώσεων τοῦ ἄρθρου τούτου
δὲν ἐφαρμόζονται τὰ ἄρθρα 1277, 1282—1284 καὶ 1407
ἐν τέλει.

Β'.

Πυλιανὴ ἀγωγή.

2003. Οἱ δανεισταὶ δύνανται νὰ προσβάλωσι πᾶσαν ἐπὶ
βλάβῃ αὐτῶν γενομένην παρὰ τοῦ ὀφειλέτου ἐκποίησην καὶ
νὰ ἐπιτύχωσι τὴν ἀνατροπὴν αὐτῆς, ἐφ' ὅσον δὲν δύνανται
νὰ ἱκανοποιηθῶσιν ἐκ τῆς ὑπολειπομένης περιουσίας τοῦ
ὀφειλέτου.

2004. Ἐκποιήσεις κατὰ τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐστὶ πᾶσα
ἐλάττωσις τῆς περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου, γινομένη διὰ τῆς
εἰς ἄλλον μεταθέσεως τῆς κυριότητος, ἢ ἐμπραγμάτου τινος
δικαιώματος ἢ καὶ ἀπαιτήσεως.

2005. Ἐκποιήσεις εἶναι καὶ ἡ δόσις πράγματος εἰς πλη-
ρωμὴν, ὡς καὶ ἡ ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ σύστασις ἐμπραγμά-
του δικαιώματος.

2006. Ἡ καταβολὴ ληξιπροθέσμου χρέους δὲν εἶναι ἐκ-
ποιήσις, ἡ δὲ καταβολὴ μὴ ληξιπροθέσμου εἶναι ἐκποιήσις
μόνον ὡς πρὸς τὸν τόκον τοῦ μέσου χρόνου.

2007. Ἡ ἐπὶ βλάβῃ τῶν δανειστῶν γενομένη κατὰ τὰ
ἀνωτέρω ἐκποιήσις, ἀνατρέπεται κατὰ τοῦ λαβόντος τὸ ἐκ-
ποιηθὲν, ἂν οὗτος ἐγίνωσκεν, ὅτι ἐπὶ τούτῳ γίνεται αὐτῷ ἡ
ἐκποιήσις. Ἐπὶ δωρεῶν δὲν ἀπαιτεῖται ἡ γνῶσις τοῦ λήπτου.

2008. Ὁ τρίτος, εἰς ὃν κατὰ τὰ ἀνωτέρω περιῆλθε τὸ ἐπὶ
βλάβῃ τῶν δανειστῶν ἐκποιηθὲν, ὀφείλει ν' ἀποκαταστήσῃ
τὰ πράγματα εἰς τὴν ἦσαν κατάστασιν.

2009. Ἐὰν ὁ λήπτης ἔδωκεν ἀντάλλαγμα, δύναται νὰ
αἰτήσῃ αὐτὸ, καθ' ὅσον εὐρίσκεται εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ
ὀφειλέτου, ἢ αὐτὸ, ἢ ἡ ἀξία αὐτοῦ.

2010. Ὁ τὸ ἐκποιεῖσθαι δωρεάν μὲν, ἀλλὰ καλῇ τῇ πίστει λαβὼν, ἐνέχεται πρὸς τοὺς δανειστάς, καθ' ὅσον ὠφελήθη.

2011. Αἱ διατάξεις τῶν προηγουμένων ἄρθρων ἐφαρμόζονται καὶ εἰς τοὺς περαιτέρω κτωμένους τὸ ἐπὶ βλάβῃ τῶν πιστωτῶν ἐκποιεῖσθαι, ἔαν, δωρεάν γενομένης τῆς πρώτης ἐκποίησεως, ἐγίνωσκον, ὅτι ἐπὶ βλάβῃ τῶν πιστωτῶν ἐγένετο ἡ ἐκποίησις αὕτη, ἔαν δὲ ἡ πρώτη ἐκποίησις ᾗτον ἀμφοτεροβαρῆς, ἀπαιτεῖται ἡ γνῶσις τῆς τε δολίας προθέσεως τοῦ ὀφειλέτου καὶ τῆς τοῦ πρώτου κτήτορος.

2012. Ἡ Παλιαὴ ἀγωγὴ παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν πέντε ἐτῶν ἀπὸ τῆς προσβαλλομένης συμβάσεως.

Γ'

Εὐθύνη διὰ πράξεις ἄλλου.

2013. Ὁ ἔνοικος οἰκήματος ἢ ἄλλου οἴουδ' ἂν ποτε κυρίου, ὅθεν ἐρρίφθη, ἢ ἐχύθη εἰς τὴν ὁδὸν, ἢ ἄλλο διαβατὸν μέρος, ἢ ἔπεσε τι, μὴ ὂν προσηκόντως ἐξησφαλισμένον, ἐνέχεται διὰ τὴν ἐντεῦθεν προξενηθεῖσαν ζημίαν, ἐκτὸς ἂν ἀποδείξῃ, ὅτι τὴν ζημίαν ἐπροξένησε πρόσωπον, δι' ὃ δὲν εὐθύνεται.

2014. Ὁ τὴν ἀποζημίωσιν καταβαλὼν ἔχει ἀναγωγὴν κατὰ τοῦ αὐτοῦργου τῆς ζημίας.

2015. Ἡ πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρέωσις ἐκλείπει, ἂν ὁ ζημιωθείς κατέστη προσεκτικὸς δι' ὄρατον σημεῖον, ἢ ἐγκαίρου προσλαλῆς.

2016. Τὸ κατὰ τὰ προηγούμενα τρία ἄρθρα ἀποζημιώσεως δικαίωμα παραγράφεται μετὰ παρέλευσιν τριῶν μηνῶν.

2017. Ὁ πατήρ καὶ, ἐν ἐλλείψει πατρὸς, ἡ μήτηρ, ἐνέχονται διὰ τὴν προξενηθεῖσαν ζημίαν ὑπὸ τῶν μετ' αὐτῶν οἰκούντων ἀνηλίκων τέκνων αὐτῶν.

Ὁ ἀνατροφεὺς ἐνέχεται διὰ τὴν προξενηθεῖσαν ζημίαν ὑπὸ τοῦ μετ' αὐτοῦ οἰκοῦντος ἀνηλίκου.

Ὁ κύριος, ἢ ὁ ἐπιστήσας ἄλλον ἐπὶ τινας ὑπηρεσίας, ἐνέχεται διὰ τὴν ζημίαν τοῦ ὑπηρετοῦ ἢ ἐπιστάτου, τὴν ἐν τῇ ἐπιστάσει ἢ ὑπηρεσίᾳ αὐτῶν προξενηθεῖσαν.

Οἱ παιδαγωγοὶ ἢ τεχνῖται ἐνέχονται διὰ τὰς ζημίας τῶν παρ' αὐτοῖς μαθητευομένων, καθ' ὃν χρόνον διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν ἐπαγρύπνησιν αὐτῶν.

2018. Οἱ ἐν τῷ προηγούμενῳ ἄρθρῳ εἰρημένοι ἀπαλλάσ-

σονται τῆς εὐθύνης, ἂν ἀποδείξωσιν, ὅτι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐμποδίσωσι τὴν πρᾶξιν, ἐξ ἧς ἡ ζημία.

Δ'.

Ζημία ὑπὸ κτηνῶν ἢ κτιρίου προξενούμεναι.

2019. Ὁ ἰδιοκτήτης κτήνους, ἡ δ' ἔχων αὐτὸ ἐν χρήσει, εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ζημίαν, ἣν τὸ κτῆνος προξενήσει, εἴτε ὑπὸ τὴν φύλαξιν αὐτοῦ διατελεῖ, εἴτε ἀπεπλανήθη, ἢ ἔφυγεν.

2020. Ἐὰν τὴν ζημίαν προξενήσει κτῆνος ἐκ τῶν κατοικιδίων καὶ δὲν δύναται ν' ἀποδοθῇ εἰς τὸν κύριον αὐτοῦ πταῖσμα περὶ τὴν ἐπιτήρησιν, οὗτος ἀπαλλάσσεται τῆς εὐθύνης ἐγκαταλιμπάνων τὸ κτῆνος.

2021. Ἐὰν τὸ κτῆνος ἀνήκῃ εἰς πλείονας, ἐνέχονται πάντες εἰς ὁλόκληρον, ἀλλὰ δὲν ἀπαλλάττονται, εἰμὴ διὰ τῆς ἐγκαταλείψεως τοῦ ὅλου ζώου.

2022. Ἄν ὁ βλαφθεὶς ὑπέστη τὴν ζημίαν, εἴτε ἐξ ἰδίας ἀπροσεξίας, εἴτε διότι ἠρέθισε τὸ κτῆνος, δὲν δικαιούται εἰς ἀποζημίωσιν.

2023. Ἄν τὸ κτῆνος ἠρεθίσθῃ ὑπὸ ἄλλου ἀνθρώπου, ἐνέχεται εἰς ἀποζημίωσιν ὁ ἠρεθίσας αὐτό.

2024. Ὁ κύριος κτιρίου ἐνέχεται διὰ τὴν ζημίαν, τὴν ἐκ τῆς καταπτώσεως αὐτοῦ προξενηθεῖσαν, ἂν ἡ κατάπτωσις προῆλθεν ἐξ ἐλλείψεως περὶ τὴν κατασκευὴν ἢ τὴν διατήρησιν τοῦ κτιρίου.

2025. Πᾶν ὅ,τι ἀντιβαίνει εἰς τὸν παρόντα νόμον καταργεῖται.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Σελ.	9	στίχ.	10 ἔ 20 ἀντὶ	μονογεγραμμένα	γράφει μονογραφεμένα
»	26	»	9	» Κεφάλαιον Δ'.	» Κεφάλαιον Γ'.
»	91	»	4	» Κεφάλαιον Γ'.	» Κεφάλαιον Β'.
»	102	»	10	» 619	» 629
»	213	»	10	» διὰ βρήξιν	» ἀκύρωσιν

